

סֵפֶר
אֲשֶׁר בַּנַּחַל
חֵלֶק ל"ז

וְהוּא קִבְּץ מִכְתָּבִים וּשְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת אֲשֶׁר בַּנַּחַל הַנּוֹבֵעַ
מִקּוֹר חֲכָמָה יְסֻדָּתָם, עֲנִינִים נוֹרְאִים וְנִפְלְאִים, עֲצוֹת יְקָרוֹת,
הִתְחַזְּקוֹת וְהִתְעוֹרְרוֹת לְהִתְקַרֵּב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל דְּרָגָה
וְדְרָגָה מִכָּל מְקוֹם שֶׁהוּא, יִהְיֶה מִי שִׁיְהֶיָּה.

* * *

בְּנוֵי וּמֵיֶסֶד עַל-פִּי דְבָרֵי
רַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן
בוֹצֵינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוּגְנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ

רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלֵב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ
הַגְּאוֹן הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רֵז לֹא אָנִים לִיָּה

רַבִּי נִתָּן מִבְּרֶסְלֵב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

וּמִשְׁלֵב בְּפֶסוּקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים, וּמֵאֲמָרֵי חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֵהר הַקְּדוֹשׁ

הוֹבֵא לְדַפּוּס עַל-יַדֵּי

חֲסִידֵי בְּרֶסְלֵב

בְּנֵאֵל

עִיר בְּרֶסְלֵב, בְּגַלִּיל

שְׁנַת תַּשְׁע"ו

ספר
אֲשֶׁר בַּנְחָל

ניתן להשיג
את הספר הקדוש הזה
ועוד שאר ספרים
"קרן הדפסה והפצה
חסידות ברסלב"
יבנאל

טל. 04-6708356
נייד. 054-2287882

הדפסה:
כתר הוצאה לאור בע"מ
טל. 02-6557822
ירושלים

גרפיקה ועימוד:
יצחק ישראל יוקר
טל. 054-6554554
כריכה

הרב אברהם אוחיון

פֶּתַח דְּבַר

הִנֵּה חִלְקֵי שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בַּנַּחַל", נִדְפְּסוּ כְּבָר כַּמָּה פְּעָמִים בְּכַמָּה מִהֲדוּרוֹת, וְנִתְפָּשְׁטוּ מְאֹד בְּעוֹלָם, עַד שֶׁיֵּשׁ בְּגִי-אָדָם שְׂמֵחִיִּים וּמְחֻזְקִים עֲצָמָם עִם סְפָרִים אֱלוֹ, וְכָל חֵינְתָם וְהִתְמַדְתָּם בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, הִיא רַק עַל יָדָם, וַיֵּמָּה גַם שְׂאֵפְלוּ אֶת הַנְּהַגְתָּם בְּגִשְׁמִיּוֹת הֵם גַּם-כֵּן לִוְקָחִים מִסְפָּרִים אֱלוֹ, כִּי הַסְפָּרִים מְדַבְּרִים אֶל הָאָדָם כְּדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְהָאֵב אֶל בְּנוֹ, וְהָרֵב אֶל תַּלְמִידוֹ.

וְהִנֵּה סְפָרִים אֵלֶּה נִדְפְּסוּ עַד עֵתָה שְׁלֹא כִסְדָר הַשָּׁנִים, רַק בְּכָל כַּרְף מְעַרְבִים מְכַתְּבִים מִכַּמָּה שָׁנִים, וְכֵן חֲסָרִים הַרְבֵּה מְכַתְּבִים מִכַּמָּה שָׁנִים, לְזֹאת לְקַחְנוּ עַל עֲצָמָנוּ לְסִדֵּר אֶת כָּל חִלְקֵי שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בַּנַּחַל", מִהַמְּכַתֵּב הָרִאשׁוֹן שְׁנֹדֶפֶס עַד עֵתָה, דְּבַר הַמְּסַתֵּפֶם בִּיּוֹתֵר מֵעֲשָׂרִים אֶלְף מְכַתְּבִים, וְסִדְרָנוּ אֶת הַמְּכַתְּבִים עַל-פִּי סֵדֵר הַשָּׁנִים, וְכֵן הוֹסַפְנוּ מְכַתְּבִים רַבִּים שֶׁהִגִּיעוּ לְיַדֵּנוּ אַחֲר־כֵּן מִכַּתֵּב יָד, אֲשֶׁר טָרַם רָאוּ אֶת עֵינֵי הַדְּפוּס, וְכִמוֹ-כֵן סִדְרָנוּ אֶת הַמְּכַתְּבִים בְּהַדְפָּסָה מְחֻדָּשֶׁת עִם נִקּוּד בְּתַכְלִית הַהֲדוּר וְהִיפִי, וְהַכְּנִסְנוּ אֶת כָּל מְרָאֵי הַמְּקוּמוֹת מִפְּסוּקֵי תַנ"ךְ וּבְחֻמְיָנוּ הַקְּדוּשִׁים ו"ל, כְּאֲשֶׁר עֵינֵיכֶם תִּרְאִינָה, גַּם הוֹסַפְנוּ מִפְּתַח הָעֲנִינִים עַל

כָּל מִכְתָּב וּמִכְתָּב, הַמְבִיא תְּמִצִּית הַנוֹשָׂאִים שְׁמֵדְבַר עֲלֵיהֶם
בְּמִכְתָּב.

וּלְאַחַר עֲמַל וַיִּגְיעָה רַבָּה, אָנוּ מְדַפְּסִים עֵתָה אֶת כָּרְךָ
לִז, וּמִקְוִים לְהוֹצִיא אֶחָדְךָ אֶת כָּל שְׂאֵר הַכָּרְכִים
כְּפִי סֵדֶר הַשָּׁנִים, כָּרְךָ אַחַר כָּרְךָ, וּבְלַבְנוּ תִקְוָה, שְׁכַל מִי
שִׁיקְרָא בְּזוֹה, יִהְיֶה וַיִּחְיֶה אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד, כִּי מִכְתָּבִים אֵלּוּ
הֵם אוֹצֵר כְּלֵי חֻמְדָּה, הַפּוֹתְחִים דְּרָךְ חֻדְשָׁה בְּפִירוּשִׁים
נִפְלְאִים עַל פְּסוּקֵי תנ"ך וְעַל מֵאמְרֵי חז"ל הַקְּדוּשִׁים בְּגִמְרָא
וּמְדַרְשִׁים וּבִזְהַר הַקְּדוּשׁ וְכוּ', וּגְלוּיִים חֻדְשִׁים בְּהַשְׁגוֹת
אֱלֻקוֹת, מְלַבְּשִׁים בְּכֹמָה לְבוּשִׁים מְלַבּוּשִׁים שׁוֹנִים, עַד אֲשֶׁר
אֶפְלוּ הַיְרֹוד וְהַנְּמֹךְ בְּיֹתֵר, יוֹכֵל גַּם-כֵּן לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ
הַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ בְּאִפְּן נִפְלֵא וְנִעְלָה מְאֹד, מִשְׁכָּל עֲלִיּוֹן
לְשִׁכָּל תַּחְתּוֹן, מֵעִילָא לְעֵלּוּל, כְּאֲשֶׁר יוֹדֵה מִי שְׁרָגִיל בְּהֶם.

וְכָל הַמִּכְתָּבִים הֵם עֲצוֹת נוֹרְאוֹת וְנִפְלְאוֹת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם
יִתְבַּרְךָ, אִיךָ לְהַחֲזִיק מֵעֲמֵד עַל כָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו
בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת, וְנוֹתְנִים עֲצוֹת נִפְלְאוֹת
אִיךָ לְהַתְּמוּדֵד עִם כָּל בְּעִיּוֹת הַחַיִּים שְׁעוֹבְרוֹת עַל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד בְּזוֹה הָעוֹלָם מִקְטָן וְעַד גְּדוֹל.

אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיתְּמִיד בְּהֶם, וְאִזּוּ יִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ עֲרֻבוֹת,
נְעִימוֹת, יְדִידוֹת, זִיו וְחִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, וַיִּזְכֶּה
לְאֲשֶׁר אִמְתִּי וְנִצְחִי לְאוֹר בְּאוֹר הַחַיִּים, ח'בְּלִים נִפְלוּ לְנוּ
בְּנְעִימִים, אוֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן שְׁעָלָיו נֶאֱמַר עֵינַי ל'א ר'אֲתָה
אֵלֵקִים ז'וֹלְתִיךָ י'עֲשֶׂה, וַיִּזְכֶּה לְגֵאֲלָה שְׁל'מ'ה', אָמֵן וְאָמֵן!

הַמוֹצִיאִים לְאוֹר

הַקְדָּמָה

מבאר בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ס"א: על-ידי אמונת חכמים יכולין להוציא משפטינו לאור.

הינו מכל הלמודים שאדם לומד, צריך שיקבל ויוציא מהם משפטי אמת, שלא יהיה משפט מעקל, שיקבל וילמד מכל הלמודים שלומד משפטי הנהגות, שידע איך להתנהג — הן לעצמו והן לאחרים, שמתנהגים לפי דעתו כל אחד ואחד כפי בחינתו, וכפי הממשלה והרבנות שיש לו, הן לרב או למעט, וכל זה זוכים על-ידי אמונת חכמים וכו'.

והנה עקר שלמות אמונת חכמים הוא, כשיזכה לסלק את דעת עצמו לגמרי, וידע ויבין באמת באיזה מעמד ומצב אני נמצא, ועל-פני עלי לסלק את דעתי לגמרי, וכל מה שאומר לי החכם הרב האמת, אני צריך לקבל עלי כל אשר יאמר שהוא זה — דבר קטן ודבר גדול, ולכלי לנטות, חס ושלוש, מדבריו ימין ושמאל, וכמו שאמרו חכמינו, זכרונום לברכה (ספרי, שופטים יא): אפלו אומר לה על ימין שהוא שמאל וכו'; ולהשליך מאתו כל החכמות, ולסלק דעתו כאלו אין לו שום שכל בלעדי אשר יקבל מהצדיק והרב שבדור. וכל זמן שנשארו אצלו שכל עצמו, הוא אינו בשלמות ואינו מקשר ומקרב לצדיק, אבל כשזוכה לבטל את עצמו לגמרי אל הצדיק והרב האמת, אז יכול לקבל ממנו עצות על כל דבר, הן לו והן לאחרים — החפצים לשמע בקולו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קכג), וגם יזכה לצאת משגעונו

ומשטיותיו, שנדבקו בו על-ידי עוונותיו (עין שיחות-הר"ן, סימן סז), כי הצדיק הוא מלא עצות וחדושים נוראים ונפלאים מגדול ועד קטן, דרי מעלה ודרי מטה, ועל-כן עלינו רק להעתיק דברי הצדיק בפשוטם ולהלבישם בכלים מכלים שונים לכל השואלים אותנו דבר השם, ולבלי לומר ולהמציא סברות פרסיות וכו', כי כל אלו החולקים על הצדיק, למודם הוא ממותרות, אשר משם יוצא משפט מעקל, ולא די שאינם יכולים אפלו להנהיג את עצמן, מכל שכן שאינם יכולים להנהיג את אחרים וכו'.

ועל-כן העקר לשוב על פגם אמונת חכמים, וכשאחד שואל איזה דבר או איזו עצה בעבודת השם, העקר להשיב דברי הצדיק האמת, ועל-ידי שזה מקשה ושואל, וזה משיב ומתרחץ את השאלה, על-ידי-זה נעשה ספר שאלות ותשובות, ועל-ידי-זה יתחדשו הרבה ספרים לגלות ולפרסם את הרב האמת, שהוא שכל הכולל כל העולמות וכל הדרגות וכו'.

ואמר רבנו ז"ל: יש כמה ספרים עכשו וגם עתידים להיות עוד כמה ספרים, וכלם צריכים לעולם, ואסור ללעג עליהם, חס ושלום (עין לקוטי-הלכות, קדושין, הלכה ג), כי רק הספרים המדברים מחקירות צריכין להרחיקם במטחוי קשת, ולבערם מפיתו בבעור חמץ ושאר ויותר ויותר וכו', וראוי לגזר שלא להדפיסם עוד, כי שורפים נשמות הקוראים בהם וכו', אבל כל הספרים ההולכים בדרך התורה הקדושה, בדרך אבותינו, בדרך האמונה הקדושה, בודאי מצוה גדולה להדפיסם להרבות ספרים כחול הים, כי כל ספר שמדבר מעניני תורה הן בדרך פשט, או דרוש, או רמז, או סוד, או פרוש, או באור, או ספרי הפוסקים ושאלות ותשובות, או ספרי מוסר ואגדות וכיוצא בהם, כלם נכוחים למבין, וכלם צריכים לעולם, כלם אהובים, כלם קדושים, כי כלם מדברים מרצונו יתברך, הנעלם בתורה ובמצוות, ובודאי אסור לקוץ ברבוי ספרים, כמו שנמצאים קצת, אשר עינם צרה כשרואים שנתחדש עוד איזה ספר חדש, ועתק יוצא מפיהם כאלו

מְצַטְעָרִים עַל הָרָאוּשׁוֹנִים, שֶׁכָּבֵר יֵשׁ הַרְבֵּה סִפְרִים, וְלָמָּה לָהֶם עוֹד; וּבִאֲמַת לֹא בִדְעַת יִדְבְּרוּ, כִּי "לְכַל זְמַן וְעַת לְכַל חִפְּץ" (קֹהֶלֶת ג, א), כִּי מִי יִכְרִיחַ אוֹתָם לְלַמֵּד זֶה הַסֵּפֶר, וְאִם לֹא יִהְיֶה לָהֶם פְּנָאֵי לְלַמֵּד זֶה הַסֵּפֶר הַחֲדָשׁ, רַק יִבְלוּ יְמֵיהֶם בְּסִפְרִים שֵׁישׁ מִכָּבֵר, מִי יִמְחָה בְיָדָם, וּמָה אֲכַפֵּת לָהֶם, שֵׁישׁ עוֹד סִפְרִים בְּעוֹלָם, אוּלַי יֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שֶׁמְסַגֵּל לָהֶם זֶה הַסֵּפֶר דּוֹקָא, כְּמוֹ שְׂרוּאִים בַּחוּשׁ, שֵׁישׁ בְּנֵי-אָדָם שֵׁישׁ לָהֶם חַיּוֹת מִסֵּפֶר זֶה, וַיֵּשׁ בְּנֵי-אָדָם שֶׁמְחַזֶּה אוֹתָם סֵפֶר אַחֵר, וְגַם בְּאָדָם אֶחָד בְּעֶצְמוֹ יֵשׁ שְׁנוּיִים בֵּין הַזְּמַן, לַפְּעָמִים מִתְעוֹרֵר לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ עַל-יְדֵי דְבַר זֶה שֶׁבִסֵּפֶר זֶה, וְלַפְּעָמִים אֵינּוּ יָכוֹל לְהִתְעוֹרֵר כִּי אִם עַל-יְדֵי דְבָרֵי תוֹרָה וּמוֹסֵר שֶׁבִסֵּפֶר אַחֵר, וְגַם מִי שֶׁנִּפְשׁוֹ חֲשָׁקָה בַתּוֹרָה, וּמִבְּלָה יִמְיוֹ עָלֶיהָ כְּרָאוּי כִּי לִכְךָ נּוֹצֵר, יֵשׁ פְּנָאֵי בִימֵי הָאָדָם אֲשֶׁר הוּא חַי עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה לְעֵין וְלִהְבִּיט בְּסִפְרִים הַרְבֵּה מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁרָאִינוּ כְּפָמָה גְדוּלִים, שֶׁהָיוּ בְּקִיָּאִים בְּכַמָּה סִפְרִים הַרְבֵּה מְאֹד, וְלָמָּה לֹא נִלְמַד קַל וְחֹמֶר מֵהַגּוֹיִם, שֶׁלֹּא קִבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְכָל עֲנִינֵי חֲכָמָתָם בְּעַסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁהוּא הֶבֶל וְרִיק, צַל עוֹבֵר, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן יֵשׁ לָהֶם הַרְבֵּה סִפְרִים בְּאֲרִיכוֹת גְּדוּלָּה מְאֹד, וּבְכָל מְדִינָה וּמְדִינָה נִתְחַדְּשִׁים אֲצֵלָם סִפְרֵיהֶם הַרְבֵּה מְאֹד בְּכָל שָׁנָה וְכִמְעַט בְּכָל יוֹם, וְאֵינָם קָצִים בְּרַבּוּי סִפְרֵיהֶם, וּמִדּוּעַ נִבְגַּד אֲנַחְנוּ, חַס וְשָׁלוֹם, לְהַקְפִּיד, חַס וְשָׁלוֹם, עַל רַבּוּי הַסִּפְרִים שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר הִיא חַיִּינוּ וְאֶרֶךְ יְמֵינוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, לְעוֹלָם שֶׁכָּלוּ אֶרֶךְ וְטוֹב לְעוֹלָמֵי עַד וְלִנְצַח וְנִצְחִים? וְהֲלֹא כְּפָמָה תַּחְבּוּלוֹת עוֹשִׂים וְכַמָּה סִפְרִים לְאֲלָפִים וְלִרְבּוּבוֹת מְחַבְּרִים בְּשִׁבִיל עַסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, קַל וְחֹמֶר בֶּן בְּנוֹ שֶׁל קַל וְחֹמֶר כְּפָמָה אֲלָפִים וְרַב רַבֵּי רַבּוּבוֹת רַבּוּבוֹת וְכוּ' סִפְרִים עַד אֵין קֶץ, אָנוּ צְרִיכִים לְחַבֵּר וְלְהַדְפִּיס בְּשִׁבִיל הַתְּכַלִּית הָאֲחֵרוֹנָה לְעוֹלָם הַבָּא, כִּי אָנוּ צְרִיכִים לְהַכִּיֵּן לְעֶצְמָנוּ צִיָּדָה לְדַרְכָּנוּ הַרְחוּקָה מְאֹד מְאֹד, וְכָבֵר נִלְכְּדוּ רַבִּים מְאֹד מְאֹד בְּתַאוּוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה וּבַהֲבִלּוֹ וּבְטַעֲיוֹתָיו וְכוּ', וְכַמָּה סִפְרִים וְתַחְבּוּלוֹת אֵין מִסֵּפֶר אָנוּ צְרִיכִים לְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם, כְּדִי לְמַצֵּא עֲצָה וְתַחְבּוּלָה לְהַצִּיל אֶת נַפְשׁוֹתֵינוּ וְנַפְשׁ בְּנֵינוּ וּבְנֹתֵינוּ וְהַתְּלוּיִים בָּנוּ לְהַצִּיל כָּלָם מִנֵּי שַׁחַת, וְלִהְיוֹתָם עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה בְּחַיִּים נִצְחִיִּים,

לקרבם אל התורה ואל העבודה, וגם כי העולם אומרים בשם
הבעל-שם-טוב הקדוש, כי תורת ה' תמימה, כי לא נגעו בה עדין.

נמצא, שכל הספרים הקדושים והנוראים שפבר נמצאים
בעולם, עדין לא נגעו בעצם התורה, ועתה ראה והבן
כמה ספרים צריכים עוד, עד שנתחיל לגע בתורה, מפל שפן וכל
שפן לבוא לחדריה ולירד לעמקה, על-פן כל הספרים הקדושים
שחברו עד הנה, עדין אינם חלק אחד מאלף מעמק רבוי הספרים
שיתגלו עוד, בעת שיתגלו סתרי ורזי התורה האמתיים, על-פן
צריכים להזהר לא ללעג ולבזות שום ספר ההולך על-פי דרך
התורה הקדושה, על-פי הגמרא והמדרשים וספרי הזהר הקדוש
והאריו"ל, כי כלם צריכים לעולם, וגם כי יש כמה וכמה מדינות
ועירות של ישראל, ובמקומות אלו מתפשטים אלו הספרים והם
מחייזין את עצמן בהם, ובמקומות אחרים מחייזין את עצמן בספרים
אחרים דיקא וכו'.

והנה תמצית הספר הזה היא מכתבים, אשר נכתבו למקנבים
חדשים, אשר, תהלה לאל, באים ומתקרבים אל האור
הגנוז והנעלם, אורו של רבנו ז"ל, ומריצים מכתביהם להורותם
הדרך, לראות אור ולצאת מהחשך והרע שנלפדו בו וכו', וכו',
והמכתבים האלו נכתבו תשובות על מכתביהם.

ובאמת לא נתחדש בו שום דבר, באשר יראה הרוואה, רק נלקט
מכל ספרי רבנו ז"ל בכלים מפלים שונים, וכדרך הרופא
אשר מערב כמה סמים יחד (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נו), כי
כל הרפואות הן הרפבות, דהיינו שלוקחים סם פלוני ועשב פלוני
במדה ובמשקל כך וכך, וכן עשב אחר, שמשקלו כך וכך, וכן
שוקלים מפמה מינים, וכל עשב ועשב יש לו כח אחר, ומערבין
אלו המינים ביחד, ועושין מהם ההרפבה, וזאת ההרפבה יש לה
כח לרפא החולאת, כי עקר הרפואה הוא על-ידי הרפבה דיקא,
שנעשה לה כח אחר חדש, על-ידי הכח שקבלה מפל אלו

העשבים שנתערבו, ובזה הפח החדש של ההרפכה דוקא מרפאין כל מיני חולאות וכו', עין שם; ודבר זה יכול כל אחד מאנשי שלומנו ומחייב לעשותו — לגלות ולפרסם את הצדיק האמת בעולם, ולהציל נפשות מרדת שחת, ובפרט אם בא אחד ושואל אותו, מטל עליו חיוב לענות לו, כי הרבה דורות תלויים בנפש זו, ואם תרחקהו בעגה של שקר, אתה הורג אותו וכל התלויים בו וכו', וזהו החסד הגדול ביותר בעולם, ואין עוד חסד גדול מזה — בשזוכין להכניס את הדעת האמת בחבריו, ובפרט בעתים הללו אשר החשך והאפלה נתפשטו בעולם, ונתקיים בעוונותינו הרבים (איכה ד, א): "תשתפכנה אבני קדש בראש כל חוצות", דהינו ישראל קדושים מתגלגלים, רחמנא לצלן, בראש כל חוצות, ובפרטיות נערי ישראל, אשר עוברים עליהם בעתים הללו נסיונות כאלו, אשר לא שערום אבותינו ואבות אבותינו בלי שום גזמא כלל, ממש כמו בדור המבול, רחמנא לצלן, ואין מי שירחם עליהם כלל, כי נתפשטו ספרי מינות ונאוף לאלפים ולרבבות, אשר רבים נתפסו בזה ביודעים ובלא יודעים, רחמנא לצלן, וחברא חברי אית ליה, וחברא דחברי חברי אית ליה, ואחד מכשיל את חברו, ושום ראש ישיבה ומשגיח אינו יודע מזה כלל (או עושה את עצמו כאינו יודע), ועל-ידי-זה נשקעים יותר ויותר, השם יתברך ירחם; על-כן ההכרח להרחיב את הדבור בכמה מיני דבורים, באשר אמר רבנו ז"ל, למוהרנ"ת ז"ל: כשיגיע בכתיבתו לעגון "אמונה" או "צדיק", ירחיב את העט, כי אי אפשר להנצל ולצאת מהחשך, כי אם על-ידי התקרבות אל הצדיק האמת, אשר מגלה אמונתו יתברך, אמתתו יתברך ורחמנותו יתברך, כי הוא הרופא האמתי, הרופא הממחה מאד מאד (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א, סימן ל), והוא ואנשיו יכולים לירד אל כל מיני צנורות של הסטרא אחרא להכניעה, לשברה ולבטלה, ולהרים את הנפשות שנסקעו שם (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א, סימן ח).

על-כן אשרי הזוכה להתקרב אל הצדיק האמת מיחידי

הַקְדָּמָה

הַדּוֹרוֹת, שֶׁהוּא גָּמַר כָּל הַתְּקוּנִים וְכוּ', שֶׁהוּא תְּקַנֵּת כָּל בַּיִת
 יִשְׂרָאֵל, וְתְּקַנֵּת כָּל הַדּוֹרוֹת וְתְּקַנֵּת כָּל הָעוֹלָמוֹת וְכוּ', נֶחֱל הַנוֹבֵעַ
 בּוּ מְקוֹר הַחֲכָמָה הַקְּדוּמָה הַיּוֹצֵאת מִשְׁלֵשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְּעֵתִיק וְכוּ',
 גְּאֻלְתָּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְכוּ', וְאֵל אֲנָשָׁיו הַיְקָרִים שֶׁבְּכָל דּוֹר, שֶׁהֵם
 צַדִּיקֵי הָאֵמֶת שְׁבַדוֹר, כִּי כָּל אֶחָד מֵאֲנָשָׁיו הוּא אֵיבָר לְצַדִּיק,
 וּבְהַתְּחַבְּרוֹתָם יַחַד, שָׁם כָּל הַצַּדִּיק וְכוּ'.

וְאֵז יִזְכָּה לְתַקּוּן אִמְתִּי וְנִצְחִי, וְיִזְכָּה לְהַתְּגַלּוֹת הָאוֹר הַגָּנוּז, אֲשֶׁר
 עֵין לֹא רָאָתָה אֱלֹקִים זוֹלָתָךְ יַעֲשֶׂה וְיִזְכָּה לְגְאֻלָּה שְׁלֵמָה,
 אָמֵן כֵּן יִהְיֶה רְצוֹן!

ספר אשר בנחל פרך לו

ו' לה.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון מחרת יום הכפורים, שם ה' (י) ה'תשמ"ה.

שלום רב להאברהם היקר לי מאד, שותה מימי הנחל נובע מקור
חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך עם המעות לנכון קבלתי קדם ראש השנה,
ותשואות חן לך על זה.

אביך, גרו יאיר, היה אצלי בערב ראש השנה, ודברנו קצת,
והוא מאד מאד נהנה שזכית להתודע מרבנו ז"ל, ואמר לי שרואה
אצלה שנוי לטובה, ממש מההפוך אל ההפוך, יעזר השם יתברך,
שתתקרב בשלמות אל רבנו ז"ל, ולא יהיו לך שום קשיות וספקות
וכו'. כי בדרך כלל כשהולכים בדרך חדשה וכו', ובפרטיות אחרי
שפבר הלך בהרבה דרכים וכו', אז מתחילים הקשיות והספקות
והחלישות הדעת וכו', כמובא (בלקוטי מוה"ר"ן, חלק ב', סימן י"ב בסופו,
עין שם). ועל-כן צריכים לזרק מעצמו כל מיני קשיות וספקות,
והעקר על-ידי העצה העמקה המובאת שם, לחפש הרבה אחריו
יתברך, ואחרי הצדיק וכו'; כי באמת אין שום מציאות בלעדיו

יתברך כָּלֵל, וְהַפֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא — דוֹמָם, צוֹמָח, חַי, מְדַבֵּר, הֵם אֱלֻקוֹת גָּמוּר, רַק בְּלְבוּשׁ הַזֶּה שְׁלֵמֵרָאָה עֵינֵינוּ. וְזֶהוּ הַצְמָצוּם, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג בְּאֵמֶת, אִיךָ גַם הַיֵּשׁ הוּא אֵין, וּמִזֶּה נִתְהַוֶּה לְאָדָם סִפְקוֹת וְיִסּוּרִים, רַחֲמָנָא לְצַלָן, כִּי אֵין לָךְ עוֹד יִסּוּרִים קָשִׁים כְּמוֹ הַמָּנַח בְּסִפְקוֹת, וּבִפְרָטִיּוֹת בְּעֵנֵן הָאֲמוּנָה הַקְדוּשָׁה וְגַלְיֵי אֱלֻקוֹת, כְּשֶׁהָאָדָם נוֹפֵל בְּסִפְקוֹת, חֵס וְשָׁלוֹם, נוֹפֵל לְעִמְקָא דִּתְהוּמָא רַבָּה, וּמְרִים לוֹ הַחַיִּים מְאֹד מְאֹד, וְשׁוּם בְּרִיָּה אֵינָה יוֹדַעַת מֶה מְתַרְחֵשׁ בְּפִנְיָמִיּוֹת נִפְשׁוֹ וְכוּ'.

וְהִנֵּה רַבְּנוּ ז"ל נִתְגַּלֶּה לָנוּ בְּדוֹרוֹתֵינוּ אֵלֶּה עִם סִפְרוֹ הַקְדוּשׁ וְהַנוֹרָא "לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן", אֲשֶׁר בְּפִרוּשׁ אָמַר, שְׁסֹפֵר זֶה הוּא אֲתַחֲלָתָא דְגֵאלָה, וּמְאֹד מְאֹד רַצָּה שְׁנִתְמַיֵּד בְּסִפְרוֹ זֶה, וְאָמַר, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְהַעֲשׂוֹת בְּעַל תְּשׁוּבָה גָּמוּר, וּבְעַל מַח וְהַשְׂגָּה; אֲשֶׁרִי הַמִּתְמַיֵּד בּוֹ, וְאָז יִרְאֶה נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת! כִּי כָּל תּוֹרָה וּמֵאֲמָר מְגִלִּים לָנוּ גְלוּיִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים בְּהַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, בְּדִרְךָ נִפְלְאָה וְעִמְקָה מְאֹד מְאֹד, עַד שְׁאֶפְלוּ הַכִּי גְרוּעַ וּפְחוּת וּמְגֻשָּׁם, גַּם-כֵּן יָכוֹל לְהַשִּׁיג וְלִתְפֹס בְּאֵיזָה עֵנֵן רוּחָנִי.

וּבְיַדָּי קָשָׁה וְכָבֵד לְאָדָם שְׁהֵלָךְ כָּל יָמָיו בְּגִשְׁמִיּוֹת וְכוּ', לְמִצָּא תַכְף-וּמִיֵּד אֶת אֲשֶׁר רוּצָה וְכוּ', לְזֹאת זָכָה אוֹתָנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּסִפְרִים הַחֲדָשִׁים הַמְּפָרְשִׁים אֶת דְּבָרָיו הַקְדוּשִׁים, יִזְכְּנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְהוֹצִיא לְאוֹר אֶת סִפְרֵי "שְׁפַת הַנַּחֲל" עַל כָּל הַ"לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן", וְסִפְרֵי "נִהְרֵי אֶפְרַסְמוֹן" עַל כָּל הַ"סְפּוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת", וְסִפְרֵי "בְּאוּרֵי הַמַּדּוֹת" עַל כָּל הַ"סְפָרֵי-הַמַּדּוֹת", וְעוֹד הַמּוֹן סִפְרִים עַל הַתּוֹרָה וְעַל הַמוֹעֲדִים וְעַל מֵאֲמָרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים, וְעַל תְּרִי"ג מִצְוֹת, וְעַל תְּהִלִּים וְעַל פְּרָקֵי אֲבוֹת, וְעַל הַ"עֵץ חַיִּים" וְ"פְרֵי עֵץ חַיִּים", וְעַל סְדוּר הַתְּפִלָּה, וְעַל הַהֲגָדָה, וְהַרְבֵּה קוֹנְטְרָסִים מְאֻמּוּנָה, בְּטַחֲוֹן, שְׁמִחָה, סְבֻלָּנוֹת וְכוּ' וְכוּ', אֲשֶׁר בְּהֵם נִתְבְּאָרִים בְּאוּרֵים נִפְלְאִים בְּדְבָרָיו הַקְדוּשִׁים, יִזְכְּנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְהַדְפִּיֵּסם כָּלֵם בְּחַיִּים חַיּוֹתֵי, וְלְהַפִּיֵּצֵם בְּכָל קְצוֹת תֵּבֵל.

חֲמַדַּת לְכַבֵּי! הָאֲרַבְעָה יָמִים אֵלוּ בֵּין יוֹם הַפְּפוּרִים לְבֵין סְכוּת

נִקְרָאִים שֵׁם ה', כִּי בְּכָל יוֹם וַיּוֹם מִתְגַּלֶּה אוֹת אַחַת מִשְּׁמוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְהִנֵּה זָכִינוּ בַּיּוֹם הַכְּפוּרִים לְהַתְּעַלּוֹת עַד הַכֶּתֶר, שֶׁהוּא רַעְוָא דְרַעְוִין, רַצוֹן שְׁבָרְצוֹנוֹת, וְנִמְחְלוּ לָנוּ עֲוֹנוֹתֵינוּ, שְׂזָכִינוּ לְהַשִּׁיגוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּבַחֲנֵית אוֹר לְבָן, אוֹר פְּשׁוּט, לִידַע שְׂאִין יוֹדְעִים כָּלֵל, וְהוּא יִתְבָּרֵךְ הַלְבִּין עֲוֹנוֹתֵינוּ, וּכְבָר נִסְתַּלְקוּ וְנִפְרְדוּ כָּל הַמַּחְצוֹת שֶׁהָיוּ בֵּין הָאָדָם לְבֵין הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְעַכְשָׁו אָנוּ עוֹסְקִים לְהִכִּין עֲצָמָנוּ לְבָנוֹת אֶת הַסֶּפֶה הַקְּדוֹשָׁה, שְׁבוּ יִתְגַּלֶּה לָנוּ, כִּי הִנְיֵה אֲדָנָי טַב"ע וְהַשְּׁגָח"ה — הֵם דְּבָר אֶחָד, וְרִיחָנִיּוֹת וְגִשְׁמִיּוֹת אֵינָם סוֹתָרִים זֶה אֶת זֶה, אֲדַרְבָּה אָנוּ רוֹאִים שְׂיוֹצָאִים לַחוּץ דִּיקָא, וּבּוֹנִים בֵּית מַפְסֶלֶת גִּזְן וַיִּקָּב דִּיקָא, וְעוֹשִׂים סוּפָ"ה (צ"א — כְּמִסְפָּר שְׁנֵי הַשְּׁמוֹת הַנִּזְכָּרִים), וְלִשְׁם אָנוּ נִכְנָסִים עַל מְנַת לְאָכַל וְלִשְׁתּוֹת וְלִישֵׁן, לְטִיל וְלִשְׁמַח עִם בְּנֵי בֵיתָנוּ יַחְדָּו, אֲשֶׁר זֶהוּ עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַסֶּפֶה. בְּאֲשֶׁר לְכַאוּרָה, מִי שְׂרוּצָה לְהִתְקַרֵּב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, נִדְמָה לוֹ שְׂצָרִיף לְבָרַח מִגִּשְׁמִיּוֹת וְכוּ', מֵאִשָּׁה וְיִלְדִים וְכוּ', מֵעֲנִיגֵי עוֹלָם הַזֶּה וְכוּ', וּלְבִסוּף מְצוּיִים אוֹתָנוּ דִּיקָא הַהַפּוּף לְגַמְרִי, לְהִיּוֹת בַּחוּץ עִם אִשְׁתּוֹ וּבְנָיו, וְעִם אֲכִילָה וְשִׁתְיָה וְכוּ'. כָּל זֶה מְרַמֵּז לָנוּ, שְׂדִיקָא עַל-יַדִּי שְׂזָכִינוּ לְהִגִּיעַ לְאוֹר הַזֶּה שְׂמֵאִיר בַּיּוֹם הַכְּפוּרִים, אֲזוּ כּוֹלִים כְּבָר לְהִיּוֹת עִם אִשָּׁה וְעִם בָּנִים, עִם גִּשְׁמִיּוֹת וּבַחוּץ דִּיקָא, וְלֹא יִתְבַּלְבַּל כָּלֵל, אֲדַרְבָּה יְהַפֵּךְ הַכָּל אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

וְכֵן הָאֲרַבְעָה מִיָּנִים, שֶׁהֵם כְּנֻגַד הָאֲרַבְעָה סוּגִים שְׂיֵשׁ בֵּין עַם יִשְׂרָאֵל, כְּמֵאֲמָרָם ו'ל (וַיִּקְרָא רַבָּה, פְּרֻשָׁה ל', סִימָן יא): טַעַם וְרִיחַ, טַעַם בְּלֹא רִיחַ, רִיחַ בְּלֹא טַעַם, לֹא טַעַם וְלֹא רִיחַ, אֲשֶׁר יֵשׁ לוֹמַר, שֶׁהֵם מִמֶּשׁ כְּדִגְמַת הָאֲרַבְעָה בָּנִים שְׂמֻזְכָּרִים בְּחֻג הַפֶּסַח, וְאָנוּ מִתְאַחֲדִים עִם כָּלֵם, וְאֵינָם מְבַלְבְּלִים אוֹתָנוּ.

וְכָל זֶה דִּיקָא מִי שְׂזָכָה כְּבָר לְהִגִּיעַ אֶל הָאוֹר הַפְּשׁוּט הַזֶּה, שְׂמֵאִיר בַּיּוֹם הַכְּפוּרִים דִּיקָא, שְׂמַגְלָה לָנוּ רַבְּנוּ ו'ל, גְּאֵלְתָן וּישׁוּעָתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְעַל-כֵּן לֹא בְּחֻנָּם אוֹרֵב הַבְּעַל-דְּבָר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד הַרוּצָה לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו, וּמְכַנֵּס בּוֹ תְּמִיד קְשִׁיּוֹת וּסְפָקוֹת וּבְלִבּוּלִים וְעַקְמוּמִיּוֹת וְכוּ', כִּי הַסְטֵרָא אַחְרָא יוֹדַעַת, אִם יִזְכָּה הָאָדָם לְזוֹרֵק אֶת כָּל חֻקְמָתוֹ הַמְדַמִּית, וַיֵּאמִין בְּהַצְדִּיק הָאֲמַת בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת

גְּמוּרָה, שְׁכַל מַעֲשֵׂיו וְדַבּוּרָיו וְהַנְּהַגוּתוֹ אֵינָם פְּשׁוּטִים (עֵינֵי לְקוּטֵי-
מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִמָּן מב), אִזְּ דִּיקָא סוּף כָּל סוּף יִזְכֶּה לְהַגִּיעַ בְּעַצְמוֹ
אֶל נוֹרְאוֹת וְנִפְלְאוֹת וְכוּ'.

אָךְ מָה עוֹשֶׂה הַבַּעַל-דְּבָר? מְכַנֵּס בְּאָדָם כָּל מִינֵי קִשְׁיוֹת
וּסְפָקוֹת, וּמְכַל שְׁפָן כְּשֶׁמְלַבֵּישׁ עַצְמוֹ בְּכַנֵּי-אָדָם, אֲשֶׁר רַבְּנוֹ ז"ל גָּלָה
לָנוּ בְּפִרוּשׁ, שְׁכַנֵּי-אָדָם הֵם מוֹנְעִים יוֹתֵר גְּדוּלִים מִהַיָּצֵר הָרַע בְּעַצְמוֹ
(עֵינֵי שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִמָּן פ', פ"א).

וְזֶה עֵקֶר הַנְּסִיּוֹן הַגָּדוֹל שְׁכַכֵּל הַנְּסִיּוֹנוֹת בְּהַתְקַרְבוֹת אֶל רַבְּנוֹ
ז"ל, כִּי בְּאַמַּת רַבְּנוֹ ז"ל הֵבִיא לָנוּ דֶרֶךְ חֲדָשָׁה לְגַמְרֵי, וְגָלָה נוֹרְאוֹת
נִפְלְאוֹת חֲדָשׁוֹת לְגַמְרֵי, הַקְּדָמוֹת חֲדָשׁוֹת לְגַמְרֵי לְגַמְרֵי, וְעַל יָדָם
מְבִינִים כָּבֵד אַחֲרֵת בְּדַבְרֵי הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ, זְכוּתוֹ יֵגַן עָלֵינוּ,
וְהָאֲרִי ז"ל, וְרַבֵּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאֵי, כִּי הוּא פָּתַח לָנוּ צְנוּרוֹת
חֲדָשִׁים לְגַמְרֵי, אֲשֶׁר עָמַם כָּבֵד מְבִינִים הַבְּנוּהַ בְּרוּרָה וְהַשְׁגָּה מְזַכֶּכֶת
בְּאַסְפֵּק־לְרִיזָה הַמְּאִירָה גְלוּי אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, עַד שֶׁנִּפְתַּח הַפֶּה לְדַבֵּר
עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ פֶּה אֶל פֶּה, שֶׁזֶה בַּחֲיִינֵת דַּעַת דְּמַשֶּׁה מִמֶּשׁ, לְהַפִּיר וּלְדַבֵּר
עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ פָּנִים אֶל פָּנִים, פְּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמַעוֹ וְכוּ'. אֲשֶׁרֵי עֵינֵי רְאֵתָהּ
זֹאת, אֲשֶׁרֵי מִי שְׂאִינוֹ מְטַעֵה אֶת עַצְמוֹ כָּלֵל!

מָה אָמַר לָךְ, חֲמַדַּת לְכָבִי! רְאֵה לְחִזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי
אֲפָנִים שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי לֹא בְּנִגְל זֹכִים לְהִיּוֹת מְקַרְבִּים אֶל רַבְּנוֹ ז"ל,
וְאֶפְלוּ אֵלָיו שְׁכָבֵר נִקְרָאִים עַל שְׁמוֹ, צְרִיכִים לְרַחֲמִים מְרַבִּים, שְׁלֹא
יִלְכוּ בְּשׁוֹם דְּמִיּוֹן וְכוּ', וּמְכַל שְׁפָן אֵלָיו אֲשֶׁר אָךְ וְרַק מִתְחִילִים, הֵם
צְרִיכִים חֲזוּק עַד מְאֹד, שְׁלֵבֵל תְּחַלֵּשׁ דַּעַתָּם כָּלֵל מִשׁוֹם דְּבָר, וְשְׁלֹא
יִהְיֶה לָהֶם שׁוֹם צַד סְפָקוֹת וְכוּ'.

וְעֵקֶר הַעֲצָה לְזֶה — לְהַתְמִיד מְאֹד בְּסִפְרֵי הַקְּדוֹשִׁים: "לְקוּטֵי-
מוֹהַר"ן", "סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת", "סְפֵר-הַמִּדּוֹת" וְשִׁיחוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת
שְׁכַבְחֵי-מוֹהַר"ן", וְכַ"שִׁיחוֹת-הַר"ן", וְעַל כָּלֵם — שְׂיִהְיוּ שְׁגוּרִים
עַל פִּי דַבְרֵי מְאֹד עֵינֵינוּ, חִיּוֹת נִפְשָׁנוּ — מוֹהַרְנ"ף ז"ל, אֲשֶׁר רַק
הוּא הַבֵּין וְיָדַע וְהַשְׁכִּיל הֵיטֵב בְּדַבְרֵי הַקְּדוֹשִׁים, וְהֵם סְפָרֵי
הַ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" הַקְּדוֹשִׁים שְׁלוֹ, אֲשֶׁר כָּל זְמַן שְׂאִין הָאָדָם שְׁגוּר

בָּהֶם בְּעַל־פֶּה, עֲדִין טוֹעָה מְאֹד מְאֹד בְּדַרְכֵי רַבָּנוּ וְלֹ, וְהוֹלֵךְ כְּמוֹ
עוֹר בְּאֶפְלָה. וּמִכָּל שֶׁכֶּן מִי שֶׁעֲדִין לֹא סִים אָפְלוּ פַעַם אַחַת סִפֵּר
זֶה, אִיךָ יוֹכַל אָפְלוּ לְהַתְּפַאֵר, שֶׁהוּא יוֹדֵעַ מִשֶּׁהוּ! הֲלֹא מִטְעָה אֶת
עַצְמוֹ מְאֹד! וּכְשֵׁיתְמִיד בְּ"לְקוּטֵי־הַלְכוֹת", אֲזַי יִרְאֶה שְׁכָל הַסִּפְרִים
הַחֲדוּשִׁים, הֵם תְּמִצִּית וְלְקוּט נִפְלֵא בְּדַרְךָ קָלָה מִדְּבָרָיו הַקְּדוּשִׁים.
אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיאֲחֹז בָּהֶם תְּמִיד!

וּמַחֲמַת טְרֵדוֹתַי — הַהֲכָרַח לְקַצֵּר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

מַחֲמַת שְׁאֵנִי נוֹסֵעַ לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל תַּכְף־וּמִיד אַחַר סְכוּת, עַל־כֵּן
אֵינִי יוֹדֵעַ אִם אֲשַׁלַּח לְךָ מִכְּתָב זֶה, אוֹ אֲמַסֵּר לְךָ, אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם.

ו' לו.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן מִתְּחַרַת יוֹם הַכַּפּוּרִים, שֵׁם ה' (י) ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, יְדִידֵי
הַיֶּקֶר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ
... נֵרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצָּח נִצְחִים.

אֶת מִכְּתָבְךָ לְגִכּוֹן קִבַּלְתִּי, וּבְצִרוּף הַמְּאֵתִים דּוֹלָר לְצָרְכֵי
בֵּיתִי — תּוֹדָה רַבָּה! וּבָא בְּעֵתוֹ וּבִזְמַנּוֹ, כְּשֶׁהִיָּתָה הַשְּׁעָה דְחֻקָּה לִי,
וַיִּשְׁמַח הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא אֶת לְבָבְךָ, כְּמוֹ שֶׁשְׂמַחְתָּ אוֹתִי.

חֲמֻדַת לְבָבִי! לְדַעַתִּי, בְּזֶה שְׂאֵתָה מִמְּשִׁיף עֲצָמָךְ אֶל הַצֵּעַר
כְּל־כָּךְ, בְּזֶה צִעְרָךְ יוֹתֵר מְסַבֵּב אוֹתְךָ וְכוּ', הֵן אֵמֶת שֶׁהַרְבֵּה הַרְבֵּה
כָּבֵד עֲבַר עָלֶיךָ מִבֵּית וּמִבְּחוּץ, צְרוּת הַבַּת וְכוּ', אֶף־עַל־פִּי־כֵן עָלֶיךָ
לְדַעַת, אַחֵי הַיֶּקֶר! כִּי אֵין זֶה עֲצָה כָּלֵל לְהִיּוֹת תְּמִיד עֲצוּב וּבְדַכְּאוֹן
וְכוּ', לְמָה לֹא תַעֲשֶׂה לְעֲצָמָךְ חֲשָׁבוֹן צָדֵק עַל רְבוּי הַטּוֹבוֹת שֶׁעָשָׂה
עִמָּךְ הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, לְמָה אֵתָה צָרִיךְ רַק לְהַסְתַּכֵּל עַל הַצְּרוּת
וְהַמְּרִירוֹת שֶׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ?! מְדוּעַ לֹא תִשִּׂים לֵב לְהַבִּין וְלַהֲשַׁכֵּיל

וְלִהְיוֹתֶנּוּ גַם עַל רַבּוֹי הַחֲסָדִים שְׁעָשָׂה עִמָּךְ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא? !
וְאִז תִּרְגִּישׁ עִצְמָךְ אָדָם אַחַר לְגַמְרִי.

חֲמַדַּת לְבָבִי! הַרְגַל עִצְמָךְ לְדַבֵּר הַרְבֵּה רַק עִמוּ? יִתְבָּרַךְ, הֲיֵנוּ
לִילָךְ לְמִקּוֹם פְּנוּי שְׂאִין שָׁם בְּנֵי-אָדָם, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֵת כָּל
לְבָבךָ וְכָל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְהֵבֵן אֶל
אָבִיו. סוּף כָּל סוּף עָלֶיךָ לְזִכֹּר הֵיטֵב וְלִישָׁב עִצְמָךְ, כִּי אִין לָךְ אֵף
אֶחָד בְּעוֹלָם מְבַלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי רַק הוּא מִבֵּין אוֹתָךְ, וְרַק הוּא יְכוּל
לְעֹזֵר לָךְ, וְעַל-כֵּן מַה יֵּשׁ לָךְ עִם בְּנֵי-אָדָם? ! יוֹתֵר טוֹב הַרְגַל עִצְמָךְ
לְבָרוּחַ רַק עָלָיו יִתְבָּרַךְ תָּמִיד, וְלִהְיוֹת רָגִיל לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמוּ יִתְבָּרַךְ,
כָּל מַה שְׁמַעִיק לָךְ בְּפָרְטִי פָּרְטִיּוֹת.

אָחִי הַיְקָר! יֵתֵר הַזְּמַן רְאֵה לְהַכְנִים אֵת כָּל מַחֲךָ וְכָל חוֹשִׁיךָ
רַק בַּתוֹרָה הַקְדוֹשָׁה, לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם שְׁעוֹרִים כְּסִדְרָן בְּתַנּוּף, בְּמִשְׁנָה,
בְּגִמְרָא (בְּבָלִי, יְרוּשְׁלָמִי, תּוֹסֵפְתָא), וּבַמְדַרְשִׁים — רַבָּה וְתַנְחוּמָא,
וְטוֹר וְשִׁלְחָן עֲרוּף, וְיֵתֵר סְפָרֵי הַפּוֹסְקִים וְרַמְבַּ"ם.

מַה אָמַר לָךְ! הַמְרַגֵּיל עִצְמוֹ לְטַיֵּל בְּכָל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְדוֹשָׁה,
אִין לָךְ עוֹד טוֹב וְנַעֲיֵמוֹת יוֹתֵר מִזֶּה, וְאֵף שְׁבַתְחֻלָּה לֹא תִבֵּין הַכֹּל
— מַה בְּכָךְ, הֲלֹא סוּף כָּל סוּף תַּחֲזוֹר אֶל הַמִּקּוֹם שְׁבָאֵת מִשָּׁם. וּמַה
טוֹב וְנַעֲמִים יִהְיֶה לָךְ אִז, פְּסוּקֵי תַנּוּף, וּפְרָקֵי מִשְׁנֵיּוֹת, וְדַפִּים גְּמְרָא,
וּפְרָשׁוֹת מְדַרְשׁ, וְהַלְכוֹת הַרְמַבַּ"ם וְהַטּוֹר וְהַשִּׁלְחָן עֲרוּף וְכוּ' וְכוּ',
הֲלֹא תוּכַל לְבַקֵּר בְּכָל מִינֵי מַתִּיבָתוֹת בְּעוֹלָם הָעֶלְיוֹן, כִּי מִי שֶׁהִיָּה
רָגִיל הַרְבֵּה בַשִּׁלְחָן עֲרוּף, יִנָּכֵה לִהְיוֹת בְּמַתִּיבָתָא שֶׁל הַבַּיִת יוֹסֵף,
וְכֵן אִם יִתְמִיד בְּרַמְבַּ"ם, וְכֵן בְּמַאמְרֵי תַנְאִים וְאִמּוֹרָאִים וּבִיחָד דְּבָרֵי
הַגְּאוֹנִים וְהַצְדִּיקִים, כִּי בְּמִקּוֹם שְׂאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם — יִנָּכֵה לִהְיוֹת
לְעוֹלָם הַבָּא.

אָחִי, אָחִי הַיְקָר! מַה לָּךְ לְהִסְתַּפֵּל תָּמִיד עַל אַחַר, אֲשֶׁר דְּבַר
זֶה בְּעִצְמוֹ מוֹצִיא אוֹתָךְ אֶל הַמְרִירוֹת וְהַדְּכָאוֹן וְהַעֲצָבוֹן, וְהוֹרֵס לָךְ
אֵת חַיִּיךָ לְגַמְרִי, רְאֵה וְהַבֵּט עָלֶיךָ, הֲלֹא מִיּוֹם אֶל יוֹם אֵתָּה מְאֻבָּד
בְּיָדִים יָמִים טוֹבִים וְשָׁעוֹת נַעֲיֵמוֹת, הֲלֹא כָּל יוֹם הוּא יוֹם טוֹב מִמָּשׁ,
אִם מְנַצְלִים אֵת זֶה בְּדַבְּקוֹת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ, וְהַתְמַדָּה בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה

הַקְדוּשָׁה, וּבִתְפִלָּה שִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ. וּמִכָּל שָׁפָן מִי שָׁבָא בְּסוּד ה', וְזוֹכָה לְיַחַד יְחִידִים קְדוּשִׁים מִכָּל פְּרָצוֹף הָעוֹלָמוֹת: ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן, אֲשֶׁרֵי לוֹ וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקוֹ! כִּי בְּזֶה שֶׁהָאָדָם מֵיַחַד יְחִידִים קְדוּשִׁים בְּסֵדֶר הַזֶּה, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵינוּ בְּאַרְיֵכוֹת בְּסֵפֶר "יַחֲוֹד ה'", עִם פְּרוּשׁ "מְקוֹר חֻכְמָה", יִזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ עַל נַשְׁמָתוֹ אֹר גָּדוֹל וְנוֹרָא וְעֲלִיוֹן מְאֹד, וּלְהַאֲרִיחַ מִזִּיו הַשְּׂכִינָה.

חֻמְדַּת לְבָבֵי! מַה וְלָמָּה לָךְ לְהִיּוֹת שָׂבוּר כָּל-כָּף? ! מַה יֵּשׁ לָךְ לְאַבֵּד בְּזֶה הָעוֹלָם, מְלֵכֵד הַיָּמִים וְהַשְּׁעוֹת הַטּוֹבוֹת, הֲלֹא כָּל יוֹם וְכָל שָׁעָה שֶׁעוֹבֵר לָךְ בְּלֵי דְבִקּוֹת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ, הוּא הַפֶּסֶד גָּדוֹל, אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר לְשַׁעַר וּלְסַפֵּר כָּלֵל; כִּי כִּשְׁאָדָם זוֹכָה, הוּא מְמַשִּׁיךְ עַל עַצְמוֹ אֹר הָאֱמוּנָה בְּקִדְשָׁה בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רִגְעַ מַחְדָּשׁ.

רָאָה לְעֹזֵב כְּבָר אֶת כָּל הַשְּׂטִיּוֹת שְׁלָךְ, וּסְגוּר עֵינֶיךָ, וּרְאָה לְהַכְלִיל בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתַשִּׁיחַ וְתִדְבֵר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתַשׁוּקָה חֲדָשָׁה. וְלִמְעַן טוֹבְתֶךָ הַנְּצַחִית, עֹזֵב כְּבָר אֶת כָּל הַנּוֹפְחוֹת שֵׁישׁ לָךְ עִם אַחֲרִים, יֵאָחֵז כָּל אֶחָד אֶת דְּרָכּוֹ, וְאַתָּה לָךְ וְתִדְבֵר כְּפִי שְׂמֵאִיר בָּךְ, וְאֵל תִּתְפַּעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם כָּלֵל. מַה לָּךְ עִם אַחֲרִים? ! הֲלֹא הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהִיג אֶת כָּל אֶחָד כְּפִי שְׂרַשׁ נַשְׁמָתוֹ הַתְּלוּיָה וּמַחְבֵּרֶת בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים.

אָחִי, אָחִי הַיָּקָר! צְרִיכִים רַק לְבַקֵּשׁ תָּמִיד כָּךְ: "רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֵיךְ זוֹכִים לְהַכְלִיל בָּךְ לְגַמְרֵי! רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֵיךְ זוֹכִים לְהַשְׂרִיף עַל קְדוּשַׁת ה'! רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֵיךְ זוֹכִים לְהַתְּבַטֵּל אֵלֶיךָ בְּכֹלֹת הַנֶּפֶשׁ! רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֵיךְ זוֹכִים לְהַכְלִיל בָּךְ, עַד שֶׁאֵתְבַטֵּל לְגַמְרֵי, וְאַהֲיָה נַעֲשָׂה מֶה!"

אָחִי, אָחִי הַיָּקָר! הֲלֹא בְּרִגְעַ זֶה שֶׁאַתָּה מְבַקֵּשׁ זֹאת בְּלֵב אֱמֶת וּבְנַפְשׁ חַפְצָה, אֵינִי לְשַׁעַר מֶה אַתָּה עוֹשֶׂה לְמַעַלָּה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים, אֵילוֹ שֶׁעֲשׂוּעִים אַתָּה גוֹרֵם שָׁם, אֵינְךָ יְכוֹל לְשַׁעַר וּלְתַאֵר אֶת גְּדֹל הָאוֹר וְהַשְּׁפַע הַנֶּשְׁפָּע אֲזוֹ עַל נַשְׁמָתְךָ, וּמַתְחִילָה לְהַאֲרִיחַ בְּאוֹר נוֹרָא וְנִפְלָא עַד מְאֹד.

ויותר מזה אין לי עכשוו מה להוסיף לך, אקנה שעם המכתב הזה אתה יכול להחיות עצמך כל ימי חייה שאתה נמצא על האדמה.

הדורש שלומך...

ו' לוּ.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון מקרת יום הכפורים, שם ה' (י) ה'תשמ"ה.

שלום רב להאברהם היקר לי מאוד, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי.

ואני שמח מאוד, שיש לך חלק בהדפסת ובהפצת ספרי רבנו ז"ל בעולם. מה אמר לך, זה חלקנו לנצח, ורק זה ישאר לנו, ובפרטיות מי שידע נגעי לבבו ומכאוביו, צריך שידע, פי רק זה עקר מנוסו היחידי — להפיץ ספרי רבנו ז"ל, ובאופן הזה יזכה להשיב בתשובה אחרים, ועל-ידי-זה יזכה גם הוא.

חמדת לבבי! ראה להיות בשמחה עצומה, ולעשות כל מיני פעולות שבעולם להיות בשמחה, אשר לפי דברי רבנו ז"ל זוהי המצוה הכי גדולה, וכפי דברי רבנו האר"י ז"ל, כל התוכחה באה רק "תחת אשר לא עבדת את ה' בשמחה ובטוב לבב" (דברים כח, מז), והוא בעצמו העיד לפני תלמידו, שכל עקר מעלתו ומדרגתו זכה רק על-ידי תקף הששון והשמחה, שהיה שמח לפני כל קדשה, ובכל עשיית מצוה בשמחה עצומה, שמחה אין סופית, ודיקא על-ידי-זה זכה למה שזכה — אשריו (עין בתחלת ספר ה'תרי"ם).

ועל-פני ראה לעבד על נקדה זו, להיות תמיד רק שמח וטוב לב, וזה יעזר לך בכל הענינים והמצבים שבעולם. פי שמחה פורצת כל הגדרים והמחצות, וזוכה להשיג את האור האין סוף ברוך הוא בלי שום הגבלות וצמצומים, בחינת מטי ולא מטי (עין לקיטי-מוהר"ן,

חֵלֶק א', סימן כד). וּמוֹהֲרֵנּוּתָּ ו"ל אָמַר לְאַחַד מְאַנְשֵי שְׁלוֹמֵנוּ: אֲנַחְנוּ קִבְּלֵנוּ מִרְבֵּנוּ ו"ל, שֶׁהֶעֱקַר אִיזו פְּרִיִּילְעָף (לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה), וְכֵן נָתַן לְאַחַד תְּקוּוֹן, שֶׁיִּרְקַד בְּכָל יוֹם, וְקִיָּם זֹאת.

עֲלִיף לְהַבִּין, פִּי הַחַיִּים מְלֵאִים עִם נְסִיווֹנוֹת, וּבְכָל יוֹם וְיוֹם מִתְחַדָּשִׁים דֵּינִים, פִּי בְתַחֲלָה עֲלָה בְּמַחְשָׁבָה לְבָרָא אֶת הָעוֹלָם בְּמִדַּת הַדִּין, וְרָאָה שְׂאֵי אֲפָשָׁר לְהַתְקִים, עֲמַד וְשִׁתְּף לְזֶה מִדַּת הַרַחֲמִים (בְּרֵאשִׁית וּבָה, פְּרָשָׁה יב, סימן טו), וְדָבַר זֶה חוֹזֵר וְנִשְׁנָה בְּכָל יוֹם וְיוֹם מִחֲדָשׁ, שֶׁהוּא בְּרִיאָה חֲדָשָׁה, שֶׁהַתְחַלַּת הַיּוֹם הוּא בָּא עִם דֵּין כְּעֵס וְקִפְדוּת, עֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת, חֲשָׁף וְעַקְמָמִיּוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְצָרִיכִים תִּכְף-וּמִיד לְהַפְכָּה אֶל חֶסֶד וְרַחֲמִים, סְבָלְנוֹת וְשִׁמְחָה וְרַקוּדִים, אוֹר וְאַמוּנָה פְּשוּטָה וְכוּ'. אֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוֹכָה לְזֶה, וְאִז חֵי כְּבֹר חַיִּים אַחֲרֵים לְגַמְרֵי, וְרוֹאֶה וּמִסְתַּפֵּל כְּבֹר עַל הָעוֹלָם בְּעֵינַיִם אַחֲרוֹת לְגַמְרֵי.

אֲשֶׁרֵינוּ שְׁזָכִינוּ לְהַתְּוֹדֵעַ וּלְהַתְּקַרֵּב אֶל רַבֵּנוּ ו"ל, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, חֲבָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנְעִימִים, אֲשֶׁר בְּנַחֵל שֵׁם חֵלְקֵנוּ וְגוֹרְלֵנוּ, אֲשֶׁרֵינוּ!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

אֲנִשֵּׁי שְׁלוֹמֵנוּ הָאֲמֵתִיִּים אֵינָם מְטַעִים אֶת עֲצָמָם כָּלָל, רַק מִתְּבוֹדָדִים בְּכָל יוֹם וְיוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמְרַבִּים לְדַבֵּר אֶת כָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְשׁוֹפְכִים נִפְשָׁם כְּמִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁרֵיהֶם וְאֲשֶׁרֵי חֵלְקָם!

ו' לַח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עֲרַכְ חַג הַסְּפֹכֹת ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב.

מַה אֶת רוּצָה מִבְּעֵלְךָ? ! הֲלֹא אֶת לְבַד יוֹדַעַת, שֶׁהוּא אֵינָנוּ אֲשֶׁם כָּלָל, וְהוּא נִמְצָא בֵּין הַסֵּדֵן וְהַפְּטִישׁ, לְמָה אֶת מְבֹזָה וּמְשִׁפִּילָה אוֹתוֹ

בצורה לא יפה, ובפרט לפני אחיו, שילך אחר-כך לספר לכלם מה שאת עושה לו. האם זו דרך, שאשה תכה את בעלה, ותזרק עליו חפצים?! היכן נשמע דבר כזה בעולם?!

ראי ללכת לפיכך את בעלה תכף-ומיד לפני אחיו דיקא, פי השפלת אותו עד מאד, וכואב לו מאד. אני מבקש אותך מאד לפיכך את בעלה עכשו, והכל יסתדר, ותחיו חיים נעימים, ותהיה לכם הצלחה עם פרנסה וילדים.

המאחל לך כל טוב...

ו' לט.

בעזרת השם יתברך, ערב חג הסוכות ה'תשמ"ה.

שלום אל כבוד האברך...

תראה, אתה נמצא בין הפטיש לסדן, והעצה היחידה בשבילך רק לדם ולשתק, אף שזה מאד קשה לך, אבל אין לך שום ברירה. ראה לדאג על עצמך ועל בני ביתך, וביתו זו אשתו, כי אם לא תרחם על עצמך, שום ברירה לא תרחם עליך. רבנו ז"ל אמר, שפרנסה באה בזכות האשה, ועל-כן ראה להתחיל ללמוד, ואשתך תצא להביא פרנסה, אתה ראה לברח רק אל השם יתברך ואל התורה.

כלל זה תנקט בידך, כל מה שתעשה ממילא לא יכירו את זה, ולא תשא חן וכו', רק אדרבה ההפוך, יאמרו עליך מה שיאמרו וכו'. ועל-כן יותר טוב לא להתערב בשום דבר, ראה לסגור את העינים, הפה והאזנים, לא לראות, לא לשמע ולא לדבר, ואז תצליח כל ימי חייך.

ואודות אשתך, ראה להרגיע אותה בכל מיני אפנים, ואם היא צריכה כדורים — שתקח כדורים, העקר שתהיה רגועה. אל תדאג

כָּלֵל, וְאֵל תַּחֲשֹׁב יוֹתֵר מִכָּל הַעֲנִיָּן, רַק תִּפְתַּח קֶסֶטָה וְתִשְׁמַע כְּלִי זֶמֶר, וְאִזּוּ יִהְיֶה טוֹב לָךְ. אַתָּה צְרִיךְ לְשָׁמֹר עַל בְּרִיאוֹתֶיךָ, כִּי אִם אַתָּה לֹא תִרְחַם עַל בְּרִיאוֹתֶיךָ אֵף אֶחָד לֹא יִרְחַם עֲלֶיךָ.

חג שמחה.

הדורש שלומך...

ו' מ.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי־שִׁבְת־קִדְשׁ לְסֹדֵר לְךָ־לֶךְ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְהַאֲבִיחְךָ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח נִצָּחִים.

אַת מְכַתְּבָךְ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי מְזֶה כַּמָּה שָׁבוּעוֹת, וְלֹא הִיָּה לִי פְנָאֵי לְהַשִּׁיבָךְ, כִּי לִפְנֵי שִׁבְת חֲזוֹרָתִי מֵאַרְץ יִשְׂרָאֵל, חֲסֵדִי ה' אֲשֶׁר עַד כֹּה עֲזָרָנִי.

מָה אִמַּר לָךְ! רְאוּי לָנוּ לְשִׁמְחַ מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֲלֻקְנוּ, שְׂזִכְנוּ לְהַתְנוּדַע מִרְבֵּי אֱמֶת כְּזֶה, מַעֲצוֹת נוֹרְאוֹת כְּאֵלוֹ. וְהַעֲקָר — לְהַתְחַזֵּק בְּאֵמוּנַת חֲכָמִים, לְהֵאֱמִין שְׂדִבְרֵיהֶם וּמַעֲשֵׂיהֶם אֵינָם פְּשׁוּטִים (עֵינ לְקוּטִי־מוֹתֵרִין, חֲלֻק א', סִימָן מֵב), וְעַל־יְדֵי־זֶה יִנְכַּה לְרֵאוֹת אַחֲר־כֶּךָ מוֹפְתִים גְּלוּיִים מִמֶּשׁ (עֵינ לְקוּטִי־מוֹתֵרִין, חֲלֻק א', סִימָן קסו).

וּבְאֵמַת אֲצֵל רַבְנוּ ז"ל עֲנִיָּן אֵמוּנַת חֲכָמִים הוּא יְסוּד מוֹסֵד עַל כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה, כִּי מִבְּלַעֲדֵי הַחֲכָמִים הָאֱמֶתִיִּים לֹא הֵיָינוּ יוֹדְעִים כָּלֵל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ וּמִתּוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה, וְעַל־יְדֵי אֵמוּנַת חֲכָמִים שְׂאָנוּ מֵאֲמִינִים בָּהֶם, וּמִטִּים אֲזַן קִשְׁבַת לְדִבְרֵיהֶם, עַל־יְדֵי־זֶה הֵם מְאִירִים בָּנוּ אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאָנוּ זוֹכִים לְקַיֵּם אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

וְהַחֲכָמִים הָאֱמֶתִיִּים נִקְרָאִים נְבִיאִים, כִּי הֵם דְּבוּקִים תָּמִיד בְּמִרְאוֹת אֱלֹקִים, וְזוֹכִים שְׁנִשְׁפַּע עֲלֵיהֶם שְׁפַע גְּלוּי אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ,

וכפי שאנו מכינים את עצמנו לקבל מהם, כמו כן נשפע גם עלינו מאורו יתברך, אשרי מי שיתחזק באמונת חכמים.

אך בודאי צריכים להתפלל בכל יום ויום אליו יתברך, ולשפף את נפשנו לפניו יתברך, שנזכר להגיע לאמונת חכמים, כי בעוונותינו הרבים, יש חכמים להרע, נביאי הבעל, אשר לא די שאינם יכולים לעזור לאדם, עוד זאת הם מנתקים ממנו יתברך. כי באמת אפלו הכי גרוע שבגרועים, אם רק מחזק עצמו באמונת חכמים, זוכה גם-כן להגיע לטוב אמתי ונצחי, כעין שמוכא בתנא דבי אליהו (וּטָא פֶּרַק ז'): אָמְרוּ עָלָיו עַל יִרְבְּעָם בֶּן יוֹאֵשׁ, שֶׁהוּא הָיָה נוֹהֵג כְּבוֹד בְּנִבְיָאִים, לְכֵן אוֹתָן הָעַמִּים אֲשֶׁר לֹא מָסַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּיַד יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נוּן וְלֹא בְּיַד דָּוִד הַמֶּלֶךְ, מָסַר בְּיַד יִרְבְּעָם בֶּן יוֹאֵשׁ, עֵינַי שָׁם.

ראה והבט אל מה זוכים על-ידי שמכבדים את הנביאים שהם הצדיקים האמתיים. ורבנו ו"ל אמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ח'), שהצדיקים מבררים את המדמה, עד שזוכים על ידם גם-כן להגיע אל גלוי אלקות ולהשגחה וחדוש העולם וכו', עיין שם.

חמדת לבכי! עליך להתפלל הרבה אליו יתברך בכל יום ויום תפלה זו, ואז טוב לך לנצח נצחים. "רבנו של עולם, חוס וחמל על נפשי האמללה שנפלה בגולה, ואת עץ הדעת טוב ורע טעמתי, ועל-ידי-זה אני מתהפך תמיד, פעם אני מתלהב ומאמין בצדיקים האמתיים המגלים את עץ החיים, שהוא גלוי אלקותך, ופעם אני מתקרר לגמרי ונופל בדעתי, ונופלות עלי קשיות על הצדיקים האמתיים. אגא ה', חוס וחמל עלי, והוציאני מהחשך שנפלתי לשם, וזכני לחזר אל אמונת חכמים ולהאמין בהם, באפן שהם יעוררו אותי משנתי העמקה, ויאיר בי אור האין סוף ברוך הוא, עד שאזכר להרגיש אותך על פני תמיד. רבנו של עולם, אמנם פגמתי בטפי מחי, אשר על-ידי-זה איני ראוי וכדאי להתקרב אליהם, ולזכות ולהאמין בהם באמת, ואשר מחמת זה באים עלי תמיד מחשבות חוזן והרהורים רעים להרהר אחריהם, אף-על-פי-כן עשה למענך

ולא למעני, שלא אבד לגמרי, ואזפה לחזור ולהאמין בהם, ועל-ידי-זוה אזפה להגיע אליך באמת, ואזפה לתקן הכל בחיים חייתי מעתה ועד עולם, אמן".

הדורש שלומך...

ר' מא.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וירא, ט' מרחשון ה'תשמ"ה.

שלום רב וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל אהובי, ידידי הקר לי מאד, שוטה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו... גרו ואיר ויזרח לגצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי.

מאד מאד שמחתי לשמע הטוב מך, שאתה מתחזק מספרי "אשר בנחל", ואתה מתמיד בלמוד התורה הקדושה.

מה אמר לך! זה חלקי מכל עמלי, והשם יתברך יעזר לך, שפתמיד בהם תמיד, ותצליח לעלות מעלה מעלה, ועוד תזכה לקרב גם אחרים אליו יתברך, אשר אין למעלה מזה, כמוכא בזהר הקדוש (חלק ב' כח:): ההוא זכאה בעי למרדף בטר חיבא ולמקני ליה באגר שלים [הצדיק הזה צריך לרדף אחר החוטא, ולנפות אותו בשכר שלם], ורבנו ז"ל גלה לנו, שהוא תקון הברית — לקרב רחוקים.

תמדת לבכי! עקר התכלית בזה העולם הוא רק לדבק עצמו בו יתברך, ותמיד רק לחשב ממנו יתברך, אשר כל מחשבה בו יתברך היא מצות עשה, ומה גם שנעשה על-ידי-זוה כלי להשראת השכינה. וכפי שהאדם מכין מחשבתו לחשב תמיד רק ממנו יתברך, כך נעשה באמת כלי לקבל אורו יתברך. ועל-כן הזהירנו רבנו ז"ל כל-כך על קדשת המחשבה, לחשב תמיד מחשבות טובות וכו'. וכשאדם זוכה לחשב תמיד ממנו יתברך, אזי שורה עליו השכינה,

אורו יתברך, עד שמרב אור וזיו וחיות ושפע, יכול להבין דבר מתוך דבר, שזה נצוצות הנבואה, מה שיכולים להשיג גם כהיום, כפי ההכנה שמכינים עצמם בהתבודדות ויחודים, ואז שום בריה שבעולם לא יכולה לבלבלו, כי יכול לעמד בין בני-אדם, ואף-על-פי-כן ישפע עליו שפע אור וחיות, ולא יוכלו להטרידו כלל.

ובזה פרש רבנו איש האלקים החת"ם סופר זצ"ל: "וישא עיניו וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו, וירא וירץ לקראתם" (בראשית יח, ב), הינו כי מדרך רבוי האנשים לבלבל דעת המכוון, והנה פאן נשא עיניו וראה שלשה אנשים נצבים עליו, ואפלו הכי וירא השכינה וההשגחה שהיה עוסק בה, ולא עכבהו האנשים העומדים עליו, מזה הבין כי הם אנשים הגונים בלי ספק, על-כן וירץ לקראתם (עין בחת"ם סופר על התורה). ויוצא מזה, כי מי שדבוק בחי החיים, והשכינה שרויה עליו, אם יבואו אנשים פגודו ולא יתבלבל מהם, ידע שהם אנשים פשרים, ולהפוך — אם יתבלבל, ידע שאינם אנשים פשרים, והבין.

תאמין לי, ידידי היקר! כי עם ההקדמות הנוראות שקבלנו מרבנו ז"ל, גם אנו יכולים להמשיך על עצמנו ערכות, נעימות, זיו, אור השכינה, ובפטרטיות על-ידי תפלה והתבודדות, אם יתמיד בזה. הדורש שלומך...

ו' מב.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וירא, ט' מרחשון ה'תשמ"ה.

שלום רב לירידינו הרב ר' ... שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

לנכון קבלתי את המעות שגדר לבית מדרשנו, ותשואות חן לך על זה, ופה תקבל רצוף כמה ספרים מספרי רבנו ז"ל, אקנה שיהנה מהם ויחזקו ויאמצו אותו. בענין נדרים אנו נזהרים מאד מאד לא

לגדר, רק אומרים "בעבור שיתן צדקה", כי עון נדרים חמור מאד מאד, כמובא הרבה במאמרים ו"ל, ובפרטיות שאדם יכול לשכח, ועון נדר חמור מאד מאד, על-כן מנהגנו להקפיד לומר רק בלשון "שיתן צדקה", ודבר זה כל בר ישראל נותן צדקה בכל יום, ולא יבא לידי הפרת נדר, חס ושלום.

ובענין נדרים, הואיל ואתי לידן נימא בה מלתא, לכאורה איך יוכל אדם לקחת דבר חלין ויגדר, ועל-ידי-זה מפרישו ונעשה קדש גמור, כגון האומר: קונם בשר זה עלי פעולה וכשלמים וכאשים וכו', ואז אסורה עליו פקדשים? כי באמת בכל דבר יש נצוץ אלקי, ובזה העולם הפל נעלם ונסתר, פי בשביל זה נקרא עול"ם לשון העל"ם, פי הפל נעלם ונסתר מעיני האדם, וכשנודר משהו, אזי מעלה את הדבר הגשמי עד ספירת הבינה, פי נדר הוא בבינה, ושם מתגלה הנצוץ האלקי שיש בענין הגשמי. ועל-כן פשאחד נודר — צריך לקימו, פי כשעדין נעלם ונסתר הנצוץ האלקי, אזי שיף בחירה לבחור בטוב או להפוך, מה שאין כן כשפכר נתגלה לו הנצוץ האלקי, אז כבר לא שיף שום בחירה, ואם, חס ושלום, אינו נמשך אליה, אזי הוא מזיד ומחלל שמו יתברך.

ועל-כן החמירו כל-כף חכמינו הקדושים על עון הנדרים, פי כשאינו מקים נדרו, הרי הוא כופר בעקר, פי הלא כבר נתגלה לו הנצוץ האלקי, מה שאין כן כשלא העלה את הדבר עד הבינה, עדין יש לו בחירה — אם לטוב או להפוך, והבן.

חכמינו הקדושים אמרו: כל מי שנודר ומשלם, יש לו שכר על הנדר, ועל השלום הקדוש-ברוך-הוא ישלם לך כפל כפלים, וישמח נפשו תמיד.

הדורש שלומך...

ר' מג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרֵי וַיְרֵא, ט' מֵרֵחֶשְׁוֹן ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְהַבְחֹר הַיְקָר לִי מְאֹד.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

אוֹדוֹת עֲנִינִיךָ וְכוּ', עָלֶיךָ לְשָׂאֵל מוֹרָה הוֹרָאָה מְבַהֵק, פִּי שְׂאֵלְתָךְ נוֹגַעַת לְהִלְכָה, עַל-פֶּן רָאָה לְשָׂאֵל מוֹרָה הוֹרָאָה, וְתַעֲשֶׂה כְּפִי שִׁיפְסֹק לָךְ וְכוּ'. וּבִפְרֹט אֲשֶׁר בְּוַדַּאי הוּא יַעֲוֹר אוֹתְךָ לְלַכֵּת לְבִדְיָקָה אֶל רוֹפֵא, אוֹלִי אֵינְךָ כְּרוֹת שְׂפָכָה, וְאֵינְךָ עָקֵר וְכוּ', וְאִז מִתָּר לָךְ לְהִתְחַתֵּן וְכוּ', דְּבָרִים כְּאֵלוֹ יוֹתֵר טוֹב לְדַבֵּר עִם מוֹרָה הוֹרָאָה וְרַב מְבַהֵק.

וְאוֹדוֹת הַגּוֹי שְׂרוּדְךָ אוֹתְךָ, יַעֲזֹר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׂתַהֲיֶה לוֹ מִפְּלֵה גְדוֹלָה עַד מְאֹד, וּבִפְרֹטִיּוֹת בְּשַׁעַה שְׂתַהֲיֶה גְזֹהֵר לְהַשְׁפִּים וּלְהַעֲרִיב בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת, אִז תַּהֲיֶה מִפְּלֵה גְדוֹלָה לְכָל הַשּׁוֹנְאִים אוֹתְךָ, וַיִּתְהַפֵּךְ הַרַע עַל רְאִשֵׁיהֶם, וְלֹא יוּכְלוּ לַעֲשׂוֹת לָךְ שׁוֹם דָּבָר.

נָא וְנָא רָאָה לְעֵינַי הַרְבֵּה בְּמִכְתָּבִים שְׂבִסְפְרֵי שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בְּנַחַל", וְתִזְכֶּה לְהַחֲיֹת אֶת עֲצֻמָּךְ תָּמִיד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ר' מד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדְרֵי וַיְרֵא, י' מֵרֵחֶשְׁוֹן ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְהַאֲבִרְךָ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבַע מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּחַ נְצָחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי, וְשִׂמְחָתִי כְּעַל כָּל הוֹן.

וְהִנֵּה הַסִּפָּה שְׁלֹא כְּתַבְתִּי לָךְ, מִפְּנֵי שְׂהִיִּיתִי בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וּבְעֶרְבִי שְׂבִת-קִדְשִׁי שְׂעַבְר חֲזוֹתִי, וְעַל-כֵּן לֹא הִיָּה לִי מְתִי לְכַתֵּב לָךְ.

מָה אָמַר לָךְ! רָאוּי לָנוּ לְשַׁמַּח כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ עַל גַּעַם חֻלְקָנוּ וְגוֹרְלָנוּ, שְׂזַכֵּינוּ לִפְלֵי בְחֻלְקוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, אָשׁר אֵין לָךְ עוֹד שְׂמֵחָה כְּשִׂמְחָה זוֹ. וְכַפִּי שֶׁהָאָדָם מֵאֲמִין בְּרַבְּנוּ ז"ל וּבַגְּדֻלָּתוֹ, כְּמוֹ-כֵן הוּא שְׂמֵחַ בְּהִתְקַרְבוֹתוֹ, וְהֵן לְהַפּוּדָה, כְּפִי שֶׁשְׂמֵחַ בְּהִתְקַרְבוֹתוֹ, כְּמוֹ-כֵן מֵאִיר בּוֹ אִירוֹ הַגְּנוּז, כִּי זֶה תְּלוּי בְּזֶה.

וְהַשְׂמֵחָה בְּהִתְקַרְבוֹת אֶל הַצְּדִיק מֵרְאָה שֶׁהִתְקַרְבוֹתוֹ הִיא בְּאֵמֶת, וְהוּא חֲפֵץ בְּאֵמֶת לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ, וְעַל זֶה צְרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים, כִּי הַצְּדִיק לִפְעָמִים מַגְלֶה עֲצָמוֹ, וְלִפְעָמִים מְסַתֵּיר עֲצָמוֹ (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סג), וְאִזּוֹ בְּשַׁעַת הַהֶסְתֵּר, צְרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים, שְׁלֹא יִתְרַחֵק, חַס וְשָׁלוֹם, מִמֶּנּוּ, יִהְיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! רְאֵה לְחֻזֵק עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׂבָעוּלִים לְהַשְׂאֵר קַיָּם בְּהִתְקַרְבוֹת אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וְאִזּוֹ סוּף כָּל סוּף תִּזְכֶּה לְרְאוֹת נוֹרְאוֹת גְּפִלְאוֹת, עֵין לֹא רְאֵתָה וְכוּ', אֶל מַה שֶׁרַבְּנוּ ז"ל יָבִיא אוֹתָךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

תִּרְאֶה לְכַתֵּב לִי בְּכָל שָׁבוּעַ מִכְּתָב, לְמַעַן יִשְׁמַר הַקָּשֶׁר בֵּינֵינוּ, וּבְפִרְטוּיּוֹת אָשׁר אֵתָּה גָר בְּרַחוּק מְקוֹם גְּשָׁמִי, אֲבָל בְּרוּחֵנִי אֵין בֵּינֵינוּ שׁוֹם הַפֶּסֶק.

ו' מַה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדְרֵי וַיְרֵא, י' מֵרֶחֶשׁוֹן ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְהִיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה, שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחֵל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחַת נְצָחִים.

אֵת מִכְּתָבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

פֶּה תִקְבֵּל רְצוּף קַמ"ה סְפָרִים מְסֻפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְאִם אֶפְשָׁר לְשַׁלַּח אִיזוֹ נְדָבָה, נְשַׁלַּח לוֹ עוֹד סְפָרִים. רַבְּנוּ ז"ל רְצָה מְאֹד מְאֹד

שֶׁנִּתְמַיֵּד בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, וְאָמַר שְׁעַל-יְדֵי סִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים יְכוּלִים
לְהַעֲשׂוֹת בְּעַל מַח וּבְעַל הַשָּׂגָה וּבְעַל תְּשׁוּבָה גְּדוּל. וְכֵן אָמַר רַבֵּנוּ
ו"ל, שְׁסִפְרֵי הֵם אֶתְחַלְתָּא דְגֵאֵלָה (עֵין חַיִּי-מוֹהֲרָ"ן שְׁמו).

וּבְאֵמֶת מַה פְּתוּב בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ ו"ל? רַק גְּלוּי אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ,
וְאֵיךְ לְזִכּוֹת לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְעֲצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת לְכָל אֶחָד
כְּפִי מְדַרְגָּתוֹ וּבְחִינָתוֹ. אֲשֶׁר יִשְׂאִיחוּ בָּהֶם תָּמִיד!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ו' מו.

בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדְר וַיֵּרָא, י' מֵרַחֲשָׁנָה ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ לְכָל־לִיּוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ,
חֲסִידֵי בְּרִסְלָב, תְּלַמִּידֵי "הַיְכָל-הַקֹּדֶשׁ", קוֹדֵשׁ קְדוּשִׁים, דֵּי בְּכָל אֶתֶר
וְאֶתֶר, הַיְיָ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד.

אֲחֵי וְרַעֵי הַיְקָרִים! רְאוּ וְהִתְבּוֹנְנוּ הַיֵּטִב, אֵיךְ שְׂיַמִּינוּ כְּצֵל
עוֹבֵר, הִגָּה יוֹם וְהִגָּה לַיְלָה, וְהִגָּה הַכֹּל כְּצֵל פּוֹרֶחַת, עוֹבְרִים הַיָּמִים
וְהַלִּילוֹת, וּמַה שְּׂזוֹכִים לְחֻטָּף בַּיּוֹם הַזֶּה, זוֹ קָרָן נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה עַד
מְאֹד, וְחֲתוּם וְשְׂמוֹר בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן.

וַיְדַעוּ, כִּי כְּנֻגַד כָּל יוֹם בְּעוֹלָם הַזֶּה, יֵשׁ כְּנֻגְדוֹ יוֹם בְּעוֹלָם הַבָּא,
וּמַה שְּׂחוֹשְׁבִים וּמְדַבְּרִים וְעוֹשִׂים בְּעוֹלָם הַזֶּה, כֵּן יִנְחַק וְנִרְשָׁם
לְמַעַלָּה בַּיּוֹם הָעֲלִיּוֹן.

עַל-כֵּן, אֲחֵי וְרַעֵי הַיְקָרִים! שְׁמְרוּ עֲצֻמְכֶם מִכָּל רַע בְּמַחְשָׁבָה,
דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה, וְרְאוּ תָּמִיד לְחֹשֵׁב מַחְשְׁבוֹת קְדוּשׁוֹת, וְלַעֲשׂוֹת לְעֲצֻמוֹ
תְּכַנִּיּוֹת קְדוּשׁוֹת אֵיךְ לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְאֵיךְ לְקַרֵּב אֲחֵרִים אֵלָיו
יִתְבַּרֵךְ. וְכֵן רְאוּ לַעֲשׂוֹת תָּמִיד רַק מַצּוּוֹת מַעֲשִׂיּוֹת, וְכֵן לַעֲשׂוֹת
עֲשִׂיּוֹת דְּקֻדְשָׁה, לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת רַבֵּנוּ ו"ל בְּעוֹלָם, אֲשֶׁר בְּשְׂמוֹ
וּבְהִתְפָּרְסְמוֹתוֹ כְּבָר נִתְפָּרְסֵם שְׁמוֹ יִתְבַּרֵךְ (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲרָ"ן, חֶלֶק ב',
סִימָן 10), כִּי שְׂמוֹ יִתְבַּרֵךְ מְשַׁתָּף בְּשֵׁם הַצַּדִּיק, עֵין שָׁם; הִינּוּ כִּי

הַצְדִּיק כֹּל עֲנִינוּ הוּא רַק לְגִלוֹת וּלְפַתַח עֵינֵינוּ לְהַסְתַּפֵּל עַל גְּדֻלָּתוֹ
 יִתְבָּרַךְ, וְהוּא עוֹסֵק לְתַקֵּן אֶת הַמַּדּוֹת שֶׁלָּנוּ, שְׂבָאוֹת מִהַד' יְסוּדוֹת:
 אֵשׁ, מַיִם, רוּחַ, עֶפֶר, שְׁשָׁרְשָׁן הוּא שֵׁם הַיְיָ"ה בְּרוּךְ הוּא, וְעַל-כֵּן
 בָּזָה שְׂמִפְרָסְמִים אֶת זֶה הַצְדִּיק, עַל-יְדֵי-זֶה מִתְקַרְבִּים בְּנֵי-אָדָם
 מִמִּילָא אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי הוּא פּוֹתַח עֵינֵיהֶם, וּמְאִיר בָּהֶם אֹרֹךְ יִתְבָּרַךְ,
 שְׂזָה בְנֵי בֵית-הַמִּקְדָּשׁ, מְאֹרֵי אֹר, שְׂמְאִיר לָהֶם אֹרֹךְ יִתְבָּרַךְ
 בְּהַתְגַּלוֹת נִפְלְאוֹה.

רְאוּ לְהַזְדַּרְזוּ מְאֹד מְאֹד בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, וְלִידַע כִּי הַיּוֹם הַזֶּה יִחְלַף
 וַיַּעֲבֹר, וּמָה שֶׁתִּזְכְּרוּ לַחֲטָף וּלְתַפְס בּוֹ, זֶה יִהְיֶה לָכֶם לְקַרְן נֹרְאוֹה
 וּנִפְלְאוֹה.

וְכֵן עֲלֵיכֶם לִידַע, כִּי הַיּוֹם הַזֶּה מִמִּילָא כְּלִיל יִחְלַף, וְעַל-כֵּן מָה
 וְלָמָּה לָכֶם לְהִיּוֹת בְּעֶצְבוֹת, בְּמַרְירוֹת וּבַדְּאָגוֹת, הֲלֹא יִפְרַח כְּעֵצֵן
 כְּלָה, וְעַל-יְדֵי הַעֲצָבוֹת וְהַדְּאָגוֹת וְהַמְרִירוֹת מִמִּילָא לֹא תִפְעֲלוּ שׁוֹם
 דְּבָר. וְעַל-כֵּן מָה וְלָמָּה לָכֶם לְהִיּוֹת בְּעֶצְבוֹת וּבַדְּכוּף? ! יוֹתֵר טוֹב
 שְׂיַעֲבֹר הַיּוֹם הַזֶּה בְּשִׂמְחָה וּבְרִקְוִידִים, בְּשִׂמְיַעַת כְּלִי זִמְר וּבַדְּבוּר
 אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

אֲחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! רְאוּי לָכֶם לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד עַל נַעֵם
 חֻלְקָכֶם, אֲשֶׁר בַּנְחַל שֵׁם גּוֹרְלָכֶם, וְאַתֶּם יוֹדְעִים מְרַבִּי אֲמַת כְּזָה, רַבִּי
 רַחֲמָן כְּזָה. לְכֵן רְאוּ לְהַתְמִיד בְּסַפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, אֲשֶׁר פָּנִיו, שְׁכָלוֹ
 וְחֻכְמָתוֹ — שֵׁם גְּנוּזִים (עֵין לְקוּטִי-מֹהֲרָ"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצב). וְרַבֵּנוּ
 ו"ל הַבְּטִיחַ: מִי שֶׁיִּתְמִיד בְּסַפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, יִהְיֶה נַעֲשֶׂה בַעַל מַח
 וּבַעַל הַשְּׂגָה, וְתַפְתַּח קִשְׁיוֹת גִּידִיו, וְיִהְיֶה נַעֲשֶׂה בַעַל תְּשׁוּבָה גְּדוֹל
 (עֵין סִי-מֹהֲרָ"ן, מַעֲלַת תּוֹרָתוֹ וּסְפָרֵי הַקְּדוּשִׁים). וְרוֹאִים כַּחוֹשׁ, שְׂמִי
 שֶׁמִּתְמִיד בְּסַפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, מְאִיר בּוֹ אֹר רַבֵּנוּ ו"ל בְּאִפְן אַחֵר
 לְגַמְרִי.

וְלָכֵן אֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמְזַהֵר לְכָל תַּלְמִיד מִתְלַמְּדֵי "הַיְכַל-הַקְּדֹשׁ",
 שְׁלַבֵּל יִטְעָה אֶת עֲצָמוֹ וְלֹא אֶת אַחֲרָיִם, שְׂיֹאמַר שֶׁהוּא נִקְרָא עַל שֵׁם
 רַבֵּנוּ ו"ל, כְּשֶׁעֲדִין לֹא לָמַד אֶת סְפָרֵי רַבֵּנוּ ו"ל. כְּאֲשֶׁר נוֹהֵג עִכְשָׁו,
 אֲשֶׁר כָּל בּוֹר וְעַם הָאָרֶץ קוֹרֵא אֶת עֲצָמוֹ עַל שֵׁם רַבֵּנוּ ו"ל, וְגוֹרֵם

חלול ה' וחלול שם הצדיק, כי 'לא עם הארץ חסיד' (אבות ב, ה), בלי למוד ספרי רבנו ז"ל, אי אפשר להתפאר שהוא החסיד שלו.

לזאת ראוי לקבץ לעצמכם קביעות חזקה בכל יום בספרי רבנו ז"ל, ויהיה לכם ס'לים לעלות בו אליו יתברך, והוא על-ידי למוד ל'קוטי-מוהר"ן, ס'פורי-מעשיות, ס'פר-המדות, שפלים מרמזים בתבת ס'לים, כי מי שיהיה שגור בספרים אלו, תהיה בו התעוררות אחרת לגמרי, ויאיר בו אורו הגנוז של רבנו ז"ל באפן נפלא, אשרי לו!

אחי ורעי היקרים! על-ידי רבוי שקידה בספרי רבנו ז"ל — תזכו, שיפתח לבכם ודעתכם, ותחזו מראות אלקים, רוחניות חיות אלקות, כי רבנו ז"ל צמצם עצמו במאמריו ובספוריו ובשיחותיו הקדושות, עד שאפלו הגרוע והפחות, הירוד והנפול וכו', יכול להתקרב אליו יתברך, ולהאיר על נפשו הארת אין סוף ברוך הוא בהארה נוראה ונפלאה כשמש בצהרנים. ומי שישקד בהם, יתגלה לפניו אור גנוז ונפלא, עין לא ראתה, אשרי עין ראתה זאת.

נא ונא אל תהיו בטלנים! חזקו ואמצו מאד מאד לשמח תמיד, שאינכם מתנגדים עליו, ומכל שכן שאתם מגלים ומפיצים אורו בעולם, בזה ראוי לכם לשמח מאד מאד, כי בעוונותינו הרבים, כהיום רב רבם ככלם מתבישים לצאת בריש גלי ולפרסם את רבנו ז"ל, ואתם ברוך השם, חזקים בדבר זה, על-כן ראוי לכם לשמח בזה מאד מאד, כי זה חלקנו לנצח נצחים.

אחי ורעי היקרים! חזקו בכל מיני אפנים שבעולם, להשאיר קימים וחזקים בדרכי רבנו ז"ל, ובפרטיות בענין תפלה והתבודדות, ושיחה בינו לבין קונו, שתראו להיות חזקים בדבר זה — לדבר עמו יתברך, אשר אין לכם עוד נעם וערכות יותר מזה. ומי שמרגיל את עצמו לדבר עמו יתברך, ממשיך על עצמו ערכות נעימות זיו שכנית עזו יתברך, ומתחבא במקום בטוח עד מאד. אשרי מי שיתבודד עמו יתברך בכל יום ויום, ואשר דבר זה הוא סוד מוסד אצל רבנו ז"ל, וזה השער והפתח להכנס אל רבנו ז"ל, וכפי

אָשֶׁר ו' מו בְּנַחַל לֹא
שְׁמֵתבוֹדְדִים — כְּמוֹכֵן יְכוּלִים לְזִכּוֹת לְהִתְקַרֵב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, כִּי
הִתְפַּלֵּה פּוֹתַחַת אֶת הַמַּחַ וְהַלֵּב לְקַבֵּל מֵרַבְּנוּ ז"ל.

אֲשֶׁרֵי הַשּׁוֹמֵעַ וּמְצִיֵת וּמְכַנִּיס דְּבוּרִים אֵלּוּ בְּלִבּוֹ !

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְכֶם...

ו' מו.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֵר וַיְרֵא, י"ב מֵרַחֲשׁוֹן ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְהַאֲבִירָה הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מֵימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר
חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחַת נְצָחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְשִׂמְחָתִי מְאֹד מְאֹד שְׂאֵתָה עוֹמֵד
בְּתַמָּךְ, וְאֵתָה כּוֹתֵב לִי, וּבּוֹדְאֵי עַל-יְדֵי-זֶה בְּמִשְׁךָ הַזְּמַן רַב טוֹב
הַגָּנוּז וְהַצִּפּוֹן יִצְטַבֵּר אֲצִלְךָ, דְּבוּרִים נִפְלְאִים שֵׁיִסוּדָם בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ
ז"ל.

אוֹדוֹת קִדְשַׁת הָעֵינַיִם שֶׁפָּתַב, עָלֶיךָ לְדַעַת כִּי הָעֵקֶר הֵם הָעֵינַיִם
הַקְּדוֹשׁוֹת, (סְנֵהֲדִין מֵה): אֵינן יִצָּר הָרַע שׁוֹלֵט אֶלָּא בְּמֵה שֶׁעֵינָיו
שׁוֹלְטוֹת וְרוֹאוֹת; וְאָמְרוּ (ירושלמי בְּרִכּוֹת, פָּרָק א', הַלְכָה ה'): לִיבָא וְעֵינָא
תְּרִין סְרִסוּרֵי דַחֲטָאָה, אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֵי יְהִיבַת לִי לִיבָא
וְעֵינָא, אָנָּא יְדַעֵי דָּאֵת לִי, כִּי הָעֵינַן רוֹאֵה וְהַלֵּב חוֹמֵד וְכֻלֵּי הַמַּעֲשֵׂה
גוֹמְרִים. וְעַל-כֵּן יְסוּד מוֹסֵד אֲצִל הָאָדָם: קִדְשַׁת הָעֵינַיִם, לְהִיּוֹת רְגִיל
לְקַדְשָׁם רַק בְּהִסְתַּפְּלוּת עַל עֵצֶם חֵיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ שֵׁישׁ בְּכָל
דְּבַר, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּשֵׁי-מוֹתְרָן, חֶלֶק א', סִימָן א'): אֵישׁ
הַיִּשְׂרָאֵלִי צָרִיךְ תָּמִיד לְהִסְתַּפֵּל עַל הַשֶּׁכֶל וְהַחֲכָמָה שֵׁישׁ בְּכָל דְּבַר,
שֶׁהֵם נְצוּצֵי אוּרוֹ יִתְבָּרֵךְ, הַמְּחִיָּה וְהַמְהִיָּה כָּל דְּבַר מִפְּרִטֵי הַבְּרִיאָה.

כִּי בְּאֵמַת אֵינן שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכַל
עֵצֶם עֲצָמִיוֹת חֵיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אָף נִתְלַבֵּשׁ עֲצָמוֹ בְּלִבוּשִׁים
הָאֵלוּ אֲשֶׁר לְמִרְאֵה עֵינָיו, וּכְשֶׁאָדָם זוֹכֵה לְהִסְתַּפֵּל בַּחֵיּוֹת אֱלֻקֵי
הַמְּחִיָּה אֶת זֶה הַדְּבַר, עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכֵה לְטַהֵר אֶת עֵינָיו וּמַחוּ. וְכַעֲזֵן

שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (מִדְרָשׁ רַבָּה, פְּרָשַׁת וַיִּקְרָא, פְּרָשָׁה כֹּא, סִימָן ד'):
 אִם עֲשִׂיתָ חֲבִילוֹת שֶׁל עֲבָרוֹת, עֲשֵׂה כְּנִגְדָן חֲבִילוֹת שֶׁל מִצְוֹת,
 עֵינַיִם רְמוֹת — וְהָיוּ לְטֹטְפוֹת בֵּין עֵינֶיךָ, עֵינֵי שָׁם. הֲרִי לָךְ, נִגְדַּת פָּגַם
 הָעֵינַיִם, צְרִיכִים לְהִסְתַּכֵּל בַּתְּפִלִּין, אֲשֶׁר רַבְנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מֹהֲר"ן,
 חֵלֶק א', סִימָן לח): סִימָן הַדְּבָקוֹת הֵם הַתְּפִלִּין, שְׁצָרֶיךָ לְהַרְגִּיל עֲצָמוֹ
 לְהִסְתַּכֵּל רַק אֶל רוּחָנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר זֶה בְּעֲצָמוֹ
 תְּפִלִּין, לֹא לְהַסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּלֵל.

וְהָיָה טוֹב לָךְ, שְׂיִהְיֶה מְצוּי בְּכִיסֶּךָ תָּמִיד הַקּוֹנְטְרָס "הָעֵינִין
 רוּאָה", וְלְהִסְתַּכֵּל בְּזֶה מִפְּעַם לְפַעַם, וְלֹאמַר הַתְּפִלוֹת הַמוֹבְאֹת שָׁם,
 וּמִי יִתֵּן שְׁתִּזְכֶּה לְהַדְפִּיסוֹ פַּעַם.

וְאוֹדוֹת פְּרֻנְסָה, "הַשְּׁלֵף עַל ה' יִהְיֶה וְהוּא יִכְלַף־לָךְ" (תְּהִלִּים נה,
 כג). הַעֲקָר לְבַטַח בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִשְׁפֹּף שֵׁיחַ וּתְפִלָּה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ:
 "אָנָּה ה', חוּס וְרַחֵם עָלַי, וְהִרְחֵב לִי בַּפְּרֻנְסָתִי, שְׂיִהְיֶה לִי שֶׁפַע
 דְּקִדְשָׁה, לְמַעַן אֲזַכֶּה לְלַמֵּד תּוֹרַתְךָ הַקְדוּשָׁה"; וְתִרְחִיב בְּזֶה אֶת
 הַדְּבָר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ו' מח.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּרָא, י"ג מֵרֵחַשָׁן ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְהַבְחוֹר הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחַל גּוֹבַע מְקוֹר
 חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּחַ נִצְחִים.

אֶת מַכְתְּבֶךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי.

וְשִׂמְחָתִי כָּעַל כָּל הַזֶּה, שְׂאֵתָה יוֹשֵׁב וְלוֹמֵד, טוֹבָה תּוֹרָה מְכֹל
 סְחוּרָה, וּבְכָל מְקוֹם בּוֹאֵךְ, תְּהִלָּה לְהַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יֵשׁ שָׁם ש"ס בְּבִלִי,
 וְרַמְב"ם טוֹר וְשִׁלְחָן עֲרוּךְ, כִּהְיוּם בְּכָל בֵּית-הַכְּנֶסֶת יֵשׁ סְפָרִים אֵלּוּ,
 עַל-כֵּן בְּכָל מְקוֹם בּוֹאֵךְ תִּכְנֶס לְבֵית-הַכְּנֶסֶת וְתַעֲסֵק בַּתּוֹרָה.

וְכֵן תִּרְבֶּה בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים, כִּי הָעֵקֶר הוּא רַק תְּפִלָּה, כְּמֵאמֶרם ו"ל (בְּרִכּוֹת ה.): אִפְלוּ חָרַב תְּחִה מִנַּחַת עַל צְוֹארוֹ שֶׁל אָדָם, אֵל תִּיָּאֵשׁ מִן הַרְחָמִים.

וְעֲלִיף לְזִכֹּר זֹאת הֵיטֵב הֵיטֵב, כִּי אֵין לָךְ שׁוּם בְּרִיָּה בְּעוֹלָם, שְׂיִכּוּלָה לְעוֹזֵר לָךְ, אוֹ לְהַפּוּף לְקַלְקֵל לָךְ, כִּי אַתָּה רַק בְּיָדוֹ יִתְבַּרְךָ, וְכַפִּי שֶׁהָאָדָם זֹכֵה לְהִכְנִים יִדְעָה זֶה בְּלִבּוֹ וּבִדְעָתוֹ, כְּמוֹ-כֵן מְאִירָה בּוֹ הַהֲשַׁנְחָה הָעֲלִינָה, כִּי הָאֵרֶת הַשְּׁנַחֲתוֹ יִתְבַּרְךָ בְּהֲשַׁנְחָה גְלוּיָה, תְּלוּיָה אֶף וְרַק כְּפִי בְּטוּלוֹ לְגַבִּי הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא.

וּמֵאֵד מְאֵד אָנִי שָׂמַח, שְׂאֵתָה מְדַבֵּר עִם בְּנֵי הַנְּעוּרִים מֵרַבְּנוּ ו"ל, כִּי זֶה חֲלַקְנוּ לְנִצָּח — לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם לְבְנֵי הַנְּעוּרִים אֶת עֲצוּתוֹ הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל. וּבְפִרְטִיּוֹת תִּרְבֶּה לְדַבֵּר עִמָּהֶם מֵעַנְיָן הַתְּבוּדָדוֹת וְשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנֵנוּ, וְסִדְרֵ-דִרְךָ-הַלְמוּד, וְיֹתֵר מִזֶּה — הַכֹּל הֶבֶל, הֶבֶל נִדְף שְׂאֵין בּוֹ מִמֶּשׁ כָּלֵל.

נָא וְנֵא לְהַתְמִיד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וְאֵל יַחֲסֵר לָךְ יוֹם מִבְּלִי לְמוֹד "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", "סִפְרֵ-הַמִּדּוֹת", וְהַשִּׁיחוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁב־חֵי"י מוֹהַר"ן" וּב־"שִׁיחוֹת-הַר"ן", וְהַעוֹלָה עַל הַכֹּל — שֶׁתִּשְׁקֹד ב־"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", אֲשֶׁר מוֹהַרְנֵת ו"ל דָּלָה לָנוּ אֶת אוֹרוֹ הַגָּנוּז שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל בְּכֵלִים מְכֵלִים שׁוֹנִים, וְהַלְבִּישָׁם בְּדְרוּשִׁים נִפְלְאִים, בְּפִסְגֵי תוֹרָה וּמֵאמְרֵי חֻכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים וּבְמוֹעְרֵי הַשָּׁנָה.

וְלַעוֹלָם, זְכוֹר תִּזְכֹּר מֵה שֶׁשִּׁמְעֶתָ אֶצְלָנוּ, וְאֵז טוֹב לָךְ לְנִצָּח נִצְחִים, וְתִצְלִיחַ בְּכֹל אֲשֶׁר תִּפְנֶה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

אִם תְּבוֹא מִיָּד לְכָאן, רְאֵה לְהִבִּיא עִמָּךְ סִפְרִים, כְּגוֹן: "אוֹר אֱמוּנָה", "גְּלוּי אֱמוּנָה", "דִּרְךְ אֱמוּנָה".

ו' מט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְרֵא, י"ג מֵר־חֲשׁוֹן ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְכַבוֹד הַרֵב הַגָּאוֹן ... שְׁלִיט"א.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת הַד' טְשַׁעֲקִים בְּסֶף מְאֵה דוֹלָר בְּעֶבּוֹר יְשִׁיבְתָנוּ
הַקְדוּשָׁה וּמוֹסְדוֹתֵינוּ הַקְדוּשִׁים. וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יְרוֹם קַרְנּוֹ תָּמִיד,
וַיִּזְכֶּה לְקָרֵב לְכַבוֹת אַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל אָבִינוּ שְׁבַשְׁמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

הַרֵב הַחֲסִיד ר' מִיכָל, נֶכֶד מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל הַתְּבַשָּׂא, שֶׁהַכֶּפֶה שְׁלוֹ
אֵינָה נִחָה עָלָיו בְּלִי מַקְוָה, דָּאס קאַפֿל הָאָלְט זײַךְ נִישְׁט אויף מִיין
קאַפֿ אָן מַקְוָה.

ו' נ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיְרֵא ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְהַאֲבִירָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנְּחַל נוֹבַע מְקוֹר
חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּחַ נְצָחִים.

אֶת מַכְתְּבֶךָ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וּמְאֹד מְאֹד שְׁמַחְתִּי לְשִׂמְעַ מְמָךְ.

מָה אִמַּר לָךְ! צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַעוּלָם,
וְאִסוּר לְהַשְׁבֵּר בְּשׁוּם אַפֵּן שְׁבַעוּלָם, וַיִּזְכֶּר דְּבָרֵי רַבֵּנוּ ו"ל, שְׁאָמַר
(סִפְר־הַמְדוּת, אוֹת תְּשׁוּבָה, סִימָן כה): חֲלִישׁוֹת נִדְעָתוֹ שֶׁל הָאָדָם הִיא
גְּדוּלָה מִתְעַנִּית, וְעַל־כֵּן רָאָה לְקַבֵּל הַכֹּל בְּאַהֲבָה, וְאֵל תַּהֲיֶה שְׁבוּר
מִשׁוּם דְּבָר שְׁבַעוּלָם, אֲדַרְבֵּה רָאָה שְׁיִהְיֶה חָשׁוּב אֶצְלְךָ כְּתַעֲנִית. וְאִם
הִיִּת יוֹדֵעַ מַעֲלָתְךָ בְּשָׂמִים, בְּשַׁעָה שְׂיֵשׁ לָךְ חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת, הִיִּת
שׁוֹפֵךְ נִפְשֶׁךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים, וּמִבְקָשׁ וּמִתְחַנֵּן לְפָנָיו
יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שְׁמַעִיק לָךְ. כִּי בְּשַׁעָה שְׂאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי שְׂרוּי
בְּחִלְשׁוֹת הַדַּעַת, פְּתוּחִים לְפָנָיו כָּל הַשָּׂמִים, כִּי לְמַעַלָּה מְאֹד מְאֹד

מתחשבים בתלישות הדעת של איש הישראלי, ועושים רצונו. אף-על-פי-כן הוא אז גם בספנה גדולה, פי, חס ושלום, יכול להחליק ולפל מחלישות הדעת לעצבות ומרירות, חס ושלום, ואשר על זה אמר רבנו ו"ל (ספר המדות, אות המתקת דין, סימן ב'): תלישות הדעת הינו עצבות, על-ידי-זה בא רע מזל, ועל-ידי רע מזל מדת הדין שולטת, עין שם.

ועל-פן צריכים לראות לשמר עצמו מאד מאד לא להשבר משום דבר, ולא לפל בשום תלישות הדעת, יותר טוב לדבק עצמו בחי החיים, ולהמשיך על עצמו נעם זיו חיות אלקותו יתברך, ובזה ימתיק ממנו כל הדינים. וזה זוכים בשעה שמחדשים חדושי תורה, אז מאיר עליו אור השכינה ונמתק ממנו הכל. ועל-פן הרגל עצמו לחדש חדושי תורה תמיד, וזה ימשיך עליך אור השכינה, וימתקו ממך כל הדינים.

בענין נסיעה לציון רבנו ו"ל, חסדי השם יתברך, נפתח קצת הפתח, ומישיבתנו נוסעים בכל פעם בחשאי שני בחורים יחד, וכמה נסעו והצליחו להגיע בכבוד גדול, כמה וכמה בחורים, וגם בני הנה בשבוע שעבר בציון רבנו ו"ל שלשה ימים רצופים זה אחר זה, והגיע לשם בנקל ובכבוד גדול.

חסדי השם יתברך, אשר עד כה עזרנו, שאנו זוכים לנסע אל ציון רבנו ו"ל, וגם אני משתוקק לנסע עכשו עוד פעם אל ציון רבנו ו"ל, אשר אין למעלה מזה.

הדורש שלומך, ומאחל לך רפואה שלמה...

אנשי שלומנו מעולם לא אמרו לאחד מה לעשות, רק עזרו אותו על תפלה והתבודדות ושיחה בינו לבין קונו, וזה כבר יגלה לו מה לעשות; כי מי שמרגיל את עצמו לדבר עמו יתברך, נודפך לו המחין והפליות, ויודע לתן עצה לנפשו.

ו' נא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר חַיֵּי שָׂרָה, ט"ז מַרְחֶשֶׁן ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְהֶאֱבֹרֶךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח נִצְחִים.

אֵת מְכַתְּבְּךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי. וְשִׁמְחָתִי מְאֹד מְאֹד לְשִׁמְעַע מִמֶּךָ, בֵּן תִּרְאֶה לְכַתֵּב לִי בְּכָל שָׁבוּעַ, בְּאִפְּן שִׁתְּחַיֵּינִי אֶפְלוּ עִם שׁוֹרָה אַחַת אוֹ שְׁתַּיִם.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! חֲזוֹק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד, וְאַל תִּמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמְךָ אֶל הַעֲצָבוֹת וְהַמְרִירוֹת, שְׁעוֹקֵר אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי — בֵּין בְּרוּחָנִי וּבֵין בְּגוֹשְׁמִי. הֵן אֵמֶת שְׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד בְּחַיֵּיו כָּל מִינֵי מְרִירוֹת וְהַרְפָּתָקָאוֹת, יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת, קִטְנוֹת וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת וְכוּ', כָּל זֶה בָּא מֵהַעֲלָמַת אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ. וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בְּשִׁעַת קִטְנוֹת וּדְחָקוֹת, וְלִרְאוֹת לְהַמְשִׁיךְ עֲצָמוֹ אֶל הַצְּדִיק הָאֵמֶת, אֲשֶׁר יִפְתַּח לוֹ מְאוֹר עֵינָיו, וְאִז יִתְחִיל לִרְאוֹת וּלְהַסְתַּכֵּל, לְהִתְבּוֹנֵן וְלִחְזוֹת בְּעִרְבוֹת נַעַם זֵיו אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׁמֵלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ.

הָאוֹר הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא הַזֶּה יַחֲיֶה וַיִּחְזַק אוֹתוֹ, כִּי בְּזֶה שֶׁהָאָדָם זוֹכֵה לְהֵאִיר עַל נַפְשׁוֹ אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, אִזִּי נִמְתָּקִים מִמֶּנּוּ כָּל הַדִּינִים וְהַיְסוּרִים. כִּי בְּאֵמֶת כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ וְעַד בִּיְדִיעָה בְּרוּרָה וּמְחֻלָּטָה, אֲשֶׁר כָּל מֵה דְעֵבִיד רַחֲמֵנָא לְטַב הוּא עֵבִיד (בְּרִכּוֹת 5), וּמֵאֵתוֹ לֹא תֵצֵא הַרְעוֹת, וְהַכֵּל לְכָל לְטוֹבָה, זֹאת הַבְּחִינָה הִיא מַעֲיֵן עוֹלָם הַבָּא מִמֶּשׁ (עֵינֵי לְקוּסֵי-מוֹתֵרִין, חֶלֶק א', סִימָן ד'), הֵינּוּ שִׁמְמִשִּׁיךְ הַשְּׂגַת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּזֶה הָעוֹלָם, אֲשֶׁר מַעֲלָתוֹ גְּבוּהָה מְאֹד מְאֹד. הֵינּוּ מְלַבֵּד שְׂזוּכָה לְהַוְשֵׁעַ בִּישׁוּעָה שְׁלָמָה, כְּשֶׁנִּתְּוַדַּע לוֹ שֶׁהַכֵּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בְּהַשְּׂגָחָה פְּרֻטֵי פְּרֻטֵי, עוֹד זֹאת מַעֲלָתוֹ שְׁלָמָה, כִּי מִמְשִׁיךְ רוּחָנִיּוֹת אֱלֻקוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם, וְעוֹשֶׂה לוֹ יִתְבָּרַךְ דִּירָה בְּזֶה הָעוֹלָם, אֲשֶׁר אֵין לְשַׁעַר וּלְסִפּוֹר מַעֲלָתוֹ כָּלֵל, וְנִתְרַבֶּה עָלָיו הַשְּׁפַע, שְׁפַע רוּחָנִי וְשְׁפַע גִּשְׁמִי. וְזֶה שְׁאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקָּדוֹשִׁים (בְּרִכּוֹת 30): כָּל הַמְּשַׁתֵּף שֵׁם שְׁמַיִם בְּצַעְרוֹ — כּוֹפְלִים לוֹ פְּרֻנְסָתוֹ, הֵינּוּ בְּתוֹךְ תוֹךְ עֲנִיּוֹתוֹ

וּדְחָקוֹתָיו, מִמְּשִׁיךְ אוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וּמֵאִיר אוֹרוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּתַקְוֵה הַחֲשֵׁךְ,
עַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ עָלָיו שְׁפַע כְּפוֹל, אֲשֶׁר־לוֹ!

עַל-כֵּן רָאָה לְחֹזֵק עֲצָמָךְ בְּכָל מִינֵי אֲפָגִים, וְהִרְחַק מִמֶּךָ אֶת
הַחֲלִישוֹת הַדַּעַת לְגַמְרִי, וּרְאָה לְשִׁמְחַ עֲצָמָךְ, וְשָׁמַר עַל בְּרִיאֹת
גּוּפֶךָ, וְאִזּוּ הַפֶּל יִהְיֶה עַל נִכּוֹן.

אוֹדוֹת בְּנֶךָ, גֵּרוֹ יְאִיר, זֶה יַעֲבֹר בְּעֶזְרוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְאִין מַה לְדַאֵג
כָּלֵל, תִּקְנֶה אֲבָקַת פּוֹדָעַר, וְתִשִּׁים עַל הַפְּצָעִים, וְהֵשֵׁם יִתְבַּרֵךְ יַעֲזֹר
שְׂיִתְיַבְּשׁוּ, וְתִהְיֶה לוֹ רְפוּאָה שְׁלֵמָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ו' נב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרַת חַיֵּי שְׂרָה, ט"ז מַרְחֶשֶׁן ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְהַאֲבִירֶךָ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבַע מִקּוֹר
חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח לְנִצָּח וְנִצָּחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי, וְשִׂמְחָתִי לְשִׁמְעַע הַטוֹב מִמֶּךָ.

הַעֲקָר רָאָה לֹא לְהַכְבִּיד כָּל-כָּף עַל אֲשֵׁתְךָ, וּבִפְרָטִיּוֹת עַל-פִּי
דְּבָרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים, אֲסוּר לְסַגֵּר אֶת הַדָּלֶת עַל אֲשֵׁתוֹ, וְלֶאֱסֹר
עָלֶיהָ מִלְּדַבֵּר עִם שׁוֹם בְּרִיָּה, אֲדִרְבָּה, דְּבַר זֶה יִגְרַם לְכִסּוּף אֲסוּן
גְּדוֹל, הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ יִשְׁמַר אֶתְכֶם, כְּמוֹ שְׁאֲמַרוּ (גִּטִּין ז.): פְּפוּס בֶּן
יְהוּדָה שֶׁהָיָה נוֹעֵל בְּפָנָי אֲשֵׁתוֹ וְיוֹצֵא. וּפְרָשׁ רַש"י ו"ל: כְּשִׁיּוֹצֵא
מִבֵּיתוֹ לְשׁוּק, נוֹעֵל הַדָּלֶת בְּפָנָיָהּ, שֶׁלֹּא תִדְבַר לְכָל אָדָם, וּמִדָּה
שְׂאִינָה הוֹגֵגֶת הִיא זוֹ, שְׁמַתוּךָ כִּף אֵיבָה נִכְנָסַת בִּינִיָּהֶם וּמוֹנָה תַּחְתּוֹ,
עַיִן בְּדַבְרֵי קִדְשׁוֹ שֶׁל אֲדוֹנָנוּ רַש"י ו"ל.

אָחִי, אָחִי הַיְקָר! אֵי אֲפֹשֶׁר לְהִיּוֹת יוֹתֵר חֲכָם מִחֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים, אֲסוּר לְסַגֵּר אֶת הַדָּלֶת עַל אֲשֵׁתוֹ, וְלִהְיוֹתֶיהָ בְּכָל-כָּף
הַרְבֵּה אֲזַהְרוֹת, לְבַל תִּדְבַר עִם אֶף אֶחָד וְכוּ', כַּנִּל, אֲשֶׁר דְּבַר זֶה

בא רק מקטנות הדעת ואכזריות, כמו שאמרו חכמינו הקדושים, והביאו רש"י על העורב, שסבב את התבה, ולא רצה להתרחק, פי חשד בנח על בת זוגו... ודבר זה עושה רק עורב, שהוא אכזרי... לדעתי, יש לך אשה כשרה וצנועה, והיא סובלת הרבה הרבה ממך, ואף-על-פי-כן היא בולמת את פיה, ותמיד מבקשת רחמים ותחנונים עליך, וכפי שהיא פותחת לי, היא אוהבת אותך מאד מאד, ועל-כן מה ולמה תרדף אותה כל-כף?!

עליך לדעת, כי אף אחד אינו בשלמות בזה העולם, לכל אחד ואחד יש החסרונות שלו, ובפרטיות בביתו — זו אשתו, צריך להיות תמיד מעביר על מדותיו, כי אם לא — תהיה תמיד מחלקת. ועל-כן טוב להסיח דעתו לגמרי מהכל, רק לדבק עצמו בו יתברך, ולהיות רגיל לדבר עמו יתברך. ואסור להיות כל-כף רגיש על כל דבר שעושה אשתו, כי הרגישות תביא אחר-כך לידי הפתעות גדולות בחיים, ויחשד בה בכל מיני חשדות. מה טוב ומה נעים לאדם, שיעשה עצמו כאלו אינו צריך את אשתו, ויסיח דעתו ממנה, ולא יהיה כל-כף פרוץ אחריה — בין בדבור ובין במעשה, ועל-ידי-זה ממילא תתהפך דעתה אליו, והיא תרוץ אחריו. מה שאין כן כשהוא רץ אחריה וכו', אזי היא מתהפכת ממנו וכו', ואם הוא רגיש, אזי נשבר לגמרי, והבן למעשה.

הדורש שלומך...

תכתב לי איך אתה מסתדר עם החובות, האם כבר נתת משהו ל... גרו יאיר.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר חַיֵּי שָׂרָה, ט"ז מַרְחֶשֶׁן ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

מָאד מָאד אָנִי מְצִטְעֵר בְּצַעְרְךָ הַקָּשָׁה שְׂאֵת סוּבְלַת מִבְּעַלְךָ, וּבְפִרְטוּיֹת כִּי הוּא אִישׁ רְגִישׁ פֶּל-כָּף, שֶׁעַל כֵּן דָּבָר קָטָן מִתְּעַצְבֵּן וְנוֹפֵל בְּדַפְאוֹן וְכו'.

מָה אָמַר לְךָ, הֶעֱצָה שְׂאֵת מִתְּפַלֵּלַת תְּמִיד לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁהוּא יִשְׁתַּנֵּה לְגַמְרִי, זֶה הֶעֱצָה הַיְחִידָה שְׂאִנִּי יָכוֹל לַתֵּת לְךָ.

עֲלִיךָ לְדַעַת, בְּשָׂעָה שְׂאֶחָד נוֹפֵל בְּפַח יְקוּשׁ, אֵין לוֹ שׁוּם עֲצָה, רַק שִׁישְׁפֹּךְ נִפְשׁוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כּוֹלֵי הָאֵי וְאוּלֵי יִזְכֶּה לְעוֹרֵר רַחֲמָנוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ וּלְצֵאת מֵהַבוֹץ.

הֵן אִמֵּת, שְׁבוּדָאֵי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׂאָדָם מִתְּפַלֵּל וּמִתְּבוּדָד עִמוֹ יִתְבָּרַךְ — נִתְקַבַּל מִיָּד, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שׁוֹקֵד עַל שְׂפָתַי כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, אֶף-עַל-פִּי-כֵן גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁעַל כֵּן יִשׁוּעָה שֶׁמִּתְּפַלְלִים, צָרִיכִים לְחַכּוֹת וּלְקוֹוֹת, עַד שִׁישְׁלָם לוֹ בְּגִין הַיִּשׁוּעָה לְגַמְרִי.

וְעַל-כֵּן רָאִי לְבַטֵּל עֲצָמְךָ לְגַמְרִי רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְחַדְלֵי לְהַעִיר לְבַעֲלֶךָ לְגַמְרִי, שִׁישֵׁן עַד מְתֵי שִׁירְצָה, וְאֶף שֶׁהִדְבָּר הַזֶּה הוּא כְּאֵב וּמְכָאוֹב גָּדוֹל, שְׁעוֹבֵר בְּכָל יוֹם וְיוֹם זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע וּתְפִלָּה, אֲשֶׁר מוֹהֲרֵנָּת ז"ל הַקַּפִּיד עַל זֶה מָאד מָאד, וְדָמָה חֲטָא זֶה לְחֲטָא הַמְּגַלַּח זְקֵנוֹ וּפְאוֹתָיו בְּתַעַר, לֹא עָלִינוּ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן לְפִי מִצְבֹּךְ וּכְאֵב לְבָבְךָ, עֲלִיךָ לְהִיּוֹת עֹכְשׁוֹ בְּסִבְלָנוֹת, כּוֹלֵי הָאֵי וְאוּלֵי יִזְכֶּה לְהַשְׁתַּנּוֹת וַיִּקּוּם בְּזִרְיוֹת.

וּמָה טוֹב וּמָה נְעִים שְׂתֵרָאֵי שִׁילְךָ לִישָׁן מִקָּדָם, וְעַל-יְדֵי-זֶה

יוכל לקום, כי על-פירוב כְּשֶׁהוֹלְכִים לִישָׁן מֵאַחַר בְּלִילָה, אִי אֶפְשֶׁר בְּשׁוּם אֶפֶן לְקוּם.

רֵאִי לְדַבֵּר עִמּוֹ בְּלִשׁוֹן גִּיחוּתָא וְאַהֲבָה, כִּי חֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים אָמְרוּ (פְּרָקֵי דְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר, פְּרָק מֵא): דְּרַבָּם שֶׁל אַנְשֵׁים הוֹלְכִים אַחֲרֵי דַעְתָּן שֶׁל נָשִׁים. וְאָמְרוּ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה יו, סִימָן ז'): חֲכָם נִשְׂא מְרֻשְׁעַת וְעֻשְׂתָּהּ אוֹתוֹ רָשָׁע, רָשָׁע נִשְׂא צְדִיקָתָהּ וְעֻשְׂתָּהּ אוֹתוֹ צְדִיק, הָרִי — שֶׁהַכֹּל מִן הָאִשָּׁה, אִיךָ שֶׁהִיא מְתַנְהֶגֶת עִם בַּעֲלָהּ כִּף יִהְיֶה.

זְכָרֵי הַיֵּטֵב מֵאָמַר הַחֲכָם: "כָּל זְמַן שֶׁהַדְּבוּר בְּפִיו שֶׁל הָאָדָם, הוּא שׁוֹלֵט עַל הַדְּבוּר, וְכִשְׂמוּצִיא אֶת הַדְּבוּר, הַדְּבוּר שׁוֹלֵט עָלָיו". וְעַל-כֵּן שְׁמֵרֵי מְאֹד מְאֹד לֹא לְהוֹצִיא אִיזָה דְבוּר נִגְדוֹ, כִּי הוּא בְּטַבְעוֹ אִישׁ רְגִישׁ, תְּדַבְּרֵי אֹתוֹ רַק בְּצוּרָה יָפָה, וְאִף שְׂאֲנֵי מִבֵּין וּמְרַגֵּשׁ מְאֹד מְאֹד אֶת כְּאֵב לִבּוֹ, אִף תֵּאֱמִינֵי לִי, שְׂאֲנֵי רוּצָה שִׁישְׂרָה רַק הַשְּׁלוֹם בֵּינֵיכֶם תָּמִיד.

תְּפִלָּה בְּכַח פְּרוּשָׁה לְהַכְרִיחַ אֶת עֲצָמוֹ בְּכַחוֹת עֲצוּמִים לְקַשֵּׁר אֶת הַמַּחְשְׁבָה אֶל הַדְּבוּר; כִּי בְּדֶרֶךְ כָּלֵל הַמַּחְשְׁבָה חוֹשֶׁבֶת מַחְשְׁבָה אַחֲרֵת וְהַדְּבוּר מְדַבֵּר בְּלִי לַחֲשֵׁב מַה שְּׂאוֹמֵר, וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לְהַתְּפַלֵּל תְּפִלָּה בְּכַח, לְקַשֵּׁר אֶת הַמַּחְשְׁבָה אֶל הַדְּבוּר בְּקַשֵּׁר אֲמִיץ וְחֹזֵק.

הַמֵּאחַל לָךְ כָּל טוֹב...

ו' נד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר חַיֵּי שְׂרָה, ט"ז מֵרֵחֶשֶׁן ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְהַאֲבִירָה הִקְדָּר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מֵימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגָּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנֹצֵחַ נְצָחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי. וְשִׂמְחָתִי לְשִׁמְעַ מִמֶּךָ, כֵּן רָאֵה לְכַתֵּב לִי בְּכָל פֶּעַם, וְתִשְׂמַח אוֹתִי.

וְכֵן תִּשְׂמַח אֶת בְּנֵי-אָדָם עִם קוֹלְךָ, מֵאַחַר שִׁזְכָּה אוֹתָךְ הַשֵּׁם

יִתְבָּרַךְ עִם קוֹל עָרֵב. וְכֵן רָאָה לְקַיִם מֵאַמְרָם ו"ל (עֵיִן לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כז): בְּבֹד אֶת ה' מֵהוֹנָה, אֶל תִּקְרִי מֵהוֹנָה אֶלָּא מֵגְרוּנָה, עֵיִן שָׁם; כִּי לְהַחְיוֹת בְּנֵי-אָדָם, זֶה דְבַר גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד, וּבִפְרָטִיּוֹת לְשִׁיר וּלְזִמְרָה לְפָנֵיהֶם שִׁיר הָאֲמוּנָה הַקְדוּשָׁה, שֶׁהִיא עוֹלָה עַל כָּל הַשִּׁירוֹת וְהַתְּשֻׁבּוֹת (עֵיִן לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סד).

חֲמַדַּת לְבָבִי! רָאָה לְהִיּוֹת סִבְלָן גְּדוֹל, וְאֵל תַּחְלֵשׁ דַּעְתְּךָ מִכָּל דְּבַר, כִּי הַחַיִּים מְלֵאִים נְסִיווּנוֹת, וְעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּכָל יוֹם יוֹם מִשְׁבָּרִים וְגַלִּים וְכוּ', וְלוֹלָא עֲצוֹת רַבְנֵי ו"ל אֵי אֲפָשֶׁר לְהַתְקַיֵּם כָּלֵל, וְעַל-כֵּן הַדְּבָק עֲצֻמָּךְ בְּסִפְרֵי רַבְנֵי ו"ל, וְשָׁם תִּמְצָא מְרֻגָע לְנַפְשֶׁךָ.

אָחִי, אָחִי הַיְקָר! שְׂתַק, שְׂתַק, עַל כָּל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְהַדְּבָק עֲצֻמָּךְ בְּאוּרוֹ הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, הַמְחִיָּה וְהַמְהִינָה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה. לָמָּה לָךְ לְהִיּוֹת כָּל-כֶּף שְׁבוּר מִכָּל דְּבַר וְשְׂרׁוּי בְּסִפְקוֹת? ! עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי אֵין אָדָם נוֹקֵף אֲצַבְעוֹ מִלְמַטָּה, אֶלָּא אִם-כֵּן מְכַרִּיזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה (חֶלֶין ז:), וְאֵין אָדָם נוֹגֵעַ בְּמָה שֶׁמוּכָן לְחַבְרוֹ, וְאֵין מְלַכּוֹת נוֹגַעַת בְּמְלַכּוֹת חֻבְרָתָהּ אֶפְלוֹ כְּמֵלֵא גִימָא (יומא לח), וְאֶפְלוֹ רִישׁ גְּרַגְיָתָא מִן שְׂמִיָּא מוֹקְמִינָן לִיה (בְּרַכּוֹת נח); וּבִידִיעוֹת אֱלוֹ תִזְכֶּה לְהַמְתִּיק מִמֶּךָ כָּל הַדֵּינִים וְהַיְסוּרִים וְהַמְרִירוֹת שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, מֵאַחַר שֶׁתִּבְרַח תִּכְף-וּימִיד מִכָּל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ אֱלֹי יִתְבָּרַךְ, בְּזֶה בְּעֲצֻמוֹ יִתְהַפֵּךְ לָךְ הַכֵּל.

אָחִי, אָחִי הַיְקָר! הַרְגֵל עֲצֻמָּךְ רַק לְשַׁפֵּךְ שִׁיחַ וּתְפִלָּה אֱלֹי יִתְבָּרַךְ, וְהוּא יִתְבָּרַךְ שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה, וְכָל מֵה שֶׁאָדָם מְרַגֵּשׁ עֲצֻמוֹ יְרוּד וּפְחוּת וְכוּ', כְּשֶׁהוּא מִתְפַּלֵּל — עוֹשֶׂה רַעַשׁ גְּדוֹל בְּשָׁמַיִם. וּבִפְרָטִיּוֹת אִישׁ כָּשֶׁר הַדְּבּוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּשֵׁיִשׁ לוֹ חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת, מְאֹד מְאֹד מִתְחַשְׁבִּים עִמוֹ בְּשָׁמַיִם, אֲבָל הוּא אֵז בְּסִפְנָה גְדוֹלָה, שֶׁלֹּא יִפֹּל בְּנִקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּה, חַס וְשָׁלוֹם. וְדַע, כִּי בְּשַׁעַת שֶׁאָדָם שְׁבוּר, וַיֵּשׁ לוֹ חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת וְכוּ', אוֹ שֶׁיְכוֹל לַעֲלוֹת לְמַעְלָה מֵעֵלָּה, עֵיִן לֹא רָאָתָה וְכוּ', אוֹ שֶׁיְכוֹל לִפְלֵ מִטָּה מִטָּה לְנִקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּא, חַס וְשָׁלוֹם. עַל-כֵּן, אָהוּבִי, אָחִי הַיְקָר! רָאָה לְחַזֵּק

עֲצָמָךְ בְּכָל מַיְנוּ אַפְּנִים שְׁבַעֲוֹלָם, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִצְלִיחַ דְּרַכְּךָ
בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ו' נה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר חַיֵּי שָׂרָה, ט"ז מַרְחֶשֶׁן ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְהַאֲבִירָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבַע מְקוֹר
חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ... גֵּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצַח נְצָחִים.

אֵת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי עִם הַפְּדִיּוֹן נֶפֶשׁ, וַיְהִי רְצוֹן, שִׁמְתָּקוּ
מִמֶּךָ כָּל הַדִּינִים, וַיִּמְשְׁכוּ עָלֶיךָ רַק רַחֲמִים וַחֲסָדִים תָּמִיד.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! אִם אַתָּה רוֹצֶה לְזַכּוֹת בְּטוֹב הָעוֹלָם הַזֶּה, רְאֵה
לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְתַכְנִיס בְּדַעְתְּךָ כִּי הַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה
הַפְּרָטִית, וְאִם כֵּן מַה יֵּשׁ לְהִיּוֹת שְׂבוּר? ! כֶּף רָצָה הוּא יִתְבָּרַךְ. וְכֵן
תָּמִיד תַּחֲיֶיהָ אֵת עֲצָמָךְ, שְׁעֵבֵר רַגַע, רַבַּע שָׁעָה, חֲצִי שָׁעָה, שָׁעָה וְכוּ'
וְכוּ', יוֹם, שְׁבוּעָה, חֹדֶשׁ וְכוּ' וְכוּ', וְאַתָּה קְרוֹב אֶל הַסּוֹף וְכוּ', שְׁתַּזְכֶּה
בְּקִרְוּב לְהַפְשִׁיט גּוּפְךָ, וְהַנְּשָׂמָה תַעֲלֶה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְעַל-כֵּן מַה
וְלָמָּה יֵשׁ לְדַאֵג עַל עוֹלָם שְׁאִינוֹ שְׁלוֹ, וְלְהִיּוֹת כָּל-כֶּף שְׂבוּר כְּחֶרֶס
הַנְּשָׁבֵר וְכוּ'. הֵן אָמַת כִּי הַצָּרָה הִיא צָרָה גְּדוֹלָה, וְהַמְרִירוֹת הִיא
מְרִירוֹת עֲצוּמָה וְכוּ', אֵךְ רְאֵה לְהַתְיַשֵּׁב — הָאֵם כְּדָאִי בְּשִׁבִיל זֶה
לְמַרר כָּל-כֶּף אֵת חַיִּיךָ? ! סוֹף כָּל סוֹף הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְעוֹד מַעַט
מִמִּילָא תַזְכֶּה לְצֵאת מִזֶּה הָעוֹלָם, וְעַל-כֵּן מַה וְלָמָּה לְהִיּוֹת כָּל-כֶּף
שְׂבוּר? !

וְעַל-כֵּן רְאֵה לְכַרֵּחַ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתַהֲיֶה שְׂמֵחַ וְטוֹב לֵב, שֶׁבְּכָל
רַגַע וּבְכָל שָׁעָה וְכוּ' אַתָּה מִתְקַרֵּב יוֹתֵר אֶל הַסּוֹף וְכוּ', וְזֶה יַכְנִיס
כֶּךָ יְרָאָה אֲמַתִּית וְשִׂמְחָה אֲמַתִּית וְדַבְּקוֹת אֲמַתִּית. אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיִּצִּית
לְכָל זֶה, וְאִז טוֹב לוֹ לְנֹצַח.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר חיי־שרה, י"ז מרחשון ה'תשמ"ה.

שלום וברכה אַל ... גרו יאיה ויזרח.

מכתבך האריך לנכון קבלתי.

מה אמר לך! הקדוש־ברוך־הוא רוצה להראות לבן־אדם, שלא יהיה חכם יותר מדאי, אדם חושב שהנה הוא יכול לשלט על עליונים ותחתונים, ולפתע פתאם מקבל מכה ונופל, ונוכח לראות שהוא רק טפה סרוחה. זה צריך ללמדנו לקח, איך אנו צריכים לקבל על עצמנו על מלכות שמים, וכמו שאומר רבנו ז"ל (לקוטי־מוהר"ן, חלק ב', סימן יב), שאדם צריך לסלק את חכמתו המדמה, ולראות בכל דבר אם יש שם הקדוש־ברוך־הוא — יעשה, ואם אין שם הקדוש־ברוך־הוא — לא יעשה, כי יש מפרסמים גדולים, שהיו מפרסמים בעולם, והלכו אחר חכמתם, ולבסוף נעקרו מן העולם, ודיקא אלו היהודים התמימים, שקבלו עליהם על מלכות שמים, והלכו ערב, ובקר, וצהרים להתפלל, והתעטפו בציצית ובתפלין, ובאו להתפלל במגן — אלו האריכו ימים ושנים.

יהודי המקיים תורה ומצוות ושומר שבת, הוא העשיר הגדול ביותר בגשמי וברוחני, וכמאמר ז"ל (בראשית רבה, פרשה יא, סימן א') על הפסוק (משלי י, כב): ברפת ונוני"ה היא תעשיר — זו השבת; כשיהודי שומר שבת יש ברכה בכספו, כשיהודי שמח בשבת, זוכה למעלות עליונות, כשיהודי אוכל רק פשר — הקדוש־ברוך־הוא שומרו ממחלות ונחלאים רעים, כשיהודי שומר טהרת המשפחה — יזכה לילדים בריאים בגופם ובשכלם וכו' וכו'.

כל מצוה ומצוה צריכים לקימה בשלמות, ולא לחקר אחר עתידות, כמו שכתוב (דברים יח, יג): "תמים תהיה עם הנוני"ה אלוקיך", הקדוש־ברוך־הוא רוצה מאתנו תמימות, שלא נצפה ולא נחקר אחר עתידות, ולכן כשאדם חושב שהוא יכול לשלט על עולם ומלואו,

מפילים אותו נפילה אחר נפילה. אי לךך אל לאדם להיות חכם גדול, ולהראות גדולות ונצורות, אלא לקבל על עצמו על מלכות שמים בפשיטות, בפאבותינו ופאבות אבותינו מדור דור עד קבלת התורה, כל אלו שהלכו בתמימות ובפשיטות, וקיומו את המצוות בלי שום חכמות, הם חיו חיים נעימים ומאשרים, והיו שמחים ועליזים, אף שלא היה להם מאומה, ודיקא אלו שהכניסו את ההשכלה הארוכה, הם הביאו את כל הצרות והיסורים.

ולכן העקר למסר עצמנו בידי הקדוש-ברוך-הוא, ולא לחקר אחר עתידות, והבן למעשה.

הדורש שלומך...

ר' נז.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר חיי-שרה, י"ז מרחשון ה'תשמ"ה.

שלום וברכה אל היקר והנעלה ... גרו יאיר.

מכתבך לנכון קבלתי.

כל ענין הצרה שעומדת באפק, אסור לקחתה בנקל, עננים שחורים מרחפים מעל לראשינו, גזרה נוראה מאד, ועלינו לזכר היטב היטב דברי חכמינו הקדושים (מנחות נג): מה זית אינו מוציא שמנו אלא על-ידי כחית, אף ישראל אינם שבים למוטב, אלא על-ידי יסורים; כל הפחדים שישנם בעולם, זה רק בעבור עם ישראל, שנתעורר ונשוב בתשובה שלמה, ואם נעשה כן — הכל יתהפך לטובה, ולא תגזק צפרן אחת בעם ישראל.

ועקר התשובה צריך להיות בענינים שבין אדם לחברו, כי בבין אדם למקום עם ישראל קדושים וטהורים, יהודים משתוקקים אחר הקדוש-ברוך-הוא. ואומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן פ'), שאפלו הרשעים, באשר באה עליהם גזרת שמד, הם מוכנים להשרף על קדוש ה'; נמצא, שגשמות ישראל קדושים וטהורים בלי

יוצא מן הפלל, בין אדם למקום יש לכל אחד ואחד הרהור תשובה, אף דא עקא, שאנו פגומים בבין אדם לחברו, ולכן סובלים כל-כף הרבה סבל וצער, מאחר שמזלזלים במצוות שבין אדם לחברו, אנשים ליום ואינם משלמים, ועוד מעיזים פניהם ללוח וכו', אנשים גונבים וגוזלים מזולתם, ומחציפים פניהם ומוסרים ומלשינים את החף מפשע, אנשים משפילים זה את זה, כותבים כתבי פלסטר זה על זה, מלבינים פני הזולת, אשר על זה אומרים חכמינו הקדושים (יומא פו): עברות שבין אדם לחברו אין יום הפפורים מכפר, עד שירצה את חברו, ועל זה תובע הקדוש-ברוך-הוא מאתנו את הדין. ולדאבוננו הרב, מדברים מהפל, אף לא מענינים שבין אדם לחברו, וזו המכה שיש לנו בדור הזה, דור ההפלגה, פלג, פלג, מפלגים את העם, וכל אחד מושך לכיוון אחר, וכל אחד צועק שאצלו האמת ואצל השני השקר, בשעה שכלנו בשקר אחד גדול, אם גונבים וגוזלים את הזולת, אם גורמים לו עול — זו הצרה הגדולה ביותר. ואומרים חכמינו הקדושים על דור המבול (סנהדרין קח), שלא נחתם גזר דינם אלא על הגזל, על הפל הקדוש-ברוך-הוא המתין, "פי השחית כל בשר דרפכו" וכו' (בראשית ו, יב), אף כיון שפשטו ידיהם בגזל, נגזרה עליהם הגזרה וכלו מן העולם. למדים מכאן חמר העון של מי שמצער את הזולת.

והנה אנו בגלות קשה מאד, שהורגים, חונקים ושורפים במיתות משנות ואכזריות את עם ישראל, והפל בגלל שנאת חנם, ועדין מרקד בינן (עין יומא ט). והנה הגיע הזמן, שהקדוש-ברוך-הוא רוצה לגאל אותנו, אבל מבקש מאתנו: "התאחדו יחד, עזרו זה לזה".

ובאמת יש גיש, רבנו של עולם, יהודים צדיקים וקדושים, ישנם ארגוני חסד המרבים בגמילות חסדים זה לזה, ומסייעים לעניים לצרכי מועדים ושבתות, ונותנים סעד ועזר, ולולא הם מי יודע מה היתה קורה אתנו. אבל צריך כל אחד ואחד לעקר ממנו את הגזענות הארוכה, את השנאת חנם, ולשרשה מהשרש. איך יכולה להיות בעם ישראל שנאה כזו, שאין יכולים לסבל איש את רעהו,

מחמת שֶׁהוא אינו מחזיק בְּדַעְתִּי, או בְּשִׁיטָה שְׁלִי? ! הַגִּיעַ הַזְמַן, שְׁנַעֲקֹר אֶת כָּל הַהִבְלִים הַלְלוּ. וְאוֹמֵר הָאָר"י הַקְדוּשׁ: הֵיכָן מֵרְפוּ שׁוֹפ"ר בַּתּוֹרָה? בְּפִסּוּק (דְּבָרִים כט, יז): ש'רֶשׁ פ"וֹרָה ר'אֵשׁ ו'לְעֵנָה, אוֹמֵר רֶש"י (שם): עָשָׂב מֵר כְּגִידִים, הַמְפָּרָה וּמְרַבָּה רֶשַׁע בְּקִרְבָּכֶם; וְזֹאת צְרִיף לְעוֹרְרָנוּ הַשׁוֹפ"ר — לְפִשְׁפֹּשׁ בְּתוֹכֵנוּ, אִם אֵין בְּקִרְבָּנוּ עֹשִׁים מְרִים הַמְרַבִּים רֶשַׁע וּמוֹנְעִים חֶסֶד, כִּי הָעֶקֶר לְהַרְבוֹת בְּאַהֲבַת הַבְּרִיּוֹת, לְדַאֵג זֶה לְזֶה, וּלְאַהֲבֵה זֶה אֶת זֶה, וְכָל זְמַן שְׁלֹא נָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה עַל עֲגִיגֵים שְׁבִין אָדָם לְחִבְרוֹ, אָנוּ בְּמַצָּב גְּרוּעַ מְאֹד מְאֹד.

וְלִכֵּן דִּיקָא בְּעַת הַפְּחָדִים הַגְּדוֹלִים שֶׁיִּשְׁנֵם בְּעוֹלָם, זֶה הַזְמַן לְפִשְׁפֹּשׁ בְּמַעֲשֵׂינוּ, וּלְבַל נִתְחִיל עִם הַכֹּל, אֲלֵא כָּל אֶחָד וְאֶחָד יִחְקֹר בְּעַצְמוֹ, אִם הוּא שׁוֹנֵא עֲדִין אֵינָה יְהוּדִי, סִימָן שְׁמֵשָׁהוּ אֵינָנו כְּשׁוֹרָה אֲצִלוּ. וְכֵן יִבְחַן כָּל אִישׁ וְאִישׁ הֵיטֵב אֶת עַצְמוֹ אִיךָ הוּא בְּמַצָּוֹת כְּבוֹד אֱב וְאֵם — הֵאֵם מִתְעַנֵּן בְּשְׁלוֹמָם?! כִּמָּה זְמַן אוֹרְף לְצַלְצֵל אֲלֵיהֶם כָּל יוֹם, הֲלֵא בְּזֶה שְׁשׁוֹאֲלִים לְשְׁלוֹמָם קוֹנִים עוֹלָם הַבָּא, וְכִמָּה זֶה עוֹלָה?! וְכִכְמָה טְרַחַחָה זֶה כְּרוּף?! וְאַחֲרֵיכֶן לְבַדֵּק הֵאֵם הוּא בְּשְׁלוֹם עִם הַשְּׂכֵנִים, אוֹלֵי יֵשׁ שָׂכָן גְּלֻמוֹד אוֹ קְשִׁישׁ, הַזְקוּק לְעוֹרָה, הֵאֵם מְקַדְיָמִים לוֹ שְׁלוֹם, הֵאֵם שׁוֹאֲלִים לְחִסְרוֹנוֹ?! הֵאֵם שְׂמִים לֵב מָה חֶסֶד לוֹ, אוֹלֵי הוּא זְקוּק לְמֵלֶה טוֹבָה זְכוּי וְכוּי?! וְכִי צְרִיף כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְהִתְחִיל מַעֲצָמוֹ, וְאֵם בְּאַמַּת נְדָאָג לְעֶקֶר מֵאַתָּנוּ אֶת הַשְּׂרֵשׁ פּוֹרָה רֹאשׁ וְלְעֵנָה הַזֶּה, אֶת הַשְּׁנֵאוֹת חָנָם, אֲזוּ נִהְיָה בְּטוֹחִים, שְׁשׁוֹם אִמָּה וְלִשׁוֹן לֹא יוֹכְלוּ לָנוּ. אֲבָל אִם לֹא נָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה עַל בֵּין אָדָם לְחִבְרוֹ, צַר וְמֵר מֵה שְׁמַחֲכָה לָנוּ.

יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-כְּרוּף-הוּא, שְׁעַל-יְדֵי תִשׁוּבָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, יִסִּיר מֵאַתָּנוּ חֲרוֹן-אַף, וְנִזְכֶּה לִישׁוּעוֹת גְּדוֹלוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ו' נח.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר חיי־שָׁרָה, י"ז מרחשון ה'תשמ"ה.

שלום רב אל ... גרו יאיר.

מכתבך לנכון קבלתי.

אודות שאלתך וכו'; חכמינו הקדושים מספרים (שבת קנו:) על ר' נחמן בר יצחק, שאמרו החוזים בפוכבים לאמו: בנה יהיה גנב, לא נתנה לו ללכת בגלוי ראש, אמרה לו: פסי רישך כי היכי דתהוי עלך אימתא דשמאי (פסה ראשך, כדי שתהא עליך יראת שמים); רגילים, שמאז שילד נהיה בן שלש, ועושים לו פאות, הוא חובש פפה, ומאז מחיב הוא בזה, אבל יש מחמירים, שקדם גיל שלש נוהגים להניח פפה לראשו, וכן נהגה אמו של רבנו ז"ל, שסרגה לו פפה, ומצת לידתו היתה מניחה לראשו.

ובענין ששאלת מאיזה גיל לקחת את הילד לבית־הכנסת וכו'; באמת ילדים מפריעים בעת התפללות, ורצים ומתרוצצים ומרעישים וכו', אך המציאות הוכיחה, שבמקומות שהקפידו להביא את הילדים מגיל קטנות לבית־הכנסת, הילדים נשמו קדשה, שמעו "אמן יהא שמיה רבה", קדשה וברכו וכו', ואף שרצו והתפרעו, אבל נספגה בהם קדשת המקום, ולבסוף גדלו ונתעלו לגדולי ישראל. ולעמית זאת בקהלות אשכנז, ששם לא רצו המבגרים שייבאו ילדים לבית־הכנסת, והקפידו מאד על השקט והסדר החיצוני, לבל תהיה שום הפרעה בעת התפלה, לבסוף יצא הדור הצעיר לתרבות רעה, ונתפס להשכלה הארוכה.

יש הרבה קהלות, שהנהיגו לקחת את כל הילדים ביחד, ועושים מנין נפרד של ילדים, ואז יש מנוח למבגרים ולילדים וכו' וכו', אבל מעקר הענין — להביא את הילדים גם אם אין מנין מיחד בעבורם, כדי שייספגו קדשה וטהרה, ויתחנכו בתנוף פשר לתורה ותפלה ומצוות.

מאנשי שלומנו הקדושים שיהיו בשמחה עצומה, ואמר רבנו ז"ל: הלא כשאתם תהיו בשמחה, תהיה טובה גדולה לכל העולם. גם אמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן מג): בזה שאדם שמח, עושה טובה גדולה גם לחברו, כי יש הרבה בני-אדם, שהם מאד שבורים, ואין להם למי לפרש שיחותיהם, ולספר לפניהם בעיותיהם וכו', וכשרואים אדם שמח, ממילא נפתח לבם לדבר ולספר לפניו את מרירות לבבם וכו'. וזה אשר מספרים את מרירות לבבם, זה בעצמו כבר ישועה להם, מפל שכן כשגם זוכים לחזק אותם בדבורי רבנו ז"ל, אין לשער ולספר את המעלה הזאת, ועל-כן פל מי שעוסק בהפצת דעתו הקדושה של רבנו ז"ל בעולם, ראוי לו להיות בעצמו בשמחה עצומה, וגם יחזק את אחרים להיות בשמחה עצומה.

והשם יתברך יעזר לך, שתהיה תמיד בשמחה עצומה, וזה יעזר לך בכל הענינים, כי כל מי שמצליח, זה סימן שהקדים לזה שמחה, ועל-כן ראה להיות תמיד בשמחה עצומה, ואז תצליח תמיד.

הדורש שלומך...

ר' סא

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר חיי שרה, י"ט מרחשון ה'תשמ"ה.

שלום רב לידיד נפשי, ותיק וחסיד, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לגצח נצחים.

את מכתבך לגכון קבלתי. ושמחתי לשמע הטוב ממנו, ומי יתן שיבשר לי תמיד בשורות טובות. ואמרו בזהר הקדוש (פרשת אחרי סד.) על פסוק (משלי כה, כה): "מים קרים על גפוש עיפה, ושמועה טובה מארץ מרחק", שעל-ידי בשורה טובה נעשה ניחא לאדם, והשמועה טובה היא פמים על גפוש עיפה המישכים דעתו, ובפרטיות בשורה טובה כזו, שעדין מחזיק באהבתנו — זה מאד מחזק ומנחם.

העקר ראה, אהובי, אחי היקר! להיות חזק בקביעת עתים לתורה, אשר מאד מאד הזהירנו על זה רבנו ז"ל, ואמר — שאפלו אותם האנשים, שגולגדו במצודה רעה, אם יקבעו לעצמם ללמד בכל יום ויום כך וכך, התורה בעצמה תוציאם מהבוץ והחשף שנפלו לשם (שיחות-הר"ן, סימן יט). גם אמר רבנו ז"ל לאחד מאנשי שלומנו: התורה תחיה אותך, התורה תעשיר אותך, ועל-כן מודיע לא תלמד?! וכן חזק רבנו ז"ל הרבה את אנשי שלומנו ללמד הרבה, וגם הוא בעצמו למד תמיד בהתמדה רבה, אפלו בעת החולאת הקשה שהיתה עליו מחלי השעול, לא עלינו, התמיד מאד מאד בלמוד התורה הקדושה (עין שיחות-הר"ן, סימן עו).

ועל-כן ראה, אהובי, אחי היקר! לקבע לעצמך קביעת עתים לתורה, אפלו מעט דמעט, ואמרו (שם בזהר), דכל מאן דזכי למלעי באורייתא ומרזי נפשא מינה, מה פתיב? "ושמועה טובה מארץ מרחק", קדשא בריך הוא אכריז עליה כמה טובאן לאוטבא ליה בעלמא דין ובעלמא דאתי [כל מי שזוכה לעמל בתורה ומרוה נפשו ממנה, מה כתוב עליו? "ושמועה טובה מארץ מרחק", הקדוש-ברוך-הוא מכריז עליו כמה טובות להיטיב לו בעולם הזה ובעולם הבא], עין שם.

מה אמר לך! מאד מאד שמחתי לקראתך בהיותי בארץ ישראל, ראה להיות תמיד בשמחה עצומה על נעם חלקך, אשר בנחל שם גורלך, ואתה יודע מרבי נפלא כזה, המחיה אותנו כל-כך. ועליך לדעת, כפי ששמחים עם רבנו ז"ל, בזה מגלים שכל הענין של רבנו ז"ל חי אצלו, וכן הוא חשוב אצלו, כי בזה שהאדם משמח עצמו באיזה דבר, בזה מראה שהדבר הזה חשוב אצלו. ועל-כן ראוי לנו לשמח בו יתברך ובהתורה הקדושה, ובהצדיקים האמתיים, ובפרטיות אתה, שזכית לקבע דירתך בארץ ישראל, ראוי לך לשמח מאד מאד תמיד.

וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲזֹר לָךְ בְּהִרְחֻבָּהּ וּבִפְרֻנְסָהּ בְּנִקְלָה, וְלִירוּת רַב נַחַת מִיּוֹצְאֵי חֲלָצִיךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ו' סב.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַב־יַעֲזֹר לְסִדְרֵי חַיֵּי שְׂרָה, י"ט מֵרַחֲשָׁנׁוֹן ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְהַאֲבִירְךָ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצַח נְצָחִים.

אֵת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְשִׂמְחָתִי מְאֹד מְאֹד לְקִרְאָתוֹ.

הַעֲקָר רְאֵה לְהִרְבּוֹת בְּשִׂיחָה בֵּינֵךְ לְבֵין קוֹנֵךְ, בְּכֹל מְקוֹם שֶׁאֵתָהּ רַק הוֹלֵךְ רְאֵה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזֶה יִכְנִיס בְּךָ יֵשׁוּב הַדַּעַת אֲמַתִּי. וְעַקֵּר הַיֵּשׁוּב הַדַּעַת הוּא לְצַמְצֵם עֲצֻמוֹ, וְלֹא לְהִיּוֹת מְפַזֵּר וּבִרְבּוּי אֹר, רַק בְּפִשְׁטוּת לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֵת כָּל לְבוֹ וְכָל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בְּפִרְטֵי פְּרִטִיּוֹת, וְלְצַמְצֵם עֲצֻמוֹ לֹא לְרִצּוֹת הַרְבֵּה יוֹתֵר מִכַּחוֹ. וְאֵל זֶה זוֹכִים דִּיקָא כְּשֶׁמְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוּת וּבְפִשְׁטוּת גְּמוּרָה, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ.

וְהַעֲקָר הַרְגֵל עֲצֻמָּךְ לְמִצָּא בְּךָ תְּמִיד נִקְדוּת טוֹבוֹת, וְחִדְע שְׁגָם אֵתָהּ חֲשׁוֹב אֲצִלוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִמְעַן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְטוֹבָתְךָ הַנְּצָחִית, שְׁלֵבֵל תִּהְיֶה כָּל-כָּף רְגִישׁ מִכָּל דְּבָר, רַק רְאֵה לְהִיּוֹת תְּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְלְהִרְחִיב דַּעְתְּךָ עִם כָּל מַה שֶׁתּוֹכֵל.

וְרֵאֵה מְאֹד מְאֹד לְכַבֵּד אֵת אֲשֶׁתְּךָ, וְתִהְיֶה עִמָּה בְּאַהֲבָה גְּדוֹלָה, כְּמֵאֲמָרָם ו"ל (יְבִמוֹת סב.): הָאוֹהֵב אֵת אִשְׁתּוֹ כְּגוּפוֹ וְהִמְכַבְּדָהּ יוֹתֵר מִגּוּפוֹ, עָלָיו הַכֶּתוּב אוֹמֵר: "וַיִּדְעַתָּ כִּי שְׁלוֹם אֶהְלֶךְ"; וְאָמְרוּ (ראשׁ הַשָּׁנָה ו.): אִשָּׁה — בַּעֲלָהּ מְשֻׁמָּחָה; עַל-כֵּן רְאֵה לְקַיֵּם זֹאת, וְאִזּוֹ יִשְׁתַּנֶּה מִצַּב הַרוּחַ בְּבִיתְכֶם לְגַמְרִי. וְאֵל כָּל זֶה תִּזְכֶּה עַל-יְדֵי שִׂמְחָתְךָ בְּעֲצֻמָּךְ תְּמִיד נִקְדוּת טוֹבוֹת. כִּי מִי שֶׁנוֹפֵל בְּדַעַתּוֹ, זֶה בְּחִינַת שָׁנָה, שֶׁהַמַּחֲזִין שָׁלוֹ יִשְׁנִים, וְכֵן הַבֵּית מִנַּח בְּבַחֲבִינַת שָׁנָה וַיֵּאוּשׁ. אֲבָל בְּזֶה

שְׁמַחְפָּשִׁים וּמוֹצָאִים בְּעֵצְמוֹ נִקְדוּת טוֹבוֹת, וַיּוֹדְעִים שֶׁהוּא גַם־כֵּן חָשׁוּב, בְּזֶה נִתְעוֹרֵר מֵהַשְּׁנָה הָעִמְקָה (עֵינִי לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, הַשְּׂכֵמֶת הַבְּקָר, הַלְכָה א', אוֹת ב'). וַרְבֵּנוּ וַיִּלְהוֹתֵנוּ עַל זֶה בְּיוֹתֵר, שֶׁנִּהְיָה רְגִילִים לְחַפֵּשׂ וְלִמְצֹא בְּעֵצְמָנוּ וּבְכָל דְּבָר תְּמִיד וְכֵן אֶת הַצַּד הַטוֹב, הֵינּוּ הַנִּקְדוּת טוֹבוֹת, וְלָדוּן הַכֹּל לְכַף זְכוּת (עֵינִי לְקוּטֵי־מוֹתֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רפב), וְזֶה בְּיָדָאֵי יוֹעִיל לוֹ לְשָׁנוֹת תְּמִיד אֶת מִצַּב רִחוּר.

וְכַאֵן הַמָּקוֹם שֶׁאֲבִיעַ אֶת תּוֹדָתִי הָעִמְקָה אֵלֶיךָ, שֶׁנִּתְּתָ לִי מִתְּנוּת יִקְרוֹת כְּאֵלוֹ, כְּפֶה סְפָרִים יְקָרִים, כְּמוֹ: הַיְעָרוֹת דְּבִשׁ", וְהַ"בְּנִי יִשְׁשָׁכֵר" וְכוּ', יְצוּ אֶתְּךָ הַשֵּׁם אֶת הַבְּרָכָה, וַיִּשְׁפַּע עָלֶיךָ שְׁפַע גְּדוֹל תְּמִיד, וּרְפוּאוֹת וַיִּשְׁעוֹת בְּבֵית.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ו' סג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֵר חַיִּי שָׁרָה, י"ט מַרְחֶשֶׁן ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְהִיָּקֵר וְהַנְּעִלָה, שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה נִצְחָיִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטָעֵר בְּצַעֲרֶךָ הַקָּשָׁה, שֶׁהִגַּעְתָּ כְּבָר לְגִיל עֶשְׂרִים וְחָשַׁע, וְעַדִּין לֹא מִצָּאתָ אֶת בֵּית זוּגָךְ. לְדַעְתִּי, רְאֵה לֹא לְבַחֵר, וְכֵן אֶת הַשְּׂדוּף הַרְאִשׁוֹן תִּקַּח.

תִּהְיֶה רְגִיל לֹאמֹר בְּכָל יוֹם הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּלְקוּטֵי־מוֹתֵר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פ"ט, וְלֹאמֹר עָלֶיךָ הַתְּפִלָּה מ"ה מְלְקוּטֵי־תְּפִלוֹת.

גַּם רְאֵה לְפָרֵשׁ שִׁיתְתָּךְ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִבְקֶשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּגִים שֶׁיַּעֲזֹר לְךָ. וְרְאֵה לֹא לְהַתְיָאֵשׁ כְּלָל, כִּי מֵה שֶׁתְּפִלָּה יְכוּלָה לְפַעַל — שׁוּם דְּבָר לֹא יְכוּל לְפַעַל.

גַּם תִּהְיֶה נִזְהָר מְאֹד בְּאַמִּירַת שִׁירַת הַיָּם בְּכָל יוֹם בְּכּוֹנֵה גְדוֹלָה,

ותהיה נזקקת בברכות הנהנין תחלה, וסוף סוף השם יתברך יזמין לך בקרוב ויג הגון מאד.

ראה לשבור ממך מדת הפעס והקפדות, שמכניס בך עצבון ודכאון. העולם הזה מלא נסיונות, ואי אפשר לעבור עליהם רק על-ידי מדת הסבלנות, שהיא "ארף אפים". והיה נכון שתלמד הרבה בספר זה, המדבר שם ממדת הסבלנות ואריכות אפים.

נא ונא אל תהיה שבור כלל ותמצא בעצמך תמיד נקודות טובות. ועליך לדעת, כי עדין לא סוף העולם, ועדין אינך הכי גרוע כמו שאתה חושב, בודאי לא יעזב אותך השם יתברך, אם תאחז עצמך ברבנו ז"ל בשקידה בספריו הקדושים, ואז תראה נוראות נפלאות.

תאמין לי, שבזה בעצמו שאינך חולק על רבנו ז"ל, בזה ראוי לך לשמח מאד מאד, והשמחה תמשיך לך ישועה בקרוב ממש.

הדורש שלומך...

אמרו חכמינו הקדושים (קדושין ל:), כי התורה היא תכלין נגד היצר הרע, מהו תכלין? זה מין ריח טוב שמכניסים במאכל, כמו-כן מי שהתגבר עליו היצר הרע וחסא, על-ידי-זה גרם ריח רע, וצריך לשפף על זה תכלין, כדי לגרש הריח רע ולהביא ריח טוב, וזה זוכים על-ידי למוד התורה הקדושה.

ו' סד.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר חיי שרה, י"ט מרחשון ה'תשמ"ה.

שלום רב להאברהם היקר לי מאד, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי.

מָאד מָאד שְׁמַחְתִּי שְׂאֵתָה קְבוּעַ בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר
 אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה, וּבִפְרָטִיּוֹת אִם תִּהְיֶה חֶזֶק בְּלִמּוּד עַל-פִּי "סֹדֶר-
 דְּרָף-הַלְמוּד" שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, לְלַמֵּד כְּסִדְרָן: מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא,
 מִדְרָשׁ — אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה! וְתוֹכָה לִהְיוֹת מִתְמִיד עֲצוּם, וְזֶה יַעֲזֹר
 לָךְ לְהֵאִיר עַל גַּפְשְׁךָ אֹר וְזִיו וְחַיּוֹת שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי הַמְּאֹר
 שֶׁבַתּוֹרָה מִחֲזִיר לְמוֹטָב, וּפּוֹתַח שְׁעָרִים חֲדָשִׁים בְּהַשְׁגַּת אֱלֻקוֹתוֹ
 יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר אֵין לָךְ עוֹד אֲשֶׁר נִצְחִי כְּמִי שְׂזוּכָה לְהַכְנִיס בְּדַעְתּוֹ
 תְּמִיד זִיו אֹרֹו יִתְבָּרֵךְ הַמְּלֵא כֹל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִחְזַקְאֵל
 מג): "וְהָאָרֶץ הַאִירָה מִכְּבוֹדוֹ".

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר לִי מָאד! לָךְ בְּכַתְף זֶה, וְתִקְרָא אֵלָיו
 יִתְבָּרֵךְ. וְעֲלֶיךָ לְדַעַת כִּי אֲסוּר לְפַל בְּדַעְתּוֹ בְּשׁוּם אַפֵּן שֶׁבְּעוֹלָם
 מְשׁוּם דְּבָר, אֲפִלּוּ שְׁנוּפֵל בְּכֹל פֶּעַם בְּעַמְקָא דְתַהוּמָא רַבָּא, עַל עֲצָמוֹ
 לְהִתְחַזֵּק בְּכֹל מִיַּי אֲפָנִים, וְלְהֵאִיר עֲלָיו אֹר זִיו שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרֵךְ.
 כִּי בְּאַמַּת אַחַר קִצַּת יְשׁוּב הַדַּעַת יִזְכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל הַמְּסַקְנָה, אֲשֶׁר אֵין
 שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֹּל לְכֹל אֹרֹו הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ
 הוּא, הַמְּחִיָּה וְהַמְּהִינָה אֶת כֹּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְעַל-כֵּן עֲלִינוּ לְחֹזֶר
 תְּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

אוֹדוֹת מִדַּת הַשְּׂכָחָה שְׁמַעֲיָקָה לָךְ, עֲלֶיךָ לְדַעַת כִּי רַבֵּנוּ ז"ל
 אָמַר (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן כו), שְׂאֲצֵל בְּנֵי-אָדָם מִדַּת הַשְּׂכָחָה חִסְרוֹן, אֲבָל
 אֲצֵלִי מִדַּת הַשְּׂכָחָה מַעַלְתָּה גְּדוּלָּה מָאד, כִּי תִקְף-וּמִיד כְּשֶׁעוֹבֵר —
 נִשְׁכַּח מִמֶּנּוּ הַכֹּל, וְזוֹ מַעַלָּה נִפְלְאָה, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה יְכוּל לְחַדֵּשׁ עֲצָמוֹ
 תְּמִיד. וְכֵן בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (קֹהֶלֶת ג,
 יג): זֶה שְׁפוּטָה שֶׁל תּוֹרָה, שְׁיִלְמַד אָדָם וַיִּשְׁכַּח, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה
 גַּעֲשָׂה אֲצֵלוֹ בְּכֹל פֶּעַם חֲדָשׁ מִמֶּשׁ, וְזֶה תְּלוּי בְּזָה — כְּפִי שְׂאָדָם
 זוֹכָה לְשַׁכַּח בְּכֹל פֶּעַם הָעֶבֶר, כְּמוֹ-כֵן זוֹכָה לְחַדֵּשׁ עֲצָמוֹ בְּכֹל פֶּעַם.

וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרָכְךָ, וְתִשָּׂאֵר תְּמִיד אֲצֵל רַבֵּנוּ
 ז"ל, וַיְהִיָּה לָךְ נַחַת מִיוֹצְאֵי חֲלָצִיךָ, וְאַשְׁתַּף תֵּלֵד בְּשָׁלוֹם וּבְנִקְלָה,
 בְּזָכוֹת כֹּל הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמְךָ...

ו' סה.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֵר חַיֵּי שָׂרָה, י"ט מַרְחֶשֶׁן ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְהִיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה, הַרוּצָה לְהֵאִיר נַפְשׁוֹ בְּאוֹר הָאוֹרוֹת
שֶׁל רַבְּנֵנוּ ז"ל, שׁוֹתָה מִיְמֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ
... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצַח נְצָחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי.

שְׂמַחְתִּי שֶׁאַתָּה מִשְׁתוֹקֵק מְאֹד מְאֹד לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ,
וּלְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה עַל-פִּי דְרָךְ הַנִּפְלְאָה שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבְּנֵנוּ ז"ל —
אֲשֶׁרִיךְ!

עֲלִיךָ לְדַעַת, שֶׁהִיִּסוֹד אֲשֶׁר כָּל הַיְהוּדוֹת תְּלוּיָה בְּזוֹה, הִיא
הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁתָּמִיד צָרִיךְ לְהַכְנִיס בְּדַעְתּוֹ אֶמֶת: מְצִיאוֹתוֹ
יִתְבָּרֵךְ, וְלִידַע הַיֵּטֵב, שֶׁמֵּלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהַפֵּל לִפְלֵ אֱלֻקוֹת
גְּמוּר הוּא, וְאֵין שׁוּם טֵבַע וּמְקָרָה כָּלֵל, וְאִפְּלוּ כָּל הַיְרִידוֹת שְׁלוֹ —
הַכֵּל כְּדֵי שְׂיֻכַּל לַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה לְחַזֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.
וְעַל-כֵּן בִּיִּדְעָה זוֹ, עָלָיו לְהִיּוֹת סִבְלָן גְּדוֹל, וְלַעֲקוֹר מִמֶּנּוּ אֶת הַפַּעַס
וְהַקְּפָדוֹת לְגַמְרִי, שֶׁיְהִיָּה בְּאֲרִיכוֹת אַפִּים כָּל-כֶּף גְּדוּלָּה, עַד שֶׁלֹּא
יְהִיָּה אַכְפַּת לוֹ שׁוּם דְּבָר, וְעַל כָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו יִנְעֻנַע רֵאשׁוֹ,
וְלֹא יַעֲשֶׂה אֲצִלוֹ שׁוּם רֶשֶׁם כָּלֵל — לְטוֹב אוֹ לְהַפְּוֹ. כִּי הָאָדָם
צָרִיךְ לְהִיּוֹת כָּל-כֶּף דְּבוּק בְּחַיֵּי הַחַיִּים, עַד שֶׁלֹּא יִפִּילוּ שׁוּם דְּבָר,
וַיִּדַע בִּיִּדְעָה בְּרוּרָה, כִּי הַכֵּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְאִם-כֵּן מָה שֶׁיִּךְ לְהַשְׁבֵּר
מֵאִיזָה דְּבָר שֶׁבַעוּלָם.

מָה אָמַר לָךְ! מִי שְׁרוּצָה לְשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, רֵאשִׁי לוֹ לְחַגֵּר
מִתְּנִיּוֹ, וְלְהִתְחַזֵּק מְאֹד בְּאֱמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְיִהְיֶה רְגִיל לְדַבֵּר
עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בָּהּ, הֵינּוּ בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלוֹ, וַיִּסְפֹּר לְפָנָיו
יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל לְבוֹ וְכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, וְדַבֵּר זֶה יִמְשִׁיךְ וַיַּכְנִיס בּוֹ
אֱמוּנַת הַהִשְׁתַּחֲוָה פְּרָטִית, וַיִּדַע שֶׁהַכֵּל מִשְׁנַח מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

אודות ספרי רבנו ז"ל, בכל ספר כתובות כמה כתובות להשיג
שם ספרי רבנו ז"ל, נא לפנות אליהם, ויקבל את ספרים הנמצאים
לעת עתה.

ו' סו.

בעזרת השם יתברך, מוצאי־שבת־קדש לסדר חיי־שרה ה'תשמ"ה.

שלום רב להיקר והנעלה, דולה ומשקה מתורת רבנו ז"ל
לאחרים, זכה וזכה את הרבים, אשר בנדאי זכות הרבים תעמד לו,
שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר
ויזרח לנצח ונצחים.

אחי, אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד, ולמען טובתך הנצחית,
ראה לשמח את עצמך, ואל תמשיך עצמך אל הצער, ובנדאי בא
יבוא יום ישועתך, ומה שמתעכב — כל זה נפלאות תמים דעים,
ובהדי כבשא דרחמנא למה לנו, כי הכל נעלם ונסתר מאתנו, ועלינו
רק לחזק עצמנו באמונה פשוטה, שהכל בידו יתברך, ובנדאי לא
יעזב אותך, וסוף כל סוף אחר הרע יהיה הטוב. ויש ענין שיתהפך
הכל לטובה. אף העקר לחפזות ולקנות וכו', ואסור לדחק את השעה
בשום דבר, העקר לראות לשמח עצמו בכל מיני אפנים, ולהפך את
היגון והאנחה לשמחה עצומה. ורב רבם של כל סובלי החלאים
בכלליות, וכן אלו הסובלים על העצבים ודכאון וכו' בפרטיות, כל
זה בא להם רק מחמת רב עצבות ומרירות, כי אם היו תמיד שמחים
ועליזים, ומשמחים עצמם בכל מיני אפנים, ובפרטיות בכלי זמר,
אז היתה נגבחת רוחם, והיו מחזקים עצמם וחוזרים אליו יתברך,
ותיים חיים נפלאים; אשרי הזוכה לצית, ואז טוב לו בזה ובבא!

הדורש שלומך...

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, כ"ג מֵרֶחֱשׁוֹן ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב, וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוֹבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצַח נֹצָחִים.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִשְׁתַּוָּקֵק לְשִׁמְעַ הַטוֹב מִמֶּךָ, וּבִכְרִטִיּוֹת מֵעַסֵּק הַהִדְפָּסָה וְהַהֲפָצָה, אֲשֶׁר מִי שְׁזוּכָה לְעַסֵּק בְּזֶה, צְרִיךְ חֲזוּק עֲצוּם, כִּי הַבַּעַל־דְּבָר עוֹזֵב אֶת כָּל הָעוֹלָם, וְלוֹקַח אֶת עֲצָמוֹ רַק עַל יִשְׂרָאֵל, וְעוֹזֵב אֶת יִשְׂרָאֵל וְלוֹקַח עֲצָמוֹ עַל אֱלוֹ הַרוּצִים לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ו"ל, וְעוֹזֵב אוֹתָם, וְלוֹקַח עֲצָמוֹ אֶל מִי שְׁרוּצָה לְפָרְסָמוֹ לְכָל־לִיּוֹת יִשְׂרָאֵל. כִּי הוּא יוֹדֵעַ, כְּשֶׁדִּבֶּר רַבְּנוּ ו"ל יִכְנַס בְּתוֹךְ אַחֲיָנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אֵין לוֹ כְּבָר מֵה לַעֲשׂוֹת, כִּי רַבְּנוּ ו"ל מְגַלֶּה גְלוּי אֱלֻקוֹת בְּהִתְגַּלּוֹת כְּזוֹ, עַד שֶׁהִתְקַרַּח לְהִתְבַּטֵּל לְגַמְרֵי, מִי שְׁזוּכָה לְהַטוֹת הַיֵּטֵב אֲזָנוֹ אֶל קוֹלוֹ הַמְעוֹרָר מִן הַשְּׁנָה הָעִמְקָה שְׁאָנוּ נִמְצָאִים בָּהּ. וְהַסִּימָן שֶׁנִּתְעוֹרְרִים מִן הַשְּׁנָה — אִם נִפְתַּח הַפֶּה לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, בְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ (עֵין לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ס').

חֲמִדַּת לְבָבִי! הַיּוֹם בִּקְרֵ אֶצְלֵי אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ מִירוּשָׁלַיִם, וְדַבַּרְתִּי עִמוֹ הִרְבֵּה מְעַצּוֹתַי הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל כְּדַרְכֵּנוּ, וּבְתוֹךְ הַדְּבוּרִים אָמַרְתִּי לוֹ: "תֵּאמֵר לִי, שְׁצַר־יָכִים לְתַן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה, עַל גְּדֹל הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, שְׁאָנוּ זוֹכִים לִידַע מִרְבֵּי אֱמֶת כְּזֶה, אֹרֵךְ נִפְלָא כְּזֶה, וְעַל־כָּל־פְּנִים לֹא לְהִיּוֹת מִתְנַגֵּד עֲלֵינוּ", חֲסִדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, חֲסִדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

וּבִכְרִטִיּוֹת אַתָּה צְרִיךְ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה עַל נַעַם חֶלְקֶךָ, שְׁאַתָּה עוֹד מִפִּיץ אֶת אֹרֹךְ הַגְּנוּז שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל בְּעוֹלָם, אֲשֶׁרִיךְ!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ...

ו' סח.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר תולדות ה'תשמ"ה.

שלום רב להאברהם היקר לי מאד, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו גגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לגצח נצחים.

את מכתבך לגכון קבלתי עם הפעות לפדיון, יזכני השם יתברך לשמע כבר בשורות טובות מך.

חמדת לבכי! בבקר פשאתה רוחץ ידיך ופניך, ואתה יוצא לצרכיך, תכף-וימיד אחר הנטילה, תתחיל לברך ברפת "על נטילת ידיים", ו"אשר יצר", ו"אלקי נשמה", וברפת התורה, פי זה צריך להיות הדבר הראשון, כי אסור ללמד ולומר פסוקים קדם שמברכים ברפת התורה. וכן עליך להיות חזק לסמוך ברפת "אלקי נשמה" אל ברפת "אשר יצר", וזו דעת רב הפוסקים, ועין בשבלי הלקט (סימן א' וסימן ב'), שמוזהיר לסמכם זה לזה, פי הם שיכים להדדי, ועל-פן אל תשמע מה ש... בלבב לך את המח.

ונא ונא להיות חזק בברפת התורה, ותתבודד עמו יתברך, ותבקש עליך, שילך לך כל היום בסדרן, וישמר אותך מפל רע, ותעשה לעצמך איזה שעור אחר ברפת התורה, ואז הזמן הכי מסגל לזה, ומי שזוכה ללמד אז משנה, גמרא, זהר — אין למעלה מזה, כי זה מטהר את המחשבה, ומוסיף כח להנשמה.

ואחר-כך תגזו עצמך לילך אל מקנה, ותכף-וימיד להתעטף בציצית ותפלין, ולהתחיל להתפלל כל סדר התפלה מתוך הסדור דיקא, ותעמד על מקום אחד ולא יסתובב אנה ואנה. וכן לא יסתפל ולא יעין בשום ספר בשעת התפלה, פי אז צריכים לדבק עצמו לגמרי רק אליו יתברך.

ואחר התפלה תקבע לעצמך קביעות בחמש ורש"י והתרגום,

ועוד מה שתתקצה, ואחר-כך לך אכל בשמחה לחמך, ובנדאי לא יעזב אותך השם יתברך. כן תתנהג כל בקר, ואז טוב לך.

הדורש שלומך...

ו' סט.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר תולדות, כ"ה מרחשון ה'תשמ"ה.

שלום רב וכל טוב סלה ירדפו תמיד להיקר והנעלה, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

ידידי היקר! חזק ואמץ מאוד מאוד להניח בכל יום תפלין, חק ולא יעבור, כי אמרו חכמינו הקדושים (מנחות מד.): כל המניח תפלין מאריך ימים. ומה גם שתראה לזכות עוד כמה יהודים שיניחו תפלין, ויהיה לך חלק בזכות הרבים, שאז מבטח לו שלא יארע לו שום רע בעזרתו יתברך.

וכן בענין מצות כבוד אב ואם, שאמרו חכמינו הקדושים (דברים רבה, פרשה ו', סימן ב'), שהיא מן החמורה שבחמורות, מאד צריכים להזהר בזה, אף שזו מצוה קשה, ובפרטיות כשאבא ואמא זקנים וחולים וכו', אף-על-פי-כן צריכים לזכור את היגיעה והעמל שהיה לאב ולאם בשבילו — להאכילו ולהלבישו ולרחצו, לגדלו ולחנכו וכו'. ואמרו חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו, פרק כו): כל העולם פלו של הקדוש-ברוך-הוא, ואין הקדוש-ברוך-הוא מבקש מן האדם רק שיכבד אב ואם, עין שם.

הקדוש-ברוך-הוא יצליח דרככם, ואשתך תלד במזל טוב, ותתן שם אחר צדיק או צדקת, ואז יצליח כל ימי חייו.

והקדוש-ברוך-הוא ישפיע עליכם שפע בפרנסה ובבריאות, ובשלום ואהבה.

הדורש שלומו ומאחל לו כל טוב...

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, כ"ה מֵר־חֲשׁוֹן ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לִיְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצֵחַ נֹצְחִים.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

רְאֵה לְהִיּוֹת חֲזַק בְּדַבָּר זֶה — לְכָתֹב לִי מִכְתָּב בְּכָל שָׁבוּעַ, וְזֶה יִהְיֶה לְךָ לְעֶזֶר גָּדוֹל, וְאִף שְׁלֵי פְשׁוּט אֵין זְמַן לְרַגֵּעַ, אִף אִיךָ שֶׁהוּא אִם תִּכְתֹּב, יִהְיֶה הַהֶכְרַח לְכָתֹב לְךָ.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד, וְאַל תַּחְלֵשׁ לְךָ בַּעֲתָרְךָ כָּלֵל, כִּי הַכֹּל מֵאֵת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ הִיְתָה זֹאת, מֵאַחַר שֶׁכָּבַד הַדְּפַסְתָּ אֵת הַקּוֹנְטֵרַסִים — תִּרְאֶה לְהַפִּיצֵם, וְעַם הַכֶּסֶף שִׁישָׂאָר לְךָ, רְאֵה לְתַן לְמַעַן לְהַדְפִּיס קוֹנְטֵרַס "שׁוֹמֵר הַבְּרִית", אֲשֶׁר מְאֹד מְאֹד נִצְרָךְ כִּהְיוֹם, כִּי רַבִּם כָּכֵלִם אֵינָם יוֹדְעִים שְׁזֶה בְּכֹלֵל עֲבָרָה, הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִרְחַם.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמְךָ תְּמִיד הָאֲרֶת נֵעֵם זִיו חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּתְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּלִשׁוֹן שְׂאֵתָה רְגִיל בָּהּ. וְשֹׁמֵר אֵת עֲצָמְךָ מְאֹד מְאֹד לְלֶכֶת בְּנִקְיּוֹת, כִּי זֶה עָקֵר תַּקּוּוֹן הַנִּשְׁמָה, כִּי כִּשְׁהַגּוֹף נְקִי, אִזּוּ הַנִּשְׁמָה נִקְיָה, וּבִשְׂבִיל זֶה צְרִיכִים לְשֹׁמֵר מְאֹד עַל מִדַּת נְקִיּוֹת. וְכֵן כִּשְׁהַלְבוּשִׁים נְקִיִּים גַּם הַגּוֹף נְקִי, וּכְשֶׁהַגּוֹף נְקִי אִזּוֹי גַּם הַנִּשְׁמָה נִקְיָה. וּבִיּוֹתֵר צְרִיךְ לְהִזָּהֵר בְּזֶה, מִי שֶׁשָּׂרֵשׁ נִשְׁמָתוֹ מִקִּינ, שֶׁהוּא מְלֵא דִינִים, וְעַל-יְדֵי שִׁילָךְ תְּמִיד נְקִי, יִתְקַן אֵת שֹׁרֵשׁ קִי"ן שֶׁהוּא מְשָׂרֵשׁ בּוֹ.

עֲלֶיךָ לְדַעַת, כִּי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הֶאֱצִיל אוּרוֹ בְּשִׁתִּי בְּחִינּוֹת: "עַגּוּלִים וַיִּשָּׂר", שֶׁהֵם "נִפְשׁ וְרוּחַ", "זְכָר וּנְקֵבָה", עַגּוּלִים הֵם "נִפְשׁ" וּנְקֵבָה, וְהַיִּשָּׂר הֵם "רוּחַ" וְזָכָר, וַיֵּשׁ בְּכָל אַחַת "פְּנִימִי וּמִקִּיף", שְׁזֶה בְּעֲצָמוֹ "הַגּוֹף וְהַנִּשְׁמָה". וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לְרְאוּת,

שְׁשֻׁנֵיהֶם יִהְיוּ נִקְיִים, וּבָזָה יִהְיוּ נֶעֱשִׂים "פְּלִים" שְׁלָמִים לְקַבֵּל בָּהֶם
 "הָאוֹרוֹת", וְלֹא יִשְׁכְּרוּ יוֹתֵר.

וְעַל-כֵּן רָאָה לְקַיֵּם זֹאת, שְׁתַּהַיָּה אֲצִלְכֶם מִדַּת הַנְּקִיּוֹת יְסוּד
 גָּדוֹל, וּבָזָה תִּזְכְּרוּ לְהַשְׁרוֹת אֶת הַשְּׂכִינָה בְּבֵיתְכֶם תָּמִיד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

הַצְּדִיקִים גָּרוּ בְּזֶה הָעוֹלָם, הַסְּתוּכָבוּ בְּזֶה הָעוֹלָם, אֲכָלוּ בְּזֶה
 הָעוֹלָם, הָיוּ לָהֶם בָּנִים עִם נִשְׁוֹתֵיהֶם בְּזֶה הָעוֹלָם, וְאִף-עַל-פִּי-כֵן
 הָיָה זֶה עֲנָן אַחֵר לְגַמְרִי, אֲשֶׁרֵיהֶם וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקָם!

ו' עא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסִדְרַת תּוֹלְדוֹת, כ"ה מֵרַחֲשׁוֹן ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

לְדַעַתִּי, רָאִי לְהַשְׁאֵר רַק עִם הַשֵּׁם ... וְלֹא לְשִׁנּוֹת לְשׁוֹם שֵׁם
 אַחֵר כָּלֵל.

הַעֲקָר לְשִׁפְחָ אֶת כָּל הָעֵבֶר, וְלִהְעִבְרוֹ מִדַּעַתְךָ, וְלַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה
 חֲדָשָׁה, לְמִצָּא זְוִיג טוֹב, וְלִהְתְּחִיל לְבָנוֹת לְעִצְמָךְ בֵּית גְּאָמֶן, מַה
 יִהְיֶה כָּבֵר בְּשִׁתְּלֻכִי אַחֵר הַמְּצַפּוֹן שֶׁהוֹרֵס אוֹתְךָ, וְרַק מִשְׁגַּע אוֹתְךָ?!
 יוֹתֵר טוֹב לְהִתְחִיל הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, כֹּאֲשֶׁר גָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, שְׁאֲצִלוּ
 הַדְּרָךְ לְהִיּוֹת רְגִיל לְשִׁפְחָ הָעֵבֶר.

וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִצְלִיחַ דְּרַכְּךָ, וְתִהְיֶה רַק עַלִּיזָה וְשִׂמְחָה תָּמִיד,
 וּמְזֻלָּךְ יֵאִיר לָךְ.

הַמְּבָרַךְ...

ו' עב.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, כ"ו מֵרֶחֶשֶׁן ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְהִיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה, שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, וְכוּתָה יִגָּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח לְנִצָּח נְצָחִים.

פֹּה תִקְבַּל רְצוּף אֶת כָּל הַסֵּפֶר, וְכִבֵּר מְגָה, וְהַשָּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲזָרֵנוּ עַל דְּבַר כְּבוֹד שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיִתְגַּלֶּה עַל יְדֵינוּ אוֹרוֹ הַגָּנוּז שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם.

אוֹדוֹת הַשְּׂדוּף, שְׁאֵלְתֵי לְכַמָּה אַנְשִׁים הַבָּאִים מִהָעִיר הַהִיא, וְכֻלָּם יוֹדְעִים שֶׁהִיא הִיְתָה חוּלָה, אֲבָל לֹא יוֹדְעִים בְּדִיוֹק מָה, וְעַל-כֵּן, לְדַעְתִּי, חָדַל מְזֵה, וְהַשָּׁם יִתְבָּרַךְ יִזְמִין לָהּ שְׂדוּף הַגָּנוּז, בְּרִיאָה וְיִרְאֵת שְׁמַיִם, וְתִבְנֶה בֵּית גְּאֻמָּן בְּיִשְׂרָאֵל בְּקֶרֶב מְאֹד.

פֹּה תִקְבַּל נִסַּח לְהַדְפִּיסוֹ בְּסוּף כָּל סֵפֶר, נִסַּח תְּפִלַּת הַדְּרָךְ מְדֻקָּה:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵינוּ וְאַלְקֵינוּ וְאַבּוֹתֵינוּ, שֶׁתּוֹלִיכֵנוּ לְשְׁלוֹם, וְתַצְעִידֵנוּ לְשְׁלוֹם, וְתַסְמְכֵנוּ לְשְׁלוֹם, וְתַגִּיעֵנוּ לְמַחֲזוֹ חֲפְצֵנוּ לְחַיִּים וְלִשְׂמֻחָה וְלִשְׁלוֹם, וְתַחַזְרֵנוּ לְבֵיתֵנוּ לְשְׁלוֹם, וְתַצִּילֵנוּ מִכָּף כָּל אוֹיֵב וְאוֹרֵב וְלִסְטִים בְּדַרְךְ, וּמִכָּל מִינֵי פְרַעֲנִיּוֹת הַמַּתְרַגְּשׁוֹת לְכוּא לְעוֹלָם, וְתִשְׁלַח בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵינוּ, וְתַתְּנֵנוּ לַחַן וְלַחֲסֵד וְלִרְחֻמִּים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָּל רוֹאֵינוּ, וְתִשְׁמַע קוֹל תַּחֲנוּנֵינוּ, כִּי אֵל שׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת וְתַחֲנוּנִים אַתָּה, בְּרוּךְ אַתָּה ה' שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה.

וְהַנִּסַּח הַזֶּה מְדֻקָּה מְאֹד מִכַּמָּה מְקוֹרוֹת מְפוֹסְקִים, וְגַם מִצְאָתִי בְּפוֹסְקִים, שֶׁיְכוּלִים לְאָמְרוֹ כַּמָּה פְּעָמִים בַּיּוֹם וּדְלֹא כַּהֲמַחְבֵּר, וּבַפְּרָטִיּוֹת כִּהְיוּם, שֶׁכָּל הַדְּרָכִים בְּחֻזְקַת סִכְנָה, רַחֲמָנָא לְצַלָּן (הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ יִשְׁמַר אֶת עַם יִשְׂרָאֵל). רְאוּי לְאָמְרוֹ בְּכָל פְּעַם כְּשֶׁנוֹסֵעַ לְאִיזָה מְקוֹם. וְהַשָּׁם יִתְבָּרַךְ יִשְׁמַעֵנוּ תְּמִיד בְּשׁוֹרוֹת טוֹבוֹת, וּבַפְּרָטִיּוֹת שְׁאֵזְפָה לְשִׁמְעַ מִמֶּךָ בְּקֶרֶב בְּשׁוֹרָה טוֹבָה בְּרוּחָנוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ר' עג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רִבְעִי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, כ"ו מֵרֵחֶשֶׁן ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רב.

מאד מאד אָנִי מְצֻטְעָר לְשִׁמְעַת אֶת כָּל מַה שְּׁעוֹבֵר עֲלֵיכֶם בְּבֵיתְכֶם, שְׂאִין שְׁלוֹם-בֵּית, תְּאַמִּינִי לִי, שְׁכָל הַחַיִּים שֶׁל הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם הֵם שְׁבָעִים שָׁנָה, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (תְּהִלִּים צ, י): "יָמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבָעִים שָׁנָה", וְרַבְּנּוּ נִחְמָן מִבְּרֶסְלָב, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, אוֹמֵר (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן סא), שְׁמִי שֵׁשׁ לוֹ יֵשׁוּב הַדַּעַת אֲמַתִּי, רוֹאֶה וְיוֹדֵעַ וּמִתְבּוֹנֵן, שְׁגָם הַשְּׁבָעִים שָׁנָה הֵם כְּרִבְעַת שְׁעָה מִמָּשׁ, כִּפִּי פְּרִיחַת הַזְּמַן. וְעַכְשָׁו בְּשִׁבִיל רִבְעַת שְׁעָה, כְּדָאִי לְאַבֵּד אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא, וְלַחְיֹת חַיִּים מְרוּרִים מְלֵאֵי רִיב? ! וְכִבֵּר אֶמֶר הַחֶכֶם מִכָּל אָדָם (מִשְׁלֵי יז, א): "טוֹב פֶּת חֲרָבָה וְשִׁלְוָה כֶּה, מִבֵּית מְלֵא מְלֵא זִכְחֵי רִיב". הֵן אֲמַת, אָנִי מִבִּין כִּי בְּדָאִי יֵשׁ לָךְ טְעָנוֹת נִגְדָה בְּעֵלְךָ, אָבִל מְצַד שְׁנֵי, לְדַעַתִּי, יְכוּלִים הַכֹּל לְסֵדֶר עַל הַצַּד הַיּוֹתֵר טוֹב, בְּשְׁלוֹם וּבְשִׁלְוָה, וּבְפִרְטִיּוֹת כִּי יֵשׁ לָכֶם כְּבֹר יְלָדִים, אֲשֶׁר בְּמִצָּב כְּזֶה הֵם סוֹבְלִים. וְתְאַמִּינִי לִי מִי עוֹד יוֹדֵעַ בְּדַבְרִים כְּאֵלוֹ כְּמוֹנִי, אֲשֶׁר אָנִי עוֹסֵק בְּזֶה כְּבֹר עֲשָׂרִים שָׁנָה, וְאָנִי יוֹדֵעַ, שְׁבַמְצָב שֶׁל מְרִיבוֹת וְאִי שְׁמִחָה בְּבֵית סוֹבְלִים רַק הַיְלָדִים, וְזֶה נִחְקֵק בְּדַעַתְם הַקְּטָנָה, וְנִשְׁאָר לָהֶם כְּתָם כָּל הַחַיִּים.

וְעַל-כֵּן אָנִי מִבְּקֵשׁ אוֹתָךְ אִישִׁית, רְאִי לְחֹזֵר בָּךְ, וְעֲשֵׂי שְׁלוֹם עִם בְּעֵלְךָ, וְאִם יֵשׁ לָךְ טְעָנוֹת נִגְדוֹ, אָנִי מוֹכֵן לְשִׁמְעַת מִמֶּךָ הַכֹּל, וְהַלְוֵאִי שְׂאֻזְכָּה לְהִיֹּת הַשְּׁלִיחַ הַטּוֹב, וְלַהֲחֲזִיר אֶת הַחַיִּים הַנְּעִימִים וְהָאֱהוּבִים בְּבֵיתְכֶם, וְתִדְוֵרוּ יַחַד בְּאַהֲבָה וְאַחֲוָה וְחֻדוּהַ כְּרִצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ.

וְתִזְכּוּ לְהַתְבָּרֵךְ בְּנַחַת מֵהַיְלָדִים וּבְפִרְנָסָה בְּנִקְלָה, וּלְגַדְלָם בְּאִפְן שְׂמִחָה וְקָל מְאֹד.

הַמֵּאֲחִיל לָכֶם כָּל טוֹב...

נא לכתב לי בפּרטיטיות את כל הטענות שלך, ואני אראה לסדר הכל שיהיה על נכון.

ו' עד.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר תולדות, כ"ו מרחשון ה'תשמ"ה.

שלום רב להיקר, שוטה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לגצח גצחים.

מאד מאד כואב לי לשמע את הצרות והמריבות שעובר עליכם בביתכם, עד שהחיים מרים לך מאד, פי באמת אין לך אדם מאשר כמי שיש לו שלום בביתו, פי אחרת הבית נתהפך להיות גיהנום ממש, רחמנא לצלן. והנה באפן שיזכה לשלום אמתי, צריכים הרבה לסבל, כמו שכתוב (בראשית מח, טו): "וַיֵּרָא מְנוּחָה כִּי טוֹב, וְאֵת הָאָרֶץ כִּי נַעֲמָה, וַיֵּט שִׁכְמוֹ לְסָבֵל" וגו', הינו באפן לראות מנוחה ולהרגיש נעימות — עליו לסבל, ואז יצליח דרכו בחייו. פי כלל זה תנקט בידך, פי החיים הם מלאים נסיונות, ולא כל מה שרוצים יכולים להשיג תכף-ומיד, ובפרטיטיות פשהמדבר בבצל בחירה עם צד שני.

עליך לדעת, פי טבע אדם ובפרטיטיות אשה, לעשות בדיוק ההפוך ממה שמבקשים ממנה, פי בדרך כלל הצד שכנגדו חושב שרוצים להשתלט עליו, ועל-כן עושה בדיוק ההפוך, וכל זה פי היא רוצה להראות ולהוכיח, שיש גם לה משהו, איזו דעת וכו'. ועל-כן מי שרוצה לחיות חיים נעימים עוד בזה העולם, שירגיל עצמו לא לכפות את דעתו על השני, רק יעשה עצמו כאלו אינו רוצה שום דבר, ויסיח דעתו מהשני, ואז דיקא יצליח, פי הצד שכנגדו לא יריב עמו. ובפרטיטיות עם אשה צריכים לחיות באהבה גדולה עד מאד, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (ראש השנה ו): אשה בעלה משמחה; וטבעה תמיד להיות עצובה, ורוצה תשומת לב, וההכרח לעזר לה ולתן לה, ובפרטיטיות פשפונתו לשמים אזי למה

לא?! ועל-כן ראה להוציא מלבך כל מיני קנאות ושנאות נגדה, ותעשה למען השלום, ותדבר עמה בצורה יפה, ותתחילו לחיות חיים נעימים ומאשרים.

ומי יתן, שתוכל גם להחליף את המוזות בביתכם, ולקנות מוזות פשרות, ותקנים אצלכם דרשת חכמינו הקדושים (זה חלק ג' ש:) מוזות נוטריקון: זז-מות, בפתח שיש מוזנה יתרחק המות. וידוע, כי המחלקת בבית — זה עקר המות בבית, על-כן ראה להחליף את מוזות ביתך ותצליחו.

המאחל לכם כל טוב.

הדורש שלומך...

ו' עה.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר תולדות, כ"ו מרחשון ה'תשמ"ה.

שלום רב.

את מכתבך לנכון קבלתי. ושמחתי לשמע הטוב ממך, איך שאת משפחת כל-כך את בעלך, אשר זה סימן ששלום-בית ביניכם חזק עד מאד, וכן ראוי לחיות ביחד באהבה, אחוה ורעות, וזה הוא רצונו יתברך, שיפרו וירבו וישפנו שכינת עזו בעולם, על-ידי שלום ואהבה והולדת ילדים.

ומאד מאד נצטערתי לשמע ולקרא במכתבך, איך שהשכנים מסיתים אותך למנע כפר הולדה וכו', אשר מלבד שדבר זה הוא רשעות ורציחה ונגדו יתברך, עוד זאת היא גם טפשות גדולה, כי מי לא יודע, אשר הבנכה וההצלחה והאשר בבית הם הילדים, כי מי שאין לו בנים — חשוב כמת, כמאמרם ו"ל (נדריים סד): כל אדם שאין לו בנים חשוב כמת. ואמרו (מדרש רבה, פרשת לך-לך, סימן מה): כל מי שאין לו בן, כאלו הוא מת, כאלו הוא הרוס, עין שם. ואני יודע, שיש זוגות שהיו משלמים מליונים, שיהיה להם רק בן

אָחַד, אוּ בַת אַחַת, וְאָז הָיוּ הַכִּי מְאֹשְׁרִים, וּלְבִסּוֹף מִי שֵׁשׁ לוֹ בָּנִים וּבָנוֹת, הוּא מְלֵא טְעָנוֹת עַל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעוֹד עוֹשֶׂה פְעֻלוֹת שְׁלֵא יוֹלֵד לוֹ יוֹתֵר, הֵיִשׁ לָךְ שְׁטוֹת וְטִפְשׁוֹת גְּדוּלָּה מִזֶּה?! יְלָדִים הֵם הַמְתַּנָּה הַכִּי יָפֵה מֵאִתּוֹ יְתַבְרַךְ, וּלְבִסּוֹף זוֹרְקִים וּמְשֻׁלְכִים מִתְּנֵה יִקְרָה כְּזוֹ?!

יוֹתֵר טוֹב לְהוֹלִיד יְלָדִים וּלְגַדְּלֵם בְּסִבְלָנוֹת, מְאֹשֶׁר לְדַקְדַּק כָּל-כָּף עַל נְקִיוֹת הַבַּיִת, אֲשֶׁר דָּבַר זֶה הוֹרֵס אֶת בְּרִיאוֹת הָאִשָּׁה, שְׁמִכְנֶסֶת אֶת כָּל רֵאשָׁה רַק בְּנִקְיוֹן הַבַּיִת, וְעַל-יְדֵי-זֶה הִיא מִתְעַצְבֶּנֶת עַל הַיְלָדִים, וּבִכְפָּרְטִיוֹת כְּשֶׁעוֹשִׂים מִהַפְּכָה וְכוּ'. עֲלֶיךָ לְדַעַת פִּי זֶה טֹבֵעַ הַבְּרִיא שֶׁל יְלָדִים, וְעַל-כֵּן לֹא כְּדָאִי לָרִיב עִמָּהֶם וּלְצַעַק עֲלֵיהֶם. מַה לָּךְ לְהִסְתַּפֵּל עַל הַשְּׂכָנִים, אֲשֶׁר יֹאמְרוּ שְׁבִיתֶךָ לֹא כָל-כָּף נָקִי, יוֹתֵר טוֹב שֶׁתְּהִיָּה סִבְלָנוֹת לַיְלָדִים, מְאֹשֶׁר לְאַחֵז אֶת הַבַּיִת נָקִי.

רְאֵי לְהִתְחַזֵּק לְהִיּוֹת תָּמִיד שְׂמֵחָה וְעֲלִיזָה, וּבִכְפָּרְטִיוֹת שְׁבַעֲלֶיךָ מְצַרִּיךָ אוֹתְךָ, וְעוֹזֵר לָךְ כָּל-כָּף הַרְבֵּה בַּבַּיִת. וּבְרוּךְ ה' הוּא אִישׁ צַדִּיק, אֲשֶׁר בָּאִים אֵלָיו בְּגִי-אָדָם לְלַמֵּד דְּבַר ה', אֲשֶׁר דָּבַר זֶה צְרִיךְ בּוֹדָאִי לְשַׂמַּח אוֹתְךָ עַד מְאֹד.

הַמֵּאחַל לָךְ כָּל טוֹב, וּמִבְּקֵשׁ אוֹתְךָ לְכָתֵב לִי.

ו' עו.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, כ"ו מֵרֶחֶשׁוֹן ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לַיְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, וְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצַח נְצָחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

וְאֲנִי מְאֹד מְאֹד שְׂמֵחַ, שֶׁאִתָּה מְדַבֵּר עִם בְּגִי-אָדָם בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ, אֲשֶׁר יְדוּעַ לָנוּ, שֶׁדָּבַר זֶה הִיָּה יְסוּד חֲזוֹן וּמוֹסָד אֲצֶל רַבְּנוּ ז"ל. וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ו, חֶלֶק א', סִימָן קפד), שֶׁבְּזֶה שְׁמִדְבָּרִים

עם אחרים, נעשה אור ישר ואור חוזר, והוא בעצמו נתעורר מהדבורים שלו. וכן אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן יד), שהוא תקון גדול לפגם הברית — לדבר עם אחרים ולהאיר בהם תורה, עין שם.

על-כן דבר גדול אתה עושה בזה, וראה להמשיך הלאה, וסוף הכבוד לבוא, שיאיר עליך הארת כבודו יתברך, ותזכה להרגיש את נעם ערכות זיו שכונת עזו יתברך.

אף עליך להתחשב מאד מאד באשתך ובילדיך, כי עליך לדעת, שהיא מצוה רבה לדבר עם אשתו ועם בניהו ביראת שמים, ולעזור לאשה לטפל בילדים, ועם הילדים לחזור על מה שלמדו בחדר ובבגן. על-כן ראה לקבוע זמן לענין השיחה עם בני-אדם, ותראה להתחיל בזה פעמים בשבוע, וכל השבוע תתלה פתק על דלת ביתך, שאי אפשר לך לקבל עכשו אנשים.

מה אמר לך, חמדת לבבי! אשרינו ואשרי חלקנו, שאנו זוכים לידע מרבי אמת בזה, רבי רחמן בזה, הממשיך עלינו את גדל רחמנותו יתברך, אשרי מי ששוקד בספריו הקדושים, ואז לרב טוב הגנוז והצפון יזכה.

אודות סדר הלמוד של רבנו ז"ל, שפכתבת, שיש אילו בחורים הנקראים בנים של אנשי שלומנו (כאלו הם מאנשי שלומנו...), והם מתלוצצים מזה; מה אמר לך! חסדי השם יתברך, שאין לנו שום שיכות עם יצים ובורים, ומי שהשליך את חכמתו המדמית, וצית את רבנו ז"ל — הצליח בזה, ומי שהתלוצץ מזה, עדין עומד בחוץ ממש, ורחמנות גדול עליו.

חסדי השם יתברך, כל מי שזוכה לצית את רבנו ז"ל, אוחו כבר בסוים של עשרים פעמים ששה סדרי משנה, וג' פעמים ש"ס, וחמש פעמים שלחן ערוך וכו' וכו', פידוע אצלנו.

המהרש"א בחדושי אגדות אומר על מאמרם ז"ל (סנהדרין ט.ט): כל העוסק בתורה לשמה, עושה שלום בפמליא של מעלה ומטה,

כִּי הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה שְׁלֵא לְשִׁמָּה, סוֹף כָּל סוֹף יַעֲזֹב אוֹתָהּ מִפְּנֵי
הַמְּלַעֲיָגִים עָלָיו, לֹא־כֵן מִי שְׁלֹמֵד תּוֹרָה לְשִׁמָּה, הוּא אָף פֶּעַם לֹא
יַעֲזֹב אֶת סֵדֶר לְמוּדוֹ, אָף שְׁמַלְעִיגִים עָלָיו, עֵינַי שָׁם. וְזֶה סוֹכֵב בְּיֹתֵר
עַל הַלּוֹמֵד בְּסֵדֶר־דְּרָךְ־הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוֹ ז"ל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ו' עז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבְּת־קֶדֶשׁ לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אַהוּבֵי, יְדִידֵי הַיֶּקֶר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה
מִימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ, וַיּוֹשֵׁב בְּצֵלָא
דְּמַהִימְנוּתָא, צֵל הַקֶּדֶשׁ קֶדְשִׁים שֶׁל רַבְּנוֹ ז"ל ... גְּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח
לְנִצָּח נִצְחִים.

אֶת מִקְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְגִדְּל שְׁמִחְתִּי בְּשִׂמְחֹתְךָ אֵינְךָ יָכוֹל
לְתַאֵר וּלְשַׁעַר כָּלֵל, חֲסֵדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר עַד כֹּה עֲזָרוּנוּ.

וְהַלְוֵאֵי שְׂיִצְיָתוֹ אוֹתִי כָּל הַבְּחוּרִים בְּעֵנִיגֵי זְוִוּגִים, שְׂאֵנִי מְדַבֵּר
תְּמִיד, שְׂאָסוּר לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה (בְּרִכּוֹת סד.), כִּי אֵין לָךְ אָדָם שְׂאֵין
לוֹ שְׁעָה (אֲבוֹת ד, ג), וְאָסוּר לְאַבֵּד אֶת הַשְּׁעָה, וְהַכֵּל מְשַׁנָּח בְּהַשְּׁנָחָה
נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וּכְשֶׁבֵּא הַיּוֹם, הַשְּׁעָה וְהַרְגַע, אֲזַ
מוֹצָאִים זֶה אֶת זֶה. וּדְבָרִים אֵלוֹ הֵם לְמַעְלָה מִשְׁכָּל הָאֲנוּשִׁי, כִּי הֵם
דְּבָרִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים, גַּעְלָמִים וְנִסְתָּרִים מֵעֵין כָּל חַי; כִּי הַזְּוִוּגִים
הֵם לְמַעְלָה נִשְׁמָה אַחַת, וּכְשִׁיּוֹרְדִים בְּזֶה הָעוֹלָם — הֵם מִתְפָּרְדִים
וּמְחַפְּשִׁים זֶה אֶת זֶה כַּמָּה יָמִים וְשָׁנִים, עַד שְׁזוֹכִים לְמִצַּא אוֹתָם (וְזֶה
ח"ג מג: רפג:), וּכְשֶׁאָדָם הוּא בֵּר דַּעַת, וְשׁוֹמֵעַ אֶת הַבֵּר דַּעַת (עֵינַי
לְקוּטִי־מוֹהֲרָן, חֶלֶק ב', סִימֵן פט), אֲזַי מְבַלְּהָ אֶת יָמָיו וְשָׁנוּתָיו בְּטוֹב,
בַּתּוֹרָה וּבַתְּפִלָּה, וּמְחַפֵּשׁ אַחֲרֶיהָ רַק בְּשִׂיחָה בֵּינּוּ לְבֵין בְּקוֹנוֹ, אֲזַ
סוֹף כָּל סוֹף פִּירְט זִיךְ אוֹיִם וַיִּיעַר שִׁינַי (יּוֹצֵא מִהַכַּח אֶל הַפֶּעַל יָפָה
מֵאֵד).

הַעֲקָר בַּחַיִּים הוּא סְבָלְנוּת, לְסָבֵל וּלְחַפּוֹת וּלְקוֹוֹת, בְּעִנְקוֹן אֹיֵן הָאִפֵּן [לְהַתְגַּעֲגַע וּלְקוֹוֹת], וְאִזּוֹ סוּף כָּל סוּף הַכֹּל נִתְהַפֵּף לְטוֹבָה.

חֲמַדַּת לְבָבִי! עֲכָשׁוּ אֶתְּהָ נּוֹסֵעַ אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ו"ל, שְׁזָה גַם-כֵּן נִפְלְאוֹת תַּמִּים דְּעִים עַל גְּדֹל הַהִשְׁגָּחָה, שְׁעָשָׂה עִמָּנוּ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁכָל תַּלְמִיד מ"הִיכַל-הַקְדוֹשׁ" הַרוֹצֵה בְּאֵמֶת לְנוֹסֵעַ הַשָּׁנָה אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ו"ל, יִזְכֶּה לְהַגִּיעַ לְשֵׁם וּלְחִזּוֹר מִשָּׁם בְּשָׁלוֹם. הַעֲקָר רְאֵה לְהַרְבּוֹת בַּתְּפִלָּה, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ו"ל רַק עַל-יְדֵי תְּפִלָּה וּבִקְשָׁה.

וְאוֹדוֹת שְׂאֵתָה צָרִיךְ לְגוֹר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אֵל תְּבַלְבֵּל עֲצֻמָּךְ מִזֶּה כָּלֵל, כִּי מִמִּילָא סוּף כָּל סוּף אֲזַכֶּה, בְּעוֹרְתוֹ יִתְבַּרֵךְ, גַּם-כֵּן לְגוֹר שָׁם, רְאֵה לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה בְּעַבּוּרִי, שְׂאֲזַכֶּה לְהוֹצִיא מֵהַכַּח אֶל הַפְּעַל חֲשָׁקִי וּרְצוֹנִי וְכִסּוּפֵי לְגוֹר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ מִזֶּל טוֹב, וְשִׁיחָיָה בְּנֵינוּ עַד-יְעַד, וְתִקִּים דּוֹרוֹת יִשְׂרָאֵל. הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ו' עח.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עֶרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדְר תּוֹלְדוֹת ה'תשמ"ה.

שָׁלוֹם רַב וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, יְדִיד נַפְשִׁי, שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנֹצַח וְנֹצְחִים.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִּי. וּמֵאֵד מֵאֵד אֲנִי שֹׂמַח לְשִׁמְעַ מֵהַפְּעִילוֹת שְׁלָךְ, שְׂאֵתָה פּוֹעֵל בְּהַפְּצַת מִימֵי הַנַּחַל בְּכָל הַגְּלִיל, אֲשֶׁר לְפִי הַזֶּהָר וְהָאֶרֶץ ו"ל תִּתְחִיל הַגְּאֻלָּה מִן הַגְּלִיל (עִין זֶהָר ח"ב ז: ט. רכ. ח"א קיט.).

וְעַל-כֵּן חִזְקוּ וְאִמְצוּ יוֹתֵר וְיוֹתֵר בְּזֵה, אֲכַל הַכֹּל בְּשִׁכָּל וּבְדַעַת וּבְצֻמְצוּם, שְׁלֵא תִהְיֶה הַרִּיסָה, חַס וְשָׁלוֹם. וּמֵצֵד אֶחָד — צָרִיכִים

זריזות נפלאה, ומצד שני — צריכים סבלנות גדולה לחפות ולקוות, ולא לדחוק את השעה כלל.

העקר ראה לחזק עצמך על-פי הגלוי של רבנו ו"ל, שגלה לנו מאברהם אבינו, שהיה בבחינת אחד, ולא הסתפל על שום בריה שבעולם.

עליך לדעת כי אסור להשבר משום בריה, ובפרטיות מי שעוסק בקרוב רחוקים, עליו להתאזר באמונה חזקה בו? תברך, ואז יהיה שמור מכל רע ומכל מיני פגעים, כמוכא הרבה בהתורה "היכל-הקדש" (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נט), שצריך להתבודד הרבה, שזה בחינת משפט, וזה ישרף את כל הרע הרוצה להתאחו בו, עין שם.

ולמען השם יתברך, אל תסתפל בדברים אלו אפלו על אנשי שלומנו, אתה ראה להיות חזק ואמין. ועליך לדעת, כי רק אתה השליח של רבנו ו"ל להוציא מהכח אל הפעל ענינו בעולם, ועל-כך מה לך להסתפל על אחר, יהיה איה שיהיה; וכשתלך בדרך זו, לא תהיה לך שום חלישות הדעת כלל.

עליך לדעת, כי ענין ההסתרה — ההכרח שיהיה כך, כי מרובי אור הזה יכול להיות עור ממש, ועל-כך ההכרח לאט לאט, ובחסדו יתברך האור הולך ונתגלה, ועלינו לחכות ולקוות עד עת בא דברו יתברך, ואז יראו עינינו וישמח לבנו על אשר בנחל שם חלקנו וגורלנו.

חמדת לבבי! ראה להמשיך עצמך רק אליו יתברך. עליך לדעת, כי נשמת האדם היא עצם האצילות, שנתלבשה בלבוש גשמי, לבוש אחר לבוש, עד שקשה להפירה, וכן העולם הזה נקרא עול"ם — לשון העלם, כי נעלמת ונסתרת האלקות המחיה אותו, מפאת רצונו יתברך, שרצה שיהיה לאדם בחירה ונסיון, ועל-כך הלביש עצמו בכל מיני לבושים, עד שהלבוש הראשון נקרא קלפות ועברות וכו'. ועל-ידי שהאדם מתחזק ומחפש אחריו יתברך, קורע

מִמֶּנּוּ לְבוֹשׁ אַחַר לְבוֹשׁ, עַד שְׂזוּכָה לְהִגִּיעַ אֶל הַנְּקֻדָּה הַמְּחִיָּה
וְהַמְהִיָּה אֶת הַכֹּל, שֶׁהִיא נִקְדַּת חַיּוֹת הָאֱלֻקוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

כְּשֶׁאַדָּם נֹזֵהר מִפְּרָסוֹם שֶׁל שֶׁקֶר, אֲזִי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְצִילוֹ
מִדְּמִיוֹנוֹת וְהַזְיוֹת וְכוּ', מֵה שֶׁאֵין בֶּן מִי שֶׁמְחַפֵּשׁ תְּמִיד פְּרָסוֹם שֶׁל
שֶׁקֶר, נִכְנָסִים בּוֹ תְּמִיד דְּמִיוֹנוֹת וְהַזְיוֹת חֲדָשׁוֹת וְכוּ', הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ
יְצִילֵנוּ.

ו' עט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עֶרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

מָאד מָאד אָנִי מְצֻטְעֵר, שֶׁנִּפְלַת בְּפֶח נִשְׁפָּר, וְאַתָּה עוֹבֵר עֲבֻרוֹת
חֲמוּרוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן.

עֲלִיךָ לְהִתְחַתֵּן תַּכְּף-וּמִיד בְּלִי שׁוֹם עֶכּוּב, כִּי עוֹן נִדָּה חֲמוּר
מָאד, וְכֵן עוֹן זְנוּת עוֹן חֲמוּר מָאד, וְגוֹרֵם לְאָדָם הַרְבֵּה צָרוֹת וְיִסּוּרִים
וּבְעִיּוֹת בְּחַיּוֹ, וּמֵה גַם שִׁישׁ עַל זֶה סוּף כָּל סוּף עֲנָשִׁים קָשִׁים
וּמְרִים, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, אֵילּוֹ גִּלְגּוּלִים צָרִיכִים לְהִתְגַּלְּגַל וְכוּ'. וּבְיַדֵּי
מִי שֶׁנִּשְׁקַע כָּבֵד בְּטִמְאַה זֶה, עֲכָשׁוּ כָּל הַדְּבָר כָּאלוֹ שְׁחוּק בְּעֵינָיו,
וּבְפִרְטִיּוֹת אֲשֶׁר בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, קָמוּ עֲכָשׁוּ תַרְבוֹת אֲנָשִׁים חֲטָאִים,
עַרְב־רַב, וְהִשְׁתַּלְּטוּ עַל כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְשָׂרְשׁוּ מֵהֶם אֶת מִדַּת
הַבּוֹשָׁה, שֶׁהִיא מִדָּה יִשְׂרָאֵלִית, וְאוֹתָהּ קִבַּלְנוּ עַל הַר סִינַי, וְהַבּוֹשָׁה
מְבִיאָה לִידֵי גְדְרֵי הַטְּהָרָה וְהַצְּנִיעוּת, וְאֵלּוֹ הָעֶרְב־רַב שֶׁנִּתְעַרְבוּ בֵּין
אֲחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, עָשׂוּ חֲרָבֵן נוֹרָא, וְשׂוֹאָה אֵימָה עֲבָרָה בְּאֵלּוֹ
הַשְּׁלֵשִׁים וְחֲמֵשׁ שָׁנִים בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל. וְכֵן זֶה גֵרֵם, שֶׁעָכָשׁוּ נִדְמָה
כָּאלוֹ הַכֹּל הַפְּקָר, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְהוֹרִידוּ אֶת גְּדְרֵי הַצְּנִיעוּת וְהַטְּהָרָה,

ועוֹבְרִים בְּשֵׁאֵט נֶפֶשׁ עַל אֲסוּרֵי כֶּרֶת וְעַל כָּל הַתּוֹרָה כְּלָהּ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, דְּבַר כְּזֶה, אָשֶׁר לֹא הָיָה עוֹד מִיּוֹם הַיּוֹת יִשְׂרָאֵל לְעַם. וּבִפְרָטִיּוֹת, שֶׁהִכְנִיסוּ אֶת הַנְּאוּף וְהַזְנוּת בֵּין בְּנֵי הַנְּעוּרִים וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן חוּס וְחַמַּל עַל נִפְשֶׁךָ, לְפָנַי שִׁיְהִי מֵאַחֵר, חַס וְשְׁלוֹם, וְרֵאֵה לְהִתְחַתֵּן עִמָּה תַכְף-וּמְיָד, וְתִלְמְדוּ אֶת דִּינֵי טְהָרַת הַמִּשְׁפָּחָה, אָשֶׁר הִיא הָעֵקֶרִית וְהִיסוּדִית אֲצֶל עַם יִשְׂרָאֵל.

וְאוֹדוֹת הַחֲבֵר וְכוּ', אֵל תְּדַאֵג כָּלֵל, כִּי הִכַּל הָיָה רַק שׁוּגָג, וּבְיָדָי לֹא תִהְיֶה לָּהּ שׁוּם שְׂיִכוּת אֲלָיו.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִתְחַתֵּן. וְעַלֶיךָ לְדַעַת, כִּי הִרְבֵּה דְרָכִים יֵשׁ לְהִמְקוֹם בְּרוּךְ הוּא לְנִקְמָה; זֶה נִהְרָג בְּמִלְחָמָה... זֶה נִדְרָס עַל-יְדֵי מְכוֹנִית... זֶה נִטְבָּע בַּיָּם... זֶה נִרְצַח עַל-יְדֵי מַחֲבֵל, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִשְׁמַר כְּבֹד אֶת כָּל עַם יִשְׂרָאֵל, וְכֻלָּם יִזְכּוּ לְחֹזֵר בְּתַשׁוּבָה אֲמִתִּית.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ הַצְּלָחָה אִם תִּצְיִת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ר' פ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עֶרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְהַאֲבִירָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִיְמֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח לְגִצְחַ נְצֻחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכוּן קִבְלָתִי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטָעֵר מְרַב תְּבַעֲרַת יְצִירָתְךָ הַבּוֹעֵר בְּךָ.

אֲחֵי הַיְקָר! רְאֵה לְחִזּוֹק עֲצָמְךָ בְּכָל מִיְנֵי אֲפָנִים שְׁבַע-עוֹלָם, וְתָמִיד תִּשְׁמַע כְּלֵי זָמֵר, כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁעָקַר רְפוּאֵת הַבַּת מִלֶּךָ שְׁנִפְלָה חִלְשׁוֹת, הִיא רַק עַל-יְדֵי עֲשָׂרָה מִיְנֵי נְגִינָה.

וְתִהְיֶה רְגִיל לְשִׁיר לְעֲצָמְךָ כָּל מִיְנֵי נְגוּנִים, וְתִשְׂמַח אֶת עֲצָמְךָ,

כי עקר אַחִיזוֹת הַיֵּצֵר הָרַע שֶׁל נְאוּף, שְׁנֹכְנֵס בְּהָאָדָם רַק עַל-יְדֵי רַבּוּי עֲצָבוֹת וְכוּ', כִּי הַקְּלָפָה הַמְּחַטָּאת אֶת הָאָדָם נִקְרֵאת עַל שֵׁם יִלְלָה, וּמִי שֶׁנּוֹפֵל בְּרִשְׁתָּהּ שֶׁפּוֹרֶשֶׁת תַּחַת רַגְלֵי הָאָדָם, עַל-יְדֵי-זֶה הַהֲכָרַח לֹא לַחֲטָא, כִּי פָגַם הַבְּרִית בָּא לְאָדָם רַק עַל-יְדֵי שֶׁהוּא בְּעֲצָבוֹת וּבְמַרְרֵיּוֹת וּבְדַכְּאוֹן. וְעַל-כֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לַהֲיֹת אַךְ וְרַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְזֶה יִכְנִיס בְּךָ זְרִיזוֹת נִפְלְאוֹה. וְרַבְּנּוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קס"ט): כְּשֶׁאָדָם בְּשִׂמְחָה, אֲזִי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֲצָמוֹ שׁוֹמְרוֹ מִפְּגָם הַבְּרִית.

עַל-יָד לְדַעַת, כִּי אִסּוּר נִדָּה חֲמוּר מְאֹד מְאֹד, וְאִסּוּר אֶפְלוּ לְנֹגַע בְּאֲשֶׁתוֹ אִזּוֹ וְכוּ', וְרוּחַ רָעָה שׁוֹרָה עָלֶיהָ וְכוּ', וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לְשֹׁמֵר אִזּוֹ מְאֹד מְאֹד מִמְּחַלְקַת וְשִׁנְאוֹת וְכוּ', כִּי אִזּוֹ נִיָּקָא עֲלוּל מִכָּל דְּבָר קָטָן לְצֵאת אֵשׁ גְּדוֹלָה, וְנִעֲשֶׂה רִיב וּמְחַלְקַת, וְהַכֵּל מֵצַד רוּחַ הַטְּמֵאָה הַשׁוֹרָה עַל הָאִשָּׁה בְּעַת נִדְתָּהּ. וְעַל-כֵּן רְאֵה לְשֹׁמֵר מְאֹד מְאֹד מַעֲוֹן זֶה, וְלֹא תִגַּע בָּהּ וְלֹא תִתְקוּטָט עִמָּה, וּבִזְכוּת זֶה תִּרְאֶה נִפְלְאוֹת.

מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים אִם תִּלְמַד בְּכָל יוֹם וַיּוֹם אִיזוֹ הַלְכָה מְדִינֵי נִדָּה, אֲשֶׁר חֲכָמֵינוּ ז"ל הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ: פְּתַחֲנִי נִדָּה הֵן הֵן גּוֹפֵי הַלְכוֹת (עֵין אֲבוֹת, פֶּרֶק ג'); וְרַבְּנּוּ ז"ל הִזְהִירְנוּ מְאֹד מְאֹד לְלַמַּד הַרְבֵּה הַלְכָה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם. וְעַל-כֵּן רְאֵה מְלַבֵּד אֶת הַשְּׁעוֹר בְּהַלְכוֹת הַקְּבוּעוֹת שֶׁלְּךָ, שֶׁתִּלְמַד גַּם הַלְכָה בְּהַלְכוֹת נִדָּה, שֶׁהוּא עוֹן חֲמוּר מְאֹד מְאֹד.

רְאֵה לַהֲיֹת רַגִּיל לֹמֵר בְּכָל יוֹם וַיּוֹם אֶת הַתְּקוּן הַכְּלָלִי, וְכֵן יוֹם שָׁלֵם תְּהִלִּים, בְּאִפְסָן שֶׁתִּזְכֶּה לְסַיֵּם בְּכָל שְׁבוּעָה אֶת כָּל סִפְרֵי הַתְּהִלִּים, אֲשֶׁר רַבְּנּוּ ז"ל אָמַר, שֶׁמְאֹד מְאֹד מְסַגֵּל לַתְּשׁוּבָה, וּפּוֹתַח לֹא אֶת הַלֵּב לַתְּשׁוּבָה, וּמְקַשְּׂרוֹ אֶל הַשְּׁעַר וְהָאוֹת הַשִּׁיף אֵלָיו (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ע"ג). וְכֵן הַתְּמַד בְּסִפְרֵי הַמִּדּוֹת, כִּי בְּלִי לַמּוֹד סִפְרֵי רַבְּנּוּ ז"ל, לֹא שִׁיף כָּלֵל לַהֲיֹת מְקַרֵּב אֶל רַבְּנּוּ ז"ל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׂשִׁי — עֶרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר תּוֹלְדוֹת ה'תּשׁמ"ה.

שְׁלוֹם רַב.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

מָאד מָאד אָנִי מְצֻטְעֵר בְּצַעֲרֶךָ, אַךְ לְדַעַתִּי, הַכֵּל יַעֲבֹר. רְאֵי לְדוֹן אֶת בַּעֲלֶךָ לְכַף זְכוּת, כִּי יֵשׁ בּוֹ תְּבַעֲרָה חֲזָקָה וְכוּ', וְאִין פּוֹנְתוֹ בְּשָׁבִיל לַעֲבֹר עֲבָרָה, חֶסֶם וְשָׁלוֹם, רַק קָשָׁה לוֹ לְהִתְגַּבֵּר עַל יִצְרוֹ, אַךְ אַתָּה רְאֵי לְהִיּוֹת חֲזָקָה בְּזֶה מָאד מָאד, כִּי אֶסּוּר נְדָה חֲמוּר מָאד מָאד, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שַׁבַּת לֵא:): נְשִׁים מִתּוֹת בְּשַׁעַת לִידָתָן — עַל שְׂאִינָן זְהִירוֹת בְּנִדָּה; וְאָמְרוּ (עֲרוּבֵין כֵּא:): "עַל פֶּתַחֲנוּ כָּל מְגָדִים" — אֵלוֹ בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁמְגִידוֹת פֶּתַחֲהֶן לְכַבְּלֵיהֶן וְכוּ'.

שְׁמֵרִי עֲצֻמָּךְ מָאד מָאד, כִּי זֶה עֵקֶר הַגָּאוֹן שֶׁל אִשָּׁה יִשְׂרָאֵלִית, שְׁשׂוּמְרַת אֶת טְהֻרַת הַמִּשְׁפָּחָה בְּכָל הַדְּקָדוּקִים. וְתִרְאֵי תָמִיד, כְּשֵׁיִשׁ אִיזוֹ שְׂאֵלָה — לְשָׂאֵל רַק רַב, וְלֹא לְפַסֵּק לַעֲצֻמָּךְ כָּלֵל.

וּמָה טוֹב וּמָה נָעִים, אִם תִּלְמָדִי בְּכָל יוֹם וַיּוֹם כְּפָמָה הַלְכוֹת מְדִינַי נְדָה וְטִבִּילָה, אֲשֶׁר כְּהַיּוֹם כְּכֹר נְדַפְסוּ בְּעֶזְרַתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּהַרְבֵּה שְׁפוֹת. וְאֲשֶׁרִי הָאִשָּׁה שְׁלוּמְדַת תָּמִיד הַהֲלָכוֹת שֶׁל טְהֻרַת הַמִּשְׁפָּחָה, וְרַב טוֹב הַגָּנוּז תּוֹכָה בְּעַבּוּר זֶה.

אוֹדוֹת הַחֲלוּמוֹת שְׁלֶךָ — הַכֵּל דְּמִיוֹנוֹת! וּמָה שְׂאָדָם חוֹשֵׁב בַּיּוֹם — חוֹלָם בְּלִילָה וְכוּ'. חֲסָדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, לִי אִין מִחֲלָקַת עִם שׁוֹם בְּרִיָּה בְּעוֹלָם, וּמָה שְׁחוֹלְקִים עָלַי — זֶה עֲנִין שְׁלָהֶם וְלֹא שְׁלִי, וְעָלַי רַק לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה שְׁלָמָה.

רְאֵי לְהִיּוֹת סְבָלְנִית גְּדוּלָה לְגַבִּי בַּעֲלֶךָ, הוּא בּוֹדָאֵי יִשְׁתַּנָּה סוּף כָּל סוּף. לַעֲת עֵתָה עוֹבְרִים עָלָיו כָּל מִינֵי מִשְׁבָּרִים וְגַלִּים, וְעַל-כֵּן רְאֵי לְהִיּוֹת סְבָלְנִית אִתּוֹ, וְאִנִּי מְקַנְהָ שְׁגָם בְּעֲנִין הַקִּימָה בְּבִקָּר — הַכֵּל יִשְׁתַּנָּה לְטוֹבָה.

את ראי להמשיך להתבודד תמיד לפניו יתברך, ולבקש הפל רק ממנו יתברך, כי רק הוא יתברך יכול לעזור לך, ומי יתן, שתזכיר לומר בכל יום ויום שלם תהלים, באפן שתזכיר לסיים בכל שבוע את כל ספר התהלים. וביותר תשפכי את לבך לפניו יתברך בשעת הדלקת הנרות, כי אז הוא זמן ועת רצון גדול לאשה, ואם היו הנשים יודעות את כל מה שיכולות לפעל אז, היו מרבות אז בשיחה בינן לבינו יתברך.

המאחל לך כל טוב...

ו' פב.

בעזרת השם יתברך, מוצאי שבת קדש לסדר תולדות ה'תשמ"ה.

שלום רב לידידי היקר לי מאד, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ושמחתי לשמע הטוב ממך, כן תראה לבשרני תמיד רק בשורות טובות.

חמדת לבבי! ראה לחזק עצמך מאד, ואל תניח את העצבות אצלה פרגע, על אף כל הבלבולים שעוברים עליך ברוחניות ובגשמיות. עליך לדעת, כי העסק שאפה עוסק בקרוב רחוקים, מאד מאד חשוב בשמים, ואם היית זוכה לשמע כל הפרושים טובים שמכריזים עליך, אזי היית עושה זאת ביתר שמחה וביתר וריזות. וזה עקר הנסיון לכל אדם, שאינו זוכה לשמע את הפרושים שמכריזין עליו מלמעלה, בשעה שעושה דברים טובים, ומצוות ומעשים טובים, כי בה בשעה שאדם זוכה לעשות ולקיים איזו מצוה או דבר טוב, יוצא פרוז בכל העולמות: "אשרי הבן המכבד את אביו", "אשרי האיש הזוכר את אביו", מפל שפן בשאדם זוכה לקרב את בניו יתברך, ומדבר עמהם דבורי אמונה, אין לשער ולספר כלל את גדל השמחה שיש למעלה בכל העולמות, ואילו פרוזין מכריזין לפניו, ואיזו התפארות מתפארים עמו למעלה, אשרי לו!

ידוע אָצֵלנוּ, אִיף שְׂרַבְנוּ ו"ל הוֹכִיחַ אוֹתָנוּ תָּמִיד לְקֵרֵב רְחוּקִים אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְהִיָּה מְקַפֵּיד מְאֹד עַל תְּלַמִּידָיו, עַל שְׂאִינָם עוֹסְקִים בְּדַבָּר זֶה. וְעַל-כֵּן בְּתַסְדּוֹ יִתְבַּרֵךְ, זָכָה אוֹתָךְ הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ בְּזִכְיוֹת חַנּוּם לְקֵרֵב רְחוּקִים, רְאוּי לָךְ לְשַׂמַּח בְּזֶה מְאֹד מְאֹד. וּבּוֹדָאֵי זֶה יִהְיֶה לָךְ תְּקוּן נִפְלָא וְנוֹרָא עַל הָעֵבֶר; כִּי בְּאֵמֶת כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא, קָשָׁה וְכַבֵּד לוֹ לְשׁוֹב מֵרֵב קִטְרוּגִים שִׁישׁ עָלָיו לְמַעְלָה, כִּי עַל-יְדֵי כָּל חֲטָא וְעוֹן — בּוֹרָא מְשַׁחִיתִים, וְהֵם צוֹעְקִים וְתוֹבְעִים אֶת שְׁלָהֶם, וְקָשָׁה וְכַבֵּד לְדַחֲוֹתָם וְכוּ'. אָבֵל כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְדַבָּר תָּמִיד רַק דְּבוּרֵי אַמוּנָה, וּמַגְלָה אֲמִתּוֹת מְצִיאֹתָיו יִתְבַּרֵךְ לְכָל בְּרִיָּה שְׂבַעוּלָם, עַל-יְדֵי-זֶה מוֹרִיד אוֹר גְּדוֹל, וּמַעְזֵר אֶת כָּל הַמְקַטְרָגִים עָלָיו, וּלְבַסּוֹף בָּרַב דְּבוּרֵי אַמוּנָה, הוּא שׁוֹרֵף אוֹתָם לְגַמְרֵי.

וְעַל-כֵּן רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ לְדַבָּר עִם כָּל יוֹצֵא וּבָא רַק דְּבוּרֵי אַמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְיִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים הֵם וְשׁוֹמְעִים, אִם לֹא פְּעַם אֶזְיִ פְּעַמִּים אוֹ עוֹד יוֹתֵר, אָבֵל לְבַסּוֹף שׁוֹמְעִים.

וְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ יַצְלִיחַ דְּרַכָּךְ, שְׂתַזְכֶּה לְצֵאת מִחֻבוֹתֶיךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

פֶּה רְצוּף מְכַתֵּב גַּם לְזוֹגְתָךְ תַּחֲוִי.

ר' אַבְרָהָם בֵּר' נַחֲמָן ו"ל כְּשֶׁהָיָה מְדַבֵּר מֵאַרְץ יִשְׂרָאֵל, הָיָה כְּאִשׁ לְהִבָּה, וְהָיָה מְדַבֵּר בְּהִתְלַהֲבוֹת גְּדוּלָּה דְּבוּרִים עֲרָבִים, אִיף שְׂכָל עֲנִין רַבְּנוּ ו"ל הוּא אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְהָיְתָה עָלָיו הִרְבָּה מַחְלָקַת מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ עַל זֶה, כִּי הֵם אָמְרוּ, שְׂצָרִיכִים לְהַשָּׂאֵר בַּחוּץ לְאַרְץ, וְלִהְיוֹת סְמוּךְ אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ו"ל, וְהוּא הָיָה מְאֹד שְׂבוּר בְּעֵבוּר זֶה. פְּעַם אַחַת סִפֵּר לְכַמָּה מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ תְּלַמִּידָיו, וְאָמַר לָהֶם בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: "אֲגַלָּה לָכֶם סוֹד, וְתַצְנִיעוּ אֶת הַסּוֹד; הֵייתִי אֶצֶל צִיּוֹן מוֹהֲרַנְתָּ ו"ל, וְהֵייתִי שֵׁם בְּלֵב נִשְׁבֵּר גְּדוֹל, וּבִקְשָׁתִי שֵׁם הִרְבָּה אֶת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ מַה לַעֲשׂוֹת, חוֹלְקִים עָלַי בַּשְּׂבִיל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, עַל-כֵּן הָאֵר פְּנִיךָ אֵלָי, וְתַן לִי יַעֲזָה נְכוֹנָה מַה לַעֲשׂוֹת" וְכוּ', וְגַלּוֹ לִי: "אֶצֶל אַבְרָהָם כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית טו, טז): 'וְדוֹר רְבִיעִי יִשׁוּבוּ הִנֵּה', רַבְּנוּ ו"ל

ומוהרנ"ת ו"ל ואבי ר' נחמן טולטשינער ו"ל היו צריכים להיות כאן, אבל ממה ולהלן צריכים להיות בארץ ישראל, ונתקרה דעתו. ומאז עורר יותר ויותר את אנשי שלומנו שיברחו מרוסיה, כי יהיה מאד מאד מר שם. ואמר על קלפת הקומוניסטים: "רק משיח יוכל להכניע את הקלפה הזו, כי היא קלפה קשה עד מאד".

ר' פג.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר תולדות ה'תשמ"ה.

שלום רב וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל כלליות אנשי שלומנו היקרים, "חסידיו ברסלב", תלמידי "היכל-הקדש", קדש גדשים, די בכל אתר ואתר, הווי"ה עליהם ישרה שכינתו תמיד.

הנה שבוע חדש נכנס, והנה לדאבוננו הרב, שומעים בשורות איוב, שפיכות דמים נוראה כזו. עלינו לפשפש במעשינו, ולהתבונן מדוע כל-כך מתעכבת הגאולה, למה אחרי כל-כך הרבה הזרות שהזהירו אותנו, וכל-כך הרבה הבטחות שהבטיחו לנו הצדיקים והחכמים והמקבלים, עדין איננו שומעים ישועות, זה צריך להיות עכשו בראש מעיננו, כי הנה אנו כבר מוכנים להגאל, והקדוש-ברוך-הוא רוצה שנחזור אליו, ומה מעכב — זה מה שעלינו לשאל זה את זה.

והנה מצינו בדברי חכמינו הקדושים (יומא ט:), שהשנאת חנם היא אשר עדין רוקנת בינו, וזו מחלה חמורה ביותר, הגזענות הארוכה שהתפשטה בינינו, היא אוכלת כל חלקה טובה. עד שלא קורה מקרה מוזעזע, אין מתאחדים יחד, וזה צר ומר ביותר. למה ומדוע אין מתאחדים רגע אחד קדם, למה להתעסק בהבלי הכלים, למה ימשך כל אחד לכוון אחר? למה אין מתאחדים יחד לבוא אל הקדוש-ברוך-הוא ולדבר אליו יתברך, ולבקשו פראוי על כל הקורה אצלנו? מדוע לא יבדק כל אחד עצמו, אם אין בידו כסף גזלה ונגנבה וכו', בשעה שאמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין קח.) על

דור המבול, שִׁנְחַתְתֶּם גְּזֵר דִּינֵם דִּיקָא עַל הַגְּזֵל, אִף שְׁעָשׂוּ כָּל מִינֵי תוֹעֵבוֹת רָעוֹת — "כִּי הִשְׁחִית כָּל בְּשָׂר דְרָכּוֹ" (בְּרֵאשִׁית ו, יב); וְאִף-עַל-פִּי-כֵן לֹא נִחַתְתֶּם דִּינֵם אֲלֵא עַל הַגְּזֵל, שְׁאֲחַד פִּשְׁט יָדוּ בְּכֶסֶף זולתו. לְעֵתִים, מוֹרָה אָדָם לְעַצְמוֹ הֵתֵר, וְאוֹמֵר: "הִגַּם שְׁלוֹיִתִי מִפְּלוּגֵי, מַה יִּקְרָה אִם לֹא אֲשַׁלֵּם לוֹ", וּמוֹצֵא כָּל מִינֵי תְרוּצִים וְנִמְוָקִים וְכוּ', אִךְ לֹא וְלֹא! הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְדַקְדֵּק כְּחוּט הַשְּׂעֵרָה, וּבִפְרָט בְּבִין אָדָם לְחֻבְרוֹ, וּבִפְרָטֵי פְרֻטִיּוֹת כְּשֶׁאָדָם גּוֹנֵב וְעוֹשֵׂק עֲנִיִּים וְאֶבְיוֹנִים, וְלֹא רַק שְׂיִקְבֵּל עַל כֶּף עָנְשׁוֹ, אֲלֵא כָּלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל צְרִיכִים לְסַבֵּל בְּעִבּוֹר זֶה, וּכְדֻגְמַת אָדָם הַעוֹשֶׂה חוֹר בְּאֲנִיָּה, וּכְשֶׁמְעִירִים לוֹ עַל מַעֲשָׂיו, הוּא עוֹנֶה: "מַה אֶכְפֹּת לָכֶם, הֲלֹא זֶה תַּחַת הַכֶּסֶף שְׁלִי", אִךְ אֵינוּ מִבִּין, שְׁבִין כֶּף הַמַּיִם יַחְדָּרוּ לְסַפִּינָה, וַיִּטְבִּיעוּ אֶת כָּל הַנוֹסְעִים, נִמְצָא, שֶׁהַנּוֹזֵק הוּא לְכֻלָּם. עַל-כֵּן נָא וְנָא בְּדַקוּ בְּעַצְמְכֶם, אִם לֹא גּוֹלְתֶם מִמִּישֵׁהוּ, אִם לֹא לְוִיתֶם וְלֹא שְׁלַמְתֶּם, שְׂזָה בְּבַחֲיַנְתָּ (תְּהִלִּים לו, כא): "לָזָה רָשַׁע וְלֹא יִשְׁלָם".

הִנֵּה אָנּוּ רוֹאִים, שְׁכָּל אֶחָד עוֹשֶׂה תַעֲמוּלָה לְהַשִּׁיג יוֹתֵר כְּבוֹד וְשֵׁם וְכוּ', וְשׁוֹכְחִים אֶת הָעֵקֶר — לְעַמֵּל וְלְטָרַח בְּעִבּוֹר הַזִּילַת, וְכֵן לְשָׂרֵשׁ אֶת כָּל הָרַע וְהַשְׁחִיתוּת, תְּבַדְּקוּ אֶת עַצְמְכֶם, הֲאִם אַתֶּם בְּאֵמֶת רוֹצִים אֶת הָאֵמֶת לְדָאג לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל, אוֹ רְצוֹנְכֶם לְדָאג רַק לְחִבּוּרְתְּכֶם וְכוּ'; וּבְזֶה נִמְדַדְתָּ הָאֵמֶת — אִם אָדָם רוֹצֶה לְעִזּוֹר לְכָל אֶחָד בְּאֲשֶׁר הוּא, לֹא מִשְׁנֵה מְאִיזָה פִּלְג הוּא, הָעֵקֶר הוּא בֵּין אֲבָרְהָם, יִצְחָק, יַעֲקֹב, סִימֵן שְׁנִמְצָא בְּאֵמֶת, אֲכַל אִם אָדָם חִפֵּץ לְדָאג רַק לְחִבּוּרְתּוֹ, לְבַגֵּי מִשְׁפַּחְתּוֹ וּסְבִיבְתּוֹ בְּלָבָד, סִימֵן שְׂאִין כְּוָנְתּוֹ עִם אֵמֶת וְכוּ'. וְדַבֵּר זֶה רַבְּנוּ ו'ל רוֹצֶה לְעֵקֶר מְאִתְּנוּ, וְאָמַר עַל עַצְמוֹ אֶת הַפְּסוּק (יִחְזָקֵאל לו): "וְהִסִּירוּתִי מִכֶּם אֶת לֵב הָאֶבֶן, וְנִתְתִּי לָכֶם לֵב בְּשָׂר", שְׂיִהְיֶה אֶחָד מִתְּבַסֵּר בְּלִבּוֹ שֶׁל חֻבְרוֹ (עַיֵן חִי-מִוֵּהר"ן, סִימֵן ש'ט).

עַל-כֵּן הָעֵקֶר לְהִתְאַחַד יַחַד, וּלְבַל נַחֲכָה שְׁהַגּוּיִים יִמַּח שְׁמֵם, יִאֲחָדוּ אוֹתָנוּ, וּכְמֵאֲמָרֵם ו'ל (מְגִלָּה יד): גְּדוּלָּה הִסְרַת טְבַעַת יוֹתֵר מִמ"ח נְבִיאִים וְז' נְבִיאוֹת שְׁנִתְּנָבְאוּ לְיִשְׂרָאֵל; מַה שְׁעָשָׂה מְלֶךְ טַפֵּשׁ בְּהוֹרִידוֹ טְבַעַתוֹ לְהִמָּן, לֹא עָשׂוּ אֲרַבְעִים וּשְׁמוֹנֶה נְבִיאִים וְשָׁבַע

נביאות. הקדוש־ברוך־הוא שלח נביאים קדושים לעם ישראל, והוכיחו את העם לשוב בתשובה, ועם ישראל לא שמע אליהם, והנה אחשורוש מלך שוטה הסיר טבעתו להמן, וכל עם ישראל החלו לבכות ולצעק: "אבא, אנו שבים בתשובה". ולכן למה להמתין לזאת, חס ושלום?! מספיק דם נשפף, מספיק דם ישראל נגרך על הארץ פמים. הבה נתקן מעשינו, הבה נקבל על עצמנו בצותא על מלכות שמים, ונבקש זה על זה.

והעקר שבכל העקרים, על כל אחד ואחד מאתנו לזכור — אם יש אצלו פסך גנבה וגזלה והלוואה, עליו להשיבו תכף־ומיד, כי אחרת "שלם ישלם המבעיר את הבערה" (שמות כב, ה). יעזר הקדוש־ברוך־הוא שנוזפה לשוב בתשובה שלמה על חטאים שבין אדם לחברו, ואז ממילא נוזפה לחזר גם על חטאים שבין אדם למקום.

כמו־כן נבדיק נא בעצמנו, האם אנו לקויים במצות כבוד הורים, עד שיכולים לחלף פמה שבועות, ואיננו באים לבקרם וכו', או איננו שואלים בשלומם וכו', אשר צריך להזהר בזה מאד. ועל כלם, עלינו לדעת, אשר מובא בדברי המקבילים, ועין זהר (ח"ג ריט:), שאבא ואמא זה קדשא בריך הוא ושכינתא, מצד אחד עלינו לכבד את האבא — לקיים מצוותיו יתברך, ומצד שני לכבד את האמא — הינו את כלל נשמות ישראל, לכבד את כל יהודי, ואם נתאחד יחד, נוזפה שיהיה אחד בין קדשא בריך הוא ושכינתא, ויבנה לנו הקדוש־ברוך־הוא את בית־המקדש, ויהיה קבוץ גלויות, וכלל נשמות ישראל יתאחדו יחד במהרה בנימינו, אמן!

הדורש שלומכם...

ו' פד.

בעזרת השם יתברך, מוצאי־שבת־קדש לסדר תולדות ה'תשמ"ה.

שלום רב אל היקר לי מאד ... נרו יאיר ויזרח.

מכתבך משובע שעבר — לנכון קבלתי.

ואודות מה שפנתת וכו'; בנדאי בזכות למוד התורה קדושה, שממיתים עצמו באהלה של תורה, ובזכות תינוקות של בית רבן, ובזכות האמונה והתפלה, בנדאי זה מקל על חבלי משיח. ולולי קול התורה, מי יודע מה היה אתנו, וזו עבדה ברורה! פי אלפים שנה עברו עם ישראל גלות קשה, והחזיקו מעמד רק בזכות התורה, וגם עכשו אנו מחזיקים מעמד רק בזכות התורה הקדושה, התורה היא חיינו, התורה היא נשמתנו, והיא תוחלתנו.

עם כל זאת צריך גם לצאת אל אחינו בני ישראל הנתונים בצרה ובשביה, ואיזו שביה? שנשבו בשבי הערב-רב, היצר הרע, הסמ"ך-מ"ם, שכל-כף הרבה יהודים יקרים, נשמות קדושות, אינם יודעים מה זה "שמע ישראל הוי"ה אלקינו הוי"ה אחד", אינם יודעים מה זה קיום המצוות: ציצית, תפלין, כשרות, שבת, טהרה וכו', פי לא קבלו חנוף טהור, אבל הם נשמות קדושות, ולכן עלינו לצאת מד' אמות שלנו לקרב את אחינו בני ישראל לקיום המצוות, לאמונה ברורה ומזככת, ואשרי הזוכה לכנס ולקבץ ולקרב את אחינו בני ישראל אמללים אלו.

וכן צריך לערוך בדרך הבית אצלנו, האם אין אצלנו עלבונות ובזיונות, חרופין וגדופין, כתבי פלסתר שאחד כותב על זולתו, הלבנת פנים, עלינו לחפש בעצמנו, האם אין אצלנו נגע הצרעת של שנאת חנם.

ולכן מחד — צריך לעשות בעצמנו חשבון הנפש, בנדאי אנו לומדים תורה, וצריך להוסיף וללמד עוד ועוד, חסדי השם יתברך, ישנם פיוס אלפי אברכים הלומדים תורה במסירות נפש גדולה, ויגעים וטורחים בעמלה של תורה. וכן ישנם רבבות רבבות ילדים ובחורים הלומדים תורה. אף העקר לבדק בעצמנו — האם יש בנו מדת אהבת ישראל, האם אנו אוהבים את כל בר ישראל ורוצים בטובתו, ובפרט עתה, שעשו וישמעאל מתכננים מלחמות אימות שלא היו מימות עולם, עלינו להתאחד יותר ויותר, כדי שונצל

מחבלי משיח. ומאיךך גיטא — צריכים לצאת ולהחזיר בעם ישראל אמונה, משמעות מדת הבטחון, להאמין בהקדוש-ברוך-הוא, אשר אין תענוג גדול מזה, יהודי המאמין בבורא יתברך שמו — איננו חסר דבר, והוא המאשר ביותר, הוא מסתתר בסתר צל כנפיו יתברך, ודבר זה אין יכולים להסביר לשני, וכמו שאומר רבנו ן"ל (שיחות-הר"ן, סימן א'), שדוד המלך אומר (תהלים קלה, ה): "כי אני ידעתי כי גדול ה'", מה זה 'אני ידעתי'? אלא הענג והשעשוע של האדם המאמין בהקדוש-ברוך-הוא על-ידי אמונה פשוטה בבורא יתברך, זה אינו יכול להסביר לזולת, כי זה לכל חד כפום מה דמשער בלביה (זהר ח"א קג:), כל אחד כפי מה שהוא משיג. אבל כשיהודי מאמין, שהכל לכל זה אלקות גמור הוא, אין תענוג גדול מזה, כי בכל דבר מוצא אותו יתברך, ובורת תמיד אליו יתברך, ואז איננו חסר דבר.

ובזכות זה שנקרב יהודים אל צור מחצבתם, זה יאחד אותנו יותר ויותר, וזה יהיה לנו לעזר לעבר על כל הצרות והיסורים.

הנה אנו נמצאים במלחמת תרבות, הסטרא אחרא והקלפות רואים שבא קצם וכו', הם חשבו שיוכלו לכלות את נשמות ישראל בגופם. הנוצרים, ימח שמם, הרגו, שחטו, שרפו בכל מיני מיתות משנות ואכזריות מזה אלפים שנה את נשמות ישראל, וראו שאינם יכולים להזיק לנו, כי עם ישראל חי וקיים, אזי באים עכשו בצורה אחרת, בדרך נעם, כאלו רוצים את הטוב שלנו, וכך לוכדים ברשתם נשמות טהורות וזכות, רחמנא לצלן.

והעקר עלינו להתגבר ביתר שאת וביתר עז לפרסם עוד ועוד חמר של אמונה, ולגלות את האמת לעם ישראל, לפרסם את הבורא יתברך שמו, ולהזהיר את העם הקדוש מהטמאה של המסיון וכו', ולכל נשכח מה עשו לנו משך אלפים שנה, שהרגו בדם קר ובאכזריות נוראה את אחינו בני ישראל. וכן בשואה האימה אילו רציחות נוראות ואכזריות עשו, ועד היום ישנם בינינו אנשים,

שְׁחָקוֹק עַל זְרוּעַם מִסְפָּר, אֲשֶׁר הוּא לְעַד וּלְעֵדוּת עַל רִשְׁעָתֶם וְאֶכְזְרִייתֶם הַנּוֹרָאָה שֶׁל אֱלֹהֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל, יִמַּח שְׁמֵם.

וְזֹאת צְרִיכִים לְפָרְסֵם לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל, לֹא לְהִתְפַּתוֹת אַחַר מִתְּקַ שְׁפָתֶם וּלְשׁוֹנֵם, אֲשֶׁר הִכַּל שֶׁקֶר וְכֶזֶב. וּלְבַל נִשְׁכַּח אֶת דָּם אַחִינוּ וְאַחִיוֹתֵינוּ שֶׁנִּשְׁפְּפוּ כַּמַּיִם עַל-יְדֵי חַיּוֹת אָדָם אֱלֹהֵינוּ, בְּבְרוּטָלוּת נּוֹרָאָה. וּמְלִיוֹנִים עַל גְּבֵי מְלִיוֹנִים נִשְׁלְכוּ לְתֵּאֵי הַגְּזִזִים, כְּשֶׁעַל שְׁפָתוֹתֵיהֶם: "שָׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד", וְהִכַּל נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל הַטְּמֵאִים. אֲשֶׁרֵי הָאֲגוּדִים הָעוֹסְקִים לְפָרְסֵם וּלְגַלּוֹת אֶת פְּרָצוּפֵם הַטְּמֵא שֶׁל הַמְּסִינְגֵרִים, וְאֲשֶׁרֵי וְאֲשֶׁרֵי הַמְּטִים שְׁכָמָם לְעֹזֵר בְּפָרְסוֹם הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה לְעַם יִשְׂרָאֵל, עֲדֵי יָקִים (יִשְׁעִיָּה י"א, ט): "כִּי מְלֹאָה הָאָרֶץ דָּעָה אֶת ה' כַּמַּיִם לַיָּם מְכַסִּים".

וְהַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲבִיר רוּחַ הַטְּמֵאָה מִן הָאָרֶץ, וְנִזְכָּה לְגִלּוּי שְׁכִינָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ו' פה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצֵאֵי-שִׁבְת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר, הַרוּצָה לְהֵאִיר נַפְשׁוֹ בְּאוֹר הָאוֹרוֹת, צַח הַצַּחְצַחוֹת, הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ.

מְכַתְּבְךָ הָאָרֶךְ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וּמִפְּאֵת טְרֵדוֹתֵי הַרְבּוֹת בְּעֶסֶק הַרְבִּים, לֹא הָיָה הַפְּנָאִי לְהַשִּׁיבְךָ תַּכְּף-וּמְיָד.

אוֹדוֹת מִדַּת הַבוּשָׁה שֶׁשְּׂאֵלָתָ וְכוּ'; עֲלֶיךָ לְהִתְחַזֵּק בְּאֲמוּנָה בְּהַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא, לְדַעַת שְׁאֲנוּ בְנֵי הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְאִם תִּהְיֶה חֶזֶק בְּדַבְּרֵי זֶה, מִמִּילָא תִּתְבַּטַּל הַבוּשָׁה הַשְּׁלִילִית; כִּי לְמִדַּת הַבוּשָׁה מַעֲלָה וְחִסְרוֹן. מַעֲלָתָה — אוֹמְרִים חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יְבֻמוֹת ע"ט): שְׁלֹשָׁה סִימָנִים בְּאֵמָה זֹאת: רַחֲמָנִים, בִּישָׁנִים וְגוֹמְלֵי חֲסֵדִים; אֶחָד הַסִּימָנִים לִידַע אִם בָּרַ יִשְׂרָאֵל הוּא — כְּשֵׁישׁ לוֹ בּוּשָׁה, וּמִתְבַּיֵּשׁ

מהקדוש־ברוך־הוא, ואינו חפץ לעבר על רצונו יתברך, וכן שמתבייש לעשות עול לשני וכו', זו בושה דקדושה, ובזה מורה ומגלה שמאמין בקונו; אבל ישנה בושה שלילית, בושה דסטרא אחרא, שאדם מתבייש לילך בריש גלי עם זקן ופאות, מתבייש לילך עם ציצית ותפלין, מתבייש לקים את מצוות הבורא יתברך שמו, ועל זה אמר דוד המלך (תהלים קיט, מו): "ואדברה בעדוֹתֶיךָ נגד מלכים ולא אבוש", מה יש לנו להתבייש וממי יש לנו להתבייש! עלינו להיות גאים עם הזקן והפאות שלנו, עם הצניעות, עם הציצית והתפלין, עם המוזהר על פתח ביתינו, עם שמירת השבת, אשר זה מה שישאר מאתנו.

ולכן לבטל את הבושה השלילית, זה רק על־ידי אמונה, הינו שאדם צריך להיות חזק באמונה, וככל שמתחזק יותר ויותר באמונה, ממילא יורדת ממנו בושה דסטרא אחרא, ואינו מתבייש מאף אחד, ואינו חושש מאף אחד, ומגלה ומפרסם את הקדוש־ברוך־הוא לכל העולם כלו, אשרי הזוכה להגיע לאמונה פשוטה כזו, עד שאינו מתבייש משום ברִיה שבעולם, ומפחד רק ממנו יתברך.

הדורש שלומך...

ר' פו.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויצא, ראש חודש פסלו ה'תשמ"ה.

שלום רב אל הבחור היקר ... גרו יאיר.

מכתבך לנכון קבלתי, וגדל צערי — אין לתאר כלל.

העקר תקח עצמך בידיים, ותדע שזהו הנסיון בעבורך; היו גדולי עולם, גדולי תורה, שעברו שלבים קשים מאד בעבודת השם יתברך, והתגברו ונעשו גדולי ישראל, על־כן ראה להתמיד בלמוד התורה הקדושה, ותתחזק ביראת שמים ובתפלה, ויעזר הקדוש־

ברוך-הוא, שתגדל ותהיה מגדולי עולם, אשר הכל תלוי רק בְּרַצוֹן
 ובכסופים של האדם. ראינו ילדים שבאו ממשפחות פשוטות,
 מסגדלרים וחיטים, ולבסוף גדלו לחכמי הדור. ולכן אם בגיל צעיר
 בָּזָה אתה חושש מהשפעת חברה רעה, בָּזָה אתה מורה על עצם
 גדלתך, ויעזר הקדוש-ברוך-הוא, שתקח עצמך בידיים, ועל-ידי-זה
 תגדל ותתעלה בתורה וביראת שמים, ותהיה גדול בישראל.

שמע היטב, בני היקר! אתה שרוי בנסיון קשה מאד,
 כשהורים גרושים, כאב הילדים גדול מנשא. אבל העקר צריך
 לדעת דבר אחד: כבוד אב ואם היא המצוה החמורה ביותר, וכפי
 שהגדירו אותה חכמינו הקדושים (דברים רבה, פרשה ו', סימן ב'):
 'חמורה שבחמורות'. ולכן מצד חמרת המצוה עליך לכבדם ככל
 יכלתך. אבל עשה לך גדר — מה ששייך לתורה, למצוות,
 להקדוש-ברוך-הוא, בָּזָה אתה צריך להקפיד ולא להקל כהוא זה.

הנה ישנם עתה נסיונות קשים מאד בדור הזה, ואשרי הזוכה
 להחזיק מעמד ומתקרב להקדוש-ברוך-הוא, מתפלל שתירת, מנחה,
 ערבית במנין, מתוך הסדור דיקא, ומקיים מצוות בשמחה עצומה,
 לומד תורה בדבקות — זה חשוב מאד בשמים.

נצטערתי מאד לשמע צערך, שהנה נקלעת למצב קשה ורציני,
 שאתה קרוע בין האב לאם, אף העקר ראה לכבדם, ואל תתערב
 בענינם, אף שהכאב גדול, אף אין בכחך לעשות מאומה בנדון.
 העקר חילך לאורייתא, ראה להתחזק בתורה ויראת שמים ועבודת
 ה', ואל תתיחס לדבורי האב ולהתנהגותו, שאינם כפי רוח ישראל
 סבא, ותבקש הרבה ממנו יתברך, שלא תשפע מזה.

ודע לך, שהתורה הקדושה מנחת בקרן זוית, וכל מי שרוצה
 לזכות בה — יכול לזכות. פי כף אומרים חכמינו הקדושים (קהלת
 רבה, פרשה ז', סימן ב'): פֶּתַר כְּהֵנָּה זָכָה אֶהְרֵן וּבְנָיו, מי שאינו מזרע
 אהרן הפהן, אינו יכול להיות כהן. פֶּתַר מְלָכוֹת זָכָה דָּוִד וְכָל יוֹצְאֵי
 חֲלָצִיו, ומי שאינו מזרע דוד, אינו יכול להיות מלך, אבל פֶּתַר תּוֹרָה

מנח בְּקֶרֶן זְוִית, וְכָל הַרוֹצֵה לְבֹא וּלְזַכּוֹת בּוֹ — יְכוּל, אִם רַק יִתְחִיל לְלַמַּד תּוֹרָה בְּהַתְמַדָּה רַבָּה מְאֹד, יִזְכֶּה לְכַתֵּר תּוֹרָה.

וּבַפְּרָט שְׂאֵתָה שְׂרוּי בְּמַצֵּב קֶשֶׁה מְאֹד, אַף זֹאת תִּדַע, שְׂאֲצִלוּ יִתְבָּרַךְ חֲשׂוֹב מְאֹד לֵב נִשְׁפָּר, עַל־כֵּן בָּרַח לָךְ אֶל הַתּוֹרָה וְהַמְצִוּוֹת, וְהַרְגֵּל עֲצֻמָּה לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלֶךְ, שֶׁזוֹ נִקְרְאֵת הַתְּבוּדוּת, וְתִסְפָּר לוֹ יִתְבָּרַךְ כָּל הַעוֹבֵר עֲלֶיךָ, וְאֵל תִּזְלַזֵּל בְּהוֹרִים, אַף שֵׁשׁ לָךְ קִשְׁיוֹת עֲלֵיהֶם, כִּי מִצִּוֹת כְּבוֹד אָב וְאִם חֲשׂוֹבָה מְאֹד בְּעֵינָיו יִתְבָּרַךְ. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תָּנָא דְבֵי אֱלֵהוּ רַבָּה, פָּרַק כּו'): כָּל הָעוֹלָם שֶׁל הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְאֵינוֹ מִבְּקֵשׁ מִהָאָדָם רַק שְׂיִכְבַּד אָב וְאִם. בְּוַדַּאי נִסְיוֹנָךְ קֶשֶׁה בְּיוֹתֵר, אֲבָל תִּשְׁנֵם מִתְנַיִם לְהַתְגַּבֵּר עַל זֶה, וְתִגְדַּל וְתִהְיֶה גְדוֹל בַּתּוֹרָה, וְכָל הָעוֹלָם יִהְנוּ מִהֲדַרְךָ.

הַמְצִפָּה לְשִׁמְעַ מִמֶּךָ בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת...

ר' פז.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיֵּצֵא, רֵאשׁ חֲדָשׁ כִּסְלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ... נְרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

בְּעֵינַי מִדַּת לְמוֹד זְכוּת שְׂשֵׁאלָתָ אֹדוּתֶיךָ וְכוּ'; צְרִיכִים לְזַכּוֹר, שֵׁשׁ כָּאֵן דָּבָר דַּק וְעַדִּין מְאֹד, כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ וַיֵּל (סִפְרֵי־הַמִּדּוֹת, אוֹת מְרִיבָה, סִמָּן פח), אֲשֶׁר אָסוּר לְדוֹן לְכַף זְכוּת אֶת הַמְּסִיתָ. הִינּוּ מִי שְׂמַדִּיחַ אֶת הָאָדָם שְׂיִתְרַחַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אוֹתוֹ אָסוּר לְדוֹן לְכַף זְכוּת. וְלָכֵן אִם יֵשׁ אֶחָד הַמְּסִיתִי וּמַדִּיחַ אֲחֵרִים לְהִתְרַחַק מִבּוֹרָאם, כְּפִי שְׂפִתְכֶתָ לִי, עֲלִיו אֵין שׁוּם לְמוֹד זְכוּת, וְצְרִיכִים לְהִתְרַחַק מִמֶּנּוּ כְּמוֹ שְׂבוֹרְחִים מֵאֵשׁ. וְכֵן גַּם בְּמוֹסְדוֹת חֲנוּפָה, בִּישִׁיבָה, בְּחֻדְרֵי וְכְדוּמָה, אִם יֵשׁ בְּחוּר אוֹ יָלֵד הַמְּסִיתִי וּמַדִּיחַ נְגִיד הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ, צְרִיכִים הַהוֹרִים לְשִׁמּוֹר מְאֹד אֶת יְלָדֵיהֶם, שְׁלֹא

יָפְלוּ בַפֶּחַ עַל יְדוֹ. וְכֵן מִחוּבְתָם לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַע עוֹלָם
 לְהוֹדִיעַ עַל כֶּף לְהַנְהִילָה עַל מִנַּת שְׁיִטְפְּלוֹ בַּנְּדוּן. וְאִם אֵין נַעֲשֶׂה
 מֵאוּמָה לְשָׂרֵשׁ אֶת הַתּוֹפְעָה הַזֹּאת, צְרִיכִים לְהוֹצִיא אֶת יְלָדֵיהֶם מִן
 הַיְשִׁיבָה, שְׂאֵינָה לְרוּחַ הַתּוֹרָה. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּבֵא
 מִצִּיעָא סב.): חֲרִיף קוֹדְמִים; עֲלִינוּ לְשָׁמֵר אֶת יְלָדֵינוּ, שְׂיִהִיו שְׁמוּרִים
 מִהַחֲטָא, שְׂיִהִיו מְגַנִּים מִכְּפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת וְדַעוֹת נַפְסָדוֹת. וְלִכֵּן
 אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת מְרִיבָה, סִמֵּן פח): אֵין מְלַמְּדִים זְכוֹת
 עַל הַמְּסִית; וְדָבָר זֶה אָנוּ צְרִיכִים הַיּוֹם יוֹתֵר מִתְּמִיד, לְבַדֵּק הֵיטֵב
 הֵיכָן אָנוּ מְכַנְּסִים אֶת יְלָדֵינוּ, וְאִם יֵשׁ אֵילוּ עֲשׂוּבִים שׁוֹטִים סְרַבְנֵיִם,
 מְסִיתִים וּמְדִיחִים לְרַחֵק מִן הַקְּדוּשָׁה, צְרִיף לְהוֹדִיעַ עַל כֶּף לְדַרְג
 הַגְּבוּהָ, וְאִם הַבְּעִיָּה אֵינָה מְטַפֶּלֶת, יֵשׁ לְהוֹצִיא עַל אֶתֶר אֶת הַיְלָדִים
 מִן הַמְּקוֹם, כְּדִי שְׂלֵא יִדְבֵּק בָּהֶם רַעַל הַטְּמָאָה.

וְכֵן אוֹדוֹת שְׂאֵלְתָךְ בַּעֲנֵן וְכוּ'; רַבְּנוּ ז"ל אָמַר: אֲנִי לֹא מִתְעַרֵּב
 בְּגִסְתָּאוֹת, וְהִנֵּה רְצוֹנוֹ, שְׂפָל אֶחָד יַחְזִיק בְּנִסַּח אֲבוֹתָיו. וְלִכֵּן סִפְרֵדִי
 צְרִיף לְהַחְזִיק בְּמִנְהַג סִפְרֵדִים, אֲשֶׁכְּנֹזִי צְרִיף לְנַהֵג בְּמִנְהַג אֲשֶׁכְּנֹזִים,
 וְאֵין לְעַרֵּב גִּסְתָּאוֹת, אֶלֶּא כָּל אֶחָד יַחְזִיק בְּנִסַּח אֲבוֹתָיו.

אוֹדוֹת אֲמִירַת תַּחֲנוּן בַּבֶּקֶר, כְּתוּב בַּזֵּהָר, וְכֵן מְבִיא הָאֶרֶ"י ז"ל,
 שְׂעַקֵּר הַתַּחֲנוּן — לוֹמֵר מִזְמוֹר כ"ה בַּתְּהִלִּים, וְלוֹמֵר אֶת הַפְּסוּק
 (תְּהִלִּים כה, א): "לְדוֹד הַגּוֹי"ה אֶלְיָךְ נַפְשִׁי אֲשָׂא", וּכְשֶׁאֲדָם מוֹסֵר נַפְשׁוֹ
 בַּעֲבוּרֵי יַתְבָּרָךְ, אֵינוֹ זֶה מִשֵּׁם עַד שְׁמוֹחֲלִים לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו,
 וְהַנִּסַּח הַזֶּה הוּא גִסַּח אֶחָד גַּם לְסִפְרֵדִים וְגַם לְאֲשֶׁכְּנֹזִים.

וּבְאֵמַת כְּשֶׁאֲדָם שָׁב בַּתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה, אֵין יוֹתֵר חֲשׁוּב מֵאֲשֶׁר
 יֹאמֵר אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה בַּתְּמִימוֹת וּבְכַפְשֵׁיטוֹת: "לְדוֹד הַגּוֹי"ה אֶלְיָךְ
 נַפְשִׁי אֲשָׂא", וּמְכוּזָן: "רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי אוֹהֵב אוֹתְךָ כָּל-כָּף, עַד
 שְׂאֵנִי מוֹסֵר נַפְשִׁי אֶלְיָךְ"; וְכוּ בְּרַגַע מוֹחֲלִים לוֹ כָּל עֲוֹנוֹתָיו.

וְעַל-כֵּן לָמָּה עֲלִיף לְהַתְעַנּוֹת בַּתְּעַנּוּיּוֹת וְלִסְגֵּף עֲצָמְךָ בְּסִגּוּפִים,
 פֶּן וְאוּלַי יִמְחַלּוּ לָךְ, בְּשַׁעֲהַ שְׁהַנָּךְ יְכוֹל לוֹמֵר מִזְמוֹר זֶה, וְלִכֵּן בּוֹ
 הֵיטֵב: "הִנֵּה תִקַּח נַפְשִׁי, רְבוּן כָּל עוֹלָמִים, אֲנִי אוֹהֵב אוֹתְךָ כָּל-כָּף,
 שְׂאֵנִי מוֹכֵן לְמִסֵּר נַפְשִׁי בַּעֲבוּרֶךָ". וְלִכֵּן אוֹמֵר הָאֶרֶ"י ז"ל —

מוחלים לו על כל עוונותיו. וזה הנסח שרבנו ו"ל רצה שנוחזיק
במזמור הזה, וזה אחיד בין אצל האשכנזים ובין אצל הספרדים,
אבל בשאר חלקי התפלה, אמר רבנו ו"ל: אינני מתערב בנסחאות.

הדורש שלומך...

רבנו ו"ל היה כל ימי חייו נצלם ונסתר מן העולם, ובפרט בימי
נעוריו, כשהתחיל בעבודת השם יתברך, עוד קדם היותו בן שש
שנים, כבר התחיל להתבודד להקדוש-ברוך-הוא, ולהתמיד בתורה
הקדושה, עד שזכה להגיע למה שהגיע, ובגיל שתיים-עשרה חבר
את "ספר-המדות", שאז זכה כבר למדרגות רמות בעבודת השם
יתברך. כי "ספר-המדות" הוא השגות גבוהות מאד מאד, וכך אות
בספר זה, הן מעלות רמות בגלוי אלקות. ותכף-ומיד כשרבנו ו"ל
נעשה בר מצוה — התחתן, כי בימים ההם התחתנו בגיל
שלש-עשרה. וגם אחר החתונה היה רבנו ו"ל נצלם ונסתר מעיני
בני-אדם. והיה רגיל להתבודד ביערות הוסיאטין עד גיל שמונה-
עשרה, שאז נתפרסם בעולם.

רבנו ו"ל היה גר בעיר מעדוועדיבקע, והחלו לבוא אליו
אנשים, ולאט לאט התפרסם בעולם. ואחר-כך נסע לארץ ישראל,
והיה אז בגיל עשרים ושש, וכשחזר מארץ ישראל, נכנס לגור בעיר
זלאטיפולי, וגר שם שנתים, ואז החלה עליו מחלקת גדולה מאד,
ובגיל שלשים נכנס לגור בעיר ברסקלב. ואז נתקרב אליו מוהרנ"ת
ו"ל, שהיה אז בגיל עשרים ושתיים.

רבנו ו"ל נולד בשנת תקל"ב, ונכנס לגור בעיר ברסקלב בשנת
תקס"ב, לפני כמאתים שנה. ומוהרנ"ת ו"ל נולד בשנת תק"מ,
והתקרב אל רבנו ו"ל בראש השנה שנת תקס"ב, שהיה אז בן
עשרים ושתיים שנה, ומאז לא עזב את רבנו ו"ל, ונעשה סופרו
הנאמן. וכתב את כל תורות רבנו ו"ל ושיחותיו הקדושות. ואמר
מוהרנ"ת ו"ל אחר ההסתלקות של רבנו ו"ל: "אני מתחרט על שלא
ישבתי בקביעות אצל רבנו ו"ל, וכתבתי כל דבור ודבור שיוצא

מִפִּי הַקְּדוֹשׁ, כִּי מָה אִם עַל אֵף שְׁמוֹהֲרֵנָּה וְ"ל סָבַל כָּל-כֶּף הַרְבֵּה צְרוֹת וּמְרִירוֹת, עַד שֶׁבָּא אֶל רַבֵּנוּ וְ"ל, וּבְכָל פַּעַם קָדַם שְׁזָכָה לְבוֹא הָיוּ לוֹ מְנִיעוֹת עֲצוּמוֹת, עִם כָּל זֹאת הִצְלִיחַ לְכַתֵּב אֶת כָּל הַ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, "סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת", "סְפוּרֵי-הַמַּדּוֹת", "שִׁיחוֹת-הַר"ן" וְ"חֵי־מוֹהַר"ן", שֶׁהֵם דְּבָרֵי רַבֵּנוּ וְ"ל, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה אִם הָיָה יוֹשֵׁב יוֹתֵר בְּקַבִּיעוֹת, הָיוּ לָנוּ פִּי כַּמָּה וְכַמָּה סְפָרִים.

הַנ"ל.

ו' פַּח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיֵּצֵא, רֵאשׁ חֲדָשׁ כִּסְלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיְקָר, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר.

מְכַתְּבָךְ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי.

יְדִידֵי הַיְקָר! רַבֵּנוּ וְ"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נו), אֲשֶׁר יֵשׁ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד בְּחִינַת מַלְכוּת, אָדָם נָשׁוּי יֵשׁ לוֹ מַלְכוּת בְּבֵיתוֹ, יֵשׁ לוֹ אִשָּׁה וְיֻלְדִים, וְעַלִּיו לְרֵאוֹת לְהַשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַמַּלְכוּת שְׁלוֹ בְּשָׂבִיל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְצָרִיךְ לְעוֹדְדָם וּלְחַזְקָם וּלְקַרְבָּם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. אָדָם בְּבֵיתוֹ — הַמַּלְכוּת שְׁלוֹ בְּבֵיתוֹ, הָרִי הוּא בְּעַל-הַבַּיִת, וַיֵּשׁ לוֹ אִשָּׁה וְהִיא שׁוֹמֵעַת בְּקוּלוֹ, יֵשׁ לוֹ יֻלְדִים הַמְּשַׁפְּעִים מִמֶּנּוּ, עַלִּיו לְרֵאוֹת לְהַשְׁפִּיעַ עֲלֵיהֶם דַּעַת וְשִׁכְל וְאַמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת בּוֹ יִתְבָּרַךְ. אָדָם יֵשׁ לוֹ שְׂכָנִים, כִּשְׁהוּא יוֹצֵא מִפֶּתַח בֵּיתוֹ וּפּוֹגֵשׁ בְּשַׂכְּנֵי, עַלִּיו לְהַקְדִּים לוֹ שְׁלוֹם, בְּקָר טוֹב, צְהָרִים טוֹבִים, עָרֵב טוֹב, פּוֹגֵשׁ בִּיְדִידִים וְשׂוֹאֵל לְשְׁלוֹמָם, וּמוֹסִיף אֵיזוֹ מְלָה טוֹבָה: "הָיָה בְּשִׁמְחָה", "הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, וְתִצְאוּ מִצְרוֹתֵיכֶם", וּמְבָרְכֶם בְּבְרָכוֹת. אָדָם נִכְנָס לְמַכְלַת לְקִנּוֹת קִנְיּוֹת, יְקָדִים שְׁלוֹם לְמוֹכֵר, יִשְׁאֵל בְּשְׁלוֹמוֹ, יַחְלִיף עִמּוֹ מַלִּים מְסֻפָּר, עַד שֶׁלֹּא יֵאָרֵךְ זְמַן רַב, אִם יַחֲזֵק וַיַּעֲוֹד אֶת כָּל אֶחָד, כְּבָר יֵהִי לוֹ הַרְבֵּה דְּבוּרִים טוֹבִים, וְזֶה הַדְּבָר הַחֲשׁוּב בְּיוֹתֵר.

ובפֿרט בַּדוֹר הַזֶּה, שְׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִשְׁפָּרִים וְגַלִּים, אִם מְחַזְקִים וּמְעוֹדְדִים אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אִין מַצְוֶה גְדוֹלָה מְזוֹ. וְלִכֵּן אִין מִשְׁגַּ כְּזֶה שְׂאָדָם יֹאמֵר: "אֲנִי נִמְצָא בְּתוֹךְ בֵּיתִי, וְאִין לִי עֶסֶק עִם אַחֲרִים, וְאִיךָ אֲנִי יְכוּל לְזַכּוֹתָם?!" לֹא וְלֹא! יֵשׁ לָךְ אִשָּׁה — תַּחֲזִיקָה וּתְעוֹדְדָה וְתַחֲזִירָה בְּתִשׁוּבָה, יֵשׁ לָךְ יְלָדִים — תַּחֲזִיקָם וּתְשַׁמְּחֵם, וְתִלְמַד עִמָּהֶם אֲמוּנָה, שְׂתַהֲיָה לָךְ סְבֻלָּנוֹת בְּעִבּוּרָם, יֵשׁ לָךְ שְׂכָנִים — תַּקְרָבֵם לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, תַּקְדִּים בְּשִׁלּוּמָם, וּבְשִׁלּוּם כָּל אָדָם, תַּחֲלִיף דְּבוּרֵי אֲמוּנָה עִם כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, אִין מִשְׁגַּ שְׂאָדָם לְבַד, וּכְשִׁזְזָה לְחִיף לְזוּלָת, זֶה שְׁוֶה יוֹתֵר מֵהַכֵּל. וּכְמוֹ שְׂאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (כְּתוּבוֹת קִיא): עַל הַפְּסוּק (בְּרֵאשִׁית מֵט, יב): "וּלְבָן שְׁנַיִם מִחֶלֶב" — טוֹב הַמִּלְבִּין שְׁנַיִם לְחִבְרוֹ יוֹתֵר מִמִּשְׁקָהוּ חֶלֶב. אָדָם צָמֵא — נוֹתְנִים לוֹ כּוֹס חֶלֶב, וּמַחֲיָה אֶת עֲצָמוֹ. אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים, לְפַעֲמִים כְּשִׁמְחִיכִים לְזוּלָת, שְׁוֶה "וּלְבָן שְׁנַיִם", כְּזֶה בְּעֲצָמוֹ כְּבָר עוֹזְרִים לוֹ, וּמְחַזְקִים וּמְאַמְצִים אוֹתוֹ, כִּי מִסְפֵּן אָדָם, עוֹבֵר עָלָיו מֵה שְׁעוֹבֵר, וְהִנֵּה רוֹאֶה שֵׁישׁ אָדָם הַמְתִּיחַס אֵלָיו וּמַבִּין אוֹתוֹ, הָרִי זֶה מַחֲיָה אוֹתוֹ מִפֶּשׁ, וְאִין לָךְ צְדָקָה גְדוֹלָה מְזוֹ. וּכְמוֹ שְׂאוּמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קו), עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים לב, א): "אֲשֶׁרִי מִשְׁפִּיל אֶל דָּל", אֲשֶׁרִי הָאָדָם הַמְכַנִּים שְׂכָל בְּדָל — בְּמִי שֶׁהוּא דָל מִן הַחֲכָמָה הָאֱלֹקִית, וְהוּא אֲכִיוֹן מִיִּדְעַת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמַּחְדִּיר בּוֹ הַדְּעַת הָאֱמֶת אֲשֶׁר אִין עוֹד מִלְּבַדּוֹ יִתְבָּרַךְ; וְזֹאת יְכוּל לַעֲשׂוֹת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל.

וְעַל-כֵּן הַכֵּפֶל הַדָּבָר — אִין מִשְׁגַּ כְּזֶה לוֹמֵר: "אֲנִי נִמְצָא בְּתוֹךְ בֵּיתִי, וְאִינִי יְכוּל לְזַכּוֹת אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל". לֹא וְלֹא! אַתָּה כֵּן מִסְגָּל, וְיֵשׁ בִּיכְלִתְךָ לְהִשִּׁיב יְהוּדִים לְצוּר מַחְצַבְתָּם.

אֲשֶׁרִיךָ, אִם תַּכְנִים דְּבוּרִים אֵלָיו בְּתוֹךְ לְבָבְךָ, שְׂאֵז תַּהֲיָה זוֹכָה וּמְזוּכָה אֶת הַרְבִּים, אֲשֶׁר אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (אֲבוֹת ה', יח): כָּל הַמְזוּכָה אֶת הַרְבִּים — אִין חֲטָא בָּא עַל יְדוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ר' פט.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויצא ראש חדש פסלו ה'תשמ"ה.

שלום רב.

אני מקווה להשם יתברך, שאת מציתת ושומעת בקולי — לנוח ולשמור מאד על הבריאות. יותר טוב שיהיה הבית קצת הפוך, אבל העקר לשמור על הבריאות. ובפרטיות אחר לידה, שאז בדרך כלל האשה מאד חלשה, ומה גם שמעצבנת וקצת בדכאון וכו', על-פן עליה לעשות אז כל מיני פעולות שבעולם לנוח ולקחת הפל בנגל.

העקר להיות תמיד שמחה ועליזה על נעם חלקך, שזכית להיות לעזר גדול לבעלך, אשר כבר זכה להחזיר הרבה אנשים בתשובה, ובודאי בכל עבודתו, עבודת הקדש שעושה, תתחלקי עמו שזה בשוה.

יעזר השם יתברך לכם בפרנסה בנגל, ולצאת מכל החובות, ולגור במקום אחד זמן רב, ולרוות רב נחת מהילדים, ולגדל אותם בנגל.

המאחל ברכה והצלחה...

ר' צ.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויצא, ראש חדש פסלו ה'תשמ"ה.

שלום רב לידיד נפשי, ותיק וחסיד, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לגצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי עם הטשעק של מאה ושלושים שטרלינג, ותשואות חן לך על זה.

אחי, אחי היקר! מדוע עליך להמשיך תמיד אל העצבון והדכאון, אל המתח והמרירות, מדוע לא תברח יותר טוב אליו

יְתַבְרֶךְ, אֲשֶׁר מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהוּא יְתַבְרֶךְ מַחְיָה וּמְהַיָּה אֶת
כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָהּ. מִדּוּעַ לֹא תִהְיֶה רְגִיל לְדַבֵּר רַק אֵלָיו יְתַבְרֶךְ, אֲשֶׁר
הוּא אָב הַרְחֻמָּן, וְשׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה.

סוּף כָּל סוּף עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי אֵין לְךָ חֵבֵר וְרַע טוֹב, כִּי אִם הַשֵּׁם
יְתַבְרֶךְ וְרַבְּנוּ וְ"ל, הַמְגִלָּה לְךָ אֶת אֲמַתְתּוֹ וְרַחֲמָנוּתוֹ יְתַבְרֶךְ. וְתִאֲמִין
לִי, שְׁמַרְבֵּי קַלְקוּל מַעֲשֵׂינֵינוּ וּמַחְשְׁבוֹתֵינוּ, פְּגוּמִים וִירוּדִים כְּמוֹנוּ,
רְאוּי לָנוּ לְשִׂמְחַ מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֲלֻקְנוּ, שְׁקֻטְנֵי עֲרֶךְ כְּמוֹנוּ, וְכִינוּ
בְּדוֹר הַזֶּה לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבֵּי אֲמַת כְּזֶה, הַמְּאִיר לָנוּ בְּתוֹךְ חֲשְׁכוֹתֵנוּ
אֶת אֲמַתְתּוֹ יְתַבְרֶךְ.

רְאֵה, אֱהוּבֵי, אַחֵי הַיְקָר! לְצֵאת מִהַקְטָנוּת שְׁלֶךְ, וְאֵל תִּהְיֶה
כַּל־כֶּף רְגִישׁ מִכָּל דְּבַר, אֵל תְּדַמֶּה בְּנַפְשְׁךָ שְׁכָל אֶחָד רוֹצֵה לְהַרְעֵ לְךָ,
וְאֲפִלוּ אִם זֶה נָכוֹן — הַדְּבֵק רַק בּוֹ יְתַבְרֶךְ, וְאִז אֵין לְךָ מֵה לִירֵא
וּלְפַחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם. סוּף כָּל סוּף הוּא מַחְיָה וּמְקַיֵּם וּמְהַיָּה
אֶת הַבְּרִיאָה כְּלָהּ, וְהַכֵּל בְּהַשְׁגַּחְתּוֹ הַפְּרִטִי פְּרִטִית, וּכְבָר אָמַר דָּוִד
הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם (תְּהִלִּים קיח, ז): "ה' לִי לֹא אֵירָא מֵה יַעֲשֶׂה לִי
אָדָם, ה' לִי בַעֲזָרֵי וְאֲנִי אֶרְאֶה בְּשׁוֹנְאֵי" — מֵה שֶׁהֵם רָצוּ לְרְאוֹת בִּי.

חֹזֵק וְאֲמִץ מְאֹד מְאֹד, וְהַתְּמִד בְּסִפְרֵי "אֲשֶׁר בְּנַחַל", וְשֵׁם תְּרַאֶה
נִפְלְאוֹת רַבּוֹת, וְהַשֵּׁם יְתַבְרֶךְ יִזְכְּנוּ לְהַדְפִּיס בְּקָרוֹב אֶת כָּל ה' שְׁפֹת
הַנַּחַל וּבְאוּרֵי הַמִּדּוֹת וְיִנְהַרֵי אֶפְרַסְמוֹן, יִרְאוּ עֵינֵינוּ וְיִשְׂמַח לְכַבְּנוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מִדְּפִיסִים עֲכָשׁוּ כָּרֶךְ רֵאשׁוֹן שִׁיחוֹת, שְׁרָשֵׁם
הָאֲבָרָה ... גֵּרוּ יְאִיר, שְׁשִׁמַּע וְרָאֵה אֲצִלִּי, וְהַשֵּׁם יְתַבְרֶךְ יַעֲזֹר, שְׁנֹזְכָה
לְקַדֵּשׁ אֶת שְׁמוֹ יְתַבְרֶךְ בְּעוֹלָם.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדְרֵי וַיְצַא, ב' כְּסֵלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְהַבְחֹר הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִיָּמֵי הַנַּחֵל, נַחֵל גּוֹבֵעַ
מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצַּח נְצָחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְשִׁמְחָתִי מְאֹד לְשִׁמְעַע מִמֶּךָ, כֵּן רָאָה
לְכַתֵּב לִי בְּקִבְיֵעוֹת, וְאָז אֶכְתֵּב לְךָ תָּמִיד.

אֲחֵי הַיְקָר! חֲזֹק וְאַמֵּץ, וְאַל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוֹם דְּבָר, כִּי הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ אִתְּךָ, עֲמֶךָ וְאַצְלָךָ.

סוּף כָּל סוּף עָלֶיךָ לְדַעַת, עִם כָּל הַהִסְתָּרוֹת וְהַכְּסוּיִים וְכוּ', עֲדִין
עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּךָ, וְהוּא מְחַיֶּה וּמְקַיֵּם וּמְהַיָּה
אוֹתְךָ, וְרוֹצֵה בְּךָ, עַל-כֵּן פֶּתַח פִּיךָ וְתַן תּוֹדָה לוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל שֵׁשׁ
לְךָ עֵינַיִם שְׁנַיִם יְדַיִם רַגְלַיִם, אֲשֶׁר רַק אָדָם כֵּזֶה נִקְרָא עֲשִׂיר'
(מְדַרֵּשׁ שְׁמוּאֵל אֲבוֹת ד, א); כִּי בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, כִּמָּה עוֹרִים יֵשׁ?!
כִּמָּה נָכִים יֵשׁ?! וְאַתָּה, תְּהַלֵּה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יֵשׁ לְךָ אֵלֹהֵי אֵיבָרִים,
רְאוּי לְךָ לְשִׁמְחַ בְּזֶה מְאֹד מְאֹד.

עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי בְּכָל יוֹם וַיּוֹם חַיֵּב כָּל אָדָם לְבָרֶךְ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
מְאֹה בְּרֻכּוֹת (מְנַחֲחוֹת מ:ג), וְעַל-כֵּן רָאָה לוֹמַר כָּל בְּרֻכָּה בְּכּוֹנֶה נְכוֹנֶה,
וְצָרִיף לוֹמַר כָּל בְּרֻכָּה — "שֶׁהַכֹּל", או "אֲשֶׁר יָצַר", או הַבְּרֻכּוֹת
שֶׁבִּתְפִלָּה, או הַשְּׁמוֹנֶה-עֶשְׂרֵה בְּרֻכּוֹת, כְּמוֹ שֶׁמְבָרֵךְ הַבַּעַל תּוֹקֵעַ
בְּרֻכַת "לְשִׁמְעַע קוֹל שׁוֹפָר", שְׁאֵז בְּנֻדָּאֵי כָּלֶם עוֹמְדִים בְּהַתְּעוֹרְרוֹת
וּבְהַתְּלַהֲבוֹת עֲצוּמָה. וּכְמוֹ-כֵן צָרִיף לוֹמַר בְּכָל יוֹם כָּל אַחַת
מִהַבְּרֻכּוֹת שְׁלוֹ: "עַל גִּטְלַת יְדַיִם", או "הַמוֹצֵיא", או "בוֹרָא פְּרִי
הָעֵץ" וְכוּ' וְכוּ', וְעַל-יְדֵי אֲמִירַת הַבְּרֻכּוֹת בְּהַתְּעוֹרְרוֹת וּבְהַתְּלַהֲבוֹת
וּבְכּוֹנֶה, תִּפְתַּח לְפָנָיו הַבְּרֻכָּה הָעֲלִיוֹנָה, וַיִּתְבָּרַךְ בְּכָל מִינֵי בְּרֻכּוֹת, כִּי
כָּל הַמְבָרֵךְ מִתְבָּרֵךְ (עֵינִי יִשְׁעִיָה סה, טז).

חֲמֻדַת לְבָבִי! רָאָה לְחֻזַק עֲצָמְךָ לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ,
וְתַרְאֶה לְסַפֵּר תַּכְּף-וּמִיד אֶת כָּל מַה שֶׁשִּׁמְעַתָּ אֶצְלָנוּ בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ

ו"ל, וְעַל-כֵּן רָאָה לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, וּמִכָּל שִׂיחָה וְדַבּוּר מְרַבְּנֵנוּ ו"ל תַּעֲשֶׂה תְּפִלָּה וּבִקְשָׁה, כִּי כָּל דַּבּוּר שְׁלֹו צְרִיכִים לְהַכְנִיסוֹ תִּקְוָה-וּמִיד בְּתְּפִלָּה, שְׁלֹא תִהְיֶה חֲכָמְתוֹ מְרַבֵּה מִמַּעֲשָׂיו (אָבוֹת ג, ט).
וְאִם תִּקְרִים אֶת כָּל זֶה, תִּהְיֶה לָךְ רַק הַצְּלָחָה בְּחַיֶּיךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

תְּפִלָּה בְּכַח פְּרוּשָׁה — לְהַכְרִיחַ אֶת עַצְמוֹ בְּכַחוֹת עֲצוּמִים לְקַשֵּׁר אֶת הַמַּחְשָׁבָה אֶל הַדַּבּוּר; כִּי בְּדַרְךָ כָּלֵל הַמַּחְשָׁבָה חוֹשֶׁבֶת מַחְשָׁבָה אַחֶרֶת, וְהַדַּבּוּר מְדַבֵּר בְּלִי לְחֹשֶׁב מַה שְׁאוּמֵר, וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לְהַתְּפַלֵּל תְּפִלָּה בְּכַח — לְקַשֵּׁר אֶת הַמַּחְשָׁבָה אֶל הַדַּבּוּר בְּקַשֵּׁר אַמִּיץ וְחֻזֵק.

ו' צב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדֵּר וַיֵּצֵא, ב' כְּסֵלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לִידִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מֵימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... נִרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצַח נְצָחִים.

אֶת מַכְתְּבְּךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְשִׂמְחָתִי מְאֹד מְאֹד לְשִׂמְעַ הַטּוֹב מִמֶּךָ.

אֲחֵי הַיְקָר! חֻזֵק וְאַמֶּץ מְאֹד מְאֹד, וְאַל תִּנָּחַץ עֲצָמָךְ לִפְלַ בְּשׁוּם אִפְּן שְׁבַע-עוֹלָם. זֶה עֵקֶר מַעֲלַת הָאָדָם עַל הַמַּלְאָכִים, שֶׁהוּא מְסֻתָּבֵב בְּעוֹלָם הַגִּשְׁמִי, מְלֹא נְסִיוֹנוֹת, וְעוֹבֵר עָלָיו מַה שְׁעוֹבֵר, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן מַחְזִיק מִמֶּמֶד, וְאִינוֹ מַתְּיָאֵשׁ כָּלֵל.

חֲמִדַת לְבָבִי! הַרְגֵל עֲצָמָךְ לְדַבֵּר תְּמִיד עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, וּבֹו בְּרִגַע שְׂאֵתָה מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, אֵתָה מְדַבֵּיק נְשִׂמְתָךְ בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וּמֵאִיר אִוְרוֹ יִתְבַּרְךָ עַל נְשִׂמְתָךְ, וּבְהַתְּאַחֲדוּתָם יַחַד — נַעֲשֶׂה יַחַד גְּדוּל בְּכָל הָעוֹלָמוֹת.

ועל-פֶּן אֲשֶׁרֵי מִי שְׁמַתְמִיד בְּדַבֵּר זֶה — לְדַבֵּר וּלְשִׁיחַ עִמּוֹ
 יִתְבָּרַךְ, וְהָאָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לְהִתְפַּלֵּל עַל כָּל־לֵוִית יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר זֶה
 נִקְרָאת תְּפִלַּת צְבוּר, שְׁמָאד מָאד מְקַבֵּלָת, וְנַעֲשֶׂה אֹז עֵת רְצוֹן גְּדוֹל,
 כְּמֵאמָרָם ו'ל (בְּרִכּוֹת ת.): אֵימְתִי עֵת רְצוֹן? בְּשָׁעָה שֶׁהַצְּבוּר
 מִתְפַּלְלִים. וּמָה נִקְרָאת תְּפִלָּה בְּצְבוּר? כְּשֶׁמְקַשֵּׁר עֲצָמוֹ יַחַד עִם
 גִּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמִבְקֵשׁ עֲלֵיהֶם תָּמִיד.

וְצָרִיךְ לִידַע, כִּי בְעַמְדוֹ לִפְנֵי יִתְבָּרַךְ, עֵקֶר תְּפִלָּתוֹ צָרִיכָה לִהְיוֹת
 עַל רוּחָנִיּוֹת, וּמִמִּילָא כְּשֶׁיִּתְקַן בְּרוּחָנִי — יִשְׁפַע עָלָיו גַּם שְׁפַע
 גִּשְׁמִי, כִּי הַעֵקֶר הוּא הַרוּחָנִי, וּמָה שֶׁהֵהָכֵרַח לְבַקֵּשׁ — גַּם עַל
 הַגִּשְׁמִי: פְּרֻגְסָה וּבְרִיאוֹת וְהַצְּלָחָה וְכוּ'. וְכֵן הֵטְבִיעַ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא בְטֻבֵּעַ הָאָדָם, שֶׁיִּחַסֵּר לוֹ, וְכֵן יִזְכִּיר לְעַצְמוֹ לְבַקֵּשׁ לִפְנֵי יִתְבָּרַךְ
 מֵה שֶׁצָּרִיךְ. אָבֵל בְּאֵמֶת צָרִיכִים לְבַקֵּשׁ עַל רוּחָנִיּוֹת: עַל תְּקוּן
 הַשְּׂכִינָה, עַל קְבוּצַת גְּלוּיֹת וְעַל גְּאֻלַּת יִשְׂרָאֵל, וְאִז מִמִּילָא תִמְשָׁךְ גַּם
 לוֹ יִשׁוּעָה בְּעִנְיָנוּ הַפְּרָטִי.

אֲחֵי הַיִּקְר! רְאֵה לִהְיוֹת סְבֻלָּן גְּדוֹל, וּתְקַשֵּׁר עֲצָמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ
 וְתִמְשִׁיךְ בְּעֲצָמְךָ אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, אֲשֶׁר רַבְּנוּ ו'ל אָמַר, שְׂאֵמוּנָה,
 תְּפִלָּה, נְסִים וְאֲרָץ יִשְׂרָאֵל — תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה. וְעַל כֵּן אִם תִּהְיֶה
 חֻזַּק בְּאֵמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר הוּא עוֹמֵד עַל יָדְךָ, וְהוּא אִתְּךָ, עִמְךָ
 וְאַצְלֶךָ, אֹז תִּהְיֶה רְגִיל לְדַבֵּר וּלְהִתְפַּלֵּל לִפְנֵי, וּכְשֶׁתִּתְפַּלֵּל אֵלָיו
 יִתְבָּרַךְ, אֹז תִּזְכֶּה לִרְאוֹת נְסִים וְנִפְלְאוֹת.

וְאֵל כָּל זֶה זוֹכִים דִּיקָא בְּאֲרָץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא מְקוֹם הַנְּסִים (עֵין
 לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ז'). וְתִרְאֶה לְהִתְפַּלֵּל תָּמִיד בְּעַבּוּרֵי, שְׂאֵזְכָּה
 לְבוֹא לְגוּר בְּאֲרָץ יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי בְּכָל ד' אֲמוֹת
 בְּאֲרָץ יִשְׂרָאֵל, מִמְּשִׁיכִין עַל עֲצָמָם הָאֲרֶת עוֹלָם הַבָּא, עֲרֻבוֹת נַעַם
 זֵיו אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ.

הַצְּדִיקִים גְּרוּ בְּזֶה הָעוֹלָם, הַסְּתוּכָבוּ בְּזֶה הָעוֹלָם, אֲכָלוּ בְּזֶה
 הָעוֹלָם, הָיוּ לָהֶם בָּנִים עִם נְשׁוֹתֵיהֶם בְּזֶה הָעוֹלָם, אָף-עַל-פִּי-כֵן הָיָה
 זֶה עִנְיָן אַחֵר לְגַמְרֵי, אֲשֶׁרֵיהֶם וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקָם!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ו' צג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדְרֵי וַיֵּצֵא, ב' כְּסֵלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לִיְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִיְמֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... גְּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצֵחַ נְצָחִים.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

מְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ וּמִבְּנֵי בֵיתְךָ, יַעֲזוֹר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׂתַעֲבֹר הַכֹּל בְּשָׁלוֹם, וְתוֹלִיד בְּנִקְלָה.

אֲחֵי הַיְקָר! חֲזוּק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה רַבָּה, וְהַרְגֵּל עֲצֻמָּה בְּמִדַּת הַסִּבְלָנוּת, אֲשֶׁר אֶצֶל רַבְּנוֹ ו"ל הוּא עֶקֶר גְּדוֹל, וְתִהְיֶה בְּעַל טוֹב לְאִשְׁתְּךָ, וְיִתְקַרְבֶּה וְתַעֲזוֹר לָהּ. וְכֵן רְאֵה לִהְיוֹת אָבָא טוֹב לְיֻלְדִים, לְשִׂמַּח אוֹתָם וּלְעֲזוֹר לָהֶם בְּלִמּוּדֵים.

וּבְכֻלָּל — מַה טוֹב וּמַה נְעִים, שְׂתִרְאֶה שְׂתִהְיֶה בְּבֵיתְכֶם אֲוִירָה וְרוּחַ שֶׁל שְׂמִיחָה וְהִרְחַבְתָּ הַדַּעַת, וְלֹא שֶׁל מִתַּח וּמְרִיבוֹת, חֵס וְשָׁלוֹם, כִּי בְּבֵית אֲשֶׁר הַשָּׁלוֹם שָׂרוּי בְּתוֹכוֹ, שָׁם יֵשׁ הַשְּׂרָאָת הַשְּׂכִינָה, וְכִשְׁהַשְּׂכִינָה בְּבֵית — הַבְּרָכָה מְצוּיָה שָׁם.

נָא וְנָא לֹא לִהְיוֹת אִף פְּעַם בְּכַעַס וּבְקַפְדוּת עַל בֵּיתְךָ — זוֹ אִשְׁתְּךָ, רַק בְּאַהֲבָה אַחֲרָה וְרַעוּת.

וְרְאֵה לִהְיוֹת קְבוּעַ בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה: חֲמֵשׁ וְרִשְׁוִי וְהַתְּרַגּוּם, חֵק וְלֹא יַעֲבֹר בְּכָל יוֹם, בְּאַפְּן שְׁעַד יוֹם שְׁשֵׁי תִזְכֶּה לְסִיִּים אֵת פְּרִשַׁת הַשְּׁבוּעַ. וְכֵן אִם תּוֹכַל לְחַטֵּף דָּף גְּמָרָא בְּכָל יוֹם, אִין לְשַׁעַר וּלְסַפֵּר הַמַּעֲלָה הַזֶּה, כִּי לִמּוּד גְּמָרָא מַחֲדֵד אֵת הַמַּחַת, וּמְשַׁרְה רוּחַ טְהוֹרָה וּקְדוּשָׁה בְּאָדָם. וְאִם אֶפְשָׁר גַּם עִם פְּרוּשׁ רִשְׁוִי וְתוֹסְפוֹת — מַה טוֹב וּמַה נְעִים, וְאִם לֹא, עַל-כֹּל-פְּנִיִם גְּמָרָא לְבַד, כִּי סִגְלַתָּה נִפְלְאָה מְאֹד מְאֹד. וְכֵן אִם אֶפְשָׁר לְלַמֵּד אֵת הַמְּדוּרָשׁ רַבָּה מִפְּרִשַׁת הַשְּׁבוּעַ, אֲשֶׁר מִי שְׁקִבּוּעַ בְּלִמּוּד מְדוּרָשׁ בְּכָל שְׁבוּעַ, כִּבְרַי אִינּוּ צְרִיף לְסַפֵּר מוֹסֵר אַחֵר. וּבְפִרְטִיּוֹת כְּשִׂמְפִּרְשָׁם עַל-פִּי הַהִקְדָּמוֹת שֶׁל רַבְּנוֹ ו"ל. וְעַל כָּלֵם — לִהְיוֹת חֲזוּק בְּאַמִּירַת חִוִּי פְּרָקִים מְשֻׁנְיּוֹת בְּכָל יוֹם

וְיוֹם, אֲשֶׁר סִגְלָתָהּ לְשֹׁבֵר אֶת הַרְעַ מֵהָאָדָם. וְיוֹתֵר מִזֶּה אֵין אֶתָּה צָרִיךְ לְהִתְבַּלְבֵּל כָּלֵל, כִּי רַבּוּי הַלְמוּדִים וְהַשְׁעוּרִים מִבִּיא אַחֲרֵי-כֵן לְמַתַּח חֹזֵק, וְהַמַּתַּח מִבִּיא לְיַדִּי עֲצָבָנוֹת וְעֲצָבוֹת וְדַכְאוֹן וְכוּ', טוֹב מֵעַט בְּכוֹנֵה מֵהֶרְבֵּה שְׁלֹא בְּכוֹנֵה.

אֲקַנְיָה לְהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, שְׁתַּצִּיחַ אוֹתִי לְהִיוֹת בְּשִׁמְחָה, וְלִשְׂמַח אֶת בְּנֵי בֵיתְךָ וְהַיְלָדִים כְּרָצוֹן רַבָּנוּ ו"ל, שְׁנֵהֲיָה תָּמִיד רַק שְׂמֵחִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

כָּל מִי שְׁזוֹכָה לוֹמֵר בְּכָל לַיְלָה סֵדֵר תְּקוּן חֲצוֹת, נִמְשָׁךְ עָלָיו חוּט שֶׁל חֶסֶד כָּל הַיּוֹם, וְהַחוּט הַזֶּה הוּא שֶׁל נֶעֱם וְאַהֲבָה וְיִשׁוּב הַדַּעַת, וְהוּלָךְ רַק עִם חֶסֶד וְאַהֲבָה עִם כָּל בְּרִיָּה.

ו' צד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר וַיֵּצֵא, ב' כְּסֵלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְהַאֲבִירָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִיַּמֵּי הַנַּחֵל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוּר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח לְנִצַּח וְנִצְחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי. וְשִׂמְחָתִי מְאֹד מְאֹד לְשִׂמְעַ הַטוֹב מִמֶּךָ, וּבִפְרָטִיּוֹת שְׁאֵתָה עֲדִין מַחְזִיק בְּתַמָּךְ וְלוֹמֵד סְפָרֵי רַבָּנוּ ו"ל, עַל אֵף גִּדְּל הַבְּלִבוֹלִים שְׁנֵתְהוּוּ אֲצִלְכֶם. וְנִרְאָה, שֶׁהַבְּעַל-דָּבָר מְאֹד מְפַחַד מִהַקְּבוּץ שְׁלָכֶם, כִּי עָלָיו הַרְאָיָה, שְׁנֵתְעוֹרְרָה מִחֲלָקַת וְשִׁנְאָה עֲצוּמָה עַל הַבְּחוּרִים. וּכְבָר יְדוּעַ לָנוּ מֵהַ שְׁאֵמֵר פֶּעַם אַחַת מוֹהֲרַנ"ת ו"ל לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ, בְּשַׁעַה שְׁכַתְּבוּ לוֹ, שְׁפַסְקָה מֵאֵתָם הַמִּחֲלָקַת (וְחִשְׁבוּ שִׁיְהִינָה מוֹהֲרַנ"ת ו"ל), עֲנֵה וְאָמֵר לָהֶם בְּפִשִּׁיטוּת: מִסְתַּמָּא, הַפְּסָקָתָם מֵעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ עַל-פִּי דָרְךָ הַתָּם שֶׁל רַבָּנוּ ו"ל, וְדַבְּרִי פִי חֲכָם חֵן.

וְהַכָּלֵל הוּא, מִי שְׁחוּגֵר מִתְּנִיּוֹ לֵילֶךְ בְּדַרְכֵי רַבָּנוּ ו"ל, הַהֲכָרַח שִׁיעֲבֹרוּ עָלָיו מִחֲלָקַת וְקִטְרוּגִים — הֵן מִבְּחוּץ וְהֵן מִבְּפָנִים. וְדַבְּרִי

זֶה רָאוּ בְּכָל הַדּוֹרוֹת, אֵיךְ אֵיפֹה שֶׁהִתְחִיל לְבַעַר אוֹרוֹ הִגְנוּוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל, נִחְלָהּ גַם לֵהֵב הַמַּחְלָקָת וְהַמְרִיבוֹת וְהַרְדִּיפוֹת, וְזֶה הָיָה סִימָן, כִּי מִשְׁהוּ רְצִינִי קוֹרָה שָׁם, כִּי אַחֲרֵת זֶה דְּבַר מֵת (א גַּעֲשׂוּ אַרְבָּעֵנָע זַאף). וּבְחִסְדּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֶצֶל מִי שֶׁמְאִיר אוֹר רַבְּנוּ ו"ל, עָלָיו יֵשׁ כָּל מִינֵי כְּסוּיִים וְהִסְתָּרוֹת מִבְּפָנִים וּמִבְּחוּץ בְּכָלֵל וּבְפָרֵט.

עַל-כֵּן, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיִּקְרָ! חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד לֵהִיּוֹת חֲזַק בְּהִתְקַרְבוֹת אֶל רַבְּנוּ ו"ל, וְתִתְמִיד מְאֹד מְאֹד בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, וְאַל תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוֹם צְבוּעַ וּמִשְׁלַח, שֶׁבָּא בְּשִׁקְרִים מֵאַרְץ יִשְׂרָאֵל בְּשֵׁם זְקֵנִים טְפֹשִׁים... עָלֶיךָ תְּמִיד לְרָאוֹת וְלִהְסַתֵּפֵל מֵהַ שֵׁשׁ לְךָ בֵּיד, וְאַיִה הֵיכָן הַרוּחַת בְּהִתְקַרְבוֹתֶיךָ אֶל רַבְּנוּ ו"ל.

אַחֵי הַיִּקְרָ! רְאֵה לְהִשְׁתַּוְּקֵק תְּמִיד אֶל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְדַבֵּר זֶה יְכַנִּיס בְּךָ אֶרִיכַת אַפְסִים לֵהִיּוֹת מֵאַרְיָךְ אַף עַל כָּל דְּבַר (צ"ג) לְקוּטִי-מוֹהַב"ן, חֵלֶק א', סִימָן קנח).

עָלֶיךָ לְדַעַת, מִי שֶׁיּוֹשֵׁב בְּחוּץ לְאַרְץ, וּמִשְׁתַּוְּקֵק תְּמִיד לְעֵלוֹת לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וּמִצְפָּה וּמִיַּחַל לְבַנְּנֵן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, הָרִי הוּא מִתְקַדֵּשׁ בְּקִדְשַׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְהַמִּקְדָּשׁ. וְלִהְפּוֹךְ — מִי שֶׁגָּר בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וְחוֹשֵׁב תְּמִיד מִחוּץ לְאַרְץ, וְאֵיךְ שֶׁיְּכֹוֹל לְהַרְוִיחַ שָׁם כֶּסֶף וְכוּ', הָרִי יוֹשֵׁב בְּחוּץ לְגַמְרִי, וּמַחוּ בְּטַמְאָה, רַחֲמָנָא לְצַלָּן.

רְאֵה לֵהִיּוֹת סְבֻלָּן גְּדוֹל לְגַבֵּי אֲשֶׁתֶּךָ, וְתַתֵּן לָהּ הַרְבֵּה תְּשׁוּמַת לֵב, וְתַחֲזָקָה וְתַאֲמָצָה לֵהִיּוֹת תְּמִיד בְּשִׁמְחָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ...

פֹּה תִקְבַּל רְצוּף שְׁלֹשָׁה מִכְתָּבִים לְשִׁלְשָׁה בַּחוּרִים, וְרְאֵה לְמָסֵר לָהֶם, וְגַם תַּחֲזָקֵם בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ו"ל.

הַרְבַּ הַחֲסִיד ר' מִיכָל, נִכְדַּ מוֹהֲרַנ"ת ו"ל, הַתְּבַטָּא, שֶׁהִכְפָּה שְׁלוֹ אֵינָה נִחָה עָלָיו בְּלִי מִקְוָה, דָּאוּ קַאפִּיל הַאֲלֵט זִיךְ נִישְׁט אוֹיף מִיִּין קַאפּ אָן מִקְוָה.

ו' צה.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וַיֵּצֵא, ב' כִּסְלוֹ הַתְּשַׁמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְהַאֲבִירָה הַיְקָרָה לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנְּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... גְּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצַח נְצָחִים.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי שָׁבוּר לְשִׁמְעַת אֵת מְרִירוֹת לְבָבְךָ, אֵךְ לֹא כִּף קִבַּלְנוּ מִרְבָּנוּ ו"ל, כִּי אֶסוּר לְאָדָם לְמַשֵּׁךְ אֵת עֲצָמוֹ אֶל הַצַּעַר, אֲדַרְבָּה, הָאָדָם צָרִיךְ לְחַפֵּשׂ וּלְמַצֵּא בְּעֲצָמוֹ נִקְדוּת טוֹבוֹת שְׂיֵשׁ בּוֹ (עֵין לְקוּיטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רפכ), וּלְשַׁמַּח אֵת עֲצָמוֹ בְּכֹל מִינֵי אַפְגָּיִם שְׁבָעוּלָם. וְכֵן צָרִיךְ הָאָדָם לְהַפְּךָ אֵת הַיְגוֹן וְהַאֲנָחָה אֶל תּוֹף הַשְּׂמִיחָה (עֵין לְקוּיטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כד), וּלְמַצֵּא הֶרְחָבוֹת בְּתוֹף הַצְּרוּת שְׁלוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה סוּף כָּל סוּף לְהַפְּךָ אֵת הַכֹּל (עֵין לְקוּיטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצה).

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידִי, אֶהוּבִי הַיְקָרָה! עַקֵּר הַהִתְקַרְבוּת אֶל רַבְּנוּ ו"ל תְּלוּיָה אֵךְ וְרַק בְּלִמּוּד סִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, עַל-כֵּן רָאָה לְהִתְמַיֵּד בָּהֶם הַרְבֵּה, וְשֵׁם תִּמְצָא מְרַגֵּעַ לְנַפְשֶׁךָ.

עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי מוֹהֲרַנְי"ת ו"ל הַיְאִיר אֵת אוֹרוֹ הַגְּנוּזֵי שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל בְּתוֹף תִּלְמִידָיו בְּאִפְסָן אַחַר לְגַמְרֵי, וְעַל-כֵּן הִחְזִיקוּ מֵעַמֵּד, אֶף-עַל-פִּי-כֵן מְרַב הַתְּמוּרוֹת וְהַמְּחֻלָּקָת, רַבִּים רַבִּים נִפְלוּ וְנִתְרַחְקוּ מִמֶּנּוּ. וְכֵן הָיָה בְּכָל דּוֹר וְדוֹר אֶצְלֵי אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ הַקְּדוּשִׁים, כָּל אֵלוֹ שֶׁלְקָחוּ אֵת דְּבָרֵי רַבְּנוּ ו"ל בְּרַצִּינּוֹת, גָּדְלוּ וְהִצְלִיחוּ עַד מְאֹד, וְלֹא הִנִּיחוּ אֵת עֲצָמָם לִפְלֵי כָּלָל, אֵף שֶׁעָבַר עֲלֵיהֶם מֶה שֶׁעָבַר — יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת, קִטְנוֹת וַיְסוּרִים, אָבָל יָדְעוּ בִּיּדִיעָה בְּרוּרָה וּמְחֻלָּטָה, כִּי רַבְּנוּ ו"ל הוּא הַחַיּוּת שְׁלֵהֶם, וְעַל-כֵּן לֹא עָזְבוּ אוֹתוֹ בְּשׁוּם אִפְסָן, וְעַל-יְדֵי-זֶה גָּדְלוּ וְהִצְלִיחוּ. לֹא-כֵן אֵלוֹ אֲשֶׁר כָּל הַתְּקַרְבוּתָם לֹא הִיָּתָה בְּרַצִּינּוֹת, לְבִסוּף נִפְלוּ וְנִתְקַרְרוּ לְגַמְרֵי, רַחֲמָנָא לְצַלָּן.

עַל-כֵּן, חֲמַדַּת לְבָבִי! מֵאַחַר שְׁזָכִיתָ בְּזָכִיּוֹת חֲנָם לְהִתְנוּדַע מִרַבִּי

אַמַּת כְּזָה, מִדּוּעַ לֹא תִקַּח אֶת עֲצֻמְךָ בְּרִצְיָנוֹת, וּתְקִים כָּל עֲצָה וְעֲצָה מִרְבֵּנוּ וְ"ל בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשֵׁיטוֹת גְּמוּרָה.

וְהַעֲקֹר, שֶׁכָּל עֲצָה מִרְבֵּנוּ וְ"ל צְרִיכִים תִּכְףּ-וּמֵיד לְשָׁרוֹתוֹ (דָּאס צו ווייקן) בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת, פִּי אַחֲרַת תְּהִיָּה חֻכְמָתוֹ מִרְבָּה מִמַּעֲשָׂיו, שָׂאז הַבְּטִיחַ הַתָּנָא שְׁחֻכְמָתוֹ תִּתְבַּטֵּל.

וְהַדְּבָר הָרִאשׁוֹן אֲצֵל רַבֵּנוּ וְ"ל הוּא שְׁמַחָה, שְׁמֵרְחֶבֶת אֶת הַמַּחַ וְהַדְּעַת, לְזִכּוֹת לְחֹשֶׁב עַל תְּכֻלֵּיתוֹ הַנְּצַחִית (צ״ן לְקוּיט־מוֹהַר״ן, חֶלֶק ב׳, סִימָן י״). עַל-כֵּן תִּתְחַיֵּל עִם עֲצָה זֹה, וְתִתְפַּלֵּל תְּמִיד: "רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, זַפְנֵי לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, עַד שֶׁהַשְּׂמַחָה תַּעֲבֹר דְּרָךְ כָּל קוּמָתִי, וְאַזְכֶּה לְרַקֵּד בְּכָל יוֹם וְיוֹם מִרַב שְׂמֻחָתִי בְּךָ".

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ו' צו.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדְרֵי וַיֵּצֵא, ב' כְּסֵלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לִיְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, שׂוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֻכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח לְנֹצַח נְצָחִים.

אֶת מַכְתְּבְּךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי בְּצִרוּף הַשִּׁיחוֹת, וּמְאֹד אֲנִי שֹׂמֵחַ לְשִׁמְעַת הַטּוֹב מִמֶּךָ.

חֲסֵדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֶת סֵפֶר הַשִּׁיחוֹת, כְּרָךְ א', שֶׁלְקַט הָאֲבָרָה ... כְּבָר נִכְנַס לְדַפּוּס, וְנָא וְנָא לְעוֹר לְהַפִּיצוֹ, פִּי רַב טוֹב יֵשׁ שָׁם, וּמִי יִתֵּן שִׁיכְרֶךָ בְּכָרֶךָ נְאֻה. וְעַכְשָׁיו הוּא כְּבָר עֲסוּק בְּסִדּוּר כְּרָךְ ב', וּבְקָרוֹב יִגְמוֹר, וְיֵשׁ אֲצֵלוֹ כְּמָה כְּרָכִים, יַעֲזוֹר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שִׁפּוּצוֹ מַעֲיָנוֹתֵינוּ חוּצָה, אֲשֶׁר הַכֹּל מִסְתּוֹכֵב רַק עַל קֻטֵּב אֶחָד — לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת רַבֵּנוּ וְ"ל, הַמְּגַלֶּה אֶת אֲמַתּוֹ מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם.

רְאֵה לְשֵׁלֶם אֶת הַחֻבוֹת לְהַיְקָר וְהַנְּעֻלָּה ... גֵּרוֹ יְאִיר, פִּי מְאֹד מְאֹד שְׂעֵתָא דְּחִיקָא לִיָּה, וְאִם לֹא יִהְיֶה לוֹ מְאִיִן לְשֵׁלֶם אֶת חֻבוֹתָיו לְהַמְדַּפִּיס, יִהְיֶה מְכָרְח לְהַפְסִיק לְהַדְפִּיס, חַס וְשְׁלוֹם, וְזֶה חֻבֵּל מְאֹד

מאד, כי יש תחת ידי עכשו עשרה קונטרסים מוכנים לדפוס, מלבד כמה ספרים גדולים, ראה לעזר לו. וכן אתה ראה להדפיס את הקבץ "גחלי אש" חלק אחר חלק, כי הוא מאד מאד יפה, ותפיעו העקר בין בני הנעורים בישיבות, ובקרוב אתן להדפיס קונטרס "לוח שעורי למודים", אשר מקבל אצלנו כל תלמיד מ"היכל-הקדש", ורושם לעצמו בכל יום ויום אם למד זאת, והוא דבר נאה ומכניס חשק בהתלמידים ללמד ולגמר חמשה-עשר שעורים בכל יום ויום.

וכן קונים הבחורים עכשו מכונת צלום טובה מאד בעבור קרוב לחמשה אלף דולר, באפן שיוכלו לצלם ולהדפיס בכל שבוע את הספר "תוף הנחל", שמעתיק ורושם הבחור היקר ... גרו יאיר, והוא ממש קולע אל השערה, כי את אשר הוא זוכר הוא כותב בדיוק, ובנדאי צריכים לתקן עוד את הלשון, וכן בנדאי הוא אינו כותב הכל, כי תהלה להשם יתברך, האריכות מצויה אצלנו מאד, פידוע לך, פי דברי רבנו ז"ל הם כמים המתגברים, מים שאין להם סוף. ואם ירצה ה', בקרוב נשלח לכם מכל פרשה ופרשה מפרשת השבוע, והוא קונטרס עבה, תהלה להשם יתברך.

הדורש שלומך...

את הספר "מחשוף הלכון" יש לי, אם אפשר להשיג לי את ספרי הגאון ר' חיים פאלאג'י ז"ל — מה טוב, יותר מעשרה מספריו יש לי כבר, אבל הרב אין לי, כי הוא חבור של שמונים ספרים שנדפסו, אם אפשר להשיגם — מה טוב.

ו' צז.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ניצא, ג' כסלו ה'תשמ"ה.

שלום רב להבחור היקר לי מאד, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לגצח נצחים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמֵאֵד מֵאֵד אָנִי מְצַטְעֵר בְּצַעֲרְךָ
הַקָּשָׁה, שְׁנִפְצַעְתָּ וְכוּ'.

מָה אָמַר לָךְ! כָּל הַחַיִּים שֶׁל הָאָדָם מְעֻשְׂפִים בְּעֵנֶן וְעֶרְפֶּל, וְאִין
שׁוֹם בְּרִיָּה יוֹדַעַת מִי הוּא וּמָה הוּא, וּמָה שְׁלִיחוֹתוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וּמָה
עָלָיו לְתַקֵּן, וּמָה הִזָּה קִלְקוּלוֹ בְּגִלְגּוּלוֹ הֶרְאִישׁוֹן וְכוּ'.

עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי אִין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל
לְכָל אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא, אִין אָדָם נוֹקֵף אֲצַבְעוֹ מִלְמַטָּה אֱלֵא אִם-כֵּן
מְכַרְיִין עָלָיו מִלְמַעְלָה (חֲלִין ז:); וּמִכָּל שֶׁכֵּן אֶסוֹן גְּדוֹל כְּזֶה שְׂאֲרַע
לָךְ, בְּיָדָי יֵשׁ בְּזֶה סִתְרֵי נִסְתָּרוֹת וְכוּ', מְרִזֵי הַגִּלְגּוּל וְכוּ'.

הֲלֵא תִרְאֶה וְתִבִּין בְּעֵינֶיךָ, וְתִשְׁפִּיל הַיֵּטֵב, כִּי אִין זֶה דְּבַר
פְּשׁוּט, שְׂאֵתָה נּוֹסֵעַ, וּפְתָאֵם יוֹצֵא כָּלֵב קֶטָן, וְנִכְנָס לָךְ לְגִלְגָּלִים,
וְאֵתָה פּוֹנֶה לְיָמִין, וְהוּא נִכְנָס לָךְ בְּצַד שְׂמָאל, פּוֹנֶה לְשְׂמָאל, וְחוֹזֵר
וְנִכְנָס לָךְ מִצַּד יָמִין, עַד שְׂאֵתָה מִתְּהַפֵּף, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וּבְאֵה נִגְדֵךְ
מִשְׂאִית גְּדוֹלָה וְדוֹרְסֵת אוֹתְךָ וְכוּ'. מִי שְׁעִין אָמַת לוֹ, וּמִתְבּוֹנֵן
בְּאֱלֻקוֹת הַמְּחִיָּה וּמְהִיָּה אֶת כָּל פְּרִטֵי הַבְּרִיאָה, הוּא רוֹאֶה פֶּה
תִּכְף-יִמִּיד יָד ה', וְסוֹד הַגִּלְגּוּל, סְפּוֹר הַקְּשׁוֹר לְשִׁלְשָׁה אַנְשִׁים: אֵתָה
וְהַכָּלֵב וְהַנְּהַג וְכוּ'.

וְיֵשׁ עוֹד סוּדוֹת וְרִזִּין עֲלָאִין בְּדוּמָם, צוּמַח, וְכוּ', מָה פְּתָאֵם
בְּרַחוּב הַזֶּה (אֵלוֹ הָאֲבָנִים — דוּמָם), וּמָה פְּתָאֵם הַמְּשָׂאִית הַזֶּה
(הַצּוּמַח הַזֶּה — הַיְנוּ הַקְּרָשִׁים שְׁבַמְשָׂאִית)?! וּבְכָל זֶה יֵשׁ עֵינֵינִים
נִפְלָאִים לְמַעְלָה מִשְׁכָּלְנוּ, וּמִי יוֹדֵעַ אִם לֹא הֵייתָם חִיבִים לְנַהַג
הַמְּשָׂאִית מִשְׁהוּ, וְכָל אֶחָד קִבֵּל אֶת שְׁלוֹ וְכוּ'.

עַל-כֵּן, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! אֵיעֲצֵךְ וַיְהִי אֱלֻקִּים עִמָּךְ, יַעֲזֵן,
שְׂזַכִּיתָ בְּזַכּוּיֹת חֲנָם לְהַתּוֹדֵעַ אֶל רַבְּנוּ ז"ל, עָלֶיךָ לַעֲסֹק בְּתַקּוּן
נִשְׁמַתְךָ, וְאֵל תִּסְתַּכֵּל עַל גּוֹפֶךָ כָּלֵל, כִּי מִמִּילָא תַעֲבֹרְנָה הַשָּׁנִים,
כְּמֵאֵמֶר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּיִטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן סא): כָּל הַשְּׂבָעִים שָׁנָה
הֵם כְּרַבַּע שְׂעָה מִמָּשׁ, עֵינֵי שָׁם; וְעַל-כֵּן הָאֵם כְּדָאִי לְחֻשְׁבִּי וְלְדָאֵג
עַל בְּעִיָּה שֶׁל רַבַּע שְׂעָה?! וְעַל-כֵּן רָאֵה לְתַקֵּן אֶת נִשְׁמַתְךָ, רָאֵה

להפך את היגון והדכאון שלך אל שמחה אמיתית, ותדע שאתה בא עכשו על תקונך הנצחי, שלא תצטרך עוד פעם לרדת אל זה העולם.

לכן הרגל עצמך לדבר עמו ותברך בלשון שאתה רגיל בה, ותאמר בכל יום ויום את כל ספר התהלים, וכן תאמר בכל יום ויום ח"י פרקים משניות, ואם ישאר לך עוד זמן, תאמר הרבה מתקוני-זהר בסדרן.

ואם אתה רוצה להציל את ירך, תהיה רגיל לנסע אל הציון הקדוש של רבי מאיר בעל הנס, ותדליק שם נר של שמן זית, ותבקש הרבה רחמים: "אלקא דרבי מאיר ענני", ושם תהיה ישועתך.

אודות מקוה, יען שיש לך פצעים בגרון וכו', ופתוח לך שם, לא עלינו, על-כן אל תלך, רק תשתדל לקחת תמיד אמבטיה חמה, שתהיה נקי וטהור, והשם ותברך יחוס ויחמל עליך.

המברך ומאחל לך כל טוב.
הדורש שלומך...

ו' צח.

בעזרת השם ותברך, יום שלישי לסדר ויצא, ג' בסלו ה'תשמ"ה.

שלום רב לידידי הנקר לי מאד, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו גן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לגצח נצחים.

את מכתבך כבר קבלתי פעמים, וכן עניתי לך שתי פעמים, וכתבתי לכתבת ביתך, ועכשו קבלתי את מכתבך, ואמרתי לכתב אל כתבת הישיבה, וגם רצוף פה שני מכתבי תשובה לשניהם.

מה אמר לך! ראוי לנו לשמח מאד מאד על נעם חלקנו, אשר בנחל שם גורלנו, ובפרטיות אתה, שהגך זוכה לעסק בבנין

"היכל-הקדש" לקרב רחוקים, אשר אין למעלה מזה בתקון הברית, ובנדאי בוא תבוא על שכרך גם בעולם הזה, מפל שכן בעולם הבא הנצחי.

ראה להתבודד הרבה עמו יתברך, ותפריד מחשבתך ממחשבות עולם הזה, ותחשב רק ממנו יתברך, ודבר זה יכניס בך רוח טהרה, רוח נבואה, שתזכה להשיגו יתברך בגלוי נפלא.

ועליך לדעת, פי הנבואה וההשגחה צריכה הכנה, ואין לה עוד הכנה יותר גדולה מתפלה והתבודדות, אשר מקדשת ומטהרת את האדם מבית ומבחוץ. וכן ראה לקדש את השבעה גרות: העינים, האזנים, החטם, והפה, שהם פגוד הארבעה עולמות: אצילות, בריאה, יצירה, עשייה, ובקדשת איברים אלו, שהם עקר האדם, נעשה כלי לקבל בו הארת המח, שפע אלקי (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כא). ועל-ידי שיקדש את עצמו, יזכה להשיג השגות אלקות, ויבין וישיג איך הטבע הוא כפסא להשגחה, והבחינה הוא כפסא לדיעה, פי באמת אין שום מציאותו בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא.

הדורש שלומך...

ראה לעורר את אנשי שלומנו שבמחנכם, שישלמו בעבור כל הספרים שלוקחים מ... גרו יאיר, באפן שלא יפל בחובות, ויהיה ההכרח להפסיק, חס ושלום, את ההדפסה, הוא ככר ממילא בעל חוב גדול, ואסור להגדיל לו חובותיו.

ו' צט.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויצא, ג' כסלו ה'תשמ"ה.

שלום רב להיקר והנעלה, שוטה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

רְאֵה לְהִיּוֹת רְגִיל בְּאֲמִירַת תְּהִלִּים, אִם אֶפְשָׁר לֹאמַר בְּכָל יוֹם
וַיּוֹם "יוֹם שְׁלָם שֶׁל תְּהִלִּים", בְּאֶפֶן שֶׁתִּזְכֶּה לִסְיִים בְּכָל שְׁבוּעַ סֵפֶר
תְּהִלִּים, אִין לְשַׁעַר מַעְלֶתָה, כִּי אֲמִירַת תְּהִלִּים מְסַגֶּלֶת לְתִשׁוּבָה,
וּפּוֹתֶחֶת לוֹ הַשְּׁעָרִים הַסְּתוּמִים, וּמְקַשְׁרֶת אוֹתוֹ אֶל הַשְּׁעַר וְהָאוֹת
הַשִּׁיף לְשַׁרֵּשׁ נִשְׁמָתוֹ (צִיָּן לְקוּטִי-מוֹהֲרָ"ן, חֶלֶק ב', סִימָן עג), וּמְמַשְׁכֶּת
יְשׁוּעוֹת וּרְפוּאוֹת וְשִׁדּוּד הַטָּבַע מִמֶּשׁ. מְלַבֵּד זֹאת צְרִיכִים לֹאמַר בְּכָל
יוֹם אֶת ה'תִּקּוֹן הַכְּלָלִי שֶׁגֵּלָה לָנוּ רַבְּנּוּ ז"ל, וְאָמַר, שֶׁאֲמִירַת הָעֲשָׂרָה
מְזַמְרִים אֵלָיו הוּא תִקּוֹן גָּמוּר, וְתַכְּף-וּמְיָד כְּשִׂיאֵמָרֶם, אִין לוֹ כָּבֵד
מֵה לְדַאג כָּלָל.

וְעַל כֵּלָם — רְאֵה לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתִבְרַךְ בְּלִשׁוֹן שֶׁאֲתָה רְגִיל בָּהּ,
שֶׁזֶה עוֹלָה עַל הַכָּל, כִּי הַדְּבוּר עִמּוֹ יְתִבְרַךְ יִקְשֶׁר אֶת נִשְׁמָתְךָ אֵלָיו
יְתִבְרַךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמְךָ...

ו' ק.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּצֵא, ג' כֶּסֶלּוֹ ה'תַּשְׁמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לִידִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבַע
מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחַת נְצָחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמְאֹד מְאֹד שֶׁמְחַתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב
מִמֶּךָ.

אָחִי, אָחִי הַיְקָר! רְאֵה לְהַדְבִּיק מִמֶּנּוּ מִחֲשֵׁבֶתְךָ רַק בְּאֲמַתַּת
מְצִיאוֹת יְתִבְרַךְ, וְתַמִּיד תִּצְיֵר בְּדַעְתְּךָ, אִיךָ שְׁכָל הָעוֹלָם כָּלוֹ מְלֵא
אוֹר, וְאֲתָה עוֹמֵד בְּאֲמָצַע.

וּבְאֲמַת גֵּלָה לָנוּ רַבְּנּוּ ז"ל: בְּמְקוֹם שֶׁהָאָדָם חוֹשֵׁב — שֶׁם כָּל
הָאָדָם (צִיָּן לְקוּטִי-מוֹהֲרָ"ן, חֶלֶק א', סִימָן כא); וּכְשֶׁאָדָם חוֹשֵׁב תַּמִּיד רַק

ממנו יתברך, על-ידי-זה נעשה כלי להשראת השכינה, ובמשך הזמן ינדבק מאד מאד, אף ששעכשו עדין הוא פגום מאד, אף מרב אור שימשיך מספירת הבינה (שהיא מדת ההתבוננות), על-ידי-זה יעורר את עיני הקלפות (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לה).

מה אמר לך! ראוי לנו לשמח מאד מאד על נעם חלקנו, אשר בנחל שם גורלנו, טוב להודות להשם יתברך על כל החסד חנם הזה.

ולמען השם יתברך לטובתך הנצחית, אל תטעה עצמך, רק ראה לדבר עמו יתברך מהרגע שאתה קם עד הרגע שאתה סוגר את העינים בשנה, הרגל עצמך לדבר תמיד רק עמו יתברך, וזה יזכר אותך מאד מאד, ויקשר את נשמתך באין סוף ברוך הוא, ותרגיש את אורו יתברך בלי צמצומים.

אודות ראש השנה, עליך לדעת כי העקר להתפלל בין עשרה מאנשי שלומנו היקרים, הקוראים עצמם על שם רבנו ז"ל, ואינם מתבישים מזה, מפל שפן כשיש בין העשרה האנשים, כאלו שזוכים להתמיד בספרי רבנו ז"ל, אשר רק זה נקרא מקרב אמת, והשם יתברך יעורר שיפתחו הגבולות, ונזכה כלנו להיות אצל רבנו ז"ל באומן על ראש השנה.

אודות שאתה אומר, שהיו פחותים על הקבוץ הקדוש שלנו וכו', מדוע לא תזכר את דברי רבנו ז"ל, שאמר בראש השנה האחרון: אי אהרן איז נישטא, און בערעלע איז נישטא, מוז איך שוין ארועקגיין ווען זיי וואלטן געווען וואלט איך געהאט א רפואה [אוי, אהרן אינגו, ובערל אינגו, בשביל זה אני מכרח להסתלק, אם היו, אז הייתה לי רפואה]. אהרן היה הרב מברסלב, שהיה איש אלקים, בערעלע היה איש פשוט מאד מעיר ויניצא, ושניהם היו נמנים מאנשי שלומנו, ובראש השנה האחרון שניהם לא באו, ואז הפליט רבנו ז"ל דבור כזה (ומדברים) אנשי שלומנו איך שרבנו ז"ל חבר את שניהם יחד להורות, כי אצלו כלם חשובים).

ואודות מה שאומרים בשמי שקרים, מה אעשה?! דבר זה פואב לי מאד, ובחסדו יתברך, הדפיס עכשו האברך ר' ... גרו יאיר, ספר ... וכן הבחור ... גרו יאיר, מדפיס בכל שבוע ... עלי לומר, פי רק מה שמובא שם — זה אמת, וכך אמרתי, ומה שאחרים אומרים — זה שקר וכזב.

הדורש שלומך...

ו' קא.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויצא, ג' כסלו ה'תשמ"ה.

שלום רב.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד שמחתי על שאת עוזרת לבעלה, בן יעזר לכם השם יתברך תמיד, וירחיב לכם בפרנסה, ולרוות רב נחת דקדשה מבניכם.

אודות העקרבים שנכנסים אצלכם תמיד, רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ז'), שעקרבים מרמזים על עצות רעות, עין שם; הינו שרוצים לחתור בביתכם תמיד עצות רשעים, וצריכים לבטלם, על-ידי שתקבלו תמיד רק את עצות הצדיק האמת, שהוא כלו זרע אמת.

המאחל לכם כל טוב.

ו' קב.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויצא, ג' כסלו ה'תשמ"ה.

שלום רב וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, ידידי היקר לי מאד, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי.

וגדל שמחתי על הבשורה טובה שבשרתני, שזכית כבר להגיע בשעורך במשניות לפעם המאה ואחת, על-ידי שאפה לומד בכל יום יום ח"י פרקים משניות — אין לשער ואין לספר, וגדל התענוג הרוחני שאפה גרמת לי, זה אי אפשר להסביר כלל, מפל שפן בכתב.

חסדי השם יתברך, שאפה מסתובב ב"היכל-הקדש" משנת תש"ל במדמה, וברוך הוא יתברך שמו; שלא הפסדת על שהסתובבת בהיכלא דמלכא עלאה, וזכית לחטף עוד הרבה נקודות טובות במקרא, ובגמרא, ובמדרשים, בזהר ובתקונים, והעולה על הכל — בספרי רבנו ז"ל, "מה רבו מעשיך ה', כלם בחכמה עשית" (תהלים קד, כד), ועקר החכמה היא, שנתן הקדוש-ברוך-הוא כח לבחירה, שיהיה נצלם ונסתר וגלוי ופתוח; מצד אחד הכל נצלם ונסתר, כל מה שנעשה ב"היכל-הקדש", היכל רבנו ז"ל, שתהלה להשם יתברך יש כמה מאות אברכים ובחורים בכל קצוי תבל הנמנים מתלמידינו, ותהלה להשם יתברך, מסימים בכל חדש ששה סדרי משנה ו"לקוטי-מוהר"ן". ומלבד זאת מתמידים מאד מאד בכל חלקי התורה הקדושה. ומצד שני כל אלו שזכו להפנות על תלמידי "היכל-הקדש", קדש קדשים, מחיים עצמם עד מאד בערבות נעימות ויו חיות אלקותו יתברך, המאירה עליהם, באשר מבינים מעט מזעיר מהספרים הנדפסים.

חמדת לבבי! ראה לחזק עצמך מאד מאד, ושמר מאד על בריאות גופך, ותנוח הרבה. אפה יכול ללמד גם בשכבך במטה, וכן השמר מאד מאד לא לאכל שום דבר מלוח או חריף, פי זה מאד מאד מזיק למי שסובל על לחץ דם גבה.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד להיות בשמחה עצומה, פי רבנו ז"ל גלה לנו, אשר השמחה היא רפואה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כד). וכן ראה לשמח את אשתך, פי דרפן להיות תמיד מרורות ועצובות ומדכאות, ובפרטיות בעת העבור וכד', או אחר

לידה וכו', ועל-פּן צריכים לשמח אותן. וכבר אמרו חכמינו הקדושים (ראש השנה ו.): אשה — בעלה משמחה. וראה לעזר לה עם הילדים, וראה שתמיד יהיה פלי זמר בביתכם.

הדורש שלומך...

ו' קג.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויצא, ג' בסלו ה'תשמ"ה.

שלום רב וברכה.

מאד מאד אבקש אותך לשמר על בריאות גופך, וראי לשמח עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, פי השמחה בבית משנה שכינה בבית, ומביאה הצלחה בבית, ומרחיבה את הדעת בבית, ומורינה את המתח בבית. אל תסתכלי על שכנות כלל, תסתכלי רק על עצמך, ואז תזכי להיות הכי מאשרת בחיים.

חסדי השם יתברך, שנתן לכם מתנות יפות פאלו, ילדים מתקים כמו פרחים, בלי עין הרע, על-פּן עליך לשמח מאד מאד, ולאכל ולשתות דיקא, וכן ראי להיות לעזר לבעלך, שיוכל ללמד תורה, ותתחלקי יחד עם תורתו חלק כחלק.

המברך אתכם...

ו' קד.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויצא, ג' בסלו ה'תשמ"ה.

שלום רב להאברהם היקר לי מאד, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לגנח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ושמחתי מאד לשמע הטוב ממך.

אחי, אחי היקר! ראה להחזיק מעמד, ואל תפל בדעתך כלל, כי גדול אדוננו ורב להושיע.

חסדי השם יתברך, שאנו יודעים מרבי אמת כזה, המקרבנו אליו יתברך, ומגלה לנו את אמתת מציאותו יתברך, מה רבו מעשיך ה', כלם בחכמה עשית.

ראה, אהובי, אחי היקר! להכניס תמיד אמתת מציאותו יתברך בתוך דעתך, וזה יועיל לך הרבה להפטר מכל הצרות והיסורים שלך; כי עקר הבלבולים של האדם הוא רק מחמת חסרון אמונה, כי המאמין האמתי בו יתברך, הוא תמיד בשמחה, כי יכולים לעבד את השם יתברך מכל דבר, ומי שיש לו אמונה — חזיו חיים נעימים.

העקר אל תמשיך עצמך אל המרירות והדכאון, ואל תקח הרבה עבודות וכו', אפלו בעניני הלמודים, ראה לצמצם וללמד אפלו מעט דמעט מכל שעור, כדברי רבנו ז"ל: "אביסל איז אויך גוט" [מעט גם-כן טוב], וצריכים לשמר מאד מאד לא להכביד על עצמו כלל.

העקר להיות רגיל לדבר עמו יתברך בלשון שרגיל בה, ועל-ידי-זה יזכה שיתגלה לו האור הגנוז של רבנו ז"ל, כמו שאמר מוהרנ"ת ז"ל: מי שרוצה לטעם טעם אור הגנוז, שהוא רבנו ז"ל — ירבה בהתבודדות. ואנשי שלומנו רגילים לומר: אלמלא לא זכינו לקבל מרבנו ז"ל רק הסוד של ההתבודדות, היתה כבר פדאית כל ההתקרבות, כי בלי תפלה והתבודדות, האדם אבוד לגמרי, רחמנא לצלן. על-כן ראה לחזק עצמך להיות בן חורין ממש.

חמדת לבבי! מה טוב ומה נעים למי שזוכה לזכר תמיד ממנו יתברך, וליחד יחידים קדושים. עליך לדעת, כי כל עשר ספירות: כח"ב חג"ת נהי"ם — הם פרוץ אחד: אריה אנפין, אבא ואמא, זעיר ונוקביה, שהם שם הנו"ה אחד, וכל בחינה כליה מכל

הַבְּחִינֹת, וַיְכוּלִים לִיְחַד בְּפִרְטֵי פִרְטֵי יְחִיד אַחַר יְחִיד, לְכַנּוֹת מְזֵה הַיְכָלוֹת בְּעֵינֵי שְׂכָלוֹ.

אֲשֶׁרֵי הַזֹּכָה שְׂמַחֲשִׁבְתּוֹ תְּרַדֶּף רַק בְּדַבְרִים אֵלָיו, וְאִם עֲרִיז אֵינוֹ זֹכָה לָזֶה, עַל-כָּל-פָּנִים יִהְיֶה חֲזָק בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וַיִּצְיֵר בְּדַעְתּוֹ כִּי הַכֹּל אֹרֵךְ הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא עוֹמֵד בְּאַמְצַע, וְהָאֹרֵךְ מְסֻבָּבוֹ וְכו'.

מָה אָמַר לָךְ, אֶהוּבִי, אָחִי הַיְקָר! אֵיזָה נֶעַם, אֵיזוֹ עֲרִבוּת, אֵיזָה זִיו הוּא דָבָר זֶה, לְחַשֵּׁב תְּמִיד רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ וְלֹא מִהַקְלָפוֹת, שֶׁהֵם הַחוּלְקִים הַסּוֹבְבִים אֶת רַבְּנוֹ ז"ל, שֶׁהוּא הוּא הַשּׁוֹשְׁנָה וְכו'.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ו' קה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֵר וַיֵּצֵא, ג' כְּסֵלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְהַבְּחֹר הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחֵל, נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָ וְנִצְחִים.

אֶת מַכְתְּבֶךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי.

מְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי, שְׂאַתָּה חֲזָק בְּאַמִּירַת ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנּוֹת, אֲשֶׁר מוּבָא מִגּוּרֵי הָאָר"י ז"ל, שְׁזָה הוֹרֵג אֶת הַיֵּצֵר הָרָע. וְכֵן רַבְּנוֹ ז"ל אָמַר, שְׂמִי שְׂמַקְבֵּל עָלָיו לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם וַיּוֹם כָּךְ וְכָךְ, אֲזִי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה תּוֹצִיאֵנוּ מִהַבְּצִי שְׁנַפֵּל לְשָׁם, וּמַקְבֵּל אֶצֶל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, אֲשֶׁר 'כָּךְ וְכָךְ' זֶה אֲמִירַת ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנּוֹת.

וְכֵן הִזְהִיר רַבְּנוֹ ז"ל אֶת מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל לְהִיּוֹת זֶהִיר לּוֹמֵר ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנּוֹת וְקִיָּם זֹאת, וּמַקְבֵּל אֶצֶל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, שֶׁכָּל דָּבָר שְׂעִזָּה רַבְּנוֹ ז"ל אֶת מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל — זֶה שֶׁיֵּךְ לְכַלֵּל יִשְׂרָאֵל.

רְאֵה לְהִיּוֹת חֲזָק בְּזֶה מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וְאִז סוֹף כָּל סוֹף תִּזְכָּה לְצֵאת מִהַבְּצִי שְׁנַפֵּלָת בּוֹ בְּפָגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה וְכו'.

נא וְנָא לְעֶסֶק בְּכָל יוֹם וַיּוֹם בְּהֶפְצַת אוֹר וְסִפְרֵי רַבְּנוּ וַיִּלְבְּעוּלָם
בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ מִמֶּשׁ, אָשֶׁר זֶהוּ תְקוּן הַבְּרִית. אִם כִּי נַעֲשִׂיתִי כְּמִטְרָה
לְחֵץ עַל-יַדֵי-זֶה, וְרַבִּים לוֹחֲמִים לִי מִבֵּית וּמִבְּפָנַי, אֶף-עַל-פִּי-כֵן
כָּבֹד לֹא יוֹעִיל לְבַעַל-דָּבָר שׁוֹם דָּבָר, כִּי, תִּהְלֶה לְהִשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, כָּל
עוֹד נִפְשָׁנוּ בְּאַפְנוּ, נַעֲסֶק בְּעֶסֶק הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא הַזֶּה, לְהַגְדִּיל שֵׁם
הַצְּדִיק הָאֵמֶת בְּעוֹלָם, בְּהֶפְצַת סִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, וְאֵינִי מִתְפַּעֵל מִשׁוֹם
בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, יִהְיֶה מִי שִׁיְהִיָּה, תִּהְלֶה לְהִשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, רַבִּים אָשֶׁר
אֲתָנוּ מֵאָשֶׁר עִם מִתְנַגְּדֵי.

קָם עֲלֵשׁוּ דוֹר חֲדָשׁ 'בְּרִסְלָכֵר חֲסִידִים', הַמְקַיְמִים אֶת עֲצוֹת
רַבְּנוּ וַיִּלְבְּעוּ בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְזוֹכִים לְסִיִּם אֶת הַ"לְקוּטֵי-
מוֹהַר"ן בְּכָל חֲדָשׁ, וּמָה גַם שְׁמֵרְבִים בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת וְשִׁיחָה
בֵּינָם לְבֵין קוֹנָם, וְשׁוֹקְדִים בְּכָל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה: מְקַרָּא,
מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְּרָשׁ, רַמְבַּ"ם, טוֹר, וְשִׁלְחַן עֲרוּף, מִדֵּי יוֹם בִּיּוֹמוֹ
חַק וְלֹא יַעֲבֹר. אֲשֶׁרֵי עֵינַי רָאִיתָה זֹאת!

הַדּוֹרֶשׁ שְׁלוֹמָךְ...

רְאֵה לְעֵזֶר לְ... גֵּרוֹ יְאִיר בְּהַדְּפָסָה, וּתְשַׁלֵּם לוֹ עַל כָּל הַסְּפָרִים
שֶׁאֲתָה לּוֹקֵחַ, בְּאִפְּן שְׁלֹא יִשְׁאַר בְּעַל חוֹב, כִּי הוּא מְכָרְח לְשַׁלֵּם
לְהַמְדָּפִיס.

אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ מֵעוֹלָם לֹא אָמְרוּ לְאַחַר מָה לְעֲשׂוֹת, רַק עוֹרְרוּ
אוֹתוֹ עַל תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, וְשִׁיחָה בֵּינֵנוּ לְבֵין קוֹנוֹ, וְזֶה כָּבֹד וְגִלָּה
לוֹ מָה לְעֲשׂוֹת, כִּי מִי שְׁמֵרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, נִזְדַּכְּכִים
לוֹ הַמַּחֲזִין וְהַפְּלִיּוֹת, וַיּוֹדַע לְתַן עֲצָה לְנַפְשׁוֹ.

ו' קו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסִדֵּר וַיֵּצֵא, ג' כְּסֵלוֹ הַתְּשַׁמִּי"ה.

שְׁלוֹם רַב יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיְקָר, שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל,

נחל נובע מקור חקמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי.

ואם כי מצד אחד על מכתב ארץ בזה הייתי צריך לענות לך באריכות גדולה, אבל לעת עתה טרדותי רבו, ועל-כן אבוא רק בקצירת האמר.

חמדת לבבי! אחרי שעברת כבר בחייך כל מיני משברים וגלים וכו', והיית בנקבא דתהומא רבה, עבודה זרה ממש וכו', וזכית לחזור אל הקדשה, לדעתי, בזה בעצמו ראוי לך לשמח מאד מאד, כי מסתמא אם התאחזו בך כל-כך הקלפות, בודאי טמונים בנשמתך אוצרות, אשר אתה יכול עוד להוציא מהפח אל הפעל.

הייתי מאד מאד רוצה, שתמשיך לכתב לי באריכות גדולה כרצונך, ואל תסתכל על הסגנון, רק ראה לכתב עם נקדת האמת שבלבך. חס ושלום, איני לועג על שום מכתב, והשם יתברך יודע את האמת, כמה חורים ונקבים יש לי כבר בלבי זה ימים ושנים, לשמע ולקרא מכתבים כאלו כמו שאתה כתבת לי, וממש לבי נשבר ונדפה ונמס פמים, ואני מרגיש היטב היטב מכאובי נפשך ולבך בפרטי פרטיות וכו', בדיוק כמו שאתה מרגיש — אם לא יותר, כי אני רואה ומבין את שרש נשמתך וכו'.

אודות ספרי מינות, רחמנא לצלן, בודאי ראה לבערם תכף-ומיד מביתך, ובמקומם ראה תכף-ומיד לקבץ לעצמך קביעות חזקה בלמוד ספרי רבנו ז"ל, המכניסים אמונה ברורה ומזככת בלב האדם, גלוי אלקות ממש, ובפרטיות הספרים החדשים שעתה נדפסו, כמו: "אור אמונה", "בית אמונה", "גלוי אמונה", "דרך אמונה", "התגלות אמונה" וכו', מי יתן שבכסף הצדקה שלך תזכה להדפיס איזה חלק מהם, ויהיה לך תקוה על העבר.

חמדת לבבי! מה דהוה הוה, אל תמשיך עצמך אל הצער כלל,

כי עתיד גדול מחכה לה — אם תחזיק מעמד ולא תתרחק מרבנו ו"ל ומתלמידיו הקדושים שבכל דור ודור.

ראה להמשיך לכתב לי, ובצעת רצון אכתב לה באריכות.

ובין כך ובין כך הרגל עצמה לדבר הרבה עמו יתברך, בלשון שאתה רגיל בה, ודבר זה יזכר אותך לגמרי, ויפתח לך ונדעתך להרגיש ערכות נעם זיו שכינת עזו יתברך.

המצפה לשמע מך.

הדורש שלומך...

אמרו חכמינו הקדושים, כי התורה היא תבלין נגד היצר הרע (קדושין ל); מהו תבלין? זה מין ריח טוב שמכניסים במאכל, כמו-כן מי שהתגבר עליו היצר הרע וחסא, על-ידי-זה גרם ריח רע, וצריך לשפוך עליו תבלין, כדי לגרש הריח רע, ולהביא ריח טוב, וזה זוכים על-ידי למוד התורה הקדושה.

ו' קז.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויצא, ג' בסלו ה'תשמ"ה.

שלום רב להאברהם היקר לי מאוד, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי.

ונא ונא להסיח דעתך מן העבר לגמרי, ולא לחשד שום חשדות, ובכלל אסור להניח ולהנהיג בית עם קפדות וקטנות הדעת, עם מי כן לדבר ועם מי לא וכו', איפה ללכת ואיפה לא ללכת וכו', זה רק מעצבן את שניהם.

העקר הוא שמחה, לשמח תמיד, ולהרגיל עצמו להיות תמיד

במצב רוח טוב, וכן להרגיל את הבית בכלי זמר, עד שכל מי שיפגס לבית, ירגיש שהוא נמצא באיזה אולם של חתונה. אסור למשוך את עצמו אל הצער, ובפרטיות מי שזוכה להיות מקרב אל רבנו ז"ל, שהוא בן השמחה, הנחמן האמתי, המנחם את כל השבורים והנדכאים והרצוצים וכו', אשרי מי שזוכה לאחז עצמו בו תמיד, והעקר — על-ידי שקידה רבה בספריו הקדושים.

מה טוב ומה נעים, אם תרגיל עצמך לספר לבןך מרבנו ז"ל כל מיני ספורים, וכן לדבר עם אשתך דבורי אמונה והשגחה פרטית ובטחון חזק.

וכן ראה שיהיה לך בטחון עצמי, ואל זה תזכה — על-ידי תקף אמונה בו יתברך, המתיה ומהנה את כל הבריאה כלה. ועל-ידי שתזכה לאמונה פשוטה, זה יביא לך שמחה, כי אין לך עוד שמחה כהתרת הספקות, שבא בדרך כלל על-ידי תקף אמונה בו יתברך, שמאמין שהכל אלקות גמור הוא.

ומוהרנ"ת ז"ל אמר פעם לאחד מאנשי שלומנו: אם תהיה תמיד בשמחה, לא תראה פני גיהנום. וכן אמר לתלמיד אחר: אני נותן לך תשובה — שתרקד בכל יום ויום, וקיים זאת. ומספרים על אחד מאנשי שלומנו ר' אהרן קובליטשער ז"ל, שהיה חדוש נפלא בעבודת השמחה, ממש חד בדרך, תמיד היה עליו ושמח, ורקד ומשמח אחרים, אבל כשהוא לעצמו היה עני גדול, בית מלא בנות, ולא היה יכול להשיאן וכו', וביתו היה ריק מאכל, פשוטו כמשמעו. וכששאלו אותו: "איך ובמה אתם שמחים ורוקדים?" והשיב בתמימות: "אני מאמין, שפעם יתהפך כבר עלי הגלגל, וכבר יהיה לי טוב, ועל-כן אני מלנה לעצמי שמחה ורקוד מהזמנים הטובים שעתידים להיות לי"...

הדורש שלומך...

ו' קח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּצֵא, ג' פְּסָלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְהַבְחֹר הַיְקָר לִי מְאֹד, הַרוּצָה לְהֵאִיר בְּפָשׁוֹ בְּאוֹר
הָאוֹרוֹת, שׁוֹתֶה מִיָּמֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ
... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצֵחַ נֹצְחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

שְׂמַחְתִּי לְרֵאוֹת, אֵיךְ שָׁנַר חֲדָשׁ רוּצָה לְהֵאִיר וּלְהַדְלִיק עֲצָמוֹ
מִהָאוֹר הַגָּנוּז שֶׁל רַבְּנוֹ ז"ל.

מָה אָמַר לָךְ! אֵין מַלִּים בְּפֶה וּמְכַל שֶׁכֵּן בְּכַתָּב לְהַסְבִּיר אֶת
מַעֲלַת הָעֲנִין הַנוֹרָא הַזֶּה שֶׁל הַהֲתַקְרְבוֹת אֶל רַבְּנוֹ ז"ל, וְעַל-כֵּן לֹא
בְּחֻנָּם, שֶׁהַבַּעַל-דְּבָר לֹא יָנוּחַ וְלֹא יִשְׁקֹט, וּבִפְרָטִיּוֹת מִי שֶׁכָּבַר פָּגַם
בְּפָגַם הַבְּרִית, בְּנוֹדָאֵי מַעוֹרָר אֶת כָּל הַמְשָׁחִיתִים נִגְדוֹ, וַצְרִיכִים מִמֶּשׁ
מְסִירוֹת נֶפֶשׁ גְּדוּלָה נִגְדוֹ.

מָה אֶסְפֵּר לָךְ, וּמָה אֶאֱרִיךְ לָךְ, מַה שֶּׁסָּבְלוּ כָּל אֶחָד וְאֶחָד
מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, עַד שֶׁזָּכּוּ לְהַתְנוּדַע וּלְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוֹ ז"ל,
וְאַחֲרֵיכֶן כַּמָּה בְּזִיוּנוֹת וּרְדִיפוֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים הָיוּ לָהֶם, וְכָל זֶה
עָבַר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וּבִפְרָטִיּוֹת עַל מִי שֶׁרָאָה הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, שֵׁישׁ
בּוֹ כַחוֹת עֲצוּמִים, עָלָיו הִתְרַבּוּ וְהִתְפָּשְׁטוּ הַמְּנִיעוֹת וְהַמְרִירוֹת עַד
מְאֹד.

וּכְבָּר אָמַר רַבְּנוֹ ז"ל (לְקוּטִי-מִהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קפ"ה), שֶׁכָּל אֶלּוֹ
אֲשֶׁר עָבַר עָלֵיהֶם בַּתְחִלָּה מְרִירוֹת עֲצוּמָה וּמְנִיעוֹת רַבּוֹת בְּעֲנִין
הַהֲתַקְרְבוֹת אֶל הַצְּדִיק, וְעַמֵּד בְּנִסְיוֹן, הָיוּ לוֹ אַחֲרֵיכֶן כָּלִים טוֹבִים
לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ, עֵינֵי שָׁם; וְחַבַּת מְנִיעוֹת נִתְּהַפְּכָה וְנִנְעָשְׂתָה לְנִעִימוֹת.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידִי, אֲהוּבֵי הַיְקָר! מוֹהֲרַנְתָּ ז"ל אָמַר, שֶׁאֵין מִי
שִׁיקְרַע אוֹ יִשְׂרָף סֵפֶר, קִדְּם שֶׁעָבַר אִיזוֹ עֲבָרָה גְּדוּלָה, וְלִהְפוּף —
אֵין מִי שִׁיקַח אֵיזָה סֵפֶר בְּיָדוֹ, קִדְּם שֶׁהָיָה לוֹ אֵיזָה הַרְהוּר תְּשׁוּבָה
וַיֵּצֵא מִן הַפֶּלֶל. וְעַל-כֵּן אַל יֵרַע לְבָבְךָ בְּזֶה שֶׁכַּמָּה רָשָׁעִים שָׂרְפוּ,

רחמנא לצלן, את ספרי רבנו ז"ל, אוי להם אוי לנפשם! ובנדאי כלם פגומים בלי יוצא מן הכלל, ואם זה ברשות המשגיח — גם הוא פגום מאד, כי לא יתכן שאיש ישראל, אשר זיק יראת שמים בו, יצוה לשרף את הספרים, אם לא שהוא פגום מאד מאד, ורק השם יתברך יודע מעשיו (השני פפתורים באחוריו... זה לא עולה הרבה כסף לקנות ולתפור אותם...) וכן הוא בפנים, שבעתים הללו הערב-רב והאספסוף רצים בקורא בהרים רק לעשות כסף ולאסוף כספים: זה בשביל הקריה שלו, שבנה כמה דירות בעבור בניו... ולא יותר, כי הכל שקר וכזב, מי שבקי בזה מה שקורה ב... שאוספים כספים מזה חמש-עשרה שנים... ובין כך חתן את כל ילדיו... ועכשו יש להשליחים שלהם חצפה כזו להסית נגדנו, אשר מי שבקי היטב פהיום בהנהגת העולם, כל הכסף שעושים בעבור "ברסלב" בכלל — הכל בזכות הספרים הקדושים שזכינו להפיץ, כי ממש אין חלק בחלקי העולם, שלא הגענו לשם עם הספרים הקדושים, ועל-ידי-זה נתיקר ונתפרסם שם רבנו ז"ל. ועכשו באים: זה בקורתו — הקריה שלו... וזה בחביתו — הפולל שלו... וזה בכדו — התלמוד תורה שלו... ואינם מתביישים לדבר עלינו. ובפרטיות זה השליח מ... שהסית את אמן נגדנו, הוא בור ועם הארץ גמור בכלליות, ובפרטיות בעניני רבנו ז"ל, שאיני יודע מתי פתח איזה ספר מספרי רבנו ז"ל.

תאמין לי, אחי היקר! שיש לי להאריך על זה מאד מאד, אף אין לי הפנאי עכשו. מה אמר לך! זה עקר הבחירה והנסיין, שההכרח למי שפגם בבירתו לשמע התנגדות, ואשרי מי שיזכה להסתכל היטב היטב על עצמו, ויבין את אשר קלקל וכו', ועכשו בא רבי רחמן להוציא מהבץ שלו וכו', ולהכניס בו אמונה פשוטה בו יתברך, והתמדת התורה, שיזכה להיות בכל מקומות תורתנו הקדושה.

לדעתי, אחר ישוב הדעת בזה, שום בריה שבעולם לא תוכל להפרידו מרבנו ז"ל, ולא יתפעל משני פפתורים על אחוריו... וכן לא יתפעל מאילו מצרעים הרצים לאסוף יומם ולילה כספים בעבור

המוסדות... מוסדות ברסלב... אוי לאוּתה בּוּשֶׁה אוי לאוּתה חרפּה!
 ברוך השם, אנחנו מפיצים בכל העולם פלו רק ספרים ודברי
 אמונה.

הדורש שלומך...

ו' קט.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויצא, ג' כסלו ה'תשמ"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל האברך היקר לי מאד, שוּתָה
 מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר.
 לנכון קבלתי את מכתבך האריך.

עליך להבין, שהחיים אינם קלים כלל וכלל, פי עובר על כל
 אחד ואחד בזה העולם משברים וגלים שלא תאר, ואם אדם היה
 יודע מראש מה יקרה עמו בסוף, היה משתגע מרב פחד וכו' וכו',
 אלא כף הטביע הקדוש ברוך הוא את הבריאה, שאדם לא יזכר כל
 מה שעובר עליו, ולכן לא מגלים לאדם את העתיד. וזה מה שאמרו
 חכמינו הקדושים (פסחים נד:): שבעה דברים מכסים מבני אדם,
 ואלו הן: יום המיתה ויום הנחמה, ועמק הדין, ואין אדם יודע מה
 בלבו של חברו, ואין אדם יודע במה משתפר, ומלכות בית דוד
 מתי תחזור, ומלכות מתי תכלה; והכל כנ"ל, שלא כל דבר
 יכולים לגלות לאדם, פי אחרת היה אדם משתגע מרב צער ומרב
 פחד, ולזאת מעלימים ממנו.

ולכן עקר העצה — להכניס את עצמו לגמרי באמונה בו
 יתברך, לידע ולהודיע ולהודיע, אשר הוא יתברך מחיה ומנהיה
 ומקים את כל הבריאה פלה, ודומם, צומח, חי, מדבר, הם עצם
 עצמיות אלקותו יתברך. וככל שתכניס עצמך באמונה, כל החיים
 שלך יהיו חיים אחרים לגמרי.

אם הייתי מספר לך אחד מני אלה אלפי אלפים ורב רבבות

זכור וזכור צרות ויסורים, מרירות ומכאובים ששעברו עלי בְּחַיִּי, הַיִּיִת
מתפלא איך אדם יכול להחזיק מעמד.

מוהרנ"ת ז"ל הִיָּה פֶּעַם אַחַת לַיְלָה שָׁלֵם אֶצֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל,
וְצֶעַק: "כָּל מִשְׁבְּרֵיךָ וּגְלִיךָ עָלֵי עַבְרֵי", מִי יִתֵּן שְׂאֵזְפָה גַם אֲנֹכִי
לְבוֹא אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וְלִצְעַק שֵׁם כָּל הַלַּיְלָה וּלְרַבּוֹת הַיּוֹם: "כָּל
מִשְׁבְּרֵיךָ וּגְלִיךָ עָלֵי עַבְרֵי". אָבֵל בֵּין כֶּף אֲנִי צוֹעֵק בְּחַדְרֵי בַּעַת
הַהִתְבּוֹדָדוֹת שְׁלִי: "רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, כָּל מִשְׁבְּרֵיךָ וּגְלִיךָ עָלֵי עַבְרֵי".
כִּי בְּאֵמֶת אֵין לְאָדָם אֵלָא תַּפְּלָה, אָבֵל צְרִיכִים לְתַת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה
לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל הַחֲסָדִים וְהַרְחָמִים גְּמוּרִים שֶׁעוֹשֶׂה עִמּוֹ,
וְעַל-יְדֵי-זֶה נִכּוֹן לְבוֹ יִהְיֶה בְּטוֹחַ, שְׂיֻכַּל לְפָרֵשׁ אֶת שִׂיחָתוֹ. כִּי אִם
אָדָם מִתְחִיל תַּכְּף-וּמְדֵד לְבַכּוֹת עַל צְרוּתָיו, לֹא יֵאָרֵךְ זְמַן רַב שְׂיִתְחַדֵּל
מִלֵּה תַּפְּלֵל, כִּי יִשָּׁבֵר לְגַמְרֵי, אָבֵל תַּכְּף-וּמְדֵד כְּשֶׁמִּתְחִיל עִם תּוֹדָה
וְהוֹדָאָה, אֲזַי יְכוּל לְבַקֵּשׁ הַלְּאָה עַל כָּל צְרָכָיו יוֹתֵר בְּנִקְלָה, וְאֵז נְגוּלָה
אָבֵן כְּבֵדָה מֵעַל לְבוֹ, כִּי בְּרַגַע שֶׁאָדָם שׁוֹפֵךְ לְבוֹ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ —
נַעֲשֶׂה לוֹ קָל.

אָבֵל עַל זֶה צְרִיכִים לְהַקְדִּים קֶדֶם כָּל לִתֵּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה
לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַל אֵף שֶׁהַחַיִּים כָּל-כֶּף מְרוּרִים, עַד שְׂאֵי אֶפְשֶׁר
לְתַאֵר וּלְשַׁעַר כָּלֵל, עִם כָּל זֹאת, רַבִּים הֵם רַחֲמָיו וְחֲסָדָיו יִתְבַּרֵךְ עַל
כָּל בְּרִיָּה וּבְרִיָּה, וְאִשְׁרֵי הַרְגִּיל לִתֵּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ בְּכָל
עַת וְרַגַע, וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ב'); אֲשֶׁר תּוֹדָה
וְהוֹדָאָה זֶה שֶׁעֲשׂוֹעַ עוֹלָם הַבָּא; וְרֵאוּ לָנוּ לּוֹמֵר: "אֲשֶׁרִינוּ מֵה טוֹב
חֻלְקָנוּ, וּמֵה נַעֲמִים גּוֹרְלָנוּ, וּמֵה יָפָה יְרֻשָׁתָנוּ, שְׂאֲנוּ יוֹדְעִים מְרַבֵּי אֵמֶת
כְּזֶה, מִלְּמוּדִים עֲמָקִים כְּאֵלוּ, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ עַל כָּל
הַחֲסָד חֲנָם שֶׁעֲשֶׂה עִמָּנוּ".

וְכֵן רֵאָה לְהַרְגִּיל עֲצֻמָּךְ לְמַצֵּא אֶת הַטוֹב שֶׁיֵּשׁ בְּךָ, וְלָדוֹן תָּמִיד
אֶת עֲצֻמָּךְ וְאֶת אַחֲרִים לְכַף זְכוּת, וְאֵז תִּרְאֶה נְסִים נְגִלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה
עִמָּךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּצֵא, ג' פְּסָלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַחֶמֶן הַיָּקָר לִי
מֵאֵד ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

הִנֵּה הַיּוֹם הַזֶּה אֶתָּה עוֹמֵד לְהַנְשֵׂא, וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
(יְרוּשָׁלַיִם בְּכוּרִים ג, ג): חֶמֶן — מוֹחֲלִים לוֹ כָּל עֲוֹנוֹתָיו; וְלִכֵּן קָח אֶת
עֲצָמָךְ בְּיַדְךָ. וְתִזְכֹּר, שֶׁהַיּוֹם הַזֶּה הוּא הַיּוֹם שֶׁלְךָ. וּבַיּוֹם הַזֶּה אֶתָּה
יְכוֹל לְזַכּוֹת לְהַגִּיעַ לְכָל הַמְּדַרְגּוֹת שְׁבַע עוֹלָם, כִּי בְּרַגַע שְׂמוֹחֲלִים
לְאָדָם עַל כָּל הָעֲוֹנוֹת, אֲזִי נַעֲשֶׂה נְקִי מִכָּל חַטָּא וְעוֹן. וְלִכֵּן רְאֵה
לְנַצֵּל אֶת הַיּוֹם הַזֶּה לְהַתְּבַדֵּד לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִשָּׁב בְּחֶדֶר מִיְחָד,
וְתִגְמַר אֶת כָּל סֵפֶר הַתְּהִלִּים, וְאִם תּוּכַל לְבַכּוֹת לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
— אִין לְמַעַלָּה מִזֶּה, כִּי שְׁעָרֵי דְמַעוֹת לֹא נִגְעָלוּ, וּבְכַפְרֵט בְּיּוֹם
הַחֶפֶה, אִז תִּפְּלוֹת מֵאֵד מְקַבְּלוֹת בְּשָׂמִים.

הַעֲקָר שֶׁתַּתְּנֶדָּה בֵּינָךְ לְבֵין קוֹנֵךְ כָּל מַה שְׁעָבַר עָלֶיךָ בַּיּוֹם
נְעוּרֶיךָ, וְאֵל תְּקַמֵּץ בְּתַפְלוֹת, מְלַבֵּד שְׂתַסִּים אֶת כָּל הַתְּהִלִּים, אֲשֶׁר
זֶהוּ הַיּוֹם הַכִּי מְסַגֵּל לְחֶמֶן, כִּי הָרִי מוֹחֲלִים לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו,
וְתַתְּבַדֵּד גַּם-כֵּן עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתַתְּנֶדָּה עַל כָּל אֲשֶׁר עוֹבֵר וְעָבַר עָלֶיךָ,
וְתִבְקַשׁ שְׂתִזְכֶּה לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה בְּחַיֶּיךָ. וְתִרְכָּה בְּבִכְיָה, כִּי
הַעֲקָר הוּא בְּכִיָּה, וְלִשְׁטֵף אֶת הַפָּנִים עִם דְּמַעוֹת, וְאִם זֶה בְּמִקּוֹם
מִיְחָד, שְׂאִין שֵׁם בְּגִי-אָדָם — הָרִי זֶה הַכִּי טוֹב. וּבְדַרְךָ כָּלֵל הַחֶמֶן
הוֹלֵךְ לְדִירָה שְׂיִכְנַס שֵׁם לְגוֹר, וּבַיּוֹם חֲפָתוֹ אִין אִישׁ שֵׁם, וְלִכֵּן תּוּכַל
לְפָרֵשׁ שִׂיחְתָּךְ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ שֵׁם וְלְבַכּוֹת בְּקוֹל, כִּי אֵף אֶחָד לֹא
יִשְׁמַע.

וְכֵן אֲנִי נִהְגַּתִּי, שְׂבִיוֹם חֲפָתִי הִיְתִי בְּדִירָה, הִיכֵן שְׂאֵמֹר הִיְתִי
לְגוֹר, וַיִּדְעָתִי בְּוִדְאוֹת שְׂאִין מִי שְׂיִפְרִיעַ לִי.

וְתִרְאֶה לִישׁוֹן, שְׂיִהְיֶה לְךָ כַּח, וְאֵל תְּסַגֵּף אֶת עֲצָמָךְ בְּשָׁנָה. אֵף
לְצוּם הַהֶכְרַח לְךָ, אֲבָל תִּכְף בְּצֵאת הַכּוֹכָבִים אֶתָּה יְכוֹל לְאָכַל, רַק
תִּשְׁמַר לֹא לְשִׁתּוֹת, חַס וְשְׁלוֹם, מִשְׁקָה הַמְשַׁכֵּר, כִּי זֶה אֶסוּר עַל-פִּי

הַלְכָה, כִּי זֶהוּ סֶפֶק בְּקִדּוּשֵׁינוּ. וְאִם אַתָּה מְרַגֵּשׁ חֲלָשָׁה גְדוֹלָה, אוּ
כָּאֵב רֹאשׁ, תֹּאכַל בְּזִמְן הָרֵאשׁוֹן שֶׁל צֵאת הַכּוֹכָבִים, שְׁנֵה אַרְבָּעִים
וְחָמֵשׁ דְּקוֹת אַחַר הַשְּׁקִיעָה.

הַעֲקָר — קִדְּם מִנְחָה לָךְ לַמִּקְוָה, וְאַחֲרֵיכֶן תִּתְפַּלֵּל בִּיחִידוּת
מִנְחָה בְּאַרְיִכוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד, וְתֹאמַר אֵת הַיְהוּדִי שֶׁל יוֹם הַכַּפּוּרִים,
וְאַחֲרֵיכֶן תִּתְלַבֵּשׁ בְּבִגְדֵי שַׁבָּת, הַעֲקָר שְׁלֵא תִפְחַד כָּלֵל. וְעַרְבִית, אִם
יְהִיָּה לָךְ מִנְיָן לְהִתְפַּלֵּל קִדְּם הַחֲפָה — מַה טוֹב וּמַה נְעִים, כִּי כֶּן
אַתָּה בְּטוֹחַ שֶׁהִתְפַּלַּלְתָּ עַרְבִית וְקָרִיתָ קְרִיאַת שְׁמַע, וְלֹא תִפְגַּס לְשׁוֹם
סִפְקוֹת.

זָכַר גַּם זָכַר, כְּשֶׁאַתָּה בָּא לְאוֹלָם הַחַתֻּנָּה, אֵל תִּרְאֶה פָּנִים
חֲמוּצוֹת כָּלֵל, וּמְכַל שֶׁכֵּן בַּעַת שֶׁתֵּשֵׁב בְּקַבְּלַת פָּנִים, וְכָל אֶחָד יֵאחַל
לָךְ בְּרַכַּת "מִזֵּל טוֹב", תִּשְׁיֵב לוֹ בְּמֵאוֹר פָּנִים וּבִסְבָּר פָּנִים יְפוֹת, וְלֹא
כְּפִי שְׂנוּהַג עִם הַחַתֻּנִּים הַבוּרִים וְכוּ', שֶׁכָּל הַיּוֹם הֵם מְבַלִּים בְּשִׁטּוֹת
וּבְדַמְיוֹנוֹת וּבְקִנְיּוֹת, וּמִתְכַנְּנִים אִיךְ תִּהְיֶה הַחַתֻּנָּה וּמַה יְהִיָּה וְכוּ', זֶה
לֹא צְרִיךְ לַעֲגִין אוֹתָךְ לְגַמְרִי, אֲלֵא כָּל הַיּוֹם תַּעֲסֹק בַּתְּשׁוּבָה, וּבִלְיָלָה
אִז תִּהְיֶה רַק בְּשִׁמְחָה, כִּי אֵלּוּ חֲסֵרֵי הַדַּעַת עוֹשִׂים לְהַפְּךָ, כָּל הַיּוֹם
טְרוּדִים בְּכָל מִינֵי תְּכִנּוּיּוֹת — מַה יְהִיָּה וְאִיךְ יְהִיָּה בַּחַתֻּנָּה וְכוּ',
וּבַעַת קַבְּלַת הַפָּנִים, אֲזִי מִתְעוֹרְרִים בְּבִכִּי, וּבוֹכִים כְּאֵלּוּ מִתּוֹ מִטַּל
לְפָנָיו וְכוּ', וְזֶהוּ סֵתֶם שְׁחוּק. וַיֵּשׁ שְׁלוֹקָחִים בְּדַחַן הַמְּבִיא אֵת הַחַתָּן
לְיַדֵּי בְּכִי וְכוּ', וְאִז לַחַתָּן שְׁצָרִיכִים לַעֲזֹרַר אוֹתוֹ לְבַכּוֹת.

עַל-כָּל-פָּנִים אִיךְ שֶׁהוּא תִהְיֶה בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, כִּי זֶה הַיּוֹם
שֶׁלָּךְ, שְׁנַתֵּן לָךְ הַקִּדּוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִתְּנָה, שֶׁהִנֵּה אַתָּה פּוֹגֵשׁ אֵת
זְרוּגָךְ, שְׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רסח), שְׁאֵלּוּ
הַנְּשָׁמוֹת הֵם לְמַעַלָּה נִשְׁמָה אַחַת, וּכְשִׁיּוֹרְדַת לְעוֹלָם הַזֶּה, מִתְּפַצְלוֹת
הַנְּשָׁמוֹת, הַזָּכָר יוֹרֵד דֶּרֶךְ זוּג הַזָּרִים אֶחָד, וְהַנְּקִבָה דֶּרֶךְ זוּג הַזָּרִים
שְׁנַיִ, וְעַד שֶׁמוּצָאִים זֶה אֵת זֶה — אוֹרֵךְ זְמַן, וְלִכֵּן עָלֶיךָ לְשַׁמַּח
מְאֹד מְאֹד שֶׁהִנֵּה מְצֵאתָ אֵת אֲבִדְתֶךָ. כִּי תִכְמַיְנוּ הַקִּדּוּשִׁים אוֹמְרִים
(קִדּוּשֵׁינוּ ב:): דִּרְכּוֹ שֶׁל אִישׁ לְחַזֵּר אַחֲרָיִךְ; וְהִנֵּה זָכִיתָ לְמִצָּא
אֲבִדְתֶךָ, וְזוֹ צְרִיכָה לְהִיּוֹת אֲצִלְךָ שִׁמְחָה גְּדוֹלָה מְאֹד. וּכְדַגְמַת אָדָם

שְׁהִיָּה לוֹ הוֹן רַב וְאֶבְדּוּ, וּבִדְאִי הוּא שְׁבוּר וְשְׂרוּי בְּעֶצְבוֹת,
 וּכְשִׁמוּצָאוֹ — אֵין שְׁמַחָה כְּשִׁמְחָתוֹ! וּבֵאֵין עֶרְךָ כָּלֵל הַנְּשָׁמָה, אֶבֶד
 מִמֶּנָּה חֶלֶק גָּדוֹל מְאֹד, עֶרְךָ עֲצוּם, שְׂאֵי אֶפְשֶׁר לְהַשׁוֹתוֹ לְכֶסֶף כָּלֵל,
 וּכְשִׁזּוּכָה לְמִצָּא אֶת בֵּת זּוּגוֹ, אֵין שְׁמַחָה כְּשִׁמְחָה זּוֹ. וְלִכֵּן אוֹמְרִים
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יְבִמוֹת סד): כָּל יְהוּדֵי שְׂאֵין לוֹ אֵשֶׁה, שְׂרוּי בְּלֹא
 שְׁמַחָה, פִּי אֶבֶד אֶבְדָּה, וּכְדָגַמַת אֶבְדָּה גְּשָׁמִית כְּשִׁמוּצָאָה — שְׁמַח
 מְאֹד, כְּמוֹ-כֵן וְיוֹתֵר מִכֵּן כְּשִׁמוּצָא אֶבְדַת נְשָׁמָתוֹ, אֵין עוֹד שְׁמַחָה
 גְּדוֹלָה מִזּוֹ. וְלִכֵּן צְרִיכִים לְשִׁמַח מְאֹד מְאֹד בְּלֵיל הַחֲפָה.

וּבַעֲת שְׁמֵלְבִישִׁים אוֹתָךְ אֶת הַקִּיטָל, וְשָׁמִים אֶפֶר עַל רֹאשְׁךָ,
 אֲזִי תִהְרַהֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְתִזְכִּיר עֲצָמְךָ מִיּוֹם הַמִּיתָה, שְׁעַכְשָׁו
 מְלַבִּישִׁים אוֹתָךְ בְּבִגְד לְבָן. וּכְשִׁמּוֹלִיכִים אוֹתָךְ — תִּצְוֶיךָ בְּדַעְתָּךְ,
 שְׂאֵתָה נִמְצָא עֲכָשׁוֹ בְּבֵית-דִין שֶׁל מַעֲלָה, וּמּוֹלִיכִים אוֹתָךְ לְפָנֶיהֶם
 לְדִין וְחֻשְׁבוֹן, וְאֲזִי הַעֲנִיךָ נַעֲשֶׂה רְצִינִי בְּיוֹתֵר, כִּי אֵלוֹ הַחֲמֵשׁ-עֶשְׂרֵה
 דְּקוֹת שְׂאֵדָם תַּחַת הַחֲפָה, זֶהוּ לְמוֹד לְכָל הַחַיִּים, וְזֶה מֵה שְׁמַעֲצֵב
 אֶת הַחֲתָן לְכָל יְמֵי חַיָּיו. וְלִכֵּן בְּרַבֵּעַ שָׁעָה זֹאת, צְרִיף לְשַׁכַּח מִכָּל
 הָעוֹלָם, וּלְצַיֵּר בְּדַעְתּוֹ, שְׁהִנָּה הוּא נִמְצָא לְפָנֵי בֵּית-דִין שֶׁל מַעֲלָה.
 וְתִרְאֶה לְעַמֵּד אֲזִי בְּאֵימָה וּבִירְאָה עִם עֵינַיִם עֲצוּמוֹת, וְאִם תּוּכַל אֲזִי
 לְהַתְּבוֹדֵד לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּקוֹל נְמוֹךְ, שְׁקוּלָךְ לֹא יִשְׁמַע — מֵה
 טוֹב וּמֵה נְעִים.

וְכֵן כְּשִׁיבִיאוֹ אֶת הַכֶּלֶה, אֲזִי תִבְקַשׁ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 שְׁיִהְיֶה לְךָ שְׁלוֹם-בֵּית אִמְתִּי כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, וְשְׁיִהְיֶה לְךָ בָּנִים חַיִּים
 וְקִיָּמִים, וּבְרִיאִים בְּנִפְשָׁם, בְּשִׁכְלָם וּבְדַעְתָּם, וְתִהְיֶה לְךָ פְּרֻנְסָה
 בְּשִׁפְעַע, וְתִרְבֶּה אֲזִי לְהַתְּפַלֵּל דִּיקָא עַל צְרִיכִים גְּשָׁמִיִּים שְׂאֵתָה צְרִיף
 כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ. וְהַעֲקֵר — שְׁתַּגּוּרוּ בִּיחַד בְּאַהֲבָה, אַחְוָה וְרַעוּת, וְאִף
 פַּעַם לֹא תִהְיֶינָה בֵּינֵיכֶם מְרִיבוֹת, כִּי מֵה שְׁמַתְּפַלְלִים תַּחַת הַחֲפָה,
 זֶה נֶצְרָךְ מְאֹד מְאֹד לְכָל הַחַיִּים. וּכְמוֹ שְׁשִׁמְעוּ מִרְבֵּנוּ ז"ל, שְׂאֵמֵר
 לְכַתּוֹ אֲדָל, בְּשָׁעָה שְׁהַתְּלוּנְנָה לְפָנֵי אֲבִיָּה, שְׂיֵשׁ לָהּ צֶעַר מְאִיזוֹ
 מִשְׂרַתַת וְכוּ', עֲנֵה וְאָמַר לָהּ אֲבִיָּה: מִדּוּעַ לֹא הַתְּפַלְלֶת עַל כֶּף תַּחַת
 הַחֲפָה?! וְאָמְרוּ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׁהַבִּינוּ אֲזִי מִרְבֵּנוּ ז"ל, שְׂצְרִיכִים
 לְהַתְּפַלֵּל בַּעֲת הַחֲפָה עַל כָּל דְּבָר גְּשָׁמִי, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה לְקַשֵּׁר

אָשֶׁר ו' קי בַּנְחַל קכג

אֵת הַגִּשְׁמִי לְרוֹחַנִי, כִּי גַם הַגִּשְׁמִיּוֹת שְׁלָנוּ צְרִיכִים אֵת זֹאת לְרוֹחַנִיּוֹת.

וּבַעַת שֶׁהֵרֵב הַמַּסְדֵּר קְדוֹשֵׁינָּה יֹאמֵר אֵת הַבְּרָכוֹת, תִּכְנֹן מֵה שְׂאוֹמֵר וְתַעֲנֶה אָמֵן. וְכֵן כְּשִׁיתָּנוּ לָךְ לְשִׁתּוֹת, תִּכְנֹן שְׂעֲכָשׂוּ אֶתְּהָ בְּדַגְמַת אָדָם וְחֹהָ, וְעֲלִיךָ לְתַקֵּן אֵת חֲטָא עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, וְלִכְּן שׁוֹתִים יֵינָּה, כְּמֵאֲמָרָם ו"ל (עֵינָּה בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה טו, סִימָן ח'), שְׂאָדָם הֵרֵאשׁוֹן בְּיַיִן קָלָקָל.

וּכְשֶׁתִּשְׁבֹּר אֵת הַכּוֹס, תִּכְנֹן אֲזַי עַל חֶרְפֵּן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ וְלִהְיֵנִיע אֵת הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, שִׁיּוֹגֵק מִשֵּׁם אֱלֹקִים, עַל-יְדֵי הַק"ךְ צְרוּפִים, כְּיָדוּעַ. וְתִתְּךָ-וּמִיָּד תִּלָּךְ עִם הַכֹּלֶה לְחַדֵּר יַחֲוֹד בְּשִׁמְחָה גְדוֹלָה מְאֹד, וְתִדְבֹּר עִמָּה בְּשִׁמְחָה וּבְמֵאוֹר פָּנִים, שְׁנֵה עֵקֶר מְצֻנֵת יַחֲוֹד, שְׂסוּגְרִים אֵת הַדָּלֶת וּמְדַבְרִים עִמָּה וְאוֹכְלִים בְּיַחַד, עַד שִׁיקְרָאוּ אוֹתָךְ לְצֵאתָ. וְאֲזַי תִּזְהַר מְאֹד לֹא לְלַכֵּת בֵּין הַנְּשִׁים, אֲלֵא הַכֹּלֶה הוֹלֶכֶת בֵּין הַנְּשִׁים, וְהַחֲתָן הוֹלֵךְ בֵּין הַגְּבָרִים. וְלֹא כְּמוֹ שֶׁקְּלִי עוֹלָם וְעַמִּי אֲרָצִים נוֹהֲגִים לְסַחֵב אֵת הַחֲתָן אַחֵר שִׁיּוֹצֵא מִחֲדָר יַחֲוֹד אֶל הַנְּשִׁים. זֶה קְלוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד, כִּי הַחֲתָן עֹבֵד עַל עֲצָמוֹ כֹּל הַיּוֹם לְהִיּוֹת בְּקִדְשָׁה וּבְטַהֲרָה, וְהִנֵּה בְּלֵיל הַחֲתָנָה מְפָרִיעִים לוֹ. וְאֵף שְׂאֲחָרִים אוֹמְרִים אַחֲרָתָ, אֲכַל אֲצֵל רַבְּנוּ ו"ל הֵיטָה קִפְדָּה גְדוֹלָה עַל דְּבַר זֶה, כֵּן שְׂמַעְתִּי מֵר' לִוִי יִצְחָק (גְּרוֹ יֵאִיר) [ו"ל].

וְאַחֲרֵי-כֵן תִּרְקֹד מְרַב שְׂמִחָה, שֶׁהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא זָכָה אוֹתָךְ לְמַחֵל לָךְ עַל כָּל עֲוֹנוֹתֶיךָ בַּיּוֹם הַזֶּה.

וּבְגֵמֵר הַשְׂמִיחָה, כְּשֶׁהוֹלְכִים לְבִרְךָ בְּרֵפֶת-הַמְּזוֹן, תִּשְׁתַּדֵּל לְאָכַל עוֹד כַּמָּה כְּזִיתִים חֲלָה, כְּדֵי שְׂלֹא יִהְיֶה הַפֶּסֶק, וְתִבְרַךְ מִתּוֹךְ הַסְדֵּוֹר דִּיקָא, וְכֵן תִּקְבַּל עַל עֲצָמָךְ כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ לַעֲשׂוֹת כֵּן — לְבִרְךָ בְּרֵפֶת-הַמְּזוֹן מִתּוֹךְ הַסְדֵּוֹר דִּיקָא, כִּי זֶה סִגְלָה לְפִרְנֹסָה.

עֲלִיךָ לְזַכֵּר, אֲשֶׁר שְׁבַעַת יְמֵי הַשְּׁבַע בְּרָכוֹת הֵם כְּדַגְמַת הַשְּׁבַעַים שְׁנֵה, כִּי כָּל יוֹם כָּלוּל מֵעֶשֶׂר שָׁנִים, וְלִכְּן תִּתְּנָהּ בְּקִדְשָׁה וּבְטַהֲרָה כָּל שְׁבַעַת יְמֵי הַמְּשֻׁתָּה, וּבְיָדָי יִהְיוּ לָךְ הַרְבֵּה טְרֵדוֹת, וְתִזְכֹּר שְׂאֵלוֹ

הַטְרָדוֹת יִהְיוּ לָךְ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, וְלִכְן אָסוּר לָךְ לִפְלֵי בְדַעְתְּךָ בְּיָמִים אֵלֶּה, כִּי בְּזֶה מֵרְאִים לָךְ אֵיךְ הַחַיִּים מִתְנַהֲלִים. עָלֶיךָ לִילֵךְ עִמָּה לְקִנּוּת מֵצָרִים, לְסִדֵּר עֲנִינִים, לְבַקֵּר קְרוֹבִים, וּבְכָל לַיְלָה הוֹלְכִים לְמָקוֹם אַחֵר. וְהֵנָּה לְבָךְ בְּעֵר לְקִדְשׁ וּלְטִהַר אֶת עֲצָמְךָ, וּלְהִיּוֹת פְּרוּשׁ מִהַבְּלֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, וְהֵנָּה דִּיקָא בְּשִׁבְעַת בְּרָכוֹת מְבַלְבְּלִים אוֹתְךָ מִכָּל מִינֵי שְׂטִיּוֹת וְדַמְיוֹנוֹת. עָלֶיךָ לִזְכֹּר, שְׂזֶה לְמוֹד עַל כָּל הַחַיִּים, אֵף שֵׁשׁ כֹּף-כֹּף הַרְבֵּה מְגִיעוֹת, וְכָל-כֹּף הַרְבֵּה צְרוּת וּיְרִידוֹת וְעֲלִיּוֹת וְכו' וְכו', עִם כָּל זֹאת אָסוּר לְהִתְפַּעֵל מִשׁוּם דְּבַר, רַק לְהִחְזִיק מֵעַמֵּד. וְאִז אִם תִּהְיֶה חֲזַק בְּזֶה — תִּצְלִיחַ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

תִּכְף-וּמִיד כְּכֹלֹת הַשְּׁבַע בְּרָכוֹת, תִּקַּח אֶת עֲצָמְךָ בְּיַדְיָךְ, וּתְסַדֵּר לְעֲצָמְךָ סֵדֵר כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ. שְׁתַּלְמַד בְּכָל יוֹם חֲמֵשׁ וְרִשְׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם, בְּאִפֶּן שְׁתַּסִּים בְּכָל שָׁבוּעַ: שְׁנַיִם מִקְרָא וְאַחַד תְּרַגּוּם עִם פְּרוּשׁ רִשְׁ"י, שְׂזֶה מְסַגֵּל לִירְאֵת שָׁמַיִם. וְכֵן תְּרַבֵּה בְּלַמּוּד מִשְׁנָיוֹת, וְתַעֲשֶׂה לְעֲצָמְךָ קְבִיעוֹת חֲזָקָה בְּלַמּוּד גְּמָרָא, רִשְׁ"י וְתוֹסְפוֹת, עַל-כָּל-פְּנִים דֶּף אֶחָד לְיוֹם. וְאִין הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מוֹנֶה דְּפִים אֱלָא שְׂעוֹת. מְלַבֵּד זֹאת תַּעֲשֶׂה לְעֲצָמְךָ שְׂעוֹר פְּשוּט בְּגִרְסָה: בִּבְלִי, יְרוּשְׁלָמִי, תּוֹסְפְתָא, וְתַבְנֶה לְעֲצָמְךָ בִּי"ת, וְתַלְמַד כְּמָה שְׁתוּכַל — קִצַּת אוֹ הַרְבֵּה, כְּפִי הַפְּנָאִי. וְעַל-כָּל-פְּנִים בְּשָׁנָה רֵאשׁוֹנָה צְרִיכִים לְלַמֵּד הַלְכוֹת נְדָה, טוֹר בֵּית יוֹסֵף וְשְׁלַחַן עֲרוּרָה, וְאֲשֶׁרֶיךָ — אִם תוּכַל לְלַכֵּת בְּכָל שָׁבוּעַ לְשְׂעוֹר אֲצֵל מַגִּיד שְׂעוֹר הַמְּלַמֵּד הַלְכוֹת אֵלֶּה, וְתַעֲשֶׂה לְעֲצָמְךָ קְבִיעוֹת פְּעַם בְּשָׁבוּעַ, כִּי הֵן הַלְכוֹת חֲמוּרוֹת מְאֹד, וְאִי אֶפְשָׁר לְסַמֵּךְ עַל דַּעַת עֲצָמוֹ, כִּי יְכוּל לְטַעוֹת, וְהִהְכַרַח לְלַכֵּת אֵל מַגִּיד שְׂעוֹר יֵרָא שָׁמַיִם, הַלּוּמַד הַלְכוֹת נְדָה, אֲשֶׁר זֶה מְאֹד מְאֹד נְחוּץ לְאַבְרָךְ בְּשָׁנָה רֵאשׁוֹנָה.

וּמְסַפְּרִים עַל הַצַּדִּיק הַקְּדוּשׁ רַבִּי אַנְרִי מְסִטְרָלִיסק זי"ע, שֶׁהָיָה קְדוּשׁ עָלְיוֹן שָׁרָף מִמֶּשׁ, עִם כָּל זֹאת הָעֵיד עַל עֲצָמוֹ, שֶׁגָּמַר אֶת הַלְכוֹת נְדָה אֵלָּף פְּעָמִים! וְדַבֵּר זֶה הוּא חֲדוּשׁ וּפְלֵא גְדוֹל מְאֹד, אֵיךְ שֶׁצַּדִּיק קְדוּשׁ וְנוֹרָא כְּזֶה הַצַּרְף לְחֹזֵר אֵלָּף פְּעָמִים. וְאִם הָעֵיד עַל עֲצָמוֹ כֹּף — בְּוַדַּאי הָיָה כֹּף.

וּמְלַבֵּד זֹאת תִּלְמַד כְּסֻדְרָן טוֹר וְשִׁלְחָן עָרוּךְ סִימָן אַחַר סִימָן,
וּתְקַבֵּל עַל עֲצֻמָּה שְׁתִּסְיָמָם בְּמִשְׁךָ כַּמָּה שָׁנִים.

וְעֲלִיף לְדַעַת, כִּי בְּשָׁנָה רִאשׁוֹנָה יְכוּלִים הַרְבֵּה לְלַמֵּד — אִם
מְנַצְּלִים אֶת הַזְּמַן. כִּי הִנֵּה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹזֵר, כְּשֶׁנוֹלֵד בֵּין אֹר
בַּת, כְּכֹר מִתְחִילוֹת לְהִיּוֹת טְרָדוֹת קָצָת, וְכֵן בְּעֵינַי פְּרֻנְסָה וְכוּ', עִם
כָּל זֹאת צְרִיכִים גַּם אֲז לְגַנֵּב לְעֲצֻמוֹ זְמַן, וְלִקְבֹּעַ עֵתִים לַתּוֹרָה. וְכִכֵּל
שְׁהַבְּלוּבִים מְבַלְבְּלִים אֶת הָאָדָם, אֲסוּר לְהִשְׁבֵּר, אֲלֵא לְהַמְשִׁיף
לְלַמֵּד תּוֹרָה וְלֹא לַפְחֹד.

עֲלִיף לְקַבֵּל עַל עֲצֻמָּה אִף פַּעַם לֹא לְעָרוּךְ בַּקֶּרֶת עַל אֲשֶׁתְּךָ, אֲלֵא
תִשְׁתַּדֵּל לְעֹזֵר לָהּ בְּבֵית בְּכָל פֶּרֶט וּפְרֻט. וּבַפֶּרֶט קִדְּם הַשְׁבֵּת,
שְׁמַצִּינוּ שְׁתַּנְּאִים וְאֲמוֹרָאִים עֲזָרוּ לְכַבּוֹד שַׁבַּת-קִדְּשׁ, וְזוֹ לֹא פְחִיתוֹת
כְּבוֹד, אֲדַרְבָּה, זֶה מַעֲקָר כְּבוֹד שַׁבַּת. וְכֵן תַּעֲשֶׂה אֶת הַקְּנִיּוֹת אִם
צְרִיכִים, הַעֲקָר תַּעֲזֹר בְּבֵית לְאֲשֶׁתְּךָ, וּתְקַרְבָּה מְאֹד מְאֹד בְּפָנִים
שְׂמֵחוֹת. וְאִף פַּעַם אִל תַּעֲרִיר לָהּ אִיזוֹ הָעֲרָה, וְאִל תִּבְקֹר אֶת מַעֲשֵׂיהָ,
אֲלֵא תְּמִיד תִּדְבֹּר עִמָּה דְּבוּרֵי יִרְאַת שָׁמַיִם, וּתְסַפֵּר לָהּ סְפוּרֵי
צְדִיקִים, וּבַפֶּרֶט בַּעַת הָאֵכֶל, תַּעֲשֶׂה לְעֲצֻמָּה קְבִיעוֹת לְסַפֵּר לָהּ אִיזוֹ
סְפוּר מַצְדִּיק קְדוּשׁ, אוֹ מְנַשִּׁים צְדֻקְנִיּוֹת, אֲשֶׁר הַסְּפוּר מְעוֹרֵר וּמוֹשֵׁף
הַלֵּב מְאֹד אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ. וְכַהֲיוֹם יֵשׁ כְּכֹר כָּל-כֶּף הַרְבֵּה סְפוּרֵי סְפוּרִים
מַצְדִּיקִים, שְׁזָהוּ דְּכֹר גְּדוֹל מְאֹד לְסַפֵּר בְּעַל-פִּה בְּכָל פַּעַם לְאֲשֶׁתוֹ
אִיזוֹ סְפוּר מַצְדִּיק אוֹ צְדֻקָּת.

וּתְקַבֵּל עַל עֲצֻמָּה, שְׁכַבְּתִיךָ לֹא מְדַבְּרִים לְשׁוֹן-הַרְעַ עַל אִף
אַחַד, וְאִם תִּקְּים אֶת בֵּיתְךָ בְּאֹיְרָה כְּזוֹ, עַל יְסוּדוֹת אֵיתָנִים אֵלוֹ,
תִּהְיֶה בְּטוֹחַ שְׂיִהְיֶה לָךְ בֵּית נֶאֱמָן, וְהַשְׁכִּינָה תִּשְׁרָה בֵּינֵיכֶם.

אִף פַּעַם אִל תִּדְבֹּר עַל הַהוֹרִים שְׁלָה, יִהְיֶה מָה שְׂיִהְיֶה וְיִהְיֶה
אִיךָ שְׂיִהְיֶה וְכוּ' וְכוּ', אִף שְׂאֵתָה יוֹדַע שְׂאִינָם צוֹדֻקִים, תְּמִיד תִּזְכֹּר
שֶׁהֵם הוֹרֵי אֲשֶׁתְּךָ, וְאֲסוּר לְדַבֵּר עֲלֵיהֶם כָּלֵל, וְאִם הִיא רוֹצֵה לְלַכֵּת
לְהוֹרִיָּה — תֵּן לָהּ, כִּי זֹ אַכְזָרִיוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד לְמַנַּע מֵאֲשֶׁתוֹ לִילֵךְ
לְהוֹרִיָּה, אֲפִלוֹ אִם הִיא תִּדְבֹּר עַל אִמָּךָ וְכוּ', תִּדַּע שְׁכַבְּרָה קִדְּמוֹ
תְּכַמְיֵנו הַקְּדוּשִׁים וְאֲמָרוֹ (יְבָמוֹת ק"ו), אֲשֶׁר כָּלָה וְחָמוֹתָהּ אִף פַּעַם

אינן משתוות, ולכן אל תקח את זאת אישית. ותדון את שתייהן לכה נכות — הן את האמא והן את אשתך.

ובדברים אלו כדאי לזכור את דברי רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות אמת, סימן ב'): מתר לשנות בדבר השלום; ולא לומר לאשתך מה שאמך אמרה עליך, ולא לומר לאמך מה שאשתך אמרה עליה, ואני מקנה שאצלך לא יבוא הנסיון הזה, עם כל זאת אדם הוא רק בשר ודם, ואין יודעים מה המחר יביא, על-פן זכר פלל זה, ואז תחיה חיים אמתיים.

אף פעם אל תערב בחיי נשואיך את ההורים — הן מהצד שלך והן את הורי אשתך, אלא תסתדרו לבד, ואם יש איזה וכוח, חס ושלום, תמיד תלך אל איזה צדיק, ותשפך לפניו את לבך ותתיעץ עמו, אף אף פעם לא עם ההורים, כי הם נוגעים בדבר, והרבה פעמים גורמים פרוידים, חס ושלום, אפלו שלא בכונה. וזכר היטב, שלא בכל פעם שאמך מעירה איזה דבר על אשתך, סימן שזה כן, אלא תסתכל על אשתך בעין טובה, ואם תתנהג בצורה כזו, אני מבטיחך, שכל חייך יהיו חיים אחרים לגמרי.

דברתי דברים אלו עם הרבה חתנים והצליחו מאד מאד. וכששמעו את זאת אברכים שהיו נשואים עשרים או שלשים שנה וכו' וכו', אמרו: "הלואי שהיו נותנים לנו הקדמות אלו, אזי כל החיים שלנו היו חיים אחרים לגמרי", אף לא היה להם מי שילמד אותם את זאת. ולכן תציית כל אשר אמרתי לך, ואז תצליח דרכך תמיד.

תתנהג בדרך ארץ ובצניעות, ואף פעם אל תגביה קולך על אשתך, ואף שהיא תהיה חס ושלום, עצבנית, ובפרט פשיהיו הרבה ילדים בבית, בעזרת השם יתברך, תמיד תשתדל להבין אותה ולעזור לה, ואז טוב לך כל הימים!

אני מברך אותך ברפת "מזל טוב" חמה ולבבית, ומתפלל עליך, שתצליח כל ימי חייך, ותכנס לחפה עם הרהורי תשובה

אָשֶׁר ו' קיא בַּנְחַל קכז
אֲמֵתִים, וְתִהְיֶה דְבוּק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְתָמִיד רַק תַּחֲשֹׁב מִמְּנוּ
יִתְבָּרֵךְ, וְאִזּוּ כָּל חַיִּיךָ יִלְכוּ בְּאִפְסָן אַחַר לְגַמְרֵי.

הַדוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ו' קיא.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּצֵא, ג' בְּסֵלּוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אָהוּבֵי, הָאֲבָרָךְ
הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגָּן עֲלֵינוּ
... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ הָאֶרֶךְ.

רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּיִתְרֵךְ שְׁאֵת וּבִיְתֵר עִזִּי, וְשׁוּם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם לֹא
יִכָּל לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ.

עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי אֵין לָנוּ בְּזוֹהַ הָעוֹלָם רַק תְּפִלָּה, כָּל מַה שֶּׁאֲנוּ
צָרִיכִים, זֶה רַק לְבוֹא אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ וּלְבַקֵּשׁ בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים,
וְלִהְשֵׁטֵחַ בְּפִשׁוּט יָדַיִם וְרַגְלַיִם, וְלִצְעַק וְלִזְעַק וְלִהְתַּחַנֵּן אֵלָיו
יִתְבָּרֵךְ, שִׁיְחוּס וִירַחֵם עֲלֵינוּ.

עֲלִיךָ לְדַעַת, שֶׁרַבְּנוּ ו'ל כָּל יָמָיו רַק הִתְפַּלֵּל לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא וְהִתְבּוֹדַד עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְאָמַר בְּסוֹף יָמָיו: "אִם הֵייתִי יוֹדֵעַ בְּשִׁעָה
שֶׁנִּכְנַסְתִּי בְּעַבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מֵעַלְת הַתְּפִלָּה וְהִהְתְּבּוֹדְדוֹת, לֹא
הֵייתִי מְסַגֵּף אֶת עֲצָמֵי בְּתַעֲנִיּוֹת", אֲשֶׁר פִּידוּעַ, רַבְּנוּ ו'ל הִתְעַנָּה
גְּזַמְאוֹת, שְׁמוֹנֶה-עָשָׂר שָׁבוּעוֹת מְשַׁבֵּת לְשַׁבֵּת בְּשָׁנָה אַחַת, וְעוֹד לֹא
הָיָה בְּגִיל עֲשָׂרִים, וְכֵן הִתְעַנָּה שְׁלֹשָׁה יָמִים רְצוּפִים וּשְׁנֵי יָמִים
רְצוּפִים, וּשְׁאָר סְגוּפִים שְׁסָגָף אֶת עֲצָמוֹ, עִם כָּל זֹאת אָמַר: "אִם
הֵייתִי יוֹדֵעַ מֵעַלְת הַתְּפִלָּה וְהִהְתְּבּוֹדְדוֹת, הֵייתִי רַק מִתְפַּלֵּל אֶל
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא". וְלָכֵן צָרִיכִים לְזַרֵּק עֲצָמוֹ עַל הָאֶרֶץ, וּלְבַקֵּשׁ
מִמְּנוּ יִתְבָּרֵךְ כָּל מַה שֶּׁצָּרִיכִים. וְכֵן הָיָה נוֹהֵג רַבְּנוּ ו'ל, שֶׁמְצֹאוּהוּ

כִּמָּה פְּעָמִים שׁוֹכֵב בְּפִשׁוּט יָדַיִם וְרַגְלָיִם, וּבְכָה בְּכִיּוֹת עֲצוּמוֹת, וְרַק
עַל-יַדֵּי-זֶה יְכוּלִים לִפְעַל אֲצֻלוֹ יִתְבָּרֵךְ.

בַּעֲנֵן שֶׁשָּׂאלָתָּ עַל קְרִיאַת שְׁמֵעַ שְׁעַל הַמַּטָּה וְכו', הָרִי זֶה גָּמְרָא
מִפְרָשֶׁת (שְׁבוּעוֹת טו:), רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֹוִי אָמַר אֶת הַפְּסוּקִים הָאֵלֹו
קִדְּם הַשְּׁנָה: "יּוֹשֵׁב בְּסִתָּר עֲלִיּוֹן בְּצַל שְׁדֵי יִתְלוֹנֵן", עַד "כִּי אַתָּה
הָרִי" הַמְּחִסֵּי עֲלִיּוֹן שְׁמֵתָ מְעוֹנָךְ", עֵינַי שָׁם. הָרִי שְׁלָךְ לְפָנֶיךָ, שֶׁהַכֹּל
מַדְיָנָא דְגָמְרָא, וְאַסּוּר לְהִתְלוֹצֵץ מִשׁוּם דְּבָר. כָּל מָה שֶׁאַתָּה רוֹאֶה
בְּסִדּוּר, יֵשׁ לָזֶה מְקוֹר בְּדַבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים וּבְדַבְרֵי הַמְּקַבְּלִים,
וְאִם יֵשׁ דְּבָרִים שֶׁאֵינָךְ מֵבִין, תֹּאמַר שֶׁאֵינָךְ מֵבִין, אִךְ אַל תַּעֲשֶׂה
צְחוּק מִשׁוּם דְּבָר, אֲשֶׁר זֶה בָּא מִקְּלָקוּל הַמְּחִיזִין, קְלָקוּל הַדַּעַת.

וְלָכֵן רָאֵה לְהַשְׁלִיךְ שְׁכָלְךָ הַמְדַמָּה, וְתִתְחִיל לְהִתְפַּלֵּל אֵלֶיךָ
יִתְבָּרֵךְ, וְתִזְרַק אֶת עֲצֻמָּךְ עַל הָאָרֶץ, וְתִבְקַשׁ וְתִתְחַנֵּן מִלְּפָנָיו יִתְבָּרֵךְ,
שֶׁיִּמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדֵּינִים, וְעַל-יַדֵּי-זֶה תִּרְאֶה נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת
שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ו' קיב.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אִוֵּר לַיּוֹם רַבִּיעִי לְסִדְרַת וַיֵּצֵא ה' תַּשְׁמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה נִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיְקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ
זְאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי.

כְּתוּב בְּחֹבֶת הַלְּבָבוֹת, שֶׁאָמַר הַחֲכָם, שֶׁבְּתֵם הַמְּלַחְמָה הַקְּצָרָה,
תְּכִינּוּ עֲצֻמְכֶם לְמַלְחָמָה אֲרָכָה — זֶה מְלַחְמַת הַיֵּצֵר. כָּל זְמַן שֶׁאַדָּם
חַי, יֵשׁ לוֹ מְלַחְמָה עִם עֲצָמוֹ. הַנֶּשֶׁמָה רַק רוֹצֶה לְהַפְּלִל בְּאֵין סוּף
בְּרוּךְ הוּא, וְהַגּוֹף מוֹשֵׁף אוֹתָהּ תְּמִיד לְשִׁטְיוֹת, לְתַאֲוֹת וּמַדּוֹת רְעוּת,
זְנוּי זֶה מְלַחְמָה אֲרָכָה מְאֹד מִשֶּׁךְ כָּל הַחַיִּים. פְּעַם הַגּוֹף נוֹתֵן מִכָּה

לְנִשְׁמָה, וּפְעַם הַנִּשְׁמָה נֹחֲתֶנּה מִפֶּה לַגּוֹף, וְזוֹ כָּל הַמְּלַחֲמָה הָאֶרְכָּה. אֲבָל יֵשׁ עֲצָה לָזֶה, כְּמוֹ שְׁגִלָּה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מֹהֲרָן, חֵלֶק א', סִימָן כב), שְׂאֵדָם צָרִיךְ לִזְכּוֹת כָּל-כּוֹף אֶת הַגּוֹף, עַד שֶׁהַגּוֹף יִהְיֶה נִרְתִּיק לְנִשְׁמָה, שְׂמִתּוֹךְ הַגּוֹף יִרְאֶה אֶת הַנִּשְׁמָה. שָׁזָה מֵה שְׂכֵתוֹב (אִיּוֹב יט, כו): "מִבְּשָׂרִי אֶחְזָה אֲלֵקִי". וְזֶה זֹכִים רַק עַל-יַדֵּי הַשְּׂמוּשׁ שְׂמִשְׂמֵשִׁים אֶת הַחֶכֶם. וְלָכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת ז): "גְּדוֹל שְׂמוּשָׁה שֶׁל תּוֹרָה יוֹתֵר מִלְמוּדָהּ. וְלָמָּה שִׁיְהִיָּה בֵּן, הֵלֵא לְמוֹד תּוֹרָה אֵין לְמַעְלָה הַיִּמְנוּ, וְהֵנָּה נֶאֱמַר כָּאֵן, שֶׁלְשִׁמֵּשׁ אֶת הַחֶכֶם זֶה יוֹתֵר מִלְמוּד תּוֹרָה? אֲלֵא כְּשֶׂאֵדָם לֹמֵד תּוֹרָה — אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, הוּא לֹמֵד, מִתְּבוּנָה וְנִכְנָס בְּחֲכָמָתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲבָל כְּשִׁמְגִיעַ לַיַּדֵּי מַעֲשֶׂה, זֶה כְּבָר קָשָׁה לוֹ מְאֹד. אָדָם לֹמֵד אֵיךְ לְהַפְלִיל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, לֹמֵד רוּחָנִיּוֹת אֱלֹקוֹת, לְפִתַּע פִּתְאֹם מְקַבֵּל מִכּוֹת כְּאֵלוֹ מִכָּל הַכּוֹוִנִים, עַד שֶׁנִּשְׁבֵּר וְנַעֲשֶׂה מִמְּנוּ כְלוּם, עַד שֶׁמִּתְיָאֵשׁ לְגַמְרֵי. "וּמָה קָרָה לָךְ?! הֵלֵא לְמַדְתַּת תּוֹרָה, לְמַדְתַּת אֲשֶׁר הַכֵּל אֵין סוּף", "זֶה לְמוֹד" — הוּא אוֹמֵר, "אֲבָל לְעַבְדָּה וּלְמַעֲשֶׂה — אֵינִי יָכוֹל". אֲבָל אִם מִשְׂמֵשׁ אֶת הַחֶכֶם, וְרוֹאֶה מַה שְּׂעוֹבֵר עַל הַחֶכֶם — אֵילוֹ צְרוּת וְיִסוּרִים, אֵילוֹ בְּלִבוֹלִים וְאֵילוֹ יְרִידוֹת וּמַחְלָקָת, שְׂפִיכוֹת דָּמִים וּבְזִיוּנוֹת, חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן הוּא מַחְזִיק מְעַמֵּד, זֶה מַה שְּׂמַכְנִים לוֹ אֶת הַיְכָלֶת לְקִים לְעַבְדָּה וּלְמַעֲשֶׂה. וְלָכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (אֲבוֹת א, יז): לֹא הַמְּדַרְשׁ הוּא הָעֵקֶר אֲלֵא הַמַּעֲשֶׂה; כִּי מַה שְּׂלּוּמְדִים צְרִיכִים לְקִים, אִזּוֹ כְּשֶׂאֵדָם לֹמֵד בְּעֶצְמוֹ, הוּא לֹמֵד אֶת זֹאת, אֶף אֵינוֹ יָכוֹל לְבַצֵּעַ וּלְיִשֵּׁם, כִּי כְּשָׂבָא לְפָנָיו נְסִיּוֹן — הוּא נִשְׁבֵּר לְגַמְרֵי, לֹא-כֵן כְּשֶׂרוּאָה אֶת רַבּוֹ וּמִשְׂמָשׁוֹ, וּמִתְּבוּנָה מַה שְּׂעוֹבֵר עָלָיו, וְאֶף רוֹאֶה שְׂרַבּוֹ כּוֹעֵס וְצוּעַק עָלָיו, וְאֵינוֹ מִתְּפַעֵל, אִזּוֹ לֹמֵד מִמְּנוּ הַרְבֵּה מְאֹד. וְלָכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת ד): כָּל מִי שְׂרַבּוֹ כּוֹעֵס עָלָיו וְשׁוֹתֵק, זֹכֶה לְהִבְחִין בֵּין טְמָאָה לְטָהָרָה, וְנַעֲשֶׂה מוֹרָה הוֹרָאָה בְּיִשְׂרָאֵל; כְּשֶׁהֲרַב צוּעַק עַל הַתְּלָמִיד, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן הַתְּלָמִיד נִשְׂאָר אֲצֵל הָרַב, יָכוֹל לְקַבֵּל מִמְּנוּ הַרְבֵּה מְאֹד.

וְזֶה הִיָּה הַחֲדוּשׁ שֶׁל מוֹהֲרָנִי"ת ז"ל, אֶף שְׂרַבְנוּ ז"ל בְּנֵה אוֹתוֹ וְגִרְשׁוֹ, אָמַר: "אֵנִי אֶת רַבְנוּ ז"ל אֵינְנִי עוֹזֵב", וְאֶף שְׂרַבְנוּ ז"ל עֲשֶׂה

כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת לְרַחֲקוֹ מִמֶּנּוּ, בְּשׁוּם פָּנִים וְאִפְּן לֹא רָצָה לַעֲזוֹב אֶת רַבְּנוֹ ו'ל, וְלִכְּן קִבַּל פִּי שְׁנַיִם מֵרַבּוֹ.

זו המעלה — כְּשֶׁאָדָם זֹכֶה לְשִׁמְשׁ אֶת הַחֶכֶם. וְזֶה כָּל כְּסוּפֵינוּ, לְהִיּוֹת תַּלְמִידִים הַמְּשַׁמְּשִׁים אֶת הַחֶכֶם הָאֵמֶת, וְלֹא נִתְפַּעַל וְלֹא נִתְבַּהֵל כְּשֶׁצּוֹעֵק. וְזֶהוּ שְׂאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שם): כָּל תַּלְמִיד שְׂכּוֹעֵס עָלָיו רַבּוֹ רֵאשׁוֹנָה וְשֹׁנֵיָה וְשׁוֹתֵק, זֹכֶה לְהִבְחִין בֵּין דִּינֵי מְמוֹנוֹת לְדִינֵי נַפְשׁוֹת. כִּי בְּזֶה שְׁמֵרַחֲקִים אוֹתוֹ, וְהוּא אוֹמֵר: "לֹא וְלֹא! פֹּה אֵשֶׁב כִּי אִוִּיתִיהָ", אֲזִי נַעֲשֶׂה כְּלִי לְקִבַּל.

וְהִנֵּה בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד מִשְׁבָּרִים וְגָלִים כְּאֵלוֹ, שְׁלֹא תֵאָר וְשִׁעַר כְּלָל. כִּי סוּף כָּל סוּף מֵצַד הַצְּמֻצוּם, שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּבִיכּוֹל צִמְצַם אֶת עֲצָמוֹ, וְיֵשׁ חָלָל הַפְּנוּי, מִשֵּׁם נִמְשָׁכוֹת כָּל צְרוֹת הָאָדָם. כִּי רַבְּנוֹ ו'ל אוֹמֵר (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סד), שֵׁשׁ בְּחָלָל הַפְּנוּי, פָּנָה אֶת אֱלֻקוֹתָיו יִתְבָּרַךְ כְּבִיכּוֹל, וּמִשֵּׁם יִשְׁנֶן הַקְּלָפוֹת, וְלִכְּן כָּל הַמַּחְלוּקוֹת בָּאוֹת מִשֵּׁם. אֲבָל זֶה טוֹבָה, מִסְּבִיר רַבְּנוֹ ו'ל, כִּי אִם כָּלֵם הָיוּ מֵאֲחָדִים, אִזְ הָיָה שׁוֹב אוֹר אֵין סוּף, וְשׁוֹב לֹא הָיוּ יְכוּלִים לְהִשְׁיג, כִּי מֵרַב אוֹר לֹא הָיוּ יְכוּלִים לְהִשְׁיג כְּלוּם, כִּי הָיָה מִסְּנֹר, אֲבָל כְּשִׁישׁ מַחְלֶקֶת עַל הַצְּדִיק שֶׁמְגַלֶּה אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, נַעֲשֶׂה חָלָל הַפְּנוּי, אִזְ יֵשׁ אֶחָד, שִׁישׁ לוֹ אֲמוּנַת חֲכָמִים, וְעַם אֲמוּנָה יְכוּלִים לַעֲבֹר מֵעֵבֶר אֶל עֵבֶר, וְלֹא אֲכַפֵּת מֵהַ שְׁכַל הָעוֹלָם מְדַבְּרִים עָלָיו, "אֲנִי אֶת שְׁלִי אַעֲשֶׂה, וְלֹא אֲעֹזֵב אֶת הַצְּדִיק וְהַחֶכֶם", "אֲבָל כָּלֵם מְדַבְּרִים עָלָיו" — אוֹמְרִים לוֹ, וְהוּא עוֹנֶה: "הֲלֹא אֲנִי יוֹדֵעַ, שֶׁמֵּה שְׁמֵדְבָרִים עָלָיו, זֶה מֵצַד חָלָל הַפְּנוּי, אֲבָל לִי יֵשׁ אֲמוּנַת חֲכָמִים, אֲזִי אֲנִי עוֹבֵר עַל הַכֹּל". לִכְּן אוֹמֵר רַבְּנוֹ ו'ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סא), שֶׁעַל-יְדֵי אֲמוּנַת חֲכָמִים יוֹדְעִים אֵיךְ לְהִתְנַהֵג בְּכָל דְּבַר. וְזוֹ הַמַּעֲלָה שֶׁל אָדָם הַזֹּכֶה לְשִׁמְשׁ אֶת הַחֶכֶם.

מוֹהֲרַנְת' ו'ל אָמַר, שֶׁהָעֶקֶר מֵהַ שְׁקִבַּל מֵרַבְּנוֹ ו'ל, הָיָה מֵהַשִּׁיחוֹת-חֲלִין שְׁלוֹ, מֵהַהֲנַהֲגָה הַפְּשׁוּטָה שְׁלוֹ, לֹא מֵהַתּוֹרוֹת שְׁגָלָה, כִּי מִזֶּה מִשְׁיָגִים אֱלֻקוֹת, אֲבָל בְּפִעַל — אֵיךְ אֲנִי יְכוּל לְרְאוֹת, שֶׁאֲתָה מִבְּצַע מֵהַ שֶׁאֲתָה מְדַבֵּר, זֹאת רוֹאִים רַק בְּהַתְקַרְבוּת, כְּשֶׁעוֹבֵר עַל

הָאָדָם קִטְנוּת דְקִטְנוּת וְנִשְׁבֵּר לְגַמְרֵי, וְשׁוֹכְרִים אוֹתוֹ, עַד שְׁמִבְטָלִים אוֹתוֹ לְגַמְרֵי, וְכוֹתְשִׁים אוֹתוֹ בְּמִכְתָּשֶׁת, וְאָף-עַל-פִּי-כֵן מִחֲזִיק מֵעֵמֶד — זוֹ הַמַּעֲלָה. וְזֶה מֵה שְׁפָל אָחָד וְאָחָד צָרִיף לַעֲשׂוֹת.

רַבֵּנוּ ז"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סו), שְׁתַּלְמִיד אֲמַתִּי יוֹדֵעַ אֶת הַעֲלִיּוֹת וְהִירִידוֹת שֶׁל הַצַּדִּיק. וְכִיצַד יָכוֹל לְדַעַת? אֵיךְ אָדָם יוֹדֵעַ אֶת הַנְּמָצָא אֲצֵל הַזּוּלָת? הֲלֹא חֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (פְּסָחִים נד:), שְׂאֵחָד הַדְּבָרִים הַנֶּעְלָמִים מִהָאָדָם, שְׂאֵינּוּ יוֹדֵעַ מֵה בְּלָבוֹ שֶׁל חֲבֵרוֹ, אֵינּוּ יְכוֹלִים לִידַע מֵה נַעֲשֶׂה אֲצֵל הַזּוּלָת, מִכָּל שֶׁפֶן וְכָל שֶׁפֶן אֵיךְ תִּדַע מֵה עוֹבֵר עַל רַבֵּךְ? אֵלֹא אִם אֶהְבַּתוֹ לְרַבּוֹ הִיא אֶהְבָּה כָּל-כָּף גְּדוּלָה יוֹתֵר מֵאֶהְבַּת נָשִׁים, כְּמוֹ שְׂמַגְלָה לָנוּ רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קלה), שְׂאֶהְבָּה אֶל הַצַּדִּיק צָרִיכָה לְהִיּוֹת אֶהְבָּה כָּל-כָּף חֲזָקָה הַרְבֵּה יוֹתֵר מֵאֶהְבַּת נָשִׁים, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (שְׁמוּאֵל-ב' א, כו): "נִפְלְאָתָה אֶהְבַּתְךָ לִי מֵאֶהְבַּת נָשִׁים", אִזּוֹ הוּא יָכוֹל לְהִבִּין גַּם-כֵּן אֶת הִירִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת שֶׁל הַצַּדִּיק וְלוֹמַד מִזֶּה. כִּי מִכָּל דָּבָר צָרִיכִים לְלַמֵּד. רוֹאִים מֵה שְׂעוֹבֵר עַל הַצַּדִּיק, וְאָף-עַל-פִּי-כֵן מִחֲזִיק מֵעֵמֶד, אִם-כֵּן עֲדִין לִי יֵשׁ תִּקְוָה.

וְאִם נִתְבוּנָן מֵה שְׂעֵבֵר עַל מוֹהַרְנ"ת ז"ל, הֲרִי זֶה פְּלֵא עַל גַּבֵּי פְּלֵא! אָדָם שְׂמָסֵר נִפְשׁוֹ רַק לְגַלוֹת אֶת רַבֵּנוּ ז"ל, וְהַפְּקִיר אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי לְגַמְרֵי, וְלֹא הִסְתַּפֵּל עַל עֲצָמוֹ כָּלֵל, בְּזוּהוֹ, חֲרַפּוּהוֹ וְכוּ', מֵה לֹא עָשׂוּ לוֹ, אֵילוֹ בְּזִיוּנוֹת וְעֵלְבוֹנוֹת, כְּשֶׁהוֹלִיף אֶת בְּנוֹ נִחְמָן לַחֲפָה, הִיּוֹ לוֹ בַּדֶּרֶךְ בְּזִיוּנוֹת כְּאֵלוֹ, נִתְנוּ לְאַנְשֵׁי מַכּוֹת, הַזְּמִינוּ מִשְׁטָרָה וְכוּ', וְאִזּוֹ בָּכָה מְאֹד מְאֹד לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְאָמַר: "רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֲפָלוֹ סָבַל פְּשׁוּט, כְּשֶׁמִּחְתָּן אֶת בְּנוֹ, לֹא מִגִּיעַ לוֹ בְּזִיוּנוֹת כְּאֵלוֹ, וְלָמָּה עָלִי לְסָבַל אֶת הַסָּבַל הַזֶּה? ! אֵינּוּ זֹאת אֲלֵא מִפְּנֵי שְׂאֵנִי מַגְלָה אֶת רַבֵּנוּ ז"ל! ! וְאִזּוֹ חֲבֵר אֶת הַשִּׁיר הַיְדוּעַ בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ: עָקֵר גְּדֻלְתָּנוּ וְתַפְאֲרָתָנוּ יִתְגַּלֶּה רַק לַעֲתִיד לְבוֹא. וּבְאִידיש הוֹלֵף הַשִּׁיר: "אוּנְזַעֵר גְּרוּיִסקֵיט אוּנְזַעֵר שֵׁינְקֵיט וְעֵט מְעַן זַעֵהן וְעַן מְשִׁיחַ וְעֵט קוֹמְעַן"; גְּדֻלְתָּנוּ וְתַפְאֲרָתָנוּ יִרְאוּ רַק כְּשֶׁיָּבֹא מְשִׁיחַ, שְׂאִזּוֹ הוּא יִגְלֶה אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּגִלּוּי כְּזֶה, וְיִתְפַּלְאוּ: "הֲלֹא אֵלוֹ הַדְּבוּרִים שְׂשִׁמְעֵנוּ מִרַבֵּנוּ ז"ל וּמִמוֹהַרְנ"ת ז"ל, אֵלוֹ הֵם דְּבוּרֵי

מְשִׁיחַ! " כִּי מְשִׁיחַ יִגְלֶה רַק אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וַיִּחְזַק וַיַּעֲזֹד וַיִּשְׁמַח אֶת כָּל יְהוּדֵי, וְאָז כָּלֵם יִצְטָעְרוּ: "חֲבַל, חֲבַל, הֵינּוּ יְכוּלִים לִשְׁמַע אֶת זֹאת מִשָּׁךְ כָּל יְמֵי הַגָּלוּת, וְהֵיכָן הֵינּוּ?!"

זו המַעֲלָה שְׁאֵדָם זֹכָה לִשְׁמַשׁ חֲכָם. וְעַקֵּר הַשְּׂמוּשׁ, לְרֵאוֹת אֵיךְ שֶׁהוּא מִתְחַזֵּק בְּכָל הַצְּרוֹת וְהִירִידוֹת שְׁלוֹ, זו עַקֵּר הַמַּעֲלָה. יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁנֹזֶכֶה לְהִיּוֹת גַּם-כֵּן בֵּין אֱלֹהֵי הַתְּלַמֵּידִים.

וְדַע, אֲשֶׁר עַל-יְדֵי הַרְצוֹן יְכוּלִים לְהַגִּיעַ לְכָל דָּבָר שֶׁבַעוֹלָם. אִם אָדָם רוֹצֶה מְאֹד מְאֹד מִשֶּׁהוּ, הוּא יְכוּל לְמַשֵּׁךְ אֶת הָאָדָם, אֵף שֶׁהוּא בַעַל בְּחִירָה — עִם הַמַּחְשָׁבָה שְׁלוֹ. וְלָכֵן אָמַר רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קצג), שֶׁלְמַחְשָׁבָה יֵשׁ כַּח גְּדוֹל מְאֹד, וְאִם אָדָם יִתְמַקֵּד עַל דָּבָר אֶחָד בְּמַחְשַׁבְתּוֹ שֶׁכֵּךְ יִהְיֶה, אֲזִי כֵּךְ יִהְיֶה, כִּי הַמַּחְשָׁבָה יְכוּלָה לְהַמְשִׁיךְ לְאָדָם הַכֹּל — כָּל חֶפְצוֹ וְרִצּוֹנוֹ. וְלָכֵן עָלִינוּ לַחֲשַׁב תְּמִיד רַק מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעַל-יְדֵי-זֶה אָנוּ מְמַשְׁכִּים אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עָלֵינוּ. וְאוֹמֵר רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כא): הֵיכָן שְׁאֵדָם חוֹשֵׁב — שָׁם כָּל הָאָדָם; אָדָם צָרִיךְ תְּמִיד לַחֲשַׁב, שֶׁכָּל הָעוֹלָם כְּלוּ זֶהוּ אֹר אֵין סוּף, וְהוּא נִמְצָא בְּתוֹךְ הָאֹר, אֲזִי תְּמִיד יִהְיֶה שְׂמֵחַ, מַה יֵּשׁ לִי לְהַפְסִיד בְּזֶה הָעוֹלָם? ! מַה יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת לִי?! וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁאָדָם חוֹשֵׁב תְּמִיד רַק מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא נִכְלָל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וַיְכַבֵּר אֵין אַכְפַּת לוֹ שׁוּם דָּבָר — אִם כֵּן מְדַבְּרִים עָלָיו אִם לְאוֹ. וְכֵן צָרִיךְ לַחֲשַׁב רַק מִרַבֵּנוּ ו"ל, שֶׁהוּא פֶה אֶתְנוּ וְאֶצְלָנוּ, אֲזִי כֵּךְ יִהְיֶה, שְׂנַמְשֵׁךְ אֶת רַבֵּנוּ ו"ל בְּמִקוֹמְנוּ. וְכֵן רְאֵה לַחֲשַׁב תְּמִיד מִהַצְּדִיק, אֲזִי תְּמַשִּׁיךְ אֶת הַצְּדִיק עָלֶיךָ.

וְהִנֵּה, כָּל אֱלֹהֵי הַפְּעֻלוֹת הַגְּשָׁמִיּוֹת שֶׁהַצְּדִיק עוֹשֶׂה, הֵן רַק כְּדֵי לְקַרֵב אֲנָשִׁים, וְעַל-כֵּן מְלַבִּישׁ עֲצָמוֹ בְּלִבוּשִׁים וּמֹרִיד עֲצָמוֹ, כִּי הוּא מְאֹד מְאֹד מִרְחָם עַל גְּשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְאִם אָדָם מִתְחַזֵּק בְּרִצּוֹנוֹת וּבְכַסּוּפִים חֲזָקִים — הוּא עוֹבֵר לְבַסּוּף עַל הַכֹּל, וְנִדְבֹק תְּמִיד בַּצְּדִיק. וְלָכֵן עָלִינוּ לְהִשְׁתַּוְּקֶה, אֵיךְ זֹכִים לְהִבִּין כָּל תּוֹרָה וּמֵאָמֵר בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ו"ל. כִּי רַבֵּנוּ ו"ל אָמַר פְּעַם (חֵי-מוֹהַר"ן, סִימָן שמ): אִם

הייתם שומעים תורה אחת עם הנגון והרקוד השיף לתורה הזו — הייתם מתבטלים. ולא רק אתם אלא כל העולם כלו. אלא בינו שרק נכתב, כבר לא רואים מאומה. כי הפריכה של הספר מכסה את האור. כי אם היו שומעים ורואים איך שגלה את התורה, היו מתבטלים לגמרי.

כשרבנו ו"ל גלה את המאמר בלקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן לב, היה אז המגיד מטירה וויצא אצל רבנו ו"ל (אשר היה מבגר מרבנו ו"ל בארבעים שנה, ובעל התניא נטל הספמה ממנו על הסדור, והיה איש מורם מעם, אדם המבגר מזולתו בארבעים שנה, ויכול לבטל עצמו לאברהם צעיר — זה בעצמו חדיש). וכא לפניו ושאלו: הלא כל התנאים והאמוראים היו להם ספרים, היכן הם? אזי גלה לו רבנו ו"ל את המאמר הזה, שהתמצית היא, שפנגוד זה יש ספרי מינים ואפיקורסים, שאם היה נשאר עלה אחד מהם, כלם היו נתפסים באפיקורסות, כי הם כותבים את זאת בתכמה פזו, שמי שרק קורא בזה — נמשך אחריהם. ולכן הצדיקים לקחו ונגזו את ספריהם, כדי לבטל ספרי המינים והאפיקורסים. ואחר-כך דבר, שיש אחד, שהיחוד שלו יחודא תתאה נעשה כמו יחודא עלאה, וכן אליו את הזיווג שלו כפי שמזדוג בשמות ויחודים, וכל-כך התפעל מתורה זו, שיצא ממש בהתלהבות גדולה. וחשב לעצמו — איך אור בזה יכולים לכתב בספר? הלא רבנו ו"ל גלה שם סודות נוראים ונפלאים, שיש בזה עוד דברים בגו, כל היחוד של הגשמיות עם הרוחניות, והרוחניות עם הגשמיות, וכל מעשה התנאים והאמוראים, אזי חשב — איך יכולים לרשם אש על גבי נייר? והנה בא מוהרנ"ת ו"ל למחרת, ובכדו כתובה כל התורה. זה היה החדיש של מוהרנ"ת ו"ל, שהיה יכול להעלות את זאת על הכתב.

ולכן עלינו להודות מאד מאד למוהרנ"ת ו"ל, שכתב את כל הדבורים של רבנו ו"ל, כי לולא הוא, העיד רבנו ו"ל, לא היה נותר ממנו אפלו עלה אחד. ורואים בחוש, כשמדברים גלוי אלקות, מתפלאים — איך יכולים להעלות דבורים אלו אחר-כך על

הַפְּתַב? ! וּכְשֵׁרוּאִים אֶת זֹאת כְּתוּב, מִתְּפַעְלִים — הֲלֹא זֶה אֲנִי
שְׁמַעְתִּי, וְזֶה אֲנִי שְׁמַעְתִּי, וְהִנֵּה אֲנִי רוֹאֶה אֶת זֹאת כְּתוּב עַל גְּבִי
סֵפֶר — זֶה פְּלֵאֵי פְּלֵאִים !

הַעֲקֹר רְאֵה לִהְיוֹת שְׂמַח, וְלֹא לִהְיִית אֶת עֲצֻמוֹ לְהַמְשִׁךְ אַחֵר
הַעֲצֻבוֹת וְהַעֲצֻלוֹת וְהַדְּכָאוֹן, אֲשֶׁר זֶה עֲבוּדָה זָרָה. אָדָם שְׂמַח, הוּא
נִכְלָל בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמוֹחֲלִים לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו, וּכְמוֹ
שְׁפֹתוֹב (תְּהִלִּים קד, לה): "אֲנֹכִי אֲשַׂמַּח בְּהַיְוָה", יִתְּמוּ חֲטָאִים מִן
הָאָרֶץ", צְרִיכִים כָּל-כָּף לְשַׂמַּח עִם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַד שֶׁכָּבֵר לֹא
אֲכַפֵּת לוֹ מְאוּמָה, וּמְמִילָא מִתְּבַטְּלִים מִמֶּנּוּ כָּל הָעֲוֹנוֹת. אָבֵל אִם
אָדָם גִּמְשֵׁךְ אַחֵר הַצֶּעֶר וְהַמְרִירוֹת, הוּא נוֹתֵר עִם כָּל הָעֲבֻרוֹת. כִּי
מִהֵן הָעֲבֻרוֹת? שְׁמַעְבִּירוֹת אוֹתוֹ עַל דַּעְתּוֹ וְעַל דַּעַת קוֹנּוֹ. לְמָה אָדָם
חוֹטֵא? כִּי הוּא בְּעַל גְּאוּנָה גְּדוּל, לֹא מִסְפִּיק לוֹ אֲשֶׁתּוֹ, רוֹאֶה אַחֶרֶת,
וְחוֹשֵׁב שֶׁהִיא יוֹתֵר מֵאֲשֶׁתּוֹ, וְרוֹצֵה אוֹתָהּ, אֲזִי נִכְנָסֶת פֹּה גְּאוּנָה. או
אֶחָד רוֹאֶה שְׁלִיזוּלֵת יֵשׁ כְּסָף, וְחוֹשֵׁב: "גַּם אֲנִי רוֹצֵה כְּסָף", בְּרִגְעַ
שְׂאֵתָה רוֹצֵה כֵּן — זֶה תְּאֻוֹת מְמוֹן. כְּמוֹ-כֵן תְּאֻוֹת אֲכִילָה וְשִׁתְיָה.
אָדָם צְרִיף לְדַעַת, שְׂאִינְנוּ רוֹצֵה מְאוּמָה! רַק מֵה שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא יִתֵּן לוֹ. וְזֶה מֵה שְׂאוּמֵר רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּשִׁי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימֵן
קעז), שְׁזוֹ שְׁלֵמוֹת עֲלִית הַמְּלָכוֹת, שֶׁהוּא בְּטֵל לְגַמְרֵי אֱלֹוֵי יִתְבָּרֵךְ,
וְאִינוּ רוֹצֵה שׁוּם רְצוֹן אַחֵר מִלְּבַד רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְזֶה מְאָמֵר הַתְּנַא
הַקְדוּשׁ (אֲבוֹת ב, ד): בְּטֵל רְצוֹנָךְ מִפְּנֵי רְצוֹנוֹ, כְּדֵי שֶׁיִּבְטַל רְצוֹן אַחֲרָיִם
לְרְצוֹנָךְ; צְרִיכִים לְבוֹא לְבִטוּל כְּזֶה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַד שֶׁלֹּא
יִרְצֶה מְאוּמָה רַק אֶת הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ!

אָבֵל זֶהוּ נְסִיוֹן גְּדוּל מְאֹד. כִּי בְּרִגְעַ שְׂאָדָם רוֹאֶה אִיף שֶׁהַצְּדִיק
צוֹעֵק עַל הַזּוּלָת, אוּ מְקַפִּיד עָלָיו, נִכְנָסֶת בּוֹ חֲלִישוֹת הַדַּעַת, כִּי חָשַׁב
שִׁירָאָה מְלֵאָף, וְהִנֵּה רוֹאֶה שְׁגָם הַצְּדִיק בְּשֵׁר וְדָם. זֶה מֵה שְׂמַחְלִישׁ
אֶת דַּעַת הָאָדָם. וְלָכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (אֲבוֹת א, יא): חֲכָמִים
הִזְהִירוּ בְּדַבְרֵיכֶם, שְׁלֹא יִשְׁתּוּ הַתְּלַמִּידִים הַבָּאִים אַחֲרֵיכֶם וְיָמוּתוּ; כִּי
אִינָם יוֹדְעִים שְׂאֵתָה עֲכָשׁוּ בְּקִטְנוּת, וְהֵם יִחְשְׁבוּ שְׁזוֹ הַגְּדֻלוֹת שֶׁלָּךְ,
וְיִשְׁתּוּ אֶת הַמַּיִם הַלְלוּ וְיָמוּתוּ. וְלָכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים,
שִׁישְׁנָם הַרְבֵּה דְּבָרִים שְׂאָסוּר לַעֲשׂוֹת בְּפְנֵי הַתְּלַמִּיד: לְהַסְתַּפֵּר אוּ

אָשׁר ו' קיב בנחל קלה

ללכת למרחץ וכדומה, כי אז לתלמיד תהיה חלישות הנדעת. מה שאין כן מצינו תנאים שפן הלכו אחר רבם, זה הלך אחר בית הכסא, וזה שכב תחת המטה, ושאלו: עד פאן העזת וכו', וענה לו: רבי, תורה היא וללמד אני צריך; אני רוצה לראות וללמד. אבל לא כל אחד זוכה לזה. ולכן צריכים הרבה לבקשו יתברך, ששום דבר לא ישבר אותו ולא ירחקו מן הצדיק.

כי בדרך כלל רואים דבר פלא, אדם נמצא בבץ, ויבא הצדיק ומנקה אותו, ומעלה אותו לתכלית העליה, והנה תכף בשהגיע לגדלות המחין, ונתעלה מבור תחתיות, הוא אומר: "מה אני צריך את הצדיק והחכם, הלא אני יכול כבר לבד, אני יודע את כל התורה שלמד אותי" וכו' וכו', ובורת, ונעשה בעצמו חכם ורבי, ומדבר את דבורי הצדיק, כאלו הם דבוריו והוא חדשם וכו'. ומילא, זו חצי צרה, שעל זה אומרים חכמינו הקדושים (ברכות לא:): כל המורה הלכה לפני רבו — חיב מיתה, שזה מחיב אותו לפל, שזו מיתה, שלבסוף הוא פל. אבל אם הוא עוד מתחצף כנגד רבו, ואומר: מאי אהנו לן רבנן? מה למד אותי? על זה לא יאבה ה' סלח לו (עין סנהדרין צט:).

ולכן עלינו להיות בטלים לגמרי לגמרי אל הלמוד העמק של רבנו ו"ל, ואז נקבל הרבה מאד, כי יש כל-כך הרבה מה לקבל, רק צריכים לבקש בכל יום ברחמים ובתחנונים שלא נפל, אלא נפגע ונתבטל לפניו.

והעקר עלינו לשמח כל-כך, שזכינו להתקרב אל רבנו ו"ל, וזו השמחה הכי גדולה שלנו, כי בלי זה אין לנו שום שמחה, כי מה היינו עושים בלי רבנו ו"ל? ! רבנו ו"ל אומר (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן ס'): יש בני-אדם שישנים את ימיהם, ואפלו שלומדים ומתפללים, הכל נעשה בחינת שנה, כי המחין ישנים, עד שהדמיון עובד עליהם. וכשאדם זוכה להתקרב אל הצדיק, הוא מעוררו מהשנה ומוציאו מהדמיון. כי הדמיון זהו חלום, שאדם חולם ביום בהקיץ כל מיני חלומות וכו'. וכפי שרואים הרבה פעמים, שאנשים

יוֹשְׁבֵי־וְחוֹלְמֵי־חַלּוּמוֹת, וְהוֹזִיִּים הַיּוֹנוֹת, כְּגוֹן: "אֲנִי אֶהְיֶה מְלֶךְ, אֲקִיִּים צָבָא וְאַתָּן פְּקָדוֹת, אֲכַבֵּשׁ מְדִינוֹת" וכו', וְנִכְנָסִים בְּזֶה כָּל־כֶּף, עַד שְׂרוּאִים אֶת זֹאת לִפְנֵי עֵינֵי רוּחָם. או "אֶהְיֶה סוּחַר מְצֻלָּח, יִהְיֶה לִי בֵּית חֲרָשֶׁת עִם פּוֹעֲלִים רַבִּים, אֲיַצֵּר דְּבָרִים, יִהְיוּ לִי מִשְׁאֵיוֹת, יָבִיאוּ סְחוּרָה, יוֹצִיאוּ סְחוּרָה" וכו', וְכָל־כֶּף הוֹזִיִּים בְּזֶה, עַד שְׂרוּאִים אֶת זֹאת בַּחוּשׁ וכו'. וַיֵּשׁ, רַחֲמָנָא לְצֻלָּן, אֲנָשִׁים, שְׁנוּפְלִים בְּנֵאוּף, עַד שִׁיּוֹשְׁבֵי־וְחוֹלְמֵי, וּמְדַמְיָנִים כָּל מִינֵי דְמִיּוֹנוֹת שֶׁל שְׁקוּץ, תַּעֲוֹב וְזֵהוּם, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן. וְכֶף כָּל אֶחָד כְּפֵי הַחֲלוּם שְׁלוֹ. בָּא הַצַּדִּיק וּמַעֲוֵר אוֹתָנוּ מִהַשְׁנָה: "קוּם מִתְּרַדְמַתְךָ, אֵתָּה חוֹלֵם, אֵינְךָ רוֹאֶה אֶת הַמְּצִיאוֹת, הַמְּצִיאוֹת הֵיא מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, הַכֹּל זֶה אֱלֻקוֹת וְאֱלֻקוֹת זֶה הַכֹּל, מָה אֵתָּךְ? מָה אֵתָּה מְדַמְיָן?! מָה אֵתָּה חוֹלֵם חַלּוּמוֹת בְּהַקִּיץ?! וְזוֹ הַהֲתַעֲוּרוֹת שֶׁל הַשְׁנָה, שֶׁהַצַּדִּיק מַעֲוֵר אוֹתָנוּ.

וְדַבֵּר זֶה אֵין יְכוּלִים לְהַסְבִּיר, כִּי מִי שְׁאִין לוֹ הַשְׁגָּה בְּרוּחַנִיּוֹת, הוּא אוֹמֵר שְׁאֵתָּה מְדַמְיָן, שְׁכָּל מַה שְׁמַגְלִים לְךָ אֱלֻקוֹת, הוּא אוֹמֵר שְׁאֵתָּה בְּדַמְיוֹן. וְלִכֵּן אֵי אֶפְשָׁר לְדַבֵּר עִם בְּנֵי־אָדָם. וְזֵהוּ שְׁאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (חֲגִיגָה יב): וְלֹא בְּמֶרְכָּבָה בִּיחִיד, אֲלֵא אִם בֵּן הִיָּה חֲכָם וּמְבִין מְדַעְתּוֹ; כִּי זֶה מַעֲשֵׂה מְרַכְּבָה, שְׁאֵתָּה מְדַבֵּר בְּקַמְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, עַד שְׁאֵתָּה נַעֲשֶׂה מְרַכְּבָה לְשְׁכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵין יְכוּלִים לְהַסְבִּיר זֹאת לְשָׁנִי, כִּי מִי שְׁאִינוּ אוֹחֲזוּ בְּזֶה, יֹאמְרוּ שְׁאֵתָּה מְדַמְיָן וכו', הוּא חֵי בְּמַצִּיאוֹת, וְאוֹמֵר: "תְּרַאֲהָ, צְרִיכִים חֲנוּת וְלִקְוֹחוֹת, לְמַכּוֹר וְלִקְנוֹת וּלְהַרְוִיחַ מַעוֹת וכו', וּשְׂאָר מִינֵי דְמִיּוֹנוֹת שִׁישׁ לְכָל אֶחָד, זֶה יֵשׁ לוֹ חֲנוּת, זֶה יֵשׁ לוֹ בֵּית־חֲרָשֶׁת, זֶה נִהְגָּ אוֹטוֹבוּס, וְזֶה נִהְגָּ מוֹנֵית, כָּל אֶחָד עִם הַדְּמִיוֹן שְׁלוֹ, וְאוֹמֵר שְׁזוֹ מַצִּיאוֹת וְהַזּוֹלַת מְדַמְיָן וכו', לְךָ תֹאמַר לוֹ, שְׁכָּל אֲשֶׁר הוּא עוֹשֶׂה, זֶה דְמִיוֹן אֶחָד גְּדוֹל, כִּי הַמוֹנֵית שְׁנוּהֵג בָּהּ, הַחֲנוּת שְׁעוֹמֵד וּמוֹכֵר בָּהּ, לֹא יִקְחֶנָּה לְקַבֵּר, וַיִּצְרַךְ לְהַפְרֵד מִזֶּה, וְלֹא יוֹעִיל לוֹ מְאוּמָה. אֲבָל אֶת הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא אֲנִי לוֹקַח אֵתִי תְּמִיד, לֹא אֲכַפֵּת לִי אִם אֶהְיֶה בְּקַבֵּר אִם לֹאוּ, אִם אֲשַׁרְף עַל קְדוּשַׁתִּי, אִם אֲשַׁלֵּא יִשְׂאָר מִמֶּנִּי כְּלוּם — לֹא אֲכַפֵּת לִי, אֵינֶנִּי רוֹצֶה דַּבֵּר, אֲנִי חֹפֵץ בְּךָ אֶת

אָשׁר ו' קיב בַּנְחַל קלז

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא! וְלִכְן מַעֲשֶׂה מְרַבָּה אֵין יְכוּלִים בְּיַחֲד, אֶלָּא אַם-כֵּן הִיָּה חֲכָם וּמַבִּין מַדְעָתוֹ; הֵינּוּ אֵין יְכוּלִים לְלַמַּד אֶת זֹאת עִם אַחַר, כִּי לֹא יָבִין אוֹתָךְ, וַיֹּאמֶר שְׂאֵתָה מְדַמֵּין, רַק עִם עֲצָמוּ יְכוּלִים לְלַמַּד אֶת הַלְמוּד הַזֶּה, כִּי קָשָׁה מְאֹד לְהַסְבִּירוֹ לְזוּלָת, כִּי דָבָר זֶה אֶפְלוּ תִלְמִיד אֵינּוּ יְכוּל לְהִבִּין, כִּי הַדְמִיּוֹן עוֹבֵד כָּל-כָּף חֲזָק עַל הָאָדָם, עַד שְׂרוּאָה לְפָנָיו עוֹלָם, וּמִפְחִידִים אוֹתוֹ: "אַם תְּבוֹא יַעֲצֹרוּ אוֹתָךְ, וַיַּעֲשׂוּ בְךָ שְׁפָטִים, הַמְשַׁטְרָה" וְכוּ', וּשְׂאָר מִיַּנִּי פְחִידִים שְׂמִפְחִידִים אֶת הָאָדָם וּשְׂאָר מִיַּנִּי דְמִיוֹנוֹת. אַבָּל אַם אָדָם זוֹכֶה, וּמְבִטֵּל עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לֹא אֲכַפֵּת לוֹ מְאוּמָה, הוּא מוֹצֵא אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּכָל מְקוֹם. וְזוֹ הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׁנָה, שְׁהַצְדִּיק מְעוֹרֵר אוֹתָנוּ, שְׁלֹא נַחֲלָם בְּהַקִּיץ.

כִּי, כְּאִמּוֹר, אַם תִּתְבּוֹנֵן — תִּרְאֶה, שְׂבַנֵּי-אָדָם חוֹלְמִים בְּהַקִּיץ, הַהוּא הוֹלֵךְ מְטִיל וּמְדַמֵּין: "אַם יִהְיֶה לִי רֶכֶב כְּזֶה אוֹ אַחַר, אֶסַּע לְכָאן וּלְכָאן". וּבְאֵמֶת מַה כָּבֹד יִהְיֶה אִם יִהְיֶה לְךָ רֶכֶב מְסוּג זֶה אוֹ אַחַר וְכוּ'?! אֵתָה צְרִיךְ רֶכֶב בְּעַל אַרְבָּעָה גִלְגָּלִים, שְׁיַסִּיעַ אוֹתָךְ וְתוֹ לֹא, וְמַה מְשַׁנָּה אֵיזָה וְמַה וְכוּ'. אַבָּל אֲנָשִׁים הוֹלְכִים וּמְדַמֵּינִים דְמִיוֹנוֹת, שְׂאֵלוּ הַחֲלוּמוֹת בְּהַקִּיץ. וּמִי שְׂיֹתֵר חוֹלָם וּמְדַמֵּין, וְאֵתָה מְפָרִיעַ לוֹ בַּשְּׁנָה, אַזִּי רַב אֵתָךְ: "תֵּן לִי לִישׁוֹן, מָה רְצוֹנָךְ מִמֶּנִּי?! אֵתָה מְעִיר אוֹתִי!" וְזוֹ הַמַּעֲלָה כְּשֶׁאָדָם מְקַרֵּב אֶל הַצְדִּיק, שְׁהוּא מְעוֹרֵר אוֹתוֹ מִהַשְּׁנָה, וּמְנַעֵנַע אוֹתוֹ: "קוּם, מַה אֵתָךְ?!"

בְּעֵינֵן הַזּוּיָגִים וְכוּ', גַּם-כֵּן נַעֲשֶׂה אוֹתוֹ דָּבָר עִם הַדְמִיוֹנוֹת וְהַחֲלוּמוֹת, שְׂאָדָם חוֹלָם בְּהַקִּיץ: "אֲנִי רוֹצֵה בַּחֲוִירָה הַכִּי מַצְלַחַת וְהַכִּי עֲשִׂינָה וְכוּ', הֲלֹא סוּף כָּל סוּף אֲנִי הַבְּחוּר הַמַּצְלַח וְהַפְּקַח וְהַחֲכָם בְּיֹתֵר וְכוּ', וְכֵן הוֹלֵךְ וּמְדַמֵּין, וְאֵינְנוּ שָׁם עַל לֵב, שְׂבִין כָּף חוֹלְפִים לְהֵם הַיָּמִים וְהַשָּׁנִים וּמִתְבַּגֵּר, וְכֵן הַבְּחִירָה חוֹשֶׁבֶת, שְׁהִיא צְרִיכָה אֶת הַבְּחִיר הַמַּצְלַח בְּיֹתֵר. וְלִכְן בָּאִים אֵלֵי בַּחֲוִרִים רְוָקִים וּבַחֲוִרוֹת רְוָקוֹת בְּנֵי שְׁלֹשִׁים, שְׁלֹשִׁים וְחַמֵּשׁ, אַרְבָּעִים, וְאֶפְלוּ חַמֵּשִׁים, וְעַדִּין מְחַפְּשִׁים אֶת זּוּיָגִים. וְאֲנִי מְסַתְּפֵל עֲלֵיהֶם: "מַה קָרָה?! מַה חִפְּיָתֶם" וְכוּ', וְעוֹנִים: "לֹא מְצָאנוּ, לֹא הַסְתַּדְרָנוּ" וְכוּ'. וְאֲנִי עוֹנֶה: "אֵין דָּבָר כְּזֶה, לְכָל אָדָם יֵשׁ זּוּיָג, אֶלָּא אָדָם מְרַחַק אֶת

הזווג שלו". צְרִיכִים לזכור אֶת הַכָּלֵל הַזֶּה: לא כָּל מה שְׂרוּצִים — מקבילים, ולא כָּל מה שְׂמֻקְבָּלִים — רוּצִים; צְרִיכִים לְהִתְחַתֵּן לְשֵׁם שָׁמַיִם, וְאֵז יש הַכֵּל. וּמִי שְׂמֻקְרָב אֶל הַצְּדִיק, הוּא מוֹצֵא שְׂדוּף, כְּמוֹבֵא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פט): הַצְּדִיק הוּא הַשְּׂדוּךְ הַמְּשֻׁדָּף כָּל הַשְּׂדוּכִים, וּמִדּוּעַ? כִּי לֹקַח אֶת הַדַּעַת וְהַשְּׂכָל שְׁלָךְ, אֶת הַדְּמִיוֹנוֹת שְׁלָךְ, וּמִחֲדִיר בְּךָ שְׂכָל וְדַעַת שְׁלוֹ, אֲזִי אֶתָּה מִסְתַּפֵּל עַל הָעוֹלָם בְּצוּרָה אַחֲרַת לְגַמְרִי. וְלָכֵן הַצְּדִיק הוּא שְׂדוּךְ, כִּי נוֹטֵל מֵאֲתָנוּ אֶת הַשְּׂכָל וְהַדַּעַת הַמְּטַמְטֵם וְהַמְּזוּהָם שְׁלָנוּ, וְנוֹתֵן לָנוּ אֶת הַשְּׂכָל שְׁלוֹ. נוֹתֵן לָנוּ אֶת הַמַּיִם וְהַלֶּחֶם שְׁלוֹ, אִז מְרַגִּישִׁים עֲנֵג וְטַעַם נִפְלָא מְאֹד. וְלָכֵן אָמַר רַבְּנוּ ז"ל עַל הַבַּעַל תְּפִלָּה (סְפוּרֵי-מַעֲשִׂוֹת, מַעֲשֵׂה יב), שֶׁהוּא נֹתֵן מִהָאֵכֶל שְׁלוֹ לְמַדִּינָה שֶׁל הַעֲשִׂירוֹת, אִז הַחֲלוֹ כָּלֵם לְהַשְׁלִיךְ אֶת הַכֶּסֶף, כִּי חָשׂוּ שֶׁזֶה מַעֲלָה רִיחַ רַע, כִּי נֹתֵן לָהֶם אֶת הַשְּׂכָל וְהַדַּעַת שְׁלוֹ, אֲזִי הַחֲלוֹ לְהַבִּין: "רַגַע אֶחָד, אָנוּ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, מְשַׁקְעִים בְּדְמִיוֹנוֹת". וְלָכֵן גַּם בְּזוּוּגִים אָנוּ צְרִיכִים אֶת הַצְּדִיק. וְחָבֵל מְאֹד שְׂמֻסְתוֹבְבִים רְוָקִים וְרוֹקוֹת, אֲשֶׁר מְזַמֵּן הֵיוּ יְכוּלִים לְהִתְחַתֵּן.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד! אֲנִי מְרַגֵּשׁ, שְׂרַק בְּשִׁבִיל זֶה הַסֵּמ"ךְ-מ"ם רוּצָה לְהַרְגִּי לְגַמְרִי. כִּי עַקֵּר חֲשָׁקִי וְרָצוֹנִי הִיָּה — לְבַטֵּל אֶת הַקְּלָפָה הַזֹּאת לְגַמְרִי, שְׁלֵא יִהְיֶה יוֹתֵר פָּגָם הַבְּרִית. רְצִיתִי לְחַתֵּן אֶת בְּנֵי הַנְּעוּרִים, לְפָנַי שְׂאֵפְלוּ יוֹדְעִים מַה זֶה חֲטָא, אֲזִי עֲזוּב הַסֵּמ"ךְ-מ"ם אֶת כָּל הָעוֹלָם, וְלָקַח אֶת עֲצָמוֹ עָלַי. וְאֲנִי עֵינֵי נְתוּנוֹת רַק אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ר' קיג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיֵּצֵא, ד' כֶּסֶלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְהַיָּקָר וְהַנְּעִלָּה, שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצּוֹחַ נְצָחִים.

עֲכָשׁוּ בָּא לְיַדִּי מִכְתָּב שְׁכַתְּבַתְּ אֵלַי עוֹד קֹדֶם רֹאשׁ הַשָּׁנָה, אֲךָ כְּפִי הַנְּרֹאָה נֶעְלַם מִמֶּנִּי, וְעֲכָשׁוּ סִבֵּב הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁמְצַאֲתוֹ.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידִי הַיָּקָר! עַל עֵצָם הַהִתְקַרְבוּת אֶל רַבְּנוּ ז"ל צְרִיכִים לְהִיּוֹת מְאֹד מְאֹד שְׂמִיחַ, כִּי אִוְרוֹ עֲדִין נֶעְלַם וְגִנּוּזֵי לְגַמְרֵי, וְכִמּוֹ שֶׁאָמַר הָאִישׁ הָאֱלֹקִי (בְּעַל מַחְבֵּר סֵפֶר 'בְּאוֹר הַלְקוּיִטִּים'), שֶׁכְּפִי שְׂרוּאָה, גַּם מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ נֶעְלַם אִוְרוֹ הַגִּנּוּזֵי שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל (עֵין בְּסֵפֶר 'נַחְלֵי אֲמוּנָה' בְּמִכְתָּבוֹ שְׁכַתְּבֵי שָׁם), וּמִכָּל שֶׁכֵּן אִיךָ נֶעְלַם הָאוֹר מִכָּל הָעוֹלָם, שֶׁכָּלֵם מִתְּלוֹצְצִים מִכָּל עַנְיָן רַבְּנוּ ז"ל, וְהַכֵּל לְלַעַג וְלִקְלָס נִחָשֵׁב, וּמָה גַּם בְּפָנִים, כֹּל מִי שֶׁעוֹסֵק בְּאַמֶּת בְּעַנְיָנוּ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, יוֹתֵר לַעַג וּבִזְיוֹן סוֹבֵל, וּמְדַבְּרִים עָלָיו כֹּל דְּבַר אֲסוּר וְכוּ' וְכוּ'.

וּבְאַמֶּת מִי שֶׁעֵין אֲמֶת לוֹ, וּמִסְתַּכֵּל בְּעֵין הָאֲמֶת, רוֹאֵה וּמִבִּין וּמְרַגֵּשׁ הֵיכֵן הָאֲמֶת.

חֲמֻדַּת לְכַבֵּי! רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּיִטֵי-מִזְהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נא): הָאֲמֶת הוּא אֶחָד, וְהוּא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעֵצְמוֹ, שֶׁרַק הוּא עֵצָם הָאֲמֶת, וּמִבְּלַעֲדָיו הַכֵּל שֶׁקָּרָה הֵינּוּ הַחִיצוֹנִים; כִּי בְּאַמֶּת הוּא יִתְבָּרַךְ נֶעְלַם וְנִסְתָּר בְּכָל פֶּרֶט וּפְרֵט מִהִבְרִיאָה, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ מְחִיָּה וּמְהִיָּה וּמְקִיָּים אֶת הַכֵּל: דוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, אֲשֶׁר הַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּרָה הוּא, אֲךָ נִתְלַבֵּשׁ עֵצְמוֹ בְּלְבוּשׁ גִּשְׁמִי, כְּדֵי שִׁיְהִיָּה בְּחִירָה וְנִסְיוֹן, אֲשֶׁר בְּאַמֶּת גַּם בְּלְבוּשׁ הַגִּשְׁמִי יֵשׁ אֱלֻקוֹת, כִּי בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ אֵין שׁוּם קִיּוּם לְשׁוּם דְּבַר, וְעַל-כֵּן צָרִיךְ כָּל בֶּרֶשׁ יִשְׂרָאֵל לְחַפֵּשׂ תָּמִיד אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ מִכָּל פֶּרֶט וּפְרֵט, שֶׁזֶה נִקְרָא חֲפוּשׁ אַחַר הָאֲמֶת, וְכִשְׂמַחֲפָשִׁין אַחַר הָאֲמֶת מוֹצֵאִין אוֹתָהּ, כִּי הַמְּבַקֵּשׁ אַחַר הָאֲמֶת נוֹתְנִים לוֹ מִלְּאָךְ שֶׁל אֲמֶת, וּמוֹצֵא אֶת הָאֲמֶת, וּבְלִבְדֵי שִׁיּוּדֵעַ אֵיזוֹ אֲמֶת מִחֲפָשׁ.

וְעַל קֵטֵב זֶה סוֹבֵב וְהוֹלֵךְ כֹּל דְּבַר רַבְּנוּ ז"ל — לְחַפֵּשׂ אַחֲרָיו, וְלַגְלוֹת אֶת הַהִסְתָּרָה, עַד שִׁיִּזְכֶּה לְמַצֵּא אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאִזּוֹ כְּשִׁזְזָה לְהַרְגִּישׁוֹ יִתְבָּרַךְ בְּפִרְטֵי פִרְטֵיּוֹת, אֵין לָךְ עוֹד שְׂמִיחָה וְחֵרוֹת יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזֶּה. וְכִמְאֹר הַחֶכֶם: אֵין לָךְ שְׂמִיחָה כְּהַתְּרַת הַסְּפָקוֹת.

וּלְחַפֵּשׂ אַחֲרָיו יִתְבַּרֵּךְ, לְזֶה צְרִיכִים אֶת הַדְּבֹר, הֵינּוּ שְׂיֵהִיָּהּ רְגִיל לְדַבֵּר תָּמִיד עִמּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וַיִּסְפֹּר לְפָנָיו אֶת כָּל לְבוֹ וְכָל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלָיו, וְעַל-יְדֵי שְׂקִידָה רַבָּה בְּעֵנָן הַזֶּה (אֵף שְׂיֵהִיָּהּ נִדְמָה לוֹ בַּהֲתַחֲלָה, כִּי אֵין מִי שְׁשׁוֹמֵעַ אוֹתוֹ, כָּל זֶה בָּא מִהִסְתַּרְתּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, שְׁנַעֲלֵם וְנִסְתָּר מִמֶּנּוּ הָאוֹר), אִזּוֹ סוּף כָּל סוּף יִתְגַּלֶּה לְפָנָיו אוֹר חֲדָשׁ לְגַמְרִי, שְׂיִרְגִישׁ אֶת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּגִלּוֹי נִפְלָא, וַיִּרְאֶה מִכָּל דְּבָר רַק אֶת הָאֱלֻקוֹת שְׁבַדְבָּר. וְאִפְלוּ בְּשַׁעַה שְׂיִלְמַד וַיִּתְפַּלֵּל הַלְמוּדִים וְהַתְּפִלוֹת הַקְּבוּעוֹת, יִתְגַּלֶּה לוֹ הָאֱלֻקוֹת הַנִּנְעֲלֵם וְנִסְתָּר בְּתוֹךְ כָּל פְּרֻט וּפְרֻט.

עַל-כֵּן, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! חֻזַּק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד, וְאַל תִּהְיֶה בְּטָלָן כָּלֵל, מֵאַחַר שֶׁסָּבַב הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ סְבוּת לְטוֹבָה, שְׂתוֹזָה לְהַתּוֹדֵעַ מִרְבּוֹנוֹ ו"ל, עָלֶיךָ לְהַתְּמִיד בְּיוֹתֵר בְּסִפְרֵי רַבּוֹנוֹ ו"ל בְּשְׂקִידָה עֲצוּמָה, וְרַבּוֹנוֹ ו"ל הַבְּטִיחָנוּ: אִם נִתְמַיֵּד הַרְבֵּה בְּסִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ "לְקוּיִי-מוֹהַר"ן, נִזְכָּה לְהַבִּין אֶת הַפְּנִימִיּוֹת שְׁבוּ, כִּי יֵשׁ שֵׁם הַרְבֵּה פְּנִימִיּוֹת, אֲשֶׁר אֵין נִרְאֶה מִבְּחוּץ כָּלֵל (עֵין חַיִּי-מוֹהַר"ן, אוֹת מַעֲלַת תּוֹרָתוֹ וּסְפָרָיו), כִּי יֵשׁ עֲנִינִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים, הַשְּׂגוֹת עֲמֻקּוֹת בֵּין הַשּׁוּרוֹת דִּיקָא, אֲשֶׁר אֵינוֹ נִרְאֶה רַק לְמִי שְׁשׁוֹקֵד בּוֹ.

וַיַּעַן שְׂזָכָה אוֹתָךְ הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ שְׂלַמְדַּת הַרְבֵּה סִפְרֵי קַבְלָה, עָלֶיךָ לְהַתְּמִיד הַרְבֵּה בְּדַבְרֵי רַבּוֹנוֹ ו"ל בְּ"לְקוּיִי-מוֹהַר"ן, וְשֵׁם תִּרְאֶה נוֹרָאוֹת נִפְלְאוֹת, פְּלְאֵי פְּלְאוֹת, אִם לֹא תִהְיֶה בְּטָלָן.

רְאֵה לְחֻזַּק עֲצֻמָּה עַד מְאֹד מְאֹד, כִּי מוֹכָא בְּדַבְרֵי הַרְבֵּה רַבִּי חַיִּים וַיִּטְאַל ו"ל, כִּי מִי שְׁרוּצָה לְהַכְּנִס בְּפִרְדֵּי"ס, אִזּוֹי הַקְּלָפוֹת מְסַבְּבוֹת אוֹתוֹ וְזוֹרְקוֹת אוֹתוֹ. וְעַקֵּר הַנְּפִילָה הוּא בְּעֲצָבוֹת וּבְדַכְּאוֹן, וְעַל-כֵּן שָׁמַר אֶת נַפְשׁוֹ לֹא לְהִיּוֹת בְּעֲצָבוֹת וּבְדַכְּאוֹן כָּלֵל, רַק רְאֵה לְשִׁמְח אֶת עֲצֻמָּה בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים, וְאַל תִּנְיֵחַ אֲצֻלְךָ אֶת הַעֲצָבוֹת (הַדַּכְּאוֹן הַפְּנִימִי) בְּשׁוּם אַפֵּן שְׁבַעוֹלָם.

רְאֵה לְהִיּוֹת רְגִיל לְשִׁמְעַע כְּלֵי זְמַר, וַתִּמְעַט בְּדְבֹר לֹא לְדַבֵּר כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחְךָ, כִּי כְּמַעַט כָּל הַשְּׂגַת רוּחָנִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ תְּלוּיָהּ בְּשִׁמְרֵת הַדְּבֹר, כִּי הַדְּבֹר הוּא הַצְּנוּר לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַשְּׁפַע, אוֹ חֵס

וְשָׁלוֹם, לְסֵתֶם אֶת הַשֹּׁפֵעַ, כִּי כָפִי שָׁמְדָבֵר — בֵּן מִמְשִׁיךְ בְּדַעְתּוֹ, אִם מְדַבֵּר שְׁטִיּוֹת וְהַבְּלִים, תְּקִירוֹת וּמַחְלָקֶת וְכוּ', נִסְתָּמִים שְׁעָרֵי שְׁכָלוֹ, וְאִינּוּ זֹכָה לְדַעַת הָאֵמֶת, וְאִם מְדַבֵּר רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וּמִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אֲזִי לֹאט לֹאט נִפְתָּחִים שְׁעָרֵי שְׁכָלוֹ, וּמִתְחִיל לְהַשִּׁיג הַשְּׂגוֹת אֱלֹקֵיתוֹ יִתְבָּרַךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ו' קיד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וַיֵּצֵא, ד' פְּסָלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לִידִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, זֹכָה וּמְזֻכָּה אֶת הַרְבִּים בְּהַפְצַת מַעֲיֵנוֹת הַחֲכָמָה חוּצָה, אֲשֶׁר כָּל הַגְּאֻלָּה תְּלוּיָהּ בְּזָה וְכוּ', שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחֵל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצַח נְצָחִים.

אָחִי, אָחִי הַיְקָר! רְאֵה לְחֹזֶק עֲצָמָךְ בְּכֹל מִינֵי אַפְגָּנִים שְׁבַעֲוֹלָם, וְאֵל תִּפֹּל בְּדַעְתָּךְ כָּלֵל. אֲנִי יוֹדֵעַ וּמִבִּין אֶת כָּאֵב לְבָב מְכַל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, שְׁעֵדִין לֹא מְצֵאתְ אֶת בֵּת זוּגָךְ, וְחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (עֵין יְבִמוֹת סב:): כָּל הַשְּׂרוּי בְּלֹא אִשָּׁה שְׂרוּי בְּלֹא שְׂמֻחָה וְכוּ', אַף־עַל־פִּי־כֵן עָלֶיךָ לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי תַחְבּוּלוֹת לְהִיּוֹת תְּמִיד אַף וְרַק בְּשְׂמֻחָה עֲצוּמָה, כִּי אֵין זֶה עֲצָה לִפְלֵי בְּכֹל פַּעַם בְּעֲצָבוֹן וּבְדַכְאֻן בְּזָה.

תְּאֲמִין לִי, כְּשִׁיגִיעַ הַיּוֹם וְהַשְּׁעָה וְהַרְגַע, אֲזִי תִנְשַׁע בְּלִי שׁוֹם סֶפֶק, וּסְפִיקָא כָּלֵל, כִּי כָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ בֵּת זוּגוֹ, אַרְבָּעִים יוֹם קָדָם יִצִּירַת הַיֶּלֶד כְּבָר מְכַרְיִזִין בְּכֹל הָעוֹלָמוֹת מִי הִיא בֵּת זוּגוֹ, כִּי בְרוּם גְּבָהִי מְרוֹמִים הַנְּשָׂמוֹת אֶחָד הֵם, וּכְשִׂמְתַחֲלִים לִירֵד — אֲזִי מִתְפַּצְּלִים וְנִפְרָדִים זֶה מִזֶּה וְכוּ', עַד שֶׁכְּשִׂיּוֹרְדִין בְּזָה הָעוֹלָם נִפְרָדִים וְנִתְרַחֲקִים זֶה מִזֶּה בְּיוֹתֵר וְכוּ'. וְעַקֵּר הָעֲבוּדָה בְּזָה הָעוֹלָם הִיא — לְחֹזֵר וּלְחֹבֵר אֵלּוֹ הַנְּשָׂמוֹת וּלְזוּגָם יַחַד וְכוּ', אֲשֶׁר עַל־כֵּן הַמְּצָנָה הַזֶּה לְעַסֵּק בְּשִׂדּוּכִין, הִיא הַמְּצָנָה הַכִּי גְדוֹלָה — לְזוּג יַחַד אֶת

נשמות ישראל וכו', ואפלו אחר-כך אחר החתונה, צריכים רחמים רבים שיהיה הכל בסדר וכו'. ועל-כן גם אז הרב והחכם העוסק בענינים אלו לטהר אשה לבעלה וכו', מעלתו גדולה בשמים, ואם היה הרב והחכם יודע מעלתו בשמים, בזה שעוסק בהלכות אלו, אז לא היה מתנגע כלל בדבר זה, ולא היה מרחק את האיש או את האשה הבאים אליו עם שאלה וכו', אדרבה היה עושה דבר זה בשמחה עצומה, פי ענין זה לעסק בזווגים של נשמות ישראל, מאד מאד יקר בעיניו ותברך, והוא בעצמו, כביכול, עוסק בזה — לזוג זווגים, כמובא בדברי חכמינו הקדושים. וברוחניות — הוא ענין של זוג ויחוד מדות עליונות וכו'. אשרי הזוכה לעסק בזה — לחבר יחד נשמות ישראל ולעזר להם, אשרי לו ואשרי חלקו!

ודבר זה הוא גם ענין הפצת ספרי ודעת רבנו ז"ל בעולם, אשר הם מקשרים ומיחדים בקשר ויחוד את נשמות ישראל אליו ותברך, פי אדם בשעה שחוטא — נופל ונשבר לגמרי, עד שנדמה לו, כאלו אבד מנוס ותקנה ממנו, ומה גם פי הרבה פעמים נכנס בו פעם וקפדות, כביכול, עליו ותברך וכו', היתכן שאינו עוזר לי וכו', וספרי רבנו ז"ל עושים שלום בינו לבינו ותברך. על-כן אשרי מי שזוכה להפיץ את ספרי רבנו ז"ל בעולם, ובזה מזוג ומקשר ומיחד את נשמות ישראל אליו ותברך.

הדורש שלומך...

ו' קטו.

בעזרת השם ותברך, יום רביעי לסדר ויצא, ד' כסלו ה'תשמ"ה.

שלום רב להיקר והנעלה לי מאד, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לגצת נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי.

אֲשֶׁר ו' קיד בַּנְּחַל קמא

וְשָׁלוֹם, לְסִתָּם אֶת הַשְּׁפַע, כִּי כָפִי שְׁמַדְבֵּר — כֵּן מִמְשִׁיךְ בְּדַעְתּוֹ,
אִם מְדַבֵּר שְׁטִיּוֹת וְהִבְלִים, חֲקִירוֹת וּמַחְלָקֶת וְכוּ', נִסְתַּמִּים שְׁעָרֵי
שְׁכָלוֹ, וְאִינוֹ זֹכָה לְדַעַת הָאֱמֶת, וְאִם מְדַבֵּר רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ וּמִמֶּנּוּ
יִתְבָּרֵךְ, אִזּוֹ לֹאט לֹאט נִפְתָּחִים שְׁעָרֵי שְׁכָלוֹ, וּמִתְחִיל לְהַשִּׁיג הַשְּׂגוֹת
אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ו' קיד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסִדְרֵי בִּיצָא, ד' כְּסֻלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לִידִידֵי הַיְקָר לִי מֵאֹד, זֹכָה וּמְזֻכָּה אֶת הַרְבִּים בְּהַפְצַת
מַעֲיֵנוֹת הַחֲכָמָה חוּצָה, אֲשֶׁר כָּל הַגְּאֻלָּה תְּלוּיָה בְּזֶה וְכוּ', שׁוֹתָה
מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל גּוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר
וַיִּזְרַח לְנִצָּח נִצְחִים.

אָחִי, אָחִי הַיְקָר! רְאֵה לְחֻזֵק עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם,
וְאֵל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ כָּלָל. אֲנִי יוֹדֵעַ וּמַבִּין אֶת פְּאֹב לִבְךָ מִכָּל מֵה
שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, שְׁעֵדִין לֹא מַצָּאת אֶת בֵּת זוּגָה, וְחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
אָמְרוּ (עֵין יְבֻמוֹת סב:): כָּל הַשְּׂרוּי בְּלֹא אִשָּׁה שְׂרוּי בְּלֹא שְׂמֻחָה וְכוּ',
אֶף־עַל־פִּי־כֵן עָלֶיךָ לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי תַחְבּוּלוֹת לְהִיּוֹת תָּמִיד אַף וְרַק
בְּשְׂמֻחָה עֲצוּמָה, כִּי אֵין זֶה עֲצָה לִפְלֵל בְּכָל פַּעַם בְּעֲצָבוֹן וּבְדַכְּאוֹן
כְּזֶה.

תֵּאֱמִין לִי, כְּשֵׁיגִיעַ הַיּוֹם וְהַשְּׁעָה וְהַרְגַע, אִזּוֹ תוֹשַׁע בְּלֵי שׁוֹם
סַפֵּק, וּסַפֵּק סַפִּיקָא כָּלָל, כִּי כָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ בֵּת זוּגוֹ, אֲרַבְעִים יוֹם
קִדְּם יִצִּירַת הַוָּלָד כְּבָר מְכַרִּיזִין בְּכָל הָעוֹלָמוֹת מִי הִיא בֵּת זוּגוֹ, כִּי
בְרוּם גְּבַהֵי מְרוּמִים הַנְּשֻׁמוֹת אֶחָד הֵם, וְכִשְׂמַתְחִילִים לִירֵד — אֲזִי
מִתְפַּצְּלִים וְנִפְרָדִים זֶה מִזֶּה וְכוּ', עַד שְׁכַשְׂיֹרְדִין בְּזֶה הָעוֹלָם נִפְרָדִים
וְנִתְרַחֲקִים זֶה מִזֶּה בְּיוֹתֵר וְכוּ'. וְעַקֵּר הַעֲבוּדָה בְּזֶה הָעוֹלָם הִיא —
לְחֹזֵר וּלְחַבֵּר אֵלּוֹ הַנְּשֻׁמוֹת וּלְזוּגָם יַחַד וְכוּ', אֲשֶׁר עַל־כֵּן הַמַּצְנָה
הַזֶּה לַעֲסֵק בְּשׂוּכִין, הִיא הַמַּצְנָה הַכִּי גְדוֹלָה — לְזוּג יַחַד אֶת

קמב אָשֶׁר ו' קטו בַּנְחַל

נשמות ישראל וכו', ואפלו אחר־כֵּן אחר החתונה, צריכים רחמים רבים שיהיה הפל פסדר וכו'. ועל־כֵּן גם אז הרב והחכם העוסק בענינים אלו לטהר אשה לבעלה וכו', מעלתו גדולה בשמים, ואם היה הרב והחכם יודע מעלתו בשמים, בזה שעוסק בהלכות אלו, אז לא היה מתיגע כלל בדבר זה, ולא היה מרחק את האיש או את האשה הבאים אליו עם שאלה וכו', אדרבה היה עושה דבר זה בשמחה עצומה, כי ענין זה לעסק בזווגים של נשמות ישראל, מאד מאד יקר בעיניו ותברך, והוא בעצמו, כפיכּוּל, עוסק בזה — לזוג זווגים, כמובא בדברי חכמינו הקדושים. וברוחניות — הוא ענין של זוג ויחוד מדות עליונות וכו'. אשרי הזוכה לעסק בזה — לחבר יחד נשמות ישראל ולעזר להם, אשרי לו ואשרי חלקו!

ודבר זה הוא גם ענין הפצת ספרי ודעת רבנו ז"ל בעולם, אשר הם מקשרים ומיחדים בקשר ויחוד את נשמות ישראל אליו ותברך, כי אדם בשעה שחוטא — נופל ונשבר לגמרי, עד שנדמה לו, כאלו אבד מנוס ותקנה ממנו, ומה גם כי הרבה פעמים נכנס בו כעס וקפדות, כפיכּוּל, עליו ותברך וכו', היתכן שאינו עוזר לי וכו', וספרי רבנו ז"ל עושים שלום בינו לבינו ותברך. על־כֵּן אשרי מי שזוכה להפיץ את ספרי רבנו ז"ל בעולם, ובזה מזוג ומקשר ומיחד את נשמות ישראל אליו ותברך.

הדורש שלומך...

ו' קטו.

בעזרת השם ותברך, יום רביעי לסדר ויצא, ד' כסלו ה'תשמ"ה.

שלום רב להיקר והנעלה לי מאד, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי.

אֲשֶׁר ו' קטו בְּנַחֲל קמג

אודות וכו', ראה שישאר אצלך ובכשותך, ואל תתן ותמסר אותם לשום ברִיָּה.

אחי העקר לי מאד! ראה לחזק עצמך מאד מאד, להיות סבלן על כל אשר עובר עליך, כי סוף כל סוף אחר הרע יבוא הטוב, ויבדאי מלמעלה מנסים אותך בכל מיני נסיונות.

והעקר ראה להחזיק מעמד יהיה איך שיהיה, ותראה לעשות כל מיני פעולות שבעולם להיות אף ורק בשמחה עצומה.

ותהלה להשם ותברך, שיש לך עם מה לשמח, שאתה זוכה לגור בארץ ישראל, ויבדאי אם תסתפל עכשו חזרה, תראה ותשפיל, כי כל הסבוכים שסבב עמך השם ותברך בהיותך כאן, הכל היה, שסוף כל סוף תחזור ותברח לארצנו הקדושה, אשר אחרת מי יודע אם היית זוכה לזה פעם.

וכן מה שסבב עמך, שתגיע אל מצב פרנסה כזה, להיות נוסע ומטלטל בדרךים, מי יודע אם זה לא בעבור הפצת דעתו, אשר בדרך הטבע קשה וכבד להגיע לשם.

על-כן, חמדת לבכי! ראה להדביק עצמך אל ההשגחה העליונה, וראה להסתפל תמיד רק אליו ותברך, ותהיה סבלן גדול, ובפרטיות בביתך, ראה לחזק ולשמח את אשתך מאד מאד, ותשתדל להבין גם אותה, כי עברה הרבה משברים כבר בחייה וכו', ואין לה במה להתחזק, ואמרו חכמינו הקדושים (ראש השנה ו:): אשה — בעלה משמחה; ועל-כן ראה לקיים דבריהם הקדושים, ותראה לחזקה ולשמחה.

העקר ראה להיות סבלן גדול, כי החיים מלאים עם נסיונות, ואי אפשר לעבר את העולם ולקפץ על החיים, כי אם על-ידי עצות רבנו ו"ל, שמחזק ומאמץ אותנו על כל פרט ופרט בחיינו.

אשרינו מה טוב חלקנו, ומה נעים גורלנו, שזכינו להתודע

קמד אָשר ו' קטז בנחל

מרבנו ז"ל, טוב להודות להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה
עמנו, חבלים נפלו לנו בנעימים, אשרינו!

הדורש שלומך...

אני מקווה להיות עוד פעם בארץ ישראל בעוד חדשים, לבקור
קצר, ולה' הישועה.

ו' קטז.

בעזרת השם יתברך, אור ליום חמישי לסדר ויצא התשמ"ה.

שלום רב להיקר והנעלה, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור
חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי. ושמחתי מאד מאד שאתה עוסק
בעסק היחודים, אשר לפי דעת האר"י ז"ל אין למעלה מזה.

ומה טוב ומה נעים שתהיה זהיר בטבילת מקווה בכל יום ויום,
כי המיוחד יחודים צריך שיהיה טהור בכל פעם. וכן ראה להתבודד
הרבה עמו יתברך, אשר זה יטהר את מח מחשבתך להשיג השגות
אלקותו יתברך.

חמדת לבבי! ראה להיות קבוע בלמוד התורה הקדושה בכל
יום ויום בקביעות עצומה: מקרא, משנה, גמרא, מדרש, רמב"ם,
טור, שלחן ערוך, וספרי רבנו ז"ל, אבל מכל דבר מעט, באפן שלא
תתבלבל כלל, כי בכל דבר יש "צדיקים ילכו בהם ופושעים יפשלו
בהם", יש אחד שעושה בדעת ובשכל ומצליח, ויש אחד שמרבוני
אור אינו עושה שום דבר, על-כן המשכיל על דבר אמת, עליו
לצמצם עצמו, ולעשות הכל עם שכל.

חמדת לבבי! ראה בזמן הפנוי לך להפיץ ספרי רבנו ז"ל,
ולדבר עם בני-אדם בעבודת השם יתברך.

אֲשֶׁר ו' קיז בְּנַחֵל קמה

נָא וְנָא לְחִזְקָא עֲצֻמָּךְ בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה, וְדָבַר זֶה יְכַנִּיס בְּךָ סְבִלְנוֹת גְּדוּלָה וְשִׁמְחָה עֲצוּמָה וְשִׁלּוֹת הַנְּפֶשׁ, כִּי הַמְּאֲמִין הָאֲמִתִּי, אֲשֶׁר מְאֲמִין שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא וְאִין זִוְלָתוֹ נִמְצָא, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא, הָאָדָם הַזֶּה אֵף פְּעַם לֹא יִשְׁבֵּר מְשׁוּם דְּבָר, מֵאַחַר שְׁבוּרַח תְּמִיד רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אֵין לֵךְ עוֹד מְקוֹם בְּטוּחַ לְבָרַח כְּמוֹ אֲצֵלוֹ יִתְבָּרַךְ.

חֲמַדַּת לְבָבִי! אִם תִּהְיֶה חִזְקָא בְּאַמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, אָז שׁוּם דְּבָר לֹא יִבְלָבֵל וַיִּבְטַל אוֹתְךָ, וְתִהְיֶה מְאָרִיךְ אַפְּךָ עַל כָּל פְּרִט וּפְרִט מֵעַסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, כִּי בְּכָל דְּבָר תִּמְצָא תִּכְף־וּמִיד רַק יֵד ה' וְהַשְׁגָּחָתוֹ הַפְּרִטִי פְּרִטִית. וְתִזְכֶּה לְהַפְּשִׁיט אֶת הַלְּבוּשִׁים וְהַהֲסָתְרוֹת מִכָּל פְּרִטֵי הַבְּרִיאָה, עַד שְׁיִתְגַּלֶּה לְפָנֶיךָ עוֹלָם חֲדָשׁ, רוֹחֵנִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּגִלּוּי נִפְלָא.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ו' קיז.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִזְרֵי לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר וַיֵּצֵא ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לִידִידֵי הַקָּר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחֵל, נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּחַ נִצָּחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי שֹׂמֵחַ עַל אֲשֶׁר אַתָּה עוֹסֵק בְּעֵסֶק הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא שֶׁל הַפְּעֻטָה סִפְרֵי רַבְנּוּ ו'ל, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה. כִּי עָלֵינוּ נִפְלָה חוֹבַת הַיּוֹם, וְאִנְחָנוּ צְרִיכִים לְעֵסֶק בְּעֵסֶק הַקְּדוּשׁ הַזֶּה, כִּי אָנוּ צְרִיכִים לְהִיּוֹת אֲסִירֵי תוֹרָה לְרַבְנּוּ ו'ל, כְּמוֹ שֶׁהוּא הוֹצִיאָנוּ מִהַבַּיִת, וְהוּא רַחֵץ אוֹתָנוּ, וְהוּא הַלְּבִישׁ אוֹתָנוּ בְּלְבוּשִׁים נְאִים שֶׁל תּוֹרָה וּמִצְוֹת וְכוּ', כְּמוֹ-כֵן עָלֵינוּ לְשַׁלֵּם לוֹ בְּחִזְרָה, וְלִלְכֵת לְגִלּוֹת וּלְפָרְסֵם אוֹרוֹ לְאַחֲרִים, וְלַעֲזוֹר לָהֶם גַּם-כֵּן לְצֵאת מִהַחֲשָׁךְ.

מָה אִמַּר לֵךְ, יְדִידֵי הַקָּר! רְאֵה לְהִיּוֹת חִזְקָא בְּשִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין

קמו אֲשֶׁר ו' קיז בַּנְחָל

קוֹנֵךְ, שְׁתַּמִּיד תְּדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲפִלוּ כַּמָּה דְבוּרִים, וְתִרְגֵּל עֲצֻמָּךְ
לְסַפֵּר לְפָנָיו אֵת כָּל לִבְךָ וְכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּפִרְטֵי פִרְטֵיּוֹת, הַכֹּל
לְכָל תְּסַפֵּר לְפָנָיו כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ.

וְתֵאֱמִין לִי, שְׁמִי שְׂזוּכָה לְהִרְגִיל עֲצֻמוֹ בְּעִבּוּדָה הַקְדוּשָׁה זֹה,
אֲזִי מְרַגֵּישׁ כְּכֹר חַיִּים אַחֲרֵים, כִּי יֵשׁ לוֹ אֵל מִי לְדַבֵּר וְאֵל מִי לְסַפֵּר
אֵת לְבָבוֹ הַנְּשֻׁבֵר, וְהוּא אֵף פֶּעַם לֹא לְבַד.

וְהַדְּבָר הַזֶּה הוּא הַיְסוּדִי בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ז"ל, כִּי זֶה הַמִּפְתָּח לְהַפְּנִים
אֶל תּוֹךְ שְׁעָרֵי הַקְּדוּשָׁה, וְלִזְוֹה אֵין אַתָּה צָרִיךְ שׁוֹם מִחַ וְשׁוֹם דַּעַת,
רַק בְּתַמִּימוֹת וּפְשִׁיטוֹת כְּמוֹ פְּרָאסְטֵק מְמֵשׁ (אִישׁ פְּשׁוּט) לְדַבֵּר עִמּוֹ
יִתְבָּרֵךְ.

אָחִי, אָחִי הַיְקָר! רְאֵה לְהִיּוֹת חֲזֵק בְּזֶה, וְאֲזִי תִזְכֶּה בְּמִשְׁךְ הַזְּמַן,
שִׁפְתָּח לְךָ אֹר נוֹרָא וְנִפְלָא כְּזֶה בְּהַשְׁגַּת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, עַד שֶׁתִּזְכֶּה
לְהִרְגִישׁוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּלִי שׁוֹם לְבוֹשִׁים כָּלֵל, רַק מְכַל דְּבַר: דּוּמָם, צוּמָח,
חֵי, מְדַבֵּר, תִּכְף וּמִיָּד תִּרְאֶה וְתִבִּין אֵת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ,
הַמְּחִיָּה וְהַמְּהוּוּה אֵת זֶה הַדְּבָר.

נָא וְנָא לְחַטֵּף בְּכָל יוֹם וְיוֹם ח"י פְּרָקִיִּים מְשֻׁנּוּיּוֹת, אֲשֶׁר דְּבָר
זֶה הוֹרֵג אֵת הַיְצָר הָרַע, וַיְכּוּלִים לְחַלְקוֹ לְשֵׁלֶשׁ פְּעָמִים: ו', ו', ו'
— תְּלַת נוּיִן וְכוּ'.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

רְאֵה לְשֵׁלֶם אֵת הַחֻבּוֹת שֶׁלְךָ לְהַיְקָר וְהַנְּעֻלָּה ... גְרוּ יְאִיר, כִּי
הוּא בְּעַל חוֹב גָּדוֹל, וְאִם לֹא יִהְיֶה לוֹ כֶּסֶף, יִהְיֶה לוֹ הַהֶכְרַח לְהַפְּסִיק
לְהַדְּפִיס, חַס וְשְׁלוֹם, וְזֶה הַפְּסֵד גָּדוֹל כְּפִדּוּעַ.

אָשֶׁר ו' קיח בַּנְחֵל קמז
ו' קיח.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִדּוּר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּצֵא ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רב.

מָאד מָאד אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שְׁתֵּרְאֵי לְחֹזֵר אֶל בְּעֵלְךָ, כְּפִי שְׁדַבְּרָנוּ
פְּנִים אֶל פְּנִים, שֶׁהוּא יָבוֹא אֶל בֵּית אִמְךָ, וְאֵל תְּאֲחֵרֵי אֶת הַטְּבִילָה,
חֵס וְשְׁלוֹם, וְאֲנִי מִבְּטִיחַ לְךָ בְּנִים חַיִּים וְקַיָּמִים, בַּעֲזַרְתּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא אָב הַרְחֻמָּן, וּבְיַדָּאֵי כָּל מָה שְׁנֶאֱרָע וְכוּ' עַד עַכְשָׁו,
זֶה הָיָה מִסִּבַּת גְּלַגּוּלֵי נַשְׁמוֹת, אֲשֶׁר אֵי אֶפְשֶׁר לְהַבִּין זֹאת.

וְחֻזְקִי וְאִמְצִי מָאד בְּמִדַּת הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, לְהֶאֱמִין בּוֹ יִתְבָּרַךְ,
וְכֵן תֵּאֲמָרֵי בְּכָל יוֹם "יוֹם שְׁלֹם שֶׁל תְּהִלִּים", הֵינּוּ כָּל סֵפֶר הַתְּהִלִּים
נִחְלַק לְשִׁבְעָה חֻלְקִים לְיָמֵי הַשָּׁבוּעַ, רְאֵי לֹמֵר בְּכָל יוֹם וְיוֹם יוֹם
שְׁלֹם, בְּאִפְּן שְׁבָכָל שָׁבוּעַ תִּזְכֵּי לְסִיִּם אֶת סֵפֶר הַתְּהִלִּים, וְזֹאת תַּעֲשִׂי
בְּכָל יוֹם וְיוֹם חֹק וְלֹא יַעֲבֹר, וּבְעֶרְבֵי שַׁבַּת תְּדַלְקִי ד' נְרוֹת: שְׁנַיִם
שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וְשְׁנַיִם שֶׁל חֵלֶב.

וְכֵן תִּשְׁמָרֵי מָאד מָאד עַל קְדֻשַׁת שַׁבַּת, לְאָכַל וְלִשְׁתּוֹת וְלִשְׁמַח
בָּהּ, וְלֹא לְחַלְלָהּ, חֵס וְשְׁלוֹם, וַיְכוּלָהּ הִיא שְׁתַּרְחַם, וְתֵרְאֵי נִפְלְאוֹת
שְׁיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי לֹא הֵרוּפָאִים קוֹבְעִים, כִּי אִם הַצְּדִיקִים קוֹבְעִים,
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא גּוֹזֵר גְּזֵרָה — וְהַצְּדִיקִים מְבַטְלִים. הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
יְבַטֵּל מִפֶּם כָּל מִינֵי גְזֵרוֹת קִשּׁוֹת וְרַעוֹת, וַיְכַבֵּר לֹא תִדְעוּ מִשּׁוּם צַעַר
וְיִסּוּרִים וּמְכַאוּבִים, רַק שְׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה וּמְנוּחָה טוֹב.

בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה.

דִּבְרוֹ שֶׁל מוֹהֲרַנ"ף ז"ל הִיָּתָה לְדַבֵּר עִם כָּל מִי שְׁנִכְנַס אֶצְלוֹ,
וְלֹא הָיָה מִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם חֲשָׁבוֹנוֹת פְּרֻטִיִּים, כְּשֶׁהָלָה יֵצֵא יַעֲשֶׂה
מִמֶּנּוּ לִיצְנוּת וְכוּ', הוּא לֹא הִסְתַּכֵּל עַל זֶה, רַק כְּשִׁנְכַנְס אֶצְלוֹ מִיִּשְׁהוּ
לְדַבֵּר מִרְבֵּנוּ ז"ל — דִּבְרַ עִמּוֹ הִרְבָּה.

קמח אָשֶׁר ר' קיט
בַּנְחָל ר' קיט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּצֵא, ה' פְּסָלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לִידִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנַּחֵל, נַחַל נוֹבֵעַ
מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה נִצְחִים.

אָחִי, אָחִי הַיְקָר! חֲזוּק וְאַמֵּץ בְּכָל מִינֵי אַפְגָּנִים שְׁבַעוּלָם, וְהַעֲקֹר
— לְהַכְנִיס עֲצָמָךְ אֶל תּוֹךְ הַהַשְׁגָּחָה הַעֲלִיּוֹנָה, לִידַע פִּי הַכֹּל מִמֶּנּוּ
יִתְבָּרֵךְ, וְאִין שׁוֹם דְּרָךְ הַטָּבַע כָּלֵל, וּבִידִיעָה זֹה תַעֲבֹר עַל הַכֹּל. פִּי
הַמְכַנִּים עֲצָמוֹ בְּהַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבָּרֵךְ הַפְּרָטִית, בְּנִקְלָלוֹ לְקַבֵּל הַכֹּל (עֵין
לְקוּיט־מוֹתֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רו'), וּבַפְּרָטִיּוֹת עֲנִינֵי זְרוּגִים — זֶה נִפְלְאוֹת
תַּמִּים דְּעִים. וְרוֹאִים עֵין בְּעֵין בְּזֶה יָד ה', וְהַכֹּל מִצַּד גְּלִגּוּלֵי נְשָׁמוֹת,
וְעַל־כֵּן אֶסוּר לָךְ לִפְלֵ בְדַעְתָּךְ כָּלֵל.

זְכוּר, אֶהוּבִי, אָחִי הַיְקָר! מֵה שְׁזוֹכִים לְחֻטָּף בְּכָל יוֹם וַיּוֹם —
זֶה הַצְּלָחָה נִצְחִית, פִּי כָל יוֹם הוּא יוֹם, וְתַכְף-וּמְיָד פֶּשְׁעוֹבֵר הַיּוֹם
לֹא יִחֹר לוֹ לְעוֹלָם. וְעַל־כֵּן צְרִיכִים לְזַכֵּר בְּכָל יוֹם, פִּי הַיּוֹם הַזֶּה
הוּא יוֹם, וְאֶסוּר לְבַזּוֹת אֶת הַיּוֹם כָּלֵל, רַק לְהַחֲיוֹת עֲצָמוֹ עִם הַיּוֹם,
וְלַעֲשׂוֹת בּוֹ טוֹב.

וּבַפְּרָטִיּוֹת אַתָּה, שֶׁהַנֶּף זֹכָה לְהִדְפִּיס וּלְהַפִּיץ סִפְרֵי רַבָּנוּ וַי"ל,
רְאֵה לְשִׁמְחָה בּוֹ בְּכָל יוֹם, וּלְשִׁמְשׁ אֶת רַבָּנוּ וַי"ל בְּעֶסֶק הַהִפְצָה בְּכָל
יוֹם וַיּוֹם.

תֵּאמֵר לִי, חֲמַדַּת לְבָבִי! פִּי בְדַבָּר זֶה רְאוּי לָנוּ לְשִׁמְחָה לְרִקְדָּה
מְאֹד בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, פִּי עָלֵינוּ נִפְלְאָה חוֹבַת הַיּוֹם, וְשׁוֹם בְּרִיָּה לֹא רוֹצָה
לְעַסֵּק בְּזֶה, וּבַחֲסָדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, פֶּתַח לָנוּ אֶת הָעֵינַיִם, וְאָנוּ רוֹאִים
וּמְבִינִים וּמְרַגִּישִׁים אֶת גְּדֻלַּת הָעֲנִיָּן הַזֶּה.

וְעַל־כֵּן עָלֵינוּ לְשִׁמְחָה מְאֹד מְאֹד, שֶׁתְּהַלֵּךְ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כָּל
עֶסְקָנוּ הוּא הַדְּפֶסֶת וְהַפְּצַת סִפְרֵי רַבָּנוּ וַי"ל בְּלִי שׁוֹם קְבוּל שְׂכָר,
אֲדַרְבֵּה אָנוּ מְפִיִצִים אֶת זֶה כְּמַעַט בְּחֻנָּם, כִּידוּעַ לְכֹל, וְאָנוּ מְמַלְאִים
אֶת כָּל הָעוֹלָם עִם סִפְרֵיו הַקְּדוּשִׁים, וְאֵף שְׁאָנוּ סוֹבְלִים חֲרָפוֹת

ובזיונות, מחלקת ושפיכות דמים דיקא מבפנים וכו', אך מה לעשות? זהו מחקי הבחירה, והכל נפלאות תמים דעים.

ראה אהובי, אחי היקר! להיות רק בשמחה עצומה, ואל תהיה שבור כלל, אשריך ואשרי חלקך, יהא חלקי עמך תמיד. פי אתה יודע, אשר מיום שזכיתי להתנדע מרבנו ו"ל ולהתקרב אליו, בוער בי חשק עצום להפיץ אורו לכלליות ישראל, ומה שפכר סבלתי בשביל זה — השם יתברך יודע, וכל המריבות והמחלקת עלי — זה רק בשביל זה, כי מאז שהתחלתי להדפיס את הספרים, פכר יצא נגדי הבלב השחר (שפכר מת). ואז בשנת תשכ"ה עדין לא הדפסתי שום ספר מפני, רק את ה"לקוטי מוהר"ן", "ספורי מעשיות", "ספר המדות" וכו' וכו', כל הספרים מספרי רבנו ו"ל, ולמה יצא אז פנגדי?! תהלה להשם יתברך, השם יתברך נתן בי התחזקות ומצח חזק ונחוש נגד המצח של הסטרא אחרא, ויאבדו הם ואלף פיוצא בהם, ופעלה אחת שלנו לא תבטל לעולם.

הדורש שלומך...

ו' קב.

בעזרת השם יתברך, מוצאי שבת קדש ויצא, ז' כסלו ה'תשמ"ה.

שלום רב להאברהם הרוצה להאיר נפשו עם אור האורות של הנחל הנובע מקור חכמה, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי.

מאד מאד שמחתי, שאחרי ירידות ונפילות ולכלוכים כאלו, אשר אתה נופל בהם בכל פעם וכו', עדין אתה פותח אלי וכו'.

פי בדרך כלל מי חולק עלי? רק אלו הפגומים והמלכלכים וכו', כי מה אני ומה חיי?! כל עניני הוא רק לגלות ולפרסם את אמתת מציאותו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה, ומי שפגום

בכריתו, אינו יכול לסבל רוחניות, ועל-פּן מְזַה נִשְׁתַּלְשֵׁל, שְׁחוּלְקִים ומדברים עלי, כי תהלה להשם יתברך, אין לי עסק עם שום ברִיָּה, רק לגלות את רבנו ז"ל, אֲשֶׁר בְּהַתְגַּלּוּתוֹ מִמִּילָא נִתְגַּלָּה יְקָר יְפִי התורה הקדושה; כי כֹּל כְּסוּפֵיּוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל הִיוּ עֲשִׂיהַ דִּיקָא, הִינוּ להיות רגיל ללמד הרבה הרבה בכל יום ויום (עין שיחות-הר"ן, סימן יט).

ופעם אחת הוכיח את אחד על התמדת הלמוד, ואמר לו: מדוע לא תלמד, מה תפסיד בזה? הלא תקבל עולם הבא על הלמוד. ואין צריך לומר, כִּשְׁתִּתְּנָה מִרְאָה אֲהַבָּה לְאַחַד, או אין רוצה כֹּל עולם הבא, רק רוצה את התורה בעצמה (עין שם, סימן יז). ואמר רבנו ז"ל, שְׂרָאוּי לְאָדָם שֶׁיַּעֲבֹר וְיִלְךָ בְּזֶה הָעוֹלָם בְּכֹל הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים וּלְלַמֵּד בְּכֹלֵם, כְּדִי שִׂיִּהְיֶה בְּכֹל מְקוֹם, וְאֵף שְׁשׁוֹכְחַת, שֶׁם בְּעוֹלָם הָעָלְיוֹן מִזְכִּירִין לוֹ כֹּל מַה שֶּׁלּוֹמַד (עין שם סימן כח).

ועל-פּן, חֲמֻדַּת לְבָבִי! אֲבַקֵּשׁ מִמֶּךָ מְאֹד מְאֹד, אֵל תְּבַלֶּה אֶת הַזְּמַן הַיְקָר בְּנֵאוּף וְכוּ', רק ברוח לך אל התורה הקדושה, ותקיים את רצונו הקדוש של רבנו ז"ל. וקדם תלמד הרבה קצור שלחן ערוך, וכן איש חי, וראה שבכל חדש תסיים את כל ספר קצור שלחן ערוך (רק תדלג את ההלכות השייכות למועדים, כגון: פסח, ראש השנה, יום כפור, סכות, חגכה, פורים, את אלו ההלכות תלמד רק קודם החג, אבל ההלכות העקריות שבחיי יום יום, עליך לתור בכל חדר) חק ולא יעבר.

וכן לזכות לסיים בכל שבוע את ה"בן איש חי", השיף לפרשת השבוע, חק ולא יעבר, כי התנא הקדוש אמר (אבות פ"ק ב'): "ולא עם הארץ חסיד", מי שרוצה להיות חסיד, עליו ללמד הרבה תורה, ובפרטיות הלכה, שמאד מאד הקפיד על זה רבנו ז"ל. ובפרטיות אברך מִכְרַח לְלַמֵּד בְּכֹל יוֹם וְיוֹם דִּינֵי נִדָּה, וְכַשְׂיִסִּים יִתְחִיל עוֹד פֶּעַם, וְזֶה יְסוּד תּוֹק בְּקִיּוּם הַיְהוּדוּת בְּלִי שׁוּם תְּרוּץ.

הדורש שלומך...

אָשֶׁר

ו' קכא

בַּנְחַל

קנא

מָאד מָאד אַבְקֶשׁ אוֹתְךָ, שְׁתְּשַׁלֵּם לִי... גֵּרוֹ יְאִיר, הַחֹב שְׁלוֹ, כִּי
הוּא מָאד מָאד דַּחוּק, וְכָל הַהֶדְפָּסָה בְּסִפְנָה.

ו' קכא.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיֵּצֵא, ד' כֶּסֶלֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה לְהַיְיָקֵר וְהַנְּעִלָה, שׁוֹתָה מִימֵי הַנְּחַל,
נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצַח
נֹצְחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

מָה אִמַּר לְךָ! מָאד מָאד כּוֹאֵב לִי שְׁאִינְכֶם מְצִיִּיתִים אוֹתִי, אֲקַוָּה
לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה. אִם תִּקְרַב אֶת אֲשֶׁתְּךָ, וְתִדְבֹר
עִמָּה בְּצוּרָה יָפָה, בְּאַהֲבָה וּבְהִבְנָה, אֲזַי תִּשְׁמַע לְךָ, וְתַעֲשֶׂה שְׁלוֹם
עִמָּךְ.

עֲלִיךָ לְהַבִּין אוֹתָהּ, הִיא עֲבָרָה מִשְׁבָּרִים וְגַלִּים זֶה חֲמֵשׁ פְּעָמִים,
לֹא עָלֵינוּ, אֲשֶׁר גָּדַל הַצַּעַר וְהַעֲגָמַת נֶפֶשׁ שֶׁל אִשָּׁה מְסִפְנָה כְּזוֹ —
אִי אֶפְשָׁר לְשַׁעַר וּלְסַפֵּר כָּלֵל, וְאִשָּׁה אַחֲרַת בְּמִצְבָּהּ, הִיְתָה כְּבָר
מִשְׁתַּגַּעַת מְרַב יְסוּרִים וְעֲגָמַת נֶפֶשׁ, וּבְחִסְדוֹ יִתְבָּרַךְ, הִיא מְחִזִּיקָה
מִעֵמֶד וּמִצָּב, עַל-כֵּן רְאֵה לְדוֹן אוֹתָהּ לְכַף זְכוּת, וְתִקְרָבָה בְּכָל מִינֵי
קְרוֹב שְׁבָעוּלִים.

וְרְאֵה לְבַדֵּק אֶת הַתְּפִלִּין וְאֶת הַמְּזוּזוֹת שֶׁלְּךָ, וְאִף שְׁכָבֶר בְּדִקְתָּ
— תְּבַדֵּק עוֹד פְּעַם. וְכֵן רְאֵה לְעֵינַי הַיָּטִב, הַאִם אֵינְךָ אִיזָה פֶּתַח
שְׁחֹסֵר שֵׁם מְזוּזָה. גַּם תִּהְיֶה זֶהִיר לְהַאֲכִיל לְבַהֲמוֹתֶיךָ וְלַעוֹפוֹת שֶׁלְּךָ
בְּשִׁפְעַ, וְתִרְאֶה שֶׁיְהִיָּה לָהֶם מַיִם לְשִׁתוֹת לְרַב, כִּי מוּבָא בְּדַבְרֵי גוּרֵי
הָאֶרֶץ וְ"ל, שִׁפְעַם אַחַת הִיְתָה אִשָּׁה מְאֻבָּדַת אֶת הַהוֹלָדוֹת שֶׁלָּהּ,
חֲתָן-מִיָּד כְּשֶׁנּוֹלְדוּ מִתּוֹ, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וּבָאָה בְּכִכְיָה אֶל הָאֶרֶץ וְ"ל,
וְאָמַר לָהּ: יַעַן שֶׁהִתְרַנְּגוּלִים בְּחֻצְרֵךְ, הִיְתָה לָהֶם סֵלֶם לְעֵלוֹת אֶל מְקוֹם
הַמַּיִם לְשִׁתוֹת, וְאֶת לְקַחְתָּ אֶת הַסֵּלֶם, וְהִתְרַנְּגוּלִים בּוֹכִים, וְעֵלְתָהּ

קנב אָשֶׁר ו' קכב בַּנְחַל

שׁוֹעֲתִים אֶל הָאֱלֹקִים וְנָקַם נִקְמָתָם מִמֶּנּוּ. וְחֹזְרָה לְהוֹלִיד בְּנִים חַיִּים וְקַיָּמִים. וְעַל-כֵּן גַּם אַתָּה בְּדַק הַיֵּטֵב בְּרַפְתָּ שְׁלָךְ אוֹ אֶצֶל הָעוֹפוֹת וְכוּ', אִם אֵינְךָ עוֹבֵר עַל צַעַר בְּעַלֵי חַיִּים וְכוּ', אֲשֶׁר בְּשָׁבִיל זֶה אַתָּם סוֹבְלִים כָּל-כָּף, רַחֲמָנָא לְצַלָּן.

הַרְגַל עֲצָמְךָ לֹאמֹר בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, יוֹם שְׁלָם שֶׁל תְּהִלִּים, הֵינְנוּ סֹפֵר הַתְּהִלִּים נִחְלַק לְשִׁבְעָה חֻלְקִים פִּימִי הַשְּׁבוּעַ, וְעַל-כֵּן בְּכָל יוֹם יוֹם רָאָה לֹאמֹר אֶת הַיּוֹם הַשֵּׁנִי אֵלָיו, בְּאִפְּן שֶׁתּוֹזֵכָה לְסִיִּם בְּכָל שְׁבוּעַ אֶת כָּל סֹפֵר הַתְּהִלִּים, וְזֶה יָבִיא לָךְ נְסִיִּם נִגְלִיִּם. וְכֵן תִּתֵּן צְדָקָה, וְתִפְזֹר הַרְבֵּה צְדָקָה לְהַפְצֵת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְאִז תִּרְאֶה נִפְלְאוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ, וּמֵאַחַח לָךְ כָּל טוֹב...

אֲנִשֵּׁי שְׁלוֹמְנוּ אָמְרוּ: הַתְּעוֹרְרוֹת הַבָּאָה מִצַּד הַתְּחִזְקוֹת — זוֹהִי הַתְּעוֹרְרוֹת אֲמִתִּית, וַיְהִיָּה לָהּ קִיּוֹם, מֵה שְׂאִין בֵּן הַתְּעוֹרְרוֹת הַבָּאָה מִצַּד הַתְּעוֹרְרוֹת — לֹא תִחֲזִיק אֶצְלוֹ כָּלֵל, כִּי לְבִסוּף תִּתְבַּטֵּל.

ו' קכב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסִדְר וַיֵּצֵא, ה' כְּסֵלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְהִיָּקֵר וְהַנְּעֻלָּה, הַרוֹצֵה לְהֵאִיר נַפְשׁוֹ בְּאוֹר הָאוֹרוֹת שֶׁל הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח נִצָּחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְשִׁמְחָתִי לְשִׁמְעַ מִמֶּנּוּ, מִי יִתֵּן שֶׁתִּתְמַיֵּד בְּכַתִּיבָה, וְאִז בּוֹדָאֵי תּוֹזֵכָה סוּף כָּל סוּף לְהַתְּעוֹרֵר בְּתִשׁוּבָה. וּבִפְרָטִיּוֹת עַל-יְדֵי וְהוּי דְּבָרִים, שְׁרַבְנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֻלְקַי א, סִימָן ד'), שֶׁהַעוֹנוֹת שֶׁל הָאָדָם חֻקֻּקִים בְּעֲצָמוֹתָיו וְהֵם נוֹקְמִים בּוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים לד, כב): "תְּמוֹתַת רָשָׁע רָעָה", הֵינְנוּ הַרְעָה שֶׁעָשָׂה הָאָדָם, זֶה בְּעֲצָמוֹ מִמִּית אוֹתוֹ. וְדַבֵּר זֶה רוֹאִים בְּחוֹשׁ, שֶׁכָּל מִי שֶׁחָטָא, וּבִפְרָטִיּוֹת בְּפָגַם הַבְּרִית, הַשְּׁחַתַּת זֶרַע לְבִטְלָה, אוֹ זְנוּת,

אֲשֶׁר ו' קכב בַּנְחַל קנג

רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, עַל-פִּי-רַב נִתְעוֹרַר אֲצִלוּ דְפִאון פְּנִימִי, וְהוּא מְעַצְבֵּן וְעֻצוּב מְאֹד מְאֹד, וְתַמִּיד קַפְדֵּן וְכוּעֵס, וְיוֹצֵא לְרִיב עִם כָּל אֶחָד, וְלֹא הוֹלֵךְ לוֹ שׁוּם דְּבָר בְּחַיִּים. וְעַל-כֵּן עֵקֶר עֲצָתוֹ — וְדוּי דְבָרִים, שְׂדֵבֵר זֶה מוֹצִיא אֶת הַצְרוּפִים הַרְעִים מְעַצְמוֹתָיו.

עַל-כֵּן הַרְגַל עֲצָמָךְ לְהַתְּוֹדוֹת תְּמִיד לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְתַסְפֵּר לְפָנָיו אֶת כָּל לְבָבְךָ וְכָל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּפִרְטֵי פְּרִטְיוֹת, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְזֶה יֵאִיר עָלֶיךָ אֹר נִפְלָא בְּהֶאֱרַת הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, עַד שְׁתַּרְגִּישׁוּ עַל פְּנֵיךָ תְּמִיד.

כִּי בְּאֵמַת עָלֶיךָ לְדַעַת, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעְדֵּי יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, אִךְ הָאָדָם מְרַב עוֹוֹנוֹתָיו, אֵינוֹ זוֹכֵה לְרֵאוֹת וְלְהַרְגִישׁ דְּבָר זֶה, לוֹלֵא שְׁשַׁלַּח לָנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֶת רַבְּנוּ ו"ל בְּדוֹר הַזֶּה וְאֵת תְּלַמִּידָיו, הַמְּלַמְּדִים דְּרַכְיוֹ וְעֻצוֹתָיו, הַיֵּינוּ נֶאֱבָדִים לְגַמְרֵי, חֵס וְשְׁלוֹם.

עַל-כֵּן רְאֵה לְהַתְּמִיד הַרְבֵּה בְּסִפְרֵי שְׂאֵלוֹת וְתַשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בַּנְחַל", שֶׁהוּא סֵלַת דְּבָרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וְגַם תַּעֲיִן הַרְבֵּה בְּסִפְרֵים: "שְׁמִירַת הַזְּמַן", "מְקוֹר הַשְּׂמֻחָה", "אֹר אַמוּנָה", "בֵּית אַמוּנָה", "גְּלוּי אַמוּנָה", "דְּרֹךְ אַמוּנָה", וְשֵׁם תְּמַצָּא מְרַגּוּעַ לְנַפְשְׁךָ, וְתֵאִיר עָלֶיךָ אֹר חַדָּשׁ מִמֶּשׁ.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! כְּבֹר יְדַעַת מַה־תְּקוֹן הַכָּלְלִי, שֶׁהֵם הָעֲשָׂרָה מְזֻמְרֵי תְּהֵלִים שֶׁגָּלָה רַבְּנוּ ו"ל, וְאָמַר שֶׁהוּא תְּקוֹן גְּמוּר. וְעַל-כֵּן הַרְגַל עֲצָמָךְ לְאֶמְרֵם בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וְהוּא תְּקוֹן גְּמוּר לְכָל־לַיּוֹת הַחֻטָּאִים, וְרֵאֵה שְׁלֵא יַחֲסֹר לְךָ יוֹם בְּלִי לְאֶמְרֵם.

וּמַחֲמַת טְרֻדוֹתַי — הִהְכַרַח לְקַצֵּר, וְאִם תִּכְתֵּב לִי, אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם, אֶכְתֵּב לְךָ עוֹד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עֶרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר וַיֵּצֵא, ו' פְּסָלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה, נִגְיֵעוּ וַיְרַדְפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, יְדִידֵי
הַיֶּקֶר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִיְמֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן
עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצֵחַ נְצָחִים.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי.

פֹּה תִקְבַּל רְצוֹן אֶת הַקּוֹנְטֵרַס "טְהַרַת הַבְּרִית", וְנִכְתָּב לְאֵלוֹ,
שְׁבַעֲוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, אֵינָם יוֹדְעִים בְּכֻלּוֹ, שֵׁישׁ אֵיזָה חֲטָא בְּפָנֵם
הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה וְכוּ', אֶף־עַל־פִּי־כֵן כָּל הַקּוֹנְטֵרַס
הוּא מְלֵא הַתְּחַזְקוֹת וְעֻצוֹת נִפְלְאוֹת מִסְפָּרֵי רַבְּנוֹ ז"ל.

וְרֵאָה לְחֻזֵק עֲצָמְךָ בְּכָל מִיְנֵי אִפְנֵים שְׁבַעֲוֹלָם, וְאֵל תִּנִּיחַ אֵת
הַעֲצָבוֹת אֲצִלְךָ כְּרָגַע.

וְהַעֲקֵר שְׁמֵר עַל פְּתָחֵי פִיךָ, כִּי רַב הַצָּרוֹת שֶׁהָאָדָם סוֹבֵל הוּא
רַק כְּשֶׁמִּפְקִיר אֵת פִּיו לְדַבֵּר כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחוֹ, שֶׁדָּבַר זֶה מְבַלְבֵּל
אֵת מַחוֹ וְדַעְתּוֹ. וְאֵלוֹ הַזּוֹכִים לְשִׁתְּקוֹ, הֵם תָּמִיד מִיִּשְׁכִּים בְּדַעְתָּם.

וְעַקֵּר הַשְּׁתִּיקָה צְרִיכָה לְהִיּוֹת — הֵן בַּפֶּה וְהֵן בַּלֵּב, לֹא לְהַרְהֵר
אֲחֵרָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל! וְכִבֵּר אֱמֵר הַחֲכָם: "כְּשֶׁאֲנִי מְדַבֵּר — אֶתְחַרַּט,
וְכְשֶׁאֲנִי מְדַבֵּר — לֹא אֶתְחַרַּט". וְאָמַר: "כְּשֶׁאֲנִי מְדַבֵּר — הַדְּבוּר
מוֹשֵׁל בִּי, וְכְשֶׁאֲנִי מְדַבֵּר — אֲנִי מוֹשֵׁל עַל הַדְּבוּר". אֵין צְרִיף
לְהַכְנִס בְּדִין וְחֲשָׁבוֹן עִם שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, רַק הַרְגֵּל עֲצָמְךָ לְדַבֵּר
תָּמִיד עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהוּא בּוֹדָאֵי יִשְׁמַע אוֹתְךָ, וְכָל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁאֲתָה
מְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא הַצְּלָחָה נְצָחִית, וּמְקַשֵּׁר וּמְשַׁלֵּב וּמְיַחַד
נִשְׁמַתְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

בְּדֶרֶךְ כָּלֵל אָדָם הַשׁוֹתֵק הַרְבֵּה, סִימָן שֶׁהוּא בֵּר דַּעַת. וּבְאֻמַּת
לְפִי דַעַת רַבְּנוֹ ז"ל צְרִיכִים הַרְבֵּה לְדַבֵּר, אֶף צְרִיכִים לְדַעַת מֵה
לְדַבֵּר, וְכִידוּעַ אֲצִלָּנוּ הַסְּפּוֹר, שְׁבִימֵי מוֹהַרְנֵי ת"ז לְהִיָּה אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי

אָשֶׁר

ו' קכד

בַּנְחַל

קנה

שְׁלוֹמֵנוּ שֶׁתִּקַּן גְּדוּל, עָנָה וְאָמַר לוֹ מוֹהֲרֵינִי וְ"ל: רַבֵּנוּ וְ"ל לֹא אַחַז מִשֶּׁתִּקַּן, רַק צָרִיךְ לְדַעַת מֶה וְאֵיךְ לְדַבֵּר.

וּבְאֵמַת הָאָדָם צָרִיךְ לְשַׁתַּק תָּמִיד, וְאִם מְדַבֵּר, צָרִיךְ לְדַבֵּר — אוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אוֹ מֵאִתּוֹ יִתְבָּרַךְ, לֹא פְחוּת וְלֹא יוֹתֵר, אֲזוּ יִצְלִיחַ כָּל יָמֵי חַיָּיו, כִּי הַדְּבֹר מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ הוּא מְצוּת עֲשֵׂה שֶׁל יַחֲוּד וְזִכִּירַת ה', וְכֵן לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ זֹהִי מְצוּת עֲשֵׂה שֶׁל תְּפִלָּה, וּבְאֵפֶן הַזֶּה אֵף פֶּעַם לֹא יִהְיוּ דְבָרָיו דְּבָרִים בְּטָלִים. אֲשֶׁרֵי הַזֹּכֶה לְקַדֵּשׁ אֶת דְּבֹרּוֹ, וְלִהְגִיעַ אֶל קִדְשַׁת הַדְּבֹר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֵךְ...

תִּרְאֶה לְכַתֵּב לִי אִם קִבַּלְתָּ אֶת הַקּוֹנְטְרַס, וְכֵן תִּמְסַר אֶת זֶה לְנֶקְדוּ בְּנִקְדוּת.

ו' קכד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר וַיִּשְׁלַח, ח' כִּסְלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה, יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִיָּמֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ וְאִיר וַיִּזְרַח לְגֻצַח גְּצָחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי. וְשִׂמְחָתִי מְאֹד לְשִׁמְעַע הַטוֹב מִמֶּךָ, כֵּן תִּרְאֶה לְכַתֵּב לִי בְּכָל שָׁבוּעַ בְּפִרְטִיּוֹת, וּמִמֶּשׁ חַיִּים חֲדָשִׁים תִּכְנִים בִּי.

רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִיָּנֵי אֲפָנִים לִהְיוֹת רַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְאֵל תִּנְיִחַ אֲצִלְךָ הַעֲצָבוֹן וְהַדְּפֹאוֹן פְּרָגַע, יֵשׁ לָנוּ רַבִּי גְּדוּל, שֶׁהוּא רַחֲמָן אֱמֵתִי, הַמְּמַשִּׁיף עֲלֵינוּ רַחֲמָנוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעֲלֵינוּ לְצִיְתוֹ בְּאֵמַת. וְהַעֲקָר לְהִתְמַיֵּד בְּסִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ "לְקוֹטֵי-מוֹהֲרֵינִי", אֲשֶׁר שֵׁם גְּנוּזִים פְּנִיּוֹ, שְׁכָלוֹ וְחֲכָמָתוֹ. וּכְשֶׁרוֹצִים לְרְאוֹת אֶת הַרְבֵּי צָרִיכִים לְהִתְמַיֵּד בְּסִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ.

ודע, פי עקר האדם הוא דעתו, והיכן שדעתו — שם כל האדם, על-כן בספרו של אדם יכולים להכיר את מהות המחבר.

חמדת לבבי! מוהרנ"ת ו"ל הבטיח, שבגוף שיהיה בו ה"לקויטי-מוהר"ן", התולעים בקבר לא יגשו. ועל-כן ראה להתמיד הרבה בספר הקדוש והנורא הזה, אשר רבנו ו"ל מאד מאד בקש אותנו שנתמיד בו, עד שיהיה שגור על פינו בעל-פה ממש, ועל-כל-פנים השקלא וטריא ממנו, כי כל הספר מלא עצות והנהגות ודרכים ישרות איה להתקרב להשם יתברך. אשרי המתמיד בו! אשרי המקיים כל מה שנאמר בו! אשרי העושה תפלות מכל מאמר!

מה אמר לך, ידידי היקר! אסור לפל בדעתו משום דבר שבעולם, ויקא בשעה שנחשף לאדם האור, שם צריך להדליק לעצמו אור. ועל-כן מי שמרגיש חשכות וכו', עליו להאיר על נפשו אור הצדיק, וילמד הרבה את ספרי רבנו ו"ל, ויאיר לו הרבה, ועל-כן אשרי ואשרי מי שזוכה ללמד הרבה בספרים: "שמירת הזמן", "מקור השמחה", "אור אמונה", "בית אמונה", "גלוי אמונה", "דרך אמונה", ושם תמצא מרגוע לנפשך, ותאיר עליך אור חדש ממש.

חמדת לבבי! כבר ידעת מה תקון הכללי, שהם העשרה מזמורי תהלים שגלה לנו רבנו ו"ל, ואמר — שהוא תקון גמור. ועל-כן הרגל עצמך לאמרו בכל יום ויום, והוא תקון גמור לכלליות החטאים. וראה, שלא יחסר לך יום בלי לאמרו.

ומחמת טרדותי — ההכרח לקצר, ואם תכתב לי, אם ירצה השם, אכתב לך עוד.

הדורש שלומך...

ו' קכה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, ח' כֶּסֶלּוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָה,
שׁוֹתֵה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵן עֲלֵינוּ ... נִרוּ
יְאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצַח נְצָחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי עִם הַעֲלוֹן שְׂאֲתָם מוֹצִיאִים לְאוֹר,
וְלִדְעָתִי, יֵשׁ לְתֵן לוֹ שֵׁם "עֲלֵה בַּנְחַל", עַל שֵׁם הַכְּתוּב (נִחְמָה ב, טו):
"וַיֵּאֱהִי עֲלֵה בַּנְחַל לְיִלָּה וַיֵּאֱהִי שׁוֹבֵר בַּחוּמָה" וְגו', כִּי הַשֵּׁם שְׁלָכֶם
"עוֹ בַּנְחַל", אֵינּוּ כְּתוּב בְּשׁוּם מְקוֹם. וְכֵן עֲלֵיכֶם לְכַתֵּב דְּבָרִים יוֹתֵר
פְּשׁוּטִים, אֲשֶׁר נִצְרָכִים לְהַמוֹן-עַם, כְּגוֹן: כְּשֵׁרוֹת, שְׁבֵת, תְּפִלִּין,
מְזוּזָה, תְּפִלָּה בְּצַבּוֹר, עֲנִיַת אָמֵן, צְדָקָה, שְׂמֵחָה, הַתְּבוּדוֹת וְכו',
וְכו', דְּבָרִים הַשְּׂיָכִים לְכָל אֶחָד, כִּי עֲלוֹן עִם דְּרָשׁוֹת וּפְּלוֹלִים יֵשׁ
כְּבֹר הַרְּבָה, אֲבָל עֲנִינֵינוּ הוּא — לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת אֲמַתַּת
מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְקִיּוּם מְצוּוֹתָיו בְּכָל הַדְּקִדּוּקִים, וּמִחֲמַת שְׁעוֹבֵר
בְּזֶה הָעוֹלָם עַל כָּל בְּרִיָּה מֵה שְׁעוֹבֵר, עַל-כֵּן הַהֲכָרַח לְתַבְּלָן עִם
הַהֲקִדְמוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, בְּאִפְּן שְׂיִהְיֶה נַעֲשֶׂה סֵם חַיִּים, כִּי בְּלֹא
הַהֲקִדְמוֹת מֵרַבֵּנוּ ז"ל יְכוּל לֵהִיּוֹת נַעֲשֶׂה לּוֹ סֵם הַמּוֹת, חֵם וְשְׁלוֹם.

אָחִי הַיָּקָר! עֲלִיךָ לְדַעַת כִּי מִי שֶׁנִּפְגַּם בְּבְרִית, אֲזִי נִתְקַלְקַל
מֵחוּ, כִּי הַזֶּרַע הוּא מֵחַ הָאָדָם, וּכְשֶׁמִּשְׁחִית זָרְעוֹ, אֲזִי נִתְקַלְקַל מֵחוּ,
וּכְשֶׁיֵּשׁ לוֹ קְלָקוּל הַמַּחִין, אֲזִי בָּא לִיְדֵי כַּעַס וְעֲצָבָנוּת. וְדָבָר זֶה מְבִיא
אוֹתוֹ אַחֲר־כֵּף לִיְדֵי עֲצָבוֹת וְדִכְאוֹן וּמְרִירוֹת, עַד שֶׁנוֹפֵל לְקִטְנוֹת
הַדְּעַת, וְשׁוֹכַח לְגִמְרֵי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲלָם וְנִסְתָּר מִמֶּנּוּ
אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהַתְּרִין גְּדַפִּין שְׁלוֹ, שֶׁהֵם אֲהָבָה וַיִּרְאָה, נוֹפֵלֵת אֲצִלוֹ,
וְעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשׂוֹת אֲהָבוֹת רַעוֹת וַיִּרְאוֹת נְפִילוֹת, וְאֲשֶׁר מִזֶּה סוֹבֵל
אַחֲר־כֵּף מֵה שְׁסוֹבֵל. לֹא-כֵן מִי שֶׁעוֹסֵק בְּתַקוּן בְּרִיתוֹ, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה
נִשְׁלַמַת דְּעָתוֹ, וַיֵּשׁ לוֹ סְבָלָנוֹת וְאֲרִיכוֹת אִפְּיִם.

וּכְשֶׁאָדָם זוֹכָה לְבֵא לִיְדֵי אָרְךָ אִפְּיִם, שֶׁהִיא הַמְּדָה הַיָּקָרָה שֶׁל
סְבָלָנוֹת, נִבְנָה לוֹ מֵחוּ, "כִּי כַּעַס בְּחִיק כֶּסֶלִים יְנוּחַ" (קִהְלָת ז, ט),

"וְהִכְסִיל בַּחֲשֶׁךְ הוֹלֵךְ" (שם ב, יד), וְאֵין לוֹ גִדְפִין לְעוֹף בָּהֶם, וַיֵּשׁ לוֹ אֲהָבוֹת נְפוּלוֹת וְכוּ', וַיֵּרְאוֹת נְפוּלוֹת, שְׁמִפְחָד מִכָּל דְּבַר וְכוּ'. וְכֵן לְהַפּוֹךְ — כְּשִׁזְזוּכָה לַמִּדָּה הַיְקָרָה שֶׁל סְבֻלָּנוֹת אֲזוּ נִתְעַלָּה מִחוּ וְדַעַתוֹ וְזוּכָה לְהִיּוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וּמִמְשִׁיף לְעַצְמוֹ תְּמִיד מִחִין חֲדָשִׁים בְּהַשְׁגַּת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְאוֹהֵב רַק אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּאֲהָבָה עֲזָה, וּמִתְיָרָא רַק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, וְאֲזוּ עוֹלָה בְּעֲלִיָּה אַחַר עֲלִיָּה, אֲשֶׁרִי לוֹ!

עַל-כֵּן רָאָה לְהַשְׁמֵר מְאֹד מְאֹד מְכַעַס וְעַצְבָּנוֹת, וְתִהְיֶה סְבֻלָּן עַל כָּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלָיָךְ, וְהַגֵּל עֲצָמְךָ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרֵךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר הוּא הַצְּלָחָה נְצָחִית.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ו' קבו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, ט' כֶּסֶלּוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְהַיְקָר וְהַנְּעֻלָּה, עוֹסֵק בְּהַפְּצַת דַּעַתוֹ שֶׁל רַבְּנוֹ ז"ל בְּעוֹלָם בְּמַסִּירוֹת נֶפֶשׁ, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח נְצָחִים.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! אֶת מִכְתָּבֶיךָ בְּצִרוּף הַסֵּפֶר: "שְׁמִירַת הַבְּרִית", שְׁנֹדֶפֶס כַּעַת מִחֲדָשׁ — לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וּמְאֹד שְׂמֵחָתִי, שְׁתִּהְלֶה לְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, מַדְפִּיִּסִים וְחוֹזְרִים וּמַדְפִּיִּסִים אֶת הַסֵּפָרִים.

מָה אִמַּר לָךְ, אֵי אֶפְשֶׁר לְסַפֵּר — לֹא בְּכֹתֵב וְלֹא בְּפֶה מְעֻלַּת הַדְּפֻסָּת וְהַפְּצַת הַסֵּפָרִים הָאֵלּוּ, כִּי בְּכָל יוֹם וַיּוֹם אֲנִי מְקַבֵּל הַמוֹן מִכְּתָבִים מִכָּל חֻלְקֵי הָעוֹלָם מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ, עַד שֶׁקָּשָׁה לִי לְעֲנוֹת אֶפְלוֹ לְחִמְשָׁה אַחוּזִים, וְכָל זֶה בָּא מִהַסֵּפָרִים הַקְּדוּשִׁים שְׂאֵתֶם מְפִיצִים בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל וּבְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ.

וּבְנוֹדָאֵי נִגְדַּד כָּל קוֹל דְּקִדְשָׁה, יֵשׁ קוֹל הַבְּרָה שֶׁל הַסֵּטְרָא אַחְרָא (עִינֵי לְקוּיִטִּי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כב); וְעַקֵּר הַצָּרָה, שְׁהִיוֹם קוֹל הַהַבְּרָה

אֲשֶׁר

ו' קכז

בְּנַחֵל

קנט

הוא מבפנים, מהערכ-רב והאספסוף שנתערכו ונתאספו בינינו וכו',
 אך כבר אמר רבנו ז"ל: 'נצחתי ואנצח', איך האב אויסגעפירט און
 איך וועל אויספירן. ברוך ה' דעם הייליגען רבינ'ס זאך פירט זיך
 צוביסליך זייער שיין אויס [תהלה להשם יתברך, עסק רבנו ז"ל
 מתפרסם לאט לאט מאד יפה].

חַמֵּדַת לְבָבִי! חֶזֶק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד בְּכֹל הָעֲנִינִים, וְאַסוּר לָךְ
 לִפְלֵ בְדַעְתָּךְ כָּלֵל מִכָּל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ.

אָתְמוֹל בְּלִילָה זַכָּנִי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְכַתֵּב קוּנְטָרְס "קֶשֶׁה יוֹם",
 לְחֶזֶק וְלְאַמֵּץ אֶת כָּל אֵלוֹ שְׁסוּבָלִים יְסוּרֵי אִיּוֹב, מְרַב צְרוּתֵיהֶם
 וְהַרְפַּתְקָאוֹתֵיהֶם וְכוּ'. אָקוּהָ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׁתַּדְפִּיֶסוּ תַכְף-וּמְדָ,
 וּבְיַדָּאִי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְסוּף כָּל סוּף אַחַר הָרַע יִהְיֶה
 הַטּוֹב, וְתִזְכֶּה לְרְאוֹת נְסִים נְגִלִים, אֲשֶׁר עֲכָשׁוּ אִי אֶפְשָׁר לְהַכִּיֵּן מַה
 וְאֵיךְ.

הדורש שלומך...

מוֹסֵר כְּתָב זֶה נוֹסֵעַ עֲכָשׁוּ לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, עַל-כֵּן תִּקְבַּל פֹּה
 שְׁלֵשָׁה חֻלְקֵי "אֲשֶׁר בְּנַחֵל" לְהַדְפִּיֶסוּם תַכְף-וּמְדָ, חֻלְקִים: מ"ה, מ"ו,
 מ"ז, וּבְשָׁבוֹעַ הַבָּא נוֹסֵעַ עוֹד אֶחָד, אֲזַי נִשְׁלַח לָךְ חֻלְקִים: מ"ח,
 מ"ט (מִהַדוּרָה יְשָׁנָה). בְּרוּךְ ה' אֲשֶׁר עַד כַּה עֲזָרְנוּ.

רַבְּנוּ ז"ל אָמַר, שְׁעַקֵר הַשְּׁלוֹם הוּא דִּיקָא כְּשִׁחְבְּרוּ תַכְלִית
 הַהַפּוּךְ מִמֶּנּוּ, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן הוּא מְשַׁתְּוֶה עִמּוֹ, כִּי דִּיקָא כְּשִׁשְׁנֵי
 הַפְּכִים לְגַמְרֵי מִתְאַחֲדִים, זֶה נִקְרָא שְׁלוֹם אֲמַתִּי.

ו' קכז.

בְּצוּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסִדְר וַיִּשְׁלַח, י' כִּסְלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְהַאבְרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִיְמֵי הַנַּחֵל, נַחֵל נוֹבֵעַ
 מְקוּר חֲכָמָה, זְכוּתָךְ יִגַּן עָלֵינוּ ... נְרוּ וַיִּזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וּמֵאֵד מֵאֵד אֲנִי מִצְטַעַר בְּצַעֲרֶךָ הַקָּשָׁה.

וּמָה אֵמַר לָךְ אִם לְנִחְמָךְ, הֲלֹא סִפְרֵי רַבְּנֵנוּ ו"ל בְּיַדְךָ, וְאַתָּה יוֹדֵעַ, שֶׁהִיְסוּד וְהַעֲקָר אֲצִל רַבְּנֵנוּ ו"ל הִיָּה הַתְּבוּדוֹת, לְהִיּוֹת רְגִיל לְכַרַח אֱלֹיו יִתְבַּרְךָ, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו אֶת כָּל לְבוֹ וְכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בְּפִרְטֵי פִּרְטֵיּוֹת, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְאִין לָךְ טוֹב מְזֵה.

וּבְפִרְטֵיּוֹת אַתָּה, שֶׁנִּשְׁאַרְתָּ לְבַד בְּלִי מִשְׁפָּחָה, אִין לָךְ שׁוֹם דְּבַר בְּחֵיף רַק הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעַל-כֵּן הֲרַגְל עֲצָמָךְ לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְתִרְאֶה לְחֻזַק עֲצָמָךְ בְּכָל מִינֵי אִפְגָּיִם שֶׁבְּעוֹלָם, וְאֵל תִּנְיִחַ בְּעֲצָמָךְ הַעֲצָבוֹת כְּרַגַע, וְתַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְהִיּוֹת רַק שְׂמִחַ וְטוֹב לֵב תָּמִיד. וְזֶה הִיָּה הִיְסוּד אֲצִל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַקְּדוּשִׁים בְּכָל הַדּוֹרוֹת, שֶׁתָּמִיד דְּבָרוֹ עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְתָמִיד הִיוּ שְׂמִחִים.

וּבְאֵמַת שְׁנֵי דְבָרִים אֵלּוֹ תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה, כִּי עַקֵּר מְרִירוּחַ הִיְסוּרִים וְהַדְּכָאוֹן שֶׁתּוֹפֵס אֶת הָאָדָם, הוּא רַק מִפְּנֵי שֶׁשׁוֹכַח מִמֵּנוּ יִתְבַּרְךָ, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁבֵּר לְגַמְרֵי, אֲבָל כְּשֶׁמְרַגֵּיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, אִזּוּ מִמְּשִׁיף עָלָיו עֲרֵבוֹת נְעִימוֹת זִיו שְׂכִינַת עִזּוֹ יִתְבַּרְךָ, וּמְרַגֵּישׁ שֶׁהוּא יִתְבַּרְךָ אִתּוֹ, עִמּוֹ וְאֲצִלוֹ, וְאִין לוֹ רַק הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִזּוּ נַעֲשֶׂה שְׂמִחָה. עַל-כֵּן תֵּאָחַז בְּשִׁנְיָהֶם, וְאִזּוּ טוֹב לָךְ לְגַצַח נְצָחִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ו' קכח.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר וַיִּשְׁלַח, י' כִּסְלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב יִרְדְּפוּ וַיִּגְיעוּ לְהִיקָר וְהַנְּעֵלָה, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנְּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְגַצַח נְצָחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי. וְשְׂמִחָתִי מֵאֵד שֶׁאַתָּה עֲדִין קָשׁוּר בְּאַהֲבַתְנוּ וְשׁוֹקֵד עַל דַּלְתוֹת "הֵיכַל-הַקְּדוֹשׁ".

אֲשֶׁר ו' קכט בִּנְחַל קסא

וְעֲלֶיךָ לְדַעַת, שְׁצַרִיכִים הַתְחַזְקוֹת עֲצוּמָה בְּזֶה הָעוֹלָם, כְּפִי פְּגָעֵי וּמִקְרֵי הַזְּמַן, מֵה שְׁעוֹבֵר עַל כָּל בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, וּבְנִקָּל יְכוּלִים לִפְּל וּלְהַתְרַחֵק, חֵס וְשְׁלוֹם, כְּמוֹ שְׁנֶאֱרַע כְּבָר אֶצֶל רַבִּים וְשְׁלָמִים, שְׁבַתְחַלְּהָ בְּעֵרוֹ וְאַחֲרֶ-כֵּן נִפְּלוּ.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! עֵקֶר הַבְּטִיחוֹת לְהַשְׁאֵר קָיָם בְּ"הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ", שֶׁהוּא הֵיכְלוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, שְׁשָׁם מְגַלִּים אֶת אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, הוּא עַל-יְדֵי מַדַּת הַטּוֹב, שְׁצַרִיף לְהַרְגִּיל עֲצָמוֹ לְהִיּוֹת טוֹב לְכָל, הֵן בְּבִית עִם אֲשֶׁתוֹ וְהֵן בְּחוּץ עִם אַחֲרִים, וְהֵן עִם עֲצָמוֹ, גַּם-כֵּן צַרִיף לְהִיּוֹת טוֹב, כִּי צַרִיף לְחַפֵּשׂ וּלְמַצֵּא בְּעֲצָמוֹ וּבְאַחֲרִים תְּמִיד רַק אֶת הַטּוֹב (עֵינֵי לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רַפּ"ב); וּכְשֶׁאֲדָם מְרַגֵּיל עֲצָמוֹ לְהִיּוֹת רַק טוֹב, הֵרִי הוּא נִכְלָל בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר נֶאֱמַר בּוֹ (תְּהִלִּים קמ"ה, ט): "טוֹב ה' לְכָל וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו", כִּי מַדַּת הַטּוֹב בְּאֵה מְצַד הַרְחַמְנוּת, כִּי צַרִיף לְרַחֵם עַל עֲצָמוֹ וְלֹא לְהַרְשִׁיעַ אֶת עֲצָמוֹ תְּמִיד. וְכֵן צַרִיף לְרַחֵם עַל אֲשֶׁתוֹ וּבְנָיו וּבְנוֹתָיו, וְלְהִיּוֹת טוֹב עִמָּהֶם, וְלָדוֹן אוֹתָם תְּמִיד לְכָף זְכוּת. וְכֵן צַרִיף לְהִיּוֹת רַחֲמָן עַל אַחֲרִים, וּלְהַסְתַּכֵּל עֲלֵיהֶם בְּעֵינֵי שֶׁל רַחֲמָנוּת, עֵינֵי שֶׁל חֲמֵלָה, וּלְמַצֵּא בָּהֶם תְּמִיד רַק הַטּוֹב.

וְאִזּוּ כְּשֶׁאוֹחֵז בְּמַדְרַגַּת הַטּוֹב, לְעוֹלָם לֹא יִתְרַחֵק מִ"הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ", שְׁשָׁם לוֹמְדִים גְּלוּי אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ.

אֲשֶׁרֵי הַמְּקַיִם זֹאת, וְאִזּוּ טוֹב לוֹ לְנַצַּח.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ו' קכט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם ג' לְסֻדֵּר וַיִּשְׁלַח, י' כְּסֻלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְיַדֵּי הַיְקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְכַבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתָה מִיָּמֵי הַנַּחֵל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... נֵרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנַצַּח גְּצָחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

מֵאֵד מֵאֵד אָנִי שֶׁשׁ וְשִׁמְחָה עַל כָּל מִכְתָּב שֶׁאֲנִי מִקְבֵּל מִמֶּךָ, כֵּן תִּמְשִׁיךְ לְכַתֵּב לִי, וּמִמֶּשׁ חַיִּים חֲדָשִׁים תִּכְנִיס בִּי.

רְאֵה לְחִזּוֹק עֲצָמְךָ בְּסִפְרֵי רַבְּנוֹ ז"ל מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וְתֹאמֶר בְּכָל יוֹם וְיוֹם הֶעֱשִׂרָה מְזֻמּוֹרִים שְׁגִלָּה לָנוּ רַבְּנוֹ ז"ל, וְאָמַר שֶׁהוּא תִּקְוֹן הַכָּלְלִי, תִּקְוֹן עַל כָּל הַחֲטָאִים (עֵינִי לְקוֹטֵי-מוֹהַבִּין, חֶלֶק א', סִימָן כט), וְהֵם נִקְרָאִים הֶעֱשִׂרָה מִיַּי נְגִינָה, שְׁמֵרְפָאִים אֶת נְשִׁמַּת הָאָדָם. וּכְשֶׁאָדָם חִזּוֹק בְּאֻמִּירַת הֶעֱשִׂרָה מְזֻמּוֹרִים בְּכָל יוֹם, נְשִׁמְתוֹ מִתְּלַבְּשֵׁת עִם פֶּאֶנְצִיר (מַגֵּן), שֶׁאֵזוּ הַכֹּל נוֹפֵל וּמִחֲלִיק וְכוּ', וְלֹא נוֹגֵעַ בְּנִשְׁמָתוֹ.

רְאֵה לְהַחְיּוֹת אֶת עֲצָמְךָ עִם כָּל נִקְדָּה וְנִקְדָּה טוֹבָה שֵׁישׁ בָּךְ, וְהַרְגֵּל עֲצָמְךָ לְדוֹן אֶת אֲשֶׁתְּךָ וְיִלְדֶּךָ לְכַף זְכוּת, וְכֵן גַּם אֶת עֲצָמְךָ תְּמִיד תְּדוֹן לְכַף זְכוּת, כִּי כָמוֹ שֶׁאָסוּר שְׂיִהְיוּ לְאָדָם טְעֵנוֹת עַל אַחֲרִים, וְעַל אֲשֶׁתּוֹ וּבָנָיו, כִּי צָרִיךְ לִידַע שֶׁהֵם רַק שְׁלִיחֵי הַמָּקוֹם בְּרוּךְ הוּא יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ-כֵן אָסוּר לְאָדָם שְׂיִהְיוּ לוֹ טְעֵנוֹת עַל עֲצָמוֹ, רַק יְדוֹן עֲצָמוֹ לְכַף זְכוּת, וְיִדַע כִּי הַכֹּל מֵהָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּבְאִפְּן הַזֶּה יַעֲשֶׂה תְּמִיד תְּשׁוּבָה מֵאַהֲבָה, שֶׁאֵזוּ הַעֲוֹנוֹת מִתְּהַפְּכִים לְזִכְיּוֹת. הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

רַבְּנוֹ ז"ל אָמַר לְכַמָּה אֲנָשִׁים בְּתַחֲלַת הַתְּקָרְבוֹתָם — לְלַמֵּד אֶת סֵפֶר "מִסֵּלַת יִשְׂרָאֵל", וְהוּא בְּעֲצָמוֹ בִּימֵי נַעֲרֻתוֹ לְמַד הַרְבֵּה אֶת הַסֵּפֶר "רֵאשִׁית חֻכְמָה".

ו' קל.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, י' כֶּסֶלּוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה, יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה, שׁוֹתָה מִיַּמֵּי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֻכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחַת נְצָחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמֵאֵד מֵאֵד שְׁמַחְתִּי לְשִׁמְעַת הַטּוֹב
מִמֶּךָ.

אֲשֶׁרִינוּ, שְׁאֵנוּ זֹכִים לִידַע מֵרַבִּי אֲמֶת כְּזֶה, וּבְזֶה רְאוּי לָנוּ
לְשַׁמַּח מֵאֵד מֵאֵד, כִּי סוּף כָּל סוּף אִם נֶאֱחָז עֲצֻמְנוּ בַתְּמִימוּת
וּבַפְּשִׁיטוּת, נִזְכָּה שִׁיתְקַנְנוּ בַתְּקוּן נִצְחִי.

כִּי בְּאֲמֶת עָלִינוּ לְהַפִּיר אֶת עֲצֻמְנוּ הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב, וְלֹא נִטְעָה אֶת
עֲצֻמְנוּ כָּלֵל, כִּפְּאֲשֶׁר צָעַק רַבְּנוּ ז"ל, וְאָמַר (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן נא): "דִּי
וְעֵלְט נֶאֱרַט אֵייד, זְעָהֵט אִיר זְאֵלְט אֵייד גִּישְׁט נֶאֱרִין, [הָעוֹלָם
מִטְעָה אֶתְכֶם, רְאוּ שְׁלֹא יִטְעָה אֶתְכֶם הָעוֹלָם]; כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם
יְכוּלִים לִפְּל בְּטָעוֹת עֲצוּמָה, וּבַפְּרִטְיוֹת מִי שְׁפָכָר מְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ
ז"ל, הוּא יְכוּל לִפְּל בְּיוֹתֵר בְּטָעוֹת, כִּי יַחֲשֵׁב "שְׁלוֹם עָלֵי נַפְשִׁי, יֵשׁ
לִי רַבִּי כְּזֶה, וְאֵנִי כְּבָר פְּטוּר מֵהַכֵּל"; וְעַל-כֵּן בָּא רַבְּנוּ ז"ל וּמְזַהֲרֵנוּ:
"הָעוֹלָם מִטְעָה אֶתְכֶם, רְאוּ שְׁלֹא תִטְעוּ עֲצֻמְכֶם."

וְדָבָר זֶה סוֹבֵב עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִבְּרֵי יִשְׂרָאֵל, שְׁצָרִיד לִידַע,
שְׁהָעוֹלָם הַזֶּה מִטְעָה אוֹתְנוּ, וּמִשְׁכַּיִּח אוֹתְנוּ מִלְּהִסְתַּפֵּל אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ,
וְכֵן סוֹבֵב בַּפְּרִטְיוֹת בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוּמְנוּ הַיְקָרִים, לִידַע כִּי לֹא כָּל אֵלוּ
הַמְּסֻתוֹבְבִים אֶצֶל רַבְּנוּ ז"ל, כְּבָר נִקְרָאִים מְקַרְבִּים, נֶאֱרַ זֵי נֶאֱרִין
אִפ, רַק הֵם מִטְעִים, וְתִשְׁמְרוּ עֲצֻמְכֶם שְׁלֹא יִטְעוּ אֶתְכֶם.

כִּי עָקֵר הַהִתְקַרְבוּת אֶל רַבְּנוּ ז"ל, הִיא רַק עַל-יְדֵי שְׁקִינְדָה רַבָּה
בַּסְּפָרִיו הַקְּדוּשִׁים, כִּי אַחֲרַת הַכֵּל דְּמִיּוֹן וְטָעוֹת גְּדוֹלָה.

וְהַעֲקָר לְשִׁקֵּד בְּ"לְקוּיֵי-מוֹהַר"ן, שְׁרַבְּנוּ ז"ל אָמַר, שְׁסַפְרֵי זֶה
הוּא אַתְחַלְתָּא דְּגֵאֲלָה. וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוֹכָה לְסִימּוֹ עַל-כָּל-פְּנִים
פְּעַם אַחַת בַּחֲדָשׁ, כִּי סִפְרוּ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל מוֹרִיד אֶת הַשְּׂכִינָה בְּעוֹלָם,
כִּי הַמְּסֻתַפֵּל בַּתוֹךְ סִפֵּר רַבְּנוּ ז"ל מְוַגֵּישׁ עֲרֻבוֹת נְעִימוֹת זִיו חֵיוֹת
אֶלְקוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְרַבְּנוּ ז"ל מְלַמֵּד אוֹתְנוּ לֹא לְהִתְיַאֵשׁ כָּלֵל. וְעַל-כֵּן
אֲשֶׁרִי מִי שְׁמַקְבֵּל אֶת פְּנֵי הַשְּׂכִינָה בְּכָל יוֹם וְיוֹם, עַד שְׁבַמְשֶׁךְ כָּל
הַחֲדָשׁ יִסִּים אֶת כָּל הַסִּפֵּר, וּיקְבַל אֶת פְּנֵי הַשְּׂכִינָה כָּל הַחֲדָשׁ, אֲשֶׁרִי

לו וְאֲשֶׁרִי חִלְקוּ! אֲלֵמְלֵא לֹא זָכוּ יִשְׂרָאֵל לְהִקְבִּיל אֶת פְּנֵי אֲבִיהֶם
שְׁבַשְׁמִים, אֲלֵא פַעַם אַחַת בַּחֹדֶשׁ — דִּי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

אֲנִשִּׁי שְׁלוּמֵנוּ אוֹמְרִים בְּשֵׁם מוֹהַרְנָת ז"ל: אוֹיֵף יַעֲדֵן לְעַפֵּל
הַתְּעוֹרְרוֹת, דַּאֲרָף מְעַן הָאֲבֵן אַ פִּילְעֵן שִׁיֶּסְעַל מִיט הַתְּחִזְקוֹת [עַל
כָּל כִּפִּית הַתְּעוֹרְרוֹת, צְרִיכִים צְלַחַת מְלֵאָה עִם הַתְּחִזְקוֹת]; (כִּי בְּדַרְךְ
כָּלֵל כְּשִׁמְעוֹרְרִים אֵיזָה אָדָם, הוּא תַכְּף נֶשֶׁבֶר, וּמִפְּחַד אוֹלֵי לֹא יוֹכֵל
לְקַיֵּם, עַל-כֵּן צְרִיכִים לִתֵּן לוֹ הַרְבֵּה הַתְּחִזְקוֹת).

ו' קלא.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסִדְרַ וַיִּשְׁלַח, י" פֶּסְלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב.

אֶת מַכְתְּבֶךָ בְּתוֹךְ מַכְתֵּב בְּעֵלְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי.

שִׂמְחָתִי מְאֹד מְאֹד שְׂאֵת עוֹזְרַת לְבַעְלֶךָ. חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוֹשִׁים
אוֹמְרִים (בְּרִכּוֹת יז): גְּדוּלָה הַבְּטָחָה שֶׁהַבְּטִיחַן הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
לְנָשִׁים יוֹתֵר מִן הָאֲנָשִׁים. וְאָמְרוּ (שם): נָשִׁים בְּמֵאֵי זְכָיִן? בְּאֶקְרוּי
בְּנִיָּהוּ לְבִי כְּנִישְׁתָּא וּמְנַטְרִי גְּבַרְיָהוּ, עֵינֵי שָׁם. בְּזֵה שְׁמַטְפּוֹלוֹת
בְּיַלְדִים לְהַכְנִיסָם לַחֲדָר לְלַמֵּד תּוֹרָה, וּמַחְכּוֹת לְבַעְלִיהֶן שְׂיִוְכְלוּ
לְלַמֵּד.

וְעַל-כֵּן רְאִי לְזַרְזוֹ אֶת בְּעֵלְךָ שִׁילְמַד תּוֹרָה, שְׁעוּרִים קְבוּעִים כְּכֹל
יוֹם וְיוֹם: מַקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמְרָא, מְדַרְשׁ, וּבִשְׂכַר זֶה יִשְׁפַע גַּם עֲלֶיךָ
שְׁפַע גְּדוֹל בְּרוּחֵנִי וּבְגִשְׁמִי, כִּי אֵין פְּרִי בְּטָנָה שֶׁל אִשָּׁה מִתְּבָרָךְ,
אֲלֵא מִפְּרִי בְּטָנוֹ שֶׁל אִישׁ (שם נא.); וּבּוֹדָאֵי אִם בְּעֵלְךָ יִתְבָּרַךְ, גַּם
אֶת תְּתָבְרָכִי.

הַעֲקֵר רְאִי לְהִיּוֹת סְבֻלָּנִית גְּדוּלָה וְלֹא לְהַתְעַצְבֵּן, יוֹתֵר טוֹב

שִׁיְהִיָּה הַבַּיִת קָצַת מִהֶפֶף מֵאֲשֶׁר לְצַעֵק עַל הַיָּלֵד, הָעֵקֶר שִׁיְהִיּוּ לָךְ
מַעֲשִׂים טוֹבִים.

וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שְׁבַת כה:): אֵיזְהוּ עָשִׂיר? כָּל שֵׁישׁ לוֹ
אִשָּׁה נָאָה בְּמַעֲשִׂים, עַיִן שָׁם; כִּי זֶה עֵקֶר הַיִּפִּי, שֶׁהַבַּיִת הוּא בְּשֶׁקֶט,
בְּלִי שׁוֹם מְרִיבוֹת, רַק שְׁמִחָה וְאַהֲבָה, וּכְפִי הַפְּנִים שֶׁתִּרְאִי וְתִסְבְּרִי
לְבַעֲלֶךָ, בֶּן תִּקְבְּלִי בַחֲזָרָה.

וְהָעֵקֶר רַק לְשִׂמְחָה וְלִהְיוֹת בְּהִרְחֻבַת הַדַּעַת, וְלֹא לְדַאֵג כָּלֵל
בְּשִׁבְלֵי פְרָגוֹסָה, כִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא גְדוֹל מְאֹד מְאֹד, וַיֵּשׁ לוֹ הִרְבֵּה
דְּרָכִים לְהוֹשִׁיעַ.

וְהָעֵקֶר רְאִי לְעֲשׂוֹת מֶה שְׂיִוְתֵר טוֹב וַיִּוְתֵר קָל בְּשִׁבְלֶךָ, לֹא
כְּדַאי לְהַכְבִּיד עַל עֲצֻמָּךְ אֶת הָעֵל, אֲדַרְבֵּה בְּאֵנוּ אֶל זֶה הָעוֹלָם, רַק
לְסַגֵּל מַצּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, וּלְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת אוֹר הַשְּׂכִינָה
בְּעוֹלָם.

וּמֵאֵד מֵאֵד אָנִי שִׂמְחָה, שְׂאֵת עוֹסְקֵת לְנַקֵּד אֶת הַסְּפָרִים, וּבִאֲתִי
לְכַתֵּב לָךְ בְּמָה כָּלֵלִים בְּעַת נְקוּד סְפָרִי: קִדְּם עֲלֶיךָ לִידַע, כִּי כָל מֶה
שֶׁאֲנִי כּוֹתֵב, נִכְתָּב בְּמַהִירוֹת עֲצוּמָה מְאֹד מְאֹד, וְאֲנִי כּוֹתֵב רַק פְּעַם
אַחַת, וְאֵף פְּעַם אֵינִי חוֹזֵר וְקוֹרֵא מֶה שֶׁכְּתַבְתִּי, וְעַל-כֵּן יָכוֹל לִהְיוֹת
שֶׁתִּפְּל אֵיזוֹ טְעוּת בְּחִסּוֹר אוֹ יֵתֵר, אוֹ שְׁנוּי לְשׁוֹן רַבִּים וַיְחִיד, זְכָר
וּנְקֵבָה. עַל-כֵּן בְּשִׁעָה שְׂאֵת מְנַקֶּדֶת, תִּרְאִי לְהַשְׁלִים דְּבַר זֶה, אִם אֵת
רוּאָה שֶׁחִסְרָה אֵיזוֹ תִּבְּהָ, מֵלֵת קָשׁוּר, לְפִי דְקָדוּק הַלְשׁוֹן — תִּכְתְּבִי
וְתוֹסִיפִי, אוֹ לְהַפּוֹף, וְכֵן לְתַקֵּן אֶת הַדְּקָדוּק, לְהוֹרִיד יוֹד אוֹ לְהוֹסִיף
וְא"ו, הַכֵּל כְּפִי הָעֵגֻז, אֲבָל אִם אֵת לֹא מְבִינָה מִשְׁהוּ — לֹא לְמַחֵק,
וְתִתְּלִי הַחֲסָרוֹן בָּךְ, כִּי כָל מֶה שֶׁאֲנִי כּוֹתֵב, זְכָנִי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ
בְּסִיעֵתָא דְשִׂמְיָא, וְזֶה מֵעַל הַטְּבַע, מִי שֶׁרְגִיל אֲצִלִי, רוּאָה אֶת גְּדָל
הַטְּרָדוֹת וְהַצְּרוּת וְהַיְסוּרִים שֵׁישׁ לִי, לְשִׁמְעַע כָּל הַיּוֹם מִבְּאֵי בֵּיתִי מִכָּל
מִינֵי מְרִירֵי יוֹם, וְקָשָׁה יוֹם, וְחֲשׂוּכֵי יוֹם, וְהַהֲכָרַח לְשִׁבְתָּ וּלְבִלּוֹת
עִמָּהֶם הִרְבֵּה זְמַן, כִּי מֵאַחַר שֶׁבֵּאוּ, סִימָן שֶׁשִּׁיכִים לְשָׁרֵשׁ נִשְׁמַתִּי
וְכוּי, וְאֵף-עַל-פִּי-כֵן עִם כָּל טְרָדוֹתֵי, הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ מְזַכֶּה אוֹתִי לְכַתֵּב

קסו אֲשֶׁר ו' קלב בְּנַחַל

כָּל-כֶּהָ, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲזֹר לִי, שֶׁכֵּל מֵה שְׁכַתְּבָתִי כָּבֵר יִדְפֵס בְּקִרְוֹב.
הַמֵּאַחַל לָךְ כָּל טוֹב...

ו' קלב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, י' פֶּסְלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

מָה אָמַר לָךְ! בְּאַמֶּת, בְּאֲשֶׁר אָדָם רַחוּק מִחֻקֵי הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת,
הוּא מְסַגֵּל לְכָל דְּבָר, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (בְּרֵאשִׁית כ, יא): "כִּי אֲמַרְתִּי רַק
אֵין יִרְאֵת אֱלֹקִים בַּמָּקוֹם הַזֶּה וְהִרְגוּנִי", אָדָם מְסַפֵּן, שְׁמַאֲבֵד אֶת
אֲמוּנָתוֹ, וּמְכַל שֶׁפֶן שְׁמִדְבָר נֶגֶד הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּגִלּוֹי, וְנֶגֶד כָּל
הַקְּדוּשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל, רוֹאִים בְּמוֹ עֵינֵינוּ וְשׁוֹמְעִים בְּאָזְנוֹנוּ, אֵל מֵה
הוּא מְסַגֵּל וְכוּ'.

וּבְכֻלּוֹ, שׁוֹמְעִים כִּיּוֹם מַעֲשִׂים נוֹרְאִים: אֱלִימוֹת בְּמִשְׁפָּחָה,
אֱלִימוֹת מְלוּכִית וּפִיזִית וְכוּ', דְּבָר שְׁמִתְרַבֵּה לְדַאֲבוּנָנוּ הָרַב,
בְּחֻדְשִׁים הָאֲחֵרוֹנִים וְכוּ', כִּי לֹאט לֹאט מוֹרִידִים אֶת עַרְףְּ הָאָדָם
מִטָּה מִטָּה, וּבְרַגַע שְׁאֵין לְאָדָם אֲמוּנָה בְּהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, מִמֶּה
הוּא צָרִיךְ לִפְחֹד?! הוּא מְסַגֵּל לְהַגִּיעַ לְשִׁפְיכוֹת דָּמִים. וְכֵן מֵה
שְׁקוּרָה לְאֲחֵרוֹנָה, שֶׁהֵבִיאוּ גוֹיִים וְגוֹיֹת מְרַחְבֵי הָעוֹלָם, וּמְבוֹלְלִים
אוֹתָם בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, עַד שֶׁהֵם עוֹשִׂים שְׁמוֹת בְּעַם.

וְהִנֵּה, כָּל עַם יִשְׂרָאֵל עֲמָדוֹ רְגֵלֵיהֶם בְּהַר סִינַי, וְקָבְלוּ אֶת
הַתּוֹרָה, וּמִי שְׁמִתְבַּיֵּשׁ מֵהַזּוֹלַת, מִי שְׁגוּמַל חֶסֶד עִם אֲחֵרִים, וּמִי
שְׁמַרְחָם עַל הַזּוֹלַת, בִּידוּעַ שְׁעֲמָדוֹ רְגֵלּוֹ וְרַגְלֵי אָבוֹתָיו עַל הַר סִינַי,
אֲבָל מִי שְׁאֵין לוֹ רַחֲמָנוּת וְאֵינוֹ עוֹשֶׂה חֶסֶד עִם זּוֹלָתוֹ, וְאֵין לוֹ מִדַּת
הַבּוֹשָׁה כָּלּוֹל, סִימָן שֵׁישׁ אֵיזָה פָּגָם בְּמִשְׁפָּחָתוֹ, וּבְנֻדָּאֵי בְּשָׂרָשׁוֹ אֵינָנוּ
יְהוּדִי (עֵין גְּדֵרִים כ.).

וְלִכֵּן הָעֵקֶר לְחֻזַק וְלַעֲוֹדָה אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְלַגְלוֹת לוֹ אֶת
הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, הַבְּרוּרָה וְהַמְזַכֶּכֶת, אֲזִי נִזְכָּה לְחַיִּים תְּקִינִים

אָשֶׁר

ו' קלג

בַּנְחֵל

קסז

וְעַרְכִּים וְכוּ'. כִּי כַּאֲשֶׁר אֵין יִרְאֵת שָׁמַיִם, אָדָם מְסַגֵּל לְרַצַּח אֶת
הַזּוּלָת, כְּמוֹ שֶׁאָמַר אַבְרָהָם לְאַבְיִמֶלֶךְ. כִּי בְמָקוֹם שֶׁאֵין תּוֹרָה, אֵין
קִיּוּם הַמְצוּוֹת, אֵין קִדְשָׁה וְטְהָרָה, נִכְנָסֶת טַמְאָה וְרִיקָנוּת, רְשָׁעוֹת
וְאַכְזָרִיּוֹת, וּמְדוּת מַגְנוֹת.

וְלִכֵּן תִּפְקִידוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד הוּא רַק לְפָרְסֵם אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא בְיַתֵּר שְׂאֵת, לְגַלוֹת לְכָל אֶחָד אֶת מַעֲלַת קִיּוּם הַמְצוּוֹת, מַעֲלַת
לְמוֹד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וְלִהְיֶה בִּילְדֵינוּ אֶת עֶרְךָ הַחַיִּים, וְכֵךְ נִרְבֶּה
יִרְאֵת שָׁמַיִם בְּכָל מְקוֹם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ו' קלג.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, י' כִּסְלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה אֶל הַבַּחּוּר הַיָּקָר ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

עַקֵּר הַחוּב הַמְנַחַח עַל בַּחּוּר יְשִׁיבָה: רֵאשִׁית — לְהַחְזִיק בְּסִדְרֵי
הַיְשִׁיבָה, וְלֹא לְסוּר מֵהֶם יָמִין וּשְׂמָאל, כִּי רַבְּנוּ ו"ל הַקָּפִיד מְאֹד עַל
כְּבוֹד רֵאשׁ הַיְשִׁיבָה וּמַגִּידֵי הַשְּׁעוֹר וְהַמְשַׁגְּיחִים וְכוּ', אֲבָל צָרִיךְ גַּם
לְלַמַּד שְׁעוֹר מוֹסֵר, וְרַבְּנוּ ו"ל אָמַר, שֶׁסִּפְרוֹ "לְקוּטֵי-מוֹהַר ו"ן", הוּא
סִפֵּר מוֹסֵר, וּמוֹשֵׁף אֶת הַלֵּב לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמִי שֶׁמְרַגֵּל עֲצָמוֹ
לְלַמַּד בְּסִפֵּר זֶה, נִפְתַּח לוֹ הַמַּח וְהַלֵּב, וּמִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ יוֹתֵר
וְיוֹתֵר. וְכֵן חִבֵּר רַבְּנוּ ו"ל "סִפֵּר-הַמְדוּת", שֶׁבּוֹ כְּלוּלוֹת כָּל הַמְדוּת
טוֹבוֹת שֶׁבַּחּוּר צָרִיךְ לְקַנּוֹת לְעֲצָמוֹ, וְרַצָּה רַבְּנוּ ו"ל מְאֹד שֶׁנִּדְפְּסוּ
בְּמַהְדוּרָה קְטָנָה, כְּדֵי שֶׁנוּכַל לְהַחְזִיקוֹ בְּכִיס, וְתִמִּיד לְעֵין בּוֹ, כִּי
הַמְדוּת הֵן עַקֵּר הָאָדָם. וְאוֹמְרִים חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (מַגְלָה יב): בְּמַדָּה
שֶׁאָדָם מוֹדֵד — בָּהּ מוֹדְדִים לוֹ.

וְלִכֵּן עַקֵּר הַעֲצָה לְבַחּוּר, שֶׁיְהִיָּה מְצוּי בְּכִיסוֹ "סִפֵּר-הַמְדוּת",
וְהַרְבֵּי רַבֵּי אֱלִימֶלֶךְ מְלִיז'עֶנְסֶק זי"ע אָמַר: עַד גֵּיל שְׁמוֹנֶה-עָשָׂרָה

קסח אָשֶׁר ו' קלד בְּנַחֵל

יכולים לתקן את המדות, ואחר-כך זה כבר קשה. ולכן צריך כל בחור צעיר לקנות לעצמו מדות טובות. וכודאי אין זה בא בנקל, כי "עיר פרא אדם יולד" (איוב יא, יב), אף צריך לעבד על עצמו, שיזכה למדות טובות. אף ראשית עליו להתחזק בסדרי הישיבה, ולא לנטות מהם, ומלבד זאת ילמד "לקוטי-מוהר"ן", "ספר-המדות" ושיחות רבנו ו"ל שבספרי "חיי-מוהר"ן" ו"שיחות-הר"ן", ועל-ידי-זה יתלהב לבו ללמד יותר ויותר תורה.

ואודות ששאלת וכו'; עצה קלה ופשוטה ביותר להנצל מהרהורים רעים — אמונה, כשאדם מחזיר בעצמו אמונה, שכל הבריאה כלה זה רק הקדוש-ברוך-הוא, ונדבר גדול ונדבר קטן אינו נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון, זה יטהר לו את המוח. כי כשמכניס עצמו בתוך האמונה הקדושה, ויודע שכל מה שעובר עליו בין בגשמי ובין ברוחני, בין מבעל בחירה וכו', הכל זה ממנו יתברך, על-ידי-זה ינצל מהרהורים רעים. ולכן העצה להתחזק ביתר שאת וביתר עז באמונה, ולדבר מאמונה, ועל כלם — ב"ספר-המדות" יש אות הרהורים, שבה כלולים ששים ואחד סעיפים המדברים מהרהורים, ואיך יכולים להנצל מהם, וכדאי ללמד בזה, ועל-ידי-זה ימצא לעצמו עצות נוראות ונפלאות.

ויש עוד עצה, אומר רבנו ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רלד): כדי לטהר את המחשבה, כדאי לספר ספורי צדיקים, אשר מלהבים את הלב, ומחזקים ומעודדים את האדם, ומטהרים לו את המחשבה.

הדורש שלומך...

ו' קלד.

בעזרת השם יתברך, אור ליום רביעי לסדר וישלח ה'תשמ"ה.

שלום וברכה אל ידידי הנקר ... גרו יאיר ויזרח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי.

אודות בְּנֵי הַיָּקָר וְכוּ', יִשְׁנֵם יְלָדִים שֶׁקָּשָׁה לָהֶם לְהַקְלִיט בִּישִׁיבָה מְסֻדָּרָת, אָבֵל עֲזָרְנוּ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שִׁישְׁנֵן פְּהִיּוֹם פְּמָה וְכַמָּה יְשִׁיבוֹת — הֵן בְּאַרְץ וְהֵן מִחוּצָה לָהּ, הַמְיַחֲדוֹת לְתַלְמִידִים מִהַסּוּג הַזֶּה. וְלִכֵּן אֶסוּר לְהַתְיַאֵשׁ מִשׁוּם יָלֵד, אִף אִם קָשָׁה הַבְּנָה הוּא, אוֹ בְּעַל עֵדֶךָ מְרַץ וְכוּ', כִּיּוֹם יֵשׁ יְשִׁיבוֹת הַמְתַאֲמוֹת דִּיקָא לִילְדִים כְּאֵלוֹ, שְׁלוֹמְדִים עִמָּהֶם חֲצִי יוֹם, וְעוֹסְקִים עִמָּהֶם בְּמִלְאכָה חֲצִי יוֹם, וְהַלְמוּד הוּא בְּרָמָה הַתּוֹאֲמַת לְהַבְנִתָם וְכוּ', וְאֲשֶׁרִי מְקִימִי מוֹסְדוֹת אֵלוֹ, אֲשֶׁר מְצִילִים עַל יָדָם מֵאוֹת יְלָדֵי יִשְׂרָאֵל.

וְלִכֵּן זָא וְנָא אֵל תְּתִיאָשׁוּ כָּלֵל, אֲלֵא תַעֲשׂוּ כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעְעוֹלָם לְהַכְנִיסוֹ לִישִׁיבָה מְתַאימָה, וְאֶסוּר לְשַׁבֵּר אֶת הַיָּלֵד בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפֵּן, וְלֹא לְהַשְׁפִּילוֹ, חֵס וְשְׁלוֹם, אֲלֵא לְהַסְבִּירוֹ, שִׁימְצָאוּ בְּעַבּוּרוֹ יְשִׁיבָה טוֹבָה.

הֵן אָמַת, שְׁאֲנִי מְרַגֵּישׁ הַיֵּטֵב אֶת כְּאַבְכֶם, אֲשֶׁר הוּא גְדוֹל מְנַשָּׂא, עִם כָּל זֹאת צְרִיף לְמַצָּא פְתָרוֹן הוֹלֵם לְבַעֲיָה, וְלִתֵּן לַיָּלֵד חֲנוּף כְּפִי הַרְאוּי לוֹ וְכוּ', וַיַּעֲזֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתָּרוּ וְרַב נַחַת דַּקְרָשָׁה מִמֶּנּוּ וּמִכָּל יוֹצְאֵי חֲלָצִיָּהֶם.

וְאוֹדוֹת שֶׁשְּׂאֵלְתָּ עַל יְלָדֶךָ הַמְתַחַצֵּף בְּבֵית, יֵשׁ בְּזֶה בְּעֵינָה רְצִינִית — הֵן לַיָּלֵד וְהֵן לְסִבִּיבָתוֹ, שֶׁעֲלוּלִים אַחֲרִים לְלַמַּד מִמֶּנּוּ גַם-כֵּן, וְלִכֵּן צְרִיכִים לְהַעֲמִידוֹ עַל מְקוֹמוֹ, אִף לֹא עַל-יְדֵי הַכָּאוֹת, כִּי זֶה רַק יִגְבִּיר אֶת עֲזוֹת הַמַּצַּח שְׁלוֹ, אֲלֵא לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּאִמְצָעֵי עֲנִישָׁה אַחֲרִים — לְמַנֵּעַ מִמֶּנּוּ אֵיזָה פָּרֶס, אוֹ אֵיזָה טִיּוֹל וְכוּ', אוֹ אֵיזוֹ מַתָּנָה וְכדוּמָה. וּבְיָדָאֵי כָּלֵל שֶׁהַיְלָדִים קָטְנִים הַחֲנוּף קָל יוֹתֵר.

וְהִנֵּה בְדוֹר הַזֶּה הַחֲנוּף צְרִיף לְעַמֵּד בְּרֹאשׁ מַעֲגַנּוֹ, עַל אִף שֶׁקָּשִׁי הַחַיִּים מְכַבִּידִים מְאֹד, הָאֵב עֲמַל וְיָגַע עַל טְרוֹדוֹת הַפְּרָנְסָה, וְכֵן הָאֵם עוֹבְדַת מִחוּץ לְבֵית וְכוּ', וְכֵן נוֹפֵל עָלֶיהָ כָּל עַל הַבֵּית וְתַפְקוּדוֹ, וְהַפְּרָנְסָה זְעוּמָה וּבִקְשֵׁי מְסַפְקַת לְפָרְגָס אֶת בְּנֵי הַמְשַׁפָּחָה, וּבְכַרְט שִׁישְׁנֵם כָּל מִינֵי אֲנָשִׁי בְּלִיעַל וְנוֹכְלִים, אֲשֶׁר מְצִלִיחִים בְּכָל

מיני תחבולות לגזול בספי צבור, וכל זאת על חשבון משפחות העניים, שאין להם במה לגמר את החדש, וכל זה גורם שההורים מתמודדים עם קשיי החיים, ומזניחים, לעתים, את בעיות החנוף, עד שישנם ילדים המחציפים פניהם וכו', וההורים עומדים חסרי אונים למולם. ולכן העקר להתאזר בסבלנות רבה מאד מאד, ולא להוציא את העצבים על הילדים. ובנדאי להפות ילדים — זה איננו פתרון כלל וכלל, ורק גורם להחמרת המצב ולהתפרעות הילד יותר ויותר, ואומר רבנו ו"ל (ספר-המדות, אות בנים, סימן קז): הבנים שוטים כשאביהם פעסן; כי הילדים סקרניים הם בטבעם, שואלים שאלות ורוצים תשובות, ותחת זאת האב מתרגז עליהם, והאם צועקת וצווחת, אזי נשארים שוטים וחסרי הבנה.

ולכן יסוד היסודות בחנוף — סבלנות, לא להתפרץ כלל, וכשהאב מרגיל עצמו במדת הסבלנות בתוף הבית, על-ידי-זה יזכה לחנף את ילדיו חנוף טוב, חנוף תורני, חנוף של אמונה, שבנה נבנה הבטחון העצמי שלהם, עד שחשים עצמם בעלי ערך ויעילים, לחברה וכו' וכו', וממילא יגדלו בריאים בנפשם, בשכלם ובהבנתם, וירו מהם רב נחת דקדשה.

הדורש שלומך...

ו' קלה.

בעזרת השם יתברך, אור ליום רביעי לסדר וישלח ה'תשמ"ה.

שלום רב אל האברכים היקרים ... גרם יאיר ויזרח.

הנה נמצאים אנו בצרה גדולה במאד מאד, ונתקיים אצלנו מאמרם ו"ל (ברכות יג): צרות אחרונות משפחות ראשונות; אין שבוע שלא נהיה בצרה, שבוע חולף שבוע וצרותיו וסבלותיו עמו, בכך, מה עושים לעת כזו? כבר אמרה התורה הקדושה (בראשית לב, כד): "וינתר יעקב לבדו, ויאבק איש עמו עד עלות השחר", אומרים חכמינו הקדושים (בראשית רבה, פרשה עו, סימן ב'), שזה היה שרו של

עשו, סמ"ך-מ"ם. יַעֲקֹב זֶהוּ סִמְלָא עִם יִשְׂרָאֵל, כְּלָנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, בְּנֵי הַשְּׂבָטִים הַקְּדוּשִׁים, אָנוּ עִם יִשְׂרָאֵל "הֵן עִם לְבָדָד יִשְׁכּוֹן וּבְגוֹיִים לֹא יִתְחַשֵּׁב" (בַּמְדָּבָר כג, ט), כָּל הַגּוֹיִים שׁוֹנְאִים אוֹתָנוּ בְּתַכְלִית הַשְּׁנֵאָה, חַיִּים בְּאִשְׁלִיּוֹת שְׁשִׁיף לַעֲשׂוֹת עִמָּהֶם שְׁלוֹם וְכוּ', אָבֵל כְּבָר אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי: הִלְכָה הִיא בְּיָדוֹעַ שְׁעֵשׂו שׁוֹנֵא לְיַעֲקֹב (ספרי בהעלותך ט, י).

אָנוּ נִמְצָאִים בְּצִרָה הַגְּדוּלָה בְּיוֹתֵר, שְׁאִינְנוּ מְאֻחָדִים בְּאַחַדוֹת אַחַת, עִם יִשְׂרָאֵל מְפֻלְגִים פְּלֵג פְּלֵג וְכוּ' וְכוּ', אִם הָיִינוּ יוֹדְעִים סוּד זֶה: "וַיּוֹתֵר יַעֲקֹב לְבָדוֹ", שְׁעַם יִשְׂרָאֵל יִשְׁאָרוּ לְבָד, בְּאִין לָהֶם אֲלֵא אַבְיָהֶם שְׁבַשְׁמִים, הַמְדָּרָשׁ אוֹמֵר (בְּרֵאשִׁית וָבָה, פְּרָשָׁה עז, סִימָן א'): "וַיּוֹתֵר יַעֲקֹב לְבָדוֹ", הַדָּא הוּא דְכַתִּיב (יִשְׁעִיָה ב, יז): "וַיִּנְשָׁבֵב ה' לְבָדוֹ בַּיּוֹם הַהוּא", כְּמוֹ שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְבָד, בֶּן יִשְׂרָאֵל לְבָד; וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (תַּעֲנִית ג): כְּשֵׁם שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְעוֹלָם בְּלֹא רוּחוֹת, כִּף אֵי אֶפְשָׁר לְעוֹלָם בְּלֹא יִשְׂרָאֵל. כְּשֶׁנַּחֲדִיר אֶת הַמָּסָר בֵּינֵינוּ, שְׁעַלֵּינוּ לְהִיּוֹת מְאֻחָדִים יַחַד, לְאַהֲבָה זֶה אֶת זֶה, לְשָׂרֵשׁ אֶת הַגּוֹזְעוֹת הָאֲרוּרָה שְׁעַדִּין נִמְצָאֵת בֵּינֵינוּ, וְלִבּוֹא לִידֵי הַחֻלְטָה, שְׁעֵשׂו וַיִּשְׁמַעֲאֵל שׁוֹנְאִים אוֹתָנוּ, כְּשֶׁנִּגְיַע לְמַצֵּב כְּזֶה שְׁגַדַּע, שְׁאִינֶם בּוֹדְקִים בְּצִיצִיּוֹת לְרֵאוֹת — מִי שׁוֹמֵר תּוֹרָה וּמִצְוֹת, וּמִי עַדִּין מִסָּפֵן רְחוּק מִקִּיּוֹם תּוֹרָה וּמִצְוֹת. הַגִּיעַ הַזְּמַן שְׁנִפְקַח אֶת הָעֵינַיִם שְׁלָנוּ לִידַע, אֲשֶׁר זֶה מְלַחֶמֶת קִיּוֹם, כְּלָנוּ בְּסַפִּינָה אַחַת, כְּלָנוּ יְהוּדִים, כְּלָנוּ בְּנֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (דְּבָרִים יד, א): "בְּנִים אַתֶּם לַהֲוִיָּה אֱלֹהֵיכֶם", בְּרַגַּע שְׁנִזְכָּה לְדַעַת דְּבָר זֶה — "וַיּוֹתֵר יַעֲקֹב לְבָדוֹ", יַעֲקֹב נִשְׁאָר לְבָד, "וַיֵּאבֶק אִישׁ עִמוֹ עַד עֲלוֹת הַשַּׁחַר" — עַד בּוֹא הַגְּאֵלָה, הָאִישׁ הַזֶּה שֶׁהוּא הַסְּמ"ך-מ"ם, נֶאבֶק עַד בּוֹא הַגְּאֵלָה, אִם נִדַּע אֶת זֹאת, אֲזַי נַעֲבַד עַל נִקְדָּה אַחַת — אַהֲבָה וְאַחֲדוּת. וְהַגִּיעַ הַזְּמַן שְׁנַעֲבִיר אֶת הַמָּסָר הַזֶּה לְכֻלָּם וְנַעֲזֹר לְכֻלָּם בְּרִי יִשְׂרָאֵל, וּבְכֹחוֹת זֶה נִקְרַב אֶת הַגְּאֵלָה.

אַקְנָה שְׁתַּבִּינוּ לְמַעֲשֵׂה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְכֶם...

קעב אָפּר ו' קלו בנחל
ו' קלו.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וישלח, י"א פסלו ה'תשמ"ה.

שלום ובִּרְכָה אָל ...

מכתבך לנכון קבלתי.

אודות שאלתך וכו'; באפן מעשי, צריכים לשלחו אָל רב צדיק, שִׁיִּסְבִּירוּ אֶת גְּדֹל הַטְּעוֹת שְׁעוֹמֵד בְּפָנֶיהָ וכו'.

ובאמת ההכרח להבין את המניע לצעד הנורא הזה שְׁעָשָׂה הַבַּן, מאחר שלא קבל חנוף ראוי, ונחסר ממנו משהו, ועדין חסר לו וכו'; בדור הזה הענין של חנוף צריך להיות בראש ובראשונה, צריכים להבין את הנער, אשר עובר עֲתָה טְלִטְלָה חֲזָקָה מְאֹד, ובודאי היכן שיש חנוף בפניי — שם הצרה גדולה ביותר, אשר אין מזכירים שם ה', ואינם יודעים מה זה "שמע ישראל הנוי"ה אלקינו הנוי"ה אחד", ומרגישים ריקנות, טנוף וזקמה ולכלוף, ומחפשים איזה תחליף וכו', ועל-כן מגיעים להודו, רחמנא לצלן, למזרח הרחוק, ולבסוף מחזירים אותם באלונקות, אף גם במקומות חנוף ראויים, גם שם צריכים להדק את הגדר, ולהרבות באהבה וחס, ולהעניק הרבה תשומת לב לילדים, שיחפצו להשאר במקומות הפשרים ובאווירה הטהורה האופפת אותם.

וכן אנו בתור הורים, צריכים לתת הרבה יחס לילדים, שיחושו שיש להם אבא ואמא, הדואגים בעבורם ומתעניינים בשלומם ובכל צרכיהם. ולכן העקר לדבר עם הילדים, ולחזקם ולעודדם ולשמחם.

ויצור הקדוש-ברוך-הוא שתזכה לנחת מכל יוצאי חלציה, וישוב הבן בתשובה שלמה, ונזכה כלנו לעשות רצון אבינו שבשמים.

הדורש שלומך, ומצפה לשמע רק טוב ממך...

אֲשֶׁר ו' קלז בַּנְחַל קעג
ו' קלז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, י"א כִּסְלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל הָאֲבָרְכִים הַיְקָרִים, שׁוֹתִים מִיְמֵי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר
חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גַּרְם יֵאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְכֶם — לְנִכּוֹן קִבְלָתִי.

הַעֲקָר — לְשִׁמְעַת בְּקוֹל גְּדוּלֵי הַתּוֹרָה וְלִילָף בְּעֶצְתֶּם. אֲסוּר
לְהִתְיַאֵשׁ כָּלֵל וְכָלֵל, אֶלְא לְהִיּוֹת בְּאַחֲדוּת מְלֵאָה, כָּלֵל נְשִׁמוֹת
יִשְׂרָאֵל. וּבִפְרֹט כָּל אֵלוֹ הַזּוֹכִים לְשִׁמּוֹר תּוֹרָה וּמִצְוֹת, צְרִיכִים לִידַע
שֶׁהִסוּד בְּעַם יִשְׂרָאֵל אֲמוּנַת חֲכָמִים, לִילָף אֶל חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל, חֲכָמֵי
הַתּוֹרָה, הֵם אֲשֶׁר פּוֹסְקִים מֵהַלְעֵשׂוֹת, וְהַעֲקָר לְשִׁמְעַת בְּקוֹלָם כְּכֹל
אֲשֶׁר יוֹרוּ.

בְּיָדָי הַחֲדָשִׁים הַלְלוּ הֵם גּוֹרְלִיִּים, וְעָלֵינוּ לְשָׁקֵל מֵהַעֲקָר
וּמֵהַטְּפֵל, וְזוֹ צְרִיכָה לְהִיּוֹת עֲבוּדַת חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל, רֵאשֵׁי כּוֹלֵלִים,
רֵאשֵׁי יְשִׁיבוֹת, מְנַהֲיֵי עֲדָה — לְהַנְהִיג אֶת עַם יִשְׂרָאֵל עַל הַדֶּרֶךְ
הַנְּכוֹנָה, וְלֵאחַד אוֹתָנוּ בִּיחַד, וּבְזִכּוֹת הָאֲחֻדוּת וְאַהֲבָה שֶׁתְּהִיָּה בֵּינָנוּ,
שֶׁנְּחַפֵּץ בְּכֹל מֵאֲדָנוּ לְסִיַּע אִישׁ לְרֵעֵהוּ, בְּזִכּוֹת זֶה בְּעֶצְמוֹ נִזְכָּה
לְהַנְצִיל מִמְּלַחְמַת גּוֹג וּמִגּוֹג. כִּי בַעֲת שְׂאֵנוּ רוֹאִים אֶת אֲמוֹת הָעוֹלָם
מִתְגַּרְוֹת זֹכְרוּ, אֵין סִימֵן יוֹתֵר מִכֶּהֱק מִזֶּה, שְׂאֵנוּ קֹדֶם עֲלוֹת הַשַּׁחַר,
שְׁעוּמֵד לְהֵאִיר עָלֵינוּ.

מִשֶּׁף אֲלֵפִים שְׁנָה שְׁעַם יִשְׂרָאֵל בְּגִלוֹת, עָבְרוּ עָלֵינוּ גְּזֵרוֹת,
שְׁמֵדוֹת, מִיתוֹת מְשֻׁנוֹת וְאֲכֻזְרִיּוֹת, רְצִיחוֹת הִכֵּי נוֹרָאוֹת, וְהָיוּ
מִלְחָמוֹת קָשׁוֹת: מִלְחָמַת הָעוֹלָם הָרֵאשׁוֹנָה וְהַשְּׁנִיָּה; אֲבָל יְדוּעַ מֵהַ
שְׂאֵמֵר הַחֲפֵץ חַיִּים, שֶׁמִּלְחָמַת הָעוֹלָם הַשְּׁלִישִׁית תְּהִיָּה חֲמוּרָה
בְּהַרְבֵּה, וְזֶה צְרִיף לְהַרְתִּיעֵנוּ. וּמֵהַ עַל עַם יִשְׂרָאֵל לְעֵשׂוֹת? לְהִתְאַחַד
יַחַד, וּכְשֶׁנְּהִיָּה בְּאַחֲדוּת אַחַת, שׁוּם אִמָּה וְלָשׁוֹן לֹא יוֹכְלוּ לָנוּ.

אֲךָ דָּא עֲקָא, שֶׁהַסְּמִ"ךְ-מ"ם אֵינוֹ שׁוֹקֵט כְּרַגַּע, וְכָל כַּחוֹ: 'הַפְּדֵר
וּמְשַׁל', מְנַסֶּה לְהַפְּרִיד בֵּין נְשִׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, עַד שֶׁנִּצְעָשִׂים שׁוֹטִיִּים, וְאֵין

קעד אַשׁר ו' קלח בַּנַּחַל

שָׁמַיִם עַל לֵב בְּנִתּוֹ הַזְּדוֹנִית, וּבִפְרָט שְׁכַלְנוּ נִמְצְאִים בְּסִפִּינָה אַחַת הַמְּפֹלֶגֶה בָּיָם סוּעַר, וְהַגְּלִים מְאִימִים לְהַטְבִּיעַ אֶת כְּלָנוּ. הֲאִם יֵשׁ זְמַן בְּעֵת כְּזֹאת לְחַלֵּק וּלְהִרְבּוֹת בְּקִטְטוֹת? הֲעֵקֶר עֲתָה לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי אֵין לָנוּ עַל מִי לְהַשְׁעֵן אֶלָּא עַל אָבִינוּ שֶׁבְּשָׁמַיִם, וְלִזְכֹּר הַיֵּטֵב: "וַיִּוְתֶר יַעֲקֹב לְבָדוּ", עִם יִשְׂרָאֵל לְבָד, אֶל תַּחֲיוּ בְּאֲשֻׁלְיוֹת, שְׁבִנִי עֲשׂוּ וּבְנִי יִשְׁמַעְאֵל יַעֲזֹרוּ לָכֶם, "וַיֵּאָבֵק אִישׁ עִמּוֹ, עַד עֲלוֹת הַשָּׁחַר", וְאָנוּ אוֹחֲזִים בְּעֲלוֹת הַשָּׁחַר.

וְלִכֵּן כָּל מִי שֵׁישׁ בְּיָדוֹ לְפָרְסֵם אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּלְקָרֵב יְהוּדִים אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ — תָּבוֹא עֲלֵיו בְּרָכָה. וְכָתוּב בַּזֹּהָר (ח"ג קכח): וְכַאֲהָ מָאן דְּאֶחִיד בְּיָדוֹהִי דְחִיבָא, אֲשֵׁרִי הַמְּחֻזֵּק בְּיַדֵּי הַחֹטְאִים לְהַשִּׁיבֵם אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ. כִּי עֵקֶר הַחֹב עֲתָה לְקָרֵב מֵה שְׂוִתֶּר יְהוּדִים, וְלְהַשִּׁיבֵם לְמִקּוֹרָם, וְלְהַכְנִיסֵם תַּחַת כַּנְפֵי הַשְּׂכִינָה. וְזֶה תְּלוּי בְּנוּ — כְּפִי שְׁנֵתֵאחֵד יַחַד, כֵּן יִתְאֲחֵדוּ כָּל עִם יִשְׂרָאֵל. אֲבָל אִם בִּינֵינוּ יֵשׁ עֲדִין גְּזַענוֹת, אֵיךְ נוּכַל לְצַאת בַּחוּץ וּלְבַקֵּשׁ לְהִרְבּוֹת בְּאֲחֻדוֹת, בְּשַׁעַה שֶׁבְּתוֹךְ תּוֹכְנוּ יֵשׁ שְׁנֵאת חֲנָם?! אֵיךְ נוּכַל לְהַשִּׁיב יְהוּדִים לְצוּר מְחַצְבֵתָם, כְּשֶׁהֲרַע נִמְצָא בְּתוֹכְנוּ?! וְלִכֵּן הִלּוּאֵי וְנִזְכָּה לְעַקֵּר אֶת הָרַע מֵאֲתָנוּ, וְכֵךְ נִקְרַב אֶת זוּלְתָנוּ לְבוֹרָא כָּל עוֹלָמִים, וְאִזּוּ נִזְכָּה לְקַבֵּל הַשְּׂכִינָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְכֶם...

ו' קלח.

בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, י"א כֶּסֶלּוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבֵּלְתִּי.

מֵה אִמַּר לָךְ! הַדְּבָר הָרֵאשׁוֹן לְבַעַל תְּשׁוּבָה, הַרוּצָה לְחֹזֵר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא — זֶה שְׂמֻחָה, לְשִׂמּוֹחַ בְּנִקְדַת יְהוּדוּתוֹ, שְׁלֵא עֲשִׂנִי כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת. וְעַל זֶה מְבָרְכִים בְּרָכָה בְּכָל יוֹם "שְׁלֵא עֲשִׂנִי גוֹי",

אֲשֶׁר ו' קלח בַּנְחַל קעה

ואומר רבנו ו"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק ב', סימן י'), שְׁבֹזָה בְּעֶצְמוֹ יָכוֹל אָדָם לְהַחְיֹת עֶצְמוֹ כָּל יְמֵי חַיָּו, כִּי מָה הִיָּה עוֹשֶׂה אִם הִיָּה נִבְרָא תְּאִילָנְדִי אוֹ פּוֹלְגִי, אוֹ אֲנָגְלִי, אֲשֶׁר אֵין זֶה הַבְּחִירָה שְׁלוֹ, וְהִנֵּה עָשָׂה עִמּוֹ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא חֶסֶד תָּנָם שְׁנוֹלֵד יְהוּדִי, וּבִזְוָה בְּעֶצְמוֹ צָרִיכִים לְשִׁמְח מְאֹד.

כִּי מְאֹז קִבְּלַת הַתּוֹרָה וְעַד כֹּה, הָרִי זֶה כְּשֶׁלֶּשֶׁת אֲלָפִים וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנָה, יְהוּדִי לֹא יֵלֵךְ לְהַרְג יְהוּדִי אַחֵר. חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (יְבָמוֹת ע"ט): שְׁלֹשָׁה סִימָנִים בְּאֵמָה זֶה: הַרְחַמְנִים, הַבִּישְׁנִים וְגוּמְלֵי הַחֲסָדִים; זֶה סִימָן שֶׁלֹּא הִתְעַרְב אֶצֶל יְהוּדִי בְּמִשְׁפַּחְתּוֹ שׁוּם גּוֹי זָר, כְּשֵׁיִשׁ בּוֹ שֶׁלֶשׁ הַמַּדּוֹת הַלְלוּ, כִּי יְהוּדִי בְּטִבְעוֹ בִּישָׁן, רַחֲמָן וְגוּמֵל חֲסָדִים, וּבִזְוָה בְּעֶצְמוֹ עֲלֵינוּ לְשִׁמְח מְאֹד; כִּי אִם נִתְבּוֹנֵן עַל בְּנֵי עֵשׂוֹ וַיִּשְׁמַעְאֵל, רוֹצְחִים בְּדָם קָר אֲלָפִים שָׁנָה אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְגַם בִּינְיָהֶם מִתְקוּטָטִים וְנִלְחָמִים זֶה בְּזֶה, וּבִשְׁבִיל פִּיסַת אֲדָמָה מְסֻגָּלִים לְהַרְג אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ, כִּי טִבְעָם אֲכֹרִי בְּיוֹתֵר, וְלִכֵּן אֶפְלוּ אִם אֵין לִיהוּדִי כְּלוּם, אֲבָל עֲלֵיו לְשִׁמְח בְּשִׂמְחָה אֵין סוּפִית, שְׁלֹא עֵשׂוֹ כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת.

וּמִלְכָּד זֹאת, נִתְחִיל לְהִתְבּוֹנֵן כַּמָּה מִצְוֹת יֵשׁ לִפְנֵי עֵינֵינוּ: הַנַּחַת תְּפִלִּין, אֲשֶׁר בְּרַגְעַ שְׁמַקְיָמִים מִצְוַת תְּפִלִּין, מִמְּשִׁיכִים עַל עֶצְמָם אוֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וְדַבְּקוֹת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ. וּמִסְפָּרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרֵכוֹת ל:), שֶׁהִתְנָא רַקֵּד כָּל בִּקְר מִשְׁמַחָה, וְאָמַר: אֲנֹא תְּפִלִּין מִנְחָנָא וְכוּ', וְכֵן יֵשׁ מְזוּזָה עַל פֶּתַח בֵּיתֵנוּ, כְּשֶׁאָדָם נִכְנָס בְּפֶתַח הַבַּיִת וְיוֹצֵא מִמֶּנּוּ וּמִנְשָׁק לְמְזוּזָה — מְקִיִּם מִצְוָה, וְכֵן כְּשֶׁאוֹכֵל רַק כֶּשֶׁר, מְקִיִּם רְצוֹן בּוֹרְאוֹ וְכוּ', וְכֵן כְּשֶׁשִׁמְח עִם הַשַּׁבָּת וְשׁוֹמְרָה כֹּהֲלִכְתָּה — זֹכָה לְכָל טוֹב.

וְלִכֵּן חֲזָרָה בְּתִשְׁבָּה אֵין זֶה קִשָּׂה כָּל-כָּף כְּפִי שְׁנוּדְמָה, עֲלִיךְ רַק לְשִׁמְח שְׂאֵתָה יְהוּדִי, וּכְבָר שְׁבַת בְּתִשְׁבָּה. תַּעֲזוֹר לִיהוּדִי אַחֵר, תַּנִּיחַ תְּפִלִּין, תִּשְׁמַר עַל כְּשִׁרוֹת, שַׁבָּת, טְהַרְת הַמִּשְׁפָּחָה וְכוּ' וְכוּ', וּכְבָר תַּעֲלֶה עַל דְּרָךְ הַמְּלָךְ. וְלִכֵּן אֵל תַּחֲשַׁב שְׁצָרִיךְ עֲבוּדוֹת קָשׁוֹת בְּעַבּוּר

חזרה בתשובה, רק לשמח בנקודת יהדותנו, וזו החזרה בתשובה הטובה ביותר.

בן ראוי לבעל תשובה טרי ללמד הרבה הלכה, וכיום יש, תהלה לאל, המון ספרים המדברים מהלכה, קצוירי דינים וקצויר שלחן ערוך, היסוד בחזרה בתשובה הוא לדעת קדם את ההלכות היטב היטב, ואומר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן כט), שכל יהודי מחיב ללמד בכל יום הלכה; ולכן מי ששבת בתשובה, הלמוד הראשון שעליו להשקיע וללמוד זהו למוד הלכה, שידע מה מתר ומה אסור, ואחר-כך ילמד הרבה ספרי רבנו ז"ל, שמחזקים ומעודדים ומשמחים מאד מאד, כי סוף כל סוף עובר על כל אחד מאתנו כל מיני עונשים קשים ומרים, וצריכים התחזקות בחיים איך להתחזק מעמד.

וזאת מגלה לנו רבנו ז"ל בספריו הקדושים, ואט אט נכנסים ורואים לפנינו אוצר רב של ספרים, כל התורה הקדושה: תנ"ך, ששה סדרי משנה, גמרא, בבלי, ירושלמי ותוספתא, זהר ותקונים, מדרש רבה ותנחומא, כתבי האר"י ז"ל, ספרי מוסר ותסידות, ישנם ספרים לאין ספור, אבל העקר ללמוד תחלה הלכה, כדי לדעת ההלכות על בורן, ואחר-כך ימשיך ויטייל בכל חלקי התורה הקדושה.

הדורש שלומך...

ו' קלט.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וישלח, י"א פסלו ה'תשמ"ה.

שלום רב אל ...

מכתבך לנכון קבלתי.

כיום הנער מהנה בעיה רצינית מאד, כי הדור הוא הפקר, וישנם חברים רעים המשפיעים על סביבתם, ולכן צריכים רחמים

רבים, והעקר ראה לבקש הרבה את הקדוש-ברוך-הוא, שתזכה לראות הרבה נחת מילדיך.

ואודות שהילד עונה לה בחצפה, עליה לידע שמשוהו מציק לו, ומספן הוא זקיק לעונה, הלא סוף כל סוף בן שתיים-עשרה הוא סוף הכל, ואולי מתבייש לבקש מה שהוא רוצה, או אינו יודע לבטא עצמו, וזה מתפרץ אצלו לבסוף בעזות מצת, אף שאין פונתו לכתחלה להתחצף. ולכן אין זו עצה להכותו, אלא לרדת לסבת המצוקה, לבדק היטב מה מציק לילד, כי לא סתם ינהג בחצפה, אולי חסרה לו תשומת לב, אולי אינו רואה אותך כלל בפית, מחמת העדרותך, וקשה לו הדבר, וכשאתם נפגשים זה את זה בשעות הערב, והבן שואלך איזו שאלה, אתה תכף מתפעס ומתרגז, וחוזר תלילה, עד שנמאס לילד. אומר רבנו ו"ל (ספר-המדות, אות גנים, סימן קז): הבנים שוטים בשאביהם כעסן. הרבה פעמים ילד שואל אפלו דברי שטות, אבל כפי גילו רוצה לדעת: "אבא, למה זה כך" וכיו', והיות שאין לאב סבלנות בעבור הבן, אזי מגרשו ומסלקו מעל פניו. ומה קורה? אומר רבנו ו"ל, שנעשה הבן שוטה, כי פוחד לשאל את אביו הקפדן, וממילא אינו יודע כלום, ואינו מתפתח.

זהו עקר גדול בחנופה, שהאב יוריד עצמו לילדים, לשכל ולרמה שלהם, ולהתענין מה מעיק ומציק להם, וכל דבר קטן לעשות מזה ענין גדול. אם הילד שואל שאלה, צריך לענות לו בסבלנות רבה מאד.

ותזכר, שאתה במו ידיך גורם לעצמך בעיות, ואחר-כך תסבל כל ימי חייך. לא בחנם שאנו רואים ילדים יוצאים לתרבות רעה, כי אינם מקבלים מספיק חם ואהבה. ולכן צריכים הרבה תשומת-לב ויחס להקדיש לילדים, ובראותם שלהורים אכפת מהם, אזי משתדלים גם-כן להרוותם נחת, וקוצרים פרי קדש הלולים. בנדאי האב עמל קשה בלמוד התורה הקדושה או בעבודתו, וכן האם עמלה לפרנסה, ואין זה קל, אבל אם רוצים להצליח בחנופה, צריכים

לְהַשְׁקִיעַ מְאֹד בְּכָל יֶלֶד וְיֶלֶד בַּפְּרָטִי פְּרָטִיּוֹת, וְאִזּוּ יִזְכּוּ לְהַצְלָחָה
בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ו' קמ.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, י"א כֶּסֶלּוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיְקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

אֲבָרָךְ אַחַר הַחֲתָנָה צְרִיף לְדַעַת, שְׁעַם הָאִשָּׁה צְרִיכִים הַמּוֹן
סְבָלָנוּת, אִף אֶחָד אֵינּוּ בְּטוֹחַ עִם אִשְׁתּוֹ. אִם חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ
(שְׁבַת סב.): נְשִׁים עִם בְּפָנֵי עֲצָמָם; מִשְׁהוּ מִנַּח בְּמֵאֲמָר זֶה, אִשָּׁה
צְרִיכִים לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר, אֲשֶׁר מִזֶּה יוֹצֵאת כָּל הָעֲשִׂירוֹת, וּכְמֵאֲמָרם ו"ל
(בְּבֹא מְצִיעַא נט.): אוֹקִירוּ לְגִשְׁיִכּוֹ כִּי הֵיכִי דְתַתְּעִתּוּ; וְאוֹמֵר רַבְּנוּ ו"ל
(לְקוּשִׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רב): הַנְּשִׁים צְרִיכוֹת הַרְבֵּה כְּבוֹד; וְלִכְן עַל
הַבַּעַל לְחַזֵּק אֶת אִשְׁתּוֹ, וְלִתֵּן לָהּ אֶת הַכְּבוֹד הַרְאוּי, וְאוֹי לוֹ אִם אֵינּוּ
עוֹשֶׂה כֵן. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (רֵאשׁ הַשָּׁנָה ו'): אִשָּׁה — בַּעֲלָהּ
מְשַׁמְחָה; וּבְאֲמַת עֲלֵינוּ לְהַבִּין מַה כָּל הָעֲנִיָּן הַזֶּה? אֲלֹא רַבְּנוּ ו"ל
אוֹמֵר (לְקוּשִׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סד): בְּשַׁעֲה שְׁרָצָה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא לְבָרָא אֶת הָעוֹלָם, הָיָה הַכּל אֹר אֵין סוּף. הֵלֶךְ וְצִמְצָם וְעִשָּׂה
חָלַל הַפְּנוּי, וּבְתוֹךְ הַחֲלָל הָיָה בְּרָא אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת. יֵשׁ סוּבֵב כָּל
עֲלָמִין וּמְמַלְא כָּל עֲלָמִין. וְצָרִיף לְהִיּוֹת הַפֶּרֶשׁ בֵּין הַסּוּבֵב לְבֵין
הַמְּמַלְא. כִּי קִדְּם הָיָה הַכּל אֹר אֶחָד, וְלֹא הָיָה מְקוֹם הֵיכָן לְהַכְנִיס
מִשְׁהוּ, אִזּוּ כְּבִיכּוֹל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא צִמְצָם עֲצָמוֹ, וְנַעֲשָׂה חָלַל
בְּאֲמָצַע, וְאִם יֵשׁ חָלַל, אִזּוּ יֵשׁ מִשְׁהוּ סְבִיב, וּבְפָנִים אֵין כְּלוּם.
וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לְקַחַת אֹר מִהַסְּבִיב, שְׁעָה 'סוּבֵב כָּל עֲלָמִין',
וְלְהַכְנִיסוֹ בְּתוֹךְ הַחֲלָל — לְעִשׂוֹתוֹ 'מְמַלְא כָּל עֲלָמִין', וְזֶה דְּגַמַּת
זָכָר וְנִקְבָּה. הַזָּכָר הוּא סוּבֵב כָּל עֲלָמִין, מִשְׁפִּיעַ אֹר, הַנִּקְבָּה מְקַבֶּלֶת
אֶת הָאֹר. וְלִכְן כְּמוֹ בְּחָלַל הַפְּנוּי שְׁצְרִיכִים תָּמִיד לְמַלְאוֹתוֹ עִם

אַלקוּת, כּי אַחֲרַת יֵשׁ קִלְפוֹת. כֶּף אִשָּׁה צְרִיכִים תָּמִיד לְחִזְקָה וּלְהַבְטִיחָה שְׂאוּהֶבִים אוֹתָהּ וְכוּ', וְזֶה הַלְמוּד שֶׁצְרִיכִים לְלַמַּד עִם אַבְרָהָ שֶׁיִּדְעַ שֶׁצְרִיכִים לְכַבֵּד אֶת אִשְׁתּוֹ, וְהַקְפִּיד עַל זֶה רַבְּנוּ מָאד, וְאָמַר (שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן רסג, רסד), שֶׁהַסֵּמ"ךְ-מ"ם רוֹצֶה רַק לְשֹׁבֵר אֶת הַזּוּגוֹת הַצְעִירִים שֶׁיִּתְגַּרְשׁוּ, כִּדְרֵי שִׁיפְלוּ בַּעֲוֹנוֹת.

וּמִי עוֹד יוֹדֵעַ דְּבַר כְּזֶה יוֹתֵר מִמֶּךָ, שֶׁהַתְּגַרְשֵׁת כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים, וְלִכֵּן סוּף כָּל סוּף גֵּתָן לָךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אִשָּׁה טוֹבָה, אִשָּׁה צְנוּעָה וּיְקָרָה, עֲלִיף לְכַבְּדָה מָאד מָאד, וְאִף פַּעַם לֹא לְהַגְבִּיחַ קוֹלְךָ עֲלֶיהָ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן יְדִיךָ, אֲלֵא רַק לְתַת לָהּ מִכָּל טוֹב וּלְשִׁמְחָה. וְאִף שֶׁהִיא תַּעֲצֹבֵן אוֹתְךָ, אֲשֶׁר זֶה דְּרָכָה שֶׁל אִשָּׁה, שֶׁמְכַעֵסָה אֶת בַּעְלָהּ, כִּי כֶּף אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים בְּפִירוּשׁ (תְּמוּרָה טו): אִשָּׁה, כִּיֹּן שָׂאִין לָהּ תְּבוּאָה בְּתוֹךְ בֵּיתָהּ, מִיָּד הִיא צוֹעֶקֶת; לְכַאוֹרָה, לָמָּה אַתְּ צוֹעֶקֶת, הֲלֹא גִתִּי לָךְ עַד כַּה? ! אֲלֵא זֶהוּ טְבֵעָה, יוֹם אֶחָד מִחֲסָרִים לָהּ מִצְרִיכָהּ, וְהִיא כֹּבֵר צוֹנַחַת וְכוּ'.

וְלִכֵּן צְרִיף לְדַעַת, שֶׁהַהֲכָרַח תָּמִיד לְכַבֵּד אֶת הָאִשָּׁה וּלְעֹזֵר לָהּ, וְזֶה מֵה שְׂאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (רוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה ב', סִימָן טז): מִכָּאֵן, שָׂאִין קוֹרֵת רוּחַ לְאִשָּׁה, אֲלֵא בְּבֵית בַּעְלָהּ. כִּי הָאִשָּׁה רוֹאָה שֶׁבַעֲלָה מְסוּר אֵלֶיהָ מָאד מָאד, אֲזִי רוֹצֶה לְהִשָּׂאָר בְּבֵיתוֹ. לֹא-כֵן כְּשֶׁהַבַּעַל מַגְבִּיחַ יְדֵיו, חֵס וְשָׁלוֹם, וּמְקַלְלָהּ וּמְבַזֶּה וְצוֹעֵק עֲלֶיהָ וְכוּ', אֲזִי רוֹצֶה לְכַרֵּחַ.

וְזֹאת עֲלִיף לְזוֹכֵר תָּמִיד, וּלְהַזְהֵר בְּדַבָּר זֶה מָאד, וְאֲזוּ תוּכַל לְחִיּוֹת עִמָּה בְּיַחַד בְּאַהֲבָה גְדוֹלָה מָאד. כִּי לָמָּה לָךְ שׁוֹב לְהַתְּגַרְשׁ, וְשׁוֹב לְעֹבֵר אֶת כָּל תְּהִלָּיֶךָ הַגִּיחֵנוּם שֶׁעֲבַרְתְּ בְּחַיֶּיךָ? ! הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הוּא עֲזָרְךָ, סוּף כָּל סוּף מְצַאֵת אִשָּׁה, שֶׁעֲלֶיהָ יְכוּלִים לוֹמַר: 'מְצַא אִשָּׁה — מְצַא טוֹב'; אֲבָל אֵינָה רוֹצֶה שִׁיַּצְעֲקוּ עֲלֶיהָ, אֵינָה רְגִילָה שִׁיִּתְפָּרְצוּ עֲלֶיהָ, וְלִכֵּן הַהֲכָרַח לָךְ לְכַבְּדָה מָאד. וְחֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (יְבָמוֹת סב): כָּל יְהוּדִי שָׂאִין לוֹ אִשָּׁה שְׂרוּי בְּלֹא טוֹבָה, בְּלֹא עֹז, בְּלֹא שִׁמְחָה, בְּלֹא בְרָכָה, בְּלֹא כִפְרוּהַ; וּבִזְהֵר כְּתוּב (ח"ג ז): אָדָם שֶׁלֹּא הִתְחַתֵּן, עֲדִין הוּא פְּלֵג גּוּף, וְלִכֵּן עֲלִיף לְשַׂמַּח מָאד מָאד

עם אֲשֶׁתָּךְ וְלַעֲזוֹר לָהּ, וְאָז תִּרְאֶה אֵיזָה בַּיִת טוֹב יִהְיֶה לָּךְ. וְאִם שָׁחִיא מִתְפָּרֶצֶת, תִּדוֹן אוֹתָהּ לְכַף זְכוּת. אִם אָמַר רַבְּנוּ ו'ל, שְׂצָרִיכִים לְדוֹן לְכַף זְכוּת כָּל אָדָם אֶפְלוּ רָשָׁע גָּמוּר, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה שְׂצָרִיכִים לְדוֹן לְכַף זְכוּת אֶת הָאִשָּׁה.

אם תִּצִּית אוֹתִי, לֹא תִפְסִיד — לֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא בְּעוֹלָם הַבָּא. וְזָכַר דְּבוּרִים אֵלּוּ תָּמִיד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ו' קמא.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, י"א כֶּסֶלּוּ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אַהוּבֵי, הָאֲבִירָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִיָּמֵי הַנַּחֲל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גִּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

בְּעֵינַי שְׂאֵתָה כּוֹתֵב, שֶׁהֵנָּךְ לוֹמֵד הַרְבֵּה אֲגָדָה וְכוּ', אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֶי חֲלֻקָּךְ! כִּי אֲגִדּוֹת חו"ל מְסַגְּלִים מְאֹד לִירְאָת שָׁמַיִם, וְאֲשֶׁרֶי מִי שֶׁתָּמִיד לוֹמְדֵן. וְאִיתָא מִצְדִּיקִים, שְׂקִדָּם שֶׁהוֹלְכִים לִישׁוֹן, כְּדָאֵי לְלַמֵּד אֲגִדּוֹת חו"ל, כְּגוֹן: "עֵין יַעֲקֹב", אֲשֶׁר דְּבָר זֶה מְצִיל מְעוֹן קָרִי, רַחֲמָנָא לְצַלָּן.

וּמָה שְׂשֹׂאֵלָתָּ — הָאִם מִתָּר לְהַזְכִּיר אֶת הַהִזְכָּרוֹת בְּגִמְרָא וּבַמְדַרְשׁ וְכוּ', רְאִיתִי בְּסִפּוּר שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "הַתְּעוֹרְרוֹת תְּשׁוּבָה" (סִימָן צח), שֶׁמִּתִּיר. אָבֵל אֲנִי קַבְּלָתִי, כְּשֶׁלוֹמְדִים גְּמָרָא אוּ מְדַרְשׁ, וּמְגִיעַ לְהַזְכָּרָה, אוֹמְרִים בְּלִשׁוֹן הַנּוֹי"ה, וְזֶה נִכּוֹן.

הַעֲקָר רַק תִּתְחַזַּק תָּמִיד.

בְּעֵינַי שְׂשֹׂאֵלָתָּ עַל בְּרַכַּת הַגּוֹמֵל, יֵשׁ נִסַּח, בְּשַׁעָה שְׂאֶחָד מְבָרַךְ

אָשֶׁר ו' קמב בַּנְחַל קפא

בְּרַכַת הַגּוֹמֵל, שְׂאוּמְרִים אַחֲרָיו: "הָאֵל שְׂגַמְלֵךְ כָּל טוֹב, הוּא יְגַמֵּל עִמִּי כָּל טוֹב סְלָה", וְהִבֵּן.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ו' קמב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, י"א כִּסְלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבֵרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... נִרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים לִהְיוֹת חֲכָם גָּדוֹל מְאֹד, הֵינּוּ מֵדַת הַתְּמִימוֹת זֶה דְּבָר גָּדוֹל מְאֹד, וְאֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה, וְכָל מִי שֶׁהוּא תָם בְּיֹתֵר — מִצְּלִיחַ בְּיֹתֵר. וְזֶה לְגַבֵּי תוֹרָה וְתַפְלָה וּמִצּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים. עִם כָּל זֹאת צְרִיף לִהְיוֹת חֲכָם גָּדוֹל לְדַעַת מַה בֵּן וּמַה לֹא, אֵיף וְאֵימַת. וְעַל זֶה צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיִהְיֶה לּוֹ דַעַת וְשִׁכְל, שְׂיִוָּכַל לְהִבְחִין בֵּין טוֹב לְרַע, מַה זֶה "פֶּן יִהְרָסוּ" (שְׁמוֹת יט, כא), וּמַה זֶה בְּטוֹל זְמַן וְכוּ' וְכוּ', כִּי לְפַעֲמִים בְּטוֹלָה שֶׁל תוֹרָה זֶה קִיוּמָה (מְנַחוֹת צט). כָּל דְּבָר צְרִיכִים לְשַׁקֵּל מַה יוֹתֵר מִמֶּה.

בְּיֹדָאֵי מַקְוָה — אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה, וְצְרִיכִים לְטַבֵּל בְּמַקְוָה בְּכָל יוֹם. וְאֵנִי רָגִיל לֹאמֹר: יוֹתֵר טוֹב שְׂאֵנִי אֶטְבִּיל עִצְמִי הַיּוֹם, מִשְׂאַחֲכָה שֶׁהַחֲבָרָא קִדִּישָׁא יְטַבִּילוּ אוֹתִי הַיּוֹם. כֶּף אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁטְּבַלְתִּי הַיּוֹם בְּמַקְוָה. עִם כָּל זֹאת אִם בָּאִים וְרוֹאִים שֶׁלֹא יִהְיֶה יוֹתֵר מְנַן, עֲדִיף קִדְּם לְהַתְּפַלֵּל וְאַחֲרֵי-כֵן לְלַכֵּת לְמַקְוָה. כִּי תַפְלָה בְּצַבּוּר — אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה! כִּי אִם אֵין מִתְּפַלְלִים בְּצַבּוּר, מַחֲסָרִים קִדְּשָׁה וּבְרָכוּ וְכוּ' וְכוּ'. וְלִכֵּן צְרִיכִים לִידַע מַה בֵּן וּמַה לֹא, וּמִתִּי לְהַחֲמִיר וּמִתִּי לְהַקֵּל, וְצְרִיכִים לַעֲשׂוֹת מִהַעֲקָר עֲקָר וּמִהַטְּפֵל טְפֵל. וְרַבְּנוּ ז"ל כָּתַב לְחַתָּנוּ: בְּקִשְׁתִּי מֵאַהֲוִבִי, חֲתָנִי, שֶׁלְכַל תַּעֲשֶׂה מִהַעֲקָר טְפֵל וּמִהַטְּפֵל

קפב אֲשֶׁר ו' קמג בַּנְחַל

עָקַר, וְתַכְתֵּב לִי בְּמַה דְּפִים גָּמְרָא אַתָּה לּוֹמֵד, וְכַמָּה פּוֹסֵק אַתָּה לּוֹמֵד. וְכֵן בְּכָל דְּבַר אָדָם צְרִיף לִידַע מַה בֵּן וּמַה לָּאוּ.

הַעֲקַר לֹא לְהַתְּבַלְבֵּל מִשּׁוּם דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם, וְלִהְיוֹת שְׂמֵחַ. וְעַל זֶה לֹא צְרִיכִים לְחַקֵּר וְלֹא לִהְיוֹת חֹכֵם וְכוּ' וְכוּ', אֲלֵא לִהְיוֹת אִף שְׂמֵחַ, וּתְהִלָּה לְאֵל, יֵשׁ לָנוּ בְּמַה לְשִׂמְחָה, שֶׁנִּבְרָאנוּ מִזְרַע יִשְׂרָאֵל, וְלֹא עֲשָׂנוּ כְּגוֹיֵי הָאָרְצוֹת, אִיזוּ שְׂמֵחָה עֲצוּמָה הִיא זוּ! וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹדֵאי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָנוּ.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַתְּמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וְהַהֲכָרַח לּוֹמֵר לָךְ, שְׂאֵי אֲפָשֶׁר לְהַקְרָא עַל שֵׁם רַבְּנוּ ו'ל, אֲלֵא כְּשֶׁבָקִי בְּסִפְרֵי הַקְדוּשִׁים, אֲשֶׁרִי מִי שְׁחוֹזֵר כָּל-כָּף הַרְבֵּה סִפְרֵי רַבְּנוּ ו'ל, עַד שֶׁשָּׂגוּר עַל פִּיו מִמֶּשׁ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ו' קמג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֵר וַיִּשְׁלַח, י"א כֶּסֶלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ זְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

בְּעֵינַי מַה שֶׁכְּתִבְתָּ, מֵהֵיכָן הַמְקוֹר לְהַסְתַּפֵּל בְּמוֹצְאֵי שְׂבַת בְּאַמִּירַת הַבְּדִלָּה עַל הָאֲצָבָעוֹת, עֵינַי בְּשִׁלְחֵן עָרוּף (אֵרוֹחַ חַיִּים, סִימָן רַחַצ, סַעִיף ג'): נוֹהֲגִים לְהַסְתַּפֵּל בְּכַפּוֹת הַיְדִים וּבְצַפְרָנִים. וּמוֹסִיף הַרְמ"א: וַיֵּשׁ לְרֵאוֹת בְּצַפְרָנֵי יָד יְמִין, וְלֶאֱחֹז הַכּוֹס בְּיַד שְׂמָאל, וַיֵּשׁ לְכַפֵּף הָאֲצָבָעוֹת לְתוֹף הַיָּד, שְׂאֵז רוֹאֶה הַצַּפְרָנִים עִם הַכַּפּוֹת בְּבַת אַחַת, וְלֹא יִרְאֶה פְּנֵי הָאֲצָבָעוֹת שֶׁבְּפָנִים. וְהַמְשָׁנָה בְּרוּרָה כּוֹתֵב: הַטַּעַם שֶׁמְסַתְּפִים בְּצַפְרָנִים — לְרֵאוֹת אִם יוֹכֵל לְהִנּוֹת מְאוּרוֹ, וְלִהְפִיר בֵּין מְטַבֵּעַ לְמְטַבֵּעַ, כְּמוֹ שֶׁמְפִיר בֵּין צַפְרָן לְבָשָׂר. וְעוֹד, שֶׁהַצַּפְרָנִים

אָשֶׁר ו' קמד בַּנְחַל קפג

הן סימן ברכה, שהן פרות ורבות לעולם וכו', עין שם. אבל המקבלים כתבו, שזו ספנה גדולה מאד להסתפל בכף היד, רק סגרים את הארבע אצבעות על האגדל ומסתפלים רק על הצפרנים ביד ימין.

מה אמר לך! רבנו ז"ל מאד מאד הזהירנו ללמד בכל יום שלחן ערוף, ואמר (שיחות-הר"ן, סימן כט), אשר כל בר ישראל מחיב ללמד בכל יום הלכה. ולכן זה יסוד גדול אצל חסידי ברסלב ללמד בכל יום שלחן ערוף, וזה יסוד היסודות. ואם היית לומד שלחן ערוף, לא היית שואל שאלות כאלו, אשר כל בר פי רב יודע את זאת.

עליך לדעת, כי היסוד ביהדות הוא למוד שלחן ערוף, וכל זמן שאינו שגור בפיו האדם, עליו לבקש הרבה את הקדוש-ברוך-הוא, שיזכה להיות יהודי אמתי, כי אי אפשר להיות יהודי בלא למוד שלחן ערוף. וצריך למטר נפשו בעבור למוד שלחן ערוף, וללמדו הרבה מאד, ולשקד בו ללא גבול.

חזק ואמץ ואל תפל בדעתך כלל, ואז תראה נסים נגלים שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

המאחל לך הצלחה בלמוד שלחן ערוף...

ו' קמד.

בעזרת השם יתברך, אור ליום חמישי לסדר וישלח ה'תשמ"ה.

שלום רב וכל טוב סלה ירדפו אל אהובי, אחי, ידידי היקר לי מאד, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי.

מה אמר לך! פשוט אני מקנא בך, שאתה עוסק בעסק הקדוש

קפד אֲשֶׁר ר' קמד בנחל

שֶׁל הַפְּצַת מַעֲיָנוֹת הַחֻכְמָה חוּצָה, אֲשֶׁר בְּזָה תְלוּיָהּ כָּל גְּאֻלְתָּנוּ,
כַּאֲשֶׁר הִזְהִינּוּ רַבְּנוּ ו"ל מְאֹד מְאֹד לְדַבֵּר עִם בְּנֵי-אָדָם בְּעַבְדוֹת
הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ.

וּכְהִיּוֹם שֶׁכָּל הַרְחוּב מְלֵא זְהֻמָּה, וְכָל אֶחָד קָבַל וּמִקְבַּל שְׁטִיפַת
מַח מִהַעֲתוּנִים הַטְּמָאִים, אֲשֶׁר מְלֵאִים כְּפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת, עָלִינוּ
לְהִזְרִים אֶת זֵרֵם הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה בְּעוֹלָם.

וּכְבָּר אָמַר רַבְּנוּ ו"ל לְמוֹהֲרַנ"ת ו"ל: כְּשֵׁאתָה תַחֲדָשׁ חֲדוּשֵׁי
תוֹרָה, וְכִשְׁתַּגִּיעַ אֶל עֲנִין אֲמוּנָה וְצַדִּיק צָעַשְׁפְּרִיט דִּי פָּעוּן, הֵינּוּ
שְׁתַּרְחִיב אֶת הַדְּבֹר בְּזָה, כִּי מְאֹד מְאֹד בִּקֵּשׁ אוֹתָנוּ לְהִתְחַזֵּק
בְּאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וּגְלָה לָנוּ שְׁאֲצֵלוֹ הַעֵקֶר הוּא אֲמוּנָה.

וְכֵן לִפְנֵי בִיאַת הַמְּשִׁיחַ יִתְמַלֵּא כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ עִם כְּפִירוֹת
וְאֶפִיקוֹרְסוֹת, מְלֻמְעָלָה יִפְתָּחוּ אַרְבוֹת הַשָּׁמַיִם, וְיִתְפַּשְׁטוּ הַכְּפִירוֹת
וְהָאֶפִיקוֹרְסוֹת וְהַכֹּל בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיּוֹן (שיחות-הַר"ן, סימן ש').

וְעַל-כֵּן עָלִינוּ וְנִפְל עֲכָשׁוּ חוֹבַת הַיּוֹם — לְהַפִּיץ אֶת הָאֲמוּנָה
הַקְּדוּשָׁה בְּעוֹלָם, וְתַהֲלָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ כְּבָר נִדְפְּסוּ עַד עַכְשָׁו
קוֹנְטְרָסִים: "אוֹר אֲמוּנָה", "בֵּית אֲמוּנָה", "גְּלוּי אֲמוּנָה", "דְּרָךְ
אֲמוּנָה". וְכֵן פֹּה תִקְבַּל רְצוּנָה עַל-יְדֵי מוֹסֵר כֶּתֵב זֶה אֶת הַקּוֹנְטְרָס
"הַתְּגֻלוֹת אֲמוּנָה", אֲקַנְהָ שְׁתַּדְּפִיסוּ.

אָחִי, אָחִי הַיְקָר! תִּאֲמִין לִי שְׁאֲנִי מְרַגֵּשׁ הַיֵּטֵב צַעֲרָךְ הַקָּשָׁה
וְהַכְּבֵד מְכֹל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, אַף-עַל-פִּי-כֵן רָאֵה לְחִזֵּק עֲצֻמָּךְ בְּכָל
מִינֵי אָפְנִים, כִּי בְּנֵדָאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְיִזְמִין לָךְ זְוִיג
טוֹב וְהַגּוֹן. וּכְבָּר גְּלוּ חֻכְמֵינוּ ו"ל הַקְּדוּשִׁים (מוֹעֵד קָטָן יח.) מִן הַתוֹרָה
וּמִן הַנְּבִיאִים וּמִן הַכְּתוּבִים מְצִינוּ שְׁמָה' אִשָּׁה לְאִישׁ, וְהַבִּיאוּ רְאִיוֹת
בְּפִסְוִקִים, כִּי עֲנִין הַזְּוִיגִים הוּא רַק בְּיָדוֹ יִתְבָּרֵךְ לְבַד, וְלֹא בְּיַד
"שְׂדֻכְנִית", וְלֹא בְּיַד "מִשְׁפָּחָה", וְלֹא בְּיַד "יְשִׁיבָה" וְכו', וְכו', הַשָּׁם
יִתְבָּרֵךְ יֵשׁ לוֹ כְּבָר אֶת הַשְּׁלִיחִים שְׁלוֹ. עַל-כֵּן רָאֵה לְמַסֵּר נִפְשְׁךָ לְחִזּוֹר
רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְאִזּוּ סוּף כָּל סוּף אַחַר הַרְעַ תְּרָאֵה הַטוֹב.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

אֲשֶׁר

ו' קמה

בַּנְחַל

קפה

ו' קמה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אור ליום חמישי לסדר וישלח ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְהַבְחֹר יְנִיק וְחַפִּים, שׁוֹתָה מִימֵי הַנְּחַל, נַחַל נוֹבַע
מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְגִצָּח נְצַחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי. וְשִׂמְחָתִי מְאֹד מְאֹד לְשִׁמְעַשְׂדִּין
אִתָּה מִחֲזִיק בְּתַמָּךְ לְשִׁקֵּד עַל דְּלָתֵי סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל. הֵן אִמָּת שֶׁהַכֹּל
צָרִיךְ לְהִיּוֹת בְּהַחֲבָא עַד יֵת בֹּא דְבָרוֹ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן עָלֶיךָ לְשִׂמְחָה,
שֶׁעַל-כָּל-פָּנִים אִתָּה יוֹדַע מִרַבְּנוּ ו"ל, וְלוֹמֵד בְּסִפְרָיו הַקְּדוּשִׁים, רָאָה
לְהִסְתִּיר, שְׁלֹא יִתְגַּבְּרוּ עָלֶיךָ הַמְּנִיעוֹת יוֹתֵר, חַס וְשְׁלוֹם.

חֲמִדַּת לְבָבִי! עָלֶיךָ לְהִתְאַזֵּר בְּמִדַּת הַסְּבָלָנוֹת, לְחַפּוֹת וּלְקוּוֹת
הַרְבֵּה, פִּי אֲסוּר לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה, וּבִפְרָטִיּוֹת בְּעֲנִיגֵי שְׂדוּכִים, אֲשֶׁר
דָּבָר זֶה נֶעְלַם מֵעֵין כָּל חַי, וַיְדוּעַ רַק אֲצִלוֹ יִתְבָּרַךְ — מִי? ! וּמִתִּי? !
רָאָה לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים, וּבִפְרָטִיּוֹת בְּשִׁקִּינָה נִפְלְאָה
בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר עֲכָשׁוּ בְּעֵת יְמֵי הַנְּעוּרִים, מְאֹד מְאֹד
יָקָר כָּל יוֹם וַיּוֹם, פִּי כָּל יוֹם מִימֵי נְעוּרַיִם שָׁוָה יוֹתֵר מִכְּמָה שְׁנַיִם
לְעַת וְקִנְתּוֹ.

וּבִפְרָטִיּוֹת אִתָּה נִמְצָא עֲכָשׁוּ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר הָאִוִּיר מִחַפִּים
(בְּבָא בְּתָרָא קִנְחָה), רָאָה לְהִיּוֹת רְגִיל לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמוֹ יִתְבָּרַךְ וּתְסַפֵּר
לְפָנָיו אֶת כָּל לְבָבְךָ בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים, וּבְיִוְדָאֵי סוּף כָּל סוּף יִתְהַפֵּף
הַכֹּל לְטוֹבָה.

רָאָה לְהִיּוֹת חֲזָק בְּאַמִּירַת ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנָּיוֹת בְּכָל יוֹם וַיּוֹם,
חֲזָק וְלֹא יַעֲבוֹר, פִּי הוּא סִגְלָה לְהַרְג אֶת הַיַּצֵּר הָרַע הַבּוֹעֵר בּוֹ וְכוּ',
וּתְרָאָה לְעֵין הַרְבֵּה בְּכָל חֻלְקֵי שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בַּנְּחַל", וְרַב
טוֹב הַצִּפּוֹן תְּרָאָה וְתִמְצָא שָׁם.

גַּא וְנָא לֹא לְהִיּוֹת שְׁבוּר כָּלֵל מִכָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וּבִפְרָטִיּוֹת
הָאֲכֻזָּבוֹת שֶׁסְּבִלְתָּ מֵהוֹרִיךְ וְכוּ', אִתָּה צָרִיךְ לְדוֹן אוֹתָם לְכַף זְכוּת,

קפו אָפּר ו' קמוּ בַנחל

כּי הֵם מְחֻזְקִים אוֹתָךְ לְמָאד צָעִיר, אֲשֶׁר בְּאַמַּת אֶתָּה צָעִיר וְכוּ',
אָבֵל בְּעֵינַי הוֹרִיךְ אֶתָּה עוֹד צָעִיר יוֹתֵר מִדְּאִי.

עַל־כֵּן עֲצַתִּי, שְׁתַּבְּקֵשׁ רַק אוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ שְׁיַעֲזֹרוּ לְךָ לְהִתְחַתֵּן, כּי
אֲשֶׁרִי מִי שְׁמֵת־חַתָּן בְּגִיל צָעִיר מְאֹד, וְאִזּוֹ נִצּוֹל מִרְעוֹת רַבּוֹת, אָבֵל
אִי אֶפְשָׁר וְאִסּוּר לְדַחֵק אֶת הַשָּׂעָה, רַק לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ בְּרַחֲמִים
וּבְתַחֲנוּנִים, וְלוֹ יִתְבַּרְךָ יֵשׁ כָּבֵד הַרְבֵּה שְׁלִיחִים וְהַרְבֵּה דְרָכִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ו' קמוּ.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ, אוֹר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח ה'תּשׁמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וְכָל טוֹב סֵלָה לְהַיְקָר וְהַנְּעֻלָּה, הַרוֹצֵה לְהָאִיר נַפְשׁוֹ
בְּאוֹר הָאוֹרוֹת שֶׁל הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה זִי"ע ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח
לְנִצָּח נִצָּחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

מְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי שְׂזַכִּיתָ לְהַתְּנוּעַ מִרַבְּנוּ ז"ל, אַף עָלֶיךָ לְבַקֵּשׁ
הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ, שְׁתִּזְכֶּה לְהַשְׁאֵר אֶצֶל רַבְּנוּ ז"ל, כּי הַבַּעַל־דְּבָר
אוֹרֵב עַל כָּל הַרוֹצֵה לְאַחֵז עֲצָמוֹ בְּרַבְּנוּ ז"ל, וּמִשְׁבְּרוֹ וְכוּ', מְאֹד
מְאֹד וּמְכַנֵּס בּוֹ כָּל מִינֵי חֲלִישוֹת הַדַּעַת וּסְפָקוֹת.

עַל־כֵּן רְאֵה לְהַחֲזִיק מְעַמָּד, וְתַתְּמִיד הַרְבֵּה בְּסִפְרֵיו הַקְּדוּשִׁים,
אֲשֶׁר תִּמְצָא שָׁם אֶת פְּנֵיו, שְׁכָלוֹ וְחֻכְמָתוֹ, כּי פְּנֵי הַצַּדִּיק הֵם בְּתוֹךְ
הַכְּתָב, כּי עַל־יְדֵי הַכְּתָב יְכוּלִים לְהַפִּיר אֶת נַפְשׁ הָאָדָם וּפְנִימִיּוֹתוֹ
(עֵיִן לְקוּטִי־מוֹהֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קעג).

אוֹדוֹת הַפְּחָדִים שְׁיֵשׁ לְךָ, זֶה בָּא רַק מִהַעֲוֹנוֹת, כְּמוֹ שֶׁסִּפְרוּ לָנוּ
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרַכּוֹת ס.) מֵהֵהוּא תִּלְמִיד שֶׁהִלֵּךְ בְּשׁוּקָא דְּצִיּוֹן
וּפְחָד, וְאָמַר לוֹ רַבּוֹ: חֲטָאָה אַתָּה, דְּכָתִיב (ישעיה לג, יד): "פְּחָדוֹ בְּצִיּוֹן
חֲטָאִים", עֵיִן שָׁם. עַל־כֵּן רְאֵה לְשׁוּב אֵלָיו יִתְבַּרְךָ בְּאַמַּת, וְאִזּוֹ

יִתְבַּטְּלוּ מִמֶּךָ כָּל מִינֵי פְחָדִים וְדַאָּגוֹת. וְעַקֵּר הַתְּשׁוּבָה הוּא לְהִיּוֹת רְגִיל לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרֵךְ, וּלְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ אֶת כָּל לְבוֹ, וְכֹל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו בְּפִרְטֵי פִרְטֵיּוֹת, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, כִּי עַקֵּר הַתְּשׁוּבָה הוּא עַל-יָדֵי וְדוּי דְּבָרִים, שְׁעַל-יָדֵי-זֶה יוֹצֵאִים הַצְּרוּפִים רָעִים מֵעֲצָמוֹתָיו (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ד'), וְעַל-יָדֵי שְׁתַּרְגִּיל עֲצָמָךְ לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמוֹ יִתְבַּרֵךְ, תַּתְחַזֵּק אֶצְלָךְ הָאֱמוּנָה וְהַבְּטָחוֹן. וְאָמַר רַבֵּנוּ ו'ל': עַל-יָדֵי בְּטָחוֹן תִּנְצֵל מִפְּחַד (עֵין סְפָר־הַמִּדּוֹת, אוֹת פַּחַד, סִימָן ג'); וּכְתִיב (יְשַׁעְיָה יב, א): "אֲבַטַח וְלֹא אֶפְחַד". וְעַקֵּר עֲצָתָךְ — לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וּתְשַׂמַּח אֶת אֲשֶׁתְּךָ, וְתִדְרִין אוֹתָהּ לְכַף זְכוּת, כִּי מֵאֵד מֵאֵד קָשָׁה לָּהּ בְּדִירָה קִטְנָה כְּזוֹ, וְעַל-יָדֵי שִׂמְחָה יִתְעַלֶּה מִזְלָךְ וְיִתְרַחֵב לָךְ, וְתִזְכֶּה לְמַצֵּא דִירָה רַחֲבָה בְּעִזְרָתוֹ יִתְבַּרֵךְ.

וְהַעֲקֵר לְשִׂמַּח אֶת אֲשֶׁתְּךָ, כִּי אִשָּׁה — בַּעֲלָהּ מְשִׂמְחָה (עֵין רֵאשׁ הַשְּׁנָה ו:); וְרַבֵּנוּ ו'ל' אָמַר: מִי שִׂשְׂמַח תָּמִיד — הוּא מְצַלִּיחַ (סְפָר־הַמִּדּוֹת, אוֹת שִׂמְחָה, סִימָן א'). וְאָמַר רַבֵּנוּ ו'ל': מִי שִׁישׁ לוֹ פְּחָדִים, יִזְמַר וְזַמַּר שֶׁל שִׂמְחָה (שֵׁם אוֹת פַּחַד, סִימָן יא); וּבּוֹדָאֵי יוֹעִיל לָךְ.

תֵּאֱמִין לִי, אַחֲרֵי שִׁזְכִּינוּ לְהַתְּנִיעַ מֵרַבִּי גְדוֹל כְּזֶה, רַבִּי רַחֲמָן כְּזֶה, מֵה יֵשׁ לָנוּ לְפַחַד, כִּי הוּא הוֹלֵךְ לְפָנֵינוּ! כַּאֲשֶׁר אָמַר קָדָם הַסִּתְּלָקוֹתוֹ לְעִילָא וְלְעִילָא: "מֵה לָּכֶם לְדַאָּג כְּשִׂאֲנֵי הוֹלֵךְ לְפָנֵיכֶם", וְעַל-כֵּן בּוֹדָאֵי אִם נִזְכֶּה לְצִיַּת אוֹתוֹ, אֵין לָנוּ מֵה לְדַאָּג.

וּמַחֲמַת טְרָדוֹתַי — הַהֲכָרַח לְקַצֵּר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ו' קמז.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, אוֹר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסִדְר וַיִּשְׁלַח ה'תְּשִׁמָּה.

שְׁלוֹם רַב יִרְדְּפוּ לִידֵי הַיָּקָר לִי מֵאֵד, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצָּח נְצָחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

מאד מאד שמתתי, שאתה מוסר נפשך ושמך להקים מקום תורה בעירה קטנה. מה אמר לך, גדל מעלת הענין הנשגב והנורא הזה — להיות ממזכי הרבים, אין לתאר כלל, אשר אין חטא בא על ידך.

אודות הבזיונות שאתה סובל, עליך לדעת, כי כשאיש ישראלי רוצה לדבק עצמו בו יתברך, ומכל שכן כשרוצה להדביק גם נשמות אחרים אליו יתברך, מיד נתעוררות כנגדו הקלפות, שהם מחנה עשו, ובאים ויוצאים להלחם כנגדו בבזיונות ושפיכות דמים, צער ויסורים, עני וחובות וכו', ומה עושה יעקב איש הישראלי? יוצא כנגדו בדורון, בתפלה ובמלחמה, אשר זה למוד לדורות עולם, כמובא ברמב"ן הקדוש, שפך ראוי להתנהג לכל בר ישראל עם שונאיו, עין שם.

ובאמת לעבדה ולמעשה, אחד שמשתדל לקרב בני-אדם בתשובה אליו יתברך, שאז הוא בונה "היכל-הקדש", בודאי מתעורר כנגדו הרע של אלו המקרבים ששרכם (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נט); על-כן צריך לקיים את שלש עצות אלו: דורון — שיפייס אותם, וידבר עמם תמיד רק בצורה יפה, ויקרכם תחת כנפי השכינה. תפלה — שיתפלל הרבה עמו יתברך, ויספר לפניו יתברך את כל לבו וכל מה שעובר עליו, וכן יכניס דבר זה אצל אלו שמקרבים, שגם הם יעסקו בתפלה. ומלחמה — שילחם עם הרע שלהם. ויש לומר שידבר עמם בדבורי חן ויפי, ויפייס אותם, ויחזק אותם בכל מיני לשונות של חזק, ויכניס בהם ענין זה של תפלה והתבודדות, ועל-ידי שתי עצות אלו דיקא, יזכה ללחם עם הרע שבהם.

כי בדרך כלל מה שהאדם הוא רע ועושה צרות וכו' לזולתו, זהו רק מחמת החשך והענין העב המסבב את נשמתו, ואינו זוכה לראות ולהרגיש את נעימות זיו שכינת עזו יתברך, שמאיר אצל כל בר ישראל, ומזה בא שיוצא במלחמה עם בזיונות, חרופין וגדופין וכו', אבל כשבאים ומדברים עמו בצורה יפה מאד, ומפייסים אותו,

אָשׁר

ו' קמח

בנחל

קפט

ומכניסים בו את העצה הזו של תפלה והתבודדות לדבר עמו
יתברך, על-ידי-זה ממילא נלחמים עם הרע שבו ומבטלים אותו
לגמרי, ואז מצליחים. והבן את כל זה למעשה.

הדורש שלומו...

ו' קמח.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וישלח, י"ב פסלו ה'תשמ"ה.

שלום רב וברכה וכל טוב סלה להיקר והנעלה, צמוד בפנימיות
לבכי לטוב כל הימים, שוטה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה,
זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי.

ושמחתי שאתה מתמיד בספר "אשר בנחל", אקנה להשם
יתברך שספר זה יחזק אותך עד מאד, ותמצא שם התחזקות על כל
פרט ופרט בחייה, וגם בדברים שנדמה לך שאינם שייכים לה, גם
שם תמצא דברים נפלאים, בעזרתו יתברך.

ראה לשמר מאד מאד על בריאות גופך, פי מוכא בשם
הבעל-שם-טוב הקדוש, זכותו יגן עלינו, אשר אם נעשה חור קטן
בהגוף, נעשה חור גדול בהנשמה, הינו אם האדם נעשה חלש או
חולה, כבר אינו יכול לעסק בעבודת השם יתברך ומתבטל וכו'.

נא ונא אל תהיה שבור, פי בודאי אם תאחו עצמך ברבנו ז"ל,
תהפך הכל לטובה, ותזכה לכל טוב אמתי ונצחי, ובלבד שתצית
כל מה שרבנו ז"ל מצוה אותנו: א. תאמר בכל יום העשרה מזמורי
תהלים, שהם 'תקוה הפלילי'. ב. תלך למקנה בכל יום, וכשתהיה
תחת המים תבקש במחשבה על דירה חדשה ורחבה. ג. תלמד בכל
יום חמש ורש"י והתגוים, באפן שעד ערב שבת-קדש תסיים את
הסדרא. ד. תשמר עצמך מאד מאד מפעס וקפדות, ובפרטיות
בביתך — זו אשתך, ותקרבה מאד מאד.

קצ אָשֶׁר ו' קמט בַּנְחַל

ובפֿרֿטיות שׁוֹחֵט צָרִיךְ לְשׁמֹר מְאֹד מְאֹד עַל בְּרִיאוֹת גּוּפוֹ, שְׂיֵאכֵל וְיִשְׁתֶּה וְיִישֵׁן, כִּי מְלֹאכֶת שְׁמַיִם מְלֹאכְתוֹ, וְאִם, חֵס וְשְׁלוֹם, יִחַלֵּשׁ, אֲזִי יִגְרַם חֲרָפָן, חֵס וְשְׁלוֹם, עַל-כֵּן שְׁמֹר מְאֹד מְאֹד עַל בְּרִיאוֹת גּוּפְךָ, וְהַגֵּל עֲצָמְךָ בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְיִתְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, שְׂיִשְׁמֹר אוֹתְךָ מִכָּל רַע, וְלֹא יֵצֵא שׁוֹם מִכְּשׁוֹל מִתַּחַת יָדְךָ, חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי שְׁחִיטָה הִיא אַחֲרִית גְּדוּלָּה עַד מְאֹד מְאֹד.

הדורש שלומך...

ו' קמט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וְיִשְׁלַח, י"ב כִּסְלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וְכָל טוֹב סְלָה, לְהַבְחֹר יַנִּיק וְחַכִּים, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנְּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח לְנִצָּח נְצָחִים.

אַת מְכַתְּבָךְ בְּתוֹךְ מְכַתֵּב אָבִיךָ — לְנִכוּן קִבְּלָתִי.

שְׂמַחְתִּי לְרֵאוֹת אֶת תְּשׁוּבַת לְבָבְךָ בְּגִיל צָעִיר כְּזֶה לְהִתְקַרֵּב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, עַל-פִּי דָּרְכוּ שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל.

רְאֵה לְהַכְנִים אֶת מַחֵךְ בְּתוֹךְ הַלְמוּד שְׂאֵתָה לּוֹמֵד בְּחִדְרָךְ, וְיִוְתֵר מִזֶּה אֵל תְּבַלְבֵּל עֲצָמְךָ, רַק בְּזִמְן שְׂיִישׁ לְךָ פְּנָאִי, רְאֵה לְלַמֵּד הַרְבֵּה סִפְרֵ-הַמִּדּוֹת, כִּי הַמִּדּוֹת הֵן עֵקֶר הָאָדָם, וְתֹאמֶר בְּכָל יוֹם קִצַּת תְּהֵלִים.

נָא וְנָא לְחֹזֵר הַרְבֵּה פְּעָמִים מֶה שְׂאֵתָה לּוֹמֵד בְּחִדְרָךְ, כִּי מֶה שְׁלוֹמְדִים בִּימֵי הַנְּעוּרִים — זֶה נִשְׁאָר חֲקוּק הַיֵּטֵב בְּמַחַ לְכָל הַחַיִּים.

הַמְּאַחַל לְךָ הַצִּלְחָה.

הדורש שלומך...

קצא

בנחל

ו' קנ - ו' קנא

אָשׁר

ו' קנ.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וישלח, י"ב כסלו ה'תשמ"ה.

שלום רב.

את מכתבך לנכון קבלתי.

יעזר השם יתברך, שיתהפך הכל אצלכם, ובכל ביתכם, ואצל כל יוצאי חלציקם, ומשפחתכם - לשמחה ולישועה ולגנחמה. ותזכו לפרנסה בהרחבה, ולרפואות לכל אחד ואחת, בתוך שאר חולי ישראל, ויתקבלו תפלותיכם אצלו יתברך, אמן.

המברך אתכם.

סגלה גדולה לקרא בכל יום ויום בעשרה פרקי תהלים, שגלה לנו רבנו ז"ל, וגם תעינו בספר "מקור השמחה" תמיד, ותפיצו את זה בין השכנים.

ו' קנא.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וישלח, י"ב כסלו ה'תשמ"ה.

שלום רב וברכה וכל טוב סלה, יגיעו וירדפו אל הבחור היקר לי מאד, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי.

מאד מאד אני מצטער בצערך הקשה מפל מה שעובר עליך, אך זאת נחמתי, שתהלה להשם יתברך, זכית להתנדע מרבנו ז"ל, אשר הוא משמח ומנחם את כל המקרבים אליו.

ועל-כן ראה להתמיד בספריו הקדושים, ושם תמצא את דעתו,

פי פְּנֵיו, שְׁכָלוֹ וְחֻכְמָתוֹ — הֵם בְּתוֹךְ סִפְרָיו (עַיֵן לְקוּטִי-מוֹהֲרֵ"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצב).

וְהִגָּה עֲלֵיָהּ לְדַעַת, כִּי בְכַח רַבְּנוֹ ז"ל וְלַמּוֹדֵיו וְעֲצוּתָיו הַקְּדוּשׁוֹת יְכוּלִים לְתַקֵּן הַכֹּל, וְעַל-כֵּן אֵין לָהּ מַה לִּירֹא וְלַפְחֹד כָּלֵל, אִךְ מֵרַב הַפְּגָמִים, נִתְּנוּ כַח לְהִבְחִירָהּ וְכוּ', שֶׁיִּשְׁמַע גַּם הַתְּנַגְּדוֹת עַל רַבְּנוֹ ז"ל, וְאִז הַבּוֹחֵר — "נִשְׁאָר", וְהַרוֹצֵה לְבָרַח — "בוֹרַח", וְזֶה עֵקֶר הַנִּסְיוֹן. וְכָל זֶה בָּא מֵרַב פְּגָמִים וְכוּ'.

וּמַחְמַת שְׁעֵכֶשׁוּ נִתְעוֹרְרָה מִחֻלְקַת עֲצוּמָה שֶׁם בִּישִׁיבָה שְׁלֹכֶם, עַל כָּל אֶחָד שְׁלוֹמֵד סִפְרֵי רַבְּנוֹ ז"ל, וְהַבַּעַל-דְּבָר מְלַבֵּשׁ עֲצוּמוֹ בְּכַמָּה מֵיָנִי לְבוּשִׁים, וְזֶה מְאֹד מְאֹד כּוֹאֵב לִי, אִיךְ שֶׁמִּשְׁגִּיחַ, אוֹ רֹאשׁ יְשִׁיבָה, אֵינּוּ מִתְעַנֵּן בְּמָה שְׁעוֹבֵר עַל הַבְּחוּרִים וְכוּ', וּבַפְּרָטִיּוֹת בְּפָנֵם הַבְּרִית וְכוּ', וְאִיךְ הֵם עוֹד מְעִיזִים לְדַבֵּר עַל סִפְרֵים קְדוּשִׁים כְּאֵלוֹ. וּבְיַדָּא "שְׁלַח יָדוֹ בְּשְׁלוֹמֵיו, חֲלַל בְּרִיתוֹ" (תְּהִלִּים נה, כא), כִּי לֹא יִדְבַר אָדָם עַל רַבְּנוֹ ז"ל וְתַלְמִידָיו הָאֲמִתִּיִּים, אֲלֵא אִם הוּא בְּעֲצוּמוֹ פָּגוּם בְּעוֹנוֹתָיו הַרְבִּיִּים, אֲשֶׁר רַק הַשֵּׁם יִתְּבַרְךָ יוֹדֵעַ זֹאת, וּבְשִׁבִיל זֶה הִתְּכַרַח לְקַצֵּר עֲכָשׁוֹ.

וּפֹה תִקְבַּל הַעֲתָק מִקּוּנְטָרַס שְׁנַדְפֵס עֲכָשׁוֹ בִּירוּשָׁלַיִם, וְתַעֲיֵן בּוֹ, וְשֵׁם תִּמְצָא מְרוּעֵ לְנַפְשֶׁךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ...

ו' קנב.

בְּעֹזֶרֶת הַשֵּׁם יִתְּבַרְךָ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, י"ב פְּסָלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה לְהַבְּחוֹר הַיֵּקֶר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מֵיָמֵי הַבְּנַחַל, נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֻכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח גַּצְחִים.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִּי.

אֲשֶׁר

ו' קנג

בַּנְחַל

קצג

מאד מאד שִׁמְחָתִי לְשִׁמְעַ בְּשׁוֹרָה טוֹבָה. מְצַד אֶחָד — שְׂזִכִּיתִי
 לְהַתְּדוּעַ מִרְבְּנוּ ו"ל, אִךְ מְצַד שְׁנֵי — גְּהִפְכָּה שִׁמְחָתִי לִיגוֹן, אִיךְ
 שְׁיִצְאוּ כְּנִגְדְּכֶם עַל לֹא דָבָר. וּבִוְדָאֵי הַסֵּמ"ךְ-מ"ם מִפְּחַד מְדַבֵּר רַבְּנוּ
 ו"ל, וְעַל-כֵּן לֹחֵם בְּכָל מִינֵי תַחְבּוּלוֹת — הֵן מִבְּחוּץ, עַל-יְדֵי רֵאשִׁי
 יְשִׁיבָה וּמְשִׁיחִים, שְׁעֵדִין הֵם בְּעֶצְמָם צְרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים לְתַקֵּן
 מְעֻשֵׂיהֶם וְכו', וְהֵן מִבְּפָנִים — עַל-יְדֵי כַּמָּה מְצַרְעִים וְעַרְבֵי-רַב
 שְׁנֵתְעַרְבוּ בִּינֵינוּ. עַל-כֵּן אֵינִי יוֹדֵעַ מַה לְכַתֵּב לָךְ עַכְשָׁו, וּמִי יוֹדֵעַ
 אִיךְ יִפֹּל דָּבָר, כִּי פַעַם עֲלֶה ר' נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר ו"ל אֶל עַלִּית
 מוֹהֲרֵנ"ת ו"ל, וּמְצָאוּ בּוֹכָה הַרְבֵּה, וְנִבְהַל וּשְׂאָלוּ: "מַה זֶה וְעַל מַה
 זֶה?!" וְהַשִּׁיב מוֹהֲרֵנ"ת ו"ל: גַּיִי רַעֲכֹט זִיךְ אֲזוּיפּוֹל כַּחוֹת אֵיבְעֵר
 גְּעֻגְעָבֵן דְּעַם בְּעַל דָּבָר [לָךְ תִּשְׁעֵר לְעֶצְמָךְ כָּל-כָּף הַרְבֵּה כַּחוֹת
 שְׁמִסְרוּ לְסֵמ"ךְ-מ"ם].

מַה אָמַר לָךְ! גַּם אֲנִי בּוֹכָה עַכְשָׁו וְשׂוֹאֵל דְּבוּרִים אֵלוּ.

הַמְצַפָּה לְשִׁמְעַ מִמָּךְ בְּקִרְוֹב...

פֹּה תִקְבַּל קוֹינטֶרס "טְהֵרַת הַבְּרִית", שְׁמִדְפִּיסִים עַכְשָׁו בְּאַרְץ
 יִשְׂרָאֵל, וְזֶה רַק הָעֵתָק שֶׁהָעֵתִיק אֶחָד מִיִּשְׁיבְתָנוּ.

ו' קנג.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, י"ב כֶּסֶלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סְלָה, נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַבְּחוּר הַיִּקָּר
 לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִימֵי הַנְּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עַלִּינוּ
 ... גֵּרוּ זְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח נְצָחִים.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

וּמְאֹד מְאֹד שִׁמְחָתִי לְשִׁמְעַ אֵת תְּשׁוּבַת לְבָבְךָ אֶל הַתְּכַלִּית
 הַנְּצָחִית, וְאַתָּה מְשִׁתַּוְּקֵק לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ו"ל.

קצד אָשׁר ו' קנד בנחל

אף מאד מאד אני מצטער בצער קשה, על שנתעוררה אצלכם מחלקת עצומה, ורודפים את כל מי שרוצה ללמד ספרי רבנו ז"ל, ואשר רואים בחוש, איך שהסמ"ך-מ"ם עדין מפחד מאד מאד מכל בחור שרק יתקרב אל רבנו ז"ל. ועל-כן מוציא טנוף לשונו מבית ומבחוץ על ידי שלוחיו שהוא מלבש בהם. אף חסדי השם יתברך, כבר גלה לנו רבנו ז"ל, ואמר: 'נצחתי ואנצח', ובודאי ינצח רבנו ז"ל, ויאבדו אלה מתנגדים, ודבר אחד מדבריו הקדושים לא יתבטל.

ותהלה להשם יתברך, אין אנו מתפעלים כלל — לא מהמתנגדים שבחוץ, ומכל שכן לא מן המתנגדים שבפנים, שהם ערב-רב שנתערבו בינינו.

פה אני שולח לך קונטרס: "טהרת הברית" ושם תראה מה עליך לעשות. הקונטרס מדפיסים עכשו בארץ ישראל, וזה רק העתק מזה.

הדורש שלומך...

חוק ואמץ מאד מאד בדברי רבנו ז"ל, ואל תסתפל על שום ברִיה שבעולם.

ו' קנד.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וישלח, י"ב כסלו ה'תשמ"ה.

שלום רב להאברהם היקר לי מאד, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לגצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי.

מאד מאד שמחתי לשמע הטוב ממך, בן ראה לכתב לי ותחזקני תמיד.

אחי, אחי היקר! חזק ואמץ להתמיד תמיד בהתמדת הלמוד שעורים בסדרן בכל יום ויום: מקרא, משנה, גמרא, מדרש, רמב"ם, טור, שלחן ערוך וכו'. והעולה על הכל — להיות תמיד שמח וטוב לב.

וכן תראה לשמח את אחרים, מאחר שזכה אותך השם יתברך לקול נגינה, עליך להיות חזן, וכן לסדר נגינים, ועקר הנגון צריך תמיד להיות נגון האמונה הקדושה.

והעולה על הכל — צריכים לעשות נגון מראש כל האמונה, שהוא ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, שזה עולה על הכל, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סד), שנהגון הזה הוא נגון של לעתיד לבוא.

ועל-כן בכל נגון שלך — הן שתשיר והן שתחבר, ראה לשלב בו ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, ואין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, דומם, צומח, חי, מדבר, הכל לכל הם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך.

מה אמר לך! ראוי לנו לשמח מאד מאד על נעם חלקנו, שזכינו להתודע מרבנו ז"ל, ומאחר שזכינו להתודע ממנו, ועשה לנו פל-כה הרבה טובות ברוחניות ובגשמיות, שרחץ אותנו וכבס אותנו והלביש אותנו בגדי כבוד, שהם לבושי תורה ומצוות.

והעולה על הכל — שרקם לנו טלית נאה, שהיא התפלה והתבודדות, אשר מפל דבור ודבור נעשה בחינת שערה אחת משערות הטלית, שהיא בחינת אור מקיף המכלה את הקלפות לגמרי וכו'. פי על-ידי כל דבור ודבור שאדם זוכה לדבר עמו יתברך, הוא מדבק את נשמתו לשרשה העליון, וממשיך על עצמו אור נורא ונפלא מגלוי אלקותו יתברך, ויורד עליו שפע גדול, הארת הדעת.

ועל-כן מאחר שקבלנו פל-כה הרבה טובות מרבנו ז"ל, ראוי לנו לשלם לו בחזרה על-פל-פנים אחד מני אלה מהטובות שעשה

לנו. ובמה יכולים לשלם לו? על-ידי שגם אנו נדבר ונשיר ונגלד את האמונה הקדושה לכל בר ישראל, ונפרסם לו את אמתו מציאותו ותפירו.

הדורש שלומך...

ו' קנה.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וישלח, י"ב כסלו ה'תשמ"ה.

שלום רב וברכה וכל טוב סלה להיקר והנעלה, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי.

מאד מאד אני שמח על החלטתך שהחלטת לכתב בכל פעם. עליך לדעת, כי גדול אדוננו ורב להושיע, השם יתברך מלא רחמים רבים, ושולח לנו את צדיקיו בכל דור ודור, המגלים ומפרסמים לנו את גדל רחמנותו יתברך, אפלו על הכי גרועים ופחותים וירוידים ונפולים וכו'.

חסדי השם יתברך, אשר בדרות אלו שלח לנו את רבנו ו"ל, אשר הוא מנחם הכל ומשמח הכל, ונופח בנו חיות חדשה לחזר אליו יתברך.

ועל-פן מאחר שזכית להתנדע מרבנו ו"ל, אסור לך לפל בדתך כלל, רק התמד בספריו הקדושים, ושם תמצא מרגוע לנפשך השבורה וכו'.

ומי יתן, שתזכה גם לחזר ולהדפיס איזה ספר מספריו הקדושים, אשר אין למעלה מזה. ובפרטיות מי שידע היטב את נגעי מכאובי נפשו וכל מה שפגם, הוא צריך לעסוק ביותר בזכות הרבים. ובהיום אין עוד זכות הרבים יותר גדולה מהדפסת והפצת

אֲשֶׁר

ו' קנה

בַּנְחַל

קצו

סְפָרֵי רַבְּנֵנוּ ו"ל בְּעוֹלָם, הַמְכַנְיָסִים חַיּוֹת וְהַתְחַזְּקוֹת בְּנַפְשׁ הַהוֹגָה בָּהֶם.

אֵין אַתָּה יְכוּל לְתַאֵר אֶת גְּדֹל הַשְּׂמֵחָה שֵׁישׁ לִי, שֶׁהַתְּחַלְתָּ לְשַׁקֵּד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, אֲשֶׁר רַבְּנֵנוּ ו"ל אָמַר (עֵין שִׁיחוֹת הַר"ן, סִימָן יט): לְמוּד תּוֹרָה מְכַפֵּר. וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (עֵין מְדַרְשׁ אֲגַדַּת בְּרַאשִׁית יג): כִּינּוּן שְׂאֵדָם לוֹמֵד, אֵינוֹ צָרִיף — לֹא חֲנִית וְלֹא רִמַּח וְלֹא מָגֵן, אֲלֹא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֶצְמוֹ מָגֵן בְּעַדּוֹ.

וְעַל-כֵּן רָאָה לְהַחֲיוֹת עֲצָמָךְ בְּשַׁעוֹרִים הַקְּבוּעִים שְׁלָךְ, וְתַהֲיֶה מְסַדֵּר בָּהֶם, וְאֵז תַּצְלִיחַ, כִּי כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ עִם סֵדֵר הוּא מְצָלִיחַ.

וְרָאָה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם וַיּוֹם "מִקְרָא" — חֲמֵשׁ וַרְשֵׁי וְהַתְּרַגּוּם, "מִשְׁנָה" — ח"י פְּרָקִים, "גְּמָרָא" כְּסִדְרָן מְבָרְכוֹת מְעַט אוֹ הַרְבֵּה, "מְדַרְשׁ" מְפָרֶשֶׁת הַשְּׁבוּעַ, וְכֵן לְהַתְמִיד בְּקִצּוֹר שְׁלַחַן צְרוּף, וְאֵז טוֹב לָךְ לְנִצָּח.

וְנֹא וְנֹא לֹא לְהַעֲמִיס עַל עֲצָמוֹ שַׁעוֹרִים רַבִּים, כִּי אֵז לֹא יַעֲשֶׂה שׁוּם דְּבָר, נִכּוֹן מְאֹד שֶׁתִּלְמַד הַרְבֵּה בְּ"סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת", כִּי הַמִּדּוֹת הֵן יְסוּד הָאָדָם, וְכֵן בְּסִפְרֵי "אַרְבֵּי אַפִּים", שֶׁתִּלְמַד עֲצָמָךְ לְהִיּוֹת סִבְלָן גְּדוֹל, וְלֹא לְהָרִים יָדַיִם עַל חֲבֵרוֹ כָּלֵל.

אוֹדוֹת "יַגַּר תְּמִיד" — אֵין מְדַלִּיקִים בְּבֵית כָּלֵל, רַק לְכַבוֹד שַׁבַּת יַדְלִיק שְׁנֵי נְרוֹת שֶׁל שְׁמֵן זַיִת, וְהוּא מְסַגֵּל לְבָנִים.

וְעַקֵּר הַסְּגָלָה הוּא לְפַזֵּר צְדָקָה זְמִין וְשִׂמְלָל, וְעַל-כֵּן רָאָה לְקַחַת סְפָרִים מִסְפָּרֵי רַבְּנֵנוּ ו"ל, וְתִשְׁלַם לְמַשְׁתַּדֵּל בְּהַדְפָּסָתָם, וְכֵן תִּתֵּן לוֹ כָּל הַצְּדָקוֹת שְׁלָךְ, וְתַפְיֵץ אֶת הַסְּפָרִים בֵּין קְרוֹבִים וּבֵין שְׂכָנִים, וְאֵין לָךְ עוֹד צְדָקָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מְצְדָקָה זוֹ, כִּי אַתָּה מַחְזִיר בְּגִי-אָדָם בְּתִשׁוּבָה, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה חֲשׁוֹב מְאֹד מְאֹד בְּעֵינָיו תְּתַבָּרֵךְ.

אוֹדוֹת הַרְיוּחַ שְׁטוּת וְהַשְּׂגָעוֹן, גְּלָה לָנוּ רַבְּנֵנוּ ו"ל עֲצָה — לְקַחַת מִקָּל וְלַהֲכּוֹת אֶת הַמְּשָׁעֵץ וְכוּ', וּמַהוּ הַמִּקָּל? צוּרַת רֹא"ו. וְאָמְרוּ אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ, שֶׁהוּא רֹא"ו סְדְרֵי מִשְׁנָה; "אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁזוֹכָה לוֹמַר

קצח אָשֶׁר ר' קנו בנחל

בְּכָל יוֹם וַיּוֹם ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת", וְאֵז וַיִּכְנֵעַ אֶת הָרוּחַ שְׁטוּת.
בְּעֵינַי בְּנִים, צְרִיכִים רַק לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלֹא
לְדַאֵג עַל בְּנֵיו כְּשֵׁיגְדָלוֹ, גַּם עַל זֶה צְרִיכִים רַק תְּפִלָּה וּבִקְשָׁה תָּמִיד.
הַעֲקָר שְׁמֹר עֲצֻמָּה מִכַּעַס וּקְפָדוֹת, שְׁהוֹרֵס אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי,
וּמַעֲצִיבֵן וּמְדַכָּא אוֹתוֹ, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וּמִכָּל שְׁפָן שְׁלֹא תִקְבֵּל עַל
עֲצֻמָּה שׁוֹם תַּעֲנִיּוֹת, כִּי רַבְּנוּ ז"ל הַקְּפִיד עַל זֶה מְאֹד מְאֹד, שְׁלֹא
נִקַּח בְּעֲצֻמְנוּ תַּעֲנִיּוֹת, וּבִפְרָטִיּוֹת כִּי הַתַּעֲנִיּוֹת עוֹד מְגַבִּירוֹת אֶת הַכַּעַס
וְהַקְּפָדוֹת וְכו'.

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (בְּבֹא בַתְּרָא י'): מַה יַּעֲשֶׂה הָאָדָם וַיּוֹלִיד
בְּנִים זְכָרִים? שְׁיִשְׁמַח אֶת אִשְׁתּוֹ בְּדַבַּר מְצוּה וַיְרַבֶּה בְּצַדִּיקָה. וְעַל-כֵּן
תִּקְרָא אֶת שְׁתֵּי יַעֲצוֹת אֱלֹהֵי: לְשִׂמְחָה אֶת אִשְׁתְּךָ, וְלֹא לְהַקְפִּיד עָלֶיהָ,
וְכֵן לְהַרְבּוֹת בְּצַדִּיקָה לְהַדְפֹּסֶת וְהַפְּצֵת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

גַּא לְמִסַּר אֶת הַמַּעוֹת לְצַדִּיקָה, אֵךְ וְרַק בְּיַד ...

ר' קנו.

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר וַיִּשְׁלַח, י"ב פְּסָלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְהַאֲבִירָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחֲל, נַחַל נוֹבֵעַ
מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ זְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְשִׂמְחָתִי כְּעַל כָּל הוֹן לְשִׁמְעַ הַטּוֹב
מִמֶּךָ.

רְאֵה לְהַרְגִּיל עֲצֻמָּה לְהִיּוֹת אִישׁ טוֹב מְלֹא חֶסֶד לְכָלֵם, וּתְדַבֵּר
עִם כָּל אֶחָד בְּצוּרָה יְפָה מְאֹד, וּבִיּוֹתֵר תִּהְיֶה סִבְלָן גְּדוֹל, כִּי הַחַיִּים
מְלֵאִים נְסִיוֹנוֹת, וְאִי אֶפְשָׁר לְעַבֵּר אֶת זֶה הָעוֹלָם רַק עַל-יַדֵּי מַדַּת
הַסִּבְלָנוֹת, אֲשֶׁר זוֹכִים אֵלֶיהָ עַל-יַדֵּי תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָּה.

אֲשֶׁר

ו' קנז

בַּנְחַל

קצט

הָיָה בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ צְדִיק גָּדוֹל וְעוֹבֵד ה', וְשֵׁמוֹ הָיָה ר' בְּרוּךְ, חֲתָן ר' גְּעַצִּי (גַּם-בֶּן עוֹבֵד ה' גָּדוֹל), וְהָיוּ קוֹרְאִים אוֹתוֹ בְּרוּךְ גְּעַצִּי, וְהָיָה הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ חֲרִיפָה מְאֹד מְאֹד, וְהָיָה קִפְדָּן גָּדוֹל, וּלְבִסּוֹף נִתְבַּטַּל לְגַמְרִי, וְגַם כָּל אֱלוֹ הָאֲנָשִׁים שֶׁקָּרַב בְּרוּחוֹ מִמֶּנּוּ.

כִּי בְּאֵמֶת אֵי אֶפְשָׁר לְלַכֵּת הֵן עִם עֲצָמוֹ בְּדֶרֶךְ שֶׁל חֲרִיפוֹת, וּמִכָּל שֶׁכֵּן עִם אַחֲרִים רַק לְהִיּוֹת סִבְלָן גָּדוֹל, לְסַבֵּל עַל כָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, לְהִיּוֹת רַגִּיל לְבָרַח רַק אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ תָּמִיד בְּשִׂיחָה וּתְפִלָּה.

אוֹדוֹת חֲמוּתָךְ — טוֹב עֲשִׂיתָם וְכוּ', וּבִפְרָטִיּוֹת כִּי זוֹ מַחֲלַת עֲצָבִים — לְשֹׁמֵר כָּל-כֶּף אֶת אִשְׁתּוֹ, וְלֹא לְחַת לָהּ לְדַבֵּר עִם שׁוֹם בְּרָיָה שֶׁבְּעוֹלָם, וְלֹא לְצִאת מִהַבַּיִת פֶּן יֵאוּלִי תִכְגַּד בּוֹ — זוֹ מִדָּה מְגִנָּה, וּמָה גַם שֶׁגִּעוֹן חֲלֵי הָעֲצָבִים, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְאֵין בְּזָה שׁוֹם עֲבוּדָה כָּלֵל, רַק שְׂטִיּוֹת וְהַכְּלִים.

עַל-כֵּן טוֹב עֲשֵׂתָהּ, שֶׁבְּרַחֲמֶיךָ לָהּ לְבִיתְכֶם, וְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ יִרְחַם כְּבָר עַל עַם יִשְׂרָאֵל, וְנִזְכָּה לַחֲזוֹר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ שֶׁהוּא בְּעֲלָנוּ, וְלֹא נִכְגַּד בּוֹ, חַס וְשְׁלוֹם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ו' קנז.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, י"ב כִּסְלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְהַיְקָר וְהַנְּעֻלָּה, שׁוֹתָה מִיְמֵי הַנְּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

אָחִי, אָחִי הַיְקָר! חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד בְּכָל מִיְנֵי אֲפָנִים, וְאֵין זוֹ עֲצָה לְהַמְשִׁיךְ עֲצָמוֹ כָּל-כֶּף אֶל הַצַּעַר וְהִיסוּרִין, וּבְנֻדָּאֵי לֹא יַעֲזוֹב אוֹתָךְ הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ. וּכְבָר אָמַר הַנְּבִיא לְיִשְׂרָאֵל: אִם רְאִיתֶם הַצָּרוֹת שֶׁיִּכְסּוּ אֶתְכֶם — מִיָּד אַתֶּם נִגְאָלִים (הַיּוֹבָא בְּיַלְקוּט תְּהִלִּים, רַמְזוֹ תרפ); וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תְּנָא דְבֵי אֱלֹהֵי רַבָּה, פְּרָק יח): אָמַר

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּכֹל צַעַר וְצַעַר שֵׁישׁ לְיִשְׂרָאֵל, כְּכִיכּוֹל, אָנִי עִמָּכֶם, שְׂנֹאֲמַר: 'לֹא צָר', עֵינַי שָׁם.

וְעַל-כֵּן רְאֵה לְחִזּוֹק עֲצָמְךָ בְּכֹל מִיָּנִי אֶפְנִים שְׁבַעוּלָם, וְאֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל, וְתַעֲשֶׂה כָּל מִיָּנִי פְעֻלוֹת שְׁבַעוּלָם לְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וּבְיִדְאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ.

סוּף כָּל סוּף אַחַר הִרְעַ בְּיִדְאֵי יְהִיָּה הַטּוֹב, הַעֲקֵר רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ עֲצָמְךָ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְתִדְּוִן אֶת עֲצָמְךָ תָּמִיד לְכַף זְכוּת, וְאֵל תִּאֲשִׁים אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל דְּבָר, אֲשֶׁר זֶה הוֹרֵס אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, כִּי הַמְצַפּוֹן מֵעֵיק לּוֹ, וְנִשְׁבָּר לְבוֹ וְנוֹפֵל רוּחוֹ לְגַמְרֵי, וְנִכְנָס בּוֹ עֲצָבוֹן וְדַפְאוֹן וְכוּ'. עַל-כֵּן עֲשֵׂה מַה שֶׁתַּעֲשֶׂה לְשִׂמְחַת עֲצָמְךָ, וְלִהְרַחֵיב דַּעְתְּךָ בְּכֹל דְּבָר.

חֲמַדַּת לְבָבִי! עֲקֵר הַתְּפִלָּה צְרִיף תָּמִיד לְהִיּוֹת, שְׂאֲזֹכָה לְהַפְלִיל בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאֲזֹכָה לְטַהֵר וְלְזַכֵּךְ אֶת נַשְׂמָתִי, וְאֲזֹכָה לְבֹא אֶל תְּכֵלִיתִי הַנִּצְחִית עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ו' קנח.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי וַיִּשְׁלַח, י"ב כִּסְלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה לְהַבְּחוֹר, שׁוֹתָה מִיָּמֵי הַבְּנַחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח נְצָחִים.

אֶת מַכְתְּבְּךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

נָא לְהַשְׁלִים עִם עֲצָמְךָ, וְלְהַשְׁלִים עִם הַמְצָב, וְאֵל תִּאֲשִׁים אֶת עֲצָמְךָ, וְשִׁלָּא יְהִרֵס אוֹתְךָ הַמְצַפּוֹן, וְאֲזוּ בְּיִדְאֵי תִהְיֶה לְךָ רְפוּאָה שְׁלָמָה, וְתִחְזֹר לְגַמְרֵי לְבְרִיאוֹתְךָ הַשְׁלָמָה בְּקִרְוֹב.

רְאֵה לוֹמַר בְּכֹל יוֹם הַעֲשֵׂרָה מְזִמּוֹרֵי תְהִלִּים שֶׁגָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ

אֲשֶׁר ו' קנט בְּנַחֵל רא

י"ל, הַנְּקָרָאִים 'תְּקוּן הַכְּלָלִי', וְתִהְיֶה רַק שְׂמֵחַ, כִּי שְׂמֵחָה הִיא
רְפוּאָה לְכָל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ו' קנט.

וְשָׁלוֹם וּבִרְכָה לְהִיָּקֵר וְהַנְּעֲלֶה ר' ... גְּרוֹ זְאִיר, יְהִי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ
עִמוֹ, וּבְכָל אֲשֶׁר יִפְנֶה יִצְלִיחַ.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׂשִׁי — עֶרְב־שַׁבַּת־קִדְשׁ לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, י"ג כְּסֵלוֹ
ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לִידִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִיָּמֵי הַנַּחֵל, נַחֵל נוֹבֵעַ
מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ זְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּחַ נְצָחִים.
אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

וּגְדֹל הַשְּׂמֵחָה שֶׁהִכְנִסְתָּ בִּי, שֶׁתְּהִלָּה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, נִכְנָסְתָּ
בְּפַעֲלֵיּוֹת בִּיתָר עֹז — לְגִלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֵת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּכָל אֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל, אֵין לְשַׁעַר וּלְסַפֵּר כָּלֵל. כִּי עֲלִיךָ לְדַעַת, אֲשֶׁר עֲנִין רַבְּנוּ ז"ל
מְכַרְח לְהַפְנִס בְּעוֹלָם, עַל אִף גְּדֹל הַצְּרוּת וְהַיְסוּרִים, חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין
וּבְזִיוּנוֹת, שְׂאֲנִי סוֹבֵל זֶה כְּבָר עֲשָׂרִים שָׁנָה — מִשְׁנַת תַּשְׁכ"ה,
מִשְׁלִיחֵי הַבַּעַל־דָּבָר.

אֲבָל לֹא יוֹעִיל לוֹ שׁוֹם דָּבָר, אִוֵר רַבְּנוּ ז"ל מְכַרְח כְּבָר לְהַפְנִס
בֵּין עַם יִשְׂרָאֵל, וְעָלֵינוּ לְמַסֵּר נַפְשֵׁנוּ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוּת בְּעֶסֶק
הַזֶּה. סוּף כָּל סוּף רַבְּנוּ ז"ל עֲזָרְנוּ, וְהֵאִיר בָּנוּ אִוֵרוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּגִלּוֹי
כְּזֶה, אֲשֶׁר עֲדִין לֹא נִתְגַּלֶּה בְּשׁוֹם דּוֹר גִּלּוֹי אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה כְּזוֹ.

וְעַל־כֵּן עָלֵינוּ לְחַזֵּר וּלְשַׁלֵּם לְרַבְּנוּ ז"ל, לְעֹזֵר לְגִלּוֹתוֹ וּלְפָרְסָמוֹ
בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוֹ, וּבְפָרְטִיּוֹת בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר שָׁם הִיְתָה שׁוּאָה
רוּחַנִית, וְעָבְרוּ זְכוּכִים וְצְרוּפִים בְּתַנּוּרֵי הַכְּפִיָּדָה וְהַשְּׂמֵד, רַחֲמָנָא

לצלן. ועל-כן עלינו להשליך נפשנו מנגד, ולא להתפעל משום ברירה שבעולם. כי יש לנו הבטחה מרבנו ז"ל: "אם נעשה בענינו — נצליח מאד" (אויב איר וועט טוהן אין מיין זאך, וועט איר מצליח זיין).

ועל-כן כשיש לנו את ברכת רבנו ז"ל, מה לנו להתפחד מאילו מצרעים וערב-רב המתערבים בינינו? עלינו לעשות כל מיני פעולות שבעולם, לגלות ולפרסם בארץ ישראל את דעתו האמתית של רבנו ז"ל, אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך, וצריכים לדבר עמו יתברך בתמימות ובפשטות גמורה כאשר ידבר איש עם רעהו. וכל מה שעוסקים בזה, יותר נפטרים מהצרות והיסורים שלו, כי אי אפשר להפטר מכל הצרות והבלבולים, רק על-ידי שיחה בינו לבין קונו בתמימות ובפשטות גמורה, אשר זהו חרבו של משיח.

וראי לפרסם את העצה הזו בכל מקום ומקום וכו' וכו', אבל הכל בשקל וכישוב הדעת וכו', והוא כדרך שלמדת אצלנו, אשר יכולים לגור בזה העולם דיקא עם אשה ועם ילדים, ואף-על-פי-כן יכולים להיות דבוקים בו יתברך בדבקות אמת, ולהרגישו יתברך תמיד על פניו. אשרי מי שיזכה לשמע זאת!

על-כן, אהובי, אחי היקר! אל תהיה בטלן כלל, ותראה לעסק רק בנקדתך — לדבר עם כל מי שזכנס ב"היכל-הקדש". וידוע לנו ממוהרנ"ת ז"ל: כשיש לאנשי שלומנו מקום להפגס בו, זה עולה על הכל. ובפרטיות לך, כן תהיה לך קביעות לדבר רק בלישיבה, וכשתבוא לביתך — תהיה לך מנוחה, ותוכל להיות עם אשתך והילדים, וכשיבוא מישהו, תאמר לו שיבא במשך כל היום להישיבה, וכה תהיה לך מנוחה — בגשמיות וברוחניות.

העקר ראה להיות בשמחה עצומה על נעם חלקך, אשר בנחל שם גורלך, וחזק ואמץ מאד מאד להרחיב את גבולי הקדשה, ואני מקנה להשם יתברך, אם תהיה חזק בזה תצליח — ברוחניות ובגשמיות. והעקר ראה לקרב נשמות גדולות, שהם ענפים עבים וגדולים, שבהם תלויים עוד מאות ענפים, ואשר על כל ענף תלויים

אֲלֵפִים וְרַבּוּת עֲלִים שֶׁהֵם נְשָׁמוֹת וְכוּ' וְכוּ', וּכְשֶׁתִּקְרַב אוֹתָם, מִמִּילָא יִתְקַרְבוּ כָּלָם.

נָא וְנָא לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְגַדֵּל וּלְפָרְסָם אֶת שֵׁם הַצְּדִיק הָאֵמֶת הַבּוֹנֶה "הַיְכַל-הַקֹּדֶשׁ" בְּקֶרֶב רְחוֹקִים (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נט), אֲשֶׁר בְּהַתְגַּלוּתוֹ מִמִּילָא יִגְדַּל שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ מְשַׁתָּף בְּשְׁמוֹ (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן סו); וְהַפְּרָסוּם צָרִיךְ לִהְיוֹת בְּהִרְחָבָה גְּדוֹלָה וְלֹא בְּצַמְצוּם כָּלָל.

וְיָדוּעַ וּמְפָרְסָם פְּתַגְמוֹ שֶׁל ה'צִמְח צְדִיק': "חֲזָקָה עַל תַּעֲמוּלָה, שְׂאִינָה חוֹזֶרֶת רִיקָם". וְאִף שֶׁהַתְחִלָּה הִיא בְּצַעַר גְּדוֹל עַד מְאֹד מְאֹד, כִּי זֶה לִי כֶּבֶד עֲשָׂרִים שָׁנָה, שְׁנֹשְׁפֹךְ דְּמֵי כַּפַּיִם, וּבִפְרֻטוֹת בְּפָנִים, עַל-יְדֵי כַּמָּה מְצַרְעִים וְחִיּוֹת הַטּוֹרְפוֹת, אֲכָל כַּחוֹ שֶׁל רַבְּנוֹ ז"ל גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד, וְעוֹלָה עַל הַכֹּל. וּכְבֹר אָמֵר: "נִצְחָתִי וְאֲנִיצֵחַ".

אִךָ יֵשׁ חִזְיָה קְטַנָּה מְאֹד, שֶׁנִּקְרָאת בְּלִשׁוֹנֵנוּ סְקָאֲנָג (רִיחָן), אִף שֶׁהִיא קְטַנָּה מְאֹד כְּחַתּוּל, אִךָ מוֹצִיאָה רִיחַ רַע כְּזֹה, עַד שֶׁכָּל מִי שְׁעוֹמֵד שָׁם בְּסִמוּךְ — צָרִיךְ לְבָרַח, כִּי אִי אֶפְשָׁר לַעֲמֹד שָׁם מִהָרִיחַ הָרַע. וְאֶפְלוּ חִיּוֹת אַחֲרוֹת בּוֹרְחוֹת מִמֶּנָּה. וְכִמוֹ-כֵן אֵלוּ הַמִּתְנַגְּדִים עָלַי, הֵם בְּדַוִּיק כְּדִגְמַת הַחִזְיָה קְטַנָּה, שְׂאִין לָהּ שׁוּם כֹּחַ כָּלָל, אִךָ הַבְּאִישׁוֹ אֶת הָרִיחַ כָּל-כֶּף וְכוּ', עַד שֶׁקִּשָּׁה לְהִתְקַרֵּב. אִךָ, תְּהִלָּה לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, יֵשׁ עַל זֶה עֲצוּת, כִּי אָנוּ נֹשְׁפֹךְ כָּל-כֶּף הַרְבֵּה בְּשָׂמִים, שֶׁהוּא אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁיִּתְבַּטְּלוּ לְגַמְרֵי, כִּי הַקְּלָפוֹת מִתְעוֹרוֹת מְרַב אוֹר. וְעַל-כֵּן עָלִינוּ לְגַלוֹת וּלְפָרְסָם רַק אֶת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּגִלּוֹי כְּזֹה, עַד שֶׁיִּתְבַּטַּל הָרִיחַ רַע שֶׁלָּהֶם.

חֲמַדַּת לְבָבִי! הַעֲקֹר רְאֵה לִהְיוֹת חֲזָק וְאֲמִיץ מְאֹד מְאֹד, וְתָמִיד תִּתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְתֹאִיר אֶת זֶה גַּם בֵּיתֵךְ הַמְּקַנְבִים. וְזֶה עֲקֹר הַשְּׂמִירָה מִהָרַע, שֶׁלֹּא יִתְאַחַז בּוֹ מְאֵלוֹ הַמְּקַנְבִים, כַּמּוּבָא בְּהַתּוֹרָה "הַיְכַל-הַקֹּדֶשׁ", עֵין שָׁם.

וְעַלֶּיךָ לְדַעַת, כִּי עַל-יְדֵי רַבּוּי תְּפִלָּה וְהַתְּבַדְּדוֹת תִּזְכֶּה לְאֵט לְאֵט לְצֵאת מִגְּשָׁמִיּוֹת גּוֹפֶךְ, עַד שֶׁיִּתְהַפֵּךְ אֶצְלֶךָ הַגּוֹף וְהַחֲמֹר

לְנִשְׁמָה וּלְצוּרָה, וְתִהְיֶה דְבוּק בְּחַי הַחַיִּים, וְתִמִּיד תִּיַחַד יְחוּדִים קְדוּשִׁים, וּמִחֲשַׁבְתֶּךָ תִּכְלַל לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְתִמְשִׁיךְ עָלֶיךָ עֲרֻבוֹת נֶעַם זִיו אֹרֹךְ יִתְבַּרְךָ דְרָךְ כָּל הָעוֹלָמוֹת עַד שְׂרֵשׁ נִשְׁמָתֶךָ, וְתִזְכֶּה לְגִלּוֹי נְבוּאָה וְרוּח־הַקֹּדֶשׁ וְכוּ', בְּהִכָּנֶה שֶׁל קִדְשָׁת שְׁבַעַת הַנְּרוֹת וְכוּ'.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמֶךָ...

הַשִּׁיחוֹת כְּכֹר מְדַפְיִסִים בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

ו' קס.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׂשׂוּי — עֲרֵב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדֵּר וַיִּשְׁלַח, י"ג כֶּסֶל ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לִיְדִיד נִפְשֵׁי הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִימֵי הַנְּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח נִצָּחִים.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

שְׂמַחְתִּי עַד מְאֹד מִהַפְעִילוֹת שְׁלֶךָ, שְׂאֵתָה עוֹסֵק לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם אֵת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרְךָ וְשֵׁם הַצְּדִיק בְּעִירָה יִבְנֵאל, אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֵי חֵלְקֶךָ.

וְאוֹדוֹת גְּדֹל הַמְּנִיעוֹת וְהַעֲפוּבִים שְׂמַחְפֶּשֶׁטִים עָלֶיךָ, זֶה סִימָן שֶׁהַכֹּל מִצַּד הַקְּדוּשָׁה, כִּי אִם הִיָּה הוֹלֵךְ בְּנִקְלָה, הִיוּ צְרִיכִים לְחַקֵּר עַל זֶה, כִּי כָּל דְּבַר קְדוּשָׁה, מְכָרַח לְעֵבֶר דְרָךְ צֶעַר וְעִגְמַת נִפְשָׁה. כִּי בְּאֲמַת בְּגִשְׁמִיּוֹת, פָּרִי מְסַבֵּב עִם קִלְפָּה, וְהִיא שׁוֹמְרַת אֵת הַפָּרִי, כְּמוֹ־כֵן כָּל צְדִיק וְדָבָר שֶׁבְּקִדְשָׁה מְסַבֵּב עִם קִלְפוֹת, שֶׁהֵם אֲנָשִׁים רְשָׁעִים, קוֹצִים הַדּוֹקְרִים אֵת הַשׁוֹשְׁנָה, וְהִיא נִשְׁמְרַת עַל־יְדֵי־זֶה, וְכֵן הִיא נִכְנָסַת בְּתוֹךְ עֲצָמָה.

אָחִי, אָחִי הַיְקָר! כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ שֶׁל הַקְּדוּשָׁה־בְּרוּךְ־הוּא,

וּצְרִיכִים רַק לְגַלוֹת מְכַל דְּבַר אֶת הַפְּנִימִיּוֹת שֵׁישׁ בְּכָל דְּבַר, שֶׁהוּא
 עֵצָם אֲלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ. אִם תִּגְלֶה רַק אֶת הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, אֲזוּ לֹא
 תִּהְיֶה לָךְ שׁוּם מַחְלָקֶת, חֵס וְשְׁלוֹם, עִם הָרַב הַמְּקוּמִי, אֲדַרְבֵּה,
 עֲגִיגִינוּ הוּא לֹא לְהַשְׁתַּלֵּט עַל שׁוּם בְּרִיָּה, וְלֹא לְחַפֵּץ — לֹא כְּבוֹד
 וְלֹא כֶּסֶף — שׁוּם דְּבַר, רַק לְגַלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ
 יִתְבָּרֵךְ.

וְדַבֵּר זֶה בְּנֻדְאֵי לֹא יִפְרִיעַ ... אֲנִי מְקַנְהָ שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה שׁוּם רִיב
 בֵּינֵיכֶם, חֵס וְשְׁלוֹם.

וְכֵן מִצַּד אַחֲזִינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַדְּרִים שָׁם, רְאֵה רַק לְגַלוֹת וּלְפָרְסָם
 לָהֶם אֶת שְׁמוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְהוּא יִתְבָּרֵךְ נִקְרָא שְׁלוֹם (עֵין שְׁבַת י.), וּבְנֻדְאֵי
 תִּתְבַטֵּל מִמֶּךָ כָּל הַמַּחְלָקֶת סוּף כָּל סוּף, וְיִתְגַּלֶּה הַשְׁלוֹם הָאֲמִתִּי,
 שֶׁהוּא שְׁמוֹ הַקְּדוּשׁ יִתְבָּרֵךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

הָרַב ... גֵּרוֹ יְאִיר, בְּקֶר אֲצָלִי אֶתְמוּל, וְסִפְרִתִּי לוֹ מִמֶּךָ, וְהוּא
 אָמַר לִי שְׁכַל מַה שֶׁתְּצַטְרֵף אֵיזָה עֲזוֹר הוּא יַעֲזוֹר לָךְ, עַל-כֵּן תִּתְקַשֵּׁר
 עִמּוֹ*.

ו' קסא.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבַת-קִדְשׁ לְסֹדֵר וַיִּשְׁלַח, י"ד כֶּסֶלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב.

לְנֶכּוֹן קִבְלֹתִי אֶת מִכְתְּבֶךָ.

וְהִנְנִי מְבַרֵךְ אֶתְכֶם בְּבִרְכַּת מִזֵּל טוֹב, וְתִזְכּוּ לְבָנוֹת בֵּית חֲדָשׁ,
 בֵּית גְּאֻמָּן, עַל-פִּי דְרָכֵי הַתּוֹרָה וְהִירָאָה וְהַשְׁמָחָה, וְתִצְלִיחוּ בְּחַיֵּיכֶם,

* מִכְתָּב זֶה שֶׁלַח הַמַּחְבֵּר לְאָחֵד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שֶׁהָיָה גֵר בִּיבְנֵי-אֵל, וּמִכָּאֵן הַתְּחִיל הַעֲגוֹן
 לְהַתְרַקֵּם בְּרַעֲיוֹנוֹ — לְבוֹא לְגוֹר וּלְהַתְּגוֹרֵר בִּיבְנֵי-אֵל, וּכְשֶׁהִלָּה כָּתַב וְהִתְלוֹנֵן מַה שֶׁעוֹבֵר
 עָלָיו שָׁם, כָּתַב לוֹ מִכְתָּב זֶה, וְהִזְתָּה זֶה הַתְּנוּצָצוֹת רִיחֵ-הַקְּדוּשׁ, שֶׁהִרַע הַמְּקוּמִי וְתִחִיל
 לְחַלֵּק וְכוּ'.

ותזכו להקים דורות ישרים, חיים וקיימים, שיהיו לאות ולמופת בעזרתו יתברך.

חסדי השם יתברך, שהזמין לך חתן מצין במדות טובות, מצין בתורה ויראת שמים, ולמד כמה שנים רצופות בהתמדה יוצאת מן הכלל, אשר כמעט אין נמצא בחור כזה. יעזר השם יתברך שתזכי להיות לו לעזר גם אחר החתונה, שיוכל לישב וללמד התורה הקדושה בהתמדה רבה, והוא יהיה לך לעזר בגשמיית, שיהיה לך מקל טוב אצלו, ולא יחסר לך מאומה.

אודות ההזמנה לחתונה, תאמיני לי, שמאד מאד אני רוצה להשתתף בשמחתכם, שהיא באמת גם שמחתי, כמו שהשם יתברך יודע זאת, אך לי ההכרח להיות בארץ ישראל בשבוע פרושה בשלח, מיום ראשון עד יום חמישי, מה' שקט עד ט' שקט בערב, ועל-כן אם תוכלו לסדר בזמן ההוא, היתה שמחתי כפולה מאד מאד.

העקר לא להתבלבל משום דבר, יתן השם יתברך אצלכם הששון והשמחה תמיד, והוריקם ירוו מפם רב נחת דקדושה תמיד.

המאחל לכם.

ו' קסב.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר וישלח, י"ד כסלו ה'תשמ"ה.

שלום רב להאברהם היקר לי מאד, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי.

מאד מאד שמחתי לשמע הבשורות טובות, שאתה מבשר לי היכן שאתה מפיץ את ספרי רבנו ז"ל, וכזה אתה מקרב את הגאולה, אשריך ואשרי חלקך! ראה להתמיד בדבר זה מאד מאד, כי אין למעלה מזה.

מה אמר לך! ראוי לנו לשמח, שזכינו בדרך הזה לגלות ולפרסם רבי רחמן, רבי נפלא בזה, תהלה להשם יתברך, שאין אנו חולקים עליו, ולא עוד אלא שגם אנו עוסקים בהפצת אורו ונדעתו בעולם, בזה לבד ראוי לנו לשמח הרבה מאד מאד.

העקר ראה לא לדאג, כי בודאי יתהפך הכל לטובה, ויהיו לך, בעזרתו יתברך, בנים חיים וקיימים, ראה לשמח את אשתך בכל מיני אפנים וכו', העקר שתהיה תמיד בהרחבת הדעת, ובזכות זה תזכה לבנים זכרים; כי העקר תלוי בשמחת האשה, ושלא תהיה במתח, בעצבנות ובדכאון, חס ושלום.

אודות שאתה רוצה להוציא מהספר "אריך אפים" ענין שלום-בית, ולהדפיסו בקונטרס מיוחד, וכן ללקט משאלות ותשובות "אשר בנחל", לדעתך, זה אינו נחוץ, כי בקרוב יגמר אצלי ספר גדול, ושמו: "שלום-בית", ויש בו עשרה פרקים, וכל פרק יש בו עשרה סעיפים, והוא, תהלה להשם יתברך, ספר נפלא עם הקדמה ארכה.

אך יען שעוררת אותי בענין זה, אמרתי לחבר עכשו כמה קונטרסים קטנים בנושא זה של שלום-בית, והוא כדגמת הקונטרסים שנדפסו על אמונה, ומהתעוררותך התחלתי עכשו לכתב קונטרס "שלום בביתך", אקווה שמחר יגמר, ואשלח לך להדפיסו ולהפיצו.

אחי היקר! כשאדם מבזה אותך — שתק, ואל תענה, כי זהו עקר תקינה לתקן את מעשיך — שתשמע חרופין וגדופין, ומי שהוא עו פנים נגדך, יקבל ענשו מן השמים, כי ירד עליו הגיהנום עוד בזה העולם, ויסבל צרות ויסורים מרורים, אבל אתה מצדך אל תעשה שום פעלה נגדו.

הדורש שלומך...

מאד מאד אבקש אותך לראות לשלם את כל החובות להיקר והנעלה ... גרו יאיר, כי שעתא דחיקא ליה, ואם לא יהיה לו כסף,

יהיה לו ההכרח להפסיק להדפיס, וזה חבל מאד מאד, כי אין כמהו בכל אנשי שלומנו שמדפיס פל-כף יפה.

אם מדברים מרבנו ז"ל, אזי ממשיכים אותו אצלנו, ומדבקים את עצמנו עמו, כמובא בלקוטי-מוהר"ן (חלק א', סימן יב): צדיקים שפבר הלכו לעולמם, פשאנו לומדים תורתן, על-די-זה נתדבק רוחם ברוחנו, עין שם. וכן הוא הדבור — פשמדברים מהם, ממשיכים אותם אלינו. אשרי מי שידבר בכל יום מרבנו ז"ל, וימשיך אותו בזה העולם!

ו' קסג.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר וישלח, י"ד פסלו ה'תשמ"ה.

שלום רב להאברהם היקר לי מאד, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לגצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי.

ראה לשמח את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ובפרטיות עם איזה נגון, פאשר הזהירנו רבנו ז"ל לנגן לעצמנו איזה נגון, אפלו שאינו יודע היטב את הנגון, יראה להחיות את עצמו עם נגון. והעקר לראות שיהיה הנגון אצלו תמיד נגון חדש, וזה יעורר אותו לחזר אליו יתברך, ויכניס בו זריזות וחשק וכו', פי להפוך — העצבון והמרירות גורם לעצלות, ואין לו חשק וכו', וזה פבר ממילא מביא אותו אל גאוף, לחשב תמיד רק מנאוף ודברים מגנים, כי הקלפה הזו נדבקת דיקא בעצב ובמי שמבטל זמנו וכו', מה שאין פן מי שהוא איש שמת, הוא תמיד זריז, ואין לו זמן לחשב מפל זה, אזי ממילא לא פא אל הרע וכו'. עליך לדעת פי תענוג תמידי אינו תענוג, ועל-פן צריכים תמיד לחדש פינו לבין עצמו נגונים חדשים דיקא.

וראיתי ענין נפלא מרבנו ה'צמח צדק' ז"ל, שמביא הטעם —

לְמָה בְּנֵי יִשְׁמַעֵאל מַחִיִּים עֲצָמָם דִּיקָא מְנַגּוֹן שֶׁל מְרִירוֹת וּבְנֵי אָדוּם
מַחִיִּים עֲצָמָם דִּיקָא מְנַגּוֹן שֶׁל שְׂמֻחָה? כִּי הִנֵּה יִשְׁמַעֵאל יוֹצֵא
מֵאֲבָרָהֶם, שְׁשָׁם הוּא חֶסֶד, וְעַל-כֵּן אֶצְלָם חֶסֶד אֵינוֹ חֲדוּשׁ, וְעַל-כֵּן
נִגּוֹן שֶׁל חֲדוּהָ אֵינוֹ מְעוֹרָר אוֹתָם, כִּי תַעֲנוּג תְּמִידֵי אֵינוֹ תַעֲנוּג, מַה
שָׂאִין כֵּן כְּשִׁמְנֻגִים נִגּוֹן שֶׁל מְרִירוֹת, שְׂזָה הַפּוּף הַחֶסֶד, אִזּוֹ דִּיקָא
מְקַבְּלִים מְזָה חַיּוּת, כִּי זֶה תַעֲנוּג חֲדָשׁ. וְלֵהפּוּף — אָדוּם יוֹצֵא
מֵיִצְחָק, שְׁשָׁם הוּא גְבוּרָה, וְעַל-כֵּן אֶצְלָם גְבוּרָה אֵינוֹ חֲדוּשׁ, וְעַל-כֵּן
נִגּוֹן שֶׁל מְרִירוֹת אֵינוֹ מְעוֹרָר אוֹתָם, כִּי תַעֲנוּג תְּמִידֵי אֵינוֹ תַעֲנוּג,
מַה שָׂאִין כֵּן כְּשִׁמְנֻגִים נִגּוֹן שֶׁל חֲדוּהָ, שְׂזָה הַפּוּף הַגְּבוּרָה, אִזּוֹ דִּיקָא
מְקַבְּלִים מְזָה חַיּוּת, כִּי זֶה תַעֲנוּג חֲדָשׁ, וְהֵבֵן לְמַעֲשֵׂה.

כָּל אָדָם צָרִיךְ לְנַגֵּן לְעֲצָמוֹ נִגּוֹן שֶׁהוּא הַפּוּף טַבְעוֹ, וְדִיקָא דְבָר
זֶה יַחֲדָשׁ בּוֹ אוֹר וְחַיּוּת חֲדָשָׁה, וְיַתְעַנֵּג בְּעַרְבוּת נְעִימוֹת זֵיו הַשְּׂכִינָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

מָאד מָאד אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שְׂתִרְאֶה לְשָׁלֵם אֶת כָּל הַמַּעוֹת ל... גְּרוֹ
יְאִיר, וְאֵל תִּתְחַמַּק מְזָה, כִּי אֵלוֹ מַעוֹת שֶׁל רַבְּנוֹ ז"ל, וְיִהְיֶה לְךָ עֲנֹשׁ
גְּדוֹל עַל כֵּךָ, כִּי בַעֲטוּיְךָ יִהְיֶה הַהֶכְרַח לְהַפְסִיק לְהַדְפִּיס אֶת הַסְּפָרִים,
חַס וְשָׁלוֹם, כִּי הַחֹבוֹת שֶׁלוֹ חוֹנְקִים אוֹתוֹ כָּכֵר. לְכֵן אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ
מָאד מָאד בְּכָל מִינֵי בְקָשׁוֹת, שְׂתַעֲשֵׂה מַה שְׂתוּכַל, הָעֵקֶר לְשָׁלֵם לוֹ
אֶת כָּל הַחֹב שֶׁלְךָ, וְחַלְּךָ יוֹמָם וְלַיְלָה לְאַסֵּף כֶּסֶף, הָעֵקֶר לְשָׁלֵם לוֹ
אֶת הַחֹב, שֶׁהוּא חֹבוֹ שֶׁל רַבְּנוֹ ז"ל. וּמֵהַיּוֹם וְהַלָּא אֶסוּר לְךָ
לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּשׂוּם אַפֵּן בְּמַעוֹת שֶׁל הַסְּפָרִים עַל עֲסָקֵי פְּרִנְסוּתְךָ וְכוּ',
אִם אַתָּה צָרִיךְ פְּרִנְסָה — תִּלְךָ וְתִנְקָה בֵּיבִין וְחֲצֵרוֹת וְכוּ', וְכוּ', אֲבָל
אֵל תַּעֲשֵׂה פְּרִנְסָה מִסְּפָרֵי רַבְּנוֹ ז"ל. וְאֵנִי בְּאִתִּי לְעַקֵּר דְּבָר זֶה,
וּבְשִׁבִיל זֶה אֵנִי מִפְּיֵן סְפָרֵי רַבְּנוֹ ז"ל כָּל-כֵּךָ בְּזוּל, וְרַק מִבְּקֵשׁ מֵאָדָם
צְדָקָה, וְנוֹתֵן לוֹ בְּמַתָּנָה סֶפֶר, שְׂיִתֵּן כַּמָּה שְׂיִתֵּן, הָעֵקֶר שְׂיִתֵּן מִשְׂהוֹ
לְצְדָקָה, וְהוּא מְקַבֵּל אֶת הַסְּפָר, וְאַחֲרֵי-כֵן אֵנִי מְשַׁלֵּם אֶת דְּמֵי הַסְּפָר,
וְיִתֵּר הַמַּעוֹת אַתָּה יְכוֹל לְקַחַת בְּשִׁבִילְךָ, כִּי אַתָּה בְּכָלֵל עָנִי וְכוּ',
אֲבָל אֶת מַחִיר הַסְּפָרִים מְכַרְחִים לְשָׁלֵם, וּמְכָל שֶׁכֵּן הַחֹבוֹת, כִּי זֶה

מעוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ ו"ל, וְאָסוּר לְשַׁחַק בְּזוֹה כָּלֵל. וְתַלְמִידוֹ ר' שְׁמַעוֹן
נַעֲנֵשׁ בְּעֵבוֹר זֶה, כִּידוּעַ אָצְלוֹנוּ, עַל־כֵּן רָאָה לְצִיַּת אוֹתִי בְּזוֹה.

ו' קסד.

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי־שִׁבְת־קִדְשׁ לְסִדְרׁ וַיִּשְׁלַח, י"ד כִּסְלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לִידִידֵי, אֲהוּבֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנְּחַל, נַחַל
נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחַ נְצָחִים.

מְאֹד מְאֹד אָנִי מִתְנַעֲנֵעַ לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ, וְשְׁלוֹם הַיְלָדִים שְׁלָךְ
וּמִשְׁפַּחְתְּךָ, מֵאַחַר שְׁאַהֲבָתְךָ תְּקוּעָה בְּלִבִּי מְאֹד. וְכֵן תּוֹדִיעֵנִי מֵהַ
שְׁלוֹם הַזּוּג שֶׁהִבֵּאתָ אֵלַי לִיבְנָאֵל, אֲשֶׁר צָרִיכִים לְהַפְקֵד בִּישׁוּעָה,
בְּזֵרַע שֶׁל קִמָּא.

הַקְּרוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יִצְלִיחַ בְּרַכָּךְ, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה תִצְלִיחַ,
וְתִשָּׂא חַן בְּעֵינַי כָּל רוּאֵיךָ, וְתִזְכֶּה לְשְׁלוֹם־בַּיִת, וּלְשְׁלוֹם בֵּין הַיְלָדִים,
וּלְשְׁלוֹם בְּפָרְנִסְתְּךָ.

תִּכְתַּב לִי, אִם קִבַּלְתָּ כָּבֵד "לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, וְאִם לֹא — אֶרְאֶה
לְשַׁלַּח לְךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה, וּמֵאַחַל לְךָ כָּל טוֹב.

ו' קסה.

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי־שִׁבְת־קִדְשׁ לְסִדְרׁ וַיִּשְׁלַח, י"ד כִּסְלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְהַאֲבָרְךָ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנְּחַל, נַחַל נוֹבַע
מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחַ נְצָחִים.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי, וְשִׁמְחֵתִי מְאֹד מְאֹד עַל שְׁנִתְעוֹרָר
לְכָךְ לַחֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

אֲשֶׁר ו' קסג בַּנְחַל רִיא

עֲלֶיךָ לְדַעַת, פִּי הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵג אֶת עוֹלָמוֹ בְּהַשְׁגָּחָה נִפְלְאָה, וְהַכֵּל אֱלֹקוֹת גָּמוּר הוּא, הֵן דּוֹמֵם (הָאֲבָנִים וְהַעֲפָר וְכוּ'), הֵן צוֹמֵחַ (הָאֵילָנוֹת וְהַעֲשָׂבִים וְכוּ'), וְהֵן חַי (כָּל מִינֵי בְּעֲלֵי חַיִּים וְכוּ'), וְהֵן מְדַבֵּר (כָּל מִינֵי בְּנֵי-אָדָם), וּמִי שֶׁרַק מִטָּה אֲזָנּוֹ לִשְׁמַע וְעֵינָיו לִרְאוֹת, יְכוּל לִרְאוֹת וְלִשְׁמַע פְּלֵאֵי פְּלֵאוֹת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, עַד שֶׁהַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים מוֹצֵאִים אֱלֹקוֹת מִכָּל דְּבָר, וְשׁוֹמְעִים וְרוֹאִים נִסְתָּרוֹת, אֲשֶׁרֵיהֶן וְאֲשֶׁרֵי דְבִקְיָהֶן!

הִנֵּה מַה שֶׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ וְעַל אִמְךָ וְכוּ', הֵיטֵב הַזְכַּרְתָּ אֶת הַפְּסוּק (תְּהִלִּים מֵב, ח): "תְּהוֹם אֶל תְּהוֹם קוֹרֵא", פִּי רִשְׁ"י אוֹמֵר (שֵׁם) עַל פְּסוּק זֶה: 'צָרָה קוֹרֵאת לַחֲבֵרְתָּהּ'; הֵינּוּ יֵשׁ אָדָם שֶׁצָּרָה אַחַת מוֹשֶׁכֶת לַצָּרָה שְׁנֵיָהּ וְכוּ', אִךְ אֲסוּר לְהִתְיַאֵשׁ, פִּי גְדוֹל ה' וּמְהֻלָּל מְאֹד, וְהוּא עוֹשֶׂה וַיַּעֲשֶׂה נִסִּים בְּכָל עֵת וְנִרְגַע.

עֲלֶיךָ לְדַעַת, פִּי רְפוּאֵת אִמְךָ הִיָּקְרָה תְלוּיָהּ רַק בָּךְ, כְּפִי שֶׁתַּחֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה אֲמַתִּית אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, בְּהִנָּחַת תְּפִלִּין בְּכָל יוֹם וְיוֹם, בְּשִׁמְרַת שַׁבָּת, בְּאֲכִילַת מֵאֲכָלִים כְּשָׂרִים וּבְשִׁמְרַת טְהוֹרַת הַמִּשְׁפָּחָה, לְהִזְהָר מִהָעוֹן הַחֲמוּר שֶׁל גְּדָה.

הַעֲקֵר רְאֵה לְהִיּוֹת זֶהִיר בְּאֲמִירַת פְּרָקֵי תְּהִלִּים בְּכָל יוֹם, וְתִשָּׂה אֲזַנְיָךְ מַה שֶּׁפִּיךָ מְדַבֵּר, פִּי רַבְּנוּ וְ"ל גְּלָה לָנוּ, שֶׁמַּעֲלַת אֲמִירַת תְּהִלִּים הִיא עַד אֵין סוּף, וּמִמְשַׁכֶּת יְשׁוּעוֹת וּרְפוּאוֹת, וּמִמְתַּקֶּת כָּל הַדִּינָיִם וְהַצָּרוֹת מִן הָאָדָם, וּפּוֹתַחַת לוֹ שְׁעָרִים חֲדָשִׁים לְשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמִקְשָׁרַת אוֹתוֹ אֶל שְׂרָשׁוֹ הַנִּצְחִי.

חֹזֵק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד.

הַמְּאֵחַל לָךְ הַצְּלָחָה בְּכָל הָעֲנֻנָיִם, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְגַּה תְּצַלִּיחַ. הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

עֲקֵר נִסְיוֹן הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה הוּא עַל נִקְדַּת הַשְׁמַתָּה, פִּי דְבָר זֶה בָּא לוֹ בְּכַבְדוֹת יוֹתֵר מִכָּל הָעֲבוּדָה שֶׁבְּעוֹלָם.

ריב אָפּר ו' קסו בַּנְחַל
ו' קסו.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת־קֶדֶשׁ לְסֹדֵר וַיִּשְׁלַח, י"ד כִּסְלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְהַאבְרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחֲל, נַחַל נוֹבֵעַ
מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרֵי יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצֵחַ נֹצְחִים.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

וְשִׂמְחָתִי מְאֹד מְאֹד לְשִׁמְעַ שְׂאֵתָה שְׂמַח, רָאָה לְהַמְשִׁיךְ אֵת
הַשְּׂמִיחָה גַם עַל אֲשֵׁתְךָ, כִּי אֲשֶׁה — בַּעֲלָה מְשִׁמְחָה (ראש השנה ו:),
וְלֹאֲשֶׁה צְרִיכִים הַרְבֵּה סִבְלָנוֹת, וּבִפְרָטִיּוֹת כִּי הַרְבֵּה הַרְבֵּה עוֹבֵר
עָלֶיךָ, וְצְרִיכִים לְדוֹן אוֹתָהּ תָּמִיד לְכַף זְכוּת בְּכָל פְּרָט וּפְרָט וְכוּ',
וְלֹהֲסַתְפֹּל עָלֶיךָ תָּמִיד רַק בְּעֵינַי שֶׁל רַחֲמִים וְחֹסֵד, וְלֹא לְחַפֵּשׂ אֲצִלָּה,
חֵס וְשְׁלוֹם, חֲסוּרוֹנוֹת.

מָה אִמַּר לָךְ! אֵינִי עוֹד שְׂמִיחָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזֶּה, שְׂבִתְךָ
הַדַּחְקוֹת שְׁלָנוּ נִזְכָּה לִידַע מְרַבִּי אֶמֶת כְּזֶה, שֶׁהוּא הַנַּחֲמָן הָאֲמִתִּי,
בֵּן הַשְּׂמִיחָה הָאֲמִתִּי, אֲשֶׁר בְּבִיאַת מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ יִשְׁמַח בְּשִׁלְמוֹת
אֵת כְּלָלִיּוֹת יִשְׂרָאֵל.

עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי כְּמוֹ שְׂצִרִיכִים לְעַבֵּד עַל כָּל מְדָה וּמְדָה, עַד
שְׁקוֹנִים אֵת הַמְּדָה הַהִיא, כְּמוֹ-כֵן צְרִיכִים לְעַבֵּד עַל מִדַּת הַשְּׂמִיחָה,
שֶׁהִיא הַמְּדָה שְׂבָה כְּלוּלוֹת כְּבָר כָּל הַמְּדוֹת טוֹבוֹת, כִּי כְּשֶׁאָדָם
בְּשִׂמְחָה — זוֹכֵה לְהִרְחִיב הַדַּעַת, וּכְשֶׁדַּעְתוֹ מְרַחֶבֶת בְּרַחְבוֹת, הוּא
יְכוֹל לְסַבֵּל כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, וְשׁוֹחֵק מֵהַכֹּל.

נָא וְנָא לְהִיּוֹת תָּמִיד רַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, כִּי מָה אֵתָה יוֹדַע מַה
שְׂרוּצָה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לַעֲשׂוֹת מִמֶּךָ, וְלָמָּה צְרִיךְ לְעַבֵּר עָלֶיךָ
יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת וְהַשְׁלָכוֹת כְּאֵלוֹ? ! בְּנִדְאֵי הַכֹּל נִפְלְאוֹת תָּמִים דַּעִים.

רָאָה לְהִיּוֹת נִזְהָר בְּמַצּוֹת קְרִיאַת שְׁמַע בְּכָל יוֹם וַיּוֹם בְּבִקְרָה
וּבְעָרֵב, לוֹמֵר פְּעָמִים בְּבִקְרָה (בְּשַׁעַת הַקְּרִבָּנוֹת וּבְשַׁעַת בְּרַפְת־קְרִיאַת
שְׁמַע), וּפְעָמִים בְּעָרֵב (מְעָרֵב וּבְשַׁעַת קְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמָּטָה),
וְלוֹמֵר אַרְבַּע פְּעָמִים כָּל הַשָּׁלֵשׁ פְּרָשִׁיּוֹת, כִּי דָּבָר זֶה מְכַנִּיעַ אֵת

קִלְפַת עֶשׂוֹ, שְׁמֵמֵנוּ יוֹצֵא עֲמֶל"ק, הַמְכַנִּים סִפ"ק בְּלֵב הָאָדָם, וְקִרְרִירוֹת וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת וְכוּ'. וְמִי שֶׁנִּזְקָה בְּאִמְרַת קְרִיאַת שְׁמַע וּמְדַקְדָּק בְּאוֹתֵיּוֹתֶיהָ, מְצַנְנִין לוֹ אֶת הַגִּיהֲנוּם עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם, וְאֵינּוּ צָרִיף לְסָבֵל שׁוּם צַעַר וּמְכַאוֹבִים.

וְהַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ יִרְחִיב לָךְ תְּמִיד, וְתִזְכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל אֲמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

אֶת כָּל הַפֶּסֶף לְהַדְפֶּסָה תִּמְסֹר רַק בְּיַדִּי ... גֵּרוֹ יְאִיר, כִּי הוּא הַמְדַפֵּיס עִכְשָׁו.

פַּעַם אַחַת סָפְרוּ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְמוֹהֲרַנ"ת ו"ל, אֲשֶׁר הִש"ף, הִזְיָה לוֹ הַשְּׁבַעַת הַקּוֹלְמוֹס, כִּי הִזָּה בְּגִיל צָעִיר, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן חִבֵּר כָּל-כָּף הַרְבֵּה סִפְרִים. עָנָה וְאָמַר עַל זֶה מוֹהֲרַנ"ת ו"ל: לִי לֹא הִזָּה הַשְּׁבַעַת הַקּוֹלְמוֹס, וְאִם תִּשְׁאַלּוּ אֵיךְ זְכִיתִי לְכַתֵּב כָּל-כָּף הַרְבֵּה סִפְרִים? הַתְּרוּץ הוּא — כִּי שְׁמַרְתִּי מְאֹד עַל הַזְּמַן.

ו' קסז.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְר וַיִּשְׁב, ט"ו כֶּסֶל ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה, יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח לְנֹצָח נְצָחִים.

אֶת מְכַתְּבְּךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

אוֹדוֹת שְׁיֵשׁ לָךְ בְּעִיּוֹת עִם בְּעַל-הַבַּיִת שֶׁל הָעֵבוּרָה וְכוּ', רָאָה לְהִיּוֹת שְׂמֵחַ מְאֹד מְאֹד, וְתִדְבִּיק נִפְשָׁךְ אֵלָיו יִתְפָּרֵךְ, וְתִדַּע שֶׁרַק הוּא בְּעַל-הַבַּיִת הָאֲמֵתִי שְׁלָךְ, וְהַשְּׂמֵחָה וְהַבְּשֻׁחוֹן הַזֶּה יִכְנִיסוּ בְּךָ הַרְחֵבֶת

הדעת ובטחון עצמי, שלא תירא ולא תפחד משום דבר ומשום בריה.

עליך לדעת כי על כל אדם עובר כל יום משברים וגלים, ולרבות גם על בעל-הבית שלך, ועל-כן אם הוא צועק עליך, או שאמה צריך לעשות את מלאכתך בטוב יותר, או שהוא צועק מצד העצבים שלו. ועל-כן אם זה תלוי בך — תשתדל לעשות עבודתך בטוב יותר, ואם הוא אינו צודק, וצועק מצד עצביו — תדע, שגם עליו עובר.

העקר ראה להיות בשמחה ובהרחבת הדעת, ואל תהיה קשור בדעתך אל כל העבודה, העקר תהיה קשור ודבוק בו יתברך.

וכן אודות היגד שלך, ראה רק לשמח אותו וללמד עמו, ובנה מקים מצות עשה של (דברים ו, ז) "ושננתם לבניך", ותחזקהו ותדבר עמו בצורה חיובית, שהוא יודע ויכול וכו', ולא לערוך שום בקרת עליו, כי שום בריה אינה אוהבת שעושים עליה איזו בקרת וכו', אף שהכונה לטובה, צריכים תמיד לדבר באופן חיובי ואפשרי, שבודאי אהה יכול, ותנסה להשלים עצמך יותר.

וכמו-כן כל מה שעובר עליך מאשתך, אל תשים לב לזה כלל, כי אין זה עסקך מה שיש לה עם השכנים וכו'. העקר ראה להדביק עצמך בו יתברך, אשר אין לך טוב יותר מהדבקות בו יתברך, וכך רגע שאדם זוכה לנתק מחשבתו מזה העולם, וחושב ממנו יתברך, הוא מקים מצות עשה של "ודבקת בו", ויחוד ה' וכו' וכו'. וכפי דבקותו בו יתברך ועקירתו מהבלי העולם, כמו-כן זוכה, שנושפע עליו אור נפלא ונורא מאד מאד, ממקום עליון וגבה מאד מאד, אשרי הזוכה להדביק את מחשבתו תמיד בו יתברך.

וזאת רוצה רבנו ז"ל מאתנו, שנוזכה לחשב תמיד רק ממנו יתברך, ויהיה לנו זכרון בעלמא דאתי.

הדורש שלומך...

אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים אוֹמְרִים בְּשֵׁם מוֹהֲרָנִ"ת ו"ל, הַשְּׁלֵשׁ
 נְקֻדּוֹת (הַמּוֹבָאוֹת בְּלִקוּטֵי-מוֹהֲרָ"ן, סִימָן לד), הֵן כְּנֶגֶד הַשְּׁלֵשׁ תְּפִלוֹת:
 "שְׁחֲרִית" — כְּנֶגֶד "נְקֻדַת הַרֵב", "מְנַחָה" — כְּנֶגֶד "נְקֻדַת הַחֶבֶר",
 "מַעְרִיב" — כְּנֶגֶד "נְקֻדַת עֶצְמוֹ", וַיִּכְמוּ שְׁבַמְנַחָה אֵין קְרִיאַת שְׁמַע,
 שֶׁהוּא הַמַּחֲזִין, כְּמוֹ-כֵן לְגַבֵּי נְקֻדַת הַחֶבֶר, אֵין צְרִיכִים שׁוּם מַח, רַק
 לְדַבֵּר עִמּוֹ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת, וְאִזּוּ מִמִּילָא יִתְעוֹרֵר וַיִּקְבֵּל אֶת
 נְקֻדָּתוֹ הַטּוֹבָה.

ו' קסח.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר וַיִּשְׁכַּב, ט"ו כְּסֵלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב, שְׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה יִשְׁיגוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַיְקָר וְהַנְּעֻלָּה,
 שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחֵל, נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ
 יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצַח נְצָחִים.

אֶת מְכַתְּבֶךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמָאֵד מָאֵד שְׁמַחְתִּי לְשִׁמְעַ הַטּוֹב
 מִמֶּךָ.

חֲזַק וְאַמֵץ מָאֵד מָאֵד לִילָךְ בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ו"ל, שְׁמָאֵד מָאֵד
 הַזְהִירְנוּ לֹא לְהַתְעַקֵּשׁ עַל שׁוּם דָּבָר שֶׁהַחֶרֶץ שִׁיְהִיָּה כָּף: הֵן בְּלַמּוּד
 שְׁעוּרִים כְּסֻדְרָן, וְהֵן בְּשָׂאֵר מֵדוֹת טוֹבוֹת, אֵי אֶפְשֶׁר לְהַכְרִיחַ עֶצְמוֹ
 שֶׁהַחֶרֶץ שִׁיְהִיָּה כָּף, כִּי אִזּוֹ יִתְפַּלֵּל לְגַמְרִי. וְהַרְבֵּה פְּעָמִים דָּבָר רַבְּנוּ
 ו"ל מְזָה, וְהַתְּבַטֵּא בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: "מֵעַן הָאֵט גְּאֹרְנִישֵׁט צוֹ טָאָהֵן" (אֵין
 מַה לְעֲשׂוֹת), (עֵין שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן שֵׁה), וְכּוֹנְתוֹ הִיָּתָה עַל דְּרָךְ שְׁאָמְרוּ
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְנַחוֹת צ:): דְּבָרֵי תוֹרָה לֹא יְהִיָּה עֲלֶיךָ חוֹבָה, וְאֵי
 אִתָּה רִשְׁאֵי לְפָטוֹר עֶצְמֶךָ מִהֵן; וּבְכַאֲמַת מִי שִׁיּוֹדֵעַ מַה שְׁעוֹבֵר כִּהְיוּם
 עַל כָּל אֶחָד, הוּא מִבֵּין שְׁעֵצָה זֹה הִיא נִפְלְאָה וְנוֹרָאָה מָאֵד מָאֵד,
 אֲשֶׁרִי שִׁיאֲחֹז בָּהּ!

זֶזוּ הַמַּעֲלָה שֶׁל תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָּה, שֶׁהַזְהִירְנוּ רַבְּנוּ ו"ל לְדַבֵּר
 כָּל הַיּוֹם עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, הֵינּוּ מִהַרְגֵּעַ שְׁפוֹתַח אֶת הָעֵינַיִם בְּשַׁעַת קִימָה,

עד שְׁפוּגַר אֶת הָעֵינַיִם בְּשַׁעַת שְׁנָה, יְדַבֵּר רַק עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, וּבְאֶמְצַע
הוּא מִתְפַּלֵּל, וּבְאֶמְצַע הוּא לּוֹמֵד, וּבְאֶמְצַע הוּא אוֹכֵל, וּבְאֶמְצַע הוּא
עוֹסֵק בְּמִשָּׂא וּמִתֵּן, וּבְאֶמְצַע הוּא עִם אִשְׁתּוֹ וּבְנָיו וְכוּ' וְכוּ',
הַקְּבִיעוֹת צְרִיכָה לִהְיוֹת לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ. וְעַל-יְדֵי שִׁיְהִיָּה חֲזֵק
בְּדַבֵּר זֶה, שׁוֹם בְּרִיָּה וְשׁוֹם עֲגִיז לֹא יִפְּלוּ וְלֹא יִחְקוּ, אֲדַרְבָּה תָּמִיד
יִחְזֹר אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְשׁוֹם דְּבַר לֹא יִהְיֶה עָלָיו כְּחוּבָה.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! רְאֵה לְהַכְנִיִס יְדִיעָה זֹו הֵיטֵב הֵיטֵב בְּדַעְתָּךְ, בְּאֶפֶן
שֶׁלֹּא תִהְיֶה, חֵס וְשְׁלוֹם, בְּשׁוֹם מִתַּח, וְלֹא תִפֹּל אֶל שׁוֹם עֲצָבֹנוֹת
(נַעֲרוּעוֹעִיקֵיט), וְדַכָּאוֹן עֲצָבוֹן פְּנִימִי, חֵס וְשְׁלוֹם.

זָכֹר, זָכֹר, שִׁישׁ לָנוּ רַבֵּי רַחֲמָן כְּזֶה, רַבֵּי נִפְלָא כְּזֶה, הַמְּלַמְּדֵנוּ
עֲצוֹת נוֹרְאוֹת וְנִפְלְאוֹת כְּאֵלוֹ, אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלֻקְנוּ, שְׁאָנוּ יוֹדְעִים
מִמֶּנּוּ.

וּכְבָּר אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (שיחות-הַר"ן, סימָן רנב): כְּשֶׁמְקַרְבִּים לְצַדִּיק
הָאֵמֶת, טוֹעֵמִים טַעַם גִּין-עֲדָן, עֵינֵי שָׁם. וְחֹסְדֵי הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ, גַּם אָנוּ
טוֹעֵמִים מִן הַטַּעַם הַזֶּה.

הָעֵקֶר לֹא לְהַטְעוֹת אֶת עֲצָמֵנוּ כֻּלָּל, כִּי עֵקֶר הַטְעִימָה הוּא רַק
עַל-יְדֵי שֶׁקִּיְדָה רַבָּה בְּסִפְרֵיו הַקְּדוּשִׁים, שֶׁהֵם הֵם הַסִּלְסִים לְעֲלוֹת
אֵלָיו יִתְבַּרְךָ.

...הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

לִיקוּטֵי-מִוֵּהַר"ן, סִפְרֵי הַמִּדּוֹת, רֵאשֵׁי תְּבוּאוֹת: ס'ל'ם'.

מוֹהַרְנ"ת ז"ל הִזָּה לוֹ שַׁעוֹר קְבוּעַ בְּכָל יוֹם בְּעֵין יַעֲקֹב, מְלַבֵּד
הַשַּׁעוֹר שֶׁהִזָּה לוֹ בְּגִמְרָא. וְאָמַר: "רַבֵּנוּ ז"ל לָמַד גַּם הַרְבֵּה עֵין
יַעֲקֹב" (וְכֵן נוֹהֲגִים אֲנִשֵׁי שְׁלוּמֵנוּ הַיְקָרִים — לָלַמַּד בְּכָל יוֹם עֵין
יַעֲקֹב').

ו' קסט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, ט"ו כֶּסֶל ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ לַיְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד,
שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר
וַיִּזְרַח לְנֹצַח נֹצְחִים.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

פֹּה תִקְבַּל אֵת הַקּוֹנְטֵרַס שֶׁהִבְטַחְתִּי לָךְ אֶתְמוֹל בְּלִילָה לְכַתֵּב,
וּבְחֶסְדוֹ יִתְבָּרַךְ, זַכְּוֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְהַתְחִילוֹ הַיּוֹם וּלְגַמְרוֹ בְּזִרְיוֹת,
וְהוּא קוֹנְטֵרַס: "שְׁלוֹם בְּבִיתְךָ", הַמְדַבֵּר מִשְׁלוֹם-בֵּית, וְאֵיךְ שֶׁהִבְעַל
צָרִיךְ לְכַבֵּד אֶת אִשְׁתּוֹ, וַיִּרְאֶה שֶׁמִּצְדוֹ תִמְיֵד יִהְיֶה רַק שְׁלוֹם בְּבֵית,
וַיִּסְבַּל עַל הַכֹּל, וְלֹא יֵצֵא לְרִיב עִם אִשְׁתּוֹ, חֵס וְשְׁלוֹם.

מָה אָמַר לָךְ! רְאוּי לָנוּ לְשַׁמַּח מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֻלְקָנוּ, שֵׁשׁ
לָנוּ חֵלֶק בְּקִדְשָׁה פָּזוּ, בְּלִמּוּדִים בְּאֵלוּ, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
עַל כָּל הַחֶסֶד חָנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְקִרְבָּנוּ אֶל רַבְּנוּ
ו"ל.

רְאֵה, חֲמִדַת לְכַבֵּי! לְהַתְמִיד בְּדַבּוּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתוֹצִיא אֵת
כָּל הַמְרִירוֹת שֶׁבַתּוֹךְ לְכַבֵּךְ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי הָאָדָם מְלֹא מְרִירוֹת מִצַּד
טָבָעוֹ, שֶׁנִּמְשָׁף מְדוּמָם — יְסוּד הָעֶפֶר. וְעַקֵּר הַתְקַנְוָה — לְהַפִּיךָ הַכֹּל
אֶל רוּחָנִי, וְלְהַכְנִיס גְּלוּי אֱלֻקוֹת גַּם בְּדוּמָם — יְסוּד הָעֶפֶר, וְאֵז
יֵאִיר לוֹ בְּשִׁלְמוֹת.

כִּי הִד' יְסוּדוֹת הֵם כְּנֶגֶד הַד' אוֹתִיּוֹת הַיְי"ה בְּרוּךְ הוּא, וַיְסוּד
הָעֶפֶר הוּא יְסוּד אַחֲרוֹן, נִגְדָה ה' תַּתְּאָה, וְעַל-כֵּן אֵצֶל רַב בְּנֵי-אָדָם ה'
נִפְרָדָה מֵאוֹתִיּוֹת יְהו"ו, וְעָשׂוּ פְרוּד בֵּין זְעִיר אֲנַפִּין לְמַלְכוּת, עַל-כֵּן
הֵם עֲצָבִים וּמְרוּרִים, שָׁזָה סוּד מֵאֲמָרָם ו"ל (יְבֻמוֹת סב.): כָּל יְהוּדֵי
שָׂאִין לוֹ אִשָּׁה שְׂרוּי בְּלֹא שְׂמִחָה, בְּלֹא בְרָכָה, בְּלֹא טוֹבָה, בְּלֹא
תוֹרָה, בְּלֹא חוּמָה, בְּלֹא שְׁלוֹם וְכוּ', עֵינֵי שָׂם. כִּי מֵאַחַר שֶׁהִפְרִידוּ
אֵת אוֹת ה', שֶׁהִיא הַמַּלְכוּת הָאִשָּׁה, מִזְעִיר אֲנַפִּין, מִיֵּתֵר הַסְּפִירוֹת

ריח אָשׁוּר ר' קע בַּנְחַל

יה"ו, על-פֿן ממילא חסרה השמחה והברכה והטובה והתורה והחומה והשלום, כי זה תלוי בזה.

ועל-פֿן העקר להשתדל ליחד תמיד את שם הוי"ה ברוך הוא, ולראות שהד' יסודות: אש, רוח, מים, עפר, יהיו דבוקים ואחודים יחד באחדות אלקות, ואז יקא יהיה שלום באהלך, בסוד (תהלים עח, ס): "אהל שפן באדם", כי גם האדם נעשה אהל לגבי גלוי אלקותו ותברך.

הדורש שלומך...

ראה לשלם ל... גרו יאיר, את כל החובות שאתה חייב לו.

ר' קע.

בעזרת השם ותברך, יום שני לסדר וישב, ט"ז כסלו ה'תשמ"ה.

שלום רב לידידי היקר לי מאד, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך בצרוף הספר "גר להצדיק" שהדפסת השנה — לנכון קבלתי.

ומאד מאד שמחתי, שבחסדו ותברך, תהלה להשם ותברך, זו כבר המהדורה הי"ב שהדפיסו עד עכשו בכל שנה פה בחוץ לארץ, ושם בארץ ישראל, טוב להודות להשם ותברך על כל החסד חנם שעשה עמנו.

פה תקבל שני קוונטרסים חדשים להדפיס: א. קוונטרס "מאריך אף", שכתבתי במוצאי-שבת-קדש. ב. קוונטרס "שלום בביתך", שכתבתי אתמול. ויעזר השם ותברך, שאזכה לגלות ולפרסם את למודו הטוב של רבנו ז"ל בכל העולם כלו, ואתה תעזר לי. גם היום התחלתי לכתב קוונטרס "רב חסד", ואקנה עוד לגמרו היום.

אָשֶׁר ו' קעא בַּנְחַל ריט

העקר חזק ואמץ, והשם יתברך בודאי לא יעזב אותך!
ומחמת שבעוד רבע שעה יסגר הדאר — אמרתי לקצור.
תכתב לי אם קבלת את כל הקונטרסים שפכר שלחתי לך עד
עכשו.

הדורש שלומך...

חסדי השם יתברך, הבחורים חזרו אתמול מהציון הקדוש, והיו
גם בציון מוהרנ"ת ז"ל בברסלב, וגם היום נוסעים שנים אל הציון
הקדוש, יעזר השם יתברך, שיגיעו בשלום.
חסדי השם יתברך, שכמעט כל תלמידי "היכל-הקדש" מפאן,
היו כבר בציון רבנו ז"ל.

ו' קעא.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וישב, ט"ז כסלו ה'תשמ"ה.

שלום רב להבחור העקר לי מאד, שותה מימי הנחל נובע מקור
חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו ואיר ויזרח לגצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ושמחתי לשמע את הטוב ממך.

העקר ראה לחזק עצמה, ותעשה כל מיני פעלות שבעולם
להיות רק בשמחה עצומה, פי בודאי לא יעזב אותך השם יתברך.

וראה להרגיל את עצמך לדבר עמו יתברך, ולספר לפניו את
כל לבך, וכל מה שעובר עליך, והוא יתברך בודאי ירחם עליך, פי
הוא מלא רחמים. וחקמינו הקדושים אמרו (מסכת ברכות ז):
"ורחמתי את אשר ארחם" — אף-על-פי שאינו הגון, עין שם.

ובפרטיות, שתהלה להשם יתברך, אתה יודע מרבי רחמן פנה,
רבי היודע איך להתנהג עם הרחמנות (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן

(ז), לְקַרְבָּנוּ אֵלָיו יִתְפַּרֵּךְ, וְלִהְיוּצִיאֵנוּ מֵהַחֹשֶׁךְ וְהַבֶּץ הַגָּדוֹל שֶׁנִּפְלָנוּ שָׁם.

רְאֵה לְהִתְמַיֵּד בְּכָל יוֹם וְיוֹם בְּאַמִּירַת ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנוֹת, אֲשֶׁר זֶה הַמַּקַּל שֶׁשׁוֹבֵר אֶת הַשְּׂגָעוֹן שֶׁנִּכְנָס בְּאָדָם. וְרַבְּנוּ ז"ל נָתַן תְּקוּן לְכַמָּה אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֵׁיאִמְרוּ בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנוֹת, וְהִלְוֵאֵי שְׂנוּזָה גַם-כֵּן לְהַכְנִיס וְלִתְחַב אֶת רֵאשֵׁנוּ, וְגַם-כֵּן לְבֹא אֶל תְּקוּנֵנוּ הַנִּצְחֵי.

אוֹדוֹת צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, אִם עֲרִין לֹא הָיִיתָ אֶף פַּעַם, תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַע עוֹלָם לְנִסְעֵךְ אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, וּמִכָּאֵן יֵשׁ לָנוּ עֲכָשׁוּ דְרָךְ קָלָה. כִּי כָּל הַתְּלַמִּידִים שֶׁב"הֵיכָל-הַקֹּדֶשׁ" נוֹסְעִים שָׁנִים שְׁנַיִם מְדֵי פַעַם בְּפַעַם אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וְכֵן הָיוּ שְׁנֵי בַחֲוָרִים בְּשָׂבוֹעַ שְׁעֵבֵר גַּם בְּצִיּוֹן מוֹהַרְנ"ת ז"ל בְּבַרְסֶלַב.

יִזְכְּנוּ הַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם אוֹרוֹ הַגָּנוּז שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ו' קעב.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר וַיִּשְׁב, ט"ז כְּסֵלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְהַבְּחוֹר הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחַת נִצְחִים.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מְצֻטֵּעַ מִכָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלֵיכֶם שֵׁם בְּיִשְׁבָּה — מְנִיעוֹת עֲצוֹמוֹת.

מַה אִמַּר לָךְ! כָּל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיָּקָרִים בְּתַחֲלַת הַהִתְקַרְבוֹת סָבְלוּ יְסוּרִים וּמְרִירוֹת עֲצוּמָה בְּלִי יוֹצֵא מִן הַכֶּלֶל, וְאֶדְרָבָה, רַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר, שֶׁכָּל מִי שֶׁהֵיָה לוֹ בְּתַחֲלָה יוֹתֵר מְנִיעוֹת בְּשִׁבִיל הַהִתְקַרְבוֹת, אֲזַי נִבְנָה לוֹ כְּלִי יוֹתֵר גָּדוֹל לְקַבֵּל בּוֹ אוֹר הַצְּדִיק בְּיוֹתֵר (עֵין לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קפ"ה).

אֲשֶׁר

וְ קַעֲב

בְּנַחֵל

רַכָּא

מוֹהַרְנָתָ וְז"ל מְסַבֵּיר בְּאַרְיכוֹת (בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת, בְּצִיעַת הַפֶּת, הַלְכָה ה'), שֶׁכֵּל הַמְּנִיעוֹת וְהַמְּסַכִּים הַמְתַּפְּשָׁטִים עַל כָּל הַרוּצָה לְהַתְקַרֵּב אֶל הַצְדִּיק הָאֱמֵת, כָּל זֶה נִמְשָׁךְ מִהַבְּגָדִים צוֹאִים שֶׁנִּתְלַבֵּשׁ בָּהֶם עַל-יְדֵי עוֹנוֹתָיו, וְצָרִיכִים יִגִּיעוֹת גְּדוּלוֹת, עַד שְׁזוּכָה לְהוֹרִיד מִמֶּנּוּ כָּל אֱלוֹ הַבְּגָדִים צוֹאִים.

וְזֶה כָּלֵל הַמַּחֲלָקָת וְהַיְסוּרִים וְהַמְרִירוֹת שֶׁסּוּבֵל כָּל מְקַרֵּב חֲדָשׁ, כִּי רַבְּנוּ וְז"ל מְגַלֵּה אֹרֹךְ יִתְבַּרֵּךְ בְּגִלּוֹי נוֹרָא וְנִפְלָא עַד מְאֹד, עַד שֶׁאִפְלוּ מִי שֶׁמִּנַּח בְּעַמְקֵי עַמְקִים, בְּהִשְׁאוֹל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתָיו, גַּם-כֵּן יְכוּל לְהַרְגִּישׁ אֶת הָאֹר כִּי טוֹב.

אךְ קֹדֶם שְׁזוּכִים לְזֶה, הַהֲכָרַח לְהַפְשִׁיט אֶת הַבְּגָדִים הַצּוֹאִים שֶׁנִּתְלַבֵּשׁ בָּהֶם מִצַּד עוֹנוֹתָיו, אֲשֶׁר זֶהוּ כָּלֵל הַמְרִירוֹת שֵׁישׁ עַל כָּל מְקַרֵּב חֲדָשׁ, וְאִם מִחֲזִיק מִצַּד וְאִינוּ נִכְנָע, אֲזִי יִזְכְּהוּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְעַנְיָנִים יָפִים עַד מְאֹד.

אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁאִינוּ מְטַעֵה אֶת עַצְמוֹ! אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְחַזֵּק עַצְמוֹ!
אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְתַקְרֵב אֶל רַבְּנוּ וְז"ל בְּאֱמֵת, וְאֵז טוֹב לוֹ תָּמִיד!

רְאֵה לְעֵשׂוֹת קְבִיעוֹת חֲזָקָה בְּשַׁעֲרֵינִי כְּסֻדְרָן בְּטוֹר וְשִׁלְחָן עָרוּף, מִהֲתַחֲלַת הָאֲרֶח חַיִּים, וְתִלְמַד בְּפַעַם הָרֵאשׁוֹנָה רַק אֶת הַטוֹר בְּלֵי הַבֵּית-יּוֹסֵף, וְכֵן אֶת הַמַּחְבֵּר בְּשִׁלְחָן עָרוּף בְּלֵי הַמְּגִנִּים, וְכִשְׁתִּזְכֶּה לְסִים פַּעַם רֵאשׁוֹנָה אֶת כָּל אַרְבַּעַת חֲלָקֵי שִׁלְחָן עָרוּף, תַּתְחִיל עוֹד פַּעַם עִם הַמְּפָרְשִׁים. אֵךְ בְּפַעַם הָרֵאשׁוֹנָה רְאֵה לְעִבֹר רַק אֶת הַפְּנִים בְּלֵי פְרוּשִׁים, וְזֶה יִתֵּן לָךְ מִשְׁג, לְרֵאוֹת אֵיךְ כָּל הַד' חֲלָקֵי שִׁלְחָן עָרוּף נִרְאִים.

נָא וְנָא לֹאמַר בְּכָל יוֹם וְיוֹם קִצַּת תְּהִלִּים, אִם אֶפְשָׁר לְגַמֵּר בְּכָל יוֹם יוֹם שְׁלֵם, בְּאִפְן שְׁתִּזְכֶּה לְסִים בְּכָל שָׁבוּעַ אֶת כָּל הַתְּהִלִּים — אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה.

הַמְּאֲחֵל לָךְ כָּל טוֹב.

רְאֵה לְכַתֵּב לִי, וְאֵז בְּעִזְרָתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, אֶכְתֵּב לָךְ עוֹד.

ו' קעג.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וישב, ט"ז כסלו ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה.

את מכתבך בתוך מכתב בעלך לנכון קבלתי, ושמחתי לשמע הטוב מכם.

הרגילי עצמך לשכח תמיד את העבר, ולהיות רק בשמחה ובמצב רוח טוב, כי החיים מלאים נסיונות, וממילא עוברים הימים, ואשרי מי שעובר לו הימים עם שמחה.

את צריכה לדעת, כי עם עצבות ומרירות ודכאון לא פועלים כלום, רק עוד מגבירים את הצרות והיסורים. ואמרו חכמינו הקדושים (הובא בכראשית רבתי): עת לבכות — עני, ועת לשחק — עשר; הינו הבכיה מביאה רק עניות, והשמחה והשחוק מביאים עשר. ועל-כן ראי להיות תמיד רק שמחה ועליזה, ואל תדאגי כל-כף בכל דבר.

הן אמת, שכבר עברת בחיך הרבה משברים וגלים וכו', אף-על-פי-כן אין זו עצה למשוך את עצמו כל-כף אל הצער.

זכרי היטב, כי פמה פרקי תהלים בכל יום עם דמעות חמות — זה עוזר הרבה.

הקדוש-ברוך-הוא ישמע את תפלתך, ותזכי לרפואה שלמה, ויהיה אצלכם תמיד רק שלום ואהבה, ותזכו לגדל את הילדים בנקל, וישפע עליכם שפע בפרנסה.

אָשׁר ו' קעד בַּנְחַל רכג
ו' קעד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י"ז כִּסְלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְהַבְחֹר הַיְקָר לִי מְאֹד, בְּיָק וְחַפִּים, שׁוֹתָה מִימֵי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצַח נְצָחִים.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

מְאֹד מְאֹד אָנִי מְצֻטְעָר בְּצַעֲרְךָ הַקָּשָׁה, אַךְ אֶסוּר לְדַחַק אֵת הַשָּׁעָה, כְּמֵאמָרְם ו"ל (בְּרוֹכוֹת סד): כָּל הַדּוֹחַק אֵת הַשָּׁעָה — הַשָּׁעָה דּוֹחַקְתּוֹ, וְכָל הַנִּדְחָה מִפְּנֵי הַשָּׁעָה, הַשָּׁעָה נִדְחִית מִפְּנֵיו.

וְאוֹדוֹת הַמְּנִיעוֹת מֵצַד אָבִיךָ, עֲלֶיךָ לְזַכֵּר אֵת דְּבָרֵי רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ע'), שֶׁהַצְּדִיק הוּא הַמְּגַלֵּה אֵת שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרַךְ, וּבּוֹנֵה מִשְׁכָּן לְהַשְׂרָאת הַשְּׂכִינָה.

אֵךְ יֵשׁ כַּח הַמְּכָרִיחַ, שֶׁמְכָרִיחַ לְהִתְרַחַק מִמֶּנּוּ, כִּי הוּא כַּח הַמּוֹשֵׁף, שֶׁמּוֹשֵׁף אֵת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד הַיּוֹכֵה לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו, וַיֵּשׁ לוֹ כַּח לְהַמְשִׁיף אֱלֹקוֹת אֶצֶל כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, עַד שֶׁכֻּלָּם יִרְגִּישׁוּ אֵת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. אֵךְ יֵשׁ בְּנֵי-אָדָם, שֶׁהֵם בְּכַח הַמְּכָרִיחַ, שֶׁמְרַחַק מֵהַצְּדִיק הָאֲמֵת; הֵינּוּ כִּי יֵשׁ בְּנֵי-אָדָם, שֶׁעַל-יְדֵי דִבּוּרֵיהֶם וּמַעֲשֵׂיהֶם גּוֹרְמִים שִׁיתְרַחֲקוּ בְּנֵי-אָדָם מִזֶּה הַצְּדִיק, שֶׁיֵּשׁ לוֹ כַּח הַמּוֹשֵׁף לְמִשְׁף אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלִבָּם. וְכִשְׁיִתְבַטֵּל הַכַּח הַמְּכָרִיחַ, מִמִּילָא יִתְגַּבֵּר הַכַּח הַמּוֹשֵׁף, עַיִן שָׁם בְּפָנִים הַתּוֹרָה וְתַבִּין.

הַעֲקָר רְאֵה לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר הוּא נִמְצָא וְאִין זוּלָתוֹ נִמְצָא, וְעִמּוֹ יְכוּלִים לְדַבֵּר בְּכָל מְקוֹם, כִּי מֵלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאִיהוּ מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין, וְאִין שׁוּם מְצִיאֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל.

וְעַל-כֵּן אַל תְּהִיָּה שָׁבוּר, כִּי גַם בְּמְקוֹמְךָ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, רַק רַבּוֹ הַלְּבוּשִׁים, וְצָרִיכִים לְהוֹרִיד וּלְהַפְּשִׁיט הַלְּבוּשִׁים.

רכד אָשֶׁר ו' קעה בַּנְחַל

רָאָה לְהִיּוֹת רְגִיל בְּכָל יוֹם וַיּוֹם בְּאַמִּירַת ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנוּת,
הַמְכַנִּים רוּחַ קִדְשָׁה, רוּחַ טְהוֹרָה בְּכָל אָדָם, אֲשֶׁרֵי הַזּוֹכָה לָזֶה!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ו' קעה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּשְׁב, י"ז פְּסָלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְהִיָּקֵר וְהַנְעֵלָה, שׁוֹתָה מִימֵי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה,
זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֶצַח נְצָחִים.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

וּשְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע בְּשׁוֹרָה טוֹבָה, שְׁאֵתָה זּוֹכָה לְהַדְפִּיס כָּל-כָּף
הַרְבֵּה סְפָרִים מִסְפָּרֵי רַבְּנוּ ו"ל, אֲשֶׁרֵיךָ וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקֶךָ!

וְכָל זְמַן שְׁאֲנוּ מְלַבְּשִׁים בְּלִבוֹשׁ גְּשָׁמִי, אֵין לָנוּ שׁוֹם הַשְּׂגָה
בַּגְּדֵלֵת זֶה הַעֲנָן, כִּי הֵלֵא רַבְּנוּ ו"ל מְגַלָּה אֵת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ
יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה יַעֲשֶׂה וַיִּגְלָה מְשִׁיחַ צִדְקָנוּ, כִּי אִזּוֹ יִקְרָא (יִשְׁעִיָּה
נב, ח): "כִּי עֵינַי בְּעֵינַי יִרְאוּ בְּשׁוֹב ה' צִיּוֹן" שֶׁהוּא הַמְּלֻכּוֹת, שְׁכָל אֲחָד
יִרְאֶה אֵת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעֵינַי בְּשׁוֹר, וַיִּדְבַּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ פְּנִים
אֵל פְּנִים, כְּאֲשֶׁר יִדְבַּר אִישׁ עִם רַעְהוּ וְהִבֵּן עִם אָבִיו בְּתַמִּימוֹת
וּבְפִשְׁטוֹת גְּמוּרָה.

אָחִי, אָחִי הִיָּקֵר! רָאָה לְחִזֵּק אֵת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אָפְנִים
שְׁבַעוֹלָם, לְהִיּוֹת תָּמִיד רַק בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, וְאֵף שְׁאֲנֵי יוֹדַע, שְׁזוֹ
הַעֲבוּדָה הַכִּי קָשָׁה, וּבְפִרְטוּיּוֹת לְבַחֹר, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ
(יְבָמוֹת גו): כָּל הַשְּׂרוּי בְּלֵא אִשָּׁה — שְׂרוּי בְּלֵא שִׁמְחָה, בְּלֵא חוֹמָה
וְכוֹי וְכוֹי, אֵף-עַל-פִּי-כֵן עֲלִיָּה לְדַעַת, כִּי הַכָּל בְּהַשְּׂגָחָה פְּרִטֵי פְּרִטֵי,
וּבְנֹדָאֵי יֵשׁ לָךְ יוֹם וְשַׁעָה וְרַגַע כְּבָר מוֹכֵן בְּשִׁבִילָךְ, שְׁתִּזְכָּה לְהַיְשָׁע,
וּבְחֵדֵי כְּבָשָׂא דְרַחֲמָנָא לְמָה לָן, יֵשׁ דְּבָרִים שְׁהֵם לְמַעְלָה מִשְׁכָּל
וְהַבְּנַת אָנוּשִׁי, וְאֲחָד מֵהֶם הוּא עֲנֵן שֶׁל מְצִיאַת הַזּוּוּג.

אָשׁר

ו' קעו

בַּנְּחַל

רכה

וְזֶה צְרִיף שְׁתַּדַּע, כִּי בְּיָדַי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְסוּף
כָּל סוּף אַחַר הָרַע יָבֹוא הַטּוֹב, וְתִזְכֶּה לִישׁוּעָה וְנִפְלְאוֹת, כִּי כִפִּי
שֶׁהָאָדָם מִקְדִּים תְּפִלָּה וְסִבְלָנוּת, אֲזִי זֹכֶה אַחֲר־כֵּךְ לִישׁוּעָה יוֹתֵר
יָפֵה, כִּי הָעֵקֶר תְּלוּי כִפִּי שֶׁמְחַכֶּה וּמִקְדִּים סִבְלָנוּת הַתְּלוּיָה בְּאִמּוֹנָה.

עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי בְּשִׂאָדָם מִתְפַּלֵּל, אֵינִי רוֹאֶה תִּכְף-וּמִיד יִשׁוּעָה,
אֲךְ בְּשִׂזּוּכָה לְחִפּוֹת וּלְקַיִם, אֲזִי זֹכֶה לִישׁוּעָה נִרְאָה וְנִפְלְאוֹת עַד מְאֹד
מְאֹד.

חֲמַדַּת לְבָבִי! אֵינִי אֶתָּה יְכוֹל לְשַׁעַר וּלְתַאֵר אֶת מַעֲלַת הַזּוּכָה
לְהַדְפִּיס אֶת הַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים, אִוֵּר מ"ה הַחֲדָשׁ, הַבְּנוּיִים וּמִיִּסְדִּים
עַל-פִּי דְבָרֵי רַבְּנֵי ו"ל, כִּי אֵינִי זֹה מַעֲלָה לְהִיּוֹת מְקַבֵּץ וּמְלַקֵּט, כִּי
הוּא בְּדַגְמַת חֲמוּר נוֹשֵׂא סְפָרִים, הָעֵקֶר לְחֲדָשׁ בָּהֶם חֲדוּשִׁים חֲדָשִׁים,
כִּפִּי הַזְּמַן וּכִפִּי בְּנֵי הָאָדָם וּכִפִּי הִירִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת שֶׁל כָּל אֶחָד,
וְהַכֹּל בְּכַחוֹ שֶׁל רַבְּנֵי ו"ל, אֲשֶׁר כָּל תּוֹרָה וְכָל מַעֲשֵׂה וְכָל שִׂיחָה,
הוּא שַׁעַר וּפְתַח גְּדוֹל לְגִלּוּי אֱלֻקוֹת.

וְדַרְךָ זֹה גְּלָה לָנוּ מוֹהַרְנָתָ ו"ל בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים "לְקוּטִי"
הַלְכוֹת", אֲשֶׁרֵי הַמְדַפִּיס אֶת הַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים, וּבְיָדַי יַעֲבֹרוּ הַיָּמִים
וְהַשָּׁנִים, וּמֵאלוֹ הַלְצִים לֹא יִשָּׂאֵר זָכָר, וְאֲחִינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יַחֲיוּ
עֲצָמָם עִם אֵלוֹ הַסְּפָרִים. וְתַהֲלָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁכָּל הַחֶלֶק יֵשׁ רַק
לָהּ, אֲשֶׁרֵי וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקָהּ, יְהִי חֶלְקָהּ עַמְדִּי!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָהּ...

ו' קעו.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י"ח כֶּסֶלֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְהָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִיָּמֵי הַנְּחַל נוֹבַע מְקוֹר
חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גִּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח וְנִצָּחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

רכו אָשֶׁר ו' קעו בְּנַחַל

וְשִׁמְחֵתִי מְאֹד מְאֹד, שְׁבַעַרְתָּ מִבֵּיתְךָ כָּל סִפְרֵי מִינֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת, אָשֶׁר אֲסוּר לְהַחְזִיקֵם בְּבֵית, וּמִכָּל שְׁכֵן שְׂאֲסוּר לְהִסְתַּכֵּל בָּהֶם.

אודות יְתֵר הַסְּפָרִים מִחֻשְׁבֹּנוֹת וְכַדוּמָה, אֵלֹהֵם סִתְּמֵם סְפָרִים, וְאִינֶם נִקְרָאִים בְּכֻלָּל סִפְרֵי מִינֹת, וְעַל-כֵּן אֵינְךָ צָרִיךְ לְזַרְקֵם, וּבִפְרָטִיּוֹת כִּי אַתָּה מְשַׁתְּמֵשׁ בָּהֶם בְּעֵינַי פְּרֻנְסֵתְךָ, אֵין לְךָ מִה לְדַאָּג כָּלָל, כִּי זֶה לֹא בְּכֻלָּל חֻכְמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת, וְהוּא בְּכֻלָּל פְּרֻנְסָה, אֲמַנּוֹת קִלְה וּנְקִיָּה.

עֲלֶיךָ לְדַעַת, כִּי עָקֵר הַתְּכָלִית בְּזֶה הָעוֹלָם, הוּא רַק לְהִיּוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲךָ אֵי אֶפְשֶׁר בְּקִבְעוֹת, כְּדֵי שְׁלֹא יִתְבַּטֵּל מִחוּ, וְעַל-כֵּן צָרִיכִים לַעֲשׂוֹת מְשָׂא וּמִתָּן בְּאֲמוּנָה, וְהוּא בְּחִינַת שְׁנָה, שְׂאֵז הַמַּחֲזִין יִשְׁנִים (עֵיִן לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לה).

וְעַל-כֵּן אֵל תַּחֲשֹׁב מִחֻשְׁבוֹת כְּאֵלֹהֵי לְזַרֵּק אֶת פְּרֻנְסֵתְךָ, וּבִפְרָטִיּוֹת שֶׁהִיא אֲמַנּוֹת קִלְה וּנְקִיָּה, וְהִיא כְּלִי לְקַבֵּל בּוֹ הַשְּׁפָעֶתוֹ יִתְבָּרֵךְ. אֲסוּר לְזַרֵּק פְּרֻנְסֵתְךָ כָּלָל, הַהֲכָרַח לוֹ לְאָדָם לְבַטֵּל בְּכָל יוֹם וְיוֹם כְּמָה שְׁעוֹת, כְּדֵי שְׁלֹא יִתְבַּלְבֵּל מִחוּ וְדַעַתוֹ.

וְעַל-כֵּן רְאֵה לְהִשָּׂאֵר בְּפְרֻנְסֵתְךָ, וּבְשַׁעָה שְׂאֵתָה עוֹבֵד אֵל תַּהְיֶה שְׁבוּר כָּלָל, אֲדַרְבָּה, תִּקְבֵּל אֶת זֶה לְבַחֲנֵת שְׁנָה וְנִיחָא לְהַמַּחֲזִין. וּבְכֻלָּל אַתָּה צָרִיךְ לְזַכֵּר מַה שְׁכַתּוּב (תְּהִלִּים קכח, ב): "יִגִּיעַ כְּפִיךָ כִּי תֹאכַל" וְגו', רַק כְּפִיךָ — הַיְדִים יַעֲבֹדוּ, וְלֹא הַמִּחַ מִחֻשְׁבָּה, אֵז "אֲשֶׁרִיךָ וְטוֹב לְךָ".

וְאֶפְלוּ אֲצִלְךָ, שְׂאֵתָה צָרִיךְ לְרַכּוֹ אֶת הַמַּחֲשָׁבָה, יְדוּעַ מְאֹמְרוֹ שֶׁל מוֹהַרְנ"ת ז"ל: "עִם הַחֵלֶק הַשְּׁבִיעִי שְׁבַמִּח-מִחֻשְׁבָּה (הֵינּוּ כִּי הַמִּחַ יְכוּל לְהַתְּחַלֵּק לְשִׁבְעָה חֵלְקִים), עִם הַחֵלֶק הַשְּׁבִיעִי יַעֲשֶׂה אֶת הַמְּשָׂא וּמִתָּן".

אֲךָ שֶׁהוּא אֵל תַּהְיֶה שְׁבוּר כָּלָל, רַק חֲזוּק וְאֲמֵץ מְאֹד מְאֹד, כִּי גְדוֹל אֲדוּגְנוֹ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.

אָשֶׁר ו' קעז בנחל רכז

חוק ואמץ מאד מאד, ותעין הרבה בספר "מקור השמחה" ובספר "שמירת הזמן" בקביעות, ושם תמצא מרגוע לנפשה.

העקר לא להיות בעצבות כרגע, תהלה להשם יתברך, אשתך עוזרת לך, אפה צריך לשמח עמה מאד מאד, ובנדאי לא יעזב אתכם השם יתברך.

הדורש שלומך...

ראה לכתב לי בכל שבוע בקביעות, ובלי נדר אשיב לך.

אודות כסף צדקה להדפסה, תמסר אך ורק ביד הבחור החשוב ... גרו יאיר, אשר הוא מוסר נפשו ומדפיס את כל הספרים — אשרי לו ואשרי חלקו!

ו' קעז.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישב, י"ז כסלו ה'תשמ"ה.

שלום רב וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל אהובי היקר לי מאד, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לגצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי. ומאד מאד שמחתי שאתה מגלה ומפרסם את דעת רבנו ו"ל בעיר אשדוד. לדעתי, היה מאד רצוי, שתפיצו שם את הספרים הקטנים שהדפיסו עכשו, והם: "אור אמונה", "בית אמונה", "גלוי אמונה", "דרך אמונה", "התגלות אמונה", "כי רבנו ו"ל רצה מאד, שנגלה את האמונה הפשוטה בין המון-עם.

ובימים אלו זכני השם יתברך בזכיות חנם לכתב בכל יום קונטרס קטן, ושלחתי כבר ששה להיקר והנעלה ... גרו יאיר, להדפיסם, וכן עכשו אני כותב קונטרס: "פרו ורבו", נגד המגפה

ש'ל תכנון משפחה והפלה, שנתפשטה המגפה הזו גם בין התרדים, באשר ספרתי לה.

וכן ספרו לי עוד כמה אברכים בעיר אשדוד, שיש להם אותה הבעיה, שהולכים מסיתים ומדיחים להסית את נשותיהם שלא יתעברו וכו', או לעשות הפלה, רחמנא לצלן, אשר לפי דברי הזהר הקדוש (פרשת שמות) הוא עון חמור מאד מאד, ומגרש את השכינה מן העולם, וגורם צרות רבות וכו'. ועקר גאלת ישראל היתה רק שפרו ורבו.

ותשויות חן לה על כך, שעוררת אותי בזה, ואקנה בימים אלו לשלח את זאת, ועוד כמה קונטרסים חדשים להדפיסם.

ראה להתקשר עם המדפיס הנ"ל, ותראה שיעזרו לו אנשי שלומנו דקהלת קדש אשדוד יצ"ו, הן עם מעות להדפסה, שידפסו כמה קונטרסים על שמכם, הינו ש"היכל-הקדש" מעיר אשדוד מדפיסים את זה, והן לקחת ממנו ספרים להפיצם בכל העיר, כי תהלה להשם יתברך, הם ספרים יפים עד מאד, ועלינו נפלה עכשו חובת היום — להפיץ ולפרסם את אורו של רבנו ז"ל בעולם.

כבר שלחתי לו עד עכשו קונטרסים אלו: "טהרת הברית", "קשה יום", "מאריך אף", "שלוש בביתך", "רב חסד", "חוזר בתשובה", "ורעה אמונה", "רופא חולים", והם קונטרסים נוראים ונפלאים עד מאד.

וכל זה זכני השם יתברך, בזכות הבזיונות והשפיות דמים, החרופין וגדופים שסבלתי, ועדין אני סובל מאנשי רשע, רשעים ארורים מסטרא אחרא דערב-רב.

תראה לעזר לו שידפסו כלם, והעקר — תקחו ממנו הרבה ספרים להפיץ, ואת הפסח תמסרו רק לגדו, כדי שלא יפל, חס ושלו, בחובות.

אֲשֶׁר ו' קעח בְּנַחַל רכט

אֲשֶׁרֵינוּ, שְׁזָכֵנוּ לְהַתְּנוּדַע מֵרַבִּי אָמֵת כְּזֶה, טוֹב לְהוֹדוֹת לַהֲשֵׁם
וְתַבְּרֹךְ עַל כָּל הַחֶסֶד חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

הַדוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ו' קעח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י"ח כֶּסֶל ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא סָבַב עִמָּךְ סְבוֹת לְטוֹבָה, שֶׁתְּהִי עִכְשָׁו בְּאֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר מֵצַד הַחוּץ וְהַגְּשָׁמִיּוֹת, זֶה כְּדִי לְסֵדֶר עֲנִינִים גְּשָׁמִיִּים,
הַדִּירָה וְהַחֹבוֹת וְכו' וְכו', אֲבָל בְּאָמֵת מֵצַד הַפְּנִיִּים, כְּדִי לְסֵדֶר
עֲנִינִים רוּחָנִיִּים, וְהוּא — שֶׁתִּזְכִּי לְהַפְקֵד בְּזֶרַע שֶׁל קִימָא. וְעַל-כֵּן
בְּרֵאשׁ וּבְרֵאשׁוֹנָה שֶׁתִּלְכִי אֶל שַׁעַר הַשָּׁמַיִם, הַכֹּתֵל הַמַּעֲרָבִי, לְבָבוֹת
שֵׁם הַרְבֵּה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁיַּחֲוֶס וַיִּרְחַם עָלֶיךָ כְּבָר, וְתַרְבִּי הַרְבֵּה
בְּתַפְלָה וּבִקְשָׁה, כִּי מֵה שֶׁתַּפְלָה פּוֹעֵלֶת — שׁוֹם סִגְלָה וְשׁוֹם רְפוּאָה
לֹא תַפְעֵל, כִּי תַפְלָה עוֹלָה עַל הַכֹּל, וּמִשְׁנָה אֶת הַטֹּבֵעַ לְגַמְרִי. וְאִפְלוּ
אִם נִגְזְרָה, חַס וְשָׁלוֹם, אִיזוּ גְזֵרָה רָעָה, עַל-יְדֵי תַפְלָה וּבִקְשָׁה,
וּבִפְרָטִיּוֹת בְּבִכּוּיֹת, יְכוּלִים לְקַרֵּעַ אֶת כָּל הַגְּזֵרֵי דֵינִים. וְעַל-כֵּן מִהָרִי
וְשִׁמִּי דִרְבָךְ וּפְנִיךָ אֶל שַׁעַר הַשָּׁמַיִם, הַכֹּתֵל הַמַּעֲרָבִי.

גַּם טוֹב מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת אֶצֶל מַצְבַּת קְבוּרַת רַחֵל אִמָּנוּ,
לְהַרְבּוֹת שֵׁם בְּתַפְלָה וּבִקְשָׁה, וּלְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
בְּזִכְוֹתָהּ, שֶׁתִּזְכִּי לְהַפְקֵד בְּזֶרַע שֶׁל קִימָא, וְגַם שֵׁם תַרְבִּי בְּבִכּוּיָהּ.

וּבְכָלֵל טוֹב לָךְ כָּל זְמַן הַיּוֹתֵךְ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְהַרְבּוֹת בְּפִרְקֵי
תְּהִלִּים, אִם אֶפְשָׁר לֹאמַר בְּכָל יוֹם וַיּוֹם יוֹם תְּהִלִּים, אִין לְמַעְלָה
מִזֶּה, כִּי תְהִלִּים גּוֹזֵר וְחוֹתֵךְ אֶת כָּל הַדֵּינִים.

אֵל תִּדְאָגִי לְבַעֲלֶךָ כָּלֵל, הוּא אֶצְלָנוּ מִסְתַּדֵּר טוֹב, אֲקוּוֹה לַהֲשֵׁם
יִתְבָּרַךְ, שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹב, וְכָל הַצַּעַר יִתְהַפֵּךְ לְחֶסֶד וְרַחֲמִים.

אם תהיי בעיר הקדש צפת, יש באמצע העיר מצבת ציונו שק
נחום איש גם זו, תבקר שם, ותדליקי שם גרות, ותחדירי בעצמך
לומר תמיד על כל דבר "גם זו לטובה", ולא להשבר משום דבר
שבעולם.

למען טובתך הנצחית, ראי לכבד מאד מאד את ההורים, אבא
ואמא, כי אצלו יתברך זה חשוב מאד מאד, כי הוא יתברך הקיש
כבודו לכבודם, וכן אמרו חכמינו הקדושים (קדושין ל:): בזמן שאדם
מכבד את אביו ואת אמו, אומר הקדוש-ברוך-הוא: מעלה אני כאלו
דרתי ביניהם וכבדוני. עליך לדון אותם לכף זכות, כי הרבה הרבה
סבלו בשבילך.

אל תסתובבי בין אנשים לא טובים, אפלו הם משפחה, ונדי
לחכימא.

המאחל לך הצלחה מרבה.

ר' קעט.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וישב, י"ח כסלו ה'תשמ"ה.

שלום רב להנקר והקשוב לי מאד, שותה מימי הנחל נובע
מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

אודות בריאות אביך, גרו יאיר, העקר תהיה רגיל לומר פרקי
תהלים, אם אפשר לגמר בכל יום יום שלום של תהלים (הינו
כי ספר תהלים נחלק לימי השבוע, יום ראשון, יום שני וכו'),
ואמירת תהלים, אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן צח) מסגלת מאד
לרפואת החולה, להיות לו בטחון רק על השם יתברך, שעל-ידי
אמירת תהלים יושיעו ה', עיני שם.

היות שאתה גר לא רחוק מעיר הקדש טבריה יצ"ו, ראה לבקר
במצבת קבורת התנא רבי מאיר בעל הנס, ותדליק שם שמן זית

אֲשֶׁר ו' קפ בַּנְחַל רְלֵא

לְזָכוֹת אָבִיךָ, גֵּרוֹ יְאִיר, וְלִקְחַת אַחֲרֶיךָ מִן הַשָּׁמַן וְלִמְרַח אֶת רִגְלֵי
אָבִיךָ, שְׁתִּהְיֶה לּוֹ רְפוּאָה שְׁלֵמָה.

מָה טוֹב וּמָה נָעִים, שְׁתַּחֲחִיל לְהַגִּיחַ בְּכֹל יוֹם תְּפִלִּין, וְתַתְּפִלֵּל
שַׁחֲרִית, מְנַחָה, מְעֵרִיב, וּזְכוֹת הָאֲבוֹת שְׁתַּקְּנוּ אֶת הַתְּפִלָּה תַּמְשִׁיךְ
עָלֶיךָ, שְׁתִּהְיֶה לְךָ פְּרֻנְסָה בְּנִגְלָל, וְתַצְלִיחַ בְּחַיֶּיךָ.

הַעֲקֹר אֵל תִּדְאָג כָּלֵל, כִּי בְּיָדַי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא.

הַמֵּאַחַל לְךָ כָּל טוֹב.

ו' קפ.

בְּעֹזֶרֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י"ט כִּסְלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סְלָה, יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ לִידֵידי הַיְקָר לִי
מְאֹד מְאֹד, שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוֹתוֹ יִגַן עָלֵינוּ
... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנֶצַח נְצָחִים.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי שֹׂמֵחַ, שְׁאַתָּה קוֹבֵעַ עֵתִים לַתּוֹרָה, אֲשֶׁר דָּבַר זֶה
הוּא הַשְּׂאֵלָה הָרֵאשׁוֹנָה שְׁשׁוּאֵל שׁוֹמֵר הַפֶּתַח בְּבוֹא הַנְּשֻׁמָּה לְמַעַלָּה:
'קִבַּעַת עֵתִים לַתּוֹרָה' (שְׁבַת לֵא:).

וְעַל-כֵּן רָאָה לְהִיּוֹת קְבוּעַ בְּכֹל יוֹם וַיּוֹם בְּלִמּוּד חֲמֵשׁ וַרְשִׁי
עִם הַתְּרַגּוּם, בְּאַפֵּן שְׁעַד שְׁבַת-קִדְשׁ תִּזְכָּה לְסִים אֶת פְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ.
וְכֵן רָאָה לְלַמֵּד בְּקִבְעוֹת בְּסִפֵּר בֶּן-אִישׁ-חַי הַלְכוֹת, וַיִּרְאֶה לְסִימוֹ מְדֵי
שְׁבוּעַ בְּשְׁבוּעַ, שְׁמָאֵד מְאֹד נִצְרָךְ. וְכֵן תֵּאמֵר בְּכֹל יוֹם וַיּוֹם שְׁעוֹר
בְּתֵהִלִּים, כִּפִּי שְׁנֻקְבַע לִימֵי הַשְּׁבוּעַ, בְּאַפֵּן שְׁתִּזְכָּה לְסִים בְּכֹל שְׁבוּעַ
אֶת סִפֵּר הַתְּהִלִּים. וְעַל כָּלֵם — רָאָה לְהִיּוֹת קְבוּעַ בְּמִשְׁנֵיּוֹת, אִם
אֲפֹשֶׁר לֹאמַר בְּכֹל יוֹם חֲמֵי פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת — אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה
בְּתַקּוֹן הַנְּשֻׁמָּה. וְכֵן מָה טוֹב וּמָה נָעִים אִם תִּזְכָּה לְהַתְּמִיד הַרְבֵּה
בְּעֵין יַעֲקֹב וּבְמִדְרָשׁ רַבָּה וְתִנְחַוְמָא בְּכֹל יוֹם וַיּוֹם.

ועל כלם — ראה להתפלל התפללות הקבועות: שחרית, מנחה, מעריב, מתוך הסדור ניקא, מלה במלה, לאט לאט. וכן ראה לדבר עמו יתברך בלשון שאתה רגיל בה.

ואם אפשר לחטף פעם בשבוע לומר בלילה סדר תקון חצות — אין למעלה מזה, פי אז הוא עת רצון גדול בשמים.

חמדת לכבי! ראה לכבד מאד מאד את אשתך, יש לך אשה יקרה עד מאד, ובודאי כל ההשפעות שלך הן בזכותה, כאשר אמר רבנו ז"ל, שהמזון בא להאדם בזכות אשתו, וזהו באמת מאמרם ז"ל (בבא מציעא י): תכבדו את נשותיכם, באפן שתהיו נעשים עשירים (אוקירו לנשייכו, פי היכי דתתעתרו), ובפרכיות שהיא סובלת הרבה מהבת, על-כן עליך לתן לה עזר וכבוד לעזר ולכבד אותה.

אני מאד מאד שמח, שזמן לך הקדוש-ברוך-הוא איזה צנור של פרנסה — תהיה שמח, וזה ימשיך לך הרחבה יותר גדולה, פי ביותר מועילה שמחה לפרנסה, כמו שכתוב (דברים טו, טו): "והיית' אף' שמח", ומובא בספרים הקדושים, שסופי-תבות הוא שם של פרנסה: פותח' את' ידך, ועל-כן ראה לשמח הרבה ולשמח את אשתך.

ונא ונא תציית את אשתך, ואל תתחבר לאנשים לא טובים, לוקחי סמים, פי הרמב"ם ז"ל אומר (הלכות דעות, פרק ו' הלכה א'), שדרך בני-אדם להמשך אחר הסביבה וחקריו שהוא ביניהם, ועל-כן ראה לשמור את עצמך מכל זה, ותציית את אשתך בזה, ואז הכל יבוא על מקומו בשלום.

הדורש שלומך...

אֲשֶׁר ו' קפא
בְּנַחַל ו' קפא
רלג

ו' קפא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י"ט כִּסְלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

אֲנִי מְאֹד מְאֹד מְצֻטָּעֵר בְּצַעֲרֶךָ הַקָּשָׁה מִכָּל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ
מִחֲמוּתֶךָ.

עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי קָלַלְת חַנּוּם לֹא נוֹגַעַת כָּלֵל, אֲלֹא נוֹפְלֵת עַל רֹאשׁ
הַמְקַלֵּל, וְעַל-כֵּן אֵל תִּפְחָדִי כָּלֵל, וְאֵל תִּלְכִּי לְבַקֵּשׁ סְלִיחָתָהּ, אֵת לֹא
עָשִׂית לָהּ שׁוּם דָּבָר. וְאֲנִי חוֹזֵר וּמְדַגֵּישׁ שְׂאֵת צוֹדֵקַת מְאֹד בְּזֶה שְׂאֵת
לֹא מוֹמְנָת אוֹתָהּ, כִּי, תִּהְיֶה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יֵשׁ לָךְ בְּלִי עֵינֵי הָרַע
מִשְׁפָּחָה גְדוּלָה, וְהִיא בָּאָה עִם בְּנוּתֶיהָ הַגְּרוּשׁוֹת עַל רֹאשֶׁךָ. וְעַל-כֵּן
גַּם הִלָּאָה אֵל תּוֹמִינִי אוֹתָהּ, בְּאִפְסָן שְׂלֹא יֵצְאוּ מִזֶּה שׁוּם וּכְוָחִים כָּלֵל.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזוּר לָךְ, שְׂתִּהְיֶה לָךְ לֵינְהָ קִלְיָהּ וּבְרִיאָהּ,
וְתִזְכְּוִי לְדִירָה רְוָחָהּ, וְגַם הַרְבֵּה נַחַת מִהַיְלָדִים, הַעֲקָר לֵהִיּוֹת רְגִיל
לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם לְאֱלֹקִים, שְׂתִּרְאִי לַעֲמֹד בְּכָל פֶּעַם לֵיַד חִלּוֹן בְּבַיִת,
וְלִהְיוֹת כָּל אֵל הַשָּׁמַיִם, וּלְבַקֵּשׁ רַחֲמִים כָּל מַה שְׂאֵת צְרִיכָהּ, כִּי
תִּפְלֹתְךָ בְּיָדַי תִּקְבַּל.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם כָּל טוֹב.

אוֹדוֹת הַרְטִיבוֹת אֲצֵל הַיְלָדִים, זֶה יַעֲבֹר, בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

הָאָדָם בְּלִי הַתְּבוּדָרוֹת הוֹלֵךְ בְּעוֹלָם הַדְּמִיוֹן מִמֶּשׁ, כִּי עֲקָר
הַיֵּשׁוּב הַדַּעַת לְאָדָם בָּא עַל-יְדֵי הַתְּבוּדָרוֹת, שְׂזָה מְכַנֵּיס בּוֹ אֲמוּנָה
וּבִטְחוֹן עֲצָמִי.

רלד אָשׁר ו' קפב בַּנְחַל
ו' קפב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י"ט בְּסֵלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְהַאֲבִירָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִיַּמֵּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר
חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה נִצְחָיִם.

אֵת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמִמָּשׁ שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע מִמָּךְ.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֵת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם
מְכַרְחִים הַתְּחִזּוֹת כְּקִטָּן כְּגֹדֹל, כִּי אֲפִלוּ מִי שֶׁכָּבֵר דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ
בְּדַבְּקוֹת אֲמַת, וּמִיַּחַד תְּמִיד יְחוּדִים קְדוּשִׁים, וּמְרַגֵּישׁ תְּמִיד שְׁפַע
גְּלוּי אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ וְכוּ', גַּם לוֹ מַגִּיעִים זְמַנִּים, שְׁנַחֲשָׁכִים מִמֶּנּוּ כָּל
הָאוֹרוֹת, וְנוֹפֵל אֶל קִטְנוֹת וְחֲשָׁכוֹת, וְנִעְלָם וְנִסְתָּר מִמֶּנּוּ הָאוֹר
לְגַמְרִי, עַד שֶׁהוּא בְּסַכְּנָה גְּדוֹלָה עַד מְאֹד, שְׁלֵא יֵאָבֵד אֵת עוֹלָמוֹ
הַגִּשְׁמִי וְהַנִּצְחִי.

וּמִכָּל שְׂכֵן מִי שְׁעֵדִין רְחוּק לְגַמְרִי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְעוֹד לֹא טַעַם
אֶף פַּעַם שׁוּם אוֹר וְכוּ', בְּוַדָּאִי הוּא בְּסַכְּנָה גְּדוֹלָה בְּכָל רִגַע, שְׁלֵא
יֵאָבֵד אֵת עוֹלָמוֹ לְגַמְרִי.

וְעַל-כֵּן רְאֵה לְחִזּוֹק עֲצָמְךָ. וְעַקֵּר הַהִתְחַזְּקוֹת זוֹכִים דִּיקָא עַל-יַדֵּי
שְׂמַחָה, שְׂתַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעֲוֹלָם לְהִיּוֹת תְּמִיד אֶף וְרַק
בְּשְׂמַחָה, וּבְמַצַּב רוּחַ טוֹב. וְלַעוֹלָם אֵל תְּהִיָּה בְּכַעַס וּבְקַפְדוֹת עַל
שׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם. וּבְפִרְטִיּוֹת עַל אֲשַׁתָּךְ וְעַל בְּנִיךָ, אַתָּה צָרִיךְ
לְשׁוֹר מְאֹד מְאֹד לֹא לְהִתְעַצֵּב, וְלֹא לְהִיּוֹת בְּכַעַס וּבְקַפְדוֹת עָלֵיהֶם,
כִּי מִמָּךְ יֵרָאוּ וְכֵן יַעֲשׂוּ. כִּי הָאֲשֶׁה וְהַיְלָדִים מַחְקִים אֵת אֲבֵיהֶם, אִם
הַבַּעַל וְהָאָבָא תְּמִיד בְּסַכְּלָנוֹת, וּמְדַבֵּר בְּנִיחוּתָא, וְתְמִיד שֵׁשׁ וְשִׁמְחָה,
אֲזִי כָּלֵם שְׂמַחִים וְסַבְּלָנִיִּים.

מָה אִמַּר לָךְ! רְאוּי לָנוּ לְשִׁמְחָה, שְׁיֵשׁ לָנוּ רַבִּי רַחֲמָן בְּזֶה, נָא
וְנָא רְאֵה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם וְיוֹם אֵת הַסֵּפֶר הַנּוֹרָא "לְקוּוֹטִי-מוֹהֵר"ן,
וְתַעֲשֶׂה בְּעֲצָמְךָ תְּפִלָּה מְכַל תּוֹרָה שְׂאֵתָה לּוֹמֵד, כִּי מְאֹד מְאֹד

אֲשֶׁר

ו' קפג

בַּנְחַל

רלה

הַזְהִירָנוּ רַבְּנוּ ז"ל לְשַׁקֵּד בְּסִפְרוֹ, וְאָמַר שְׂיִכּוּלִים לְהַעֲשׂוֹת עַל-יְדֵי סִפְרוֹ בְּעַל מַח גְּדוֹל, וּבְעַל תְּשׁוּבָה וּבְעַל הַשָּׂגָה.

וְעַל-כֵּן רָאָה לְהַתְמִיד בְּסִפְרוֹ הַקְדוּשׁ וְהַנּוֹרָא, אֲשֶׁר אָמַר בְּפִרוּשׁ, שֶׁסִּפְרוֹ זֶה הוּא אֶתְחַלְתָּא דְגָאֵלָה; כִּי בְּאַמַת כָּל סִפְרוֹ הוּא מִפְתַּח לְכָל הַחֲכָמוֹת וְהָעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים, וְהַסֵּפֶר פּוֹתַח שְׁעָרִים חַדְשִׁים בְּגִלּוּי אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁרֵי הַמְתַּמִּיד בְּסִפְרוֹ תָּמִיד!

וּמִי יִתֵּן, שֶׁתִּבְשָׂר לִי בְּשׁוֹרָה טוֹבָה, שֶׁלְקַחְתָּ אֶת עֲצָמָךְ בְּיַדְיָךְ, וְאַתָּה שָׂמַח וּמְשַׂמַּח אֶת אֲשֶׁתְּךָ וְיַלְדֶיךָ. רָאָה לְהַזְהִיר מְאֹד מְאֹד בְּחַנוּכָם, כִּי מוֹהֲרֵינִי ז"ל אָמַר, שֶׁאַצְלוּ מִצּוֹת חַנוּכָּה הַיְלָדִים וְעַבּוּדְתָהּ חֲשׁוּבָה בְּדִיּוּק כְּמִצּוֹת וְעַבּוּדַת הַחֲצוֹת שְׁלוֹ, וְעַל-כֵּן יֵשֵׁב וְאֵכַל יַחַד עִם יַלְדָיו, וְרָאָה שְׂיִהְיוּ נִזְהָרִים לְרַחֵץ יְדֵיהֶם וּלְבָרֵךְ "עַל נְטִילַת יְדַיִם", וּלְבָרֵךְ בְּרֶפֶת-הַמְּזוֹן בְּנַחַת וְכוּ'.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

דָּרְכוּ שֶׁל מוֹהֲרֵינִי ז"ל הֵיטָה, לְדַבֵּר עִם כָּל מִי שֶׁנִּכְנַס אֶצְלוֹ, וְלֹא הָיָה מְסַתְּפֵל עַל שׂוֹם חֲשׁוּבוֹנוֹת פְּרָטִיִּים — כְּשֶׁהִלָּה יֵצֵא, יַעֲשֶׂה מִמֶּנּוּ לִיצְנוּת, הוּא לֹא הַסְתַּפֵּל עַל זֶה, רַק כְּשֶׁנִּכְנַס אֶצְלוֹ מִשְׁהוּ לְדַבֵּר מִרְבֵּנוּ ז"ל, דָּבַר עִמוֹ הַרְבֵּה.

ו' קפג.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י"ט כֶּסֶלּוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְהִיָּקֵר וְהַנְּעֲלָה, שׁוֹתָה מִימֵי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחַת נְצָחִים.

מָה אָמַר לָךְ! הֵנָּה יוֹם וְהֵנָּה לַיְלָה, וְהֵנָּה הַכֹּל כְּצֵל פּוֹרֵחַ, וְלֹא נִשְׁאָר בְּיַד רַק מָה שֶׁמְכַנְיָסִים בָּהּ, וּבַפְּרָטִיּוֹת אֶתָּה, שְׁזָפָה אוֹתָךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּזִכּוֹת חַנּוּם כְּזוֹ, לְעֵסֶק בְּעֵסֶק הַרְבִּים, אֲשֶׁר זְכוּת הַרְבִּים תְּלוּיָהּ בָּךְ. וּבּוֹדָאֵי יֵשׁ לָךְ הַרְבֵּה בְּטוֹלִים, כִּי מִי שֶׁעוֹסֵק בְּצָרְכֵי

הרבים, ההכרח לבלות ולבטל הרבה זמן לבטלה וכו', אף בזכות זה הקדוש ברוך הוא מרחיב לו אחר-כך את הזמן, עד שבמעוט זמן קונה הרבה מאד, כי זכות הרבים תלוי בו, אשרי לו!

עליך להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, סוף כל סוף אתה זוכה ומזוכה את הרבים באורות נשגבים גדולים כאלו, אשר אין לשער ולספר כלל. אתה היית היחיד עכשו בארץ ישראל העוסק בהדפסת ספרי רבנו ז"ל, אשר הזכות הזו יש לה קרן ויש לה פרות, ואשרי מי שיתן לה יד וכתף, ויקח ממך ספרים, ויפיצם בארץ ישראל, אשר שם הם נצרכים עכשו כמו אור לנשימה. פי, בעוונותינו הרבים, עשו שם הערב-רב שואה רוחנית, ושרפו את נשמות ישראל בתנוגי השמד שלהם, ועלינו נפלה עכשו חובת השעה, בכח רבנו ז"ל להחיות מתים. על-כן לא בחנם יצא פנגדנו כל-כך הסמ"ך-מ"ם בעצמו על-ידי שלוחיו, ועלינו לעשות כל מיני פעולות שבעולם, לגלות ולפרסם את רבנו ז"ל בעולם, בלי פחד ובלי בושה כלל, "ואנדברה בעדותיך נגד מלכים ולא אבוש" (תהלים קיט).

ראה להיות בשמחה עצומה בכל יום ויום, ותעשה לה חק קבוע לרקד בכל יום ויום אפלו בינך לבין עצמך, כאשר הזהיר מוהרנ"ת ז"ל את תלמידו ר' נחמן טולטשינער ז"ל, וקיים זאת בכל יום.

ופעם כבר שכב מוהרנ"ת ז"ל על מטתו, ונזפר שהיום לא רקד, ועל-כן ירד ממטתו והלך רקוד. וכן הזהיר מוהרנ"ת ז"ל את תלמידו ר' אהרן ניסן, ונתן לו תקון לרקד בכל יום, וקיים זאת. ואמר לו: מי שיהיה תמיד בשמחה, לא יהיה מרואי פני גיהנום. על-כן ראה לקיים זאת, ואז טוב לה לגצח נצחים.

הדורש שלומך...

את הקונטרס "התגלות אמונה" מסרתי ל... גרו יאיר, תכתב לי אם קבלת את זה, ואם ... משלם לה את החוב שלו.

אֲשֶׁר

ו' קפד

בנחל

רלו

אדם צריך לבקש תמיד ממנו יתברך, שאינו רוצה שום דבר, רק להקלל בו, ולא ירצה רצון אחר מבלעדי רצונו יתברך, כי אחרת זו התבודדות שאינה כראוי, והוא מלא דמיונות.

ו' קפד.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת קדש לסדר וישב, כ' כסלו ה'תשמ"ה.

שלום רב להאברהם היקר לי מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי. ושמחתי מאד מאד על פעלותיך בהפצת מעינות החכמה חוצה, אשר זה היום צו השעה — לגלות ולפרסם את דעת רבנו ז"ל בעולם, ולא להתפעל משום לצים, הן הלצים שבחוץ והן הלצים שהם מבפנים, מה לנו ולהם.

אבל מאד מאד ברצוני, שתקבע לעצמך שעורים כסדרן, וזה יהיה לך ענין קבוע. ובכל יום תצא להפיץ פשתי שעות או שלש שעות, אבל העקר שתראה להשלים עצמך בתורה ובתפלה, אשר זה יסוד דעתו הקדושה של רבנו ז"ל.

העקר ראה לחזק עצמך מאד מאד להיות בשמחה עצומה, ואז דיקא תצליח, כי כל מי ששמח ונאמיר, הרי זה מצליח.

והעולה על הכל — ראה ללמד הרבה את הספר הקדוש "לקוטי מוהר"ן", כי עקר ההתקרבות אל רבנו ז"ל, הוא על-ידי למוד "לקוטי מוהר"ן", ולא על-ידי "פראות" ו"שגעונות", הנקרא כהיום "עבודות", "פעלדער" וכו', הכל דמיונות, כי בפרוש אמר רבנו ז"ל, שצריך לעשות מהר שדה ומשדה בית (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן י'). וכהיום מגדל גלוי אלקותו יתברך, שמגלה רבנו ז"ל, אשר מלא כל הארץ כבודו, ואין בלעדיו יתברך כלל, יכולים להתבודד בכל מקום: בבית, בחוץ, ברחוב, על הגג, על החצר,

רלח אָשֶׁר ו' קפה בַּנְחַל

בְּבֵית-הַפְּנֹסֶת, אוּ לְהַבְדִּיל בַּבְּנֵק. בְּכָל מְקוֹם יְכוּלִים לְמַצֵּא אֶת
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְיְכוּלִים לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתַבְרַךְ, אִם יִהְיֶה לְבוֹ חֶזֶק
בְּזֶה, כִּי כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ הוּא פֶּעֶלֶד גָּדוֹל, וְאִם אֵינּוּ חֶזֶק בְּזֶה, אֶפְלוּ
יִפְנֹס בְּתוֹךְ שָׂדֵה וַיַּעַר אוּ אֵילוּ נְקִיקֵי סְלָעִים, גַּם שֵׁם לֹא יִדְבַר עִמּוֹ
יְתַבְרַךְ, הָעֶקֶר הוּא כְּפִי תַבְעֵרֶת לְכַבּוֹ אֵלָיו יְתַבְרַךְ בְּדַבָּר זֶה, אֲזִי
יִהְיֶה חֶזֶק בְּזֶה.

וְזֶה, תְּהִלָּה לַיהוָה יְתַבְרַךְ, לְמוֹדֵינוּ שְׁאַנּוּ לּוֹמְדִים בְּ"הֵיכַל-
הַקְּדוֹשׁ". הָעֶקֶר בְּזִמְנֵי הַפְּנוּי — לְהַפְיֵץ סִפְרִים מִסִּפְרֵי רַבְּנֵינוּ ז"ל,
שֶׁהֵיא הַצְּלָחָה גְּצֻחִית, הָעֶקֶר לֹא לְבַטֵּל אֶת הַזִּמְנֵי הַיְקָר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

נָא לַעְזוֹר ל... גְּרוּ יְאִיר, בְּמָה שְׁיִכּוֹל, כִּי הוּא הַיְחִידִי שְׁמוֹסֵד
נִפְשׁוֹ בְּעִבּוֹר הַהַדְּפָסָה, וְגַם לַעְזוֹר אֶת כָּלֶם שֶׁיִּשְׁלַמּוּ לוֹ אֶת הַחֻבּוֹת.

ר' אַבְרָהָם בֶּר' נַחְמָן ז"ל הִזְהָ רַגִּיל לומר: כָּל חֻצוֹת שְׁאַנִּי זוֹכָה
לְחֻטָּף בְּזֶה הָעוֹלָם, זוֹ הַנְּחֻמָּה שְׁלִי, זוֹ הַתְקוּוּהָ שְׁלִי, זוֹ הַרְפּוּאָה שְׁלִי,
וְזֶה יִשְׂאָר לִי לְנֻצַח.

ו' קפה.

בַּעֲזֵרַת הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עַרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֵר וַיֵּשֶׁב, כִּי כִּסְלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

הָעֶקֶר רָאִי לְהַתְחַזֵּק וּלְחַזֵּק אֶת בְּעֵלְךָ, וְתַעֲזְרוּ אֶחָד לְהַשְׁנִי, אֶת
תְּרָאִי לַעְזוֹר לוֹ שְׁיִוְכַל לְלַמֵּד, וְהוּא יַעְזוֹר לָךְ בְּבֵית, וּבְזֶה תַתְחַלְקוּ
יַחַד עִם הַתּוֹרָה שְׁיִלְמַד בְּעֵלְךָ.

אוֹדוֹת הַנִּקּוֹד שְׂאֵת מְנַקֶּדֶת אֶת הַסִּפְרִים, עֲלֶיךָ לְדַעַת, כִּי הֵיִת
שְׂזֶה נִכְתָּב בְּמַהִירוֹת גָּדוֹלָה, יְכוּל לְהֵיִת שְׁתַּחֲסֵר אוֹת אוּ תִהְיֶה

אֲשֶׁר

ו' קפו

בְּנַחַל

רלט

מִיִּתְרַת אוֹת, וְכֵן תִּבָּה אַחַת תִּהְיֶה יִתְרָה אוֹ חֲסֵרָה, עַל־יָד לְחַקֵּן אֶת
אֶת כְּפֵי שְׁאֵת מְבִינָה, וּכְפֵי דְקָדוּק הַלְשׁוֹן, הִינּוּ מִלְשׁוֹן זָכָר לְלִשׁוֹן
זָקָה וְכו'.

אַקוּהָ שְׁאֵת מְבִינָה.

הַמְאֻחַל כָּל טוֹב.

ו' קפו.

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עֶרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ' כֶּסֶלּוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

וּגְדֹל הַצַּעַר שֶׁיֵּשׁ לִי מִכֶּךָ שֶׁבְעֵלְךָ מְצַעֲרֶךָ, וּמְבֹזָה וּמִשְׁפִּיל אוֹתְךָ
בְּכָל מִינֵי זְלוּלִים וּבִזְיוֹנוֹת, וְהוּא רַב אֶתְךָ עַל כָּל מִינֵי שְׁטִיּוֹת, אֵין
אֶת יְכוּלָה לְתַאֵר אֶת גְּדֹל הַצַּעַר וְהַעֲגַמַת נַפְשׁ שְׁשִׁי לִי מִזֶּה.

תֵּאֱמִינֵי לִי, שֶׁבְּבִית מִדְרָשְׁנוּ לֹא הִיִּיתִי מְנִיחַ אוֹתוֹ לְהִתְפַּלֵּל
אֶפְלוּ תִּפְלָה אַחַת, כִּי הִיִּיתִי זוֹרֵק אוֹתוֹ תַּכְף־וּמְיָד, כְּאֲשֶׁר עָשָׂה רַבְּנוּ
ז"ל בְּעֶצְמוֹ.

מָה יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת?! כְּפִי הַנִּרְאָה שֶׁכָּל הַשְּׂגֵעוֹנוֹת שְׁלוֹ, שֶׁקָּבַל
אֶצֶל אֵילָנוּ מִטְרָפִים הַמְּסֻתוֹבְבִים כְּמוֹ וְכו', עֲדִין לֹא הִקִּיא וְיָרַק וְכו',
כִּי אֶצֶלֵנוּ הָעֵקֶר תּוֹרָה וְתִפְלָה וְהַפְּצַת אוֹרוֹ וְדַעַתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל,
וְהִיִּסוּד הוּא: שְׁלוֹם־בֵּית, שְׁלוֹם וְאַהֲבָה בֵּינוּ לְבֵינוּ יִתְבָּרַךְ, שְׁלוֹם
וְאַהֲבָה עִם עֶצְמוֹ, שְׁלוֹם וְאַהֲבָה עִם זוּלָתוֹ, אֲשֶׁר הִרְאֵנוּהָ הִיא
אַהֲבַת אֲשֶׁתוֹ וּבְנָיו. אֶף־עַל־פִּי־כֵן רָאִי לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי נִסְיוֹנוֹת, וְתִנֵּי
לוֹ הַזְדַּמְנִיּוֹת לְהַשְׁתַּנּוֹת, כִּי אֲנִי מְקוּהָ, שְׁסוּף כָּל סוּף יִשְׁתַּנֶּה לְטוֹבָה.

הָעֵקֶר תִּרְבִּי בְּתִפְלָה וּבְקִשָּׁה, וּבְפִרְטִיּוֹת בְּהַדְלָקַת הַנְּרוֹת, תַּעֲמִדִי

לפני הגרות זמן רב, ותשפכי דמעות חמות לפניו יתברך, שכבר יחמל עליך, כי אז הוא עת רצון גדול לאשה.

המאחל לכם כל טוב.

אנשי שלומנו מספרים: כשבזו את ר' אברהם בר' נחמן ז"ל — חיה קצת, ולא השיב כלום (האט א שמיכעל געטויהן).

ו' קפז.

בעזרת השם יתברך, יום ששי — ערב־שבת־קדש לסדר וישב, כ' כסלו ה'תשמ"ה.

שלום רב, ודעת שלם אל האברך היקר לי מאד, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי.

מה אמר לך! הן אמת שאתה מתודה בתוך מכתבך, איך שאתה מצער כל־כך את אשתך, ורב עמה על לא דבר, אף־על־פי־כן תאמין לי, כי בבית מדרשי לא הייתי מניח אותך להתפלל אפלו תפלה אחת, כי הייתי מגרש אותך, כִּאֲשֶׁר עָשָׂה רַבֵּנוּ ז"ל לְאַחַד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מְעִיר טִירְהוּוּיָצָא, שְׁהִיְתָה לוֹ מַחֲלָקָת עִם אִשְׁתּוֹ, וְעוֹבֵב רַבֵּנוּ ז"ל אֶת הַשְּׁלֶחֶן בְּעֵטוֹ, כִּי אִוּ הוּא אִו אֲנִי, עַד שֶׁהִתְחִיל לִבְבוֹת, וְהִבְטִיחַ לְרַבֵּנוּ ז"ל, שֶׁיַּעֲשֶׂה שְׁלוֹם עִם אִשְׁתּוֹ, וְכֵן כָּל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הִשְׁתַּדְּלוּ בְּעַדוֹ.

על־כִּלְפָּנַיִם אֵינִי יוֹדֵעַ מָה אַתָּה רוֹצֶה מִמֶּנִּי, תֵּאֱמִין לִי, לְ"הִכַּל־הַקֹּדֶשׁ" אֵין לָךְ שׁוֹם שְׂיָכוֹת כָּלָל! וְכִפִּי הַנִּרְאָה אֶת הַהִקְדָּמוֹת שֶׁקִּבַּלְתָּ וְכוּ', עֲדִין לֹא הִקְאֵת וְכוּ', וְעַל־כֵּן גָּבַה טוֹרָא בֵּינָן, הַמְחִיצָה גְּדוּלָה בֵּינֵינוּ. כָּל הָרֹאשׁ שֶׁלָּךְ מִנַּח רַק בְּנֵאוּף וְזִנּוּת וְכוּ', וְאֵינִי יוֹדֵעַ אִיךְ אֵינָךְ מִתְבַּיֵּשׁ לוֹמֵר דְּעוֹת, וּמִכָּל שֶׁכֵּן בְּעֵנְיָנַיִם

דַּקִּים וְרוּחַנִיִּים כָּאֱלוֹ וְכוּ', שַׁיְקַח לָךְ יָמִים וְשָׁנִים, וְאַפְלוּ לֹא תִתְחַיל
לְהַשִּׁיג פְּשׁוּטָן שֶׁל דְּבָרִים וְכוּ'.

אֵל תְּבַלְבֵּל אֶת הַמַּחַ לַעֲשׂוֹת אֲסֻפּוֹת מִכָּל הַעֲזָרוֹת שֶׁל אֲנָשִׁי
שְׁלוֹמִנו, לְאַסֵּף כֻּלָּם יַחַד: אֲנָשִׁים, נָשִׁים וְטַף וְכוּ' — הַכֹּל דִּמְיוֹנוֹת,
וְזֶה נֶגֶד רְצוֹנִי — שֶׁהוּא רְצוֹן רַבֵּנוּ ז"ל, כִּי אַפְלוּ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה
הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא, אֲנִי רוֹצֵה שֶׁבְּכָל עֵיר וְעֵיר, אֲשֶׁר גָּרִים שָׁם קְבוּצָה
מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמִנו, שֶׁיַּעֲשׂוּ שָׁם דִּיקָא קְבוּצָה, וְיִוָּסִיפוּ שְׂכָנִים רַבִּים, וְלֹא
יִסְעוּ מֵעֵיר לְעֵיר וְכוּ', וּמִכָּל שֶׁכֵּן בְּאַמְצַע הַשָּׁנָה — מָה וּמִי וְאִיךָ?!

מָה אַתָּה מְבַלְבֵּל אֶת הַמַּחַ שֶׁלָּךְ הַמְעַקֵּם, מְלֵא נְאוּף וְכוּ', מָה
וּלְמָה לָךְ לְהִתְעַרֵב וְכוּ'?! אֲצַלְנוּ הַעֲקָר תּוֹרָה וְהַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת
וְהַפְּצַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, וְיִוְתֵר מִזֶּה אֵין לָנוּ זְמַן כָּלֵל, אַפְלוּ לְרַגַע.
כָּל הַנְּאוּף שֶׁלָּךְ בָּא, מִפְּאַת שְׂאֵתָה שׁוֹכֵב בַּמַּטָּה כְּמוֹ נְבִלָה, עַד אַחַר
חֲצוֹת הַיּוֹם, בְּלִי תְּפִלָּה, בְּלִי קְרִיאַת שְׁמַע, בְּלִי תְּפִלִּין וְכוּ', וְאִזּוֹ יֵשׁ
לָךְ זְמַן לַחֲשֹׁב כָּל מִינֵי הַרְהוּרִים רְעִים שֶׁל נְאוּף וְכוּ'.

מָה אַתָּה! עֲזֹב כְּבָר אֶת הַדִּמְיוֹנוֹת הַנִּקְרָאִים "עֲבוֹדוֹת", אֲשֶׁר
בְּאַמַּת הֵם "שְׁטִיּוֹת", שֶׁנִּלְמְדוּ אֲצִל וְכוּ', שֶׁלְּמַדְתָּ שָׁם כַּמָּה שָׁנִים,
אַחֲרַיִם שֶׁלְּמְדוּ שָׁם, אַחַר כַּמָּה חֲדָשִׁים חֲזָרוּ לְסוּרָם וְזֶה הֵרֵב וְכוּ',
אַבֵּל אַתָּה נִשְׂאָרְתָּ וּבָאֵת אֲלֵינוּ לְבַלְבֵּל אֶת הַמַּחַ וְכוּ', הַשְּׁלַכְתָּ אֶת
הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ... גְּרוֹ יְאִיר, בְּחֹבוֹת שֶׁל שְׁשֵׁת אֲלָפִים דּוּלָרִים, אֲשֶׁר
זֶה הוֹן רַב, וְכָל הַהֲדַפְּסָה עֲכָשׁוּ בְּסַפְּנָה רַק בַּגִּלְדָּה.

לְדַעֲתִי, אֲסוּר שֶׁהַסְּפָרִים יִהְיוּ בְּבֵיתְךָ אַפְלוּ יוֹם אֶחָד, אִךְ מָה
אֲעֻשֶׂה?! כִּי גַם בְּזֶה לֹא מְצִיִּיתִים אוֹתִי.

וְהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ הַטּוֹב יִרְחַם עָלַי, וְיִשְׁמַר אוֹתִי מִמַּשְׁגָּעִים
וּמִטְרָפִים וְנוֹאֲפִים וְכוּ', וּלְזֶה כְּבָר יֵשׁ מוֹסְדוֹת אַחֲרָיִם וְכוּ' וְכוּ',
אֲשֶׁר יִלְכוּ כֻּלָּם לְשָׁם. אֲצַלְנוּ חֲשִׁיבוֹת מִי שְׂזוּכָה לְהִתְמִיד בְּ"לְקוּטִי-
מוֹהֵר"ן, וְלִסְיִים בְּכָל חֲדָשׁ "לְקוּטִי-מוֹהֵר"ן, וְכֵן מִתְמִיד בְּיַתֵּר
סִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, רַק הוּא נִקְרָא אֲצַלְנוּ מְקַרֵּב אֶל רַבֵּנוּ ז"ל, וְאַחֲרַת
זֶהוּ רַק דִּמְיוֹן, וּמִצְוָה לְפָרְסָם זֹאת לְכָל אֶחָד. וְלֹא כְּמוֹ הַיּוֹם, שֶׁכָּל

רמב אֲשֶׁר ו' קפח בַּנְחַל

פְּרָחַח קוֹרָא אֶת עֲצָמוֹ 'בְּרִסְלָבֶר חֲסִיד', וּכְבָר אוֹמֵר דְּעוֹת, מִכָּל שְׁכָן כְּשֶׁכָּבַר רַץ בְּפִעֲלָה, הוּא כְּבָר קְדוֹשׁ וְכוּ'... לְדַעְתִּי, פָּגַם הַבְּרִית אֶחָד זֶה יוֹתֵר מְקַלְקֵל וְכוּ'. הָעֵקֶר לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם בְּבֵית, וְלֹא יִהְיֶה מִצּוֹי אֶצְלָה כְּתַרְנַגּוֹל וְכוּ'.

קוֹם עֲצֵל מִמַּטְתָּךְ, וְקַח שְׁקִית סְפָרִים מִסְפָּרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְלֶךְ לְהַפְיֵצִים, וְאֶת הַכֶּסֶף תֵּן תְּכָף-וּמִיד לְיָד ... גֵּרוּ יְאִיר, אֵל תְּלִין אֶצְלֶךְ כֶּסֶף שֶׁל הַדְּפָסָה אֶפְלוּ לִילָה אֶחָד, לֶךְ לְהַעֲרִיר מִשְׁנָתוֹ, הָעֵקֶר שֶׁלֹּא יִשָּׂאֵר אֶצְלֶךְ כֶּסֶף כָּל הַדְּפָסָה, שֶׁהוּא כֶּסֶפוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל.

חֲמֻדַת לְבָבִי! הִרְחַמְנוּת שֶׁל הַצַּדִּיק הַאֲמֵת, שֶׁמִּמְשִׁיף מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הַרְבֵּה כָּל-כָּף, שְׁגַם עָלֶיךָ גַּמְשֻׁכַת רַחֲמָנוּתוֹ, וְעַדִּין יֵשׁ לֶךְ תִּקְוָה טוֹבָה לְתַקֵּן הַכֵּל. הָעֵקֶר תְּבַטֵּל אֶת דְּעָתְךָ הַפְּגוּמָה, וְכָל אֲשֶׁר יֹאמֵר רַבְּנוּ ז"ל — תִּקְוִים, וְאִזּוֹ תִּשָּׂאֵר אֶצְלוֹ, כִּי אַחֲרַת יִזְרַק אוֹתְךָ לְבַסּוּף; כִּי מִי שֶׁאֵינּוּ מְקַבֵּל דְּבָרֵי הַצַּדִּיק, לְבַסּוּף מְקִיא אוֹתוֹ (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֵר ז"ן, חֶלֶק א', סִימָן קכט).

גַּא וְנָא לֹא לְבַלְבֵּל לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ אֶת הַדְּעַת, שֶׁיַּעֲשׂוּ אִיזוֹ אֶסְפָּה, אֵין לָנוּ זְמַן לְשִׁטּוֹת כְּאֵלוֹ, זֶה סֵתָם בְּטוֹל זְמַן. אִם רוֹצִים לְהִתְחַדֵּשׁ — צְרִיכִים לְלַמֵּד סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּקַבִּיעוֹת מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וְלִגְמֹר אֶת הַיּוֹם "לְקוּטִי-מוֹהֵר ז"ן".

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ, וּמְבַקֵּשׁ עָלֶיךָ שְׁתוֹזָה לְשׁוֹב בְּתוֹשׁוּבָה, וְתִמְשָׁף עָלֶיךָ דְּעַת.

ו' קפח.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֶׁשִּׁי עָרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר וַיִּשָּׁב, כ' כֶּסֶלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְהִיָּקֵר וְהַנְּעֲלָה, שׁוֹתָה מִימֵי הַנְּחַל נוֹבַע מְקוֹר הַכְּמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח וְנִצָּחִים.

אוֹדוֹת פְּרָנְסָתְךָ וְכוּ', רָאָה לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, וְתִשְׁתַּדֵּל לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּמַצְב־רוּחַ טוֹב.

אֲשֶׁר וְי' קִפְט בְּנַחַל רִמְג

רָאָה לְשִׁמַּח אֶת אֲשֶׁתָּךְ וּלְדִיךָ, וּבְזִכּוֹת הַשְּׂמֵחָה יִשְׁפַע עֲלֶיךָ
שִׁפְע גְּדוֹל בְּפִרְנֶסָה.

רָאָה לְשִׁמַּח אֶת כָּל הַשְּׂכָנִים, וְהַגִּיל עֲצָמָךְ לְהִיּוֹת תָּמִיד אִישׁ
שִׂמְח, הַמְשִׁמַּח אֶת אַחֵרִים, וּבְזִכּוֹת הַשְּׂמֵחָה יִתְרַחֵב לְךָ, וַיִּשְׁתַּנֶּה
אֶצְלָךְ כָּל מֵהֶלֶךְ חַיִּיךָ.

אָמַרְתִּי לְאֲשֶׁתְּךָ שְׂתִדְּלִיק שְׁנֵי גֵרוֹת שֶׁל חֶלֶב בְּעֵבוֹר שְׁנֵיכֶם,
מִלְּבַד זֹאת תִּדְּלִיקוּ עוֹד חֲמֵשֶׁה גֵרוֹת בְּעֵבוֹר כָּל אֶחָד מֵהֵילָדִים,
וּמִלְּבַד זֹאת לְהִדְּלִיק שְׁנֵי גֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וְכָל זֶה יִכְנִיס אוֹרָה
וְשִׂמְחָה בְּבֵיתְכֶם, וּמִמִּילָא יִשְׁתַּנֶּה מִצַּבְּכֶם, וְתִהְיֶה לְכֶם פִּרְנֶסָה
בְּשִׁפְע גְּדוֹל. גַּם תִּשְׁמַר מְאֹד מְאֹד עַל קְדֻשַׁת שַׁבַּת־קִדְּשׁ, וְתִבְדֹּק אֶת
הַמְזוּזוֹת שֶׁבְּבֵיתְךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת וְכו'.

נָא וְנָא לִזְרוּ אֶת אֲשֶׁתְּךָ בְּעֵנִין הַדְּלָקַת הַגֵּרוֹת, וְגַם אִתָּה רָאָה
לְהִיּוֹת שִׂמְח וְלִשְׁמַר שַׁבַּת, וְאִזּוּ תִרְאֶה אִיךָ שִׁישְׁתַּנֶּה אֶצְלְכֶם הַפִּרְנֶסָה
לְטוֹבָה בְּזִכּוֹת כָּל הַצְּדִיקִים הַקְּדוּשִׁים.

הַמֵּאחֵל לְכֶם כָּל טוֹב.

ו' קִפְט.

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עֶרְכ־שַׁבַּת־קִדְּשׁ לְסִדּוֹר וַיִּשָׁב, כִּי כִסְלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְהִיקָר וְהַנְּעִלָה, שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה,
זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

רָאָה לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין בְּכָל יוֹם, וְלוֹמַר קְרִיאַת שְׁמַע בְּהֵם, וְגַם
שְׂמוּנָה־עֲשָׂרָה.

וְאֲשֶׁתְּךָ שְׂתַזְהַר מְאֹד מְאֹד בְּהַדְּלָקַת אַרְבָּעָה גֵרוֹת לְכַבוֹד
שַׁבַּת־קִדְּשׁ, שְׁנִים שֶׁל חֶלֶב וּשְׁנִים שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וְדַבֵּר זֶה יָבִיא לְכֶם
שְׁלוֹם־בֵּית אָמְתִי.

רְאוּ לִשְׁמַר מְאֹד לֹא לָרִיב, וּבַפְּרָטִיּוֹת שְׂזֶה רַק כְּשֵׁנֵי חֲדָשִׁים

רמד אָשֶׁר ו' קצ בַּנְחַל

שְׁזִכִּיתֶם לְהִתְחַתֵּן, עֲשׂוּ תָמִיד שְׁלוֹם בֵּינֵיכֶם. וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁמֹר אֶתְכֶם מִכָּל רַע תָּמִיד.

נָא לְצִיֵּת מַה שְּׁכָתוּב וְתַצְלִיחַ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ו' קצ.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עַרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וְיִשָּׁב, כ' כִּסְלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיְקָר, שׁוֹתֵה מִיָּמֵי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנֹצֵחַ נְצָחִים. הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַצְלִיחַ דְּרָכֶךָ, וְתִזְכֶּה לְאוֹרָה וְשִׁמְחָה בְּבֵית, וְיִמְשְׁכוּ עֲלֵיכֶם יְשׁוּעוֹת וּבִרְכוֹת תָּמִיד.

רְאֵה לְבָדִק אֶת הַמְזוּזוֹת אִם אֵינָן פְּסוּלוֹת, חֵס וְשְׁלוֹם, וְאִם אֵינָן שֶׁל גֵּיר, חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי צְרִיכוֹת לְהִיּוֹת שֶׁל קֶלֶף דִּיקָא, וְאִם נִכְתְּבוּ הַיֵּטֵב, וְאֵין שׁוֹם נִגְיָעָה בֵּין הָאוֹתִיּוֹת.

מַה אָמַר לָךְ! הֵיּוֹת שְׁזָכָה אוֹתָךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְגוֹר בְּשִׁכְנוּת לֵיד הַתַּנָּא רַבֵּי יוֹסִי דִּמְן פְּקִיעִין, הַרְגַּל עֲצָמָךְ לְבַקֵּר מַדֵּי פַעַם בְּפַעַם אֲצֵל מַצָּבֶת קְבוּרָתוֹ, וְתַדְלִיק שֵׁם גֵּר, וְתֹאמַר שֵׁם הַעֲשָׂרָה מְזוּמָרֵי תַהֲלִים שֶׁגָּלָה רַבְּנֵנוּ נַחְמָן מִבְּרִסְלָב זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ.

מַה אָמַר לָךְ! אִם אַתָּה גֵּר בְּסַמּוּךְ מְאֹד, עֲלִיךָ לְהִיּוֹת שֵׁם בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וְלִתְקַן אֶת הַמְּקוֹם וּלְנַקּוֹתוֹ, וְלַצְבֹּעַ אֶת הָאֲבָנִים וּלְסִדֵּר שֵׁם סֵדֶר נְכוֹן, וְאִם אֲפֹשְׁרֵי לְקַחַת עֶזֶר, אֶת אֲנָשֵׁי הַמְּקוֹם — מַה טוֹב וּמַה נְעִים.

אִם תִּהְיֶה נִזְהָר בְּזוֹה, אֲנִי מִבְטִיחַ לָךְ, שְׁזִכּוּתוֹ תִּגַּן עֲלֶיךָ, וְיִשְׁפַע עֲלֶיךָ שְׁפַע בְּפִרְנָסָה. וּמִי יוֹדֵעַ מֵאִיזָה שְׁרֵשׁ נִשְׁמָה אַתָּה?! וּמַה עֲלֶיךָ

אָשֶׁר

ו' קצא

בנחל

רמה

לתקן בְּזֶה הָעוֹלָם?! וּבִזְכוּת הַתְּנָא הַקְּדוּשׁ הַזֶּה שְׁאַתָּה גַּר בְּמַחֲצֵתוֹ,
תִּזְכֶּה לְתַקֵּן הַכֹּל.

הַדְּוֹרֶשׁ שְׁלוֹמְךָ...

רְאֵה לְכַתֵּב לִי, אִם קִיַּמְתָּ אֶת דְּבָרֵי.

ו' קצא.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עֶרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ' כֶּסֶלּוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה.

הִנֵּה, אָנִי מְאֹד מְאֹד מְצֻטְעָר בְּצַעֲרֶךָ הַקָּשָׁה, וְאֵינִי מְסִיחַ דַּעְתִּי
מִהַצָּרָה שְׁלֶךְ כָּלֵל, וּמְאֹד מְאֹד כּוֹאֵב לִי, וְהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יִרְחַם
עָלֶיךָ בְּכָר. לְדַעְתִּי, כָּל הָעֲנָנִים הוּא פְּלִיאָה נְשֻׁנָּה, וּבְיַדָּאֵי הַיֵּלֶד הוּא
אֵיזוֹ נְשֻׁמָּה שְׁבָאָה לְתַקֵּן מַשְׁהוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם, וְלֹא יוֹתֵר, וּכְשֵׁיגְמֹר
תְּקוּנֹו יִסְתַּלַּק. עַל־כֵּן אֵל תְּהִי שְׁבוּרָה כָּלֵל, רַק לַעֲזֹר לְתַקֵּן אֶת
תְּקוּנֹו, וְשֵׁלֵא יִסְבֵּל בְּכָר. א. לְהַדְּלִיק בְּכָל יוֹם בְּפִיֵּת גַּר נְשֻׁמָּה,
שְׂיִהֶיָה דְלוּק כָּל הַיּוֹם כ"ד שְׁעוֹת, וּכְשֵׁיכְבֶּה תְּדַלְקִי גַר חֲדָשׁ.
ב. לֹאמֹר בְּכָל יוֹם 'יוֹם שְׁלֵם' שֶׁל תְּהִלִּים, הֵינִי תְּהִלִּים נְחָלֵק לִימֵי
הַשְּׁבוּעָה, לֹאמֹר בְּכָל יוֹם אֶת הַשִּׁיב לֹ, הֵינִי יוֹם רֵאשׁוֹן וְכוּ' וְכוּ', כָּף
שְׁבָכָל שְׁבוּעָה תְּגַמְרִי אֶת כָּל סֵפֶר תְּהִלִּים. ג. לְקִנּוּת לֹ צִיּוּתִי, וְלִרְאוּת
שְׂיִהֶיָה מְלַבֵּשׁ בָּהֶם תְּמִיד — בֵּין בֵּינֵם וּבֵין בְּלִילָה. ד. לְכַבּוֹד שְׁבַת
תְּזַהְרִי לְהַדְּלִיק שְׁנֵי גִירוֹת שֶׁל חֵלֶב וּשְׁנֵי גִירוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וְאִזּוֹ
תְּבַכֵּי הַרְבֵּה בְּשָׁבִיל הַיֵּלֶד, כִּי אִזּוֹ בְּשַׁעַת הַדְּלָקַת הַגִּירוֹת, הוּא עֵת
רְצוֹן לְכָל אִשָּׁה. ה. תְּשַׁמְרִי מְאֹד מְאֹד עַל שְׁבַת קֹדֶשׁ, לֹא לַעֲשׂוֹת
בָּהּ שׁוֹם מְלֵאכָה כָּלֵל. ו. אֵל תְּהִי שְׁבוּרָה, רַק לְשַׁמֵּחַ אֶת עַצְמְךָ
וְאֶת הַשְּׂכֵנִים, לְהִיּוֹת אִשָּׁה עֲלִיזָה וּשְׂמֵחָה.

וְהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת הַצַּדִּיקִים, יִשְׁמַע גַּם אֶת
תְּפִלָּתְךָ, וְתִזְכֶּי לִישׁוּעָה.

הַמְּאַחֵל.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׂשִׁי — עֶרְב־שַׁבַּת־קִדְשׁ לְסִדְרֵי וַיֵּשֶׁב, כ' כִּסְלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְכַבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גִּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ לְנֶכּוֹן קִבְּלָתִי, וְלִהְשִׁיבְךָ — יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת.

בְּעֵנִין שֶׁשָּׂאֵלְתָּ אוֹדוֹת הַמַּחְלָקָת שֶׁבֵּין יוֹסֵף וְאַחִיו, זֶה לֹא הִיְתָה שְׁנֵאָה בְּעֵלְמָא, אוֹ אִיזוֹ מַחְלָקָת הַתְּלִיזָה בְּדָבָר, כְּפִי קִטְנוֹת וְצִמְצוּם וְהַגְּשַׁמַּת דַּעְתָּנוּ הַפְּגוּמָה וְכוּ', אֲלֵא הַמַּחְלָקָת הִיְתָה בֵּין שְׁנֵי סוּגֵי עֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. יוֹסֵף הַצַּדִּיק לָמַד אֶצֶל אָבִיו יַעֲקֹב אָבִינוּ, וַיֵּשֶׁב בְּבֵית־הַמְּדַרְשׁ עִמּוֹ וְלָמְדוֹ בְּצוֹתָא, וְלֹא יָדַע כָּלֵל אֶת הַנְּעֻשָׁה בַּחוּץ. מֵה שְּׂאִין כּוּן, שְׂאֵר אָחִיו הָיוּ בַּחוּץ, וְרָאוּ גַם אֶת הַנְּעֻשָׁה שָׁם, וְהִשְׁתַּדְּלוּ אֶפְלוּ מִבַּחוּץ לַעֲבֹד אֶת הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא.

אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּשִׁי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כה): יֵשׁ שְׁתֵּי עֲבוֹדוֹת בְּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ: א. עֲבוֹדַת פְּנִים, שֶׁהוּא תוֹרָה וְתַפְּלָה, שְׂאָדָם לוֹמֵד וּמַתְּפִלֵּל וְדְבוּק בְּהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְאֵין לוֹ שׁוּם עֶסֶק מִעֲסָקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה. ב. עֲבוֹדַת חוּץ, שֶׁהוּא מִשָּׂא וּמִתָּן, שְׂאָף שְׂאָדָם עוֹסֵק בְּעֲסָקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, עִם כָּל זֹאת אֵינוֹ שׁוֹכַח מִהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, אֶפְלוּ שְׂעוּבֵד וּמַתְּעַסֵּק עִם הַבְּרִיּוֹת, הוּא דְבוּק בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְהַמַּחְלָקָת הַזֶּה אָנוּ מוֹצְאִים בְּגִמְרָא בֵּין רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי לְבֵין ר' שְׁמוּאֵל, רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי אָחִז מִהַשִּׁטָּה הַזֶּה — לְהִיּוֹת פְּרוּשׁ מִהָעוֹלָם הַזֶּה לְגִמְרֵי, וְלְהִיּוֹת רַק דְבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ לְגִמְרֵי, וְרַבִּי שְׁמוּאֵל גָּרַס: אָדָם יָכוֹל לְחַרֵּשׁ, לְזַרְעַ וְלִבְנוֹת בַּיִת, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן לֹא יִשְׁפַח מִהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא. וְזוֹ הַמַּחְלָקָת שֶׁהִיְתָה בֵּין הַשְּׂבָטִים לְבֵין יוֹסֵף.

וְזֶה מֵה שְׁמַצִּינוּ, שְׂיִוִּסֵּף הַצַּדִּיק בָּא לְאָבִיו, וְסִפֵּר לוֹ עַל אָחִיו, שֶׁרָאָה אֶצְלָם שְׂעוּסָקִים בְּעֲסָקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה וְכוּ', וְלֹא הִבִּין מֵה שְׁקוֹרָה בַּחוּץ, כִּי מִי שְׂאִין לוֹ שׁוּם שְׂיָכוֹת לְעוֹלָם הַזֶּה, תָּמִיד יִדוֹן אֶת זוּלָתוֹ לְכַף חוּב, כְּפִי שְׂרָאִינוּ שְׂרַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי וּכְנוּ רַבִּי

אַלְעֹזר, כְּשִׁיזְאוּ מֵהַמְעָרָה, וְרָאוּ אֲנָשִׁים עוֹסְקִים בְּעֵסְקֵי הָעוֹלָם — שָׂרְפוּ אוֹתָם בְּמִרְאֵה עֵינֵיהֶם, וְאָז יִצְאָה בַת קוֹל וְאָמְרָה: "הֲלֹה־חָרִיב עוֹלָמִי יִצְאֲתֶם, חֲזֹרוּ לְמַעַרְתְּכֶם" וְכוּ'. וְעַל-כֵּן סִפֵּר יוֹסֵף בְּגִנוֹת אָחִיו, כִּי לֹא הִבִּין אֶת עֵסְקָם בְּעֵסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה. וְאָמַר יַעֲקֹב לְיוֹסֵף (בְּרֵאשִׁית לו, יג-יד): "אָחִיךָ רוֹעִים בְּשִׁכְּם, לָךְ רֵאָה שְׁלוֹם אָחִיךָ וְשְׁלוֹם הַצֹּאן, וְהִשִּׁיבֵנִי דְבָר".

וְהִלֵּךְ יוֹסֵף כְּמַצּוֹת אָבִיו, וּפְגַשׁ בְּאָחִיו, אָמְרוּ הָאֲחִים זֶה לָזֶה: עֲתָה נִרְאָה לוֹ לָקַח, עֲתָה נִלְמְדוּ דְרָךְ מִי חֲשׂוּבָה בְּשָׂמִים, עֲבוּדָה שְׁלָךְ — עֲבוּדָה פְּנִימִית, לְהִיּוֹת לְגַמְרֵי סְגוּר וּפְרוּשׁ מֵעֵסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, אוֹ עֲבוּדָה חִיצוֹנִית, שֵׁשׁ לְאָדָם אִשָּׁה וְיִלְדִים וְעֵסְקִים, וְאִף-עַל-פִּי-כֵן לֹא יִשְׁפַח מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְנָטְלוּ אֶת יוֹסֵף וְהִשְׁלִיכוּהוּ לְבוֹר. "וְהַבּוֹר רַק אֵין בּוֹ מַיִם" אוֹמַר הַפְּסוּק (שם, פְּסוּק כד), אוֹמַר רַש"י: מַיִם אֵין בּוֹ, אֲבָל נְחָשִׁים וְעַקְרָבִים יֵשׁ בּוֹ. וְחִתְּךָ כְּתוּב אַחֲרֵי-כֵן: "וַיֵּשְׁבוּ לְאָכַל לֶחֶם", הִיתְּכֵן?! מִשְׁלִיכִים אֶת אָחִיהֶם לְבוֹר, וְאַחֲרֵי-כֵן יוֹשְׁבִים לְאָכַל?! וְהִנֵּה אַחֲרֵי-כֵן הִגִּיעוּ יִשְׁמַעֲאֵלִים, וְהִחְלִיטוּ הָאֲחִים לְמַכְרוֹ, וְנִמְכַר מִיַּד לֵיד עַד שֶׁהִגִּיעַ לְמִצְרַיִם, "לְעֶבֶד נִמְכַר יוֹסֵף", הִצְרִיךְ לְהִיּוֹת עֶבֶד אֲצֶל פּוֹטִיפָר. הָאֲחִים רָצוּ לְהִרְאוֹתוֹ: יוֹסֵף, אֵין זֶה כְּפִי שְׂאֵתָה חוֹשֵׁב, שְׁצָרִיךְ לְשֹׁבֵת רַק בְּבֵית-הַפְּגוּסָת, בְּבֵית-הַמְדַרְשׁ, וְלֹא יִהְיֶה לָךְ עֵסֶק עִם הַחוּץ, הַעֲקֵר לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, זֹו בּוֹדֵאֵי דְרָךְ נִפְלְאָה מְאֹד, אֲבָל אֵינְךָ יָכוֹל לְתַבְעָה מְכַל הָעוֹלָם, הַמַּעֲלָה הַגְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר, שְׂאֵף שְׂאָדָם בַּחוּץ, בֵּין כָּל מִינֵי נְחָשִׁים וְעַקְרָבִים, כּוֹפְרִים וְאִפְיִקוּרְסִים, וְצָרִיךְ לְהִסְתַּוְּבֵב בֵּין אַמוֹת הָעוֹלָם, עִם כָּל זֹאת מִתְחַזֵּק וּמְחַזֵּק מֵעַמֵּד. הִבֵּה נִרְאָה אִיךָ מִתּוֹךְ כָּל הָעוֹלָם הַזֶּה אֲתָה מִתְקָרֵב לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלֹא נִשְׁפָּר מִשׁוּם דְּבָר בְּעוֹלָם, וְגַם בַּחוּץ אֲתָה חוֹשֵׁב רַק מִמְּנוּ יִתְבָּרֵךְ.

וּבְכַאֲמַת כְּשֶׁהִיָּה בְּמִצְרַיִם, וְרָאָה אֶת כָּל עֲרוֹת הָאָרֶץ, תּוֹעֵבוֹת רַעוֹת שֶׁל מִצְרַיִם וְכוּ', וְאִם לֹא דִי בְּכֵךְ, עוֹד הֵעֲלִילוּ עָלָיו עֲלִילָה וְכוּ', אֲזִי הִחַל לְהִבִּין אֶת דְּרָךְ אָחִיו, וְנוֹכַח בְּצַדִּיקְתָּם. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (עֵין בְּרֵאשִׁית רַבָּה פו, ה): מָה הַחֲזִיק אֶת יוֹסֵף

בבית-סֶהָר? הַדְּבַר שֶׁדָּבַר תָּמִיד אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְתָמִיד הִיָּה שְׂמֵחַ. הוּא הַגִּיעַ לְמִסְקָנָה, שָׂאף שְׂאָדָם נִמְצָא בְּחִיצוֹנִיּוֹת, עוֹסֵק בְּעִנְיֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, עִם כָּל מִינֵי טְפוּסֵי אַנְשִׁים, גַּם שֵׁם אָסוּר לוֹ לְשַׁכַּח מִהַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְצָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק, וְעָלָיו לְקַדֵּשׁ שֵׁם שְׁמַיִם, שֶׁזֶה מֵה שְׂיוּסָף עָשָׂה בְּמִצְרַיִם. וְכִפִּי שֶׁכָּתוּב בְּפָסוּק (בְּרֵאשִׁית לט, ג): "וַיֵּרָא אֲדוֹנָיו כִּי הִנֵּה אֹתוֹ", הַמְצָרִי נוֹכַח כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עִם יוֹסֵף, וְכִיצַד רָאָה כְּזֹאת? אוֹמֵר רַש"י: 'שֵׁם שְׁמַיִם שְׂגוּר בְּפִי', תָּמִיד דָּבַר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְתָמִיד דָּבַר מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִם כָּל בְּרִיָּה.

וְאִם-כֵּן לֹא הִיָּתָה פֶּה סֶתֶם שֶׁנֶּאֱתָ אַחִים, אֲלֵא הִיָּתָה כְּאֵן מִחֻלְקַת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹסֵף הִחְזִיק בְּדַרְךְ רַבִּי שְׂמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי, שְׂאָדָם לֹא יִתְעַסֵּק כָּלָל בַּחוּץ, אֲלֵא יֵשֵׁב בְּמַעְרָה, וַיַּעֲסֵק בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם, וְהֵאֱחִים הִחְזִיקוּ כְּרַבִּי יִשְׂמַעְאֵל, שְׂאִפְשָׁר לְנִטְעַ וְלִזְרַע וְלִבְנוֹת בְּתִים, וְעִם כָּל זֹאת לַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְזוֹ הִיָּתָה עֵקֶר הַמַּחֲלָקַת — בְּעִנְיֵי קִדְשָׁה וְעִבּוּדַת הַשֵּׁם.

וְאוֹדוֹת שְׂאֵלְתָךְ שְׂשֵׂאֵלְתָּ וְכוּ', רַבְּנּוּ וַ"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ד'): כְּשֵׂאָדָם יוֹדֵעַ שְׂכָל מְאוֹרְעוֹתָיו הֵם לְטוֹבוֹתָו, זֹאת הַבְּחִינָה הִיא מַעִין עוֹלָם הַבָּא; הֵינּוּ כְּשֵׂאָדָם בָּא לִידְעָה מַחֲלָטָה, שֶׁהַכֹּל זֶה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכָל הַקּוֹרָה עִמּוֹ זֶה רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אֲזִי יִקְבַּל הַכֹּל בְּאֵהָבָה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבִּי עֲקִיבָא: כָּל מֵאֵן דְּעָבִיד רַחֲמָנָא לְטַב עָבִיד (בְּרֵכוֹת ס), אִף שֶׁהִלֵּךְ לוֹ הַפֶּה מְרַצֵּנוּ, תַּרְנַגּוּלוֹ גִטְרָף, הַחֲמוֹר גִּטְרָף, וְהַגֵּר כְּבֵה וְכוּ', וְחָשַׁב שֶׁהַכֹּל לְרַצְתּוֹ, וְלִבְסוּף נִתְוַדַּע וְנוֹכַח, שְׂכָל אֲשֶׁר עָשָׂה עִמּוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא — הַכֹּל הִיָּה לְטוֹבָה; כִּי אִם הָיוּ רוֹאִים אוֹתוֹ לְאוֹר הַגֵּר, אוֹ שׁוֹמְעִים אֶת הַתַּרְנַגּוּל קוֹרָא וְהַחֲמוֹר נוֹעֵר, הָיוּ הוֹרְגִים אוֹתוֹ.

וְכֵן עוֹבֵר עַל כָּל אָדָם, שֶׁבְּתַחֲלָה סוֹבֵל סָבֵל וַיְסוּרִים, וְאִינוּ מִבְּיַן לְמָה זֶה קוֹרָה לוֹ, וְעוֹד שׁוֹאֵל קִשְׁיוֹת וְסִפְקוֹת, לְמָה מַגִּיעַ לוֹ דָּבָר כְּזֶה, וְהַלְמָה' מְסַבֵּף אוֹתוֹ בְּסִבּוּכִים וְסִפְקוֹת וְקִשְׁיוֹת, עַד כְּדֵי

כפירות ואפיקורסות, רחמנא לצלן. ומזה בא, שאדם אינו מבין מה קורה פה, ואינו מוכן להבין כלל וכלל, יש לו קשיה "למה".

אבל אם אדם זוכה ומתקרב אל הצדיק האמת, הדבוק בתי החיים בו יתברך, זוכה לישוב לעצמו הכל, ואין לו שום קשיות כלל.

ואל נא תטעה עצמך — מהו צדיק, פי כף פתוב (חבוק ד, ה): "וצדיק באמונתו יחיה", צדיק הוא זה שכל חייו הם רצף של אמונה ברוחה ומזככת, כל חייו מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ומסתכל רק על הקדוש-ברוך-הוא, מסתכל רק על האלקות שיש בכל פרט מפרטי הבריאה, ואין לו שום שיכות אל עניני העולם הזה. ובנדאי אנשים פחותים וירודים רחוקים ממדרגה זו לגמרי.

ועל האדם לזכר היטב — מיהו ומיהו ומה עשה, ועדין יש לו עבודה קשה וארצה, עד שיזכה לזכך עצמו לזכר את הקדוש-ברוך-הוא תמיד, ויזכה לדבר אליו יתברך תמיד, אשר אין זה פשוט כלל ועקר, כי בתחלה פשמיגיל אדם עצמו לשיח בינו לבין קונו, זה בא לו קשה מאד, כי בשביל לדבר אליו יתברך צריך להבין, שהשם יתברך נמצא פה אתו, עמו ואצלו, וכמאמרם ז"ל (סנהדרין כב.): המתפלל, צריך שיראה עצמו כאלו שכנה כנגדו, שנאמר (תהלים טו, י): "שויתי הו"ה לנגדי תמיד", ועדין אדם רחוק מזה, לילך בתחושה כזו לחוש את הבורא יתברך שמו.

ולכן מסביר רבנו ז"ל, שהעצה הטובה ביותר — לבוא אל הצדיק, לראות את פני הצדיק, ואם אדם מתבונן ורואה איך הצדיק דבוק בהקדוש-ברוך-הוא, ואף-על-פי-כן מוריד עצמו לכלם, ומתיחס לכלם, ואחר-כך הוא בעצמו נכנס לצדיק, ושופך לבו לצדיק, הצדיק בטל ומבטל לאין סוף ברוך הוא, ואומר לפניו יתברך: "רבוננו של עולם, הנה באה נשמה אלי, ומספרת לי כל מה שעובר ועבר עליה, כל הזהמה שעשתה, כל הבץ שטבעה בתוכו, אנא, רבוננו של עולם, בזה שהנשמה הזו מדברת אלי, קח אתה את התפלות של הנשמה, האדם מדבר אלי, אבל אני מוסר את הדבורים אליך, רבוננו של עולם, שיהא חשוב כאלו הנשמה הזו מתפללת

אליך"; כי בתחלה, קשה לאדם לדבר אליו יתברך, כי אל בשר ודם שרואה אותו, קל לו לדבר, אבל לפני השם יתברך קשה מאד, וזה הודוי דברים שאדם מתודה לפני תלמיד חכם, והתלמיד חכם מעלה את הדבורים אל השם יתברך. ובדקות האדם הזה אינו שם על לב, שבאותו רגע מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, והצדיק נותן לו תקון כפי שרש נשמתו, ומחזקו ומעודדו ומשמחו.

ויען, שבכל יום ויום צריכים להתחיל מחדש, כמאמרם ו"ל (רש"י ואתחנן): בכל יום ויום יהיה בעיניך כחדשים, כל יום יהיה בעיניך כאלו היום נכנסת עמו בברית; לכן אמר רבנו ו"ל (חיי-מוהר"ן תקלט): אשרי האדם שיכול בכל יום ויום לבוא אל צדיק ולתן לו פדיון, שיכול להמתין ממנו הדינים. ולכן אשרי אדם שיכול למצא צדיק כזה הדבוק בהשם יתברך, ויעלה גם אותו לדרגות עליונות, עד שישוב בתשובה, ויוכל להחזיר גם אחרים בתשובה.

ועל זה צריכים לבקש הרבה מאתו יתברך, שגנפה למצא את הצדיק האמת, שיכול להתדיר גם בנו ירודים ושפלים ונחותים — אלקות, וזה כל הענין של ודוי דברים לפני הצדיק (כמובא בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ד'). אשרי הזוכה להתקרב אליו באמת!

ואודות שדוכים וכו'; רבנו ו"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ט), שהצדיק הוא השדכן המשדך כל השדוכים. ואם תשאל: "הלא אני לומד את ספרי הצדיק, ורוצה לילך בדרך של הצדיק, ואף-על-פי-כן עדין מתעכב לי השדוף, ואיך זה עולה בקנה אחד? אם רבנו ו"ל אומר, שהצדיק הוא השדכן, למה איני מוצא שדוף?" אלא סימן שעדין לא מקרבים אל הצדיק, ואין לומדים מספיק את ספריו, ואין מציתים אותו. והלא אומרים חכמינו הקדושים (יקמות ג.ג.): נחות דרגה ונסיב אתתא; וכן אומרים חכמינו הקדושים (סוטה ב.): אךבעים יום קדם יצירת הולד מכריזין בת פלוני לפלוני. יש לכל אחד זיוג, ולמה רואים הרבה פעמים שמתעכב הזיוג, ולפעמים מתבגרים עד גיל עשרים וחמש, שלשים, שלשים וחמש וכו' וכו', מהיכן זה נובע? אלא טבע של האדם שיש לו גאונה,

וְחוֹשֵׁב: אֲנִי חָכֵם, פָּקַח, מְצַלַח, מְכַשֵּׁר וְכוּ', עִם כָּל הַמַּעֲלוֹת הַטּוֹבוֹת הַלְלוּ, רְאוּי לִי לְקַחַת שְׂדוּף פְּלוֹנִי? ! לֹא וְלֹא! וּבָמוֹ יָדְיוֹ דוֹחָה אֶת זְוִיגוֹ. וְכֵן לְגַבִּי בַּחוּרָה: אֲנִי מְשַׁפֵּלֶת, חֲכָמָה, פְּקַחִית, מְצַלַחַת, אֶקַח בַּחוּר פְּלוֹנִי? ! לֹא וְלֹא! וְדוֹחָה בָמוֹ יָדֶיהָ אֶת הַשְּׂדוּף. בָּאִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים וְאוֹמְרִים: נַחוּת דְּרָגָה וּנְסִיב אֶתְתָּא; תֵּרַד מְדַרְגָּה וְתוּכַל לְהִתְחַתֵּן, אֵל תַּחְזִיק עֲצָמְךָ לְחָכֵם הַגְּדוֹל בְּיֹתֵר, לְעֹשִׁיר וְהַמְּצַלַח הַגְּדוֹל בְּיֹתֵר, תֵּרַד מְדַרְגָּה וְתִזְכֶּה לְמִצָּא זְוִיגְךָ. וְאִם-כֵּן זֹו עֲצַת חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים.

וְהִנֵּה אַתָּה שָׂבוּר כְּחָרָס הַנֶּשֶׁבֶר, וְעַדִּין לֹא מִצָּאתָ זְוִיגְךָ, סִימָן שֶׁלֹּא יָרַדְתָּ מְדַרְגָּה עַדִּין. עֲלִיךָ לְדַעַת, שְׁבִלֵי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אַתָּה כְּלוּם, טִפְּה סְרוּחָה, אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים: אַתָּה כְּלוּם? תֵּרַד עוֹד מְדַרְגָּה, וּמַהִי הַמְּדַרְגָּה מִתַּחַת לְכְלוּם? כְּלוּם שְׁבִכְלוּם. וְאִזּוֹ נְסִיב אֶתְתָּא — תִּמְצָא זְוִיגְךָ. אִם הַבַּחוּר אוֹ הַבַּחוּרָה הֵיוּ מְסִירִים אֶת הַיְשׁוּת וְהַגְּאוּת שְׁלֵהֶם, וְלֹא הֵיוּ בְּרָנִיִּים וְכוּ', תִּכְרַח-וּמִיד הֵיוּ מוֹצְאִים זֶה אֶת זֶה, וְחַיִּים חַיִּים מְאֹשְׁרִים.

וְזֹאת מְחִדִּיר הַצַּדִּיק בְּתַלְמִידָיו. וְלִכֵּן הַצַּדִּיק הוּא הַשְּׂדֵךְ,ן. שְׁמִשְׁדֵךְ כָּל שְׂדוּכִים.

וּלְפִי זֶה, אַחַר שֶׁהַצַּדִּיק שִׁדֵךְ אֶת הַשְּׂדוּף וְהִשְׁתַּדְּכוּ, לָמָּה צָרִיכִים אַחֲרֵי-כֵן אֶת הַצַּדִּיק כָּל הַחַיִּים? אֲלֹא בְּנֵי הַזְּוִיג הֵם שְׁנֵי הַפְּכִים, הוּא אִשׁ וְהִיא מַיִם, הוּא חֶסֶד וְהִיא גְבוּרָה אוֹ לְהִפּוּךְ, וּכְדִי לְחַבְרָם יַחַד צָרִיכִים אֶת הַצַּדִּיק. בְּמִשְׁךְ הַחַיִּים יִשְׁנֵם הַרְבֵּה מִשְׁבָּרִים וְגַלִּים, עַד שְׁזוּכִים לִילָדִים, וּכְשֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹזֵר וַיֵּשׁ יְלָדִים, צָרִיכִים נַחַת מִילָדִים, וְכֵן יִשְׁנֵן בְּעִוֹת פְּרַנְסָה וְכוּ', וּשְׂאָר בְּעִוֹת הַצַּצּוֹת מְשֻׁךְ הַחַיִּים, וְאִין יוֹדְעִים אִיךָ לְהִסְתַּדֵּר, וְזִקְוָקִים לְעֲצוֹת הַצַּדִּיק וְכוּ', וְלִכֵּן תָּמִיד צָרִיכִים אֶת הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא יִדְרִיךְ אוֹתָנוּ וְיִלְמְדֵנוּ אִיךָ לְחַיּוֹת, אִיךָ לְנַהֵג בְּחַיִּים, אִיךָ לְעַבֵּר אֶת זֶה הָעוֹלָם, וְלְהִשְׁתַּדֵּל לְקַנּוֹת מְדוֹת טוֹבוֹת: עֲנֻנָּה, וְתַרְנוּת, אֲרִיכוֹת אִפִּים, וְאִזּוֹ הַשְּׂכִינָה שׁוֹרָה בְּבֵית. הַצַּדִּיק מְחִדִּיר בְּכַנֵּי הַזְּוִיג מְדוֹת טוֹבוֹת וְעֲצוֹת אִיךָ לְהַרְבוֹת אֶת הַשְּׁלוֹם-בֵּית, וְלְחַיּוֹת חַיִּים טוֹבִים וּמְאֹשְׁרִים, חַיִּים

רנב אָשֶׁר ו' קצב בַּנְחַל

על-פי התכלית האמתית והנצחית. וזה מה שאומרים חכמינו הקדושים (ילקוט שמעוני לב): הרי ענו לכל אדם ולאנשי ביתך יותר מכל אדם; על הבעל לנהג בענוה, וכן האשה תנהג בהכנעה, וינתרו זה לזה, ולא יהיו קפדניים וכו'.

אשרי המתקרב אל הצדיק האמת, המחזיר בנו את הדעת, שהקדוש-ברוך-הוא מנהיג עולמו בהשגחה פרטית, ותמיד נזכר אשר "אתה הראת לדעת, כי הוי"ה אלקים, אין עוד מלבדו" (דברים ד, לה), שזו שלמות הדעת, שעל זה אומרים חכמינו הקדושים (גרים מא): דעת קניית — מה חסרת, דעת חסרת — מה קניית; אם אין לך דעת — יש לך הרבה חסרונות, והדעת הזו מקבלים אצל הצדיק.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שתזכה במהרה לקבל את הדעת האמת הזו, לידע שצריכים רק את השם יתברך, וכל חיינו נתבודד אליו יתברך, ולא נתגאה ונתגדל על הזולת, ונהיה ענוים וכנועים, ועל-ידי-זה נשא חן בעיני כל רואינו.

הדורש שלומך...

הקדוש-ברוך-הוא רצה להורות ליוסף, אחר שישב עשר שנים בבית-סהר: ראה גם ראה למה נכנסת לבית-סהר? קטרגת על אחיך, גרמת מה שגרמת וכו', אביך מצטער, האחים מצטערים בצערו של האבא, ראה להתחיל כבר עכשו מהיכן שאתה נמצא לבטח רק בהקדוש-ברוך-הוא, אל תבטח בבשר ודם, אשר לא יעזר לך, רק לכונת עצמו דורש, בטח רק בבורא יתברך.

אדם נמצא עשר שנים בבית-סהר, אשר זו תקופה ארבה מאוד, וזכך עצמו בתכלית הזכוף, אבל פלט מפיו לשר המשקים, ואמר לו: אתה יוצא לחוץ, לך תאמר למלך, שפאן בבית-סהר יושב בחור יהודי, שנטלו אותו מאביו, והוא חף מפשע, לא עשה מאומה, תמליץ בעדי. ומה אומר הפסוק (בראשית מ, כג): "ולא זכר שר המשקים את יוסף וישפח-הו". אומר רש"י: ולא זכר בו ביום את

יוסף וישכחהו, מפני שבטח יוסף בבשר ודם, הזקק לישב עוד שנתים. מכאן, שאסור לבטח בבשר ודם, "ושוא תשועת אדם" (תהלים ס, יג).

כן אתה ראה לא לבטח בנדיבים, בבן-אדם שאין לו תשועה, אשר אינו יכול לעזור לעצמו, ואיך יעזור לך?! עליך לידע שרק הקדוש-ברוך-הוא יכול להושיעך. אנו תלויים ועומדים רק בידו ותברך, אל תרוץ ותחנף את הבריות, אל תרדף אחר העשירים לחנף אותם בשאט נפש, כי כן למדנו מיוסף בפלא, שאין לבטח בשום בשר ודם, ואם תחדיר דבר זה היטב בלבך, תזכה להגאל גאלה שלמה מפל צרותיך ובציותיך.

הנ"ל.

ו' קצג.

בעזרת השם ותברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר וישב, כ"א פסלו ה'תשמ"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל ... גרו יאיר.

מכתבך לנכון קבלתי.

מי שיש לו עסק עם צבור, צריך לידע, שעלול לשלם על כך מחיר כבד מאד, הינו שעלולים לשברו ולהפילו. כי אם אתה לבד, יש לך את היצר הרע שלך, כי לכל אדם יש יצר הרע, ורבנו ז"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כה): היצר הרע זה פח המדמה, שהדמיון עובד על האדם — כך יקרה לך וכך יקרה לך וכי, ומנסה לקררו מהקדוש-ברוך-הוא. עם כל זאת עם פח המדמה של עצמו, עם היצר הרע של עצמו יכולים עוד להתמודד, אבל עם אנשים, אומר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן פ, פא): בני-אדם גרועים יותר מהיצר הרע, כי כל אחד יש לו היצר הרע שלו שנתנו לו, שיכול להתגבר עליו, אבל יצר הרע של בני-אדם, הם יכולים בנקל להפילו, כי מתקבצים יחד כל הדמיונות של כלם, ועלולים לשברו

לַגְמְרִי. וְלִכֵּן אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קפ"א), שְׂעֵקֵב אֲבִינוּ בְּקֶשׁ (בְּרֵאשִׁית מ"ט, ו): "בְּקֶהֱלֵם אֶל תַּחַד כְּבוֹדֵי", כִּי אִם יתְקַבְּצוּ כָּל חֻלְקֵי הַכְּבוֹד שֶׁל כָּל אֶחָד, יְכוּלִים לְהַפִּילוּ. כְּדִגְמַת נֵר אֶחָד, אֲשֶׁר יְכוּל לְהַחְזִיק מֵעַמֵּד, אֲבָל אִם שְׁמַיִם אֲבוּקָה מוּל הַנֵּר, הַנֵּר נִמַּס וְלֹא נוֹתֵר מִמֶּנּוּ מְאוּמָה. כְּמוֹ-כֵן אִם מִתְקַבְּצִים הַרְבֵּה אֲנָשִׁים עַל אִישׁ אֶחָד — יְכוּלִים לְהַפִּילוּ, אֲלֵא אִם-כֵּן שְׂגֹדוֹל הוּא יוֹתֵר מֵהֶם, אֲזִי יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת מַה שְּׂרוֹצִים, אֲבָל אֵינָם יְכוּלִים לְשַׁבְּרוּ.

נִמְצָא, שְׂלֻצְבוֹר, לְרַבִּים, יֵשׁ כַּח, וְהַכַּח שְׁלֵהֶם יְכוּל בְּשַׁעַת מַעֲשֵׂה לְהַפִּיל אֶת הָאָדָם. אֲבָל אִם אָדָם לֹקַח אֶת עֲצָמוֹ, וְנוֹטֵל אֶת חֻלְקֵי הַכְּבוֹד שְׁלוֹ, אֲזִי אֵין יְכוּלִים לַעֲשׂוֹתוֹ דְּבָר.

וְאֵלוֹ הֵם כָּלֵל הַבְּלִבוֹלִים שְׂעוֹבְרִים עַל אָדָם שְׂיֵשׁ לוֹ עֶסֶק עִם הַרְבִּים, וְלִכֵּן אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נ"ט), שְׂמִי שְׂבוּנָה "הַיְכַל-הַקִּדְשׁ", צְרִיף לְהַשְׁמֵר מִהַרְעֵ שֶׁל אֵלוֹ הָאֲנָשִׁים, כִּי יִפִּילוּ אוֹתוֹ, וְאִם מִפִּילִים אָדָם, עֲלוּלִים לְהַפִּילוּ בְּנֵאוּף, רַחֲמָנָא לְצַלָּן. וְלִכֵּן טוֹב יוֹתֵר שְׂלֵא לְהַתְּעַסֵּק עִם בְּנֵי-אָדָם, כִּי סַכְּנָה גְדוֹלָה כְּרוּכָה בְּזָה.

בְּאֵמַת אַגְלָה לָךְ אֶת פְּנִימִיּוֹת לְבָבִי, אֵינִי רוֹצֵה לְהַגִּיעַ לְשׁוֹם דְּבָר, עֲקֵר רְצוֹנִי וְכַסּוּפִי לְהַפְּלֵל בְּאֵין סוּף בְּרוּף הוּא, וּבְדִרְךָ אֲנִי רוֹצֵה לְתַפְּס כַּמָּה מְלִיוֹנֵי נְשָׁמוֹת, וְלוֹמֵר לָהֶם גַּם-כֵּן: "תִּדְעוּ לָכֶם, שְׂאֵין שׁוֹם תְּכַלִּית בְּזָה הָעוֹלָם, בְּאוֹ וְנִבְרַח אֶל הַקִּדוּשׁ-בְּרוּף-הוּא, בְּאוֹ נֵאִיר אֶת זֶה הָעוֹלָם עִם הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׂמוּ!" וְעוֹבְרֵי הָאֲרֶחַ גַּתְעוֹרְרִים, אֵף לֹא כָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ הַפְּלִים לָזֶה, וְלִכֵּן אַחֲרֶיךָ גַּתְכַּפֵּה לָהֶם הָאוֹר. אֵף זֶה גַּם-כֵּן כְּדֹאֵי, אֲפִלוֹ לְזִמֵּן קֶצֶר שְׂאָדָם חוֹשֵׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כִּי סוּף כָּל סוּף כָּל הַבְּרִיאָה הִיא פְּלִיאָה גְדוֹלָה מְאֹד; לוֹקַחִים נִשְׁמָה שְׁהִיָּתָה בְּעוֹלָם הָאֲצִילוֹת, חֶלֶק אֲלוּךְ מִמַּעַל, שָׁם לֹא הִיָּתָה חֲסֵרָה מְאוּמָה, מְלַבִּישִׁים אוֹתָהּ בְּגוּף גְּשָׁמִי, צְרִיף לְעַבֵּר עֲלֶיהָ מַה שְּׂעוֹבֵר בְּזָה הָעוֹלָם, וְכָל אֶחָד צְרִיף לְרַדַּת בִּירִידוֹת וּבְנִפְלוֹת שְׁלוֹ, זֶה נוֹלָד בְּמִקּוֹם זֶה, וְזֶה בְּמִקּוֹם אַחֵר, זֶה עוֹבֵר שְׁלֵב זֶה, וְזֶה

עוֹבֵר שְׁלֵב אַחַר וְכוּ', וּלְבִסּוֹף צְרִיף לְבוֹא אֶל הַתְּכָלִית הַזֶּה —
 לְהַפִּיר אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְאִם מִסְפֵּן אֵינוֹ זוֹכֵה, אֲזִי חוֹלְפִים לוֹ
 הַשְּׂבָעִים שָׁנָה לְרִיק, שְׁלֵא חָשַׁב בְּהֵם מֵהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וּמִי יוֹדֵעַ
 כַּמָּה פְּעָמִים יִצְרֵף שׁוֹב לְרֵדֵת לָזֶה הָעוֹלָם.

אָבֵל אִם זוֹכִים לְהַאִיר אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּזֶה הָעוֹלָם — אֵין
 תַּעֲנוּג גָּדוֹל מִזֶּה. וּכְמֵאֲמָרָם ו"ל (תַּנְחוּמָא בְּחֻקֵּי ג'): נִתְאַוָּה הַקְּדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא שְׂיִהְיֶה לוֹ דִּינָה בַּתְּחִתּוֹנִים. הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹצֵה לְגוֹר
 בְּיַנְיָנוּ. וְאִם-כֵּן פֶּה אָנוּ בַּתּוֹךְ מְנַהֵרָה, וּמְדַלִּיקִים אֵשׁ, מְדוֹרָה שֶׁל
 רוּחַנִיּוֹת, הַמְחַמְמַת וּמְאִירָה, אָבֵל גַּם שׁוֹרְפֵת, וְצָרִיכִים לִידַע אֵיךְ
 לְטַפֵּל בְּאֵשׁ, צְרִיכִים לְהִשָּׁמֵר מְאֹד שְׁלֵא יֵצֵא מֵהָאֵשׁ אֵיזָה קְלָקוּל,
 אִיוֹ שְׂרָפָה.

וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוֹכֵה לְהַחֲדִיר בְּבִנְיָאָדָם גַּם-כֵּן אֶת הַיְדִיעָה הַזֶּה,
 שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וּמֵה יֵשׁ לְדָאג, מִמִּילָא
 צְרִיכִים לְחֹזֵר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמֵה אֲכַפֵּת לִי אִם אֲנִי כָּבֵר חוֹזֵר? ! וּכְמוֹ
 שְׂאוּמֵר רַבְּנוּ ו"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן צו), שְׂאָדָם צְרִיף לְהַרְגִיל עֲצָמוֹ
 בְּזֶה הָעוֹלָם, לְהַרְגִישׁ שֶׁהוּא נִמְצָא בְּעוֹלָם הַכָּא. וְלִכֵּן מֵה הַפְּסִיד,
 כְּשֶׁבְעוֹדוֹ בְּחַיִּים חַיּוֹתוֹ, וְנִמְצָא פֶה, וּמִגְלָה אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 וְאֵינָנוּ מְחַפֶּה עַד שֶׁהַנְּשָׁמָה תֵּצֵא מֵהַגּוֹף, אֲלֵא עוֹד בַּתּוֹךְ הַגּוֹף כָּבֵר
 זוֹכֵה לְהַפִּירוֹ יִתְבָּרַךְ.

וּבְקִאֻמַּת אִם אֵינוֹ מִמְלֵא יְעוּדוֹ לְהַפִּיר אֶת בּוֹרְאוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם —
 מְקַבֵּל מַכּוֹת וְיִסּוּרִים לְהַזְכִּירוֹ תְּכָלִיתוֹ. וּכְמוֹ שְׂסַפֵּר רַבְּנוּ ו"ל בְּסַפּוּרֵי
 מַעֲשִׂיּוֹת, מֵהַסְּפּוּר שֶׁל הַבְּנִים שֶׁנִּחְלָפוּ (עֵין מַעֲשֵׂה יֵא), שֶׁתְּכַף
 כְּשֶׁנִּכְנָסִים לְגֵן מִתְחַלִּילִים לְרִדֵף אוֹתָהּ, וְאֵינָהּ יוֹדֵעַ אֲפֹלוּ מִי רוֹדֵף
 אוֹתָהּ וְכוּ'. אָבֵל אַתָּה צְרִיף לְרוּץ בַּחוּץ בְּבִהְלָה, עַד שֶׁתִּגִּיעַ לִיְדֵי
 הַחֲלָטָה, שֶׁהִנֵּה יֵשׁ כָּאֵן אָדָם, וְאִם עוֹמְדִים לָדוּ, אֵין קוֹרָה לָךְ דְּבָר.
 וְהֵבֵן מִלֶּךְ נַעֲשֶׂה מִכֵּין דְּבָר מִתּוֹךְ דְּבָר, וְהַכֵּין, שְׂאִם יִקְחוּ אֶת הָאָדָם,
 וְיִכְנִסוּ אוֹתוֹ בְּתוֹךְ הַגֵּן, אֲזַ כְּלָם יִיכְלוּ לְלַכֵּת, וְשׁוּם דְּבָר לֹא יִקְרָה.

וְהָאָדָם הַזֶּה הוּא הַצְּדִיק. כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (בְּרַכּוֹת
 1): מֵאִי כִי זֶה כָּל הָאָדָם? אֲלֵא כָּל הָעוֹלָם לֹא נִבְרָא אֲלֵא לְהַיּוֹת

צָוֹת לָזֶה. וְלָכֵן כְּשֶׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם צְרוּת וְיִסּוּרִים, עֲצוּתוֹ — שְׂיָבַרְח אֶל רַבְנוּ ו'ל. כִּי הַלְמוּדִים שֶׁל רַבְנוּ ו'ל הֵם הַתְּחִזְקוֹת עֲצוּמָה, שְׂאֵפְלוּ יִפֹּל אָדָם הֵיכָן שְׂיִפֹּל — לֹא יִשְׁבֵּר, אֲלֵא יִחְזִיק מִצְמַד, כִּי אֵין זֶה קוֹנֵץ לִפְל וְלֹהֲשִׁבֵר, אֲלֵא עֵקֶר הַחֲקָמָה לְהַחְזִיק מִצְמַד, וְלֹא לְהַפְנִס בְּדַבְּאוֹן, וְזוֹ הַמִּלְחָמָה הַכְּבֵדָה שְׂיִשׁ לְכָל אֶחָד בְּזֵה הָעוֹלָם.

וְאִם-כֵּן, אָנִי מַגִּיעַ לְמִסְקָנָה בְּרוּרָה, שְׂכָל אֱלוֹ הַפְּחָדִים שְׂמִפְחִידִים וְכוּ', הֲרִי זֶה סִימָן שְׂצָרִיכִים לְפַעַל פְּאֵן דְּבָרִים גְּדוֹלִים מְאֹד. וְמָה שְׂלִפְתַּע פִּתְאֹם אֲנָשִׁים מִתְּחִילִים לְצַעֵק: "הוּי תָמוּת, מִי יוֹדַע מָה מַחֲכָה עֲלֶיךָ" וְכוּ'. זֶה הַבְּהִלָּה שֶׁהִבְהִילוּ בְּגֵן. וְכִמוֹ שְׂאוּמֵר רַבְנוּ ו'ל (לְקוּטִי-מֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן נט), שְׂהֶעֱצָה לְשָׂרְף אֶת הָרַע זֶהוּ אֲשֶׁ הַמִּשְׁפָּט, שְׂצָרִיכִים לְשַׁפֵּט עֲצָמוֹ הַיֵּטֵב מִכָּל דְּבָר אֵיךְ לְנַהֵג וְמָה לְעֲשׂוֹת, שְׂזֶה כָּל הָעֲנִין שֶׁל הַתְּבוּדוֹת.

הַרְצוֹן שְׂלִי הוּא — לְהוֹצִיא אֲנָשִׁים חוּץ לִישׁוּב, וְלִהְפִיר אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלֹא לְהַתְּבַלְבֵּל מִשׁוּם דְּבָר, לְחִיוֹת חַיִּים טוֹבִים, חַיִּים נְצַחִיִּים, לְחַתֵּן אֶת הַיְלָדִים בְּגִיל צַעִיר, שְׂלֹא יָדְעוּ טַעַם זִהְמָה. וְאִנִּי מִתְּפַלֵּל לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂיָבֹא הַיּוֹם, וְאֲזַכֶּה לְרְאוֹת אֶת זֹאת. אֵךְ דָּא עָקָא, אוּמֵר רַבְנוּ ו'ל (סְפוּרֵי-מַעֲשִׂוֹת, מַעֲשֵׂה ג'), שְׂיִשְׁנֵן קְלָפוֹת הַנִּקְרְאוֹת 'מִדְּבָרִים', שְׂדִים, שְׂאֵלָה ה' מִדְּבָרִים' מִפְּחָדִים מְאֹד שְׂיִשְׁקוּ אֶת הָאֵילָנוֹת, אֲזִי עוֹשִׂים רְעִידַת אֲדָמָה, כְּדִי שְׂיִפֹּל שׁוֹב מָה שְׂחוֹפְרִים, וְהַמִּים לֹא יִגִּיעוּ לְאֵילָנוֹת. הָאֵילָנוֹת הֵם בְּנֵי-אָדָם, כְּמוֹ שְׂפִתוֹב (דְּבָרִים כ'): "כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה", וְצָרִיכִים לְהִשְׁקוֹת אֵילָנוֹת הַיְנוּ כְּפִי הַצּוֹאָה שֶׁהַשְּׂאִיר הַחֲכָם: הַפְּרָנְסָה שְׂלָכֶם תִּהְיֶה — לְהִשְׁקוֹת אֵילָנוֹת, אַתֶּם יְכוֹלִים לְעַסֵּק גַּם בְּדְבָרִים אַחֲרִים, אֲבָל הָעֵקֶר שְׂזוֹ תִהְיֶה פְּרִנְסַתְכֶם. וְהִנֵּה יִשְׁנֵם שְׂדִים יְהוּדָאִין, שְׂאוּמֵר רַבְנוּ ו'ל (לְקוּטִי-מֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן כח), שֶׁהַתּוֹרָה שְׂלָהֶם מְכַנִּיסָה בְּאָדָם כְּפִיָּרָה וְאִפִּיקוּרְסוֹת, כִּי מִבִּישָׂא לֹא הָיִ טְבָא, וְאֲנָשִׁים הַבָּאִים לְשִׁמְעַ, חוֹשְׁבִים שְׂתִהְיֶה לָהֶם אֵיזוֹ תוֹעֵלָת, וְלִכְסוּףוֹ הֵם נוֹפְלִים.

וְלָכֵן הָעֵקֶר לְהִרְבּוֹת בְּהַתְּחִזְקוֹת, וְלְהִשְׁקוֹת אַחֲרֵים בְּרוּחְנִיּוֹת;

הַיּוֹם אֵינוֹ זְמַן לְמוֹסֵר, אֲנָשִׁים שְׂבוּרִים וְרְצוּצִים, מְחַלְלֵי שַׁבָּת, אוֹכְלִים טְרֵפוֹת וְנִבְלוֹת, עוֹבְרִים כָּל מִיַּי יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת בְּנְאוּף, בְּכֶסֶף, בְּכָבוֹד. אִם הַיּוֹם תָּבוֹא לְאָדָם וּתְדַבֵּר אֵתוֹ בְּמוֹסֵר, הוּא יִפְלֵ עוֹד יוֹתֵר, כַּמּוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ו'ל (לְקוּשֵׁי מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ח'), כְּשֵׁי שׁ כְּלֵי עִם צוּאָה, אִם תִּקַּח מִקָּל וּתְעַרְבָבוּ — יֵצֵא רֵיחַ רַע, וְאִזּוֹ לֹא רַק הַנְּשָׁמוֹת בְּעֶצְמָן תִּפְלְנָה, אֲלֵא גַם אֵלֹו שְׁסָכִיב יִפְלוּ מֵהַרֵּיחַ רַע. וְאִם-כֵּן עֲכָשׁוּ הוּא הַזְּמַן רַק לְמַלְא רֵיחוֹת טוֹבִים, לְשַׁפֵּף שְׁפַע שָׁל הַתְּחִזְקוֹת, כִּי הַיּוֹם צְרִיכִים לְחֻזַּק כָּל יְהוּדֵי, לְהַשְׁקוֹת מֵה שְׁיֹוֹתֵר אֵילָנוֹת, וּבְמָקוֹם שְׁיֵשׁ רֵיחַ רַע, לְשַׁפֵּף הַרְבֵּה רֵיחַ עָרֵב וְטוֹב, וְכֵן יְכוּלִים לְהַחֲזִיק מֵעַמֵּד.

עִם כָּל זֹאת בְּאֵתֵי לֵידֵי הַחֻלְטָה, שְׁעֵסֵק הַרְבֵּים זֶהוּ הַדְּבַר הַקָּשֶׁה בְּיוֹתֵר. וְהִנֵּה אֲנִי רוֹאֶה, שְׁעַם הַדְּמִיוֹנוֹת שְׁלֵהֶם יְכוּלִים לְהַפִּילֵנִי, אֲזִי צְרִיכִים לְקַחַת אֵת אֵשׁ הַמְּשַׁפֵּט, וּלְשַׁרֵּף אֵת כָּל הָרַע, וּלְהַאִיר אוֹר כְּזֶה, שְׁמִי שְׁיִזְכָּה — יִקְבַּל אֵת הָאוֹר וַיַּחֲמֵם עֲצָמוֹ בּוֹ, וַיִּמֵּי שְׁלָאוּ — הָאוֹר יִסְגֹּר אוֹתוֹ וַיִּכְרַח, וַיִּנְכַח שְׁזָה אֵינוֹ בְּעַבּוּרוֹ.

עַל-כֵּן עָקַר הַחֹב הַמֵּנַח עָלֵינוּ עֲכָשׁוּ, רַק לְגַלוֹת אֵת הַקְּדוּשָׁ-בְרוּךְ-הוּא, אֵינִי רוֹאֶה דְרָךְ אַחֲרָת, רַק לְהַכְנִיס בְּעוֹלָם אֵת אֵשׁ הַמְּשַׁפֵּט, רַק לְדַבֵּר אֵלֵינוּ יִתְבַּרֵּךְ וּמִמֵּנוּ יִתְבַּרֵּךְ וּלְהַתְּחַזֵּק, וְלֹא לְהַתְּפַעֵל מִשׁוּם דְּבַר בְּעוֹלָם, וְלֹא לְתַת לְמִדְּבָרִים, שֶׁהֵם הַשְּׂדִין יְהוּדָאִין שְׁיַעֲשׂוּ חֲרָבָנוֹת, אֲשֶׁר זֶה הַהַצְלָחָה הַגְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר.

הִנֵּה הַחִילוֹתַי לְהַבִּין מֵהֶם כָּל הַפְּחָדִים שְׁמַפְחִידִים; רַבֵּנוּ ו'ל אָמַר (תַּי"מ מוֹהַר"ן, סִימָן רמ'), שֶׁהוּא נִדְמָה כְּמִי שְׁנִכְנַס לִיעַר וְכוּרַת אֵילָנוֹת, וְעוֹשֶׂה כְּבִישׁ בֵּין עֲצֵי הַיעַר, אֲבָל עַד שְׁנִכְנַס וְעַד שְׁעוֹשֶׂה וְעַד שְׁעוֹבֵר, זֶה בָּא לוֹ כָּל-כָּף קָשָׁה. כְּמוֹ-כֵן אֲנִי רוֹאֶה עֵין בְּעֵין, שְׁלַעֲסֵק עִם אֲנָשִׁים — זֶה הַעֲבוּרָה הַכִּי קָשָׁה. וּמֵאִיֶּךָ גִּיסָא — לְדַבֵּר עִם אֲנָשִׁים, זֶה הַזְּכוּת הַגְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר, כִּי לְעֹזֵר לְבַעַל בְּתִיחָה, זֶה הַמְּדַרְגָּה הַכִּי גְבוּהָה שְׁיִשְׁנָה. וְלָכֵן אֲשֶׁרֵי הָאָדָם הָעוֹסֵק בְּזֶה, וְזֶה הַתְּקוּן בְּעַבּוּרוֹ עַל הָעֶבֶר.

וְאִם בְּנֵי-אָדָם הֵיוּ יוֹדְעִים מַעֲלַת הַדְּבַר מֵהַקְּדוּשָׁ-בְרוּךְ-הוּא עִם

אחרים, היו עוסקים בזה יומם ולילה, לילה ויום. אך דא עקא, שכל אחד חושש, שאם יגלה לזולתו את הסוד, הוא כבר לא יהיה כלום, ולכן אינו רוצה לגלות, כי הוא חפץ להיות מורם מחברו, אשר זו האולת הגדולה ביותר, וזו הגאונה הפוגמת במחין, כי אם הוא חושב כן, אזי הוא מספן גדול, ובצעמו אינו יודע כלל. כי אצלו יתברך פתוב (ישעיה נז, טו): "אשכחן את דבא", אני שוכן עם דבא, ולעמת זאת — 'אין אני והוא (הינו בעל גאות) יכולים לדור בכפיפה אחת' (ערכין טו:), מי שיש בו ישות וגאונה, הקדוש-ברוך הוא שונאו, ואינו שוה אצלו. כן הוא מי שחושש לספר את הגלוי של רבנו ז"ל לאחרים, סימן שבעל גאונה הוא, ורוצה לשלט, ומתירא פן אם יגלה לזולתו, מחר זולתו יהיה יותר ממנו. אבל אם אדם יודע שאין לו כלום, ומרגיש שאינו צריך כלום, אזי מבין ומשפיל — מה הזולת יכול לקחת ממני? כלום! ואם-כן לא אכפת לו לגלות את האור גם לאחרים. אך בני-אדם שוטים, כאמור, ומחזיקים עצמם למשהו, וחושבים מי יודע מי הם וכו', אשר זה 'אנא אמלך', ואחר-כך הולך להם שלא פסדר.

היוצא מדברינו, שהגעתי לידי החלטה, שבעת שיש לאדם עסק עם אנשים, צריך להשמר מאד מאד, שהרע שלהם לא יפל עליו. ומהו הרע? הדמיונות שייפחדו אותו: "הנה אתה בגן, ויתחילו לרדף אותך, ועוד מאד ילדו אותך" וכו'. ובאמת מי יתפס אותך בכלל?! הכל רק פחדים הנובעים מהרע של האדם.

כי באמת צריכים לגלות את הקדוש-ברוך-הוא בכל מקום, ולא להתפעל משום ברחה. מזהרנ"ת ז"ל אמר בעת שגרושו אותו מברסלב: "ימה בכך?! היכן שאלך אפרסם את רבנו ז"ל! הלא כל פונתם שלא אפרסם את רבנו ז"ל, אזי אגלה ואפרסם את אור רבנו ז"ל לכלם באיזה מקום שרק אהיה!"

בנדאי גם אני צריך אחד שיאמר לי: "אחי חזק!" אני מקבל מכות מכל הפוננים, עלבונות ובזיונות וכו' וכו'. אך אני רואה שאין עצה אחרת — רק לגלות את הקדוש-ברוך-הוא, ומי שאינו רוצה

אָשֶׁר

ו' קצד

בַּנַּחַל

רנט

לְקַבֵּל אֶת זֹאת, יְבִינן שְׁאִין זֶה מְקוֹמוֹ וַיִּכְרַח, פִּי יִחַשֵׁשׁ פֶּן הָאוֹר
הַנוֹרָא וְהַנִּפְלָא הַזֶּה יִסְנַנְרוּ וַיִּזְיִקוּ, אַף מִי שְׂיִזְכֶּה — יִתְחַמֵּם בְּאוֹר
הַנִּפְלָא הַזֶּה, וַיִּגְיַע לְמַעְלוֹת עֲלִיוֹנוֹת וְנִשְׁגָּבוֹת מְאֹד, אֲשֶׁרִי לוֹ!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ו' קצד.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת־קִדְשׁ לְסֹדֵר וַיֵּשֶׁב, כ"א כִּסְלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיִּקָּר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ הָאֲרֻךְ.

יְדִידֵי הַיִּקָּר! הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְחַדֵּשׁ אֶת עוֹלָמוֹ בְּכָל יוֹם
וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רִגַע מְחַדֵּשׁ. וְאִיךָ יָכוֹל לְהִיּוֹת עוֹלָם כְּמִנְהַגּוֹ
נוֹהֵג?!

שְׁלֵמָה הַמְּלֶךְ אוֹמֵר (קִהְלַת א, ט): "אֵין כָּל חֶדֶשׁ תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ",
אַבֵּל לְמַעְלָה מִהַשָּׁמֶשׁ יֵשׁ הַרְבֵּה חֲדָשׁוֹת. אִם אָדָם הוֹלֵךְ תַּחַת
הַשָּׁמֶשׁ, וְחוֹשֵׁב שֶׁנִּמְצָא פֹה בְּזֶה הָעוֹלָם, אִזּוֹ אֵין אֲצִלוֹ חֶדֶשׁ, אוֹתָן
צְרוֹת, אוֹתָם יְסוּרִים, אוֹתָם בְּנֻקִים, אוֹתָם חוֹבוֹת וּמְרִיבוֹת וּבְעֵלֵי
מַחְלָקָת. אַבֵּל מִי שֶׁהוּא לְמַעְלָה מִן הַשָּׁמֶשׁ, שֵׁם מְאִיר רַק הָאוֹר אֵין
סוּף בְּרוּךְ הוּא. וְלִכֵּן צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק וְלֹא לִפְחוֹד, אֲפֹלוֹ שֶׁמִּפְחִידִים
בְּכָל מִינֵי פְחָדִים, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵג עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים,
בְּצֶדֶק וּבְמִשְׁפָּט, וְצָרִיךְ לְמַסֵּר עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי לְאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, לֹא
לְהִתְיַרָא מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַע־עוֹלָם, וּמִי שֶׁמְכַנְּסֵי עֲצָמוֹ יוֹתֵר בְּהֶאֱרַת
הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, מְרַגֵּישׁ נַעַם כְּזֶה, שֶׁהוּא לְמַעְלָה מִן הַשָּׁמֶשׁ,
שָׁבָא מְמָקוֹם שֶׁהַשָּׁמֶשׁ מְאִירָהּ, מִן הַשָּׁרֵשׁ שְׁלָהּ, שֶׁהוּא הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא כְּבָיְכוֹל, "כִּי שָׁמֶשׁ וּמַגֵּן הַיּוֹי"ה אֱלֹקִים" (תְּהִלִּים פד, יב).
זֹאת צְרִיכִים לְדַעַת תָּמִיד, שֶׁהַכֹּל זֶה מְאִתּוֹ יִתְבָּרַךְ, "ה' אוֹרִי וַיִּשְׁעֵי"

(שם כו, א), הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מֵאִיר, וְאִם אָדָם רוֹצֵה תָּמִיד רַק אָה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, מֵאִירוֹת לוֹ יְשׁוּעוֹת וְנִחְמוֹת.

כִּי כָל הַצְרוֹת שֵׁישׁ לְאָדָם הֵן רַק מִחֲמַת שְׂמִחֹזִיק עֲצָמוֹ לְמַשְׁהוּ, וּמִלְמַעְלָה רוֹצִים לְשָׁבְרוֹ: "תִּדְע לךָ, שְׂאֵתָה כָּלוּם, אֵל תִּחְשַׁב שְׂאֵתָה מַשְׁהוּ".

וְהִנֵּה יִשְׁנֵן שְׁלֹשׁ מִדְּרָגוֹת, אֲבָרְהָם אָמַר (בְּרֵאשִׁית יח, כו): "אֲנֹכִי עָפָר וְאֵפֶר", זֶה עֲדִין מַשְׁהוּ, דְּוַד הַמְּלֶךְ אָמַר (תְּהִלִּים כב, ז): "וְאֲנֹכִי תוֹלַעַת וְלֹא אִישׁ", תוֹלַעַת הִיא עֲדִין מַשְׁהוּ. אֲכָל מַשְׁהוּ רַבְּנוּ אָמַר (שְׁמוֹת טז, ז): "וְנִחְנוּ מָה?!?" אֲנַחְנוּ כָּלוּם! וְלָכֵן הִנֵּה יָכוֹל לְהוֹרִיד אֶת הַתּוֹרָה; כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהוֹרִיד אֶת הַתּוֹרָה, אוֹמֵר רַבְּנוּ וְ"ל (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סה), אֲלֵא כְּשֶׁאָדָם בָּטֵל וּמִבְטָל לְגַמְרֵי לְאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וַיֵּשׁ לוֹ כָּל-כֶּף הַרְבֵּה צְרוֹת וַיְסוּרִים, עַד שְׁמַרְב צְרוֹת וּכְאֵב עוֹצֵם אֶת הָעֵינַיִם, אֲזַי כְּשֶׁחֹזֵר — מוֹרִיד תּוֹרָה. וְאִם רוֹאִים שְׂאָדָם מוֹרִיד כָּל-כֶּף הַרְבֵּה תּוֹרָה, סִימָן שֵׁישׁ לוֹ כָּל-כֶּף הַרְבֵּה צְרוֹת וַיְסוּרִים, וְעוֹצֵם אֶת עֵינָיו וּבוֹרַח רַק לְנֹכְכֵי הַתּוֹרָה.

זֹאת תִּדְע, שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּל-כֶּף גְּדוֹל, שְׁנַעֲבֹר לְבִסוּף עַל כָּל הַצְרוֹת, וּבְמִלְפָּנֶיךָ שְׂרוֹצִים לְלַכֵּד אוֹתִי, מִי שֶׁהִנִּיחָה — יִפֹּל בְּתוֹכָהּ. כְּמוֹ שֶׁאָמַר דְּוַד הַמְּלֶךְ (תְּהִלִּים ז, ז): "בּוֹר כְּרָה וַיִּחְפְּרָהּ וַיִּפֹּל בְּשַׁחַת יִפְעַל". וּמָה שְׂרָצוּ לְרֵאוֹת בִּי — יָרְאוּ בְּעֲצָמָם, כִּי יֵשׁ דִּין וַיֵּשׁ דִּין, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַם לָהֶם כְּגִמּוּלָם הֲרַע בְּמִקְדָּם אוֹ בְּמֵאֲחֶר, הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ מִמֵּתִין וּמִמֵּתִין, אֶף לְבִסוּף גְּבִי דְלִיָּהּ.

הַמְקוּהָ וּמִצְפָּה לְבִשׁוּרוֹת טוֹבוֹת בְּמִתְהַרָהּ.

ו' קצה.

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, מוֹצֵאֵי-שְׁבֵת-קִדְשׁ לְסִדְר וַיֵּשֶׁב, כ"א כֶּסֶלּוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה אֵל מַעֲלַת הַבְּחֹר הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִימֵי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצַּח נְצָחִים.

את מכתבך לנכון קבלתי. ומאד מאד שמחתי שאתה חזק באמירת ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנּוֹת בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה בְּתַקוּן הַבְּרִית, וְהַרְיגַת הַיֵּצֶר הָרַע, וְהַכְנַעַת הַשְּׂגֵעוֹן וְהַרוּחַ שְׁטוּת מִן הָאָדָם, אֲשֶׁרִי מִי שִׁיחֶיָּה חֲזַק בְּזֶה מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וְאֵז טוֹב לוֹ לְנַצַּח.

וְהִנֵּה תִכְמַיְנו הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (מְדַרְשׁ שׁוֹחֵר טוֹב, תְּהִלִּים קד): הוֹד וְהִדָּר נוֹתֵן הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְמִי שִׁיִּגַע בַּתּוֹרָה, עֵינֵי שָׁם; וּמִי שֶׁעוֹבְרוֹת עָלָיו יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת, קִטְנוֹת וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת, לוֹ קָשָׁה מְאֹד מְאֹד הַלְמוּד, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁמִּתְגַּבֵּר עַל עֲצָמוֹ, וּמוֹסֵר נַפְשׁוֹ וְאוֹמֵר בְּכָל יוֹם וַיּוֹם ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנּוֹת, זֶה נִקְרָא אֲצִלוֹ יְגִיעָה בַּתּוֹרָה, כִּי הַדָּבָר הַזֶּה בָּא לוֹ בִּיגִיעָה גְדוֹלָה עַד מְאֹד מְאֹד, עָלָיו לִיָּדַע כִּי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִתֵּן לוֹ הוֹד וְהִדָּר, וְסוּף הַכְּבוֹד לְבוֹא, שִׁיאִיר עָלָיו מִלֶּךָ הַכְּבוֹד הַמְּאִיר בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ. כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יחזקאל מג, ב): "וְהֶאֱרַץ הָאֵירָה מִכְּבוֹדוֹ".

אָחִי, אָחִי הַיָּקָר! רְאֵה לְצִיַּת, וְלֶךְ בְּדַרְכֵנו שֶׁקִּבְּלָנוּ מִרַבְּנוּ ו"ל. הַרִי הוּא צְנוּה אֶת מוֹהֲרֵנִי ת"ו"ל וְלַעוֹד כְּפָה אֲנָשִׁים לוֹמֵר בְּכָל יוֹם וַיּוֹם ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנּוֹת (עֵינֵי שִׁיחוֹת הַר"ן, סִימָן קפ"ה); וְעַל-כֵּן לָמָּה לֹא נִתְחַב גַּם-כֵּן אֶת רֵאשֵׁנו לְהִיּוֹת מְאוֹתָם כְּפָה אֲנָשִׁים! וּכְבָר אָמַר רַבְּנוּ ו"ל (ש"ס): כָּל הַנְּהַגָּה וְהַנְּהַגָּה שְׂאֵנִי מְצוּה לַעֲשׂוֹת, הִיא סְגֻלָּה וְתַקוּן, וּמוֹעִילָה עַל מַה שֶׁעָבַר, עַל הָעֵתִיד, וְלֹאֲחֵר הַהִסְתַּלְקוֹת שֶׁל הָאָדָם, וְלִימוֹת הַמְּשִׁיחַ, וְלַתְּחִית הַמֵּתִים, וְלַעֲתִיד לְבוֹא, עֵינֵי שָׁם.

וְהִנֵּה רְאֵה לְהַרְגִיל עֲצָמָךְ לְלַמֵּד גַּם הַרְבֵּה בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וְלִילֶךְ אַחַר עֲצָתוֹ, שְׁוֶה נִקְרָא שֶׁהוּא הוֹלֶךְ אַחַר הַצַּדִּיק (עַר גֵּיט אִים נֶאֱדָה), וְאֵין הַפְּרוּשׁ שֶׁהוֹלֶךְ אַחַר גּוֹף הַגִּשְׁמִי, רַק מְחַפֵּשׂ אֶת הַרוּחַנִיּוֹת שֶׁבוֹ, הַלִּיכָה שִׁיךְ בַּעֲצָה, כְּמוֹכָא עַל פְּסוּק (שְׁמוֹת ב, א): "וַיִּלְךְ אִישׁ מִבֵּית ל״ו", שֶׁהִלֶּךְ אַחַר עֲצַת בְּתוֹ, וְכֵן כְּתִיב (שָׁם יא, ח): "הָעָם אֲשֶׁר בְּרַגְלָךְ", פֶּרֶשׁ רַש"י: הַהוֹלְכִים אַחַר עֲצַתְךָ וְהַלּוֹכֶךָ, עֵינֵי שָׁם.

וְעַל-כֵּן אִם אַתָּה רוֹצֵה לְהִלֶּךְ אַחֲרֵי, שֶׁתְּלַמֵּד הַרְבֵּה אֶת סִפְרֵי

שאלות ותשובות "אֲשֶׁר בנחל", ובזה תלך אחרי, הינו אחר עצמי והבן.

העקר אל תשבר משום דבר שבעולם, ראה לחזק עצמך להיות רק בשמחה עצומה, ושום דבר שבעולם לא יפיל אותך בשום עצבון ודכאון. ועליך לדעת כי מצות השמחה עולה על הכל, ואשרי מי ששמח תמיד.

הדורש שלומך...

ו' קצו.

בעזרת השם יתברך, מוצאי שבת קדש לסדר וישב, כ"א פסלו ה'תשמ"ה.

שלום רב להאברהם היקר לי מאד, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי. ואם אמנם מאד מאד צר לי, שתמצא בדור הזה תרבות אנשים חטאים כאלו, המלבישים עצמם בלבוש יראה, שישורפו את ספרי רבנו ז"ל באש, ובתוכם את ספרו הקדוש והנורא "לקוטי מוהר"ן", דבר זה אינו עולה על השכל. ובודאי מי שעשה את זאת, לא נולד בכשרות כלל, ויש במשפחתו איזה פסול, וכן המשגיח וראש הישיבה, שיש להם שיכות לזה, בודאי הם חוטאים ופגומים מאד מאד, כי יהודי עם זקן ופאות, אשר יש לו רק שמץ של יראת שמים, לא יעשה כזאת לשום ספר שבעולם, יכול להיות שיאמר, שספר זה גבה מאד... או לא שיהך לבחורים... או יש על ספר זה התנגדות... אבל לצאת בפמבי ולשרף את ספרי רבנו ז"ל, בודאי היו צריכים לעבר עברות חמורות קדם, אפלו שהולכים עם שני כפתורים באחוריהם... ובכלל, כהיום צריכים לבדק הרבה את הראשי ישיבה והמשגיחים מהיכן מקורם?! ואני יודע שבשביל הדבורים האלו תתגבר המחלקת יותר, אבל האמת עדה לעצמה, והאמת אהובה יותר מהכל. כבר שמענו שיש בני-אדם שמתיה אותם בדיוק ספר זה ולא ספר אחר, היעלה על

הַדַּעַת שִׁישְׁרְפוּ סִפְרִים מִמֶּשׁ כְּמוֹ שֶׁעָשׂוּ הַנְּאֻצִּים, יִמַּח שְׁמֵם וְזִכְרָם, שִׁמּוֹ שָׁמַיִם עַל זֹאת. עֲכָשׁוּ קָם דּוֹר חֲדָשׁ וַיִּשְׁיבוֹת חֲדָשׁוֹת, וַרְאִישֵׁי יִשְׁיבוֹת חֲדָשִׁים, וְהִרְבֵּה צְרִיכִים בְּדִיקָה אִם אֵינָם בְּכֻלָּל פְּסוּלִים, וּמֵאַיִן מְקוֹרָם, וּמִי הַמְשַׁפֵּיעִים שְׁלָהֶם, כִּי כְּהִיּוֹם כָּל הָעוֹלָם נִתְפָּסוּ בְּדַעוֹת נִפְסָדוֹת שֶׁל מִינוֹת וְעִבּוּדָה זָרָה שֶׁל הָעֶרְב־רַב, אֲשֶׁר טָמֵא טָמֵא יִקְרָא כָּל הַנוֹגֵעַ בָּהֶם, וְאִם מְלַמְּדִים אֶת תַּלְמִידִים עִם אוֹתָם הַהִקְדָּמוֹת, כְּכֹר מוּבָן מִמִּילָא כָּל יְסוֹד טַמְאָתָם, כִּי רַבְּנוּ ו"ל מְגַלֵּה אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה בְּגִלּוּי נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁלְּפִי דַעַתוֹ אֵין שִׁיךְ שׁוּם "כַּחֲזִי וְעֻצֵם יָדֵי עֲשֵׂה אֶת הַחִיל הַזֶּה" (דְּבָרִים ח, יז). כִּי אֲצֵל רַבְּנוּ ו"ל עִקַּר הַגְּאֻלָּה הוּא תַּפְלָה, וְאִפְלוּ לְזִכּוֹת לְהַגִּיעַ לְלַמּוּד הַתּוֹרָה, תּוֹרָה לְשִׁמָּה, צְרִיכִים אֶת רַבְּנוּ ו"ל, וְאֶת סֵדֵר דְּרִיף הַלַּמּוּד שְׁלוֹ, שֶׁתְּהַלֵּה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מִי שֶׁזָּכָה לְלַמֵּד בְּדַרְכּוֹ, מְסִים וּמְטִיל בְּכָל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְעַל-כֵּן הַחוֹלֵק עָלָיו כְּחוֹלֵק עַל הַשְּׂכִינָה.

וְאֵלוֹ הַטַּמְאִים, אֲשֶׁר שָׂרְפוּ אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, צְרִיכִים לִידַע שְׁגַם הָרוּמָאִים שָׂרְפוּ אֶת בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, וּמִצָּא מִיָּן אֶת מִינוֹ, וּמִי שִׁיפְרַע מֵהֶם — יִפְרַע גַּם מֵהֶם, וּבּוֹדַאי לֹא יֵצֵא נָקִי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ו' קצז.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר מַקְז, כ"ב כְּסֵלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיְקָר וְהַנְּעֻלָּה, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנְּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנֻצַח נְצָחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי.

וּכְבֹר כְּתִבְתִּי לְךָ פְּעַמִּים, וְאֵינִי יוֹדֵעַ לְמָה אֶתָּה כּוֹתֵב שְׁלֹא קִבְּלֹתָ עֲדִין שׁוּם מִכְתָּב מִמֶּנִּי.

חֲמַדַּת לְבָבִי! אֲסוּר לְפַחַד מִשׁוּם דְּבַר וּמִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבַעוֹלָם,

רק מהשם יתברך בעצמו, להכניס תמיד בדעתו, שאין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, ואין אדם נוקף אצבעו מלמטה, אלא אם-כן מכריזין עליו מלמעלה (חלין ו:), ושום בריה לא יכולה לעשות עמו הטוב והרע, כי הכל בידו. וכידיעה זו יתבטלו ממנו כל מיני פחדים של הבל.

אחי, אחי היקר! ראה לחזק עצמך מכל דבר שעובר עליך, והרגל עצמך לדבר עמו יתברך בלשון שאמה רגיל בה, שזו נקראת התבודדות, ומי שמרגיל עצמו לספר לפניו יתברך את כל לבו וכל מה שעובר עליו, ותמיד בורח אליו יתברך, אין יותר מאשר ממנו, כי יש לו מקום אצלו יתברך. ואנשי שלומנו רגילים לומר: אלמלא לא זכינו לקבל מרבנו ו"ל רק עגנו זה של תפלה ובקשה והתבודדות, ושיחה בינו לבין קונו — כבר הייתה פדאית כל ההתקרבות.

חמדת לבבי! ידוע מאמר החכם: "בחכמה החכמים משלימים גמול הבורא, ומגיע לעבודת האל בחייו, ולשם טוב אחרי מותו", כי עקר התכלית של כל הבריאה הייתה בגין דישתמודעון ליה (וזה חלק ב' מב.), שיזכו להפירו יתברך, וזה הגמול הכי טוב והכי יפה שהאדם מקבל מהבורא יתברך שמו, הינו ידיעת השגת אלקותו יתברך, ומשתעשע בשעשוע דמלכא. וכשאדם מכניס תמיד בדעתו את האור האלקי, שזה הגמול שמקבל ממנו יתברך, אז מגיע לעבודת האל בחייו, כי כל החיים שלו משתנים לגמרי כי תמיד רק משיג את אמתתו יתברך ומכל דבר הוא כבר עובד את השם יתברך, כי המדבק עצמו באור האלקי, שהוא גמול הבורא, הוא עובד האל בחייו מכל דבר, וממילא כבר יזכה גם לשם טוב אחרי מותו, כי בני-אדם רוצים להתאחז בשמו הטוב שהולך לפניו, מאחר שגלה ופרסם את אמתת מציאותו יתברך, ובזה נשאר לו שם טוב אף לאחר מותו.

אקנה להשם יתברך, שתצא כבר מכל הדמיונות שלך, ותתקרב אל רבנו ו"ל מחדש, ועקר ההתקרבות הוא על ידי למוד ספרו

אֲשֶׁר ו' קצח בנחל רסה

הַקְדוּשׁ "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", וְכִפִּי שְׁפָרְשָׁם מוֹהַרְנִתָּ ז"ל בְּ"לְקוּטֵי-
הַלְכוּת".

וְאֲשֶׁרֵי הַשּׁוֹקֵד בָּהֶם בְּכָל יוֹם בְּשִׁקְיָה נִפְלְאָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

תִּכְתֹּב לִי אִם קִבַּלְתָּ מִכְתָּבִי זֶה.

ו' קצח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר מִקֵּץ. כ"ב כִּסְלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְהַאֲבִיחַ הַיָּקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב
כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מִיָּמֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ
... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנֹצַח נְצָחִים.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר! חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד לְהַמְשִׁיךְ עָלֶיךָ אוֹרוֹ
יִתְבָּרַךְ בְּגִלּוּי רַב וְנִפְלְאָ עַד מְאֹד, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה מְעוֹר עֵינֵי הַקְּלִפּוֹת
(כְּמוֹכָא בְּכֹנֶנֶת עָלֵינוּ). כִּי עַקֵּר כַּח הַסְטֵרָא אַחֲרָא הוּא רַק כְּשִׁנְסֵתָּ
מִן הָאֲדָם אוֹר אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲזַי נִדְמָה לוֹ כְּאֵלוֹ אֶבֶד מְנוּס וְתִקְנָה
מִפְּנֵי, אֲבָל כְּשִׁמְאִיר עַל עֲצָמוֹ תְּמִיד אוֹר הַשְּׁנִחֲתוֹ יִתְבָּרַךְ הַפְּרִטִי
פְּרִטִית, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְעוֹרוֹת הַקְּלִפּוֹת, וְהוּא יוֹצֵא לְחַרוֹת.

חֲסֵד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׁאֲנוּ זֹכִים לִידַע מְרַבֵּי אֶמֶת כְּזֶה, רַבִּי נִפְלְאָ
כְּזֶה, רַבִּי רַחֲמָן כְּזֶה, עָלֵינוּ לְצִיַּת אוֹתוֹ, וְלִהְיוֹת רְגִיל לְדַבֵּר הַרְבֵּה
עִמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו אֵת כָּל לִבֵּנוּ
וְכָל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֵינוּ, אֲשֶׁר אֵין לָךְ טוֹב מְזֶה.

וְעַל-כֵּן בְּכָל מְקוֹם שְׁאַתָּה רַק הוֹלֵךְ וּבָא בְּזֶה הָעוֹלָם, הַרְגֵל
עֲצֻמָּה לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו
אֵת כָּל לִבֵּנוּ, וְכָל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֵינוּ, אֲשֶׁר אֵין לָךְ טוֹב מְזֶה.

וְנָא וְנָא לֹא לְהַשְׁבֵּר מְשׁוּם דְּכָר וּמְשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, רַק תְּמִיד לְדַבֵּר רַק עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְלֹהֲתַיִשֵּׁב בְּכָל פֶּרֶט וּפֶרֶט בְּחַיִּיהָ עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְדַבֵּר זֶה יִכְנִיס בָּךְ אֲמוּנָה וְתִקְוָה טוֹבָה בְּחַיִּיהָ.

אָחִי, אָחִי הַיְקָר! הַחַיִּים מְלֵאִים נְסִיווֹנוֹת, וְאִי אֶפְשָׁר לְעֵבֵר עַל זֶה, כִּי אִם עַל-יַדֵּי תִקְוָה הָאֲמוּנָה שְׂזוֹכִים עַל-יַדֵּי תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, כִּי זֶה תְּלוּי בְּזוּה, כְּפִי שְׂמֵתְבוּרֵד עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, כְּמוֹ-כֵן נְבִגִית לוֹ הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וְכִפִּי שְׂחֻזָּק בְּמַדַּת הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, כְּמוֹ-כֵן נִפְתָּחִים לוֹ שְׁעָרֵי הַמַּחִין, וְזוֹכָה לִיחַד יְחֻדִים קְדוּשִׁים.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! הָעֵקֶר תְּגַרֵּשׁ מִמֶּךָ כָּל מִינֵי עֲצָבוֹת וְדַכְאוֹן, אֲשֶׁר מְכַלִּים אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי בְרוּחַנִיּוֹת וּבְגַשְׁמִיּוֹת. וְרַבְּנוּ ו'ל בָּא אֵל זֶה הָעוֹלָם לְהַרִים וּלְהַגְבִּיחַ אֶת כָּל הַיְרוּדִים וְהַנְּפוּלִים וְהַנְּשָׁלְכִים וְכוּ', וְלְהַכְנִיס בָּהֶם שְׂמֵחָה אֲמֵתִית, לְהַאִיר עֵינֵיהֶם בְּאוֹר הָאוֹרוֹת, גְּלוּי אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּהַתְּגַלּוֹת נִפְלְאוֹה. אֲשֶׁרֵי מִי שְׂיֵאֲחֹז עֲצֻמוֹ בּוֹ, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׂיִגְלֶה וַיִּפְרָסֶם אֶת לְמוּדוֹ הַטּוֹב גַּם לְאַחֲרִים, כִּי בְּזוּה שְׂמֵחַזְקִים וּמְשֻׁמְחִים אֶת אַחֲרִים, נִכְנָסֶת הַתְּחֻזָּקוֹת וְשְׂמֵחָה גַּם אֲצִלוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׂלוֹמָהּ...

רְאֵה לְכַתֵּב לִי עַל-כָּל-פְּנֵים מְכַתֵּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, כִּי כָּל מְכַתֵּב מִמֶּךָ מְחִיָּה וּמְחֻזָּק אוֹתִי, וְאֶפְלוֹ שְׂלֵא אֲשִׁיב לָךְ תִּכְוָה וּמִידָה, רְאֵה לְדוֹן אוֹתִי לְכַף זְכוּת, כִּי הִתְקַרַח לְהַשִּׁיב לְהַרְבֵּה שְׂבוּרֵי לֵב וּמְדַכְּאִים מִיִּסוּרֵי נַפְשָׁם וּמְצַפּוֹנָם.

ו' קצט.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר מִקֶּץ, כ"ג כְּסֵלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְהָאֲבֵרָה הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִימֵי הַנְּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגְן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

אֶת מְכַתְּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

מֵאֵד מֵאֵד אֲנִי שְׂמַח בְּפַעֲלוֹתַיךָ, שְׂאֵתָהּ פּוֹעֵל בְּהַפְצַת מַעֲיָנוֹת
הַחֲכָמָה חוֹצָה, וּמְקַרֵּב רְחוּקִים לְעִבּוּדְתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר אֵין לְמַעֲלָה
מִזֶּה בְּתַקּוֹן הַבְּרִית. כִּי כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא וּמִשְׁחִית זָרְעוֹ, אֶפְלוּ אִם יִתֵּן
אֶת כָּל הוֹן בֵּיתוֹ, אֵיךְ יִתְקַן זֹאת, מֵאַחַר שֶׁהִשְׁחִית אֶת זָרְעוֹ לְבִטְלָה,
וּמִכָּל טֶפֶה הֵיזָה יָכוֹל לְהַבְרָאוֹת וְלָד קֵימָא, וְאִם כֵּן אֵיךְ יִכַּל לְתַקַּן
זֹאת? ! אֲבָל כְּשֶׁהוֹלֵךְ לְהַחְזִיר עוֹד יְהוּדֵי בְּתִשׁוּבָה, וּמֵאִיר בּוֹ נִיעַת
הָאֱמֶת, וְהֵהוּא מִתְחִיל גַּם-כֵּן לְהִתְפַּלֵּל וְלִלְמַד תּוֹרָה הַקְּרוּשָׁה וּלְקַיֵּם
אֶת הַמְצוּוֹת, בְּנֵה הוּא מְלָבִישׁ גּוֹף לְטֶפֶה שֶׁהִשְׁחִית, וְהֵיא נִכְנָסֶת
וְנִתְעַבְּרַת בְּתוֹךְ זֶה הָאִישׁ שֶׁקָּרַב, וְעַל-יְדֵי-זֶה יָכוֹל לְתַקַּן אֶת אֲשֶׁר
שָׁחַת.

נָא וְנָא לֹא לְהִיּוֹת כָּל-כֶּף בְּדִכְאוֹן פְּנִימֵי וְכוּ', סוֹף כָּל סוֹף אֵתָהּ
מְקַרֵּב אֶל רַבֵּי רַחֲמָן כְּזֶה, הַמְמַשִּׁיף אֶת גְּדֹל רַחֲמָנוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ עֲלֵינוּ,
וּכְזֶה רְאוּי לָנוּ לְשִׂמְחָה מֵאֵד מֵאֵד, שְׂזַכֵּינוּ לִפְלֵ בְּחֻלְקוֹ שֶׁל רַבְּנּוּ ו"ל,
אֲשֶׁר זוּהֵי זְכוּת נוֹרְאָה וְנִפְלְאָה מֵאֵד מֵאֵד. וּבְפִרְטוּת בְּדוֹרוֹתֵינוּ
אֵלֶּה, אֲשֶׁר הִחֲשֵׁף נִתְפַּשֵּׁט כָּל-כֶּף בְּנֵאוּף וּכְפִירוֹת, אֲשֶׁר מִזֶּה יוֹצֵאת
קְלַפֵּת הַלִּיצְנוּת, אִם תִּרְאֶה אֶחָד שֶׁעוֹשֶׂה לִיצְנוּת, בְּיָדוּעַ שֶׁהוּא מְלֹא
נֵאוּף וּמְלֹא כְפִירוֹת, וְרַבְּנּוּ ו"ל מְשַׁבֵּר וּמְבַטֵּל אֶת זֹאת.

וְעַל-כֵּן לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנּוּ ו"ל הוּא הַדְּבָר הַכִּי קָשָׁה בְּעוֹלָם, כִּי
עֲנִין רַבְּנּוּ ו"ל הוּא תְּמִימוֹת עֲמֻקָּה עַד מֵאֵד, עֲמֻק עֲמֻק מִי יִמְצְאוּנוּ,
וּבִשְׂבִיל גְּדֹל הַתְּמִימוֹת וְהַפְּשִׁיטוֹת שְׁלוֹ, קָשָׁה וְכִבֵּד מֵאֵד מֵאֵד
לְקַבְּלוֹ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן לְהַכְנִיסוֹ בְּלֵב. וּבְפִרְטוּת מִי שֶׁחָטָא וּפָגַם יָמִים
וְשָׁנִים בְּפָגַם הַבְּרִית, בְּכָל מִינֵי נֵאוּף וְהִסְתַּפְּלִיּוֹת אֲסוּרוֹת וְכוּ', לוֹ
מֵאֵד מֵאֵד קָשָׁה לְקַבֵּל אֶת הָאֱמֶת, וּמִזֶּה בָּא, שֶׁכָּל-כֶּף חוֹלְקִים עַל
רַבְּנּוּ ו"ל וְעַל תְּלִמִּידָיו הַקְּדוּשִׁים שֶׁבְּכָל יוֹר וְדוֹר. וְהַעוֹלָה עַל הַכֵּל,
שָׁגַם בְּפָנִים גִּתְעָרְבוּ הָעַרְב־רַב, וְעָשׂוּ מִהַפְּכָה וְעוֹשִׁים לִיצְנוּת
מֵאֵתוֹ.

וְעַל-כֵּן עֲלֵינוּ לְעֹזֵב אוֹתָם, וּלְכַל תְּהִיָּה לָנוּ שׁוּם שְׂיָכוּת אֲלֵיהֶם
כָּלֵל, וּמִכָּל שֶׁכֵּן לֹא לִילֵךְ אֶצְלָם, רַק לְבָנוֹת בְּעֲצֻמָּנוּ בֵּית-הַמְּדֻרָשׁ
עַל שֵׁם רַבְּנּוּ ו"ל, אֲשֶׁר יְדַבְּרוּ שֵׁם רַק מִתּוֹרָה וּתְפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת,

דְּבוּרֵי אֲמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִי פְּרָטִית, וְנִדְפָּס אֶת סִפְרֵי רַבְּנּוּ ו'ל, וְנִפְיֵצַם בְּזוּל גְּדוּל עַד מְאֹד, וְהֶעֱקַר — שְׂיִתְפַּשֵּׁט בֵּין כָּלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְלֹא לְהִתְפַּעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, יִהְיֶה אִיךְ שְׂיִהְיֶה וְכוּ'.

חֲמַדַּת לְבָבִי! וּמֵאַחַר שְׂאֵתָה עוֹסֵק בְּזֶה, רְאוּי לָךְ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה עַל נַעַם חִלְקָךְ אֲשֶׁר בְּנַחַל שֵׁם גּוֹרְלֶךְ, וְאַיִךְ מִתְנַגֵּד עֲלֵינוּ, וּבְזֶה אֵתָה צְרִיךְ לְשִׁמַּח כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ר' אַבְרָהָם בֶּן ר' נַחֲמָן ו'ל הָיָה רָגִיל לֹאמֹר: הַחֲטָאת נְעוּרִים שֶׁל הָאָדָם מְכַסִּים וּמְסַתִּירִים אֶת מַחוּ, שֶׁלֹּא יוּכַל לְהַשִּׁיג אֶת הָאוֹר הָאֲמִתִּי שֶׁל רַבְּנּוּ ו'ל. וְעַל־כֵּן צְרִיכִין לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מְאֹד מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, שְׂיִזְכֶּה שְׂיִזְדַּבֵּךְ מַחוּ, שְׂיִזְכֶּה לְהַרְגִּישׁ אֶת הָאוֹר הָאֲמִתִּי שֶׁל רַבְּנּוּ ו'ל, וְכֵן אָמַר לְגַבֵּי בְרוּר הַהֶלְכָה: הַחֲטָאת נְעוּרִים מְאֹד מְכַסִּים אֶת הַמַּח, שֶׁלֹּא יוּכַל לְהַשִּׁיג בְרוּר הֶלְכָה, וְעַל־כֵּן צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה עַל קַדְשֵׁת וְטָהֳרַת הַמַּחֲיוֹן, שְׂיִזְכֶּה לְבָרַר לְעַצְמוֹ הַהֶלְכָה, לְדַעַת אִיךְ לְהַתְנַהֵג עַל־פִּי הַתּוֹרָה.

ו' ר.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדְרַ מַקָּץ, כ"ג כְּסֵלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְהֵיכָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח לְגַצַּח גַּצְחִים.

רְאֵה לְחִזּוֹק עֲצָמָךְ לְהִיּוֹת תְּמִיד בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, וְתַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעוּלָם לְהִיּוֹת אַךְ וְרַק בְּשִׁמְחָה, כִּי כָּל הַפְּחָדִים שְׁבָאוּ עֲלֶיךָ הֵם בָּא רַק מִדְּמִיוֹנוֹת וְכוּ', וְהַפְּחָדִים הַזֵּרִסִים אֶת חַיֶּיךָ, עַד שְׁנִפְלֵת אֶל תּוֹךְ דְּפֹאוֹן פְּנִימִי וְכוּ', וּמִזֶּה כָּבֵד נִמְשַׁכֶּת לָךְ קִנְיָאָה וְשִׁנְיָאָה בְּבֵיתְךָ.

עֲלֶיךָ לְדַעַת, כִּי אֲשַׁתְּךָ רְצָתָה לְהַצִּיל אֶת בֵּיתְךָ וְכוּ', וְלֹא כְּוָנָה

שׁוּם דְּבַר רַע כְּמוֹ שְׂאֵתָה מְדַמָּה בְּדַעְתָּךְ, עַל־כֵּן רְאֵה לְמַחֵל לָהּ, וְאַל תַּעֲשֶׂה בְּלִגְנָן בְּבֵית, לֹא כְּדַאִיּוֹת כָּל הַמַּחְלֻקוֹת וְכוּ', רְאֵה לֵהֱיוֹת רַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה וְתִשְׁמַע תְּמִיד כְּלִי זִמְרָה, וְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יִשְׁמַר צִאֲתָךְ וּבּוֹאֲךָ מִכָּל רַע.

אם אָפּשׂר לְבַדֵּק אֶת הַמְּזוּזוֹת — מַה טוֹב וּמַה נְעִים, פִּי עַל־פִּי־רֹב בָּאִים לְאָדָם פְּחָדִים בְּבֵית, כְּשֶׁאֵין לוֹ מְזוּזָה בְּאִיזָה חֹדֶר, אוֹ אִם הֵן פְּסוּלוֹת, חֵס וְשָׁלוֹם. וְכֵן הָיָה נִזְהָר בְּנִטְיִילַת יְדִים בֵּין לְאֲכִילָה וּבֵין כְּשֶׁאֲתָה עוֹשֶׂה צְרָכֶיךָ בְּבֵית הַכֶּסֶף וְכוּ', וְכֵן בְּכָל פַּעַם שְׂצָרִיכִים לְטַל יְדִים — יֵשׁ לְהַקְפִּיד מְאֹד, פִּי אִם מְזוּלְזִלִים בְּזָה, פְּחָדִים בָּאִים עָלָיו.

וְכֵן תִּזְהִיר אֶת אֲשֶׁתְּךָ, שְׂתִהְיֶה נִזְהָרַת בְּנִטְיִילַת יְדִים שְׁחָרִית עִם כְּלֵי דִיקָא, וְכֵן בְּשַׁעַה שֶׁהִיא הוֹלֶכֶת לְאָכַל לֶחֶם — תִּטַּל יְדֶיהָ וְכוּ', פִּי הִרְחִיצָה בְּמַיִם, בְּמָקוֹם שְׂאֲמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל הַקְדוּשִׁים, זֶה מִבְּטַל אֶת הַפְּחָדִים.

חֲמַדַּת לְכַבֵּי! הֵייוֹת שְׂזָפָה אוֹתָךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְגוֹר בְּמוֹשָׁב פְּקִיעִין, עָלֶיךָ לְדַעַת, פִּי יֵשׁ שֵׁם בְּסִמּוּךְ צִיּוֹן הַקְדוּשׁ שֶׁל הַתְּנַא רַבִּי יוֹסִי דִּמֶן פְּקִיעִין, רְאֵה לֵהֱיוֹת רַגִּיל שֵׁם, וְתֹאמַר הַעֲשֶׂרָה מְזִמּוּרֵי תְהִלִּים שְׂגָלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, וְתִדְלִיק גַּר בְּכָל פַּעַם שְׂתִבּוֹא לְשֵׁם, וְתִתֵּן פְּרוּטָה לְצַדִּיקָה קָדָם אֲמִירַת הַעֲשֶׂרָה מְזִמּוּרֵי תְהִלִּים. וְרְאֵה שְׂיִהְיֶה הַמָּקוֹם נְקִי, וְאִם אָפּשׂר לְגַיֵּס אִיזוֹ תְרוּמָה וּלְתַקֵּן אֶת צִיּוֹנוֹ הַקְדוּשׁ, לְצַבְעוֹ וּלְנִקּוּתוֹ וּלְסִדְרוֹ הַיָּטִב — מַה טוֹב וּמַה נְעִים. וּמַה גַּם אִם אָפּשׂר לְעֲשׂוֹת אִיזָה גַּג עָלָיו, בְּאִפְּן שְׂתוּכְלוּ לְבַקֵּר שֵׁם גַּם בַּעַת שְׂיִוָּרֵד גֶּשֶׁם, וּזְכוּתוֹ תִּגַּן עָלֶיךָ וְעָלֵינוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר מַקָּץ, כ"ג כְּסֻלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְהִיקָר וְהַנְעֵלָה, שׁוֹתָה מִיָּמֵי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכוּן קִבְּלָתִי.

אוֹדוֹת הַבְּזִיוֹן שֶׁהָיָה לָךְ — תִּדַע, כִּי רַבְּנוּ ז"ל אָמַר: עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה — לְשִׁמּוּעַ בְּזִיוְנוֹ וְלִדְם וְלִשְׂתָק, אֲשֶׁר זֶה בְּעֶצְמוֹ רֵאשִׁי תְבוּת: 'יִשׁוּב' — שׁוֹמֵעַ בְּזִיוְנוֹ 'דָּם וְיִשְׂתָק, לְהוֹרוֹת שְׂגָה עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה. כִּי בְּאֵמֶת מָה נִקְרָא חֲטָא? שְׁעוֹבֵר עַל רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְיודֵעַ וְנִתְגַּלָּה לוֹ, אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלִעְדָּיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, אֲזַ נַעֲשֶׂה שְׂמִת, וּמִתְחִיל לְהֵאִיר לוֹ.

וּכְשֶׁנִּתְגַּלָּה לְאָדָם, שְׂאֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלִעְדָּיו יִתְבָּרֵךְ, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, זֶה הַמְדַרְגָּה הַכִּי גְבוּהָה, הַתְּגַלּוֹת הַבִּינָה, שְׂמִתְבוֹנֵן בְּכָל דְּבָר עַל הָאֱלֻקוֹת שָׁבוּ, וְאֲזַ אֵף פַּעַם לֹא יִהְיֶה בְּכַעַס וּבִקְפִידוֹת עַל שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, כִּי יודֵעַ אֲשֶׁר הַכֵּל בְּהַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבָּרֵךְ הַפְּרֻטִי פְּרֻטִית, וְאֵין אָדָם נוֹקֵף אֲצַבְעוֹ מִלְּמַטָּה, אֲלֹא אִם־כֵּן מְכַרִּיזִין עָלָיו מִלְּמַעְלָה (חֲלִין לַח); וּבִידִיעוֹת אֵלוֹ נִגָּאֵל מִכָּל צְרוּתָיו, כִּי הוּא כָּבֵד בְּדַגְמַת עוֹלָם הַבָּא, שְׂאֵין שָׁם — לֹא עֲמִידָה, לֹא יִשִּׁיבָה, לֹא תַחְרוּת, לֹא קִנְיָה, לֹא כְבוֹד, אֲלֹא צִדִּיקִים מִתְעַנְּגִים בְּזִיוֹ שְׂכִינַת עִזּוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְעַל־כֵּן הַמְּבַחֵן לָזֶה, אִם כָּבֵד אוֹחֵז בְּדָבָר זֶה וּבַמְדַרְגָּה זֶה — אִם כְּשֶׁאֵחָד מְבַזֶּה אוֹתוֹ, אוֹ מְחַרֵּף וּמְגַדֵּף אוֹתוֹ, אוֹ מְצַעֵר וּמְיַסֵּר אוֹתוֹ, וְשׁוֹתֵק מִפְּנֵי שְׂיודֵעַ שֵׁישׁ פֹּה יַד הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְהַהוּא שְׁלִיחוֹ יִתְבָּרֵךְ, זֶה עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה הַשְּׁלֵמָה, כִּי עוֹלָה עַד הַבִּינָה.

וְהִנֵּה בְּמָה שְׁלֹא עוֹנָה עַל בְּזִיוְנוֹ, הוּא לֹא מִפְּנֵי שְׂאֵין לוֹ מָה לַעֲנוֹת לוֹ, אֲלֹא מִפְּנֵי שְׁעוֹשֶׂה זֹאת בְּשִׁבְלֵי תְשׁוּבָה, שְׂרַבְּנוּ ז"ל צָוָה בְּךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

אָשֶׁר

וְרַב

בְּנַחֵל

רַעַא

וְרַב.

וְעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ"ג כִּסְלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה, נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבֵרָה הַיָּקָר
וְהַנְעֻלָה, שׁוֹתֵה מִיָּמֵי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ...
נִרְוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח נִצָּחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי. וְגִדְל שְׁמַחְתִּי שְׁאֵתָה מִתְחַזֵּק בְּדַרְכֵי
רַבְנוּ ו"ל, אֵין לְשַׁעַר וְאֵין לְסִפֵּר כָּלֵל.

אוֹדוֹת "הַיְכַל-הַקֹּדֶשׁ" בְּעִיר הַקֹּדֶשׁ צֶפֶת ת"ו, עָלֶיךָ לִידַע, כִּי
אֵין דְּבָר לְמַעְלָה מִזֶּה, שְׁיִהְיוּ לָכֶם ד' אֲמוֹת פְּרָטִיּוֹת (אֵיִיגְעָנֶע ד'
אֲמוֹת), כִּי כִּף אַתֶּם יְכוּלִים לְהַתְּוַעַד יַחַד, וּלְדַבֵּר בְּעֲצוּמֵי הַקְּדוּשׁוֹת
שֶׁל רַבְנוּ ו"ל, אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר לְקַנּוֹתֶם אֲלֵא בְּצוֹתָא — נִקְדַּת הַחֲבֵר,
כִּי כִּפֵּי גִדְלַת רַבְנוּ ו"ל, צְרִיכִים בְּהַכְרַח לְחֵבֵר, שְׁאַחַד יִחַזֵּק אֶת
חֲבֵרוֹ.

וּמוֹהַרְנ"ת ו"ל בְּעֲצוּמוֹ הֵיטָה דְרָכּוֹ לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם וַיּוֹם עִם אֶחָד
מִרַבְּנוּ ו"ל, כִּי בָאוּ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ אֶל בֵּיתוֹ לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם מִרַבְּנוּ
ו"ל, הֵינּוּ מִפְּעַם לְפַעַם בָּא אֶחָד מִבְּנֵי הַנְּעוּרִים, וְהֵיטָה הוּא מְלַהֵבֶם
מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאַחַר-כֵּן חֲזַר אֶל עִירוֹ, וַיֵּשֶׁב בְּמִקְוֵמוֹ,
וְעָבַד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁהִרְגִישׁ אֵיזוֹ חִלְשׁוֹת וּקְרִירוֹת חֲזָקָה,
וּבָא אֶל מוֹהַרְנ"ת ו"ל. כֵּן עָשׂוּ כָּל תַּלְמִידָיו, וּמִמֵּילָא הֵיטָה עֲסוּק
לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם וַיּוֹם עִם אַחֵר, וְעַל-יְדֵי-זֶה הָאִיר אֶת נִקְדַּתוֹ בְּאַחֲרִים,
וְכֵן קִבַּל מֵאַחֵר. וְלִפְעָמִים אַרְעֵ שְׁאָף אֶחָד לֹא נִכְנָס בַּיּוֹם הַזֶּה, אֲזַי
יֵצֵא וְחָפֵשׂ אַחֵר אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ, לְדַבֵּר עִמוֹ מִדְּבָרֵי רַבְנוּ ו"ל.

וּתְהִלָּה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׁאַצְלָכֶם נִתְקַיֵּם שְׁנִיָּהֶם: יֵשׁ לָכֶם מְקוֹם
קְבוּעַ לְדַבֵּר מִרַבְּנוּ ו"ל, וְכֵן אֵתָה יוֹצֵא לְהַפִּיץ סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וְאֵתָה
יוֹצֵא לְדַבֵּר עִם אַחֲרִים — אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֶיךָ חֲלָקָה!

אוֹדוֹת פְּרִנְסָה, רֵאָה לְהִתְחַזֵּק מְאֹד בְּבִשְׁחוֹן חֲזָק, אִם אֶפְשָׁר
לְקַבֵּל אֶת כָּל הַמַּעֲוֹת שֶׁל הַפְּצָה אַחֵר שְׁלוֹם הַסְּפָרִים — מַה טוֹב

ומה גַּעִים, וּבְאֶפֶן הַזֶּה יִהְיוּ לָךְ תָּמִיד מַעוֹת, כִּי בָזָה שְׁהוֹלְכִים
 לְהַפְצֵת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, מְשַׁמְשִׁים אֶת רַבְּנוּ ז"ל, וְעַל-כֵּן אַחַר פְּדִית
 כֶּסֶף הַסִּפְרִים, כָּל הַמַּעוֹת אֵתָּה יְכוּל לְקַחַת בְּשִׁבְלֶךְ לְפָרְנֶסְתָּךְ, וְאִם
 תִּרְצֶה — תִּתֵּן מִזֶּה מַעֲשֵׂר לְהַדְפָּסָה.

אָבֵל לְמַעַן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֵל תִּלְךָ שְׂבוּר כָּלֵל, וְאִם אַךְ-עַל-פִּי-
 כֵּן אֵתָּה רוֹאֶה שְׁקֵשָׁה לָךְ, תִּפְגֹּס בְּאִיזָה כּוֹלָל אוֹ בְּאִיזָה עֶסֶק אַחֵר,
 הָעֶקֶר לֹא לִפְלִ בְּדַעְתָּךְ כָּלֵל. הַרְגֵל עֲצֻמָּךְ לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמוֹ יִתְבָּרַךְ,
 וְתִפְרָשׁ שִׁיחַתָּךְ וְכָל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ רַק לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי אֵין לָךְ
 עוֹד מִי שְׁמַבִּיץ וּמְרַגֵּשׁ אוֹתָךְ כְּמוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעֲצָמוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ו' רג.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר מַקֵּץ. כ"ג כְּסֵלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבְרָכָה אֶל הַיְקָר וְהַנְּעֻלָּה, שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ
 מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה נְצַחִים.

מְכַתְּבָךְ עֵתָּה בָּא לְיָדֵי וְקָרָאתִי בוֹ, וּמְאֹד נִשְׁפָּר לִבִּי בְּקִרְבִּי
 לְשִׁמְעַע כָּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ מִימֵי קִטְנוּתָךְ. וְהִגַּה אֲנִיחָנוּ קִבְּלָנוּ מִרַבְּנוּ
 ז"ל דְּרָךְ — לְשִׁכַח כָּל הָעֶבֶר עָלָיו, וְיִסְלַק מִדַּעְתּוֹ כָּל הָעֶבֶר. וְאָמַר
 רַבְּנוּ ז"ל, אַךְ שְׂאֲצֵל בְּגִי-אָדָם הַשְּׂכַחָה הִיא חֶסְרוֹן, אָבֵל אֲצֵלִי
 הַשְּׂכַחָה הִיא מַעְלָה גְדוֹלָה, וְאֲצֵלִי הַדְּרָךְ, אַחֵר שְׁעֵבֵר כָּל מַה שְׁעֵבֵר,
 אֲנִי מַעֲבִיר מִדַּעְתִּי, וְאֲנִי חוֹשֵׁב מִזֶּה יוֹתֵר (עֵין שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן כו).

חֲמִדַת לְבָבִי! בְּאֵמֶת צְרִיף לְהַכְנִיס בְּדַעְתּוֹ תָּמִיד אֲמַתַּת
 מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיַחֲזֹק עֲצָמוֹ מְאֹד מְאֹד, וְיִרְגִּיל עֲצָמוֹ לַעֲשׂוֹת
 הַחֲלָטָה בְּחַיָּו, וְאֵל יִשְׁנֶה אֶת הַחֲלָטָתוֹ בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶס, אֲפֵלוֹ
 שְׁיַעֲלֶה לוֹ מַחִיר כְּבֹד — לֹא יִסְתַּכֵּל עַל זֶה. צְרִיכִים לְרְאוֹת לְבַעַר
 אֶת הַקּוֹצִים הַדּוֹקְרִים אוֹתוֹ, וְלֹא יִתְפַּעֵל מֵהֶם כָּלֵל, כִּי הָאָדָם צְרִיף
 לְהִסְתַּכֵּל עַל עֲצָמוֹ וְעַל בְּרִיאָוֹתוֹ, כִּי אִם הוּא לֹא יִרְחַם עַל עֲצָמוֹ,

אֲשֶׁר

ו' רד

בַּנְחַל

רעג

שום בְּרִיָּה לא תִּרְחַם עָלָיו. אָסוּר לְקַחַת שׁוּם דְּבָר אֶל הַלֵּב, יִהְיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה, אָסוּר לְהִיּוֹת קָשׁוּר אֶל אַחַר בְּרַגְיִשׁוֹת בְּשׁוּם אַפֵּן שְׂבַעוּלָם כָּלֵל, וְאִזּוּ מִמִּילָא לֹא יִהְיֶה לוֹ אַכְזָבוֹת בְּחַיָּיו.

הַרְגֵל עֲצָמָךְ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרְךָ בְּלִשׁוֹן שְׂאֵתָה רְגִיל בָּהּ (הֵינּוּ בִשְׁפַת הָאִם שְׁלֵךְ), וּתְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ אֵת כָּל לִבְךָ וְכָל מַה שְׂעוּבֵר עָלֶיךָ. לָמָּה לָךְ לְהִסְתַּכֵּל עַל אַחֲוֵיךָ כָּלֵל, מַה לָּךְ עִם אַחֲרִים, אַף אֶחָד לֹא יְכוּל לְהִרְעֵ לָךְ אוֹ לְהִיטִיב לָךְ מִבְּלַעֲדֵי רִשׁוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, וְעַל-כֵּן אֵל תִּהְיֶה כָּל-כָּךְ בְּקִטְנוּת הַמַּחֲזִין וְהַדַּעַת, וְאֵל תִּהְיֶה כָּל-כָּךְ בְּהַכְנָעָה לְפָנָיו כָּל בֶּן אָדָם. מַה אַתָּה צְרִיךָ אוֹתָם? ! עָלֶיךָ לְהִתְחַזֵּק וְלְהִתְאַמֵּץ בְּלֵב אַמִּיץ וְחִזְק, עַד שְׂתַזְכֶּה לְצֵאת מִצַּעֲרֶךָ וּמִכְאוּבֶיךָ מִכָּל מַה שְׂעוּבֵר עָלֶיךָ.

הָאָדָם צְרִיךָ לְהִיּוֹת כָּל-כָּךְ חִזְק בְּעַבֹדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ וּבְאַמוּנָה בּוֹ יִתְבַּרְךָ, עַד שֶׁלֹּא יִתְפַּעַל מִשׁוּם דְּבָר שְׂבַעוּלָם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ו' רד.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מַקֵּץ, כ"ד כְּסֵלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה לְהִתְקַר וְהַנְּעֵלָה, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה נְצִיחִים.

אֵת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

וּמֵאֵד מֵאֵד אֲנִי שֹׂמַח, שְׂאֵתָה מוֹסֵר נִפְשֶׁךָ בְּהַפְצַת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּכָל עָרֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה כָּלֵל, כִּי הוּא קְרוּב הַגָּאֲלָה. כִּי רַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ בְּפִרוּשׁ, שְׂעַקֵר הַגָּאֲלָה תִּהְיֶה רַק עַל-יְדֵי אַמוּנָה (עֲיֵן לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ז').

וַיַּעַן שְׂבַעוּנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, בְּאֶרֶץ נִתְפַּשְׁטָה עַכְשָׁיו הַכְּפִירוֹת

וְהָאֶפִיקוֹרְסוֹת מְאֹד מְאֹד מִהָעֶרְב־רַב שֶׁהִשְׁתַּלְטוּ שָׁם, וְהֵם הֵם הַמְעַכְבִּים אֶת הַגְּאֻלָּה, עֲלִינוּ לְהַפִּיץ סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּכָל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְאַרְכָּה וּלְרַחֲבָהּ, וּבִפְרָטִיּוֹת הַסִּפְרִים הַחֲדָשִׁים הַבְּנוּיִים עַל דְּבַרֵי רַבְּנוּ ז"ל, גְּדוֹל כָּל-כָּף מֵה שִׁכְתוֹב שָׁם, כִּי אִוְרוֹ הַגְּנוּז שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל גְּדוֹל כָּל-כָּף, עַד שְׂאֵי אֶפְשֶׁר לְהַשִּׁיגוֹ, כִּי הוּא בְּחִינַת אוֹר הָאֵלֶף, וְצָרִיכִים לְחַלְקוֹ לְמֵאוֹת, לְעֶשְׂרוֹת וְלְאַחַדִּים (עֵינ שִׂיחוֹת-הַר"ן, סִימָן צג).

וְזֶה נַעֲשֶׂה כִּהְיוּם רַק עַל-יְדֵי הַסִּפְרִים הַחֲדָשִׁים, הַמְקַרְבִּים אֶת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל לְהַמּוֹן עִם, וּלְנָשִׁים קְטַנּוֹת הַדַּעַת, בְּאִפְּן שֶׁגַם לָהֶם תִּהְיֶה אֲמוּנָה בּוֹ יִתְבַּרֵךְ. כִּי הַיּוֹם עַקֵּר הַנְּסִיּוֹן הוּא רַק "אֲמוּנָה", שֶׁתִּהְיֶה לְאָדָם אֲמוּנָה פְּשוּטָה, כִּי בְּפִרוּשׁ אָמַר רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהָעוֹלָם יִתְמַלֵּא עִם כְּפִירוֹת, וְאֲשֶׁרֵי מִי שִׁיחֲזַק עֲצָמוֹ בְּאֲמוּנָה פְּשוּטָה (עֵינ שִׂיחוֹת-הַר"ן, סִימָן לה).

וְעַל-כֵּן כָּל מִי שֶׁעוֹזֵר לְהַפִּיץ אֶת הַסִּפְרִים, הוּא מְקַרֵּב אֶת הַגְּאֻלָּה, וְזֶה סִימָן שֶׁהוּא בָּא מֵעוֹלָם הַתְּקוּן, מֵה שְׂאִין בֵּן כָּל מִי שֶׁמוֹנֵעַ אֶת הַתְּפִשְׁטוֹת הַסִּפְרִים, וּמֵה גַם שֶׁמְתַלּוֹצֵץ מֵהֶם וְחוֹלֵק עֲלֵיהֶם, הוּא בָּא מֵעוֹלָם הַתְּהוֹ, מִהָעֶרְב־רַב וּמִהָעֲזֵי פָּנִים שֶׁבִּדּוֹר הַמְעַכְבִּים אֶת הַגְּאֻלָּה.

וּמֵאַחַר שֶׁזָּכָה אוֹתָךְ הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ בְּזִכּוֹת גְּדוֹלָה וְנוֹרְאָה כְּזוֹ לְנִסְעֵ לְאַרְכָּה וּלְרַחֲבָהּ בְּכָל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְהַפִּיץ אֶת הַסִּפְרִים, עֲלֶיךָ לְשַׂמַּח בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, כִּי זֶה חֲלֻקָּה וְתַקְוָתָךְ וְתַקוּנָךְ וְתַקוּן אָבִיךָ ז"ל.

אִם הֵייתָ יוֹדֵעַ אֶת גְּדֻלַּת הַפְּעֻלוֹת טוֹבוֹת שֶׁאַתָּה פּוֹעֵל בְּהַפְּצַת הַסִּפְרִים, וְאֵת גְּדֻלַּת זְכוֹת הַרְבִּים שֶׁאַתָּה מְזַכֶּה בְּהַסִּפְרִים הַקְּדוּשִׁים, הֵייתָ רוֹקֵד מְרַב שְׂמֵחָה כָּל הַיּוֹם וְכָל הַלַּיְלָה.

רֵאה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! סוּף כָּל סוּף לֹא נִשְׁאַר מִן הָאָדָם שׁוֹם דְּבָר, רַק הַטּוֹב שֶׁזָּכָה לְחַטֵּף בְּכָל יוֹם וְיוֹם, מִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁזָּכָה גַם לְעוֹרֵר אַחֵרִים אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְהֵהוּא מִתְחִיל לְלַמֵּד וּלְהַתְּפַלֵּל, אִזּוֹ

אֲשֶׁר ו' רה בנחל ערה

מתחלְקִים בְּשׁוּה. כִּי כְּשֶׁאֶחָד מְעוֹרֵר וּמְחַזֵּק אֶת חֲבָרָו לְלַמֵּד וְהָהוּא מְצִיֵּת, אֲזִי נֶעֱשִׂים שְׂתַפְּסִים, וְכָל מָה שְׁזָה עוֹשֶׂה בְּרוּחַנִיּוֹת גַּם הַשְּׁנִי מְקַבֵּל מְזָה. וְעַל-כֵּן הוּא דָּבָר גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד לִילֵךְ לְזַכּוֹת אַחֲרֵים, כִּי זֶהוּ תַקּוּן גְּדוֹל לְהַנְשָׂמָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ו' רה.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מַקְצֵ, כ"ד כִּסְלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְהִיָּקֵר וְהַנְעֵלָה, שׁוֹתָה מִיָּמֵי הַנַּחֲל גּוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח לְנִצָּח נְצָחִים.

פֶּה תְקַבֵּל רְצוּף אֶת "אֲשֶׁר בְּנַחֲל", חֵלֶק מ"ח, וּבְצִרוּף קוֹנְטֵרַס "רַב חֶסֶד", וְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ יַעֲזֹר לָךְ, שְׂתִזְכֶּה כְּבָר לְבָנוֹת בֵּית נְאֻמָּן בְּיִשְׂרָאֵל בְּזְכוּת רַבְּנוּ ז"ל, וּבְזְכוּת שְׂאֵתָה מְשֻׁשׁוֹ.

הַיּוֹם נֶעֱשֶׂה בְּדִיוֹק כ"א שָׁנָה מִיּוֹם שֶׁהִתְחַלֵּתִי לְהִתְפַּתֵּב עִם בַּחוּרִים בִּישִׁיבוֹת, זֶה הִזְיָה בְּעָרֵב תְּנַכָּה תִשְׁכַּד, שְׂבָאוֹ אֵלַי פִּתְאֹם קְבוּצָה שֶׁל בַּחוּרִים מִכְּמָה יְשִׁיבוֹת, וְכָל אֶחָד רָצָה הִתְחַזְּקוֹת וְכו', וְהִתְחַלֵּתִי לְכַתֵּב לָהֶם.

טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, שְׂכַכְּר זַכָּנִי עַד עַכְשָׁו בְּיֹתֵר מִשְׁשֵׁת אֲלָפִים וְכְמָה מְאֹת מְכַתְּבִים.

וּמִפְּנֵי טְרָדוֹת הַדָּאָר שְׁעוֹד מְעַט יִסְגֵר — אֶקְצֹר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

עַל תֵּאָר זֶה לֹא לְהוֹסִיף וְלֹא לְגַרֵעַ, וְאֵל תִּתְּפַעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עֶרְב־שַׁבַּת־קִדְשׁ לְסֹדֵר מִקֶּץ, כ"ז כְּסֵלוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְהַאֲבִירָה הַיְקָרָה לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב
כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ
... גְּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצֵחַ נֹצְחִים.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

וּמְאֹד מְאֹד אָנִי שְׂמֵחַ בְּדַבַּר הַתְּקַדְמוֹת בְּנִין "הַיְכַל־הַקִּדְשׁ"
דְּעִיר צֶפֶת, אֲשֶׁר כָּל הַגְּאֻלָּה תַתְּחִיל מִהַגְּלִיל דְיִקְא, כְּמוֹבָא בְּזוּהַר
הַקִּדְוֹשׁ (פְּרֻשַׁת וַיְקַהֵל ר.כ): מְלֶךְ הַמְּשִׁיחַ יִתְגַּלֶּה עַל אֶרְעָא דְגְּלִיל וְכוּ',
עֵינֵי שָׁם.

וְכַל זֶה סוֹבֵב עַל אוֹרוֹ הַגְּנוּזֵי שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר מְשִׁיחַ צְדֻקָּנוּ
בְּדַעוּתָיו וּבְעֻצּוּתָיו הַקִּדְוֹשׁוֹת יִכְבֹּשׁ אֵת הָעוֹלָם, כָּל הַהַתְּגַלּוֹת שֶׁל
רַבְּנוּ ז"ל הוּא גְלוּי אֱלָקוֹת בְּמִדְרַגָּה הַכִּי גְדוּלָּה עַד מְאֹד, עֵתִיק וְכוּ',
יְחִידָה דִּיחִידָה וְכוּ'. וּבִשְׁבִיל זֶה יֵשׁ לוֹ כַּח לְהוֹרִיד עֲצָמוֹ אֶל הַכִּי
יְרוּדִים וְהַכִּי מְגַשְׁמִים, כִּי כָּל מַה שֶׁהָאָדָם זוֹכֵה לְהַפְּלִל יוֹתֵר בּוֹ
יִתְבָּרַךְ, הוּא יְכוֹל לְהוֹרִיד וּלְהַלְבִּישׁ עֲצָמוֹ בְּאִפְּן פְּשוּט יוֹתֵר וְיוֹתֵר,
וְכֵן יְכוֹל לְהוֹרִיד וּלְהַלְבִּישׁ גְּנוּזֵי דְמִלְכָּא, סוּדוֹת וְרוּי דְרוּזִין, סִתְרֵי
נְסֻתָרוֹת וְכוּ', בְּאִפְּן פְּשוּט כְּזֶה, עַד שְׁגָם יְרוּדִים וּפְחוּתִים, לוֹקְחֵי
סַמִּים וְכוּ', נוֹאֲפִים וּמְלַכְלָכִים בְּכָל מִינֵי עֲבָרוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלְן וְכוּ',
גַּם הֵם יִזְכּוּ לְהַשִּׁיגוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתַתְּעוֹרֵר אֶצְלָם הַהִשְׁתַּוְּקוֹת לְאֱלָקוֹת
וְכוּ', אֲשֶׁר אֵין הִפָּה יְכוֹל לְדַבֵּר וּלְהַסְבִּיר כָּלֵל וְכוּ'. וּמִן הַגְּלוּי
יְכוֹלִים לְהַבִּין גַּם עַל הַסְּתוּם וְכוּ', אֲשֶׁרֵיהֶם הַצְּדִיקִים וְאֲשֶׁרֵיהֶן דְּבִקְיָהֵן
(מִדְּרַשׁ תְּנַחֲוּמָא, פְּרֻשַׁת וַיֵּרָא); אֲשֶׁרֵינוּ שְׁיֵשׁ לָנוּ שְׂיִכּוֹת לְקַדְשָׁה כְּזוֹ, גְלוּי
אֱלָקוֹת, חִיּוֹת וְאוֹרוֹת כְּאֵלוֹ, אֲשֶׁרֵיהֶם לְצְדִיקִים, לֹא דִיֵּן שָׁהֵם זוֹכִין,
אֲלֹא שְׂמוֹזְכִין לְבְּנֵיהֶם וּלְבָנֵי בְּנֵיהֶם עַד סוּף כָּל הַדּוֹרוֹת (וַיֵּמָא פו.).

חֲסִדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׁגָם לָךְ יֵשׁ חֶלֶק גְּדוֹל וְנוֹרָא בְּכָל זֶה —
אֲשֶׁרֵיךָ וְאֲשֶׁרֵי דְבִקְיָךְ, יְהִי חֶלְקִי בְּחֻלְקָכֶם.

והנה אודות מה שעוברת עליך חלישות מאנשי שלומנו בעצמם, כבר הרביתי לדבר עמכם כשהייתי במחנכם בפּרטי פּרטיות, איך יהיה ומה יהיה וכו' בהיכל-הקדש, ואיך שמתוך תוכנו גם-כן יקומו וכו', אבל יען שאני רואה שעדין יש לך בלבולים וחלישות הדעת, אמרתי ארוצה דברי אליך, להסביר לך קצת יסודות נחוצים בענין הפצת דעתו של רבנו ז"ל בעולם, אשר על-ידי-זה נקרב את הגאולה:

א. הפצת ספרי רבנו ז"ל — זה עולה על הכל, ואין עוד דבר גדול מזה, ובפרטיות כהיום, שהערב-רב בארץ ישראל השתלטו על כל חלקה טובה מעם ישראל, וטמאו את מחם בכל מיני זיהמות וטריף פסול, שהם כל מיני עתונים וספרי גאוף, כפירות ואפיקורסות, מדפסים ומופצים בכל יום ויום מחדש.

ועלינו לעשות זה לעמת זה, להדפיס ולהפיץ בכל יום ויום ספרי רבנו ז"ל ותלמידיו הקדושים, ולהפיצם על כל פני תבל, ובפרטיות בארץ ישראל, ולא צריכים להסתפל על שום ברירה שבעולם יהיה מי שיהיה, אפלו מאלו שבפנים, רק לקחת חבילה ספרים, ולילך ולהפיץ לכל עובר ושב, ולא להתבייש ולא להתפעל משום ברירה שבעולם, כמו שהסמ"ך-מ"ם אינו מתבייש עם טמאתו בריש-גלי, זה לעמת זה נכניעו בריש גלי ובכל מיני פרסומות וגלויים.

ב. להקים בכל עיר מערי ישראל בית מדרשו של רבנו ז"ל, שבונה "היכל-הקדש", שהיא תבת נח, אשר לשם נכנסים כל אלו הרוצים לחזר בתשובה, ולהנצל מפל מימי המבול השוטפים עקשו בעולם. ולראות שהמקום יהיה רק מקום תורה ותפלה, בית ועד לחכמים, לדבר רק דבורי אמונה, גלוי אלקותו ותפירה והשגחה פּרטי פּרטי, ושכחי הצדיקים בתמימות ובפשטות גמורה, ובלי שום ליצנות וחנפה ושקרים.

וצריכים להרגיל את כל באי בית-המדרש, שינדברו כל-כף

הרבה באמונה, עד שגם הקירות יספגו בעצמם אמונה, ומי שיפגס ירגיש את אמתת מציאותו יתברך בגלוי נפלא עד מאד.

והנה בגשמיות אנו רואים, שכל מי שרוצה להיות מתנדב ולהיות חיל, תכף-ומיד מקבלים אותו יהיה אידו שיהיה, אם הוא רק מוכן לקחת רובה וכדורים, ולצאת אל החזית הראשונה — לוקחים אותו, ולא מסתכלים הרבה, לא-כן מי שרוצה להיות שר צבא, אותו בודקים כבר בשבע חקירות ובשבע בדיקות, אם הוא באמת מכשר לזה, ומנסים אותו בכל מיני נסיונות. פן הדבר בענין הפצה, מי שרק מתנדב לצאת ולהפיץ ספרי רבנו ו"ל, צריכים לקחת אותו תכף-ומיד, פי זו עבודה קשה, באשר צריך להגיע לכל מיני מקומות מזהמים וכו', ועל-כן מי שרק מתנדב, ההכרח לקחת אותו ולתן לו ספרים (ובודאי כמו חיל המתנדב, צריכים לשמר שלא יירה עם הרובה על אחרים, פן עם זה שרוצה להפיץ ספרים צריכים לשמר שלא יזיק). אבל בכלליות צריכים לתן לכל אחד, ואין צריכים הרבה לבדק אתריו, מה שאין פן מי שרוצה לבנות בית-המדרש ולהקים "היכל-הקדש", הוא נקרא שר צבא, והוא צריך להיות בעל אחריות גדולה, ואותו בודקים בכל מיני בדיקות ונסיונות, אם יוכל להחזיק מעמד, פי הוא ממנה על כל-כף הרבה נפשות. ועל-כן כל אלו שמפיצים ספרים בלי ידיעתך ובלי שום קשר אתך, אל תחלש דעתך, פי הם חילים פשוטים, וכמוהם יתרבו, והלאי שישארו, פי יכול להיות שעכשו בוער בו להפיץ, ולמחר יתהפך הפל לגמרי, על-כן כל זמן שהולך — אשרי לו! לא-כן מי שעומד בראש בית-המדרש, הוא צריך להיות בעל אחריות גדולה, ועליו להיות חזק מאד מאד עד הסוף, ולא להסתפל על שום בריה שבעולם המונעת, אפלו שזה מבפנים יהיה אידו שיהיה.

תאמין לי, שגם אני סובל מאד מאד גם מבפנים עד מאד, בושות וחרפות מכל מיני עיני פנים, ואף-על-פי-כן מי שרק מתנדב להפיץ ספרים, אני תכף-ומיד מקבלו, ואף שבחונן אומרים עליו מה שאומרים, אני לא מדקדק כל-כף בזה, פי אני יודע שאחר ממילא לא ירצה ללכת, על-כן אשרי מי שרק מתנדב, פי היא עבודה הכי

קָשָׁה. אַף אַתְּ מִי לְהַשְׁאִיר בְּפָנַיִם, עַל זֶה אֲנִי מְדַקְדָּק מְאֹד מְאֹד
 בְּיָדוּעַ לָךְ, וְאִינִי נוֹשֵׂא פָנַיִם לְשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַע עוֹלָם, יִהְיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה,
 כִּי אַתְּ הִרְאָה אֲמוֹת שְׁלָנוּ צְרִיכִים לְשֹׁמֵר מְאֹד מְאֹד שְׂיִהְיוּ נְקִיִּים.
 וְתִכְרַף-וּמִיד פֶּשְׁאָנִי רוֹאֶה שֶׁהוּא מְשֻׁנָּה קָרוֹן, אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁהוּא כָּבֵד
 חֲצִי גִזְק, וְצְרִיכִים לְסַלְקוֹ לְגַמְרִי. וְגַם הַיּוֹם סִלְקָתִי דוֹקָא בְּחוּר מְצִינָה,
 אַךְ לֹא הִשְׁתַּוְּוָה עִם אַחֲרִים, וְתַמִּיד הִתְקוּטֵט עִם אַחֲרִים, אַךְ שֶׁלְמַד
 הִרְבֵּה מְאֹד, וְהָיָה מִתְמִיד גְּדוֹל בְּיָדוּעַ לָךְ, אֲבָל הָיִיתָ שְׁבֻשׁוּם אֲפֹן
 לֹא הָיָה יָכוֹל לְהִשְׁתַּוְּוָה עִם שׁוּם בְּרִיָּה, הָיָה לִי הִתְכַּרַח לְסַלְקוֹ מִכָּאָן.

על-כֵּן, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! אַל תַּחְלֵשׁ דַּעְתְּךָ מִשׁוּם בְּרִיָּה
 שְׁבַע עוֹלָם, וּרְאֵה לְהִיּוֹת אַחֲרָאֵי עַל "הַיְכַל-הַקֹּדֶשׁ" בְּעִיר צְפַת, וְאַל
 תִּסְתַּכַּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַע עוֹלָם, אֲפִלּוּ עַל אֱלוֹ הַבָּאִים בְּפָנַיִם, יִהְיֶה
 מְצַחֵךְ חֲזָק נֶגֶד מְצַחֵם, וְאַל תַּתְקוּטֵט עִמָּהֶם, רַק עֲלֶיךָ לְדַעַת, כִּי
 אַתָּה הַשֵּׁר צָבָא וְהוּא הַחֵיָל, וְאַף שֶׁהוּא הוֹלֵךְ לְבַד — מֵה בְּכֹךְ,
 שְׂיִלְךָ לְחַיִּים וְלִשְׁלוֹם, כָּל אֱלוֹ שְׂיִתְקַרְבוּ עַל-יְדֵי הַסְּפָרִים שְׂיִפִּיץ,
 מִמִּילָא יְבוֹאוּ אַחֲרֵי כֵן אֲלֶיךָ, כִּי הַסְּפָר הוּא רַק הַשֵּׁר וְהַפֶּתַח וְכוּ',
 וְאַחֲרֵי-כֵן צְרִיךְ מְקוּם וְלְדַבֵּר עִמוֹ, בְּיָדוּעַ דְּבַר זֶה.

ועל-כֵּן נָא וְנָא אַל תַּחְלֵשׁ דַּעְתְּךָ בְּשׁוּם אֲפֹן שְׁבַע עוֹלָם כָּלָל, רַק
 חֲזָק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד, אַתָּה חֲשַׁב רַק עֲצוֹת אִיךָ לְהִרְחִיב אֶת גְּבוּלֵי
 הַקֹּדֶשׁ, וְאִיךָ שְׂיִהְיֶה הַבַּיִת-מְדֻרָשׁ "הַיְכַל-הַקֹּדֶשׁ" בְּעִיר צְפַת מְגֻדֵל
 אוֹר לְכָל הַגָּלִיל כְּלוּ, וְאַל יִהְיֶה לָךְ רַע לֵב, חַס וְשְׁלוֹם, מִשׁוּם דְּבַר,
 יִלְךְ כָּל אֶחָד בְּדַרְכּוֹ, וְאַתָּה תִּבְנֶה אֶת "הַיְכַל-הַקֹּדֶשׁ" בְּיֵתֵר שְׂאֵת
 וּבְיֵתֵר עֵז. וְאַל תִּפְחַד וְאַל תִּבְלַבֵּל עֲצָמְךָ מֵאִישׁ, אֲדַרְבֵּה מִי יִתֵּן
 שְׂיִתְרַבּוּ חֵיָלִים הַמְּפִיצִים סְפָרִים כְּמוֹ ... גְּרוּ זְאִיר, שְׂיִלְכוּ וְיִסְעוּ
 לְאַרְכָּה שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

חֲמַדַּת לְבָבִי! כָּל הַשְּׂתֵי נְקֻדוֹת א' וּב' כְּתַבְתִּי בְּכָל לַיּוֹת, אֲבָל
 בְּפִרְטוּיּוֹת לְהִיּוֹת בְּאֵמַת תַּלְמִיד בְּ"הַיְכַל-הַקֹּדֶשׁ", צְרִיכִים לְלַמֵּד לְכָל
 הַפְּחוֹת חֲמֻשָּׁה-עֶשֶׂר שְׁעוּרִים, כְּאֲשֶׁר נוֹהֲגִים רַב תַּלְמִידֵינוּ, וְרוֹשְׁמִים
 לְעֲצָמָם בְּכָל שְׁבוּעַ כְּאֲשֶׁר תִּמְצָא פֹה, וּבְקָרוֹב יִדְפֵס סֵפֶר "לִוְחַ
 שְׁעוּרֵי לְמוּדִים", אֲשֶׁר בּוּ מִבְּאֵרֵת הַתְּחִזְקוּת וְהַתְּעוּרְרוּת עַל כָּל

למוד, ובפְּרָטִיּוֹת מֵאלוֹ הַחֲמִשָּׁה-עָשָׂר שְׁעוּרִים, שֶׁהֵם אֶצֶל רַבְּנוֹ ז"ל עָקָר גָּדוֹל.

על-כֹּל-פָּנִים מִי שְׁאִינוֹ יָכוֹל לְלַמֵּד אֶת הַכֹּל, גַּם-כֵּן אָסוּר לוֹ לִפְלֵי בְּדַעְתּוֹ בְּשׁוּם אִפְּן שְׁבַעוּלָם, כִּי אֶפְלוּ אִינוֹ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת כָּלוּם, אָמַר רַבְּנוֹ ז"ל, מַה בְּכֶךָ? ! מָעַן הָאֵט גְּאֲרַנְיִשְׁט וְאוּס צו טָאָהן [אֵין לָךְ מַה לַעֲשׂוֹת] (עֵינֵי שִׂיחוֹת-הַר"ן, סִימָן שֵׁה).

אֵיךְ שֶׁהוּא, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר! רְאֵה לְהֵיוֹת שְׂמֵחַ מְאֹד בְּחֻלְקֶךָ, אֲשֶׁר בְּנַחַל שָׁם גּוֹרְלֶךָ וְנִחְלָתֶךָ, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עַל כָּל הַחֲסֵד חַנּוּם שֶׁעָשָׂה עִמָּךְ.

נָא וְנָא רְאֵה רַק לְהֵיוֹת שְׂמֵחַ, וְלִשְׁמַע כְּלֵי זְמַר בְּכֹל יוֹם וְיוֹם, וְלִרְקֹד הַרְבֵּה עַל נַעַם חֻלְקֶךָ, שְׂאֵתָה עוֹמֵד בְּרֵאשׁ "הַיְכָל-הַקֹּדֶשׁ" בְּצַפְתָּ, אֲשֶׁר סוּף כָּל סוּף יִהְיֶה הַגְּלִיל מְגֻדֵל אוֹר עַל כָּל הָאָרֶץ כְּלָה.

תֵּאֱמִין לִי, שְׂרָצוֹנֵי עוֹד לְהֵאָרִיךְ לָךְ הַרְבֵּה, אֵךְ אֵין לִי פִּשְׁוֹט רַגַע פָּנוּי, וְרַבִּים עוֹמְדִים עָלַי, וּבְפְרָטִיּוֹת שְׁאִינוֹ יוֹצֵא בְּכַתִּיבָה אֶפְלוּ לְמַחְצָה וְלִשְׁלִישׁ וְלַרְבִּיעַ, וּבְנוֹדָאֵי יֵשׁ לְהַרְבֵּה קֶצֶת הַקִּפְדָּה וְחִלִּישׁוֹת הַדַּעַת מְזוּהָ, אֵךְ מָה אֶעֱשֶׂה?! כִּי הַזְּמַן אִינוֹ בְּיָדִי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

פֹּה תִקְבַּל הַעֲתֵק מִמָּה שֶׁדַּבְּרָנוּ בְּשַׁבּוּעַ שְׁעָבֵר, פְּרִשְׁתָּ וַיֵּשֶׁב, וּבְקָרוֹב יִקְנוּ כָּאֵן מְכוֹנֶת צְלוּם, לְמַעַן יִדְפִּיסוּ הַרְבֵּה, שְׂיִהְיֶה מְסֻפִּיק לְכֹל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ.

ו' רז.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר מְקִיץ הַתְּשׁוּמָה.

שְׁלוּם רַב וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ הַיְקָרִים, שׁוֹתָה מִיָּמֵי הַנַּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנֶצַח נְצָחִים.

אֲשֶׁר

ו' רח

בַּנְחַל

רפא

בְּאֵתִי לְבִשֵׁר לָכֶם בְּשׁוּרָה טוֹבָה, שְׂפָנֶךָ הֵיָקֵר זָכָה לְהִיֹּת
הַשְּׁבוּעַ פְּעָמִים בְּצִיּוֹן רַבְּנוּ ו"ל, בְּרִשׁוֹת וּבְכַבּוּד גְּדוֹל, וְנִסְעַ עִם עוֹד
אַבְרָהָם מִיִּשְׁיבְתָנוּ. וְתִהְיֶה לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, בְּכָל שְׁבוּעִים נוֹסְעִים
מִיִּשְׁיבְתָנוּ שָׁנִים מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ עִם רִשְׁיוֹן עַד אוֹמֵן בְּכַבּוּד גְּדוֹל,
בְּלִי שׁוּם בְּעִוֹת. וּבְחִסְדּוֹ יִתְבָּרֵךְ, כְּבָר הַגִּיעַ חֲזוֹנָה, וּבְקֶשׁ אוֹתִי
לְכַתֵּב לָכֶם חֲנוּת דִּעְתִּי עָלֶיךָ.

מָה אָמַר לָכֶם! כְּפִי שְׁהִיָּה מְקַדֵּם הוּא הַשְּׁתַּנָּה לְגַמְרִי, הֵן
בְּהִנְהָגָה בֵּין אָדָם לְחֻבְרוֹ כְּבָר נַעֲשֶׂה יוֹתֵר רְצִינִי וּמִיִּשְׁבֵּב, וְהֵן בְּלַמּוּד,
שֶׁהִתְחִיל לְלַמֵּד טוֹב בְּהִתְמַדָּה גְּדוֹלָה, עַל-כֵּן נִסְפָּם אָצְלוּ לְהַשְׂאֵר
לְלַמֵּד בִּישְׁיבְתָנוּ עַד חַג הַפֶּסַח הַבֹּא עָלֵינוּ לְטוֹבָה, וְאֵז וְחֹזֵר לְאַרְץ
יִשְׂרָאֵל, וְאֵנִי מִסְפִּים לָזֶה, וּמְקַבֵּל עָלַי כָּל הָאַחֲרִיּוֹת עָלַי. תִּהְיֶה
לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, הַנְּהַגְתּוֹ הַחִיצוֹנִית גַּם-כֵּן נִשְׁתַּנְּתָה, וְשׁוֹמֵר עַל
בְּרִיאֹתוֹ — הֵן בְּאֲכִילָה וּבִשְׁנָה, וְהֵן בְּלְבוּשׁ, הֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ יַעֲזֹר
לָכֶם, שְׁיִהְיֶה לָכֶם הַרְבֵּה נַחַת דְּקִדְשָׁה מִמֵּנוּ וּמִכָּל יוֹצְאֵי חֲלָצִיכֶם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ...

גַּם נִסְעַ אֶל צִיּוֹן מוֹהֲרַנְתָּ ו"ל בְּדֶרֶךְ לֹא דֶרֶךְ, כִּי לֹא רָצוּ לָתֵן
לוֹ רִשׁוֹת, וּבְרוּךְ ה' הַגִּיעַ, וְכַנֵּס בְּשָׁלוֹם וְיָצָא בְּשָׁלוֹם, וְעוֹד פָּגַשׁ שָׁם
יְהוּדֵי שְׁהוֹלִיכּוּ אֶל צִיּוֹן מוֹהֲרַנְתָּ ו"ל, וְהוּא גָר שָׁם עוֹד מְקַטְנוֹתוֹ,
וְהוּא זוֹכֵר אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שֶׁהָיוּ בָּאִים אֶל צִיּוֹן מוֹהֲרַנְתָּ ו"ל,
וּבְכַנֵּס זָכָה אוֹתוֹ בְּמַצּוֹת הַנְּחַת תְּפִלִּין, אֲשֶׁר מִי יוֹדֵעַ אִם הֵנִיחַ פְּעַם,
בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, וְהִפֵּל עָבַר בְּשָׁלוֹם.

ו' רח.

בְּעִזְרַת הֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדֵּר נִיגוּשׁ, כ"ט כֶּסֶל ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב.

מָאד מָאד אֵנִי מַצְטַעֵר בְּצַעֲרֶךָ הַקָּשָׁה שְׁנִפְלֵת בְּמַרְרִירוֹת וּבְדַכְאֹן
כְּזֶה, עַד שְׁנַמְאָסוּ לָךְ הַחַיִּים, וְאֵת רוּצָה לַעֲזוֹב אֶת בְּעִלְךָ וְכוּ'.

מה אמר לך! אם לנחמדך או לדבר על לבך, אני חושב שדברתי עמך פנים אל פנים, ומה יש לי להוסיף על זה.

אך זאת אמר לך, כי החיים מלאים נסיונות וכל אחד סובל את הצרות שלו, בלי יוצא מן הכלל, ואל תחשבי כי רק לך החיים כל-כך חשובים, כל אחד סובל יסורים ומרירות, אך עקר גבורת האדם בזה העולם, שיוכל להחיות עצמו ולהחזיק מעמד, ויהפך את המר למתק, את החשך לאור. וכמו שהולך הפתגם: יש לך לימון, תעשה מזה לימונדה... הינו כשיש לאדם איזה דבר מר, שתדל לעשות ממנו איזה משקה טוב, כי רק בזה נמדדת גדלת האדם, איך שיוכל להפך צרותיו ונדאגותיו אל שמחה אמיתית.

ובפרטיות שיש לך בעל כל-כך טוב, מלא חסד, וילדים יקרים, מדוע לא תשתדלי לשכח מכל העבר, ותתחילי להסתפל מכאן ולהבא, ולהפך את היגון והאנחה אל שמחה אמיתית, ובזה תגדל מעלתך ויקרתך.

אקווה להשם יתברך שתציתי, ותראי להפך את הכל אל שמחה אמיתית, והקדוש-ברוך-הוא ישלח לך רפואה שלמה.

המאחל...

ו' רט.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויגש, כ"ט כסלו ה'תשמ"ה.

שלום רב להבחור היקר לי מאד, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי.

ומאד מאד אני מצטער בצערך הקשה מכל מה שעובר עליך בפגמי הברית וכו', שזה ממרר לך את החיים, ומכניס עצבון ודכאון פנימי וכו'.

וְהִנֵּה עֹכְשׁוֹ הַדְּפִסָּנוּ קוֹנְטֵרס "טְהֶרֶת הַבְּרִית", וְשֵׁם מוֹכָאוֹת
 יְצוֹת נִפְלְאוֹת בְּעִבּוֹר חֲטָא זֶה, וְכֵן נִדְפַס סֵפֶר יָקָר "שְׁמִירַת הַבְּרִית",
 וּמוֹכָאִים שֶׁם בִּהְקִדְמָה עֲנִינִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים, וְתַקּוּנִים לְכָל מִי
 שֶׁפָּגַם בְּבְרִיתוֹ.

וְעַל-כֵּן הִנֵּה רְאוּי, שֶׁתִּקְנֶה לָּךְ אֶת שְׁנֵי הַסְּפָרִים הָאֵלּוּ, וְכֵן יִשׁ
 עוֹד שְׁנֵי סְפָרִים: "אוֹת בְּרִית", "שׁוֹמֵר הַבְּרִית", אֲקַנֶּה לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ.
 שֶׁסְּפָרִים אֵלּוּ יִחִיו אוֹתָךְ, וְיִזְרוּ לָךְ דְּרָךְ אֵיךְ לְצִאת מִהַצָּרָה הַמְּרָה
 הַזֹּאת שְׁנִלְכְּדָתָ בָּהּ.

הַעֲקָר וְהִסּוּד שֶׁהַכֹּל תְּלוי בּוֹ — לְהִיּוֹת רְגִיל לְדַבֵּר עִמוֹ
 יִתְבָּרֵךְ, וּלְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל לְבוֹ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ,
 וְזֶה בְּנִדְאֵי יַעֲזוֹר לוֹ.

גַּם יִקְבַּע לְעֲצֻמוֹ חֶק וְלֹא יַעֲבֹר לוֹמַר בְּכָל יוֹם וְיוֹם ח"י פְּרָקִים
 מִשְׁנֵיּוֹת, כִּי רַבְּנֵנוּ ו'ל אָמַר, שֶׁאֶפְלוּ אוֹתָם הָאֲנָשִׁים שֶׁנִּלְכְּדוּ אֶל תּוֹךְ
 חֲשֵׁךְ וְכוּ', וְנִכְשָׁלִים בְּעִבְרוֹת, אִם יַעֲשׂוּ לְעֲצָמָם קְבִיעוֹת חֲזָקָה לְלִמּוּד
 בְּכָל יוֹם וְיוֹם כֶּךָ וְכָךְ, אֲזוּי כַּח הַתּוֹרָה יוֹצִיא אוֹתָם מִהַעֲבָרוֹת
 שֶׁנִּלְכְּדוּ בָּם. וְקַבְּלָה אֶצֶל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁכָּךְ וְכָךְ כּוֹנְנֵתוּ עַל
 אֲמִירַת ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת בְּכָל יוֹם, וְזֶה יוֹעִיל לָךְ הַרְבֵּה.

רְאֵה לְחִזּוֹק עֲצָמְךָ בְּאֻמוּנָה פְּשוּטָה, כִּי עַל-יְדֵי אֻמוּנָה יִסְלַח לָךְ
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ו' רי.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר וַיִּגַּשׁ, ו' דְּחִנְכָּה, א' דְּרֵאשׁ חֲדָשׁ טַבַּת ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב יִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה, שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ
 מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצָּחַ נְצָחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי.

ראה אהובי, אחי היקר! לעשות עכשו התחלה חדשה, ותרגיל עצמך לשפח את כל העבר עליך, תמיד תתן תודה והודאה להשם יתברך על נעם חלקך, אשר בנחל שם גורלך.

ראה לדבר הרבה עמו יתברך, ותספר לפניו יתברך את כל לבך, ואל תהיה בכעס ובקפדות כלל, כי ה"כעס בחיק כסילים ינוח" (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן סח), ורבנו ז"ל אמר: כשרוצים להשפיע להאדם איזה שפע של מעות, מזמינים לו קדם נסיון של כעס, ואם הוא זוכה להחזיק מעמד, על-ידי-זה נעשה כלי לקבל בו השפע.

ועל-כן ראה להיות סבלן גדול, ואל תצא לריב עם שום ברך, רק בבא הקפדות אצלך, ראה לספר לפניו יתברך כל לבך וכל מה שעובר עליך.

ראה להיות בשמחה עצומה בכל יום ויום, והשמחה תרחיב לך את מחך.

העקר רק לשפח את כל העבר, ולעשות התחלה חדשה לגמרי, כאלו עוד לא התחלת כלל.

עליך לדעת, כי כל יום הוא יום, ומה שזוכים ללקט ביום הזה — היא מציאה נצחית, וזה ישאר עמו לגנצח נצחים.

על-כן ראה להרבות בדבורי תורה ויראת שמים, דבורי אמונה והשגחה פרטית, דבורי חזק, דבורי תפלה ובקשה, וכך יעבר לך היום רק עם אמונה. פי באמת יוצא לכל אחד לדבר בזה העולם, וההכרח לו לדבר עם אחרים: או אשתו ובניו ושכניו וכיו, ולבלות כמה שעות בזה, פה הוא יושב בבית ומדברים אליו, פה נוסע באוטובוס ומדברים אליו, פה יוצא לדרך ופוגש חבר ומדבר אליו, נמצא שההכרח לדבר.

ועל-כן מה טוב ומה נעים, כשמבלה את הדבורים שלו רק בדבורי אמונה ותורה, אשר הדבור הזה הוא בעצמו דבור קדוש, כי אפלו להכניס באחר רק דבור אחד של גלוי אלקות, הוא גם-כן

כַּדָּאֵי וּכְדָאֵי. וְעַל-כָּל-פָּנִים כְּשֶׁלֹּא יִפְעַל אֶצֶל הָאָדָם הַזֶּה — יִפְעַל בְּעֶצְמוֹ, כִּי הַדְּבוּר יֵשׁ לוֹ כַח גְּדוּל לְעוֹרֵר אֶת הָאָדָם, וּכְשֶׁהוּא מְדַבֵּר עִם אַחֵר, נַעֲשֶׂה אוֹר יֵשֶׁר וְאוֹר חוֹזֵר, וְהוּא בְּעֶצְמוֹ נִתְעוֹרֵר, וְעַל-כֵּן בְּזֶה שְׂיִחֻזֵּק וְיִדְבַּר אֶל אַחֵרִים — הוּא בְּעֶצְמוֹ יִתְעוֹרֵר.

וְעַל-כֵּן מַה טוֹב וּמַה נָּעִים כְּשֶׁהֵקָרַח לוֹ כֶּכֶר לְדַבֵּר, שְׂיִהְיֶה דְבוּרוֹ רַק דְבוּרֵי אַמוּנָה בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית.

לְמוֹהַרְנ"ת ו'ל הִנֵּה תִלְמִיד אֶחָד, שֶׁהִיָּה שֶׁתִּקַּן גְּדוּל. עָנָה וְאָמַר לוֹ מוֹהַרְנ"ת ו'ל: הֶעֱנִין שָׁל רַבְנוּ ו'ל הוּא לֹא לְשִׁתְּק, אֶךְ צְרִיכִים לְדַעַת אֵיךְ לְדַבֵּר עִם זולָתוֹ (דַּעַם רַבִּינ'ס זֶאךְ אִיזוּ נִישְׁט שְׁווייגֶען, נָאֵר מְעַן דִּאָרְךָ וּוִיסְעֵן ווי צו רַעְדִּין); הִינּוּ כִּי צְרִיכִים לְדַבֵּר רַק דְבוּרֵי תוֹרָה אוֹ יִרְאֵת שְׁמַיִם, דְבוּרֵי הַתְּחִזְקוֹת וְאַמוּנָה בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית.

וּבְכַאֲמַת צְרִיף לְזַכֵּר, שֶׁהוּא מְדַבֵּר תְּמִיד לְעֶצְמוֹ, וְאִזּוּ מִמִּילָא יִהְיֶה שְׁמוֹר מְלַדְבֵּר דְבוּרֵי אֶסוּר, כִּי לְעֶצְמוֹ אֶךְ אֶחָד אֵינּוּ רוֹצֶה לְהַרְע.

וְהַרְבֵּה הַקְּדוּשׁ רַבְנוּ אֱלִימְלֵךְ מְלִיז'עֵנְסֵק, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, פִּרְשׁ מְאֻמָּרָם ו'ל: דְּבָרִים הַיּוֹצֵאִים מִן הַלֵּב — נִכְנָסִים אֶל הַלֵּב, נִשְׁמָעִים וְנִתְקַבְּלִים. שֶׁהַפְּנִיָּה הִיא, בְּשַׁעַת שֶׁהָאָדָם מוֹצִיא דְבָרָיו מִן הַלֵּב, צְרִיף שֶׁתִּהְיֶה כְּפִנְתּוֹ, שְׂיִהְיֶה תִּכְף-וּמְיָד עַל מְנַת לְהַכְּנִס אֶל הַלֵּב שָׁל עֶצְמוֹ, דְבוּרִים כְּאֵלוֹ נִשְׁמָעִים וְנִתְקַבְּלִים. כִּי הָאָדָם רוֹצֶה לְחַזֵּק עֶצְמוֹ, וְאֵינּוּ רוֹצֶה לְהַפִּיל אֶת עֶצְמוֹ. וְעַל-כֵּן יִרְאֶה לְדַבֵּר תְּמִיד אֶל עֶצְמוֹ דְבוּרֵי אַמוּנָה בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְאִזּוּ כְּשֶׁמְדַבֵּר אֶל עֶצְמוֹ, כְּבּוֹדָאֵי יִתְעוֹרֵר הָאֶחָר מְאֹד מְאֹד.

הַעֲקָר לְדַבֵּר רַק דְבוּרֵי אַמוּנָה וְתַפְלָה, וְשִׂיחָה בֵּינּוּ לְבֵין קוּנוֹ. וְצְרִיף לְהִיּוֹת כָּל-כַּף רִגְלִיל בְּזֶה, עַד שֶׁאֶפְלוּ כְּשֶׁמְדַבֵּר עִם אַנְשִׁים, יִכּוֹן שְׁמַדְבֵּר עִכְשׁוֹ אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאִזּוּ יִצְלִיחַ דְּרַכּוֹ תְּמִיד.

הַדּוּרֵשׁ שְׁלוּמְךָ...

ר' אברהם בר' נחמן ז"ל אמר פעם, שהאדם צריך לשתק על בזיונו, לא מפני שאין לו מה להשיב, רק מפני שרבנו ז"ל אמר, שעקר התשובה הוא לשמע בזיונו וידם וישתק.

ו' ריא.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויגש, ו' דחנפה, א' דראש חדש טבת ה'תשמ"ה.

שלום רב להיקר והנעלה, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי.

ומאד מאד שמחתי לשמע מהנקהות טובות שאתה זוכה לחטף בכל יום.

העקר ראה לחזק עצמך להיות תמיד במצב רוח טוב, ולדבר עמו יתברך, ולדבר עם כל מידעיה רק דבורי אמונה והשגחה פרטי פרטית, וזה יועיל גם לך, כי תהיה כל-כף חזק באמונה, עד שהאוויר סביבך יהיה רק אלקות, ושום ברירה לא תוכל להזיק לך עם הבל פיה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן מג); כי באמת כשאדם מדבר רק עמו יתברך, ושופך שיחו ותפלתו רק עמו יתברך, וכן מדבר עם אחרים רק דבורי אמונה, הרי נעשה סביבו אויר דקדשה, שנשמר מכל רע.

חמדת לבבי! ראה לעשות מרגע זה התחלה חדשה, ותאיר על עצמך את האור הגנוז המאיר בחנפה, ותראה לחנף עצמך מחדש בעבודת השם יתברך, אשר זה נעשה בימי החנפה הקדושים, שהוא חסד מהשם יתברך, שבתקף עניותנו ונדחקותנו וירידתנו נזכה להמשיך את האור בתוך ביתנו.

ובפרטיות אנו העניים והאביונים, השבורים והנדכאים וכו', שזכינו לפל בגורל רבנו ז"ל, שהוא בעצמו האור הגנוז, עלינו

אֲשֶׁר ו' ריב בַּנְחַל רפז

לְשִׁמַח בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, וְלַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה דִּיקָא מֵעַכְשָׁו, מִימֵי
הַחֲנֻכָּה הַקְּדוּשִׁים, וְלְהַאֲוִיר עָלֵינוּ הַמְּאֹרֵי אֹר, שֶׁהוּא אֹר הַצַּדִּיק
(עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן טו).

נָא וְנָא אֵל תְּהִיָּה שְׁבוּר מְשׁוּם דְּבַר שְׁבַעֲוֹלָם, רְאֵה לְשַׁכַּח תְּמִיד
אֵת כָּל הָעֶבֶר עֲלֶיךָ, וְתִהְיֶה רְגִיל לֹמֵר תְּמִיד לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ: "רְבוּנוּ
שֶׁל עוֹלָם, אָנִי עוֹשֶׂה עֲכָשׁוּ הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה לְהַתְקַרֵּב אֵלֶיךָ, זַכְּנִי
לְשׁוּב בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית, וְתִקְדָּשׁ אֶת עֵינֵי וְאֶזְנֵי וְחֻטְמֵי וּפִי, שֶׁלֹּא
אֶסְתַּכֵּל רַק עַל רוּחַנִיּוֹת אֱלֹקוֹתֶיךָ, וְאֶזְכָּה לְשִׁמְעַע וְלַצִּיַּת אֵל דְּבָרֵי
הַחֻכְמִים הָאֲמִתִּיִּים, וְאֶשְׁמֹר עֲצָמֵי מִכַּעַס וּקְפָדוֹת, וְאֶדְבַר רַק דְּבָרֵי
אֲמוּנָה, וְאֶגְלֶה אֶת אֲמִתְּךָ לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל. חוּס וְחַמֵּל עָלַי לְהַגִּיעַ
אֵל כָּל זֶה, אָמֵן כֵּן יִהְיֶה רְצוֹן".

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ו' רבי.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר וַיְגַשׁ, ו' דְּחֲנֻכָּה, א' דְּרֵאשׁ חֲדָשׁ טַבַּח ה'תְּשַׁמ"ה.
שְׁלוֹם רַב לְהִיקָר וְהַנְּעִלָּה, שׁוֹתָה מִימֵי הַנְּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֻכְמָה,
זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח נִצָּחִים.

אֵת מַכְתְּבְּךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

וְשִׁמְחָתִי לְשִׁמְעַע מִמֶּךָ כְּעַל כָּל הַזֶּה, וּמִי יִתֵּן שְׂאֵזְכָּה לְרֵאוּתְךָ
וְגַם אֵת חֲבָרֶיךָ הַיְקָרִים, אֲשֶׁר אַתָּם עִי'ן אֶצְלִי, כִּמּוֹ שְׂאֵמְרָתִי לְכֶם
בְּהִיוֹתְכֶם אֶצְלִי. רְאֵה לְזֵרוּ אוֹתָם לְכַתֵּב לִי, וְגַם אֶתָּה רְאֵה לְכַתֵּב לִי
בְּכָל פַּעַם מִכָּל מָה שְׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! תִּדַע שְׂאִין שׁוּם מְקָרָה בְּעוֹלָם, וְאִין שׁוּם דְּבַר
שְׁנַעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ כְּלָל, רַק הַכֹּל מִשְׁנָח בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִית. וְעַל-כֵּן אִם
עָבְרוּ עֲלֶיךָ בְּחַיֶּיךָ כָּל-כָּף הַרְבֵּה יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת וְהַשְׁלָכוֹת וְכוּ',
שְׁיַרְדֵּת וּנְפִלְתָּ וּנְשַׁלַּכְתָּ וְכוּ', הַכֹּל הֵיךָ כְּדֵי שְׂתַזְכָּה לְהַתּוֹדַע מִרְבֵּנוּ
ז"ל, אֲשֶׁר עַל יְדוֹ בְּנֻדָּאֵי תַזְכָּה לְהַתּוֹדַע מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהוּא

יֵאִיר עֲלֶיךָ אֹרֹךְ יִתְבָּרֶךְ. כִּי הַצְדִּיק הָאֵמֶת מְגַלֶּה אֶת אֵמֶת מְצִיאֹתָיו
 יִתְבָּרֶךְ בְּגִלּוֹי רַב וְנִפְלְאָ, אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיזְכֶּה לְאַחֹז בּוֹ, וְאִז רַב טוֹב
 הַגָּנוּז וְהַצִּפּוֹן יִזְכֶּה עַל יָדוֹ.

הַעֲקָר רָאָה לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמָּה לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֶךְ, וְחִסְפָּר לְפָנָיו
 יִתְבָּרֶךְ אֶת כָּל לִבָּהּ וְכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ מִימֵי קִטְנוּתָהּ, כִּי הַעֲצָה
 הַזֹּאת הִיא עֲצַת מְשִׁיחַ, וְהוּא יִכְנִיס אֶת זֶה בְּעוֹלָם. וְלִכֵּן נִקְרָא מְשִׁיחַ
 עַל שֵׁם מְשִׁיחַ אֱלֹמִים, שֶׁהוּא פּוֹתַח אֶת פִּינוֹ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֶךְ,
 וְתִכְףּ-וּמִיד כְּשֶׁאָדָם מְרַגֵּל אֶת עֲצֻמוֹ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֶךְ, הוּא מְשַׁתְּנֶה
 מִבְּחִינָה גִשְׁמִית וְרוּחָנִית גַּם יְחִיד, כִּי מְרַגֵּשׁ עֲצֻמוֹ צָמוּד וְדְבוּק אֶל
 אֱלֹקִים, וְרוּאָה שֶׁהוּא לֹא יְחִידִי, וַיֵּשׁ לוֹ אָבָא וְאֵמָא, אַח וְאַחֹת,
 אֲשֶׁר בְּלִשׁוֹן קְבֵלָה נִקְרָא שֵׁם הַנְּיָ"ה בְּרוּךְ הוּא יִקְוִי'.

רָאָה לְשַׁפֵּחַ אֶת כָּל הָעֹבֵר שְׁלָךְ, וְתַתְחִיל בְּךָ חֲדָשׁ בְּחַיֶּיךָ, אֲשֶׁר
 בְּיָדָי יִתְרַם הָעֹבֵר שְׁלָךְ הַרְבֵּה הַרְבֵּה לְכָל אֵלוֹ שֶׁעֲדִין סוֹבְלִים,
 וְעוֹבֵר עֲלֵיהֶם מִכָּל מָה שֶׁעֹבֵר עֲלֶיךָ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִצְלִיחַ בְּרַכָּהּ, וְתִזְכֶּה לְעֲלוֹת בְּמַעְלוֹת הַתּוֹרָה
 וְהִירָאָה, וְלַחֲזוֹר אֵלָיו יִתְבָּרֶךְ.

הַמְּאַחֵל...

ו' ריג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֶךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, ו' דְּתַנְבְּהָ, א' דְּרֵאשׁ חֲדָשׁ טַבַּת ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי.

הִנֵּה מִצַּד הָאֵמוּנָה וְהַבְּטָחוֹן, אָנוּ נִמְצָאִים עִתָּה בְּמַצָּב הַטוֹב
 בְּיוֹתֵר שְׂרֵק יְכוּל לְהִיּוֹת, כִּי עַד כַּה בְּטַחְנוֹ בְּכֶשֶׁר וְנָדָם — אוֹלֵי זֶה
 יַעֲזוֹר לָנוּ, וְשָׂמָא זֶה יְסִיעַ בְּיַדְנוּ, בְּשַׁעַת שְׁדוּד הַמְּלָךְ אוֹמֵר (תְּהִלִּים
 קמו, ג): "אֵל תִּבְטְחוּ בַּנְּדִיבִים, בְּכֵן אָדָם שָׂאִין לוֹ תְּשׁוּעָה". אָדָם

אינו יכול לעזר לעצמו, ואיך יעזר לה? ! עם ישראל צריכים ישועות גדולות, עשו וישמעאל שונאים אותנו בתכלית השנאה, כמו שאמר רבי שמעון בר יוחאי: הלכה היא בידוע שעשו שונא ליעקב (ספרי בהעלותך ט, י). הגוי אינו מבחין בין חרד לדבר ה' ובין פורק על. ונדבר זה ראינו במוחש, לדאבוננו, בעת השואה האימה שפקדה את עם ישראל, שנטלו את כלם לתאי הגזים, ולא בדקו אם יש לה זקן ופאות אם לאו, אם אתה לובש ציצית אם לאו, כי אין הפרש אצלם, כל יהודי הוא מטרה לחץ בעבורם. ואם-כן עם ישראל צריכים נסים גלויים, וכל זמן שבטחנו בבשר ודם, חיינו באשליות — יתנו לנו חצי, רבע וכו', יעזרו לנו כף או אחרת, אך עתה הגענו למצב כזה, שאנו נוכחים לראות, שאין לנו על מי להשען, אלא על אבינו שבשמים.

ולכן העקר ראה להתחזק בבטחון חזק בבורא יתברך שמו, ולחסות בצלו דיקא, ולהי ותרפרסם את האמונה הקדושה לכלל נשמות ישראל, ותזכה לפעל בלבם שישובו לצור מחצבתם.

בענין ההתבודדות שאאלת וכו', כשיהודי מתבודד להקדוש-ברוך-הוא, בזה הוא מוריד את השכינה לזה העולם. ובאמת מהו ענין ההתבודדות שרבונו ז"ל חדש? אלא מובא ברמב"ם בהלכות תפלה, עקר מצות התפלה הינו כשיהודי זקוק לישועה, תכף-ומיד מבקשו יתברך בשפת האם שלו, שזו מצות התפלה שיש לכל יהודי, וזה 'איזוהי עבודה שבלב' — זו תפלה, כל יהודי בעת שהצורך משהו, ידע שהפכת היחידה היא הבורא יתברך שמו. אבל ראו אנשי כנסת הגדולה שצרות תוכפות על ישראל, והגלות קשה, ויש סכנה שישכח ענין התפלה, ולכן חברו שלש תפלות סדורות: שחרית, יהודי יודע בבקר, שתכף-ומיד בקומו משנתו עליו לרוץ לבית-הכנסת להתפלל תפלת שחרית, וכן תפלת מנחה — באמצע עצקו הוא יודע שעליו להפסיק ולהתפלל, וכן ערבית, תכף ברדת הליל הוא מחיב להתפלל. ולדאבוננו הרב, אנחנו כל-כף שבורים ורצוצים, ועוברים משברים וגלים על כל אחד ואחד, ואף כשמתפללים כבר השלש תפלות, אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מהר"ן, חלק

א, סימן ל'), שְׁפָל הַמַּחֲשָׁבוֹת זָרוֹת בָּאוֹת דִּיקָא בְּתוֹךְ הַתְּפִלָּה, וְאָדָם
 אֵינוֹ מִצְלִיחַ לְכוּן פְּרוּשׁ הַתְּפִלוֹת. לֹא-כֵן אִם אָדָם עוֹשֶׂה תְּפִלָּה
 מִדַּעְתּוֹ, מִמַּחֲשַׁבְתּוֹ, מִכָּל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלָיו, וּבֹא וּמִתְחַנֵּן לְפָנָיו
 יִתְבַּרֵּךְ, וּמְדַבֵּר בְּשֵׁפֶת הָאֵם שְׁלוֹ, בְּזֶה מְכוּן לְאֲשֶׁר הוּא אוֹמֵר, וְזוֹ
 נִקְרָאת 'הַתְּבוּדוֹת', שְׂאָדָם מְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּשֵׁפֶה
 שְׂרָגִיל בֵּה, כְּדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהֵבֵן אֶל אָבִיו. וְלִכֵּן כְּשִׂיהוּדֵי מְרֻבָּה
 בְּהַתְּבוּדוֹת, הוּא מוֹרִיד אֶת הַשְּׂכִינָה, וְזוֹ תִּהְיֶה הַגְּאֻלָּה. כְּמֵאמָרָם
 ז"ל (סוֹטָה ג): קָדָם שְׁחָטָאוּ יִשְׂרָאֵל הִיָּתָה שְׂכִינָה שׁוֹרָה עַל כָּל אֶחָד
 וְאֶחָד בְּיִשְׂרָאֵל, כִּינֹן שְׁחָטָאוּ סִלְקוּ מֵהֶם אֶת הַשְּׂכִינָה; מֵהִי שְׂכִינָה?
 אָמוּנָה, שְׁפָל אֶחָד וְאֶחָד מְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְלִכֵּן עַל-יְדֵי
 רַבּוּי תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת מְקַרְבִּים אֶת הַגְּאֻלָּה. וּכְדַכְתִּיב (צְפַנְיָה ג, ט):
 "כִּי אִזּוֹ אֶהְפֹּךְ אֶל עַמִּים שְׁפֵה בְרוּרָה לְקֹרָא כָּלֵם בְּשֵׁם ה'"; וְלַעֲתִיד
 לְבֹא יְבֹאוּ כָּלֵם וְיִתְפַּלְלוּ לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ, כִּי הִיָּה גְלוּי אֶלְקוֹת נוֹרָא
 וְנִפְלָא מְאֹד, כְּדַכְתִּיב (יִשְׁעִיָּה יא): "וּמְלֹאָה הָאָרֶץ דַּעַה אֶת הַנְּוִי"
 כַּמִּים לִים מְכִסִּים."

וְלִכֵּן כָּל יְהוּדֵי הַמְּדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לֹא רַק שְׂמַקְרַב
 אֶת הַגְּאֻלָּה, אֲלֵא מוֹרִיד אֶת הַשְּׂכִינָה בְּעוֹלָם. וְאוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל
 (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ב'), שֶׁזוֹ תִּהְיֶה חֲרָבוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ, שְׂיִכְבַּשׁ
 אֶת כָּל הָעוֹלָם, לֹא עַל-יְדֵי כְּלֵי זִין, אֲלֵא עַל-יְדֵי תְּפִלוֹת, וְהִיא הִיא
 הַנְּשִׂק הַטוֹב בְּיֹתֵר, כְּדִי לְהַסִּיר אֶת כָּל הַקְּלָפוֹת וְהַמְּשַׁחֲתִים
 הַמְּסוּחָבִים סְבִיבָנוּ.

הַדְּבָר הָרֵאשׁוֹן שְׂצָרִיף לְבַקֵּשׁ עָלָיו בְּעַת הַהַתְּבוּדוֹת: שְׂמַחָה.
 כִּי עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מְשַׁבְּרִים כְּאֵלוֹ, עַד שְׂמַרְב צְרוֹת וְיִסוּרִים
 מְאֻבְּדִים עֲשֵׂתוֹנוֹת: זֶה רֶוֶק, זֶה רִנְקָה, זֶה אֵין לוֹ שְׁלוֹם-בֵּית, זֶה אֵין
 לוֹ יְלָדִים, זֶה אֵין לוֹ נַחַת מִיְלָדִים, זֶה אֵין לוֹ פְּרִנְסָה, אֲשֶׁר כָּל זֶה
 שׁוֹבֵר אֶת הָאָדָם וּמְכַנְּסוֹ בְּמַרְיוֹת. וְלִכֵּן הַדְּבָר הָרֵאשׁוֹן לְבַקֵּשׁוֹ
 יִתְבַּרֵּךְ: "רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, זַכְּנֵי לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, שְׂאֲרָגִישׁ שְׂאִתָּה
 אִתִּי, וְאֵינְךָ עוֹזֵב אוֹתִי", וְאַחֲרֵיכֶּן לְבַקֵּשׁ בְּפִרְטוּיּוֹת עַל כָּל
 חֲסוּרוֹתָיו: צְרִיכִים פְּרִנְסָה, יְלָדִים, נַחַת, יְשׁוּעוֹת גְּדוּלוֹת וְכוּ', לֹא
 חֲסֵר עַל מֵה לְהַתְּפַלֵּל. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחִימָא וַיֵּרָא

("): אָמַר לָהֶם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְיִשְׂרָאֵל, הֲוִי זֵהִירִים בְּתַפְלָה, שְׂאִין מְדָה יָפָה הַיְמִנָה, וְהִיא גְדוּלָה מְכַל הַקְּרַבְנוֹת, וְאִפְלוּ אִין אָדָם בְּדַאי לַעֲנוֹת בְּתַפְלָתוֹ וְלַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִמוֹ, כִּינּוּן שְׁמֵרְבָה בְּתַחֲנוּנִים, אֲנִי עוֹשֶׂה חֶסֶד עִמוֹ; וְאִם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹמֵר לָנוּ דְבַר כְּזֶה, פְּלֵא עַל גַּבֵּי פְלֵא, לָמָּה לֹא נִקְּיִים אֶת זֹאת?!

וְלָכֵן זֶהוּ הַדְּבַר הַטּוֹב בְּיוֹתֵר לְאָדָם — לְהַגְיִל עֲצֻמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּשֵׁפֶת הָאֵם שְׁלוֹ. וְעַנָּן זֶה גְלָה וּפְרָסָם רַבְּנוּ ז"ל, וְאָמַר, שְׂזוּ תִהְיֶה עֲבוֹדָתוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ. וְלָכֵן נִקְרָא מְשִׁיחַ — עַל שֵׁם מְשִׁיחַ אֱלֹמִים, כִּי עַד כֹּה אָנוּ כְּאֱלֹמִים, אֲבָל מְשִׁיחַ יִפְתַּח לָנוּ אֶת הַדַּעַת לִידַע שֶׁהוּא יִתְבַּרֵךְ נִמְצָא וְאִין בְּלַעֲדֵי נִמְצָא, וְנִפְתַּח אֶת הַפֶּה לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רַעְהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו. וּכְשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה כֵן, שׁוֹם דְּבַר אִינוּ יָכוֹל לְשַׁבְּרוֹ, וְזֶה מְכַנְּסֵי בּוֹ בְּטַחֲוֹן עֲצָמֵי, כִּי יוֹדַע, שְׂאִין לוֹ רַק הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהוּא יִתְבַּרֵךְ הַתְּכַתֵּב הַיְחִידָה לַפְּנוֹת אֵלָיו, כִּי "שׁוֹא תְּשׁוּעַת אָדָם", וְלָכֵן תַּפְלָה זֶה הַדְּבַר הַטּוֹב בְּיוֹתֵר, וּבְלַעֲדֵיהָ אִין לְאָדָם חַיִּים. אֲשֶׁרֵי מִי שְׁעוֹסֵק בְּתַפְלָה וְהַתְּבוֹדָדוֹת תָּמִיד!

אוֹדוֹת שְׂשֻׂאֲלָתָ עַל הַמִּיחָדוֹת שֵׁישׁ בְּשֵׁפֶת שְׁמֵבְרָכִים כֹּה אֶת הַחֹדֶשׁ; בְּעַת בְּנִין בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, הָיוּ מְחַכְּמִים לְשָׁנֵי עֲדִים שְׂיָבוֹאוּ וַיֵּאמְרוּ שְׂרָאוּ נִקְדָּה קְטַנָּה שֶׁהִיא הַלְּבָנָה, וּמִזֶּה קָבְעוּ חֻכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אֶת זְמַן רֵאשׁ חֹדֶשׁ, וּלְפִיו קָבְעוּ אֶת הַמוֹעֵד וְכוּ', כִּיּוֹם יֵשׁ לָנוּ לוּחַ, עַל פִּיו יוֹדְעִים אֶת רֵאשֵׁי הַחֹדְשִׁים וְהַמוֹעֲדִים, וּבְכָל זֹאת נִשְׂאָרָה הַהִתְרַגְּשׁוֹת הַזֹּו בְּשֵׁפֶת מְבָרָכִים, שְׂאִז מְבָרָכִים חֹדֶשׁ חֹדֶשׁ שְׂמֵתִחִיל, וּמִתְפַּלְלִים אֲזוּ, שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַצִּילֵנוּ מִכָּל צָרָה וְצוּקָה וְכוּ', וּבְכָרַט שְׂצֻרוֹת רוֹדְפוֹת צְרוֹת, וְאִין יוֹם שְׂאִין קָלְלָתוֹ מְרַבָּה מִחֲבָרוֹ, וְלָכֵן אָנוּ מְצַפִּים בְּשֵׁפֶת מְבָרָכִים לְחֹדֶשׁ טוֹב וּמְבָרֵךְ, וְשִׁיְהִיָּה סוּף וְגַן לְכָל צְרוּתֵינוּ, תַּחֲלָה וְרֵאשׁ לְפָדְיוֹן נַפְשֵׁנוּ, וְשִׁנְשָׁמַע רַק בְּשׁוֹרוֹת טוֹבוֹת בְּחֹדֶשׁ הַבָּא, וְנִזְכֶּה לְהַגָּאֵל כְּבָר גְּאֻלָּה שְׁלָמָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

כָּל יוֹם וְיוֹם עוֹבְרִים עַל הָאָדָם מְשַׁבְּרִים חֹדְשִׁים שְׁלֹא צָפָה כָּלֵל

וּבְכָל יוֹם וְלִכְנֵן בְּכָל יוֹם יֵשׁ תְּפִלוֹת חֲדָשׁוֹת עַל מֵה לְהִתְפַּלֵּל, וְאָמַר
 רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נד): הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְצַמֵּץ
 עֲצָמוֹ מֵאֵין סוּף עַד אֵין תְּכֵלִית, וּבְכָל יוֹם שׁוֹלַח לְאָדָם מַחֲשָׁבָה,
 דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה אַחֲרִים. וְלִכְנֵן אָנוּ רוֹאִים, שֶׁבְּכָל יוֹם יֵשׁ לְאָדָם צְרוֹת
 אַחֲרוֹת וְאִכְזוֹבוֹת אַחֲרוֹת שֶׁלֹּא קָדְמוּ לָהֶן. וְאִם כֵּן לֹא חָסַר עַל מֵה
 לְהִתְפַּלֵּל. וְאִם אָדָם מְרַגֵּיל עֲצָמוֹ לְהִתְפַּלֵּל לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ עַל כָּל פְּרָט
 וּפְרָט בַּחַיִּים, אֲזַי בּוֹרַח תְּמִיד אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וּבְפְרָט כִּשְׁמֵרַגֵּיל אֶת
 עֲצָמוֹ לְתַן תּוֹדָה לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, זֶה מְרַחֵב לוֹ אֶת הַדַּעַת, כִּי
 אֵי אֲפָשֶׁר לְהִתְפַּלֵּל לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ, אֲלֵא אִם נוֹתְנִים קֹדֶם תּוֹדָה
 וְהוֹדָאָה עַל כָּל הַחֲסָדִים וְהַרְחָמִים גְּמוּרִים שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ. כִּי טַבְעוֹ
 שֶׁל אָדָם לְהִיּוֹת מְמַרְמֵר מְאֹד, וְחוֹשֵׁב בְּעַת צָרָה, שְׂזוֹ הַצָּרָה הַנוֹרְאָה
 בְּיוֹתֵר, וּבְיִדְאֵי לֹא סָבַל מִמָּנָה אִישׁ, אֲךָ אִם מִתּוֹךְ הַפְּרִירוֹת בָּא
 לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ וְאוֹמֵר: "תּוֹדָה לָךְ, רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, שֶׁנִּתְתָּ לִי עוֹד
 יוֹם, וְאֲנִי בָּרִיא וְשָׁלֵם, יֵשׁ לִי עֵינַיִם לְרֹאוֹת, אָזְנַי לְשִׁמְעַ, שְׁנִימִם
 לְאָכַל, פֶּה לְדַבֵּר, רַגְלַי לְלַכֵּת" וְכוּ' וְכוּ', אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה. וּמִתּוֹךְ
 שֶׁמִּתְבוֹנֵן עַל גִּדְל הַחֲסָדִים הַרְבִּים וְהַנְּסִים נִגְלִים שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא עוֹשֶׂה עִמּוֹ בְּכָל יוֹם וְיוֹם, בְּיִדְאֵי אֵינוֹ פּוֹסֵק לְהוֹדוֹת וּלְהִלָּל
 וּלְשַׁבַּח לְבוֹרֵא יִתְבַּרֵּךְ שָׂמוֹ עַל כָּל הַטּוֹב שֶׁגָּמְלוֹ וְכוּ'. שְׂזֵה מֵה שֶׁאָנוּ
 אוֹמְרִים בַּתְּפִלָּה: "הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ, וְהַמְּרַחֵם כִּי לֹא תָמוּ
 חֲסָדֶיךָ"; וְהַתּוֹדָה וְהַהוֹדָאָה עַל הָעֶבֶר מְרַחֵב אֶת הַדַּעַת וְהַלֵּב לְבַקֵּשׁ
 עַל לְהִבָּא — עַל כָּל צָרָיו וְחֲסָרוֹתָיו: רִיק, רִיקָה שְׁצָרִיכִים שְׂדוּךְ,
 דַּחֵק בַּפְּרָנְסָה, נַחַת מִיְלָדִים, בְּרִיאוֹת וְכוּ' וְכוּ'. וְאִם אוֹמֵר אָדָם:
 הִתְפַּלֵּלְתִּי וְלֹא נִעֲנִיתִי, אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים: יָחֹז וְיִתְפַּלֵּל, וְאִז
 יִרְאֶה יְשׁוּעָה. וְצָרִיכִים לְהִיּוֹת עֹקֵשׁ בַּתְּפִלָּה. אַחַד צָרִיךְ שְׁלוּם-בַּיִת,
 יִתְפַּלֵּל לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ: "רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, שֶׁלֹּא אֶהְיֶה כְּעֶסֶן, וְתִהְיֶה
 לִי סְבֻלּוֹת" וְכוּ', וְכֵן לְבַקֵּשׁ עַל הַצְּלַחַת הַיְלָדִים וְשִׁנּוּכָה לְנַחַת
 מֵהֶם.

וְיַעֲזֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁבְּזִכּוֹת הַתְּפִלוֹת שֶׁיִּתְפַּלְלוּ יִשְׂרָאֵל,
 וּבְפְרָט עַל הַגְּאֻלָּה — יִנְשְׁעוּ.

וְעַקֵּר הַתְּפִלָּה — שִׁנּוּכָה לְשִׁרְף אֶת הַגּוֹעֲנוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּלִבָּנוּ, כִּי

גלות תלויה בנו, אנו מיצרים את הגלות, הקדוש־ברוך־הוא רוצה
 וגאל אותנו, אך אנו בידינו מעכבים את הגאולה, ואיך? על־ידי
 שנאת חנם שישנה בינינו. ולכן מצינו בתורה הקדושה — מי בנה
 את המשכן? פתיב (שמות לח, ב): "ובצלאל בן אורי בן חור למטה
 יהודה, ואהליאב בן אחיסמך למטה דן", יהודה שהיה מן השבטים
 החזקים, ודן שהיה מן החלשים, משני שבטים אלו בנו את המשכן,
 להורות שאצלו יתברך אין הפרש, אין למעלה ולמטה, כלם
 חשובים במדה שוה, ואין משג פזה להפריד בין נשמות ישראל.
 ואם נזפה לאהב את כל יהודי, ולשרף את השנאת חנם, אזי אנו
 כבר ראויים לקבל פני משיח צדקנו.

הנ"ל.

ו' ריד.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויגש, ו' חנכה, א' דראש חודש טבת ה'תשמ"ה.

שלום וברכה אל ידידי היקר, שותה מימי הנחל נובע מקור
 חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

מכתבך לנכון קבלתי, ומפאת שנתעכב בדאר, הגיע אלי רק
 עתה, עם כל זאת חשתי ולא התמהמהתי להשיבך.

כתוב בספר "בני יששכר", שבימי חנכה, אז מתגלה אורו של
 משיח, האור הגנוז שיאיר בעת הגאולה, שאז ירגישו כלם אמתת
 מציאותו יתברך, פי יהיה גלוי רב פזה, שכל אחד ואחד ירגיש את
 הבורא יתברך שמו, וזה נקרא אור הגנוז, שעכשו נגנז מאתנו,
 שאיננו זוכים לראות במו עינינו גלוי האור אין סוף, רק צדיקים
 קדושים הדבוקים בהקדוש־ברוך־הוא, הם רואים את האור הגנוז,
 אבל בימי חנכה הקדושים, כל יהודי שזוכה ומדליק נרות חנכה,
 ויושב מול הנרות, ומתבונן ומסתכל בנרות, יכול להרגיש אור גדול
 מאד, ומזה נובע, שאדם נותן תודה להקדוש־ברוך־הוא על כל אשר
 עשה עמו עד פה, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי־מורה"ן, חלק ב', סימן

(ב), שִׁימִי חֲנֻכָּה הֵם יְמֵי הַוְדָאָה; עַל הָאָדָם לְהַרְגִיל עֲצֻמוֹ לְהוֹדוֹת וּלְהִלָּל וּלְשַׁבַּח לְפָנָיו יִתְבַּרַךְ עַל כָּל הַנְּסִים שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ.

וְהִנֵּה אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (נִדָּה לא): אֲפֹלוּ בַעַל הַנֶּס אֵינּוּ מְפִיר בְּנֶסוֹ, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה נְסִים עִם כָּל אֶחָד מֵאַתְנוּ, אֲבָל אָדָם אֵינּוּ מְסַגֵּל לְהַבִּין דְּבַר זֶה, וְתָמִיד בּוֹכָה שְׁחָסַר לוֹ. וּבְאֵמַת כְּפִי רַבּוּי הַצְּרוּת שִׁישׁ עֲכָשׁוּ בְּעוֹלָם, בְּוַדַּאי חָסַר לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מֵהַ שְׁחָסַר — לְזֶה זְוֹג, לְזֶה פְּרֻנְסָה, לְזֶה יְלָדִים, לְזֶה נַחַת מִיְלָדִים וְכִדּוּמָה, אֲבָל שׁוֹכְחִים לְהִסְתַּכֵּל גַּם עַל הַצַּד הַחַיּוּבִי, טָבְעוּ שֶׁל אָדָם לְרֹאוֹת רַק אֶת הַשְּׁלִילִי, כְּאֵלוֹ לוֹ אֵף פַּעַם לוֹ לֹא עָשׂוּ טוֹב, כְּאֵלוֹ הוּא הַמְדַכָּא מְכֹלָם, וְעָלְיוֹ עוֹבְרִים עֲנָשִׁים קָשִׁים וּמְרִים, שֶׁלֹּא עוֹבְרִים עַל אֵף אֶחָד, אֵף לֹא כֵן הוּא, אֲלֵא צְרִיף לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ וּלְרֹאוֹת אֶת הַנְּסִים וְהַנְּפִלְאוֹת שֶׁעוֹשֶׂה עִמּוֹ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִז יִתְחִיל לְהוֹדוֹת וּלְהִלָּל לְפָנָיו יִתְבַּרַךְ, שְׂזֶה שֶׁעָשׂוּ עוֹלָם הַבַּא, שְׂאָדָם עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם כְּבָר מְהִלָּל וּמְקַלֵּס אֶת הַבוֹרָא יִתְבַּרַךְ שְׁמוֹ!

וּבְאֵמַת אִם תִּתְבּוֹנֵן הֵיטֵב עַל גְּדֵל הַצְּרוּת שְׁקוֹרוֹת בְּעוֹלָם, תִּמְצָא אֲצִלְךָ הַרְבֵּה נְסִים וְנִפְלְאוֹת; בְּרוּךְ הַשֵּׁם, אֵתָהּ בְּרִיא בְּרַמ"ח אֵיבָרִיךְ וְשֵׁס"ה גִּידִיךְ, וַיֵּשׁ לָךְ אִשָּׁה מְשֻׁפְּלָת, וַיְלִדֵי חֶמֶד בְּרִיאִים בְּנִפְשָׁם וּבְגוּפָם, וְהִנֵּה אֵתָהּ יוֹצֵא מִבֵּיתְךָ וְשָׁב לְבֵיתְךָ בְּשָׁלוֹם, זֶה בְּעֲצֻמוֹ נֶס גְּדוֹל.

וְלָכֵן דִּיקָא בִּימֵי חֲנֻכָּה הַקְדוּשִׁים, אִם אָדָם יִתְבּוֹנֵן בְּנִרוֹת בְּהַתְּבּוֹנְנוֹת הַכְּפֻנָה: עַל מָה וְלָמָּה מְדַלִּיקִים אֶת הַנְּרוֹת? עַל שֶׁעָמְדוּ עָלֵינוּ הַיְגוּנִים, וְגָזְרוּ גְזָרוֹת רַעוֹת, עַד שֶׁאַמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה טז, ד): "וְחֻשְׁךָ" — זֶה מְלָכוֹת יוֹן, שֶׁהַחֲשִׁיכוֹ עֵינֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּגִזְרוֹתֵיהֶם, וּמִתְתַּיְהוּ וּבְנִיּוֹ לְחֶמּוֹ נִגְדָּם, וְנִפְלוּ רַבִּים בְּיַד מְעַטִּים וְטַמְאִים בְּיַד טְהוּרִים, זֶה הַנֶּס הַגְּדוֹל בְּיוֹתֵר!

וְזֶה קוֹרָה אֲצֵל כָּל אָדָם, אִם רַק יִתְבּוֹנֵן עַל חֲצֵי הַכּוֹס הַמְּלֵאָה, יִתֵּן תּוֹדָה לְפָנָיו יִתְבַּרַךְ. וְזֶה מָה שֶׁאַמַּר רַבִּי עֲקִיבָא: לְעוֹלָם יִהְיֶה רַגִּיל אָדָם לֹאמַר, כָּל מָאן דְּעָבִיד רַחֲמָנָא לְטַב עָבִיד (בְּרֵכוֹת ס), אֲבָל זֶה טָבַע בְּנֵי-אָדָם, שְׂרוּאִים אֶת חֲצֵי הַכּוֹס הַרִיקָה, וְתָמִיד מִתְלוֹנְנִים

על מצבכם, במקום להתחיל להסתפל על הטוב, שהקדוש-ברוך-הוא
עזרנו עד עתה, ובוראי ומשיף הלאה לעזר תמיד. זה האור הגנוז
שמתגלה בחנכה.

ולכן כדי לקבל אור זה, בשעה שמדליקים את הנרות ומברכים
את הברכות, צריכים לשכת ולהתבונן בנרות, ולהתבודד אז אל
הקדוש-ברוך-הוא, ולבקש כל מה שצריכים, כמובא בלקוטי-
מוהר"ן (חלק ב', סימן כה): הנהתבודדות היא מעלה עליונה מהכל,
שאדם ידבר אליו יתברך בשפת האם שלו, כאשר ידבר איש אל
רעהו והבן אל אביו; ולכן כשאדם מתבודד אל הקדוש-ברוך-הוא
בעת הדלקת הנרות, בזה ממשיך על עצמו תשוקה כזו אליו יתברך,
שאינו מרגיש פן כל השנה.

הדורש שלומך...

ו' רטו.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויגש, ו' דחנכה, א' דראש חודש טבת ה'תשמ"ה.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך לנכון קבלתי.

בענין צדקה, צריך לזכר היטב מה שמוכא בזהר (פרשת ויגא):
את מי שהקדוש-ברוך-הוא אוהב, שולח לו מתנה עני; כשנוקש
עני על הדלת ומבקש צדקה, אסור אף פעם לגרשו, כי אין יודעים
מיהו העני הזה, וצריך לתת לו משהו, אפלו קצת, העקר שיהיה
בסכר פנים יפות, ולשאלו — אם תפץ לשתות או לאכל משהו,
ואז משפיע עליו הקדוש-ברוך-הוא חזרה שפע. חכמינו הקדושים
אומרים (תנחומא משפטים טו): אמר הקדוש-ברוך-הוא, נפשו של עני
היתה מפרקסת לצאת ברעב, ונתת לו והחייית אותו, חייך שאני
מחזיר לך נפש תחת נפש; זהו דבר גדול מאד לחנך את הילדים,
כשאחד נוקש על הדלת, שילכו ויראו מי בדלת, ואם זה עני —
יתנו לו משהו לצדקה, ובסכר פנים יפות, ואם, חס ושלום, שולחים

את הבן או הבת לומר: "אבא איננו", או "אמא איננה", רחמנא לישזבן, גורמים שבבית זה באמת האבא או האמא לא יהיו, חס ושלום. על-פני צריף להזהר בדבר זה מאד, וכשפא עני לפתח ביתו — יתן לו.

כמו-כן יש צדקה לתלמוד תורה ולישיבות שלומדים שם בגניו. וצריכים להקפיד לתן למלמדים שכרם ולא להלינו, אשר זוהי הצדקה הראשונה והגדולה ביותר, פי הרי הם משקיעים הרבה בילדים, ומתנגעים וטורחים ללמדם תורה, ולהחדינם דרך ארץ ועבודת השם, ואם מלינים שכרם, אין להם במה לפרנס את בני ביתם. ובפרט שפאשר נותנים להם, הרי ישימו עין יותר בתשומת לב על הילדים. ואומרים חכמינו הקדושים (ביצה טז): מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה עד ראש השנה חוץ מהוצאות שבת והוצאות בגיו לתלמוד תורה.

כמו-כן גדולה מצות צדקה לתלמידי חכמים העוסקים בתורה לשמה, והמפרנסם — עושה עמהם שתפות בבחינת יששכר וזבולון, ומתחלק שוה בשוה בשכר למודם. וכמו-כן ישנם כמה וכמה צדקות נוספות: להקנסת פלה, לאלמנות ויתומים וכו' וכו'. צדקה היא היסוד ביהדות, והנותן צדקה — מתברך מפי עליון. ואף עני המתפרנס מן הצדקה — מחיב לתן לאחרים. וכבר אמרו חכמינו הקדושים (עין שבת קלט): גדולה צדקה, שאין ישראל נגאלים אלא בזכותה; וכן (תנא דבי אליהו זוטא פרק א'): גדולה צדקה, שפמהרת יום בן דוד וימות גאלתנו.

הדורש שלומך...

ו' רטז.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויגש, ז' בחגכה ה'תשמ"ה.

שלום רב גיעו וירדפו אל הקור והנעלה, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו גגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ושמתתי לשמע הטוב ממך.

ראה להיות תמיד רק בשמחה עצומה, ותשמח את אשתך, כי אשה בעלה משמחה (ראש השנה ו). וראה שכל האוירה בביתך תהיה רק של שמחה, כי השמחה היא שמירה לשמר את האדם מפל הרוחות, כי בעוונותינו הרבים, כשאדם חוטא, הוא בורא משחיתים ורוחות רעות, ומהן הרוחות רעות? שנופל האדם פתאם במצב רוח מדכא, נחמנא לצלן, והוא אינו יודע ממה קרה לו דבר כזה.

ובאמת כל מי שנופל במצב רוח רע, זה בא מעוונותיו, שברא ורוחות רעות הנכנסות בו ומעציבות אותו, ומדכאות ומשפילות אותו וכו', והוא חושב כאלו איזה אדם משפילו ושוברו וכו', ובאמת אין זה כי אם עוונותיו המרבים הסובבים אותו כמו רוחות, ומשברים אותו וכו'. ואמרו חכמינו הקדושים (ערוכין מא:): רוח רעה מעברת את האדם על דעתו ועל דעת קונו; מי שנכנסת בו רוח רעה — משתגע לגמרי, ונעשה שבור כחרס הנשבר, והוא מדכא ב'סורים, כי מצב רוחו נפל עליו.

ועל-כן שמחה היא שמירה מפל אלו הרוחות רעות, וכל מה ששמח ביותר — נשמר יותר מאלו הרוחות רעות, ונעשה במצב רוח טוב.

לכן ראה להיות תמיד בשמחה עצומה, וזה יעזר לך בין ברוחני ובין בגשמי, ומי שתמיד שמח — הוא מצליח.

הדורש שלומך...

ראה לכתב לי ואכתב לך עוד.

רחצ אשר ריז - ריח בנחל
ר' ריז.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויגש, ז' דחגכה ה'תשמ"ה.

שלום רב.

את מכתבך לנכון קבלתי.

אודות הבלבולים שפכת לי וכו', רבנו ז"ל גלה לנו דרך חדשה, שאסור לחשב תמיד על העבר. ואמר, שצריכים להרגיל עצמו לשפח את העבר, ולעשות בכל פעם התחלה חדשה (עין שיחות הר"ן, סימן כו), כי אין זו מעלה, שהאדם תמיד יזכור את כשלונותיו וכו', והמצפון יהרס אותו, וכשם שאסור לשנא את שום בר ישראל, כמו-כן אסור לשנא את עצמו.

על-כן עליך לשפח הכל, ולהתחיל לחשב מעכשיו מה יכולים לתקן, כי אמר רבנו ז"ל: אם אתה מאמין שיכולים לקלקל, תאמין שיכולים לתקן (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן קיב); ועל-כן אם את מרגשת שקלקלת משהו, תאמיני שיכולין לתקן הכל. על-כן אין לך לדאג, חס ושלום, רק ראי לעזר לבעלך שילמד תורה, ואת תבקשי מאת השם יתברך בשעת הדלקת הנרות שימחל לך, והכל יתקן בעזרתו יתברך...

ר' ריח.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויגש, ז' דחגכה ה'תשמ"ה.

שלום רב וברכה וכל טוב סלה גיענו וירדפו אל האברך היקר לי מאוד, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לגצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי. ושמחתי מאוד מאוד, שתהלה להשם יתברך עברתם דירה, וזכה אתכם הקדוש-ברוך-הוא בפרנסה בנגל, ויהיה הפית בית ועד לחכמים והכנסת אורחים.

הַעֲקֵר רְאֵה שְׁיֵהִיָּה שְׁלוֹם תְּמִיד בְּבֵיתְכֶם, כִּי עַקֵּר הַבַּיִת זֶה הָאֵשֶׁה, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יוֹמָא ב.): קָשָׁה תַרְבּוֹת רְעָה בְּתוֹךְ בַּיִתוֹ שֶׁל אָדָם יוֹתֵר מִמִּלְחָמַת גּוֹג וּמִגּוֹג (שֶׁהִיא מִלְחָמַת עוֹלָם); כִּי רוּאִים, שְׂבִמְלַחְמַת עוֹלָם הָיָה מְשֻׁפָּחוֹת בּוֹדְדוֹת שֶׁהִתְחַבְּאוּ וְנִצְלוּ, אֲבָל כְּשֶׁהִמְחַלְקֵת וְהִמְלַחְמוֹת בְּתוֹךְ הַבַּיִת — לְהִיכֵן יִבְרָחוּ וְלִהְיֵכֵן יִנְצְלוּ? וְעַל-כֵּן מִחֻלְקַת בְּבֵית יוֹתֵר קָשָׁה מִמִּלְחָמַת עוֹלָם.

רְאֵה אֶהוּבִי, אֲחִי הַיֵּקָר! לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר אֶת אֲשֶׁתְּךָ, כִּי מְאֹד מְאֹד הַזֶּהֱיָרְנוּ עַל זֶה רַבְּנוּ ו"ל (עֵיִן שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן רסד); וְאָמַר, שְׂכָל הַעֲשִׂיּוֹת וְהַפְּרָנְסָה בְּבֵית בָּאָה לְאָדָם רַק בְּזָכוֹת אֲשֶׁתוֹ (עֵיִן לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ט); וְעַל-כֵּן רְאֵה לְהַזְהֵר בְּכַבוֹד בֵּיתְךָ.

מָה אָמַר לָךְ! עֲדִין אֲנִי שְׂמַח, שְׂזָכִיתָ לְהִיּוֹת עִמָּנוּ יַחַד בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה בְּהַקְּבוּץ הַקְּדוֹשׁ, וּבְיִדְאֵי זְכוּתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל הַגָּנָה וְתַגֵּן עֲלֵיכֶם, וְתִזְכּוּ לַיְלָךְ מִחֵיל אֶל חֵיל. הִינּוּ נִכְנָסְתָּ לְדִירָה חֲדָשָׁה עֲכָשׁוּ, שְׂיִתְעוֹרֵר בָּךְ חֲשֶׁק חֲדָשׁ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה וּבְאַרִיכַת אַפִּים, לֹא לְכַעַס וְלֹא לְהִיּוֹת בְּעֲצָבוֹת וּבְעֲצָבוֹת, רַק תַּעֲבֹד עַל מִדַּת הַסְּבָלָנוֹת, שֶׁהִיא הַמַּדָּה הַכִּי טוֹבָה וְהַכִּי יִקְרָה בְּחַיֵּי הָאָדָם, כִּי הַחַיִּים מְלֵאִים נְסִיּוֹנוֹת, וְכִמְעַט שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְעַבֵּר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשְׁלוֹם, כִּי אִם עַל-יְדֵי מִדַּת הַסְּבָלָנוֹת.

רְאֵה לְהַתְּבַוֵּד הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, וּתְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וּתְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ אֶת כָּל לַבָּר, וְאִז טוֹב לָךְ לִנְצַח.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ש אָשׁר ו' ריט בְּנַחֵל
ו' ריט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיְגַשׁ, ז' דְּחֻנְכָּה ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב.

אֶת מִכְתָּבְךָ בְּתוֹךְ מִכְתָּב בְּעֵלְךָ — לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמְאֹד מְאֹד
שְׂמֵחָתִי, שְׁעֵדִין אֶת מְחֻזְקַת מַעֲמָד, עַל אֵף כָּל הַקְּשָׁיִים שְׁעָבְרוּ עֲלֶיךָ
בְּבֵית וְכו'.

רְאֵי לְהִיּוֹת רְגִילָה לּוֹמֵר בְּכֹל יוֹם כְּמָה פְּרָקִי תְהִלִּים, אֲשֶׁר מְאֹד
מְאֹד מְסֻגָּל לְתִשׁוּבָה, וְכֵן תְּרַגְּלִי עֲצָמְךָ לְדַבָּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּלִשׁוֹן
שְׂאֵת רְגִילָה (הֵינּוּ בְּלִשׁוֹן עֲצָמְךָ), וּתְבַקְּשִׁי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ הֶרְבֵּה עַל
הַצְּלַחַת בְּעֵלְךָ — שְׂיִלְמַד תּוֹרָה, וְעַל בְּנִיךָ — שְׂיִהִי תִלְמִידֵי
חֻכְמִים אֲמִתִּיִּים וְצַדִּיקִים, שְׂמוֹרִים מִכָּל מִינֵי חַטָּאִים, כִּי תִפְּלַת הָאֵם
מְאֹד מְאֹד מוֹעֲלֵת עַל הַבָּנִים. וְרַבְּנוּ ו"ל בְּעֲצָמוֹ צָנָה שְׂיִקְרָאוּ אוֹתוֹ
תְּמִיד עַל שֵׁם אָמוֹ (רַבֵּי נַחֲמָן בֶּן פִּיגָא זי"ע), כִּי הוּא מְחֻזֵּק טוֹבָה
לְאָמוֹ, שְׂשִׁמְרָה עָלָיו כָּל־כָּף, וְהַתְּפַלֵּלָה הֶרְבֵּה הֶרְבֵּה עָלָיו בְּהִיּוֹתוֹ
עוֹד תִּינוּק. וְכֵן כְּשֶׁהִיָּתָה מְעַבְּרַת, הִיָּתָה רְגִילָה לְבּוֹא אֶל צִיּוֹן
הַבַּעַל־שֵׁם טוֹב הַקְּדוֹשׁ, וְהַתְּפַלֵּלָה הֶרְבֵּה עַל הַצְּלַחַת בְּנָה. וּכְשֶׁנּוֹלַד,
כָּבֵר רְחֻצָּה אֶת יָדָיו תְּכַף־וּמִיד בִּיְצִיאָתוֹ לְאוֹר הָעוֹלָם, וְכִסְתָּהּ אֶת
רִאשׁוֹ, וְכֵן שְׂמְרָה עָלָיו כְּכַבַּת עֵינָהּ, וְעַל־יְדֵי־זֶה הַצְּלִיחַ רַבְּנוּ ו"ל.

וְדַבֵּר זֶה טוֹבֵב עַל כָּל אֵם, אִם תִּשְׁמַר וְתִתְפַּלֵּל כָּל־כָּף עַל בְּנִיָּה,
גַּם הִיא תִצְּלִיחַ עִמָּהֶם.

וְאוֹדוֹת שְׂאֵת אוֹמְרַת, שְׂאִין לָךְ כַּח לְהַשְׁתַּדֵּל עִם אַחֲרִים, עֲלֶיךָ
לִידַע, כִּי דַבֵּר רִאשׁוֹן אֶת צְרִיכָה לְרִאוֹת לְטַפֵּל בְּהִילָדִים שְׁלֹךְ,
וּלְחַנְּכֶם לְתוֹרָה וּלְמִצְוֹת, וְכֵן לְגַדּוֹ אֶת בְּעֵלְךָ שְׂיִלְמַד הַתּוֹרָה
הַקְּדוֹשָׁה, וְזֶה יוֹתֵר חָשׁוּב אֲצִלוֹ יִתְבָּרֵךְ מֵהַכֹּל, כִּי הֶרְבֵּה פְּעָמִים
רְצִים לַעֲשׂוֹת מִצְוֹת, וּבֵין כֵּךְ מִזְנִיחִים אֶת הַבַּעַל וְהִילָדִים, וְנִתְקַיַּם

אֲשֶׁר ו' רב בַּנְחָל שא

מִקְרָא שְׁכָתוּב (שיר השירים א, ו): "שְׁמַנִּי נוֹטְרָה אֶת הַכְּרָמִים כְּרָמֵי
שְׁלִי לֹא נֹטְרָתִי".

אָקוּהָ לְהֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ, שְׁתַּצְלִיחֵי וְתַצְיָתִי.

הַמֵּאֲחַל לָךְ כָּל טוֹב...

אֲנֹשִׁי שְׁלוֹמְנוּ מְסַפְּרִים, בְּשָׁעָה שֶׁר' אַבְרָהָם בֶּן ר' נַחֲמָן ז"ל
דִּבֶּר בְּרַבִּים מְדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל, דִּבֶּר בְּאָפֶן פְּשׁוּט מְאֹד, עַד שֶׁכָּלֵם
יְבִינוּ, לֹא-כֵן הִכְתִּיבָה שְׁלוֹ כָּתַב בְּאָפֶן עֲמֵק, וְהַדְּבֹר וְהַפְתִּיבָה שְׁלו
הָיוּ שְׁנֵי עֲנֻנִים אַחֲרֵים לְגַמְרֵי.

ו' רב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר וַיֵּשֶׁב, ז' דְּחֻנְפָּה הִתְשַׁמְּהָ.

שְׁלוֹם רַב יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנְּחָל
נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲקֻמָּה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרֹר יֵאִיר וַיִּזְרַח לְגַעַח נְצֻחִים.

אֶת מְכַתְּבָךְ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

וְשִׂמְחָתִי מְאֹד מְאֹד לְרֵאוֹת נֶפֶשׁ מְשִׁתַּקֶּקֶת כָּל-כָּף לִילֶךְ בְּדַרְכֵי
רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, וּבִפְרָטִיּוֹת בְּעֵתִים הַלְלוּ, אֲשֶׁר
הַחֲשֵׁךְ יִכְסֶה פְּנֵי תַבַּל, וְעַל-כֵּן כָּל נֶפֶשׁ שְׁזוּכָה לְהַתְקַרֵּב וּלְבֹא אֶל
רַבְּנוּ ז"ל, זֶה מְאֹד מְאֹד יָקָר בְּעֵתִים הַלְלוּ.

אוֹדוֹת שְׁאֵתָה מְתַכָּה בְּכָל פֶּעַם לְמַכְתָּב מִמּוֹנִי, עֲלֶיךָ לְהִבִּין, כִּי
אֲנִי עֲמוּס הַתְּלָאָה, וּבְכָל יוֹם וַיּוֹם אֲנִי מְקַבֵּל עֲשָׂרוֹת מְכַתְּבִים, וְאִי
אֶפְשָׁר לְהֵשִׁיב אֶפְלוּ לְמַחְצָה, לְשָׁלִישׁ וּלְרַבִּיעַ. וְתֹאמִין לִי, שְׁכָלֵם
מְאֹד מְאֹד דְּחוּפִים. אַף-עַל-פִּי-כֵן אַתָּה רֹאֵה לְהַמְשִׁיךְ לְכַתֵּב לִי,
וּבְתוֹךְ כָּף עַל-יְדֵי רַבּוֹי מְכַתְּבִים נַעֲשֶׂה עֵת רְצוֹן, וְאֶכְתֵּב לָךְ.

וּבֵין כָּף רֹאֵה לְהַחֲיוֹת עֲצֻמָּךְ עִם כָּל חֻלְקֵי שְׁאֵלוֹת וְהַשְׁוֹכוֹת

"אשר בנחל", אשר פהיום נדפסו כבר יותר מארבעת אלפים וחמש מאות מכתבים, ובנדאי תמצא שם אוצרות יקרים.

אודות שאלתך בענין התבודדות, אם מספיק עשרים דקות ביום? הנה רבנו ז"ל אמר לאנשי שלומנו, שרצה שיהיה לנו כל היום התבודדות, אף יען שאני רואה שזה קשה לכם, לכן ראו ליחד לעצמכם על-כל-פנים שעה אחת ביום. ושמעתי מאנשי שלומנו היקרים, כי יכולים לחלק את השעה לשלש פעמים, הינו עשרים דקות כל פעם. ומה טוב להתחיל את היום עם עשרים דקות התבודדות, ובאמצע היום לחטף עשרים דקות, וקדם שהולכים לישן לחטף עשרים דקות, ובאופן הזה יאיר לו היום כבר באופן אחר.

ואודות שאלתך, האם להתפלל גם על הפסקת עשיון סגירות? רבנו ז"ל אמר, שצריכים להרגיל עצמו לבקש אפלו על דבר קטן, כגון שנקרע בגדו או צריך פפתור לתפור, ומוהרנ"ת ז"ל אמר פעם לר' נחמן טולטשינער ז"ל, בשעה שבנה לו את הסכה, שצריך לבקש אפלו, שהמסמר יכנס ישר ולא יכה את האצבע.

ואודות שאלתך, האם גם אשתך צריכה להתבודד? עליך לדעת, כי אי אפשר להכריח את שום בריה על ענין התבודדות, כי זה תלוי רק בהרגשת האמונה הקדושה, כפי שמאירה לו אמת מציאותו יתברך, כמו-כן ידבר עמו יתברך, ומכל שכן שאי אפשר לדחק על אשתו, אם רוצה — שתתבודד, ואם אינה רוצה — שלא תתבודד.

ואודות שאלתך בענין מחיאות פנים — מתי? על-פי-רב כשנכנס באדם איזה הרהור רע או מחשבה נרה בתוך התפלה, טוב למחא בפיו להזכיר עצמו שעומד באמצע התפלה, וימשיך על עצמו קדשת ארץ ישראל, ושינצל ממיימי המבול שהם הבלבולים, כמובא בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן מ"ד, מ"ה, מ"ו, עין שם באריכות.

אֲשֶׁר

ו' רכא

בַּנְחַל

שג

אודות אַמִּירַת ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת — אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה, וְאֵף
שְׁעָרֵינוּ לֹא מְבִין הַכֹּל, לְבִסּוּף יִזְכֶּה לְהִבִּין הַכֹּל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

רֵאֵה לְכַתֵּב לִי, וְאִז אֶעֱנֶה לְךָ.

ו' רכא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֵר וַיֵּגֶשׁ, ז' דְּחֻנְכָּה ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לִידִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְכִבִּי לְטוֹב כֹּל
הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מִיָּמֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ...
נִרְוֵה יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח נִצָּחִים.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

אִם מִצַּד אֶחָד מְאֹד שְׁמַחְתִּי, שְׁעַל אֵף כֹּל הַבְּזִיוֹנוֹת שֶׁיֵּשׁ לְךָ
בְּעִבּוֹר הַהִתְקַרְבוֹת אֶל רַבְּנוּ ז"ל, אַתָּה מְחֻזֵּק מֵעַמֵּד, וְאֵינְךָ מִתְפַּעֵל
מִשׁוּם בְּרִיָּה, אֵף מִצַּד שְׁנֵי אֲנִי מְאֹד מְצֻטָּעֵר, אֵיךְ יוֹכֵל בַּר
יִשְׂרָאֵל, אֲפֹלוּ שִׁיְהִיָּה בְּעַל עֲגָלָה, אִישׁ גַּס, שִׁיקְרָא אֵת חֲבֵרוֹ בְּשֵׁם
אוֹתוֹ הָאִישׁ הָרוֹצֵחַ, שְׂרָצַח שֶׁשָּׂה מְלִיּוֹן מֵאַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, רַק
בְּשִׁבִיל שֶׁהִלְוָה לְאַחַר סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וּמִכָּל שְׂכָן כְּשֶׁעוֹשֶׂה זֹאת אִישׁ
הַיְקָרָא מְשֻׁגֵּית.

מָה אָמַר לְךָ, אִם אָמַר לְךָ דְּבַר זֶה, אֲנִי נִשְׁבַּע וּמַעִיד שְׁמַיִם
וְאָרֶץ, שֶׁהָאִישׁ הַזֶּה מְקוֹר מוֹצְאוֹ הוּא מְזַרְעַ עֲמָלֵק, וְאֵינּוּ בַר יִשְׂרָאֵל
כֻּלָּל, כִּי מִי שֶׁקוֹרָא לְמִי שְׁמַחְלֵק סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּשֵׁם שֶׁל הָרוֹצֵחַ
שֶׁהֵרֵג בְּמִיתוֹת מְשֻׁנוֹת שֶׁשׁ מְלִיּוֹן נַפְשוֹת יִשְׂרָאֵל וְכוּ', הָאָדָם הַזֶּה
הוּא אִישׁ פְּגוּם מְאֹד מְאֹד וְאֵינּוּ בָּא מִזְרַע יִשְׂרָאֵל, אֲלֵא מְקוֹר מוֹצְאוֹ
הוּא מְזַרַע עֲמָלֵק. כִּי יְדוּעַ, אֲשֶׁר בְּמִשְׁךְ הַדּוֹרוֹת נִתְעַרְבוּ בֵּין אַחֵינוּ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִזְרַע הָאֲמוֹת וְכוּ', וְצוּרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים לִידַע אֵת
הַבְּרָר וְכוּ' וְכוּ', וּבְזֶה שְׁפּוֹעֵר פִּיּוּ בְּעֻזוֹת כּוֹז, הוּא מְגַלֶּה אֵת

פְּנִימִיּוֹת נִפְשׁוֹ הַטְּמֵאָה וְכוּ'. לְדַעְתִּי אֵל תִּפְחַד מִמֶּנּוּ, הוּא יְכוֹל רַק לְהוֹצִיאָךְ מֵהִישִׁיבָה, אָבֵל אֵינּוּ יְכוֹל לְהוֹצִיאָךְ מִכָּל הָעִיר, כְּמוֹ שְׂמֵתֶפֶאֶר, לְדַעְתִּי יֵשׁ דֵּין בְּיִשְׂרָאֵל, וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר לָנוּ: אִם אֵין פֶּתַח בְּיַד יִשְׂרָאֵל, צְרִיכִים לִילֵךְ לְקַבֵּל אֶת הַפֶּתַח מֵהֶם (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֵר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כ'); וְעַל-כֵּן אִם יַעֲזוּ לַגַּע בָּךְ, שְׂתַלַּךְ אֶל הַפְּאִלְצִי (הַמְשַׁטְרָה), וְאַתָּה יְכוֹל גַּם לְהוֹדִיעַ לוֹ זֹאת, לְמַעַן שֶׁהוּא יִפְחַד וְלֹא יִפְחַד אוֹתְךָ.

אוי, רבוננו של עולם! חוס ונחמל על נערי צמך ישראל, שְׂמֵסֶרְתָּ אוֹתָם בְּיַד רוֹצְחִים כְּאֵלוֹ, הַמְּלַבִּישִׁים עֲצָמָם בְּלְבוּשׁ שֶׁל יִרְאֵת שְׂמִים, וּבְמִקּוֹם לְהִיּוֹת מְלֵאֵי שְׂמֵחָה, לְרְאוֹת אִיךְ שְׂבַחְוֵרֵי חֲמֵד הַזּוֹכִים לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, מִתְּחִילִים לְהִתְמַיֵּד בְּתוֹרָה וּבְתַפְלָה, כִּי רַק זֶה הוּא עֲגִינֵן רַבְּנוּ ז"ל — לְהַכְנִיס תְּשׁוּקָה חֲדָשָׁה, לְהִתְמַיֵּד בְּתוֹרָה וְלַעֲסֵק בְּתַפְלָה, בְּמִקּוֹם זֶה עוֹד רוֹדְפִים אוֹתָם עַל לֹא דָבָר, וּמְבִישִׁים אוֹתָם בְּרַבִּים, וְכָל הָאִסּוּרִים שֶׁל הַלְּבַנַּת פְּנִים, לְשׁוֹן-הָרַע, רְכִילוֹת, וְלִיצְנוּת, וּקְלָלוֹת, וְנִבּוּל פֶּה, נַעֲשֶׂה כְּהֵתֵר, וְהַפֵּל בְּהִתְלַבְּשׁוֹת שֶׁל מְצוּהָ. חוּס וְרַחֵם כְּבָר עַל נְעָרֵי צִמְךָ יִשְׂרָאֵל, וְתִגְלַח לָהֶם הָאֵמֶת לְאֵמֶתָהּ, כִּי נִתְקַיֵּם עִכְשָׁו: "וַתְּהִי הָאֵמֶת נִעְדָּרַת וְסָר מֵרַע מִשְׁתּוֹלָל". רְאֵה וְהִבֵּט בְּעֵינֵי בַּחוּרֵי צִמְךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אִיךְ שֶׁהֵם נִכְשָׁלִים בְּכָל מִינֵי פְגָמֵי הַבְּרִית וְכוּ', וְהֵיוּ יְכוֹלִים לְצִאת מִחֻטְאֵיהֶם לֹא אֵלּוֹ הַרוֹצְחֵי נַפְשׁוֹת, בְּעֲלֵי גְאוּהָ, הַמוֹשְׁלִים עֲלֵיהֶם.

חֲמַדַּת לְבָבִי! רְאֵה לְהִיּוֹת חֲזָק מְאֹד מְאֹד בְּנִקְדָּתְךָ הַטּוֹבָה, וְכִמוֹ שְׂכַתְכֶתָּ, שְׂאִין לָךְ זְמַן לְשִׁטְיוֹת כְּאֵלוֹ, אָבֵל הַהֶכְרַח לְכַתֵּב לָךְ זֹאת, כִּי פֶן וְאוֹלֵי לְבִסּוֹף תִּתְפַּחַד מֵהַשְּׂגִי בַּפְּתוּרִים שְׂתַפְּוִרִים עַל אַחוּרָיו... וְתִחַשֵּׁב מִי יוֹדַע מִי הוּא?! שְׂעוּמֵד שְׂמוּנָה-עֲשָׂרָה כְּבוֹל עֵץ, וְאֵינּוּ מִתְּנוּעֵעַ, רַק עוֹמֵד כְּפֶסֶל עִם רֹאשׁ כְּפוּף, כְּדַרְכָּם שֶׁל צְבוּעִים הַעוֹשִׂים מַעֲשֵׂיהֶם מַעֲשֵׂי תוֹעֵבָה בְּצִנְעָה.

מֵרַב צְעָרֵי הַהֶכְרַח לְקַצֵּר.

נָא וְנָא אֵל תִּתְפַּעַל מִמֶּנּוּ, וְרְאֵה דִיקָא לְדַבֵּר עִם הַבַּחוּרִים הַרְבֵּה מִעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ וּמַעֲצוּתָיו שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל.

אָשֶׁר ו' רַכֵּב בְּנַחַל שֶׁה

וּבִנְדָאִי מֵאַחַר שְׁנַחְעוֹרְרָה עֲלֵיכֶם מִחֻלְקַת, זֶה סִימָן שְׂאֵתֶם
בְּאַמַּת הַתְּחֻלָּתֶם לְהַפְנִס בְּעֵבִי הַקּוֹרָה בְּדָבָר רַבְּנוּ ו"ל, כִּי זֶה כָּלֵל
בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים: כְּשֵׁישׁ אִיזוּ מִחֻלְקַת עַל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ,
הַסִּימָן — שְׁעוֹשִׂים בְּדָבָר רַבְּנוּ ו"ל, וְכַשְׁנַחְלֶשֶׁת הַמִּחֻלְקַת, זֶה סִימָן
שְׁנַחְלֶשׁ דְּבַר רַבְּנוּ ו"ל.

וּפְעַם אַחַת כָּתְבוּ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ מְעִיר טַעֲפֵלִיק אֶל מוֹהֲרַנְיָת
ו"ל לְבִשְׂרוֹ, שְׁבָרוּף הַשֵּׁם, נִשְׁקָטָה הַמִּחֻלְקַת וְכוּ', עֲנֵה לָהֶם
מוֹהֲרַנְיָת ו"ל בְּפִשִׁיטוֹת: "מִסְתַּמָּא הַפְּסַקְתֶּם בְּדָבָר רַבְּנוּ ו"ל", וְהֵבֵן
לְמַעֲשֵׂה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

חֲסִדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, שְׂאִינְךָ צָרִיף לְבוֹא אֲלֵיהֶם בְּעִבּוֹר פְּרֻנְסַתְךָ.

ו' רַכֵּב.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר וַיִּגַּשׁ, ו' דִּחְנַפָּה ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַבְּחוּר יַנִּיק וְחַפִּים, הַרוֹצֵה לִינֵק
דְּבִשָּׁא וְחֻלְבָּא מֵהַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגָּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ
יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצַח נְצָחִים.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

מָה אָמַר לְךָ! זֶה עֵקֶר הַנְּסִיּוֹן שְׁלָךְ עֲכָשׁוּ, שְׂתִשְׁמַע הַתְּנַגְדוֹת
גְּדוּלָה עַל רַבְּנוּ ו"ל וְעַל תְּלַמִּידָיו הָאֲמִתִּיִּים, וְאִם תִּזְכָּה — תִּשְׂאָר,
וְאִם לֹא, חֵס וְשְׁלוֹם — אֲזִי תִתְרַחֵק. מָה לַעֲשׂוֹת?! זֶה מַחְקִי
הַבְּחִירָה, שְׂמָסְרוּ לְהַסְמָ"ךְ-מ"ם כַּחוֹת כְּאֵלוּ, שְׂיֻכַּל לְהִלְבִּישׁ עֲצָמוֹ
בְּלִבוֹשׁ מִשְׁגִּית אוֹ מִפְּרָסֶם שֶׁל שְׁקָר, וַיַּעַז לְחַלֵּק עַל סִפְרִים קְדוּשִׁים
כְּאֵלוּ.

מוֹהֲרַנְיָת ו"ל אָמַר, שְׂמִבְטַח לוֹ, שְׁכַל אֵלוּ שְׂעִיעַמְדוֹ חִזַּק בְּשַׁעַת

המחלקת הגדולה שהיתה עליו — בין מבחוחן ובין מבפנים, ולא יפגעו, לא יהיו רואים פני גיהנום, מרב הבזיונות שסבלו אז כידוע.

חמדת לבבי! ראה להתבודד הרבה עמו יתברך, ותספר לפניו יתברך את כל מה שעובר עליך בפרטי פרטיות, ותשפך נפשך אליו יתברך, וגם תחזק עצמך עם נקדת החבר, לדבר עם החברים המקרבים, ובניחוד תחזקו איש את רעהו.

והשם יתברך, שאמר לעולמו די, יאמר לצרותינו די, ותפסק המחלקת כבר מאלו הרשעים ארוגים מבית ומבחוץ.

הדורש שלומך...

ו' רכג.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויגש, ז' דחגכה ה'תשמ"ה.

שלום רב וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל הבחור היניק וחסים, הרוצה להאיר נפשו באור האורות, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

שמעתי מכל הצרות שעוברות עליכם ממתנגדים רשעים, אשר דבר זה ידוע ומפרסם, שכל מי שפוער פיו על הצדיקים, סימן שפגם בקריתו, כמו שאמר דוד המלך, עליו השלום (תהלים נה, כ): "שלח ידו בשלמיו חלל בקריתו", וזה ברור; כל מי שמעז פניו נגד רבנו ז"ל ותלמידיו הקדושים שבכל דור ודור, בנדאי הוא פגום מאד מאד, ואפלו אלו שמסתובבים בינינו, אם רק פוערים פיהם הטמא נגד הספרים הקדושים, בידוע שהם פגומים מאד מאד בפגמי הברית, כאשר כבר נתגלה קלונם ומעשיהם ברבים של כל אלו שפוערו פיהם על הספרים הקדושים שהדפסתי, אחד לאחד תפסו אותו בנאוף, ואת מי שלא תפסו, את אבותיו תפסו, בעזונותינו הרבים, כי הדור הזה מאד פרוץ בעריות, ועל-כן כשאחד פוער פיו נגד הספרים הקדושים — פגום הוא יהיה איך שיהיה וכו'.

אָשֶׁר ו' רכד בַּנְחַל שז

חֲמַדַּת לְכַבִּי! הַעֲקֹר רְאֵה לְשִׁתְּךָ, כִּי מוֹהֲרֵנִי וְ"ל אָמַר: כָּל
אֵלוֹ שֶׁדִּבְרוּ וְעָנּוּ לְמַתְנַגְדִּים, לֹא הִחֲזִיקוּ מֵעַמֵּד (דִּי אֶלֶע וְוַאֵס הָאֲבָן
גִּירְעֵדֵט הָאֲבִין זִיךְ גִּישֵׁט דְּעֶרְהָאֵלְטִין). עַל־כֵּן שִׁתְּךָ שִׁתְּךָ עַד יַעֲבֹר
וְעַם, וְתוֹנְפָה לְצִאת מִשָּׁם.

בֵּין כֶּף רְאֵה לְהִרְבּוֹת בְּתַפְלָה עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְהוּא בְּוֹדָאֵי לֹא יַעֲזֹב
אוֹתְךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ו' רכד.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֵר וַיִּגַּשׁ, זֹאת חֲנֻכַּה ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה, לְאַהוּבֵי יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד,
שׁוֹתָה מִיָּמֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר
וַיִּזְרַח לְנִצָּח נִצְחִים.

אֵת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ הוּא רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת מִמַּעַל,
וּמַתַּחַת אֵין עוֹד, הַכֹּל אֱלֻקוֹת גָּמוֹר הוּא, וְאֵין בְּשִׁכְלֵךְ אֲנוּשֵׁי כַח
וְחֲכָמָה לְהַשִּׁיגוֹ, אֶלָּא עַל־יְדֵי הַתְּלַבְּשׁוֹתוֹ בְּעוֹלָמוֹת, עַד הָעוֹלָם
הַגָּשְׁמִי הַזֶּה, שֶׁהוּא מְלֵא קִלְפוֹת וְהִסְתָּרוֹת וְכוּ'. וְזֶה עֲקָר הַבְּחִירָה
בְּזֶה הָעוֹלָם, שֶׁיִּזְכָּה לְסַלֵּק אֵת דַּעְתּוֹ וְחֲכָמְתּוֹ וְשִׁכְלוֹ לְגַמְרֵי, וְאֵז
דִּיקָא יִזְכָּה לְרֵאוֹת וּלְהַרְגִישׁ עֲרֻבוֹת נְעִימוֹת זֵיו אִוְרוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי
תַכְּף־וּמֵיד יִשִּׁיג אֲשֶׁר הַכֹּל דְּמִיּוֹן וְאַחִיּוֹת עֵינַיִם, וְגַם הַקִּלְפוֹת, שֶׁהֵם
עֲבִיּוֹת הַפְּלִים, זֶה גַם־כֵּן אִוְרוֹת, כִּי הַכֹּל אֱלֻקוֹת.

אֲבָל תַּכְּף־וּמֵיד כְּשֶׁרַק יִתְחִיל לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּחֲכָמְתּוֹ וְשִׁכְלוֹ, יִפֹּל
בְּטַעֲיּוֹת גְּדוֹלוֹת, וְתִהְיֶה לוֹ חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת גְּדוֹלָה, וְקִשְׁיּוֹת וּסְפָקוֹת
עָלָיו יִתְבָּרֵךְ (עֵינֵי לְקוּיֵי־מוֹהֲרֵינֵי, חֶלֶק ב', סִימָן יב), וְלִבּוֹ יִתְעַקֵּם
בְּעַקְמִימוֹת וְכוּ'.

וּכְמוֹ שֶׁהוּא עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, כְּמוֹ-כֵן הוּא עִם יִרְאָיו וְצַדִּיקָיו
 הַדְּבוּקִים בּוֹ (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֵלֶק ב', סִימָן נב); כִּי בְּאֵמַת מַה נִּקְרָא
 צַדִּיק? רַק מִי שֶׁנִּכְלָל בּוֹ יִתְבַּרֵךְ לְגַמְרֵי, וְהוּא מְשַׁפֵּיעַ תְּמִיד רַק אוֹרוֹ
 יִתְבַּרֵךְ, הֵינּוּ הַמַּחֲ שָׁלוֹ חוֹשֵׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, הַעֲיִנִים רוֹאוֹת רַק
 אֱלֻקוֹת שְׁבִתוֹף הַבְּרִיאָה, הָאֲזֻנִים רַק שׁוֹמְעִים אֶת הַקּוֹלוֹת וְהַפְּרוֹזִין
 וְהַרְמִזִין שֶׁבְּכָל דָּבָר, וְהֵפֶה מְדַבֵּר רַק מֵאֱלֻקוֹת, וְהַחֲטָם נוֹשֵׁף אוֹר
 אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, הַרְגָּלִים הוֹלְכוֹת אֶל אֱלֻקוֹת וְכוּ', וְזֶה נִקְרָא יְסוֹד
 צַדִּיק, כִּי הוּא נִכְלָל בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וּמְשַׁפֵּיעַ אֱלֻקוֹת לְכָל הַבְּרִיאָה, כִּי
 דִּרְכּוֹ עוֹבְרוֹת כָּל הַהִשְׁפָּעוֹת, כִּי נַעֲשֶׂה כְּדַגְמַת צְנוּר. וְעַל-כֵּן כְּמוֹ
 שָׂאִין שׁוֹם הַשְּׂגָה וְתַפְיֶסָה בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, כִּי הוּא כָּלוּ רוֹחְגֵי כְּבִיכּוֹל,
 וְגִשָּׁם אֵין בּוֹ תַפְיֶסָה בְּעֵנֵן רוֹחְגֵי, וְעַל-כֵּן תִּרְאֶה שְׁבַנֵי-אָדָם אֵין לָהֶם
 יִרְאָה, כִּי שׁוֹכְחִים מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, כִּי אִם הִיָּה אָדָם יוֹדֵעַ בִּידְיָעָה
 בְּרוּרָה, שֶׁהוּא יִתְבַּרֵךְ נִמְצָא וְאֵין זוּלָתוֹ נִמְצָא, אֲזִי הִיָּה שׁוֹפֵעַ עַל
 הָאָדָם יִרְאָה וְאֵהֱבָה, וּמֵאַחַר שֶׁנִּחְשָׁף מִמֶּנּוּ, עַל-כֵּן אֵין לוֹ יִרְאָה.
 וְכְמוֹ-כֵן לְגַבֵּי יִרְאָיו וְצַדִּיקָיו, שֶׁהֵם נִכְלָלִים בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, עַל-כֵּן גַּם
 בָּהֶם אֵין שׁוֹם תַפְיֶסָה וְהַשְּׂגָה כָּלֵל, מֵאַחַר שֶׁהֵם אֵינֶם נִמְצָאִים כְּאֵן
 כָּלֵל, רַק אֶת גִּשְׁמִיּוֹת גּוֹפֶם רוֹאִים לְהִסְתַּוְּבָב, כְּמוֹ שְׂרוּאִים עַל הָאֶרֶץ
 דּוֹמֶם, צוֹמַח, חֵי, מְדַבֵּר, אָבֵל אֶת הַפְּנִימִיּוֹת וְהַרוֹחְגִיּוֹת לֹא רוֹאִים
 כָּלֵל. וְעַל-כֵּן אֵין לְאָדָם לְגַבִּיהֶם שׁוֹם דֶּרֶךְ אֶרֶץ, כִּי גַעֲלֶם וְנִסְתָּר
 מֵהֶם אוֹרֶם הַגָּדוֹל (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֵלֶק א', סִימָן יד); וְעַל-כֵּן עָלִינוּ
 לְבַקֵּשׁ תְּמִיד מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, שְׁנוֹזְכָה לְאִמּוֹנָה בּוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּתַמִּיּוֹת
 וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְלֹא יַעֲלֶה עַל לִבֵּנוּ שׁוֹם צַד הַרְהוּר וְקִשְׂיָה עָלָיו
 יִתְבַּרֵךְ, וְכֵן שְׁלֹא נִפֵּל בְּעַמְקָא דְתַהוֹמָא רַבָּה, בְּפַח יְקוּשׁ שֶׁל קִשְׂיּוֹת
 וּסְפָקוֹת אַחַר יִרְאָיו וְצַדִּיקִים, כִּי זֶה תְלוּי בְּזוּה. וּכְעֵין שְׂאֵמְרוֹ חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוֹשִׁים (סְנֵהֲדִין קי): כָּל הַמְהַרְהֵר אַחַר רַבּוֹ, כְּאִלוֹ מְהַרְהֵר אַחַר
 הַשְּׂכִינָה. וְכֵן אָמְרוּ (כְּתוּבוֹת קיא:): כָּל הַמְהַנְהֵה תִלְמִיד חֲכָם מִנְּכֻסָיו,
 מַעֲלֶה עָלָיו הַכְּתוּב כְּאִלוֹ מַדְבִּק בַּשְּׂכִינָה, עֵינֵי שָׁם. כִּי הַתִּלְמִיד חֲכָם
 וְרַבּוֹ, הֵם נִכְלָלִים לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְעַל-כֵּן כָּל הַמְהַרְהֵר אַחֲרָיו,
 כְּאִלוֹ מְהַרְהֵר אַחַר הַשְּׂכִינָה, וְכֵן פֶּשְׁעוֹזוֹר כְּאִלוֹ עוֹזֵר לְהַשְּׂכִינָה.

אֲשֶׁר ו' רכה בְּנַחַל שט

השם יתברך יזכנו לְכָל הַתְּקוּנִים שֶׁהִתְחִילוּ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה,
וְזוֹכִים לְסִימָם הַיּוֹם הַזֶּה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

מוֹהַרְנ"ת ז"ל אָמַר: לְזָכוֹת לְבָנִים טוֹבִים, עַל זֶה צָרִיכִים הַרְבֵּה
דְּמַעוֹת לְשִׁפּוֹךְ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

ו' רכה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַב־עֵי לְסֹדֵר וַיֵּגֶשׁ, זֹאת חֲנֻכַּה ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבִרְכָה וְכָל טוֹב-סְלָה לְהַבְחֹר הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה
מִימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח
לְנִצַּח גְּצָחִים.

אֵת מַכְתָּבְךָ לְנִכוּן קִבְּלָתִי.

וּמְאֹד מְאֹד שִׂמְחָתִי, שֶׁתְּהִלָּה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אִתָּה עוֹסֵק בְּהַפְצָה
בְּמֶרֶץ כְּזֶה.

מָה אָמַר לְךָ, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! אֵין דְּבוּרִים בְּפִי לְהוֹכִיחַ
וּלְהַסְבִּיר אֵת גְּדֹל מַעֲלַת עֲנִין הַפְּצַת סִפְרֵי רַבְנוּ ז"ל, אֲשֶׁר כָּל הַגְּאֻלָּה
תְּלוּיָהּ אֵין וְרַק בְּנֵה. וּבִפְרָטִיּוֹת כְּהַיּוֹם, רוֹאִים שֶׁעַקֵּר הָאָדָם הוּא
דַּעְתּוֹ, וְעַקֵּר הַדַּעַת הוּא מְקַבֵּל מִמֶּה שִׁקוּרָא, וּבְעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, רַב
הָעוֹלָם מְקַבְּלִים אֵת הַשְּׁקִפַת חַיִּיהֶם רַק מִהַעֲתוֹנִים הַמְּלֵאִים גְּאוּף
וּכְפִירוֹת וְאִפִּיקוֹרְסוֹת, וּבִפְרָטִיּוֹת אֵלוֹ אֲשֶׁר אֵינָם זוֹכִים לְלַמֵּד תּוֹרָה,
כָּל הַשְּׁקִפּוֹתֵיהֶם הֵן רַק מִהַעֲתוֹנִים הַרְעִים וְסִפְרֵי פְּסוּלִים שֶׁל מִינִים
וְאִפִּיקוֹרְסִים, עָלֵיהֶם רַחֲמָנוּת גְּדוֹלָה עַד מְאֹד.

וְעַל-כֵּן צָרִיכִים לְהַפְיץ עֲכָשׁוּ אֵת אוֹר רַבְנוּ ז"ל בְּכֻלִּים מְכֻלִּים
שׁוֹנִים, בְּאִפְן הַכִּי פְּשוּט, כְּדֵי שֶׁהַמוֹן-הָעַם גַּם-כֵּן יְבִינוּ אֵת לְמוֹדוֹ
שֶׁל רַבְנוּ ז"ל. וְצָרִיכִים לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, שִׁיּוּפֵץ

בְּכָל חֶלְקֵי הָאָרֶץ, וְלֹא לְהִתְפַּעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, יִהְיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה, הֵן מִבְּחוּץ וְהֵן מִבְּפְנִים. וּמִי שְׂעִינִים לוֹ וְרוֹאֶה אִיךָ שְׁמִלְכוּת הָעֶרְב־רֵב עֹזֶרֶת לְהַמְסִיּוֹן, יִמַּח שָׁמָּם, וְאִיךָ שֶׁהֵם לוֹכְדִים בְּכָל יוֹם וְיוֹם נַפְשׁוֹת תְּמִימוֹת, הוּא כָּבֹד לֹא יִחְלַק עַל הַפְּצַת סְפָרִים בְּרִישׁ גְּלִי (וְאִם עֲדִין חוֹלֵק, זֶה בְּעֶצְמוֹ מֵרָאָה מִי הוּא, וְאֲשֶׁר יֵשׁ לוֹ שְׂרֵשׁ אַחַד עִם הַמְסִיּוֹן, יִמַּח שָׁמָּם, כִּי כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, שְׂיֵשׁ לוֹ רַק אִיזָה הַרְגֵשׁ לְנַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְכוּאֵב לוֹ בְּאַמַּת כְּאַבָן, אִיךָ שְׂשׁוֹרְפִים נַשְׁמוֹתֵיהֶן בְּאָרֶץ יִשְׂרָאֵל, הוּא יַעֲזֹר גַּם-כֵּן לְהַפְּיֵץ לָהֶם סְפָרֵי אֱמוּנָה וְגִלּוֹי אֱלֻקוֹת, אוֹר וְדַעַת רַבְּנוּ ז"ל, וְעַל-כֵּן לֹא יִחְלַק עַל זֶה, אֶלֶּא מִי שְׂיֵשׁ בּוֹ אִיזָה מוּם בְּנַפְשׁוֹ).

מָה אָמַר לָךְ, אַחֵי הַיְקָר! מוֹכָא בְּתַקוּנִים (תַּקוּן כ"א, דף מ"ג):
הַגְּאֻלָּה הֵרֵאשׁוּנָה הַיְתָה עַל-יְדֵי מַטֵּה מֹשֶׁה, שְׂבַקַּע אֶת הַיָּם, וְהַגְּאֻלָּה הַאֲחֻרוֹנָה תִּהְיֶה גַם-כֵּן בְּמַטֵּה מֹשֶׁה, דָּא קוּלְמוּס, הֵינּוּ עַל-יְדֵי כְּתִיבַת סְפָרִים, וְלִגְלוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ.

וְעַל-כֵּן עָלִינוּ לְמַסֵּר אֶת נַפְשֵׁנוּ, וְלְהַפְּיֵץ סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל וְתַלְמִידָיו הַקְּדוּשִׁים בֵּין הַמוֹן-עַם בְּאָרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְאֲשֶׁרִי מִי שְׂעוֹזֵר לְזֶה וְנוֹתֵן יָד וְכַתֵּף, וְיִהְיֶה לוֹ חֶלֶק בְּגֻאֲלָתְנוּ הַנִּצְחִית.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ו' רכו.

בְּעֹזֶרֶת הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם רִבְעִיעִי לְסֹדֵר וַיִּגַּשׁ, זֹאת חֲנֻכַּה הַיְתַשְׁמִי"ה.

שְׁלוֹם רב.

אֶת שְׁנֵי מַכְתְּבֵיךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

אֵין לָךְ מָה לְדַאֵג כְּלָל, וְזֶה טַבַּע הַבְּרִיא, שְׂאִשָּׁה בַּעַת הַהֲרִיּוֹן דּוֹאֲגַת תְּמִיד — מָה יְהִיָּה?! וְאִיךָ יְהִיָּה?! וְגַם עוֹלוֹת מַחְשְׁבוֹת בְּלָתִי נְעִימוֹת וְכוּ', כִּי סוּף כָּל סוּף הִיא מְעַבְּרַת עִם וְלָד, וְעוֹבְרַת יְסוּרִים קָשִׁים וּמְרִים וְכוּ', אַף-עַל-פִּי-כֵן עַקֵּר מַעֲלַת וּגְדֻלַּת הָאִשָּׁה,

והתחכמה הגדולה ביותר — לעבר על הקשיים האלו, ולהרגיל עצמה לחשב רק מחשבות טובות, שיהיה טוב מאד, ויולד וילד יפה עד מאד מאד, ואיך שתגדלנו לתורה ולקיום המצוות. ובעת ההריון צריכים לחשב רק טוב, ושיהיה רק טוב, והמחשבות תעזרנה הרבה מאד מאד, כמאמר רבנו ז"ל (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קנג): המחשבה יש לה תקף גדול, ואם יחזק ויגביר מחשבתו על איזה דבר שבעולם, יוכל לפעל שיהיה כף, פי המחשבה יש לה כח גדול. ועל-כן כל אשה הרה ראוי לה שתחשב כל ימי הריונה רק מחשבות קדושות, איך תגדל את הנולד, "אם יהיה בן — אגדלנו שילמד הרבה תורה, ויהיה צדיק", "ואם תהיה בת — אגדלנה שתהיה צדקת גדולה". וראוי לחשב מכל הצדיקים: אברהם, יצחק ויעקב, והצדקניות: שרה, רבקה, רחל ולאה.

ומה טוב ומה נעים אם תהיה רגילה לומר הרבה שמות הצדיקים, ומה טוב ומה נעים, אם תזכה לגמר במשך כל ימי ההריון לומר את כל ספר "שמות הצדיקים" שחבר מוהר"ן ז"ל, והיא סגלה נפלאה לאשה הרוצה לילד בנקל, וגם שיצא צדיק או צדקת, כי אמירת שמות הצדיקים מאד מאד מסגל לזה.

גם ראוי לאשה לבקש הרבה בשעת הדלקת הנרות, ולעמד לפני הנרות ולבקש אז ממנו יתברך על לדה קלה, פי בשעת הדלקת הנרות, אז הוא עת רצון גדול לאשה, ואשרי האשה השופכת אז דמעות חמות בעבור בעלה והילדים, פי התפלה אז מקבלת.

וכן טוב לאשה לתן בכל יום איזה מטבע קטנה לצדקה, ותאמר אז: "רבוננו של עולם, עזרני שזכות הצדקה הזו תשמר אותי ואת הנולד בבטני, ושיהיה בריא ושלם, ואזכה לילד בנקל בזכות כל הצדיקים האמתיים שהיו לך בזה העולם, אמן".

המאחל ברכה והצלחה...

שיב אָשֶׁר ו' רכז בַּנְחַל
ו' רכז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, זֹאת חֲנֻכַּת הַחַטָּמָה.

שְׁלוֹם רַב לְהַאֲבִירָךְ הַיְקָר וְהַנְּעֻלָּה, שׁוֹתָה מִיְמֵי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחַת נְצָחִים.

אֵת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, אֵךְ מֵרַב טְרָדוֹתֵי מַדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ —
לְכֵן נִחְעַפְּכָה פְּתִיבַת מַכְתָּבִי אֵלֶיךָ.

אָחִי, אָחִי הַיְקָר! מָה אִמַּר לָךְ, הַחַיִּים מְלֵאִים עִם נְסִיוֹנוֹת,
וְקָשָׁה לְעֵבֵר אֶת הָעוֹלָם בְּלִי עֲצוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל,
וּבַפְּרָטִיּוֹת עַל-יְדֵי עֲצָה הַעֲקָרִית שְׁלוֹ — לְהִיּוֹת רְגִיל לְדַבֵּר הַרְבֵּה
עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּלְסַפֵּר לְפָנָיו אֶת כָּל מַה שֶּׁמַּעִיק לוֹ בַּפְּרָטִי פְּרָטִיּוֹת.

וּבַפְּרָטִיּוֹת אַתָּה, שְׁעוֹבְרוֹת עָלֶיךָ כָּל-כָּף הַרְבֵּה צְרוֹת וַיִּסּוּרִים
וּבְעִיּוֹת מְבִיגֵי הַבֵּית וְהַיְלָדִים, עָלֶיךָ לְהִתְאַזֵּר בְּסִבְלָנוֹת גְּדוּלָּה עַד
מָאֵד מָאֵד, וּלְהִתְבַּדֵּד הַרְבֵּה עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלִשְׁמֹר עֲצֻמָּךְ לֹא לְהִיּוֹת
בְּכַעַס וּבַקְּפִידָה כָּלֵל.

חֲמַדַּת לְבָבִי! מִבְּאֵר בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ אִישׁ הָאֱלֹקִים הַחַטָּמָה סוֹפֵר
זצ"ל, כִּי יֵשׁ שְׁלֹשׁ מִדּוֹת: א. "מִדַּת כָּל אָדָם" (הַלּוֹקָחִים מִן
הַהֶפְקֵר). ב. "מִדַּת יִרְאָ שָׁמַיִם" (אֵינָם לּוֹקָחִים דְּבַר שְׁאִינוֹ שְׁלָהֶם,
רַק מְשַׁלְּמִים מַה שֶּׁלְּקָחוּ מִן הַהֶפְקֵר). ג. "מִדַּת חֲסִידוֹת" (שֶׁהֵם
מוֹתָרִים גַּם מְשַׁלְּהֶם, אִם יֵשׁ בְּזָה אֵיזָה פִּקְפוּק). נִמְצָא, שֶׁמִּדַּת
חֲסִידוֹת עוֹלָה עַל הַכֹּל.

וְעַל-כֵּן, חֲמַדַּת לְבָבִי! זֶה דְּרַבֵּנוּ — לְהִיּוֹת מוֹתֵר וּמַעֲבִיר עַל
כָּל פְּרָט וּפְרָט בְּחַיִּים: הֵן בְּבֵית עִם אִשְׁתּוֹ וְעִם יְלָדָיו, וְהֵן בַּחוּץ עִם
אֲנָשִׁים, כְּשֶׁרוֹאִים אֲנָשִׁים קָשִׁים עַד מָאֵד, צְרִיכִים לְעֹזֵר לָהֶם וּלְוֵתֵר,
וְלֹא לְהִתְעַפֵּק עִמָּהֶם, וְכָל זֶה מִדַּת חֲסִידוֹת לְפִי דְּבָרָיו הַקְּדוֹשִׁים.
וְעַל-כֵּן רְאֵה גַם-כֵּן לְהַרְגִּיל עֲצֻמָּךְ בְּדַרְךָ זֶה.

וְאִמַּר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן פד), שֶׁעַל-יְדֵי
שְׁהוֹלְכִים בְּדַרְךָ אַהֲבָה, עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִים לְטוֹב הַגָּנוּז שֶׁבְּכָל יוֹם

אֲשֶׁר ו' רכח בַּנְחַל שִׁיג

וְיוֹם; כִּי בְּאֵמֶת אֵין שׁוֹם מְצִיאֹת בְּלַעַדְיוֹ יִתְבַּרֵךְ כָּלֵל, וּמֵה שְׁקֻשָּׁה
לְהַשִּׁיג וּלְהִבִּין רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, מִפְּאֵת צְמֻצוּם וְקִטְנוּת
הַמַּחֲזִין, אֲבָל כְּשִׁמְרָגִילִים עֲצָמָם לִילֵךְ בְּדַרְךְ שֶׁל וַתְּנִנוּת וְאַהֲבָה,
עַל-יְדֵי-זֶה גִתְרַחֵב לוֹ הַמַּחֲזִין, וְזוֹכִים לְשַׁבֵּר אֶת הַקְּלָפָה הַסּוֹכְבֶת אֶת
הַיּוֹם, וְיִצְלִיחַ לְהַשִּׁיג אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב.

אֲשֶׁרִי מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּדַרְךְ חֲסִידוֹת, הֵינּוּ שֶׁהוֹלֵךְ לְפָנִים מִשׁוֹרֵת
הַדִּין וּמִנֹּתָר מִשְׁלוֹ, וְאֵז טוֹב לוֹ בְּזֶה וּבְבֹא לְנִצַּח נְצָחִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ו' רכח.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וַיְגֹשׁ, זֹאת חֲנֻכַּה ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְהֶאֱבֹרֵךְ הַיְקָר לִי מְאֹד מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי
לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מִיָּמֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן
עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצַּח נְצָחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ קִבַּלְתִּי כְּבָר בְּפֶה פְּעָמִים, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי נִהְנֶה
לְשִׁמְעַע בְּכָל פֶּעַם הַטוֹב מִמֶּךָ, וְאַתָּה מְשַׁמְחֵנִי עַד מְאֹד בְּזֶה שְׂאֵתָה
כּוֹתֵב אֵלַי. אֲבָל עָלֶיךָ לְדוֹן אוֹתִי לְכַף זְכוּת עַל אֲשֶׁר נִתְעַכְבָּה
הַתְּשׁוּבָה, כִּי אֲנִי עֲמוּס הַתְּלָאָה.

אוֹדוֹת שְׁלֻקְחָתָ עֲצָמָךְ אֶל עֲבוֹדַת הַשְּׁחִיטָה, עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי זוֹ
אַחֲרִיּוֹת גְּדוּלָה מְאֹד, כִּי עֶזֶן הַמַּאֲכִיל טְרַפּוֹת חֲמוּר מְאֹד מְאֹד,
וְעַל-כֵּן אֵינִי מִבִּין מֵה שְׂאֵתָה כּוֹתֵב שְׂאֵתָה רַק בֵּן אָדָם, וְאִם תַּעֲשֶׂה
טְעוֹת, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִסְלַח לְךָ.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי תַמָּה עָלֶיךָ, מִי נִתֵּן לְךָ כְּתַב שְׁחִיטָה שְׂאֵתָה יְכוּל
לְדַבֵּר כֵּךְ? ! כְּשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה נְעֻלִים וְלֹא עֲלָה בְּיָדוֹ יְפֶה, יְכוּלִים לוֹמַר,
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִסְלַח לוֹ, כְּשֶׁאָדָם עוֹבֵד בְּזָבָל, וְנִשְׁפָּךְ קִצַּת זָבָל
בְּרַחֹב וְלֹא לְתוֹךְ מְכוּנִית הָאֲשֵׁפָה, אֵז שִׁיף לוֹמַר, שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-

שיד אֲשֶׁר ו' רכח בנחל

הוא ימחל לו, אָבֵל לְהֶאֱכִיל נְבִלוֹת וּטְרָפוֹת, בְּזֶה אֵין שׁוּם מְחִילָה עוֹלָמִית, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וְעַנְשׁוּ קֶשֶׁה עַד מָאֵד.

וְעַל-כֵּן אִם לֹא קִבְּלֶתָ שׁוּם כְּתָב שְׁחִיטָה, תִּכְףּ-וּמִיד תִּזְרַק אֶת הַסִּפִּין, וְתִכְרַח לָךְ מִשְׁחִיטָה, וְאִפְלוּ אִם קִבְּלֶתָ אֵיזָה כְּתָב, עָלֶיךָ לְחֹזֵר בְּכָל יוֹם וַיּוֹם עַל הַלְכוֹת שְׁחִיטָה, "וְאֵל בִּינְתָךְ אֵל תִּשְׁעֹן" (מְשָׁלִי ג, ה).

וּבְכָלֵל, צְרִיכִים לְבַרֵּר מִי הוּא זֶה שֶׁנִּתֵּן לָךְ כְּתָב שְׁחִיטָה, שְׂאֲתָה יְכוּל לְדַבֵּר כֶּה, יְדוּעַ כֶּהֵיוֹם שְׂרָבִם כְּכֹלֵם הַשׁוֹחֲטִים תַּחַת הַשְּׂגָחַת הַרְבָּנוֹת, הֵם קָלִים וְרִיקִים וְעַמִּי אֲרָצִים גְּמוּרִים, וּבִנְקָל לְהַכְשִׁיל אֶת אַחֵינוּ בְּגִי יִשְׂרָאֵל בְּאֲכִילַת נְבִלוֹת וּטְרָפוֹת, וְעַל-כֵּן לֹא מִסְפִּיק כְּתָב שְׁחִיטָה, אֲלֵא צְרִיכִים לִהְיוֹת יָרֵא שְׁמַיִם אֲמַתִּי.

וְהִנֵּה הַשִּׁי"ן, יִמַּח שְׁמוֹ, הַכְּנִיס ד' כַּתוֹת טְמֵאוֹת בְּעַם יִשְׂרָאֵל, וְכֹךְ לְכַד אֶת רַב יִשְׂרָאֵל בְּמַחְצָתוֹ, וְהֵם: מְלַמְדִים, שׁוֹחֲטִים, חֲזוּגִים, סוֹפְרִים, אֲשֶׁר ד' אֲמָנוֹת אֵלוֹ מָאֵד מָאֵד קְדוּשׁוֹת, וּבִנְקָל לָהֶם לְקַלְקֵל וְלֹא יִרְגִישׁוּ עֲלֵיהֶם.

וְעַל-כֵּן עַל אֵלוֹ הַד' צְרִיכִים בְּדִיקָה בְּיוֹתֵר, וְצְרִיכִים לְשָׁמֵר מָאֵד מָאֵד, וּבְפִרְטוּיֹת בְּעֵתֵים הַלְלוֹ, אֲשֶׁר הָאֶפִיקוֹרְסוֹת גְּדוֹלָה מָאֵד מָאֵד בְּעוֹלָם, וּבְפִרְט בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר טְמֵאֵת הָעַרְב־רַב, שְׁהִיא עֲבוּדָה זָרָה גְמוּרָה, הַתְּפִשְׁטָה וּבִלְעָה אֶת כָּל חֻלְקָה טוֹבָה, צְרִיכִים לְשָׁמֵר מָאֵד בְּד' דְּבָרִים אֵלוֹ הַבָּאִים מִתּוֹצֵרֵת הָאֶרֶץ.

וְעַל-כֵּן מָאֵד מָאֵד נִפְלָא בְּעֵינַי, אִיךָ לְקַחַת עֲצָמָךְ אֵל עֵינַי הַשְׁחִיטָה, שְׁהוּא מָאֵד מָאֵד חָמוּר, אִם אַתָּה יְכוּל לְכַתֵּב דְּבָרִים כְּאֵלוֹ.

מִסְפָּרִים בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ, שְׁהִיוּ שׁוֹחֲטִים שְׁקָמוּ קִדְּם אֹר הַיּוֹם, וּבָכוּ בְּכִיּוֹת עֲצוּמוֹת שְׁלֵא יִכְשְׁלוּ, וְהִיוּ שׁוֹחֲטִים מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ שְׁקָדִם שְׁפָרְעוּ בֵּית הַשְׁחִיטָה, נִשְׁתַּנְּתָה צוּרְתָם מְרַב פַּחַד, כִּי הֵלֵא יְכוּלָה לִהְיוֹת בְּתוֹךְ הַבְּהֵמָה אוֹ הָעוֹף אֵיזוֹ נִפְשׁ, וְאִם לֹא

אֲשֶׁר

ו' רכט

בַּנְחַל

שטו

יִכּוֹן הַיֵּטֵב, נִמְצָא שֶׁהוּא רוֹצֵחַ מִמֶּשׁ (עֵינֵי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לז).

וְעַל-כֵּן רָאָה תַּכְּף־וּמִיד לְכַתֵּב לִי מִמֵּי לְמִדַּת שְׁחִיטָה, וּמִמֵּי קַבְלַת הַתֵּר, וְאִם אֵין לָךְ, בְּרַח לָךְ מִזֶּה כְּמוֹ שְׁבוּרָחִים מֵאֵשׁ, כִּי גְדוֹל הַמַּחֲטִיאוֹ יוֹתֵר מִן הַהוֹרְגוֹ.

רָאָה לְהַתְּבוּדָד בְּכָל יוֹם וַיּוֹם עִמּוֹ יִתְּבַרְךָ, חֵק וְלֹא יַעֲבֹר, וְאֵל תִּנְיַח אֶת הָעֲצָבוֹת אֲצִלְךָ כְּרָגַע, וְשִׁמְחָה הִיא עוֹלָם הַחַרוּת, לְזִכּוֹת לֵישֵׁב עֲצָמוֹ אֵיזָה אֵיפָה הוּא בְּעוֹלָם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

נָא לְהַמְשִׁיךְ לְכַתֵּב לִי, אֵף שְׁאֵינִי עוֹנֶה לָךְ עַל כָּל מַכְתָּב, כִּי אִם תִּמְשִׁיךְ לְכַתֵּב לִי, אֲזוֹ סוּף כָּל סוּף אֶכְתֵּב לָךְ.

ר' אַבְרָהָם בֵּר' נַחְמָן ו"ל הִזָּה תְּמִיד מִזְהִיר אֶת תַּלְמִידָיו לְדַבֵּר בְּנִחַת וּבְדַרְךְ אֶרֶץ גְּדוֹל, וְלֹא לְצַעֵק עַל חֲבֵרוֹ, וְלֹא לְהִיּוֹת עִז פָּנִים לְחֲבֵרוֹ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן בְּבֵיתוֹ — זוֹ אֲשֶׁתּוֹ. וּפְעַם אַחַת הִזָּה בְּבֵית אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוּמֵנוּ, שֶׁהִזָּה נִמְנָה מִתַּלְמִידָיו, וְשָׁמַע אֵיךְ שֶׁהִלָּה צוֹעֵק עַל אֲשֶׁתּוֹ, אַחֲר־כֵּן לָקַח אוֹתוֹ לְצַד וְהוֹכִיחוֹ: "עַל אֲשֶׁתּוֹ צוֹעֵקִים?!"

ו' רכט.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְּבַרְךָ, יוֹם רַבִּיעִי לְסִדֵּר וַיִּגַּשׁ, זֹאת תְּנַבֵּה ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה, לְהִתְקַר וְהַנְּעִלָה, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצַח נְצָחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי.

כְּפִי הַנִּרְאָה מִהַשְּׁמוֹת שְׁלָכְכֶם אֲתָם זוּג מִתְּאִים, וְאֵין מֵהַחֲשֵׁשׁ מֵהַשְּׁרוּפָאִים מִפְּחִידִים, כִּי הַכֹּל הֶבֶל תְּבָלִים, וּמִפְּתַח שֶׁל יְלָדִים

הוא רק ביד הקדוש-ברוך-הוא (תענית ב.). ועל-כן ראו להזהר להדליק ד' נרות לכבוד שבת-קדש: ב' של שמן זית וב' של חלב, והאשה תבקש בעת הדלקת הנרות הרבה על ילדים, כי אז הוא עת רצון גדול בשבילה.

וקדם הדלקת הנרות תתן איזה סכום קטן לצדקה, לעלוי נשמת רבי מאיר בעל הנס, ותאמר ג' פעמים: "אלקא דמאיר ענגי, שיהיו לי בנים חיים וקיימים, ועוסקים בתורה ובמצוות", ותשתדל ללכת תמיד בכסוי הראש, שלא יראו השערות בחוץ, חס ושלום.

ואתה מצדך ראה שלא יהיה מתח בבית, ואל תדקדק כל-כך אחריה, ואל תריב עמה, תהיה ותרן גדול בבית, וראה לשמחה בכל מיני אפנים, העקר שיהיה הבית מקום שמחה, ובמקום שמחה — השכינה שרויה, וכשהשכינה שרויה, אזי הברכה מצויה. על-כן ראה שפביתכם יהיה תמיד רוח של שמחה. ותראה להפיץ תורה בין התלמידים.

ומה טוב ומה נעים אם תרגיל עצמך לומר בכל יום ויום בדרך אמירה הרבה פרקים משניות כסדרן דיקא, וכשתסיים תתחיל עוד פעם, ואז תזכו לישועה מן השמים בבני חיי וקיימא.

המאחל...

ו' רל.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויגש, זאת הנקה ה'תשמ"ה.

שלום רב וברכה להיקר והנעלה ... גרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי.

אודות המפעל שלך, כדי להצליח בו הרבה, זה תלוי בשמירת שבת, אם תקבל על עצמך לשמור שבת-קדש, אז תצליח מאד מאד, כי שפע גדול קשור בנפשך.

אֲשֶׁר ו' רלא בנחל שיז

עליך לשמור מאוד מאוד אף פעם לא לבוא אל שום כּעס וקפדנות
המפסיד את העשירות. הרגל עצמך במדת הסבלנות וכזה תצליח.

נא ונא לטובתך הגשמית והרוחנית, ראה לשמור על שבת-קדש,
אשר היא המתנה הכי חשובה שקבלו עם ישראל ממנו יתברך.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתזכה לצית, ואז תצליח בכל
אשר תפנה.

המאחל לך ברכה והצלחה...

ו' רלא.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויגש, זאת חנכה ה'תשמ"ה.

שלום רב להאברהם היקר לי מאוד, שותה מימי הנחל נובע מקור
חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לגיחה נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי.

ומאד מאוד אני מצטער בצערך הקשה בכל מה שעבר עליך
מימי קטנותך, בענין פגם הברית — הוצאת זרע לבטלה וכו'.

והנה העבר אין. ראה לומר בכל יום ויום את העשרה פרקי
תהלים שגלה רבנו ז"ל, שהם תקון גדול לפגם הברית, ותאמר
אחריהם התפלה של מוהרנ"ת ז"ל. אם אפשר ללכת בכל יום ויום
למקוה — מה טוב, ואם לא, על-פל-פנים בערב שבת-קדש, פי
מקוה הוא ענין נורא ונשגב מאוד מאוד, והרגיל במקוה, יש לו תקוה
לתקן הכל.

חסדי השם יתברך, שזכית למצא את בת זוגך. ראה לשמור
טהרת המשפחה, וראה לשמח אותה. וכן ראה להיות תמיד
בשמחה, פי עקר תקונך הוא להיות רק בשמחה עצומה, ותרגיל
עצמך לשמע כלי זמר ולרקוד בכל יום ויום, וכזה תזכה לתקן את
כל אשר שחת.

שיח אֲשֶׁר ו' רלב בַּנְחַל

עֲכָשׁוּ נְדַפֵּס קוֹנְטְרָס "שׁוֹמֵר הַבְּרִית" וְ"טְהוֹרַת הַבְּרִית". רְאֵה לְחִזּוֹר בְּהֵם בְּקִבְיֵעוֹת, וְלִקְיִים אֶת כָּל הַנְּאֻמֵּי שֵׁם, וְאִזּוּ 'וְשָׁב וְרָפָא לְךָ', וְאִינְךָ צְרִיף לְדָאג כָּלֵל.

רְאֵה לְהִיּוֹת חֵבֵר אֶל יְרֵאֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְהוּא הָאֲבִרָף הַצְּדִיק ... גֵּרוֹ יֵאִיר, וְתִהְיֶה עֲמוֹ בְּיַחַד, וְכָל אֲשֶׁר יֹאמֵר לְךָ תְּצִיַת אוֹתוֹ.

עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה הִיא הַבּוֹשָׁה, וְעַל-כֵּן אֵל תִּשְׁבֵּר מִשׁוֹם דְּבָר שְׁבָעוּלָם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ו' רלב.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעֵי לְסֵדֵר וַיֵּשֶׁב, זֹאת חֲנֻכַּה הַתְּשׁוּבָה.

שְׁלוֹם רַב לְהֵיכָר, שׁוֹתֵה מִיָּמֵי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי. וְשִׂמְחָתִי מְאֹד מְאֹד לְרֵאוֹת תְּשׁוּקָתְךָ לְחִזּוֹר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

חֲזוּק וְאַמֶּץ, פִּי לְמַעֲלוֹת גְּדוּלוֹת אֶתָּה עֲתִיד לְהִגִּיעַ — אִם תִּחְזִיק מְעַמָּד.

רְאֵה לְהִזְהַר לְהַתְּפַלֵּל הַשָּׁלֵשׁ תְּפִלוֹת: שְׁחֲרִית, מְנַחָה, מְעֵרִיב — מִתּוֹךְ הַסְּדוּר דִּיקָא וְלֹא בְּעַל פֶּה.

רְאֵה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם וְיוֹם חֲמֵשׁ וְרִשְׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם, בְּאִפֵּן שְׂעַד שְׁבַת-קֹדֶשׁ תִּזְכֶּה לְסִיִּים אֶת פְּרֻשַׁת הַשָּׁבוּעַ. רְאֵה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם יוֹם תְּהִלִּים, בְּאִפֵּן שְׁתִּזְכֶּה לְסִיִּים בְּכָל שָׁבוּעַ אֶת כָּל סֵפֶר הַתְּהִלִּים.

רְאֵה לְהַתְּבוֹדֵד עֲמוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְתִפְרָשׁ אֶת כָּל שִׂיחָתְךָ אֵלָיו

אֲשֶׁר

וְרַלְג

בְּנִחָל

שֵׁיט

יְתַבְרֶךְ, וְיַתְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יְתַבְרֶךְ, וְיַתְבַּקֵּשׁ מִמֶּנּוּ כָּל מַה שְּׁאַתָּה צָרִיךְ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת.

אם תקיים את כל זה, אז תצליח בדרךך.

המאחל לך כל טוב...

ר' אברהם בר' נחמן ז"ל קבל מאביו שקבל ממוהרנ"ת ז"ל: כשאחד מבייש אותך ואתה שותק, בו ברגע ירגיש איך שחלק גדול מהחומר שלו נפל (א שטיק חמריות איז אראפגיפאלין), ויהיה כלי להשגת אלקות.

וְרַלְג

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויגש, זאת תנפה ה'תשמ"ה.

שלום וברכה.

את מכתבך לנכון קבלתי.

ומאד מאד כואב לי כל המרירות והיסורים שאת סובלת, אבל כפי שאני רואה יהיה טוב לכם ברוחניות ובגשמיות.

וראי לצית את בעלך לעבר לגור בעיר הקדש צפת, כי כך בעלך יהיה טרוד תמיד בעסק קרוב רחוקים, ויעזר שם לאנשי שלומנו הקדושים לבנות את "היכל-הקדש". ועל-כן הוא ילמד יותר, וכן יקום מקדם, וכל תכונת נפשו תשתנה לגמרי בעזרתו יתברך.

ועל-כן לדעתי, ראי להסכים עמו בזה, ואז יהיה טוב לשניכם, כי שם כשימצא בסביבות ... גרו יאיר, יהיה לו טוב ברוחניות ובגשמיות, ויהיה עסוק כל היום, וגם מבחינת פרנסה יקל לכם שם, כי הקדוש-ברוך-הוא לא יעזב אתכם.

הַעֲקֹר רָאִי לְבַקֵּשׁ תְּמִיד אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שִׁיְהִי שְׁלוֹם-
בֵּית אֲצֻלְכֶם, וְתִסְבְּלִי אֶת הַבּוֹשׁוֹת וְהַצָּרוֹת שְׂגוּרִם לָךְ, כִּי אֵינוֹ
אֲחֵרָאִי לְכָל מָה שֶׁהוּא אוֹמֵר, כִּי בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבוֹ הוּא אוֹהֵב אוֹתָךְ
מְאֹד מְאֹד, עַל-כֵּן רָאִי לְמַחֵל לוֹ בְּלֵב שְׁלָם. וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
יִשִּׁים אֶת הַשְּׁלוֹם הַגָּמְתִי בִּינֵיכֶם, וְתִזְכְּרוּ לַעֲשׂוֹת רַק מְצוּוֹת תְּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל...

וְרֵלֵד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וַיֵּגֶשׁ, זֹאת חֲנֻכַּה ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבֵרָה הַיָּקָר
לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחֵל, נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ
... גֵּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח נִצְחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

וּמְאֹד מְאֹד אָנִי רוֹצֶה שֶׁתַּעֲבֹר לְגוּר בְּעִיר הַקְּדוֹשׁ צְפַת, לְמַעַן
טוֹבְתָךְ הַנִּצְחִית, וְשֵׁם תְּבוֹא אֶל תְּקוּנָךְ, כִּי תַעֲזֹר לְהֵאֲבִירָךְ הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

מְאֹד מְאֹד אָנִי מְצֻטְעָר מִלְשׁוֹנְךָ וְהַבְּטוּיִים שֶׁאַתָּה מִתְבַּטֵּא
בְּמִכְתָּבְךָ, כְּשֶׁאַתָּה נוֹפֵל לְכַעַס אֶתָּה מְצִיעַר אֶת אֲשֶׁתְּךָ וְשִׂמַּח לְאִידָה,
יֵשׁ לָךְ נַחַת-רוּחַ לְרֵאוֹת אֵיךְ הִיא בּוֹכָה, הַשֵּׁם יִשְׁמֹר וַיִּצִּיל.

מִדּוּעַ לֹא תִזְכֹּר מֵאֲמָרִם ו'ל (בְּכֹא מְצִיעָא נט.), שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא מְאֹד מְאֹד מְקַפֵּיד עַל צַעַר הָאִשָּׁה, וּבְפָרְטִיּוֹת עַל הַדְּמָעוֹת
שֶׁלָּהּ?! אֵינִי מִבִּין אֵיךְ אָדָם מְסַגֵּל לְכַתֵּב דְּבָרִים כְּאֵלוֹ, לֹא רַק
שֶׁאֵינְךָ מִתְחִיל עֲדִין לִידַע מִרְבֵּנוּ ו'ל כָּלֵל, אֲלֵא אֶתָּה עוֹד צָרִיךְ
רַחֲמִים רַבִּים, שֶׁתִּהְיֶה רְאוּי לְהַכְּנִס בֵּין כָּלֵל יִשְׂרָאֵל. וְאִם יֵשׁ אֵילוּ
סְפָקוֹת וְכוּ', יֵשׁ עָלֶיךָ וְלֹא עַל אֲשֶׁתְּךָ וְכוּ', כִּי אֵיךְ יִהְיֶה אָדָם מְסַגֵּל
לְכַתֵּב שׁוֹרוֹת כְּאֵלוֹ, שֶׁהוּא אוֹהֵב לְרֵאוֹת אֶת אֲשֶׁתּוֹ מְצֻטְעָרַת וּבּוֹכָה,
כַּנִּרְאָה שֶׁהַשְּׂגָעוֹן וְהַהֲבֵל שֶׁיִּנְקָת וְקִבְּלָתָּ ב... עֲדִין לֹא יִרְקָתָ לַחוּץ.

אָשֶׁר

ו' רלה

בַּנְחַל

שכא

תִּאֲמִין לִי, שְׁלֹא הִייתִי מְנִיחַ אוֹתְךָ בְּמַחְצָתִי אֶפְלוּ לְרַגַע אֶחָד,
וַיִּתְּכֵן שְׂיֵהוּדִי יִהְיֶה מְסַגֵּל לְכַתֵּב דְּבָרִים כְּאֵלוֹ וְכוּ', וּבִלְבָד שְׁאֵר
דְּבָרֵי נְבֻלָּה וְכוּ'.

לְדַעֲתִי, רָאֵה לְפָנַי תְּכַף-וּמִיד אֶת אֲשֶׁתְּךָ, אֲשֶׁר הִיא צְדָקָת
גְּדוּלָּה, שְׁעֵדִין נְשֹׂאֶת עִמָּךְ, וּבִכַעַת שְׂאֵתָה זֹרֵק לָהּ אֶת הַגֵּט בְּפָנֶיהָ,
הִיִּתָּה צְרִיכָה לְתַפְסֵ אֶת זֶה וּלְבָרַח מִמָּךְ.

עַל-כֵּן, אֶהוּבִי, אָחִי הַיְקָר! כִּלְךָ מְכַל הַשְּׂגֵעוֹנוֹת שְׁלֶךְ, שְׂנוֹבְעִים
רַק מִפְּגָמֵי הַבְּרִית שְׁלֶךְ, שְׁקַלְקַלְתָּ בְּמַחֲךָ, וְעַל-יַדֵּי-זֶה אֵתָה סוֹבֵל
כָּל-כָּף, וְכֵן אֵתָה גוֹרֵם סָבָל לְאֲשֶׁתְּךָ הַצְּדִיקָת.

הַשֵּׁם יִתְּבַרְךָ יְרַחֵם עָלֶיךָ וַיִּרְחִיב לְךָ.

רָאֵה לוֹמַר בְּכָל יוֹם חֵק וְלֹא יַעֲבֹר אֶת הַעֲשָׂרָה מְזֻמּוֹרֵי תְהִלִּים,
שְׂגָלָה רַבָּנוּ ז"ל בְּשִׁבְלֵי תַקוּן הַבְּרִית, וְחָאמַר הַתְּפִלָּה מְלַקוּטֵי-
תְּפִלוֹת שְׂאֲחֵרֵיהָ, שְׂתַקֵּן מוֹהַרְנֵי ת"ז ל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

לְדַעֲתִי, מִי שְׂאִינוּ מְעִיֵן בְּסִפְרָ זֶה, אֵין לוֹ מָה לְהַתְּלוֹנֵן עַל
הַיְרִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת שְׁלוֹ, כִּי אִם הִנֵּה מְעִיֵן בְּסִפְרָ זֶה,
אֲזִי חַיִּים חַדָּשִׁים הִנֵּה מְרַגֵּשׁ.

ו' רלה.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְּבַרְךָ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסִדְרַ נִיגַשׁ, ג' טַבַּת ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב יִגְיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִימֵי
הַנְּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח
לְנִצָּח נְצָחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי.

חֲמַדַּת לְבָבִי! עֲלִיךָ לְדַעַת כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְלֵא כֹל הָאָרֶץ
 כְּבוֹדוֹ, וְהַכֹּל לְכָל אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְנִחַלְבֵּשׁ עֲצָמוֹ בְּלְבוּשׁ גִּשְׁם,
 אֲשֶׁר לִפְנֵי מְרֵאָה עֵינֵינוּ: דּוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר. אֵךְ הָאָדָם מְרַב
 חֲטָאֵיו הוּא עוֹר, וְאֵינוֹ זוֹכֵה לְרְאוֹת אֶת זֶה, אֲכַל עַל-יְדֵי אֲמַת מְאִיר
 לוֹ, כִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הוּא עֲצָם הָאֲמַת, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁמְרַגֵּיל עֲצָמוֹ
 לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ עִם נִקְדַּת הָאֲמַת שֶׁבְּלִבּוֹ, זוֹכֵה סוּף כֹּל סוּף לְמַצֵּא
 אֶת הַפֶּתַח וְהַדְּלֵת וְהַשְּׁעָר לְהַכְנִס אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתַכְף-וּמִיד כְּשֶׁזוֹכֵה
 לְהַכְנִס — מִתְחִיל לְהֵאִיר לוֹ.

וְעַל-כֵּן רְאֵה לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת
 גְּמוּרָה, וְתַהֲיֶה חֲזַק בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, וְכָל דְּבוּר וְדְבוּר שְׂאֵתָה מְדַבֵּר
 עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ — נִשְׁמָע וְנִתְקַבֵּל.

וְאִם תַּהֲיֶה עֲקֹשׁ בְּדַבֵּר זֶה, תִּזְכֶּה שִׁפְתָּחוּ לָךְ פְּתָחִים חַדְשִׁים
 בְּעַמְקַת הַחֲשֵׁף שְׁלָךְ, וְתֵאִיר עֲלֶיךָ נֵעַם עֲרֻבוֹת זֵיו אֹרֹו יִתְבָּרַךְ.

אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! שְׂרֵשׁ נִשְׁמָתְךָ הוּא בְּשֵׂרֵשׁ הַרְמַב"ם ז"ל,
 עַל-כֵּן רְאֵה לְהֵיּוֹת רְגִיל לְלַמֵּד הַרְבֵּה רְמַב"ם כְּסִדְרָן, כְּאֲשֶׁר כָּבַר
 הַזְּהַרְתִּיךָ, וְכֵן אִם תִּזְכֶּה לְהֵיּוֹת בְּמַצְבַּת קְבוּרָתוֹ בְּעִיר הַקֹּדֶשׁ טְבֻרְיָה,
 תְּדַלִּיק שָׁם נֵר, וְתִבְקֶשׁ כָּל מֵה שֶׁתִּרְצֶה.

הַעֲקָר הַתַּמִּד הַרְבֵּה בְּלַמּוּד רְמַב"ם, וְרַבְּנּוֹ ז"ל אָמַר: אֵין סִפְר
 הַיָּד הָאֵט עַד זַיִיעַר גּוּט גְּעַמְאֲכַט (עִם סִפְר הַיָּד הַחֲזָקָה עֲשֵׂה טוֹב
 מְאֹד).

גַּם אָמַר רַבְּנּוֹ ז"ל: מְשִׁיחַ וְוַעֲט פִּסְקֻנְעֵן אֵין הַלְכוֹת בְּגִינָן
 בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ אַזּוֹי וְוִי דְעַר רְמַב"ם (מְשִׁיחַ יִפְסֵק בְּהַלְכוֹת הַשִּׁיכוֹת
 לְכַנְּנָן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ כְּמוֹ הַרְמַב"ם).

נָא וְנָא רְאֵה לְהֵיּוֹת תַּמִּיד שְׂמַח וְטוֹב לֵב, וְאֵל תִּמְשִׁיךְ אֶת
 עֲצָמְךָ אֶל הַצְּעַר הַמְּכַלָּה אֶת בְּרִיאוֹת הָאָדָם.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ, שְׂזַכֵּינוּ לְהַתְּוַדַּע מְרַבֵּי אֲמַת כְּזֶה,

אֲשֶׁר ו' רלו בַּנְחַל שֶׁכַּג

הַקְדָּשָׁה גְדוּלָה וְעֲצוּמָה כְּזוֹ, מֵהַתְּגַלּוּת אֱלֹקוֹת בְּגִלּוּי רַב כְּזֶה,
לְשָׂרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֻלְקֵנוּ!

רְאֵה לְחֹבֵר פְּזוּמוֹנִים וְנִגּוּנִים עַל-פִּי הַהַקְדָּמוֹת הַנוֹרְאוֹת שֶׁקִּבַּלְתָּ
אֲצִלָּנוּ, "מִמְלָא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין, וְאִין שׁוּם מְצִיאוֹת
בְּלַעְדֵּי תַבְרֵךְ כָּלֵל, וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שָׁם אֵלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם",
אֲשֶׁר זֶה הוּא שִׁיר הָאֱמוּנָה, שִׁיר שֶׁל לְעֵתִיד לְבוֹא, אֲשֶׁרֵי הֵשֵׁר אֶת
וְהַ עוֹד בְּנֵה הָעוֹלָם!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ...

מוֹהֲרֵנִי וְז' לְאָמֵר, שֶׁחֶקֶר הֵיטֵב בְּרַעְתּוֹ, אֵיךְ וְעַל-יְדֵי מַה יִּזְכֶּה
לְהַפִּיץ אֶת אוֹרוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז'ל בְּעוֹלָם, וְאַחֵר יֵשׁוּב הַדְּעַת וְהַתְּבוּדוֹת
הַרְבֵּה — נִסְכָּם אֲצִלוּ, שֶׁהוּא רַק עַל-יְדֵי הַדְּפֶסֶת סִפְרֵי הַקְדוּשִׁים,
אֲשֶׁרֵי מִי שְׁנוֹתָן יָד וְכַתֵּף לְעוֹר לְזֶה!

ו' רלו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר וַיְגַשׁ, ג' טֵבַת ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעִלָה לָנוּ
מְאֹד, שׁוֹתֵה מִיָּמֵי הַנְּחַל גַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ...
גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצַח נְצָחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

וּמְאֹד מְאֹד שֶׁמַּחְתִּי לְקִרְאָת הַבְּשׂוּרָה טוֹבָה שֶׁבִשְׂרָתֵנִי, שְׂאֲתָם
מִתְּכוּנָנִים לְבָנוֹת בְּגִנָּן, וְלִכְן הַזְּדַרְזוֹתִי וְטִלְפָנְתִּי אֵלֶיךָ, שֶׁיִּקְרָא בִּיקָא
מִתִּיבְתָא "הַיְכַל-הַקְדָּשׁ" בְּרֶסֶסֶלֶב, כִּי כֶּף תִּהְיֶה אִתָּה בְּעַל-הַפִּיִת, וְלֹא
יִזְכְּלוּ אַחֲרֶיךָ לְדַחוֹת אוֹתְךָ, וְדִי לְחַפְיָמָא.

חֲמֻדַת לְבָבִי! אִם הֵייתָ יוֹדֵעַ אֵיזוֹ גַּחַת-רוּחַ אִתָּה עוֹשֶׂה לְנִשְׁמַת
אֲבִיךָ בְּגִן-עֵדֶן, הֵייתָ רָץ וְרוֹקֵד וּמְפַזֵּז וּמְקַרְקַר מְרַב שְׂמֵחָה, כִּי

כְּשֶׁאַדָּם זוכה לְהָאִיר אֶת אורוֹ יִתְבָּרַךְ בְּזֶה הָעוֹלָם, אֲזִי אֲבוֹתָיו וְאֲבוֹת אֲבוֹתָיו מֵהֶרְבֵּה דוֹרוֹת מְקַבְּלִים דוֹרוֹן בְּעֵבֹר זֶה.

וְעַקֵּר הַדוֹרוֹן — שְׁמוּלִיכִין אוֹתָם בְּהִיכְלוֹת כְּאֵלוֹ, אֲשֶׁר לֹא נִתְּן רְשׁוֹת לְשׁוּם צַדִּיק, כִּי אֲצִלוֹ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד חֲשׁוֹב כְּשֶׁעוֹשִׂים לוֹ יִתְבָּרַךְ דִּירָה בַּתְּחִתּוֹנִים, וּמְאִירִים אֶת אורוֹ יִתְבָּרַךְ פֹּה בְּזֶה הָעוֹלָם, וּמְגַלִּים אֶת אֲמַתּוֹת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל.

מָה אָמַר לָךְ! אִם הָיִית זוכה לְרֵאוֹת, אִיךְ אֲבִיךָ מִתְחַנֵּן אֵלַיִן מִן הַשָּׁמַיִם, וּמְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ: "בְּנִי, בְּנִי, תַעֲשֶׂה לִי טוֹבָה נְצַחִית, וְלָךְ תִּחְזִיר אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּתִשׁוּבָה, אֵין אַתָּה יָכוֹל לְתַאֵר לְעֲצֻמְךָ אֶת גְּדֹל הַנְּחִת־רוּחַ וְהַשְּׁעֲשׂוּעִים שְׂאֵתָה גוֹרֵם לִי, בְּשָׁמַיִם מְעֻלִים אוֹתִי מֵהִכָּל אֵל הִיכָל, וּבְכָל פַּעַם כְּשֶׁאַתָּה מְקַרֵּב עוֹד גִּפְשׁ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, מְגַבִּיהִים וּמְרִימִים אוֹתִי יוֹתֵר, וּמְעֻלִים אוֹתִי לְהִיכָל חֲדָשׁ. נָא וְנָא, בְּנִי, תַעֲשֶׂה לְמַעַן תִּקּוֹן גִּפְשִׁי, כִּי מְאֹד מְאֹד אֲנִי צָרִיךְ אוֹתָךְ, נָא וְנָא אֵל תִּשְׁכַּחֲנִי, רַק תַּעֲשֶׂה וְתִשְׁתַּדֵּל לְמַעַן טוֹבִתִּי".

חֲמִדַּת לְבָבִי! אִם הָיוּ נְשָׁמוֹת הַחַיִּים בְּזֶה הָעוֹלָם יוֹדְעִים אִיזוֹ טוֹבָה הֵם גּוֹרְמִים לְנְשָׁמוֹת אֲבוֹתֵיהֶם בְּגוֹן־עֵדוֹן, עַל־יְדֵי שְׁמִחְזוּרִים אַחֲרֵים בְּתִשׁוּבָה, וְאִיזָה תַעֲנוּג וְשִׁעֲשׂוּעַ גּוֹרְמִים לָהֶם אֲזוֹ, הָיוּ עוֹסְקִים בְּזֶה בְּקַבִּיעוֹת עֲצוּמָה.

עַל־כֵּן חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד לְעַסֵּק בְּדָבָר זֶה בְּיָתֵר שְׂאֵת וּבְיָתֵר עֲזוֹ, וְתִשְׁרָה אֶת שְׁכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּקְרַב אֶת הַגְּאֻלָּה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ו' רלז.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, ג' טַבַּת ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְהַיְקָר וְהַנְּעֻלָּה, אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ דְּקַרְשָׁה בּוֹ, שׁוֹתֵה

מִיָּמֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר
יִזְרַח לְנִצַּח נְצָחִים.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

וּמֵאֵד מְאֵד אָנִי שֹׂמֵחַ בְּפַעֲלֵיכֶם שֶׁאַתָּה פּוֹעֵל בְּהַפְצַת מַעֲיָנוֹת
הַחֲכָמָה חוּצָה, אֲשֶׁר בְּזֶה תְלוּיָהּ כָּל הַגְּאֻלָּה — לְקַרֵּב אֶת כָּל עַם
יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְלְהֵאִיר בָּהֶם אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר
מְאֵד מְאֵד רָצָה רַבְּנוֹ ז"ל שְׁנַעֲסֵק בְּזֶה, וְהוֹכִיחַ אוֹתָנוּ הַרְבֵּה
בְּבִזְיוֹנוֹת: מֵדוּעַ אֵינְכֶם נֹסְעִים נְסִיעוֹת בְּשָׂבִיל לְקַרֵּב רְחוּקִים?!

וּבַפְּרָטִיּוֹת כִּהְיוֹם הַזֶּה, אֲשֶׁר טָמְאוּ וְלִכְלְכוּ אֶת נִשְׁמוֹת אַחֲיָנוּ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, עִם כָּל מִיָּנֵי דַעוֹת פּוֹזְבוֹת וּכְפִירוֹת
וְאַפִּיקוֹרְסוֹת, וְרַבִּים חֲלָלִים הִפִּיל הַרְעִיּוֹן הָאָרוּר שֶׁל "כַּחֲזִי וְעַצְם יָדִי
עָשָׂה לִי אֶת הַחִיל הַזֶּה" (דְּבָרִים ח, יז). וְעַל-כֵּן עָלֵינוּ לְהִזְרִים אֶת זֵרֵם
הָאֻמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וְלְהֵאִיר עֵינֵי אַחֲיָנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאֻמוּנָה פְּשׁוּטָה,
וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׁנוֹתָן יָד וְכַתֵּף לְזֶה!

מָה אָמַר לָךְ, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיֵּקָר! אַתָּה נִשְׁאַרְתָּ לְבַד בְּלִי אָבָא,
הָאָבָא שֶׁלָּךְ בְּשָׂמִים, מְבַקֵּשׁ וּמִתְחַנֵּן אֵלָיךְ: "בְּנֵי, עָשֵׂה לְמַעַן תִּקְוֶן
נְפִשִׁי, וְלָךְ אֶל כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְתַעֲוֹרֵר אֶת לְבָבְךָ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ,
וּבְזֶה שְׁתַּעֲוֹרֵר נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּתִשׁוּבָה, אָנִי עוֹלָה מְעַלָּה אַחֵר מְעַלָּה
בְּגַן-עֵדֶן הָעֲלִיּוֹן, וְאָנִי זוֹכֵה לְבוֹא אֶל תִּקְוִנִי הָעֲלִיּוֹן... בְּנֵי, חוּס
וְחַמַּל עַל נְפִשִׁי הָאֲמֻלָּה, הַרְבֵּה הַרְבֵּה סְבַלְתִּי בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאָנִי
צָרִיךְ אוֹתָךְ עַכְשָׁו מְאֵד מְאֵד, שְׁתַּעֲשֵׂה לְמַעַן תִּקְוֶן נְפִשִׁי, עַל-כֵּן,
בְּנֵי! רְאֵה לְנִסְעַ נְסִיעוֹת בְּכָל עִיר וְעִיר מְעִרֵי אֶרֶץ הַקִּדְשׁ, וְתַפְיֵץ אֶת
סִפְרֵי רַבְּנוֹ ז"ל בֵּין אַחֲיָנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְתִדְבֵר עִמָּהֶם דְּבוּרֵי אֻמוּנָה,
וְתַחֲזַקֵם וְתַאֲמַצֵם וְתִשְׁמַחֵם. וּבְזֶה, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיֵּקָר! אַתָּה גּוֹרֵם לִי
נִיחָא, וְגּוֹרֵם לִי תִקְוֶן רַב מְאֵד."

"רְאֵה, בְּנֵי! אָנִי שׁוֹכֵב לְבַד בְּבֵית הַקְּבָרוֹת, וּמְאֵד מְאֵד מֵר לִי,
וּכְשֶׁאַתָּה מְדַבֵּר עִם אַחֲיָנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דְּבוּרֵי אֻמוּנָה וְהַשְּׁגָחָה פְּרָטִית,
וּמַגְלָה וּמְפָרְסֵם לָהֶם אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְנוֹתֵן לָהֶם סֵפֶר, אַתָּה

מאיר לי מאד מאד, כי על-ידי כל ספר שאתה מפיץ בין אחינו בני ישראל, נעשה לו אור חדש. על-פני נא ונא, אהובי, בני היקר! עשו למען תקון נפשי, ותשתדל להפיץ בעצמך את ספרי רבנו ז"ל, ומה גם שתזכה את אחרים, שגם הם יזכו להפיץ, ואז טוב לי מאד. אי אתה יכול לשער ולתאר את גדל התענוג הרוחני, שאתה גורם ל בקברי, כשאתה מפיץ אורו הגנוז של רבנו ז"ל".

אחי היקר! תאמין לי שאחרי דבורים כאלו, כבר לא צריכים לחזקך ולאמץך, כי הדבורים של אביך מדברים בעד עצמם.

הדורש שלומך...

ו' רלח.

בעזרת השם יתברך, יום ששי לסדר ויגש, ד' טבת ה'תשמ"ה.

שלום רב.

את מכתבך לנכון קבלתי.

עקר ישועתך תלויה רק במדת השמחה — להיות שמחה עד מאד, ואף שזה הדבר הכי קשה אצלך, מפאת כל המשברים שפבר עברת וכי, אבל אם את רוצה לזכות לישועה ברוחניות ובגשמיות, עליך לעבד על עצמך העקר על נקדת השמחה. ורבנו ז"ל אומר, שהשמחה היא רפואה גדולה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כד). תרגילי עצמך לדבר עם הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלך, ותמציא תפלות ושיחות ובקשות מדעתך, ותספרי לפניך יתברך את כל לבך וכל מה שעובר עליך. ואף שבתחלה תחשבי ששום ברירה לא שומעת אותך, ושום ברירה לא נותנת לך תשומת-לב, על-ידי רבוי תפלה ובקשה אליו יתברך, ישתנה אצלך המצב לגמרי.

המאחל לך הצלחה בחייוך...

רבנו ז"ל אומר לאנשי שלומנו, שצריכים להרגיל עצמו להיות

כָּל־כֶּךָ דְבוּק בְּהֶשֶׁם יִתְבָּרֵךְ, עַד שְׁיִהְיֶה לוֹ בְּטַחֲוֹן חֲזַק כְּזֶה, שְׁלֹא יִהְיֶה אֲכַפְתָּ לּוֹ שׁוּם דְּבָר, רַק כְּשִׁיצְטָרֵךְ לְאָכֹל, יִכְנָס לְאִיזָה בֵּית, וַיִּבְקֶשׁ אִיזוֹ חֲתִיכַת לֶחֶם לְאָכֹל, וַיּוֹתֵר מִזֶּה לֹא יִדָּאג כָּלָל. וְסִפְרוּ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׁבַעַת שְׁהִיוּ בַּחוּרִים יוֹשְׁבִים כָּל הַיּוֹם בְּאוֹמֵן בְּקִלּוּיָו וְעַל הַצִּיּוֹן הַקְּדוֹשׁ, קִיְמוּ זֹאת בְּשִׁלְמוֹת, כִּי הִתְמִידוֹ מְאֹד מְאֹד בְּתוֹרָה וּבְתַפְלָה, וְשׁוּם דְּבָר לֹא בִלְבָל אוֹתָם כָּלָל. וְכִשְׁהִיוּ רַעֲבִים, הָיוּ גִכְנָסִים לְאִיזָה בֵּית לְבַקֵּשׁ חֲתִיכַת לֶחֶם.

ו' רלט.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עַרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדְרֵי וַיִּגַּשׁ, ד' טַבַּת ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לִיְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִיְמֵי הַנַּחֵל, נַחֵל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גִּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצַּח נְצָחִים.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי. בֵּן קִבְּלָתִי הַחֲדוּשִׁים שְׁלָךְ, וַיִּרְאֶה לְהַמְשִׁיךְ לְחֲדָשׁ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה, כִּי רַבְּנוּ ו"ל אָמַר, שֶׁהוּא תַקּוּן הַכְּרִית (עֵינִי לְקוּשִׁי־מוֹהַר"ו, חֶלֶק ב', סִימָן קה), כִּי כְּנֶגֶד שְׁחָשַׁב עַד עַכְשָׁיו בְּרַע, יִחְשַׁב עַכְשָׁו מַחְשְׁבוֹת קְדוּשׁוֹת.

אָחִי, אָחִי הַיְקָר! כְּדֵי לְזַכּוֹת לְמַחְשְׁבוֹת קְדוּשׁוֹת, טוֹב מְאֹד לְהַרְגִּיל עֲצֻמוֹ לְשִׁתַּק הַרְבֵּה וְלֹא לְדַבֵּר (עֵינִי לְקוּשִׁי־מוֹהַר"ו, חֶלֶק א', סִימָן רלד), וְכֵן צְרִיכִים לְשִׁמּוֹר עַל הַדְּבָר מְאֹד מְאֹד, לֹא לְדַבֵּר דְּבוּרִים שְׁאִין בָּהֶם שְׂבָחוּ יִתְבָּרֵךְ, כִּי עַל־יְדִי־זֶה הַדְּמִים עוֹלִים אֶל הַמַּח וּמַתִּיזִים בּוֹ, וּמִזֶּה נּוֹפֵל, רַחֲמָנָא לְצַלָּן (עֵינִי לְקוּשִׁי־מוֹהַר"ו, חֶלֶק א', סִימָן ט).
 (ט).

אָחִי, אָחִי הַיְקָר! מֶה אָפֶה צְרִיךְ אֵת אַחֵר, רְאֵה לְדַבֵּק עֲצֻמְךָ רַק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּתְדַבֵּר רַק עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וַיִּרְאֵה לְעֶזֶר בְּבֵית שְׁיִהְיֶה נְקִי, וּבְמִקּוֹם נְקִי יֵשׁ הַשְּׂרָאָת הַשְּׂכִינָה, כִּי אֶפְלוּ בְּמִקּוֹם יְרוּד וְכוּ', הַעֲקָר שְׁיִהְיֶה נְקִי, שֵׁם יֵשׁ הַשְּׂרָאָת הַשְּׂכִינָה. וְכֵן רְאֵה לְדַקְדַּק בְּמַלְבוּשֶׁיךָ שְׁיִהְיֶה נְקִי, וְאִזּוֹ יְאִיר בְּךָ אוֹרוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּגִלּוּי נִפְלָא.

ראה לומר בכל יום ויום ח"י פרקים משניות חק ולא יעבר, וכן יום תהלים, באפן שתסים בכל שבוע ספור התהלים, ובכל חדש ששה סדרי משנה.

העקר לא להתבלבל משום דבר ומשום ברירה שפעולם, יהיה איד שיהיה.

אשרינו שאנו זוכים לידע מרבי אמת פנה, אשר מאיר בנו אורו ותברך בגלוי נפלא ונורא מאד, אשרינו ואשרי חלקנו!

ובאמת זהו חסד חנם ממנו ותברך, אשר עניינים ופחותים פמונו דיקא, נזכה להתודע מרבי אמת פנה, אשר רבים ושלמים מאתנו לא זכו להנות מאורו הגנוז וכו', ועוד חולקים ומסתירים אותו וכו'. ובזה ראוי לנו לתן תמיד תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא על ערכות נעם זיו תשוקת האמונה הקדושה, שהכניס בנו רבנו ז"ל.

הדורש שלומך...

באתי לבקש אותך מאד מאד, היות שאתה חיב איזה חוב להבחור ... גרו יאיר, והוא מאד מאד דחוק, וכמעט שכל ההדפסה עומדת בשביל זה, לזאת ראה להזדרז לשלם לו את חובו, אשר הוא חוב רבנו ז"ל, פי אין לו עסק אחר רק ההדפסה.

ו' רמ.

בעזרת השם ותברך, יום ראשון לסדר ויחי, ו' טבת ה'תשמ"ה.

שלום רב להבחור היקר לי מאד, יניק וחכים, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי. כן גם קבלתי את הספר "שמירת הברית" שזכית להדפיס.

מה אמר לך! אי אפשר לספר לך את גדל שמחתי, שתהלה להשם יתברך, אני רואה, שבחסדו יתברך לא עזבני ובצר הרחיב לי, שנתעוררים בכל פעם אחרים מאנשי שלומנו, ומדפיסים את אחד מספרינו היקרים, ומפיצים את זה בין כלל נשמות ישראל. אשריך ואשרי חלקך, שיש לך חלק בענין קדוש ונורא כזה, הפצת מעינות החכמה חוצה, אשר כל הגאולה תלויה בזה בלי שום ספק, ובפרטיות בדור הזה, אשר כל אדם משפע מדעות כוזבות שקוראים בהם, ובפרטיות בעתונים רעים הכלולים משלש עברות חמורות: עבודה זרה, גלוי עריות ושפיכות דמים. ומהרנ"ת ו"ל אמר קדם הסתלקותו: טרייף פסול איז זיך מתגבר נאהר איך האף אז איין בלעטיל פון ספרי רבנו וועט זיין א תקון אויף אלצדינג [הספרי פסולים מתגברים, אף אני מקנה שדף אחד מספרי רבנו ו"ל יהיה תקון על הכל].

ועל-כן עלינו להזרים עכשו בכל העולם כלו לא רק דף אחד, אלא אלפי ורכבות ספרים מספרי רבנו ו"ל בריש כל חוצות, ולא להתבייש כלל, כמו שהסטרא אחרא אינם מתביישים.

מה טוב ומה נעים אם תדפיס ספר מנקד, אשר הוא דבר השווה להמון-עם, ותהלה להשם יתברך, שהיקר והנעלה ... גרו יאיר, זכה להדפיס עכשו יותר מעשרה ספרים חדשים מנקדים. והנה טוב שתדפיס על ידו, כי הוא בקי אצל המדפיסים, ויכול לעשות את זה בחצי מחיר.

הן אמת, שאמה אוהב לעשות דבר בלי לשאל ולבלי להתייעץ, אשר כף ראוי בהדפסת ספרי רבנו ו"ל, לא לשאל את שום בריה שבעולם, כי בשבוער אש וצריכים להביא מים לכבות, אז אין שואלים רשות כלל, ואדרבה, מי ששואל — לשוטה גדול יחשב, כמו-כן בענין הדפסת והפצת ספרי רבנו ו"ל, לא צריכים לשאל את שום בריה שבעולם, ויהיה עז וחזק מאד, ולא יתפעל משום בריה שבעולם.

אף-על-פי-כן חבל, אשר עם מעות שהשקעת, היית יכול

לְהַדְפִּיס שְׁנֵי סִפְרִים אוֹ כַּמּוֹת כְּפוּלָה, אִךְ הָעֵבֶר אֵין, רְאֵה מִכָּאן וְלִהְבֵּא לְהַתְחַבֵּר עִם הַנ"ל, וְאַתָּה תִּדְפִּיסוּ כְּרִצּוֹנְךָ, אִךְ הוּא יִשְׁתַּדֵּל אֲצֵל הַמְדַפְּסִים.

חֲסֵדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׁפָל עֲסָקְנוּ וְדְבוּרֵינוּ הֵם רַק בְּעֶסְקֵי רַבְנוּ ו'ל וְהִירָשָׁה שְׁלוֹ — אִיךְ לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַהִשְׁאָרָה שְׁלוֹ בְּעוֹלָם. טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסֵד חֲנֻם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, חֲבָלִים נִפְלְנוּ לָנוּ בְּנַעֲמִים, אֲשֶׁרֵינוּ!

אוֹדוֹת הַשָּׁנָה לִישׁוֹן בְּ"הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ", תִּאֲמִין לִי כִי הִרְבֵּה צַעַר יֵשׁ לִי מִן הַמָּקוֹם שֶׁבְּמַחְנֹכֶם, כִּי לֹא תֵאָרְתִי שֶׁתִּהְיֶה שָׁם יְשִׁיבָה שְׁלֵ אֲרָחֵי פְרָחֵי, מָקוֹם לִינָה וְאֲכִילָה, אֲצַלְנוּ הָעֶקֶר תּוֹרָה וְתִפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת וְהַפְּצַת סִפְרֵי רַבְנוּ ו'ל, וּמֵהֵיכֵי תִיתִי צְרִיכִים גַּם מָקוֹם לְלוֹן וְלֶאֱכֹל וְכו', אֲבָל לַעֲשׂוֹת עֶקֶר רַק מֵהַגְּשָׁמִיּוֹת, אֵין אֲצַלְנוּ מִסְעָדָה אוֹ מְלוֹן. וְאֵנִי מְאֹד מְאֹד מִתְנַגֵּד עַל אֵלוֹ הַבָּאִים וְנִכְנָסִים בְּ"הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ" לַעֲשׂוֹת שָׁם מְלוֹן אוֹ מִסְעָדָה, לְדַעֲתִי, צְרִיכִים לְהַעֲמִיד מְמֻנָּה שֶׁיִּגְרַשׁ מִשָּׁם מִי שֶׁאֵינוֹ חֹפֵץ בְּתוֹרָה וְתִפְלָה וְעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

עַל-כֵּן אֵינִי יוֹדֵעַ מַה לֹּמַר לָךְ, אֵינִי בַעַל-הַבֵּית שָׁם, אִךְ זוֹ דַעֲתִי, כִּי "הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ" צְרִיךְ לְהִיּוֹת קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים, רַק לְתוֹרָה וְלִתְפִלָּה וְעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלֹא לְאַסְפוֹת שֶׁל עוֹבְרֵי אֲרָח וְלִפְטִפֹּט פְּטוּיֵי דְבָרִים שֶׁל הֶבֶל, עַל זֶה יֵשׁ הִרְבֵּה מְקוֹמוֹת אַחֲרָיִם בִּירוּשָׁלַיִם וּבְבִגְנֵי בְּרַק וּבְצַפַּת, שְׁגַם הֵם נִקְרָאִים עַל שֵׁם רַבְנוּ ו'ל, וְשָׁם עוֹשִׂים עֶקֶר מְאֻסָּפֹת כְּסָפִים וְאַסְפוֹת וְסַעֲדוֹת וְחֲגִים וְכו' וְכו', עַל-כֵּן מִי שֶׁאֵינוֹ אוֹחֵז בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׁיִלֵּךְ אֲצַלְם, אֲבָל אֲצַלְנוּ הוּא רַק תּוֹרָה וְתִפְלָה וְהַפְּצַת סִפְרֵי רַבְנוּ ו'ל.

וְצְרִיכִים לְדַבֵּר כָּל-כַּף הִרְבֵּה בְּדְבוּרֵי אֲמוּנָה, עַד שְׁגַם הַקִּירוֹת יִסְפְּגוּ בְּתוֹכָם דְבוּרֵי אֲמוּנָה וְכו', וּמִי שֶׁרַק יִכְנֹס שָׁם, גַּם הוּא יִתְעוֹרֵר וְיִתְחַזַּק.

רְאֵה לְחִזָּק עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְתִתְבוּדֵד הִרְבֵּה

אֲשֶׁר ו' רמא בַּנְחַל שְׁלֵא

עמו יתברך. ויען שעכשו עוברים למקום אחר ובונים "היכל-הקדש" חדש במחנכם, ראה לדבר עם האתראי אודות שיניית לך לישן.

הדורש שלומך...

ו' רמא

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויחי, ו' טבת ה'תשמ"ה.

שלום רב להיקר והנעלה, שוטה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו ואיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי.

ראה לחזק עצמך מאד מאד בכל מיני אפנים, פי סוף כל סוף תראה ישועה נפלאה, וזה עקר בחירת האדם, שאין מראים לו מתי יהיה יום ישועתו, ומזה בא שאדם מבטל את זמנו, פי חושב עכשו תהיה ישועתי, או מחר בנדאי תהיה ישועתי, וכשאינו הולך לו, אז יש לו צער ועגמת נפש גדולה ואכזבות ששוכרים אותו וכי וכי.

ועל-כן העקר לראות להסיח דעתו מהכל, ותשועת ה' פהרף עין, והכל בא בהסח הדעת ממש, אבל לעת עתה כל מה שזוכים לחטף טוב הרבה — זה נשאר, ובפרטיות בענייניך, שהיא זכות הרבים לדורות, וזכות לאלפי אלפים ורב רבי רבבות אחינו בני ישראל בלי שום גזמא כלל, כי הספרים ידפסו ויחזרו וידפסו ויתפשטו בכל קצוי תבל, בנדאי כל מה שאתה זוכה לחטף — זו קרן נפלאה וזכות גדולה עד מאד.

העקר להחזיק מעמד, וראה לא להתערב בענין "היכל-הקדש" כלל, עניינך הוא רק הדפסה, ודבר זה מאד מאד נצרך ושיף לכלליות אנשי שלומנו "חסידי ברסלב", תלמידי "היכל-הקדש".

ועל-כן אתה צריך לעסק בעסק התלוי בכלל, ולא להתערב

שלב אֲשֶׁר ו' רמב בנחל

בשום דבר השיך בפרט, ואפלו שיתבטל וכו', לעת עתה וכו' אין לך להתבלבל, ענינך הוא רק הדפסה, אשר דבר זה לא יהיה נעשה על-ידי אחר כלל.

ראה שלא תהיה לך שום חלישות הדעת משום בקיה, ואל תתאנה לשלחנם של אחרים, כי שלחנה גדול משלחנם, כמאמר התנא (אבות ו, ד).

הדורש שלומך...

רבנו ו"ל אמר לאנשי שלומנו, אם יתמידו בספרו, אזי יפתח להם מחם להבין את הפנימיות שיש בהם, כי יותר ממה שרואים מבחוץ, יש בהם פנימיות עד אין סוף.

ו' רמב.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויחי, ו' טבת ה'תשמ"ה.

שלום רב וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויךדפו אל הבחור היקר לי מאד, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו ואיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי.

ומאד מאד שמחתי שאתה מחזיק בתורה, ולומד ספרי רבנו ו"ל, והולך בדרךך להתבודד עמו יתברך.

מה אמר לך, אהובי, אחי היקר! ראה להיות חזק בזה, כי אשרי האיש הישראלי, המרגיל עצמו לדבר עמו יתברך שמו, וכל מה שעובר עליו, הוא מספר לפניו יתברך, הוא הכי מאשר בחייו, כי מי שאין לו אמונה — חייו אינם חיים, כי בשעת צרה אין לו אל מי לפנות. אבל מי שהוא חזק באמונה ובתפלה, אזי יש לו תמיד אל מי לפנות.

אֲשֶׁר ו' רמב בַּנְחָל שֶׁלֵג

ראה לשמר עצמך מלהפגס בנפוחים עם בני הנעורים, כי זה אינו מביא אל שום תועלת רק התקררות בעבודת השם יתברך, עכשו בימי הנעורים ראה לנצל את הזמן היקר, ותראה להתמיד מאד מאד בתורה.

ראה לקבץ לעצמך בקביעות עצומה ללמד בכל יום. ויום חמש ורש"י עם התרגום, ותהיה חזק באמירת ח"י פרקים משניות בכל יום ויום. וכן תתמיד בלמוד גמרא, אשר היא למעלה מהכל, כי גמרא כלולה מכל הסגלות שבעולם, כי כל הסתרי תורה גנוזים בגמרא, פי מדומם, צומח, חי, מדבר, נעשה ונתגלה תורה, שהיא שמו של הקדוש-ברוך-הוא, ועל-כן למוד גמרא מסגל מאד מאד ליראת שמים. ובגני-אדם טועים וחושבים שרק אמירת זהר מסגלת לזכך את הנשמה, ובאמת אמירת גמרא מסגלת יותר ויותר, כי בזהר הקדוש — שם גלוי האלקות, אבל בגמרא — שם נסתר האלקות. אשרי הזוכה לומר בכל יום. ויום הרבה דפים גמרא (מלבד שצריך שיעור עיון בכל יום ויום, כל אחד כפי השגתו). וכן ראה לסיים בכל שבוע את המדרש רבה בפרשת השבוע, ואלו הד' למודים אלה צריך להיות חזק בהם מאד מאד בכל יום ויום, חק ולא יעבר, וזו היתה ברכת יצחק ליצקב (בראשית כו, כח): "ויתן לך האלקים מטל השמים" — זה מקרא, "ומשמני הארץ" — זו משנה, "ורב דגון" — זו תלמוד, "ותירוש" — זה אגדה (כמוכא כל זה במדרש במקומו, [עין בראשית רבה, פרשה טו, סימן ג']).

אחי, אחי היקר! ראה להתחבר עם אנשי שלומנו האמתיים, ותתנהג בדרך ארץ גדול, באשר ראוי לתלמיד רבנו ז"ל, הן במלבושיך והן באכילתך, והן בדבוריך, ורבנו ז"ל התפאר שהוא לומד עם אנשיו דרך ארץ כזה, אשר קיסרים ומלכים היו צריכים לשלח בניהם אליו ללמד דרך ארץ.

הדורש שלומך...

אין עוד צדקה ותקון הברית כמו לתת צדקה להדפסת ספרי

שֵׁלֶד אֲשֶׁר ו' רמג בַּנַּחַל

רַבְּנוּ ז"ל, וְלִהְפִיץ סִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים בְּעוֹלָם, כִּי כַּנְגֵד שְׂפֹר זִרְעוֹ,
רַחֲמָנָא לְצִלָּן, עֲצָתוֹ — שְׂפֹר מְעוֹתָיו לְמַעַן הַדְּפָסָה, וַיִּפְזַר אֶת
הַסְּפָרִים בְּכָל הָעוֹלָם.

ו' רמג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר וַיְחִי, ז' טַבַּח ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָה, שׁוֹתָה מִימֵי
הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ זָאִיר וַיִּזְרַח
לְנֹצַח נְצָחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי עִם הַסְּפָרִים, וּתְשׁוּאוֹת חֵן לְךָ עַל זֶה.

רָאה לְדַבֵּק עֲצָמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִכָּל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ תַּעֲשֶׂה
תְּפִלָּה וּבִקְשָׁה.

וּרְוֵאִים בְּחוּשׁ, כִּי אֶצֶל בְּנֵי־אָדָם כְּשֶׁעוֹבֵר אִיזָה מִשְׁבֵּר, אוֹ נוֹפֵל
בְּאִיזָה פַח יְקוּשׁ, וַיִּוֹרֵד אִיזוֹ יְרִידָה, אֲזִי נִשְׁבֵּר לְגַמְרִי, לֹא־כֵן אֶצֶל
דָּוִד הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, מִכָּל מַה שְּׁעֵבֵר עָלָיו מִבֵּית וּמִבְחוּץ,
מִשׁוֹנָאִיו וּמִיִּדְרֵיו, מִבְּנָיו וּמִמִּשְׁפַּחְתּוֹ וְכוּ', מִהַכֹּל עָשָׂה תְּפִלָּה
וּבִקְשָׁה, וּמִזֶּה יֵצֵא לָנוּ כָּל סֵפֶר הַתְּהִלִּים. מוֹבָא בְּדַבְרֵי הַחֵיד"א
(דְּבַשׁ לְפִי מִעֲרַכְתָּ תִי"ו) אוֹת תְּהִלִּים צִיּוּת' עַל' פְּנֵי' בְּגִדֵיהֶם' —
סוֹפֵי תְּבוֹת תְּלִים, כִּי מִצְוָה מִן הַמִּבְחָר בַּהִשְׁפָּמָה לְהַתְעַטֵּף בְּצִיּוּת
וְלִלְמֹד תְּהִלִּים, וּמִסִּים: וְאֶפְשֶׁר לוֹמַר, כִּי הָרָאשִׁי תְּבוֹת גִּימְטְרִיָּה
יַעֲקֹב, רָמַז שְׁיַעֲקֹב אָבִינוּ הִזָּה קוֹרָא תְּהִלִּים, וְעַל זֶה מְרַמְזוּ יוֹשֵׁב
תְּהִלוֹת יִשְׂרָאֵל, עֵינֵי שָׁם.

וְאוּלַי יְכוּלִים לְקַשֵּׁר אֶל זֶה מַה שְּׁכָתַב הַלְּבוּשׁ, שְׁטוֹב לוֹמַר
תְּהִלִּים קִדְּם הַתְּפִלָּה, בְּאִפְּן שְׁיִכְרִית אֶת הַקְּלָפוֹת, וַיַּעֲשֶׂה דָרָךְ
שְׁתַּתְּקַבֵּל הַתְּפִלָּה (עֵינֵי אֲרַח חַיִּים, סִימָן א', סְעִיף ט').

אֲשֶׁר ו' רמג בַּנְחַל שְׁלֵה

וְרֵאִיתִי הַרְבֵּה מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אֲשֶׁר אַחַר בְּרֶכֶת הַתּוֹרָה אוֹמְרִים
זַעֲשֶׂה מְזֻמּוֹרֵי תְהִלִּים שְׁגָלָה רַבָּנוּ ו"ל, שֶׁהוּא "תִּקּוֹן הַכְּלָלִי".
רַבָּנוּ ו"ל אָמַר, שֶׁתְּהִלִּים מְסַגֵּל לַתְּשׁוּבָה, וְלִמְצֵא אֶת הַשֹּׁעַר וְהַפֶּתַח
לְהִבְנֵס בּוֹ, וְלִקְשֹׁר עֲצָמוֹ אֶל הָאוֹת הַשְּׂיִכָּת לוֹ (עֵינִי לְקוּטֵי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק
ב', סִימָן עג).

וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמִּתְחִיל אֶת הַיּוֹם עִם בְּרֶכֶת הַתּוֹרָה וְאִמְרַת
הַזַּעֲשֶׂה מְזֻמּוֹרֵי תְהִלִּים, וַיִּזְכֶּה לְהַכְנִיעַ אֶת הַקְּלָפוֹת שֶׁנִּבְרְאוּ עַל-יְדֵי
עֲוֹנוֹתָיו הַמְרֻבִּים, וַיַּעֲשֶׂה לְעֲצָמוֹ פֶּתַח וְדָרֶךְ עַל כָּל הַיּוֹם, אֲשֶׁרֵי לוֹ
וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקוֹ!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָה...

פֶּה תִקְבֵּל רְצוּף "אֲשֶׁר בַּנְחַל" חֶלֶק מ"ט, בְּרוּךְ הַשֵּׁם, עַד אֲשֶׁר
כֹּה עֲזָרְנִי.

רֵאָה לְתִקּוֹן אֶת הַטְּעוּת בְּקוֹנְטֵרַס "דֶּרֶךְ אֱמוּנָה", כִּי יֵשׁ בְּדַעְתִּי
לְהַדְפִּיס מֵאָה אֶלֶף עֲתָקִים, וְלְהַפִּיעֵם בְּכָל קְצוּי תֵּבֵל מִמֶּשׁ. בְּעִמּוּד
ל"א, סִימָן כ"ה, חֲסֵרָה תִּבָּה, וְצָרִיךְ לְהִיּוֹת: לְתַת לְעֲצָמוֹ "עֲצָה" עַל
כָּל דְּבַר וְדָבָר (תִּכְנִיֵס תִּבְתַּע עֲצָה). וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִתְקַנְנוּ בְּעֲצָה
טוֹבָה מִלְּפָנָיו יִתְבָּרֵךְ.

רֵאָה לְחִזּוֹק עֲצָמָה לְהַדְפִּיס אֶת כָּל הַקּוֹנְטֵרַסִּים אֲשֶׁר נִכְתְּבוּ
בְּחִסְדּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּהַשְׁגָּחָה גִּפְלָאָה, וְאֶף שְׁלִפְעָמִים נִדְמָה לָךְ עַל אֵיזָה
קוֹנְטֵרַס, שֶׁהוּא אֶךְ לְמוֹתֵר, חֲדַע, כִּי לַעֲת עֲתָה אֵינּוּ עוֹבֵר עָלֶיךָ אִיזוֹ
יְרִידָה וְנִפְּלָה וְהַשְׁלָכָה וְכוּ', וְעַל-כֵּן נִדְמָה לָךְ שְׂאִין צְרִיכִים אֶת זֶה,
וְכֵן לְפַעְמִים נִדְמָה עַל הַלְּשׁוֹן, שֶׁהוּא מְאֹד מְאֹד גְּלוּי וּפְתוּחַ אוֹ
חָרִיף מְאֹד, אֲבָל עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי יֵשׁ אֲלֵפִים וְרַבּוֹת אֲנָשִׁים
שְׂצָרִיכִים אֶת זֶה דִּיקָא, וּבְלִשׁוֹן הַזֶּה דִּיקָא, וְעַל-כֵּן רֵאָה לְהַדְפִּיס
הַכֹּל, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִשְׁלַם לָךְ אֶת מִשְׁכָּרְתְּךָ שְׁלָמָה.

שלו אָשֶׁר ו' רמד בנחל
ו' רמד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וַיְחִי, ז' טַבַּת ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְהַבְחוֹר הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבְעַ
מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצֵחַ נֹצְחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכוּן קִבַּלְתִּי.

וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבְךָ — יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת, וּבִפְרֻטִּיּוֹת לְמִקְרָב
חֹדֶשׁ, שֶׁמֶצַד אֶחָד מֵעֲלָתוֹ גְּדוּלָה מְאֹד מְאֹד, כִּי יֵשׁ לוֹ תְּשׁוּקָה
עֲצוּמָה לְהַפְגִּס אֶל הַקְּדוּשָׁה, אֲבָל מֶצַד שְׁנֵי יֵשׁ לוֹ גַּם חֶסֶד גְּדוֹל,
שֶׁהוּא מְלֹא סִפְקוֹת. וְעַל-כֵּן קָשָׁה לְכַתֵּב, וּבְכָר נִדְפְּסוּ קְרוֹב לְחַמְשַׁת
אֲלָפִים מִכְתָּבִים וְעוֹד הַרְבֵּה סִפְרִים, רְאֵה לְעֵין בְּהֵם בְּכָל יוֹם וַיּוֹם,
וְתִהְיֶה לְךָ חַיּוֹת וּמְשִׁיבַת נֶפֶשׁ.

הַעֲקָר רְאֵה לְהַתְּבוֹדֵד הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְפָרֵשׁ שִׁיחַתְךָ עִמּוֹ
יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר דָּבַר זֶה יִקְשֶׁר אוֹתְךָ אֶל שְׂרָשֶׁף, כִּי הַמְּרַגֵּיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר
עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, לֹאט לֹאט יוֹרֶדֶת מִמֶּנּוּ הַחֲלָדָה, שָׁזָה כָּלֵל הַכְּפִירוֹת
וְהַסִּפְקוֹת, וְזוֹכָה לְהַגִּיעַ אֶל אֱמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, עַד שִׁירְגִישׁ
עֲרֹבוֹת נְעִימוֹת זֵיו הַשְּׂכִינָה הַקְּדוּשָׁה.

רְאֵה לְהַתְּמִיד מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר זֶה
הַעֲקָר, וּבְלִי תּוֹרָה הַנְּשֻׁמָה רְעֵבָה וְצִמְאָה, וּכְמֵאֲמַר רַבֵּנוּ ו'ל
(שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן כג): אֲשֶׁרִי מִי שְׂאוּכַל בְּכָל יוֹם וַיּוֹם כְּפָה פְּרָקִים
מִשְׁנֵיּוֹת, וְשׁוֹתָה אַחֲר־כֵּף כְּפָה מְזֻמָּרִי תְּהֵלִים, וּמִלְּבִישׁ עֲצָמוֹ
בְּמִצּוֹת.

וְעַל-כֵּן דָּבַר זֶה יִהְיֶה לְךָ לִיסוּד חֻזַק מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ לֹאמַר ח"י
פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת, וְכֵן לֹאמַר בְּכָל יוֹם 'יוֹם תְּהֵלִים', בְּאִפְּן שִׁינְכָה לְסִים
בְּכָל שָׁבוּעַ אֶת כָּל סֵפֶר הַתְּהֵלִים, אֲשֶׁר מְאֹד מְאֹד מְסַגֵּל לְתִשׁוּבָה.
וְתִזְהַר בְּמִצּוֹת — לַעֲשׂוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה. וּמִי יִתֵּן, שֶׁתִּקְבַּע עֲצָמְךָ
בְּכָל יוֹם בְּסֵפֶר הַחֲנוּפָה, לְלַמֵּד כְּפָה מִצּוֹת מִדֵּי יוֹם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

אָשֶׁר וְרַמָּה בַּנַּחַל שֶׁלֹּז

וְרַמָּה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וַיְחִי, ז' טַבַּת ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה לְהַבְחוֹר הַיָּקָר, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל גּוֹבֵעַ
מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ וְאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצַח נְצַחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי.

מָאד מָאד אָנִי שָׂמֵחַ, שְׂאֵתָה חֲפִץ וּמִשְׁתַּקֵּק לִילֶךְ בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ
ז"ל.

אוֹדוֹת סֵדֶר-דָּרָךְ-הַלְמוּד, בְּחִסְדּוֹ יִתְבָּרַךְ יֵשׁ לִי כַּמָּה קוֹנְטְרָסִים
חֲדָשִׁים, הַמְבָאֲרִים בָּאֵר הַיֵּטֵב אֶת סֵדֶר-דָּרָךְ-הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל
בְּדַבּוּרִים נִפְלְאִים, יִזְכְּנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׂיִדְפֵס, וְשֵׁם תִּרְאֶה נִפְלְאוֹת.

לְעַת עֵתָה הַרְגֵל עֲצֻמָּךְ לֹמֵר בְּכָל יוֹם וַיּוֹם ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיאוֹת,
אֲשֶׁר מָאד מָאד מְסַגְלִים לְהַנְשָׂמָה.

נָא וְנָא אֵל תִּפְּל בְּדַעְתָּךְ מִשׁוּם דְּבַר שְׁבַעוּלָם, חֲסָדֵי הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ, יֵשׁ לָנוּ רַבֵּי גְדוֹל וְנוֹרָא פְּזָה, אֲשֶׁר בְּפִרוּשׁ אָמַר לְפָנָי
הַסְתַּלְקוּתוֹ: מַה יֵּשׁ לָכֶם לְדַאֵג כְּשֶׁאֲנִי הוֹלֵךְ לְפָנֵיכֶם.

אוֹדוֹת חֲמֵרוֹת יִתְרוֹת וְכוּ', אוֹמְרִים אֲנִשֵּׁי שְׁלוֹמֵנוּ: בְּכָל דְּבַר
כְּשֶׁרַק חוֹשְׁבִים, שְׁקוֹרִין (אֵיבְעֵר טְרַאכְטֵן) — זֶה נִקְרָא חֲמֵרוֹת
יִתְרוֹת; עֲלֵינוּ רַק לְקַיֵּם אֶת הַשְּׁלֶחֶן עֲרוּף, וְלֹא לְחַשֵּׁב הַרְבֵּה, כִּי רַבּוּי
הַמַּחְשְׁבוֹת הַיִּתְרוֹת — הֵן הֵן הַחֲמֵרוֹת יִתְרוֹת.

וְעַל-פֶּן מַה טוֹב וּמַה נְעִים אִם תִּלְמַד בְּכָל יוֹם וַיּוֹם אֶת הַקְּצוּר
שְׁלֶחֶן עֲרוּף, וּבְכָל שְׁבוּעַ תִּרְאֶה לְסִיִּם אֶת הַבֶּן-אִישׁ-חַי הַהִלְכוֹת, כִּי
רַבְּנוּ ז"ל מָאד מָאד הִזְהִירָנוּ לְלַמֵּד הַרְבֵּה הִלְכָה, וּמִסְפָּרִים עַל
מוֹהַרְנ"ת ז"ל, שֶׁהָיוּ לוֹ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם י"ג שְׁעוּרִים בְּסִפְרֵי הִלְכָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

רְאֵה לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזֶה יִסְלַק מִמֶּךָ כָּל מִינֵי לִיצְנוּת.

כל מי שזוכה לומר בכל לילה סדר-תקוין-חצות, נמשך עלין חוט של חסד כל היום, והחוט הזה הוא של נעם ואהבה וישום הדעת, והולך רק עם חסד ואהבה עם כל בריה.

ו' רמו.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויחי, ז' טבת ה'תשמ"ה.

שלום רב להיקר והנעלה, שוטה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד מאד שמחתי, אחרי שזה זמן רב אני משתוקק לשמע הטוב מך.

מה אמר לך! בענין זווגים, תאמין לי שאין עוד דבר הנעלם ונסתר מבני-אדם כמו ענין מציאת הזווג, אשר דבר זה נעלם מעין כל. ועל-כן אסור לפל בדעתו משום זה, רק לבקש בכל יום ויום אליו יתברך ברחמים ובתחנונים, ולפרש פל שיחתו אליו יתברך בטענות נכונות, בפיוסים וברצויים יפים, ובודאי לא יעזב אותך השם יתברך.

אודות הד' סימנים הראשונים שבשלתן ערוף הרב, הספור הזה שמעתי מאנשי שלומנו היקרים, שעוד שמעו את זה מדור דור, עד תלמידי רבנו ז"ל, והדבר הזה מפרסם, וכנראה שלא רצו תלמידיו לפרסם דבר זה, ומה שכתוב מהדורא תנינא, זה אינו ראיה, כי יכול להיות שכתבו את זה אחר-כך, או הד' סימנים הראשונים שבמקורו, עליהם סובב הספור, אבל הספור הוא אמת ומוסר השכל, ואינו בא, חס ושלום, למעט בכבוד הרב ז"ל, שהיה איש אלקים קדוש. ורבנו ז"ל הפליג הרבה במעלתו, וקראו שר האלף, ואמר עליו, שגם בנגלה היה יותר גדול ממתנגדיו וכו'.

חמדת לבבי! המח של האדם הוא אלקות, וכשיודעים אף לשמרו לחשב מחשבות קדושות, אזי נכלל לגמרי בו יתברך, מה

אֲשֶׁר ו' רמז בְּנַחַל שלט

שָׁאִין כֵּן כְּשִׁמְכָנִים בּו כָּל מִינֵי מַחְשָׁבוֹת זָרוֹת וּשְׁטִיּוֹת, הָרִי זֶה גְלוּת
וְצַעַר הַשְּׂכִינָה.

הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִפְנּוּ לְדַבֵּק עֲצָמָנוּ תְּמִיד בּו יִתְבָּרַךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ו' רמז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וַיְחִי, ז' טַבַּת ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב לְהַאֲבִירְךָ הַיְקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב
כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן
עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצֵחַ נֹצְחִים.

אֲקוּנָה שְׁלֵאֵט לְאֵט תְּסַתְּדֵר בְּבֵיתְךָ, וְאוּלֵי גַם נִמְתַּק קֶצֶת וְכו'.

בְּאֵתִי לְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ בְּעִנְיַן "הַיְכַל-הַקֹּדֶשׁ" בְּבִנְיַת-בְּרַק, כְּפִי הַנִּרְאָה
שֶׁהַאֲבִירְךָ ... גֵּרוֹ יְאִיר, עוֹבֵר לְגוֹר בְּצַפָּת, כְּדֵי לְעוֹר ל'"הַיְכַל-הַקֹּדֶשׁ"
דָּשֵׁם לְהַתְּפַתַּח, וְעַל-כֵּן רָאָה לְקַחַת עָלֶיךָ אֶת הָאֲחֻרְיוֹת, וְכָךְ יִהְיֶה
לְךָ מְקוֹם וְכו', כִּי מְאֹד מְאֹד רָצִיתִי שֶׁ... גֵּרוֹ יְאִיר יִהְיֶה פְּנוּי לְגַמְרֵי
רַק לְהַדְּפֹסָה וְהַפְּצָה, כִּי הוּא חֲדוּשׁ שֶׁבְּחֲדוּשִׁים, וְעוֹד לֹא הָיָה בֵּין
כָּל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ בְּחוֹר צְעִיר, שֶׁיַּעֲשֶׂה כָּל-כָּךְ הַרְבֵּה בְּשִׁבְלֵי רַבְּנוּ
ז"ל כְּמוֹ הַבְּחוֹר הַזֶּה. וּבּוֹדָאֵי לֹא יַעֲזוֹב אוֹתוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאוּלֵי גַם
אֲתָה תִּזְכֶּה לְהִיּוֹת לוֹ שְׁלִיחַ מְצוּנָה, וְאֲנִי בְּעֶזְרַתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֶהְיֶה לוֹ
לְעוֹר גַּם עִם הַמַּעוֹת, בְּלִי גֵדֵר.

עַל-כֵּן-פָּנִים מְאֹתָר שְׁפָל מֵחוּ טְרוּד בְּהַדְּפֹסָה וּבְהַפְּצָה,
וּבְכַרְטֻטִּיּוֹת עֲכָשׁוּ, שֶׁיִּצְאוּ לְאוֹר עַד חַג הַפֶּסַח הֵבֵא עָלֵינוּ לְטוֹבָה,
קָרוֹב לְמֵאָה קוֹנְטְרָסִים, וְשׁוּם בְּרִיָּה לֹא יְכוּלָה לְהִרְאוֹת דְּבָר זֶה
כְּמָהוּ, אֲשֶׁר הַמְּפָרְסָמוֹת אֵינָן צְרִיכוֹת לְרְאֶיהָ. עַל-כֵּן קָשָׁה וְכָבֵד עָלָיו
הָעַל שֶׁל "הַיְכַל-הַקֹּדֶשׁ" — הֵן הַפְּסָף וְהֵן הַסְּדוּר, וְעַל-כֵּן נָא לְקַחַת
אֶת זֶה עַל עֲצָמָךְ, שֶׁתְּהִיָּה הַמוֹצִיא וְהַמְּבִיא שָׁם, וּבּוֹדָאֵי לֹא יַעֲזוֹב
אוֹתְךָ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. כִּי אֲמַרְתִּי לְהַבְּחוֹר ... גֵּרוֹ יְאִיר, אֲשֶׁר אִם הָעַל

יְהִיָּה רַק עָלָיו, שְׂיִסְגֹר אֶת הַכֵּל, כִּי אֶצְלִי יוֹתֵר חֲשׂוֹב הַהִדְפָּסָה וְהַהִפְצָה שְׁעוֹסֵק, כִּי זֶה מִמֶּשׁ בְּחִינַת מַת מְצוּנָה, וְאִין מִי שְׂיַעֲסֵק בְּזֶה כָּלֵל. וְעַל כֵּן רָאָה לְקַבֵּל עַל עֲצָמָהּ, וְחִכְמִינוּ ו"ל הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (אָבוֹת ג, ה): הַמְקַבֵּל עָלָיו עַל תּוֹרָה, מְעַבְרִים מִמֶּנּוּ עַל מַלְכוּת וְעַל דְּרָף אָרֶץ. וְעַל-כֵּן בְּזֶה שֶׁתְּקַבֵּל עַל עֲצָמָהּ אֶת הָעַל שֶׁל "הַיִּכָּל-הַקְּדוֹשׁ", תּוֹרִיד מִמֶּה כָּל מִינֵי עַל דְּסִטְרָא אַחֲרָא, וְיִהְיֶה לָּךְ מְקוֹם לְהַתְחַבֵּא מִפְּגְעֵי הַזְּמַן.

מָה אָמַר לָךְ! רְאוּ בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו הַיְקָרִים מִהַדוֹר הַקּוֹדֵם, שֶׁהָיוּ תָמִיד מְתַבְּוֹדִים עִמּוֹ יְתַבְּרָהּ, וְזָכוּ לְבִרוּר וְזִכְוֹן הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, עַד שֶׁכְּשֶׁדְּבָרוֹ מִמֶּנּוּ יְתַבְּרָהּ, הִרְגִּישׁוּ שְׂמֵמֶשׁ הוּא יְתַבְּרָהּ כִּאֵן עִמּוֹ, וְכֵן קִדְּשׁוּ כָּל-כָּף אֶת מַחֲם, עַד שֶׁכָּל דְּבִוֹר וְדְבִוֹר שֶׁלָּהֶם הוֹצִיא רִיחוֹת טוֹבִים כְּמוֹ בְּשָׂמִים.

הַדּוֹרֶשׁ שְׁלוֹמָהּ...

תָּם וְנִשְׁלָם, שָׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

בְּרִיךְ רַחֲמָנָא, שֶׁזָּכַנּוּ לְסִיִּים אֶת כָּל הַחֲבוּר הַנִּפְלֵא הַזֶּה, וְהוּא כָּרֵךְ לִי, וְזָכַנּוּ הַשֵּׁם יְתַבְּרָהּ לְסִדֵּר עֲכָשׁוֹ לְדַפּוּס אֶת כָּרֵךְ לִיח לְהַגְדִּיל תּוֹרָה וּלְהַאֲדִירָהּ.

אָנָּה ה' הוֹשִׁיעָה נָא, אָנָּה ה' הַצְּלִיחָה נָא.

תְּכַן הָעֲנָנִים

חֵלֶק לוֹ

ג פֶּתַח דְּבַר

ה הַקְדָּמָה

יא ו' לַה

יְגִלָּה מַעֲלַת הַזֹּכוֹה לַהֲיֹוֹת מְקַרֵּב לְרַבְּנוּ ו"ל, וְלוֹמַד הַרְבֵּה אֶת סִפְרוֹ הַקְדוֹשׁ, וַיְגִלָּה בְּמַה סִפְרִים חֲדָשׁ בְּתוֹרַת רַבְּנוּ ו"ל וְעֵתִיד לְהוֹצִיאָם לְאוֹר, וַיְדַבֵּר מִסוּד סִכָּה וְד' מִיָּנִים שְׁבָאִים אַחַר יוֹם הַכְּפוּרִים, וַיִּבְהִיר חֲדוּשׁוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל, שֶׁעַל יְדוֹ אֶפְשֶׁר לְהִבִּין אֶת הַכֹּל, וַיַּעֲזֵר לַהֲיֹוֹת בְּקִי בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל וּמוֹהַרְנ"ת ו"ל.

טו ו' לוֹ

יַרְעִיף טְלָלֵי גַחֲוִמִים הַמְּחִיִּים וּמְשִׁיבִים אֶת נֶפֶשׁ מִי שֶׁעָבַר עָלָיו מַה שֶׁעָבַר, וּמְמַשֵּׁיף אֶת עֲצָמוֹ תָּמִיד אֶל הַצֶּעֶר וְהַמְרִירוֹת, וַיַּחֲזִקוּ וַיֹּאמְצוּ לְרֵאוֹת בְּטוֹב ה' אֲשֶׁר עָשָׂה עִמּוֹ, וַיִּרְגִּילוּ לְכַרַח אֱלֹוִי תִּתְבַּרֵּךְ בְּשִׂיחָה זוֹ תִּפְלָה, וְלַהֲכַנִּיס אֶת כָּל מַחוֹ רַק בְּתוֹרַה הַקְדוֹשָׁה, וְלִיַּחַד חֲוֹדִים קְדוֹשִׁים.

יח ו' לַז

יְגִלָּה מַעֲלַת תְּקוּן הַנֶּפֶשׁ שְׁגוּרָם מִי שֶׁעוֹסֵק בְּהַפְצָה, וַיִּשְׁבַּח מְצוֹת הַשְּׂמִיחָה וּבִפְרָט בַּעַת קִיּוּם הַמְצוּוֹת, וַיְדַבֵּר מֵעֲנָנֵי הַבְּרִיאָה שֶׁהִיא דִּין, וְאַחֲר־כֵּן שֵׁתוּף הַרְחֵמִים, שְׁנֵה עוֹבֵר בְּכָל יוֹם וַיּוֹם.

יט ו' לַח

יֹוֹכִיחַ אִשָּׁה הַמְּבַזָּה אֶת בַּעְלָהּ בְּאִפְּן מְגַנָּה מְאֹד.

כ ו' לַט

יַחֲזִק אֶת בַּעְלָהּ שֶׁל הָאִשָּׁה הַנַּ"ל, וַיַּעֲצֵנוּ כְּדַת מַה לַּעֲשׂוֹת, כְּדִי לְחַיֹּוֹת חַיִּים טוֹבִים.

כא ו' מ

יְדַבֵּר מֵהִיסוּד הַמוּטָד הַעֲקָרִי בְּכָל הַתּוֹרָה כְּלָה, שֶׁהוּא עֲנָנֵי אֲמוּנַת חֻקִּים, וַיְגִלָּה מַעֲלַת צְדִיקֵי הָאָמֶת, וְתִפְלָה נָאָה עַל זֶה.

ו' מא

יְדַבֵּר מִסְפָּרוֹ "אֲשֶׁר בְּנַחַל", וּמִמַּעַלְתֵּי קְרוֹב רְחוֹקִים, וּמִהַתְּכַלִּית בְּזוֹהַ הָעוֹלָם, שֶׁהִיא הַדְּבָקוּת בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּאֵין מוֹנֵעַ וּמְבַלְבֵּל, וַיַּעֲתִיק לְזוֹהַ קִטְעַנְךָ נִפְלֵא מִרְבֵּנוֹ הַחַת"ם סוֹפֵר זי"ע.

ו' מב

יְדַבֵּר מֵעֲנִין נְדָרִים, וַיִּבְהִיר מִנְהִיגוֹ שֶׁהִנְהִיג בְּעֵת שְׁנוּדָרִים בְּשַׁעַת קְרִיאַת הַתּוֹרָה, וַיּוֹבֵן עַל-פִּי זֶה מְדוּעַ הִתְחַמְרוּ כָּל-כֶּף בְּעוֹן נְדָרִים.

ו' מג

יִפְנֶה אֶת הַנִּמְעָן לְשֵׁאל אֵצֶל מוֹרֵה הוֹרָאָה בְּעֲנִינוֹ, וַיֵּאחַל מִפְּלֵה גְדוּלָה לְגוֹי הַרוֹדְפוֹ.

ו' מד

יְדַבֵּר מִשְׁמַחַת הַהִתְקַרְבוּת אֶל הַצְּדִיק, וּמֵעֲנִין שֶׁהַצְּדִיק מִסְתִּיר אֶת עֲצוּמוֹ לְפַעֲמִים.

ו' מה

יְדַבֵּר מִמְשָׁלוֹחַ סְפָרֵי רַבְּנוֹ ז"ל, וַיִּגְלֶה מַעֲלָתָם.

ו' מו

מִכְּתָב כָּלְלִי לְכָלְלִיּוֹת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלַב", בּוֹ יִחְזַקְם עַל גְּצוּלוֹת יְמֵי חַיֵּיהֶם בְּזוֹהַ הָעוֹלָם, וַיֵּאָרִיף לְאִמֶּץ בַּהִתְקַרְבוּת לְרַבְּנוֹ ז"ל וּבְלִמּוּד סְפָרָיו הַקְּדוּשִׁים וְהַפְּצָתָם בְּעוֹלָם.

ו' מז

יְדַבֵּר נִפְלְאוֹת מְחֻבֶּת קִרְשַׁת הָעֲנִינִים וּמִפְּגַם הַפּוֹגֵם בָּהֶן, וַיִּגְלֶה שֶׁהַתְּקוּן לְזוֹהַ הוּא תְּפִלִּין, סוּד הַדְּבָקוּת וְהַסְתַּכְּלוּת אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וַיִּחְזַק עַל פְּרִנְסָה, וְתַפְּלָה קְצָרָה עַל זֶה.

ו' מח

יִחְזַק אֶחָד שְׁנִמְצָא בְּדָרְכִים, שֶׁבְּכָל מְקוֹם בּוֹאוֹ יֵשֵׁב בְּבֵית-הַמְּדַרְשׁ וַיִּלְמַד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וַיְדַבֵּר מֵעֲנִין שֶׁאִפְלוּ חָרַב תְּהֵאֵת מִנְּתַת וְכוּ', וְאֵין שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁיִּכּוֹלֶה לְקַלְקֵל לְאָדָם, וַיִּשְׁבַּח הַמְּדַבֵּר עִם בְּנֵי הַנְּעוּרִים מִרַבְּנוֹ ז"ל, וַיִּחְזַק לְלַמֵּד סְפָרֵי רַבְּנוֹ ז"ל וּמוֹהַרְנַ"ת ז"ל.

ו' מט

יְדַבֵּר מִסְּגֻלַּת מְקָנָה.

ר' נ לד

יְדַבֵּר מֵעֵינַי "חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת", שְׁאֵז יֵשׁ לְאָדָם עֵת רְצוֹן — מִחַד, וְסִפְּנָה גְדוּלָּה — מֵאִידָךְ, וַיִּחְזַק לֹא לְהִשְׁבֵּר, וַיִּדְבַּר מֵעֵינַי צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁנִּפְתַּח קֶצֶת הַפֶּתַח, וְנוֹסְעִים לְשֵׁם בְּחֻשָּׁאֵי.

ר' נא לו

יִגְלֶה וַיִּבְאֵר, אִיךְ בִּשְׁעַת קִטְנוֹת צָרִיךְ אֶת אֹרֹו שֶׁל הַצַּדִּיק הָאֲמֵת שְׂיִחְזָקוּ, וְאֵז יוֹדְעִים שֶׁהַכֹּל לְטוֹבָה, וַיִּדְבַּר נוֹרְאוֹת מִמֶּה שְׁזוֹכָה הָאָדָם.

ר' נב לז

יֹוכִיחַ הַנִּמְעָן, שְׁלֹא יִכְבִּיד עַל אִשְׁתּוֹ, וְלֹא יִחְשַׁד בָּהּ בְּחֻשְׁדוֹת סַרְק וְכו', וַיִּגְלֶה מֵעֵלַת מִי שֶׁמְנַהֵיג בֵּיתוֹ בְּנִתְרָנוֹת.

ר' נג לט

יִחְזַק אֶת אִשְׁתְּ הָאֲבִרָךְ הַנִּל, וַיְדַרְיִכְנָה כִּיֻּצַּד לְנֶהֱג, בְּאִפְּן שָׂרַק שְׁלוֹם שְׁלֹוָה יִהְיוּ שְׂרוּיִים בְּבֵיתָם.

ר' נד מ

יִחְזַק בְּעַל קוֹל עַרְב, שְׂיִכְבֹּד אֶת ה' מְגֻרֹוֹ, וַיֵּאֱמָצוּ לְבַל יִפֹּל בְּדַעַתוֹ כָּלֵל, וַיִּגְלֶה לוֹ נֶעַם הַשְּׁגָחַתוֹ יִתְבַּרְךְ הַפְּרָטִי פְּרָטִית, וַיִּדְבַּר מֵעֵינַי שִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנֵי בְּעַת חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת — שְׁמוֹעֵלַת מֵאֵד.

ר' נה מב

יִחְזַק מֵאֵד לְרְאוֹת בְּטוֹב הָעוֹלָם הַזֶּה, עַל-יְדֵי שְׂיִסְתַּכֵּל עַל פְּרִיחַת הַזְּמַן, שֶׁהִנֵּה הִנֵּה אָנוּ מִתְקַרְבִּים אֶל הַסּוּף.

ר' נו מג

יְדַבֵּר נִפְלְאוֹת מִמֵּעֵלַת הַמַּתְנַהֵג בְּתַמִּימוֹת לְעַמַּת מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּגְדוּלוֹת וַיִּכְנַפְּלָאוֹת מִמֶּנּוּ, שְׁנוֹפֵל נִפְלֵה לְלֹא תִקְוָמָה.

ר' נז מד

יִגְלֶה, שְׁעַקֵּר הָעֵצָה כִּנְגֵד הַפְּחָדִים מִהַגְזֹרוֹת רַעוֹת שֶׁנִּשְׁמָעוֹת בְּעוֹלָם, הִיא הַהֶתְאַחְדוֹת יַחַד עִם עֲזָרָה לְזוּלַת, שָׂרַק זֶה יִצְלִיגְנוּ מִכָּל וְכָל.

ר' נח מז

יִשִּׁיב בְּעֵינָיו פְּסוּי רֹאשׁ לְקִטְוֹן, מֵאִיזָה גִיל נִצְרָךְ, וַיִּכְעֲנֵן לְקַחַת קִטְנִים לְבֵית-הַכְּנֶסֶת וְלִמְקוֹה — בְּאִיזָה אִפְּן, וַיִּחְזַק לְרֵאֵג עַל הַרוּחָנִיּוֹת שֶׁל עֲצָמוֹ וְעַל הַגִּשְׁמִיּוֹת שֶׁל הַזּוּלַת — בְּעֲזָרָה לְצָרְכֵיו, וְלֹא הַהֶפֶךְ.

תְּכַן הַעֲנִינִים

ו' נט מח

יחזק על חלקנו בקרוב הגאלה.

ו' ס' מט

יחזק אחד שעוסק בהדפסת והפצת ספרי רבנו ז"ל, ויגלה לו מעלתו, ויעוררו להיות בשמחה, ולא יזו תועלת זוכה על-ידי-זה לו ולאחרים.

ו' סא נ

ידבר מסוד "בשורה טובה" על-פי דברי הזהר הקדוש, ויגלה מעלת קביעות עתים לתורה, והזוכה לשמח בדברים שבקדשה.

ו' סב נב

ידבר נפלאות ממעלת הדבור אליו ותברך, שמכניס באדם ישוה הדעת אמתי, ומענין נקודות טובות וכו', וכבוד האשה, ויביע תודתו על משלוח ספרים קדושים.

ו' סג נג

יחזק בחור בגיל מבגר על מציאת הזיווג, ויעוררו על רבוי בקשה ושירת הים וברכות הנהנין בכונה, ושמירה מפעס ולהיות בשמחה וכו', ויבאר מאמרם ז"ל: 'בראתי תורה תכלין כנגד היצר הרע'.

ו' סד נד

יחזק להתמדה בתורה, ובפרט על-פי סדר-דרך-הלמוד, ויעורר שלא לפל בדעתו כלל, וידבר ממדת השכחה דקדשה.

ו' סה נו

ידבר מיסוד הנהדות: אמונה וסבלנות ודבקות בתי החיים, למרות כל מה שעובר, והחוגר עצמו לשוב, צריך שיכנס בעבודה הקדושה של הדבור אליו ותברך.

ו' סו נז

יחזק ויאמץ שלא למשך את עצמו אל הצער, ולברח מדחיקת השעה, ויעורר על שמחה.

ו' סז נח

יבהיר מדוע דיקא מי שעוסק בפרסום דעת רבנו ז"ל צריך חזק מיחד, ומגדל הגלוי אלקות שמכניס רבנו ז"ל, ויחזר על דבורים שדבר לאחד

תָּכֵן הָעֲנִינִים

ה

מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ עַל הַתּוֹדָה וְהוֹדָאָה הַמִּיֻּחָדֶת, שְׁאִינְנוּ מִתְנַגְּדִים עַל אוֹר
כְּזֶה.

ו' סח

יִחֻק בְּעֵינָן אֲמִירַת בְּרַבַּת הַתּוֹרָה סְמוּךְ לְקִימַתּוֹ בְּבִקְרָה, וַיִּפְרַט הַנְּהַגָה
מְדִיקַת פִּיצוּד לְהַתְנַהֵג אָז, וּבִשְׁעַת הַתְּפִלָּה.

ו' סט

יַעֲזוּר מִתְקַרֵּב לַיְהוּדוֹת לְהַגִּיחַ תְּפִלִּין בְּקַבִּיעוֹת, וְלוֹכּוֹת אַחֲרֵים בְּזֶה
גַּם-כֵּן, וַיִּזְהִיר עַל קִיּוֹם מִצּוֹת כְּבוֹד אָב וָאֵם.

ו' ע

יִחֻק עַל אֵיזוֹה פֶּרֶט בְּהַדְפָּסָה, וּמִגְדֹּל הָעֲנָנִים לְהַפְיֵץ "שׁוֹמֵר הַבְּרִית",
וַיִּגְלֶה הַסּוּד הַפְּנִימִי שֶׁל מַעְלַת עֲנָנֵי זֶה.

ו' עא

יִחֻק בַּת יִשְׂרָאֵל, שְׁלֹא תִתֵּן לְיִסּוּרֵי הַמַּצָּפוֹן לְהֵרֵס אוֹתָהּ.

ו' עב

יִחֻק בַּחוּר אֶחָד הָעוֹסֵק בְּהַדְפָּסָה, וַיַּעֲמִיק לוֹ נֶסֶח מְכֻרָר וּמְדֻקָּק שֶׁל
תְּפִלַּת-הַדְרָךְ, שְׁיִכְנִיסוּ בְּכֹל קוֹנֵטְרַס, וַיְדַבֵּר מֵעֵינָן אֲמִירַתָּה כְּמֵה פְּעָמִים.

ו' עג

יְדַבֵּר עַל לְבָה שֶׁל בַּת יִשְׂרָאֵל, שֶׁתִּרְחַם עַל יְלָדֶיהָ וְתִשְׁכַּיֵּן שְׁלוֹם בְּבֵיתָהּ,
וַיִּרְאֶה לָּהּ אֶפְסוֹת וְחִדְלוֹן הַחַיִּים, אֲשֶׁר אֵין כְּדֹאֵי לְבַזְזוֹם בְּרִיב
וּבְמַחְלָקַת.

ו' עד

יִוָּדַה דְרָךְ וְעֶצֶה, נְתִיב וּשְׁבִיל, כִּי־צוּד לְהַתְנַהֵג, כְּדֵי שֶׁהַבֵּית יִהְיֶה שְׁלֵם
בְּשְׁלוֹם וּבְשִׁלְוָה, וַיִּבְהִיר הַנְּקֻדּוֹת הַגּוֹרְמוֹת לְרִיב, וְהִיאֵךְ צָרִיךְ לְנַהֵג עִם
אִשָּׁה, וַיְדַרְבֵּן עַל הַחֲלֻפַת מְזוּזוֹת.

ו' עה

יִשְׂבַּח שְׁלוֹם-בֵּית אֶצֶל אִשָּׁה כְּשֶׁרָה, וַיּוֹכִיחֶנָּה שְׁלֹא תִפְנֶנָּה לְעֶצַת שְׂכֵנִים
רְעִים, שְׁכַדֵּאֵי לָּהּ לְגַדֵּל מַעַט יְלָדִים בְּבֵית מְטָפַח מֵאֲשֶׁר לְהַפְּךָ, וַיִּחְזְקֶה
שִׁילָדִים הֵם בְּרַכָּה וְאֲשֶׁר וּשְׂמִחָה בְּבֵית.

ו' עו

יַעֲזוּד וַיִּשְׂבַּח הַנִּמְעָן שְׁעוֹסֵק לְדַבֵּר עִם בְּנֵי-אָדָם בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ,
וַיִּגְלֶה לוֹ מַעְלַת הָעֲנָנִים, וַיִּזְהִיר לְהַתְחַשֵּׁב בְּבִנְיַת בֵּיתוֹ, וְלֹא לְעִשׂוֹת זֹאת

תִּכְן הָעֲנִינִים

על חשבונם, וידבר מענין סדר־הַרְף־הַלְמוּד, שְׁהַמְחִלוּצָצִים מִזֶּה אִינֵם יוֹדְעִים מֵהַמְּפִסִּידִים, וְיַעֲתִיק מִחֲדוּשֵׁי אַגְדוֹת מֵהַרְשָׁ"א עַל זֶה.

ר' עז סט

יְדַבֵּר מֵעֲנִין זְוִיגִים, וְשֹׁאֲסוּר לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה בְּזֶה, וְהִכַּל בָּא לְבִסּוֹף בְּהַשְׁגָּחָה נוֹרָאָה, וְיַדְבֵּר מִנְּסִיעַת הַתְּלִמִּידִים לְצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וּמֵעֲנִין לְגוֹד בְּאַרְץ הַקִּדְשׁ.

ר' עח ע

יְדַבֵּר מִפְּעִילוֹת הַנִּמְעָן לְהַפְצֵת אוֹר דַּעְתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל בְּגִלְגִּיל, מְקוֹם הַגְּאֻלָּה, וְיַחֲזִיק לֹא לְהַשְׁבֵּר, וְיַדְבֵּר מִהַנְּקֻדָּה לְאַחֵז אֶת עֲצָמוֹ יַחֲדָה בְּעֲנִינּוֹ, וּמֵעֲנִין הַהִסְתָּרָה, שֶׁהִכַּל הוֹלֵךְ לֹאט, וּמִסוּד הַלְּבוּשִׁים שֵׁישׁ עַל הַנְּשֻׂמָּה הָאֲצוּלָה מְגַבְּהֵי מְרוּמִים.

ר' עט עב

יִזְכִּיחַ מְאֹד מִתְקַרֵּב לַיהוּדוֹת לְהַנְּשֵׂא תַכְף־וּמִיד, וְלֹא לְחִיּוֹת בְּלִי נְשׂוֹאִינַן, רַחֲמָנָא לְצֻלּוֹ, וְיַעֲזִיר בְּהַתְּעוֹרְרוֹת עֲצוּמָה עַל חֲמַרְת הַעֲוֹנוֹת שְׁעוֹכְרִים בְּזֶה, וְיַתְנֶה רַעַת הָעַרְב־רֹב מֵהַ שְׁנִינְמוֹ לְעַם יִשְׂרָאֵל, עַל־יְדֵי שְׁהוֹרִידוֹ עַד־י חוֹרֵב קִדְשָׁתוֹ, וְיִזְהִירוֹ עַל הָעֲנֻשִׁים שֵׁישׁ עַל כֶּף, לֹא עֲלִינוֹ.

ר' פ עג

יַחֲזִיק אַחַד שְׁנוּפֵל בְּכָל פַּעַם לְבוֹר הַחֲטָא, שִׁירְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְשִׁמְעַ כְּלֵי זָמֵר וְכוּ', וְעַל־יְדֵי שְׁמִתָּה נְצוּלִין מִפְּגַם הַבְּרִית, וְיַחֲאֵר לוֹ חֲמַרְת וְטַמְאָת עוֹן גְּדֵה וְאַבְיָרְיָהוּ, רַחֲמָנָא לְצֻלּוֹ, וְיִזְרְהוּ בִּיצֵד לְהַתְּנַהֵג אֹז, וְעֲנִין לְמוֹד הַהִלְכוֹת, וְיִזְוִרוֹ עַל אֲמִירַת תְּהִלִּים, פֶּתַח שַׁעַר לְדוֹפְקִים בְּתִשׁוּבָה.

ר' פא עה

יַחֲזִיק בַּת יִשְׂרָאֵל עַל עֲנִין בַּעֲלָה שִׁיִּצְרוּ גוֹבֵר עָלָיו, וְיִיעֶץ לָהּ בִּיצֵד לְשִׁמּוֹר בְּהַדוּר עַל הַלְּכוֹת טְהֵרָה הַחֲמוּרוֹת, וְיִשְׁבַּח הַזּוֹכָה לָזֶה, וְיִגְהִיגָה בְּדַרְךְ סְבֻלְגִית עִם בַּעֲלָה, וְרַק תַּחֲפֹל עָלָיו בַּעַת רְצוֹן, וְיַדְבֵּר מֵעֲנִין חִלּוּמוֹת, וְשֹׁאִינוֹ חוֹלֵק עַל שׁוּם בְּרִיָּה.

ר' פב עו

יִבְהִיר בְּאוֹר בְּהִיר נֶצַח אֶת עֲרֻבוֹת נְעִימוֹת הַכְּרוּזִין עֲלָאִין שִׁיּוֹצָאִים לְהַכְרִיז בְּשִׁמִּי מְרוּמָא עַל מִי שְׁזוֹכָה לְקָרֵב רַחוּקִים, וְשׁוּזָה הִנֵּה רְצוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וְעַל־יְדֵי־זֶה מְכִרִית אֶת כָּל הַמְּשַׁחֲיִתִּים שֶׁבְּרָא בְּעוֹנוֹתָיו הַרְבִּים. וְיִסְפֹּר מֵר' אַבְרָהָם בֵּר' נַחֲמָן ז"ל, אִיף שְׁדַבֵּר מֵאַרְץ יִשְׂרָאֵל כְּאִשׁ לְהַבָּה, וְאִיף קָרַר עֲצָמוֹ אַחֲרֵי שְׁרָאָה הַחֲזִיּוֹן בְּצִיּוֹן מוֹהֲרַנְתָּ ז"ל.

פג' פג עח

מכתב כללי לכלליות אנשי שלומנו, תלמידי "היכל-הקדש", בו יוכיחם מאד נגד שנאת חנם וגזענות, ויעורר להתאחד יחד תמיד, ולא רק בשעת צרה, וכל אחד יפשפש בעצמו אם אין בידו ממוץ גזל, ואם אינו מזלזל במצות כבוד אב ואם וכו'.

פד' פד פה

יבהיר, שעל-ידי למוד התורה של אלו הלנים באהלה, וכן תינוקות של בית רבן, ממתקים חבלי משיח, ויצרף לזה את ההכרח לקרב רחוקים, וכן לערוך בדיק-בית פנימי — האם יש בנו שרש פורה של מחלקת בזויה, וידבר מתענוג ההרגשה באלקות, ומטמאת הנצרות, ימח שמם, וכני עשו המה אשר הביאו שואה אכזרית על עמנו הקדוש, וצריך ללחם במסיון שלהם ברב עז ותעצומות.

פה' פה פז

ידבר מבושה דקדשה ומבושה דסטרא אחרא ויבאָרם.

פו' פו פח

יחזק נער צעיר, שפעצמו מתקרב ליהדות, והוא בן להורים גרושים, ונקרע בין עולמות ההורים, ויחזקו ויאמצו שאם יעמד בנסינות, יוכל להתעלות ולהיות מגדולי ישראל, ויורהו דרך אמת.

פז' פז פט

יתיחס בחמרה לעשב שוטה, המכניס קרירות באמונה סביבותיו, ויורה להוציאו מבתי חנוף וכו', וידבר מענין נסתאות, שעל-פי דעת רבנו ז"ל צריך כל אחד להתחזק בנסח אבותיו, וידבר מענין אמירת מזמור כ"ה בתהלים בעת אמירת התחנון, ויעתיק קצת ראשי פרקים מחיי רבנו ז"ל.

פט' פח צא

ידבר מסוד בחינת מלכות שיש לכל אחד, ואיך יכולים לנצלה אל עבודת הקרוב, ואין אחד שאין לו ההזדמנות הזו, וגם בביתו ועם מקרביו שיק ענין זה.

צא' פט צב

יחזק בת ישראל לשמור על בריאותה ובפרט אחד הלידה, ויורה לשמח בחלק בעלה וכו'.

צב' צ צג

יחזק לברח רק אליו יתברך, ולשמח בחבר ורע, שהוא השם יתברך.

תָּכֵן הָעֲנִינִים

בְּעֶצְמוֹ וְצַדִּיקָיו הָאֲמִתִּיִּים, וַיַּעֲוֹרֵר לְצֵאת מִהֶקְטָנוֹת שֶׁל הַכֹּל וְהַרְגִּישׁוֹת,
וְלֹא לְפָחוֹד מִשׁוֹם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם.

ו' צא צג

יְדַבֵּר מֵעֲנִין עֲשִׂי"ר בִּשְׁלֵמוֹת הָאֵיבָרִים, וּמֵמֵאָה בְּרָכוֹת בְּכֹל יוֹם בְּכַוְנָה
עֲצוּמָה, וְכֹל הַיְדִיעוֹת וְהַחֲכָמוֹת צָרִיף לְהַכְנִיסוֹן בַּתְּפִלָּה, וַיִּבְאֵר מֵהוֹת
עֲנִין תְּפִלָּה בְּכַח.

ו' צב צד

יְדַבֵּר מִמַּעַלְת הָאָדָם עַל הַמְּלָאכִים — שְׁמַתְחִיזֵק תְּמִיד, וְאֵיזָה יְחוּד
נַעֲשֶׂה כְּשֶׁאָדָם מְדַבֵּר אֵלָיו יְתִבְרֵף, וְסוּד תְּפִלָּה בְּצַבּוּר, וְכֹל הָעֲנִין שֶׁצָּרִיף
אָדָם לְמֵלֵא חֶסֶד וְגִשְׁמִי הוּא, כִּי מִסְבָּבִים אוֹתוֹ שֶׁיִּבְקֹשׁ עַל רוּחָנִיּוֹת,
וְעַל-יְדֵי תְּפִלָּה וְאֵמוּנָה זוֹכִים לְרֵאוֹת נִסִּים, וְכֹל זֶה עַל-יְדֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
וּקְדוּשָׁתָהּ הַרְבֵּה, וַיְדַבֵּר מִמַּעַלְת הַצַּדִּיקִים.

ו' צג צו

יַעֲוֹרֵר עַל הַנְּהַגַת הַבֵּית בְּנַחַת וּבְשִׁלְוָה וְכוּ', וְעַל לְמוֹד חֲמֵשׁ וְרִשִׁי
וּמְדַרְשִׁים וְדָף גְּמָרָא עִם רִשִׁי וְתוֹסְפוֹת בְּכֹל יוֹם, וְעַל שְׂמִיחָה וְתַקְוֹן
חֲצוֹת.

ו' צד צז

יְחִזֵּק הַקְּבוּץ שֶׁל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וַיְגַלֶּה שֶׁהַמַּחְלֶקֶת הִיא סִימָן עַל הַטוֹב
שֶׁבַּקְבוּץ, וַיְדַבֵּר מֵעֲנִין הַשְּׂתוּקוֹת לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מִמְּשִׁיכִים
אוֹרֵה הַגְּנוּז, וּמִמַּעַלְת הַמִּקְנֵה.

ו' צה צט

יְדַבֵּר מִהַדְרָף הַנִּפְלְאָה שֶׁל מְצִיאת הַנְּקֻדוֹת טוֹבוֹת וְהַהֲרַחְבוֹת שֶׁבַּתוֹף
הַצְּרוֹת, וְאֵלוּ מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שֶׁהִיוּ רְצִינִיִּים — הַחֲזִיקוּ מֵעַמֵּד, אִפְלוּ
בַּתוֹף הַתְּמוּרוֹת וְכוּ', וְכֹל עֲצָה מְרַבֵּנוּ וְ"ל צָרִיף לְהַתְּפַלֵּל עָלֶיהָ, וַיַּחֲבֵר
תְּפִלָּה קְצָרְצָרָה עַל עֲנִין הַשְּׂמִיחָה.

ו' צו ק

יְדַבֵּר מִקְטֵב שִׁיחוּתִיו, וַיִּזְהֵר לְשֵׁלֶם חוֹבוֹת לְמַדְפִּיסִים, וּמֵעֲנִין הַקּוֹנְטְרָס
"גַּחְלֵי אֵשׁ", וְלוֹחַ שְׁעוּרֵי לְמוּדִים, הַמְּכַנִּים חֶשֶׁק לְסִים הַטּוֹ שְׁעוּרִים,
וּמִכְפָּה סְפָרִים שְׁעוּרָג אֲלֵיהֶם.

ו' צז קא

יְתַיַּחַס לְסַפּוֹר נוֹרָא שֶׁקָּרָה לְנִמְעָן, וְקָשׁוֹר לְסוּדוֹת הַגְּלָגוּל שֶׁל שְׁלֵשָׁה
בְּדוּמָם, צוּמָת, חֵי, וַיְדַבֵּר מִחֵי הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁהֵם שְׂבָעִים שָׁנָה

וכו', ומתהלים וחי" פְּרָקִים מְשֻׁנוֹת, וַיִּתֵּן עֲצָה לְרַפָּא אֶת הַיָּד —
על-ידי קָבֵר רַבִּי מֵאִיר בַּעַל הַנֶּסֶם.

ו' צח קג

יְדַבֵּר מִקְרוֹב רְחוּקִים וּמֵהַמִּפְרִיד מִחֲשֻׁבְתּוֹ מִזֶּה הָעוֹלָם, וְלִדְבָרָהּ רַק בּוֹ
יִתְבַּרֵּךְ, וְהַנְּכוּאָה וְהַהֲשָׁחָה צְרִיכָה הַכְּנָה, וְקִדְשֵׁת שְׁבַעַת הַגְּרוֹת וְכוּ'.

ו' צט קד

יְדַבֵּר מֵאֲמִירַת תְּהִלִּים הַמְּסַגֵּלַת לְתִשׁוּבָה, וְעִנְיָן 'תְּקוּן הַכְּלָלִי' וְדַבּוּר
אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ.

ו' ק קה

יְדַבֵּיק הַמִּחֲמֵחֵשְׁבָה בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וּבְמָקוֹם שְׁחֹשֵׁב הָאָדָם — שֶׁם כָּל
הָאָדָם, וְעַל-יְדֵי מִדַּת הַבִּינָה מְעוּרִים עֵינֵי הַקְּלָפוֹת, וַיַּעֲוֹרֵר לְדַבֵּר עִמּוֹ
יִתְבַּרֵּךְ בְּכָל עֵת מִצּוֹא, וַיְדַבֵּר מֵעִנְיָן רֵאשִׁי הַשָּׁנָה, שֶׁהַקְּבוּץ הוּא עֲשֵׂרָה
מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְאֵין צְרִיף לְהַסְתַּפֵּל עַל מַהוּתָם, וַיִּרְחִיק שְׁקָרִים
הָאוֹמְרִים בְּשֵׁמוֹ.

ו' קא קז

יִתֵּן עֲצָה כְּנֶגֶד עַקְרָבִים שְׁנוֹכְסִים בַּבַּיִת.

ו' קב קז

יְבִיעַ שְׂמִחָתוֹ עַל הַבְּשׂוּרָה שְׁבִשׂוּר הַגִּמְעוֹן, שְׁפִיטִים ק"א פְּעָמִים שֶׁשָּׂה סְדֵרֵי
מְשֻׁנָּה, וַיִּשְׁבַּח אֶת עִנְיָן הָאֲבָרְכִים הַמְּקַשְׂרִים לְ"הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ" וְלִמָּה
זוֹכִים, וַיֵּשׁ בְּזֶה הַסְּתָרָה — מִצַּד אֶחָד, וּמִצַּד שֵׁנִי — הַתְּגִלוֹת נִפְלְאוֹה,
וַיַּעֲוֹרֵר לְשֹׁמֵר עַל בְּרִיאוֹת הַגּוּף וּלְשֹׁמֵחַ אֶת בֵּיתוֹ — זֶה אֶשְׁתּוֹ.

ו' קג קט

חֲזוֹק בַּת יִשְׂרָאֵל עַל שְׂמִחָה וְעַל בְּרִיאוֹת הַגּוּף.

ו' קד קט

יְדַבֵּר מִנְעָם הַיְדִיעָה מֵאֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וַיִּרְחִיק מִמְרִירוֹת אֶפְלוֹ
בְּעִנְיָנֵי תוֹרָה, וַיִּגְלֶה מַעֲלַת הַהֲתַבּוֹדוֹת, שֶׁעַל יְדֵהּ זוֹכִים לְטַעַם טַעַם
אוֹר הַגְּנוּז, וַיִּשְׁבַּח הַזּוֹכָה לְיַחַד יְחוּדִים קְדוּשִׁים, וּמִחֲשֻׁבְתּוֹ רוֹדֶפֶת רַק
בְּאֲמוּנָה תְּמִיד.

ו' קה קיא

יְדַבֵּר מִשְׁבַּח הַזּוֹכָה לְהִיּוֹת חֲזוֹק בְּאֲמִירַת ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנוֹת בְּכָל יוֹם,
שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִים לְצִאת מֵהַבֶּץ, וַיְדַבֵּר מִסְּגֻלַּת הַהֲפָצָה, וַיִּתְאָר דוֹר

תְּכַן הַעֲנִינִים

חֲדָשׁ שֶׁל בְּרִסְלָבֶר חֲסִידִים שָׁקֵם עֲכָשׁוּ, וַיִּדְבֵּר מֵהִנְהַגַּת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ.

ר' קו קיב

יִחְזַק אֶחָד שֶׁכָּבֵר הָיָה בְּנוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּה וְכוּ', וַיִּגְלֶה לוֹ מַעֲלַת נִשְׁמָתוֹ, וַיִּחְזְקוּ לְקַבֵּעַ עֲצָמוֹ בְּלִמּוּד סִפְרֵי אַמוּנָה וְכוּ', וַיִּדְבֵּר מִתְּבָלִין הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, הַמְסִיר אֶת רֵיחוֹ הָרַע שֶׁל הַחֲטָא.

ר' קז קיד

יִזְהִיר שְׁלֵא לְהִנְהִיג בֵּית עַל בְּסִיס שֶׁל חֲשָׁדוֹת וְכוּ', וְלַהֲפֹךְ אֶת כָּל הַבֵּית לְמָקוֹם שֶׁל שְׂמֵחָה, וְעַל-יְדֵי אַמוּנָה פְּשוּטָה בָּא בְּשַׁחוּן וְשְׂמֵחָה, וַיִּסְפֹּר קֶצֶת שֵׁיחוֹת וְעֲבָדוֹת מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּעֲנָן זֶה.

ר' קח קטו

יִדְבֵּר מְרִירוֹת כְּנֶגֶד רְשָׁעִים מְשֻׁנְאֵי ה', אֲשֶׁר בָּזוּ וְשָׂרְפוּ סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, רַחֲמֵנָא לְצַלֵּן. וַיִּגְלֶה נְמִיכוֹת דְּרַגְתָּם, וְכֵן מִבְּפִנִּים — בְּעֲלֵי עֲסָקִים פְּרֻטִיִּים בְּדִבְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, גּוֹרְמִים מִחֻלְקַת, וְהַהֲכָרַח לְמִי שְׁלֵא תִקֵּן בְּרִיתוֹ — לְשִׁמְעַת הַתְּנַגְדוֹת.

ר' קט קיח

יִדְבֵּר מֵטוֹב ה', שֶׁהָאָדָם אֵינּוּ יוֹדֵעַ מַה יַעֲבֹר עָלָיו, וַיִּסְפֹּר מַעֲשֵׂה מַמּוֹהַרְנִית ו"ל, שֶׁצָּעַק בְּצִיּוֹן רַבְּנוּ ו"ל, וַיִּדְבֵּר מֵעֲנַן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה, וּבִפְרָט עַל הַהֲתַקְרְבוֹת לְרַבְּנוּ ו"ל, וְלִמְצֵא טוֹב בְּעֲצָמוֹ.

ר' קי קכ

יֵאָרִיךְ לְחֻזַּק בְּחֻזִּיק עֲצוּם וְעָרַב חֶתָּן לְקִרְאֵת יוֹם חֲפָתוֹ, וַיִּסְדֵּר לוֹ סֵדֶר וְהִנְהִיגָה פְּרֻטִית וּפְרֻטִי פְּרֻטִית לְכָל יוֹם הַחֲפָה, וְסֵדֶר הַחֲתָנָה, וְהַשְּׁבַע בְּרִכּוֹת, וְהַזְמִינִים שְׂאֲחָרִיָּהֶם, וְהַשְּׁנָה הֵרֵאשׁוּנָה וְכָל הַחַיִּים, וְאֲשָׁרֵי הַחֶתָּן הַזּוֹכֶה לְקַבֵּל הַדְּרָכָה זֶה קֹדֶם חֲתָנָתוֹ, וְהוֹלֵךְ בְּעֻקְבוֹתֶיהָ, שְׂאֵז רַב טוֹב הַצָּפוֹן לוֹ כָּל יְמֵי חַיָּיו.

ר' קיא קכז

יִדְבֵּר מִתְּפִלָּה וְזַעֲקָה בְּפִשׁוּט יָדִים וְרַגְלִים וְכוּ', וַדְּבֹר רַבְּנוּ ו"ל, שְׂאֵם הָיָה יוֹדֵעַ בְּשַׁעֲרֵי שְׂנַכְנָס לְעִבּוּדֵת ה' לְמַה הָיָה זוֹכֵה עַל-יְדֵי הַתְּבוּדוֹת וְכוּ', לֹא הָיָה מַעֲנָה גּוֹפּוֹ, וַיִּדְבֵּר מִמְּקוֹר הַקְּטַע שְׂאוּמְרִים בְּסֵדֶר קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁעַל הַמְּטָה, וַיּוֹכִיחַ שְׁלֵא לְהִתְלוּצֵץ מִדְּבָר, כְּשֶׁעֲדִין אֵין יוֹדְעִים הַכֹּל.

ר' קיב קכח

יִדְבֵּר מֵעֲנַן שְׂמוּשָׁה שֶׁל תּוֹרָה, גְּעֻרַת הַחֲכָם וְדִבְקוֹת הַתְּלִמִּידִים בּוֹ,

וְעַל־יְדֵי אַמוּנַת חֲכָמִים עוֹבְרִים עַל הַקְּשִׁיּוֹת שֶׁבְּאוֹת מִצַּד חָלַל הַפְּנוּי, וּמַעַלְת הַצְּדִיקִים, שֶׁעַל אִף שְׁכוּחֵשִׁים אוֹתָם, הֵם אֵינֶם נִשְׁכָּרִים, וְיִסְפָּר מִמָּה שֶׁעָבַר עַל מוֹהַרְנֵת ז"ל, וּכְשֶׁבִזּוּ אוֹתוֹ אִיף שׁוֹרֵר: "אוֹנְזֶעֶרַע גְּרוֹיִסְקִיט" וְכוּ', וְעַל־יְדֵי הַרְצוֹן וְתַקְף הַמַּחְשָׁבָה אֲפֹשֶׁר לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַדָּבָר שְׂרוּצִים וְהִלְבוּשִׁים שֵׁישׁ עַל הַצְּדִיק וְעַל תּוֹרוֹת רַבֵּנוּ ז"ל. וְיִתְאָר כִּי צִד נֶאֱמָרָה הַתּוֹרָה ל"ב שְׁבִלְקוּטֵי־מוֹהַרְנֵן, חֶלֶק ב', עַל־פִּי עֲבָדָה מִהַמְגִיד מִטִּירֵהוּוִיצָא, שֶׁהַתְּפִלָּא מְאֹד כִּי צִד מוֹהַרְנֵת ז"ל הַצְּלִיחַ לְהַעֲבִיר אוֹר כְּזֶה לְתוֹךְ דְּפוּסֵי אוֹתִיּוֹת, וְיַחֲזִק עַל שְׂמֻחָה, וּבְכָל חֲטָא יֵשׁ שְׂרֵשׁ גְּאֹנָה, וְצָרִיף לְהַתְּבַטֵּל לְרַצּוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, וְנִסְיֹן גְּדוֹל הוּא לְרֵאוֹת אֶת הַצְּדִיק בְּשַׁעַת קִטְנוֹת, וְיֵשׁ שְׁקָבְלוֹ מִהַצְּדִיק וְאַחַר־כֵּן עוֹזְבִים, כִּי חוֹשְׁבִים שֶׁיִּכּוֹלִים לְבַד, וְיֵשׁ שְׁעוֹד מַחְצִיפִים פְּנִיָּהֶם, וְיִתְאָר כִּי צִד אֲנָשִׁים נוֹפְלִים לְעוֹלָם הַדְּמִיוֹן, בְּמִקּוֹם לְהַסְתַּפֵּל עַל אֱלֹקוֹת, שְׂוֹו הַהַתְּעוֹרְרוֹת שְׁמַעוֹרֵר אוֹתָנוּ הַצְּדִיק, וְיִבָּאֵר, שֶׁמַּעֲשֵׂה מְרַכְּבָה אֵין נוֹתֵנִים לִיְחִיד, אֲלֵא אִם כֵּן הִזָּה חֲכָם וּמִבֵּין מַדְעָתוֹ, וְהַמְקַנֵּב אֶל הַצְּדִיק מַתְּעוֹרֵר מְאֹד מְעוֹלָם הַדְּמִיוֹן, וְיִדְבַּר מַעֲנֵן הַזּוּגִים, שֶׁגַּם שָׁם הַעֲכוּבִים הֵם רַק מַחְמַת דְּמִיוֹן וְכוּ', וְהַצְּדִיק הוּא הַשְּׂדֵכֵן הַמְּשַׁדֵּךְ כָּל הַשְּׂדוּכִים.

ר' קיג קלח
 יְגַלֶּה הַפְּלַגַת מַעַלְת הַהַתְּקַרְבוֹת לְרַבֵּנוּ ז"ל, שֶׁנֶּעְלַם כֹּל־כֵּף מִכָּלָם, וְיִדְבַּר נִפְלְאוֹת מַחְפּוּשׁ אַחַר הָאָמֶת, שֶׁהוּא סוֹד הַחְפּוּשׁ אַחַר הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וּמַעַלְת לַמּוֹד סִפְרָן שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, וּמָה שֶׁאָמַר מֶר' חַיִּים וְיִטְאֵל עַל הַנְּפִילוֹת שֶׁמִּפִּילִים אֶת הַרוּצָה לְהַכְּנֵס לְפָרְדֵס, וְיַעוֹרֵר עַל מַדַּת הַשְּׂתִיקָה.

ר' קיד קמא
 יַחֲזִק עַל מִצִּיאַת הַזּוּג, וְיַפְלִיג בְּמַעַלְת הָעוֹסֵק לְשַׁדֵּךְ בֵּין נִשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְכֵן לְהוֹרוֹת לָהֶם הַדְּרָךְ לְקַדְשַׁת בֵּיתָם, שֶׁכָּל זֶה מוֹרָה עַל זּוּגֵי הַמַּדוֹת הַעֲלִיוֹנוֹת, וְכֵן הָעֲנֵן בְּהַפְּצַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, שֶׁעוֹשִׂים שְׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם שְׁבַשְׂמִים.

ר' קטו קמב
 יְגַלֶּה לְנִמְעֵן חֶסֶד ה' שֶׁעֲשֵׂה עִמוֹ, שֶׁדָּר בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וְיַעוֹרְרוֹ לְהַסְתַּפֵּל תְּמִיד עָלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִהְיוֹת סְבָלָן בְּבֵיתוֹ.

ר' קטז קמד
 יְגַלֶּה מַעַלְת הַזּוּכָה לִיְחִיד יְחוּדִים קְדוּשִׁים, וְיַחֲזִק מְאֹד לְאַמוּנָה פְּשוּטָה שְׂמִבִּיאָה שְׁלוֹת הַנְּפֵשׁ וְאַרְךָ אֲפִים, וּמִפְּשִׁטָּה הַהַסְתַּרוֹת מִכָּל פְּרִטֵי הַבְּרִיאָה.

תִּכְוֵן הָעֲנִינִים

יב

ו' קיז קמה
יגלה, שְׁעִסְקֵנוּ בַּהֲפָצַת אֹר וְרַבְנוּ וְ"ל הוּא דְרָךְ שֶׁל הַפֶּרֶת הַטּוֹב אֵלָיו
וְ"ל, שְׁקָרְבָנוּ כֹּל-כָּךְ, וַיַּעֲזֹר עַל הַשִּׁיחָה בֵּינוּ לְבֵינָן קוֹנוֹ, וַיִּחְזַק עַל כָּךְ
מְאֹד, וַיַּעֲזֹר עַל ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת.

ו' קיח קמז
יחזק בַּת יִשְׂרָאֵל, וַיִּזְרְזֶה עַל שְׁלוֹם בֵּיתָם, וַיְדַרְיָקָה עַל כַּמָּה עֲנִינִים
פְּרָטִיִּים.

ו' קיט קמח
יְדַבֵּר מִנְּפִלְאוֹת הַהִשְׁגָּחָה הָעֲלִיוֹנָה, וּמִסּוּד יוֹם', שְׁכָל יוֹם הוּא יוֹם,
וְאִסּוּר לְבִזְיוֹתוֹ, רַק לַעֲשׂוֹת בּוֹ טוֹב, וּמִחֻבָּת שְׂמֻחַתְנוּ עַל שְׂאֵנוּ זֹכִים
לְהַדְפִּיס לְמִרוֹת הַחֲרָפוֹת, וַיִּתְאַר קֶצֶת מִמָּה שְׂיִצְאוּ כִּנְגָדוֹ אִף בְּזִמְן
שְׂעִדִין לֹא הַדְפִּיס שׁוּם סֵפֶר מִשְׁלוֹ.

ו' קכ קמט
יגלה מֵהוֹת הַמַּחְלָקָת וְהַחֻלְקִים עָלָיו, וַיִּבְהִיר מֵה גֹאֲרַע כְּשִׁמְגֵלִים אֶת
רַבְנוּ וְ"ל בְּעוֹלָם, שְׂמַעֲוֹדָד לְהַתְמַדַּת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וַיַּעֲזֹר הַרְבֵּה
לְלַמּוֹד הַהֲלָכָה, שֶׁהוּא יְסוּד הַיְהוּדוּת.

ו' קכא קנא
יחזק מִשְׁפָּחָה שְׂעוֹבֵר עֲלֵיהֶם קָשׁוֹת וּמְרוֹת, וַיִּנְסֶה לְדַבֵּר עַל לֵב הַבַּעַל
שְׂבִיבִין אֶת אִשְׁתּוֹ, וַיִּזְרְנוּ לְבַדֵּק הַתְּפִלִּין וְהַמְּזוּזוֹת וְכוּ', וְלַהֲזַהֵר מִצַּעַר
בְּעֲלֵי חַיִּים עַל-פִּי מַעֲשֵׂה מֵהָאָר"י וְ"ל, וְעַל אַמִּירַת תְּהֵלִים.

ו' קכב קנב
יחזק מְאֹד עַל וְדוּי דְבָרִים, שְׂמוּצִיא צְרוּפֵי הַחֲטָא מִעֲצָמוֹתָיו, וַיִּגְלֶה עַד
כַּמָּה מוֹעִיל עֲנִין זֶה, וַיִּחְזַק עַל 'תִּקְוֵן הַכְּלָלִי'.

ו' קכג קנד
יִזְכִּיר מִשְׁלוֹחַ מִצְרָךְ שֶׁל קוֹנְטְרַס חֲדָשׁ "טְהַרַת הַבְּרִית", וַיִּחְזַק עַל קִדְשַׁת
הַדְּבוּר, וְשִׁתִּיקָה מוֹרָה עַל דַּעַת, וְהַעֲקֹר לִידַע מְתִי לְשִׁתַּק וּמְתִי לְהַרְבּוֹת
בְּדַבּוּר.

ו' קכד קנה
יחזק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְלַעֲסֹק בְּסִפְרֵי רַבְנוּ וְ"ל, שְׂעַל יָדָם יִכִּיר אֶת מֵהוֹתוֹ
וְכוּ', וַיִּגְלֶה מַעֲלַת הָעֲנִין.

תִּכְן הָעֲנִינִים

יג

ר' קכה קנז

ייעץ על שנוי שם עלון שבועי של דברי רבנו ז"ל, ויגלה ביעד צריך להיות כתוב עלון פנה המופץ להמון עם, ויעורר על קלקול המחין, שמשם נובעים פעם ועצבנות.

ר' קכו קנח

יגלה מקצת מהתגובות הנלהבות שמקבל בעקבות הפצת הספרים, ואף שנתעורר קול הברה וכו' — אינו מתפעל, וידבר מקונטרס "קשה יום".

ר' קכז קנט

ידבר מיסוד דעתו של רבנו ז"ל, שאחזו אנשי שלומנו הקדושים בכל עז ההתבודדות, ויגלה מעלת הענין.

ר' קכח קס

יגלה, שעל ידי מדת הטוב בפית ובחוץ לא יתרחק מ"היכל הקדש".

ר' קכט קסא

יגלה מעלת אמירת עשרה מזמורי תהלים הנקראים "תקון הפללי", וירחיק מטענות על עצמו ועל זולתו, ורק לדון את כלם לכף זכות, ויספר, שרבנו ז"ל צנה ללמד "מסלת ישרים", ובנעוריתו למד "ראשית חכמה".

ר' קל קסב

יעורר על-פי שיחת רבנו ז"ל, שלא נתן לעולם הזה להטעות אותנו וכו', ויגלה, שזה על ידי למוד ספרו "לקוטי מוהר"ן" בכל חדש, ויזכיר נחיצות ההתחזקות עם ההתעוררות.

ר' קלא קסד

יחזק בת ישראל, שתהיה לעזר ולהועיל לבעלה בלמוד שעורים קבועים וכו', ויעוררה על סבלנות ושקט בפית, ולשמח בהרחבת הדעת, ובאנו לעולם לפרסם השכינה, ויתן פללים בנקוד ספריו.

ר' קלב קסו

ידבר מענין "אף אין יראת אלקים והרגוני", שזה תשקיף של הדור הזה, מה שקורה לאחרונה בארץ ישראל.

ר' קלג קסז

יזכיר בחור ושיבה ביעד להתנהג, ויזהירו לשמור על כבוד ראש השיבה, ויזרוז לרכש "ספר המדות" קטן, ולחזר בו הרבה, וזה יתן לו

תִּכְן הָעֲנִינִים

חֶשֶׁק הַתּוֹרָה, וַיִּתֵּן עֲצָה כְּנֶגֶד הַרְהוּרִים — לְהַכְנִיס מַחוּ בְּאִמּוֹנָה, וְסִפּוּרֵי צַדִּיקִים.

ו' קלד קסח

יִדְרִיף אָב שְׁמַתְקֶשָׁה בְּחַנוּף בְּנוֹ שְׁחוּרֵג קֶצֶת, וַיִּזְרוּ לְשַׁלְּחוֹ לִישִׁיבָה מִתְאִימָה לְאִפְיוֹ, וַיִּדְרֹבֵן לְהַצִּיב אֶת עֲנָנֵי הַחַנוּף בְּרֹאשׁ מַעְיָנֵינוּ לְמֵרוֹת הַקְּשִׁיִּים הַכֹּלְכָלִיִּים וְכוּ', וְעָקַר הַחַנוּף תְּלוּי בְּסִבְלָנוֹת וְהִשְׁקָעָה וְכוּ'.

ו' קלה קע

יִדְבֵּר מֵהַצְּרוֹת שְׁעוֹבֵרוֹת עֲלֵינוּ בְּכֹל פֶּעַם יוֹתֵר וַיּוֹתֵר, וַיִּזְכִּיר עֲנָנֵי "וַיּוֹתֵר יַעֲקֹב לְבָדוֹ", לְעַמַּת "וַיִּנְשָׁבֵב ה' לְבָדוֹ", וַיִּחְזַק עַל אַחַדוֹת, שֶׁנִּצְרַכְתָּ מְאֹד בְּתִקְוַתְנוּ, שְׁאֵנוּ לוֹחֲמִים מִלְחַמַּת קַיּוֹם.

ו' קלו קעב

יִחְזַק מְאֹד אָב, שֶׁבָּנוּ עָשָׂה צַעַד נוֹרָא, וַיִּתְּנָה צָרַת הַדּוֹר עִם הַצְּעִירִים שֶׁנִּשְׁקָעִים בְּרִיקְנוֹת הַמּוֹכִילָה לְאַבְדּוֹן, וַיּוֹרָה כִּי־צַד אָנוּ הַהוֹרִים נִתְמוֹדֵד עִם חֲלָאֵי הַתִּקְוָה.

ו' קלז קעג

יַעֲוֹרֵר עַל צְרוֹת הַתִּקְוָה שֶׁלְּפָנָי גּוֹג וּמַגּוּג, שֶׁהֶעָקַר הוּא לְהַרְבּוֹת בְּאַחַדוֹת וְאֶהְבֶּה בֵּין חֲלָקֵי נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל תַּחַת דְּגָלָם שֶׁל חֲכָמֵי וּגְדוּלֵי הַדּוֹר.

ו' קלח קעד

יִחְזַק בְּעַל תְּשׁוּבָה עַל שְׂמֵחַת קִדְשֵׁי יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּזְכָּה בָּהּ, וַיִּגְלֶה גְדֹל מַעְלַת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וַיִּרְאֶה לוֹ, שְׁאִין זֶה קֶשֶׁה לְחֹזֵר בְּתְשׁוּבָה וְלִקְיָם אֶת הַמַּצּוּוֹת וְכוּ', וַיַּעֲוֹרְרוּ עַל לְמוּד הַלֵּכָה, שֶׁזֶהוּ תַּחֲלָה לְבַעַל תְּשׁוּבָה.

ו' קלט קעו

יִתֵּן עֲצָה לְאָב, שֶׁיִּלְדוּ הַקָּט בֵּן שְׁתַּיִם-עֶשְׂרֵה מִתְּנַהֵג לְעַמְתּוֹ בְּחֻצָּה, וַיִּדְרִיכּוּ כִּי־צַד לְהַתְּנַהֵג עִם בְּנָיו וְכוּ'.

ו' קמ קעח

יִצְרִיף לְחֹזֵק מְאֹד בְּעַל שִׁיכְבֵּד אֶת אִשְׁתּוֹ, וַיִּגְלֶה מֵהִיכֵן נִמְשָׁךְ שֶׁהָאִשָּׁה חִפְצָה בְּכָבוֹד וּבְהַעֲרֵכָה תְּמִידִית וְכוּ'.

ו' קמא קפ

יִדְבֵּר מִשְׁבַּח תּוֹעֵלַת וּמַעְלַת לְמוּד אַגְדוֹת חַז"ל, וַיִּבְאֵר הָאֵם מִתָּר

להזכיר שם ה' כְּשִׁלּוּמָדִים תּוֹרָה שְׁבַע-לֶפֶה, וַיַּעֲתִיק נֶסֶח נְדִיר לְבִרְכַת
הַגּוֹמֵל.

ר' קמב קפא

יְדַבֵּר מִמַּעַלְת מִדַּת הַתְּמִימוֹת, וְצָרִיף לְהַזְהֵר גַּם בָּהּ, וַיִּקַּח דְּגָמָא מִמְקָנָה,
הַגַּם שְׁמַעְלָתוֹ עֲצוּמָה, אֲבָל אִם זֶה עַל חֶשְׁבוֹן מִנְיָן וְכוּ', וְלִהְיֶה שְׁלֵא
לַעֲשׂוֹת מִהַטְּפֵל עָקָר, וַיִּחְזַק עַל שְׂמִיחַת הַיְהוּדוֹת וְהַתְּמִדָּה בַּתּוֹרָה
הַקְּדוּשָׁה וְלִמּוּד סְפָרֵי רַבְּנֵי ז"ל.

ר' קמג קפב

יְדַבֵּר מִהַמְּקוֹר לְהַסְתַּכֵּל עַל הַצְּפָרְנִים בְּשַׁעַת הַבְּדִלָּה, וַיּוֹכִיחַ הַנִּמְעָן
שְׁשׂוּאֵל שְׁאֵלוֹת פְּשׁוּטוֹת מִהַשְּׁלַחַן עָרוּף, וַיּוֹרָה לְהִיּוֹת בְּקִי בַּהֲלָכָה
וּבַשְּׁלַחַן עָרוּף.

ר' קמד קפג

יִחְזַק אֶת הַנִּמְעָן שְׁעוֹסֵק בְּהַדְּפָסָה, וַיְדַבֵּר מִזֶּה־מַּת הַרְחוּב, וּמֵאֲמוּנָה
שֶׁהִיא הַתְּקוּן לְזֶה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנֵי ז"ל, וַיִּזְכֵּר סִדְרַת הַקּוֹנְטְרָסִים
הַמְּדַבְּרִים מֵאֲמוּנָה, וַיִּחְזַק הַנִּמְעָן עַל צַעְרוֹ מֵאֵי מְצִיאת הַזּוּזָג, אֲשֶׁר זֶה
רַק בִּידוֹ יִתְבָּרַךְ.

ר' קמה קפד

יְדַבֵּר מִהַמְּנִיעוֹת לְלַמֵּד סְפָרֵי רַבְּנֵי ז"ל, וַיִּזְהֵר מִדְּחִיקַת הַשְּׁעָה בְּעֲנִינֵי
שְׂדוּכִים, וַיְמִי הַנְּעוּרִים שׁוּיִם הַרְבֵּה וְצָרִיף לְנַצֵּלָם, וַיְדַבֵּר מִסְּגֻלַּת אוֹיְרָה
דְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וַיַּעֲזֹר עַל ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, וַיִּחְזַק בְּחֹרֶר צַעִיר, שְׁלֵא
תֵּאֲכֹזב מֵהוֹרֵיו, רַק יִלְמַד עֲלֵיהֶם זְכוֹת.

ר' קמו קפו

יְבַהִיר שֶׁהַבְּעַל-דָּבָר אוֹרֵב עַל כָּל אֶחָד הַרוֹצֵה לְאַחֵז אֶת עֲצָמוֹ בְּרַבְּנֵי
ז"ל, וּפְנִימִיּוֹת הַצְּדִיק הִיא בַּתּוֹף סְפָרֵיו, וַיְדַבֵּר מִפְּתוּדֵי שֶׁל הַבֵּל
הַמְּתַבְּטְלִים עַל-יְדֵי אֲמוּנָה, וַיִּזְרֹו לְשַׂמַּח אֶת אִשְׁתּוֹ וּמָה לָּנוּ לְדָאָג
כְּשֶׁרַבְּנֵי ז"ל הוֹלֵךְ לְפָנֵינוּ.

ר' קמז קפז

יִחְזַק מְאֹד אֶת הַנִּמְעָן שְׁמוּסֵר נִפְשׁוֹ וְשָׁמוֹ לְהִקִּים תּוֹרָה וַיְהוּדוֹת בְּעִירָה
קִטְנָה, וַיִּזְדַּרְכוּ בְּדַרְךָ מִלְּחַמְתּוֹ עִם פְּחוֹת הַמִּתְנַגְּדִים לְקְרוֹב רְחוּקִים,
וְאִיךְ מִתְמוֹדָדִים עִם קְשִׁיִּים.

ר' קמח קפט

יְדַבֵּר מִהַהֲתַחַזְקוֹת שֵׁישׁ בְּסִפֵּר "אֲשֶׁר בְּנַחֵל", וַיִּזְהֵר עַל בְּרִיאוֹת הַגּוֹרֵף,

תִּכְן הָעֲנִינִים

ויעורר על תקוין-הַכְּלִי, מְקוּה, חֶמֶשׁ וְרֶשֶׁי, שְׁמִירָה מִכְּעַס, וְיִזְרִיף
שׁוֹחֵט כִּי צָד עָלָיו לְהִתְנַהֵג שְׁתֵּהִיג מְלֹאכְתּוֹ — מְלֹאכֶת שָׁמַיִם שְׁלֵמָה.

ר' קמט קצ
יחזק ילד הלומד בְּחֶדֶר, וְיִזְהִירוּ לְלַמֵּד הַיֵּטִב לְמוֹדֵי הַתְּלֻמוּדֵי תוֹרָה,
ובזמן הפְּנוּי לְלַמֵּד "סֵפֶר-הַמִּדּוֹת" וּקְצַת תְּהִלִּים.

ר' קנ קצא
מִכְּתָב אַחוּל קָצֵר לְמִשְׁפָּחָה עִם הַתְּעוֹרְרוֹת לְיִתְקוּן הַכְּלָלִי, וְלִמּוּד מְקוֹר
הַשְּׂמֵחָה.

ר' קנא קצא
יְדַבֵּר מִכַּח הַבְּחִירָה שֶׁל אֵלּוּ שֶׁהִתְוַדְּעוּ לְאוֹר רַבְּנוּ ז"ל — אִם לְהַשְׁאֵר
אוּ שְׂמָא לְבָרַח, וְיִדְבֵּר זֹאת כְּנֶגֶד הַמַּחְלָקֶת שֶׁעוֹרְרוּ כְּמָה פְּגוּמִים כְּנֶגֶד
לְמוּד סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

ר' קנב קצב
יִתְיַחַס בְּקִצְרָה לְרִדְיָפוֹת בִּישִׁיבָה כְּנֶגֶד לוּמְדֵי תוֹרַת רַבְּנוּ ז"ל,
בְּהִתְבַּטְּאוֹת מוֹהֲרֵנֵי ז"ל עַל הַפְּחוֹת שֶׁנִּתְּנוּ לְבַעַל-דָּבָר.

ר' קנג קצג
יִבְיַע צַעֲרוֹ הַקָּשָׁה עַל שְׁמוֹנְעִים מְאֹד אֶת הַהִתְקַרְבוֹת לְדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

ר' קנד קצד
יחזק על הַתְּמַדַּת הַלְמוּד בְּשַׁעוּרִים כְּסֻדְרָן, וְיִדְבֵּר מְעֻנָּן נְגוּנִים, וְעָקֵר
הַנְּגוּנָן מְרֹאשׁ אַמוּנָה — מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְכוּ', וְיַעֲזִיר הַנְּמַעֵץ שֶׁהוּא
מְלַחֵן שִׁירִים, שִׁיִּסְדֵּר שִׁירֵי אַמוּנָה, וְיִדְבֵּר מְעֻנָּן סוּד הַטְּלִית, וְצִרִיף
לְשֵׁלֶם טוֹבָה לְרַבְּנוּ ז"ל, שֶׁקָּרְבָנוּ כָּל-כָּף לְעַמּוּד הַתְּפִלָּה.

ר' קנה קצו
יְדַבֵּר מִמַּעַלְת הַפְּצַת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְלְהִדְפִּיס מֵהֶם שׁוֹב וְשׁוֹב, וְיַעֲזִיר
מְאֹד מְאֹד עַל לְמוּד הַתּוֹרָה שַׁעוּרִים קְבוּעִים וּמְסוּדָרִים, וְיִדְבֵּר מִגֵּר תְּמִיד
וּמְצַדֶּקֶת הַהִדְפָּסָה, וּמִמְשֻׁנּוֹת — צוּרַת מְקַל, וְעֻנָּן חֲנוּף הַבְּנִים,
וְשְׁמִירָה מִכְּעַס וּקְפֻדוֹת.

ר' קנו קצח
יְדַבֵּר מִנְּסִיוֹנוֹת הַחַיִּים, אֲשֶׁר עוֹבְרִים אוֹתָם עַל-יְדֵי סְבִלְנוֹת, וְיַעֲזִיר שְׁלֵא
לִילֵף בְּדֶרֶךְ חֲרִיפוֹת הַמְּרַחֶקֶת אֲנָשִׁים, וְיִזְכִּיר לְדַגְמָא צְדִיק מְאֻנְשֵׁי

תָּכֵן הָעֲנִינִים

שְׁלוֹמֵנו שָׁכַךְ הַתְּנַהֵג, וְלֹא עָלְתָה לוֹ, וַיִּדְבֵר מִגְּנוּת מַחְלַת הָעֲצָבִים,
וַיִּמְצָא מִזֶּה מוֹסֵר לְעִבּוּדַת ה'.

י' קנז קצט

יִחִזַּק וַיֵּאמֶץ מְאֹד, שֶׁבְּכֹל הַצָּרוֹת הוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא אִתּוֹ, וְאַחַר הָרַע
יָבוֹא הַטּוֹב, וְהֶעֱקָר לְבָרַח מִתְּחוּשׁוֹת אֲשֶׁמָּה, וַיִּחִזַּק עַל פְּסוּפֵי קִדְשׁ
לְהַפְּלֵל בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

י' קנח ר

יִזְהִיר לְבָרַח מִיִּסּוּרֵי מִצְפוֹן הַהוֹרְסִים אֶת הָאָדָם.

י' קנט רא

יִחִזַּק אֶת הַנִּמְעָץ שֶׁנִּכְנַס בַּפְּעִילוֹת גְּדוֹלָה לְפָרֶסֶם דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל, וַיִּגְלֶה
שֶׁאֲסוּר לְהִתְפַּעֵל מֵאֶפֶס אֶחָד בְּעוֹלָם, וַיִּתְאַר מֶה גָּרְמוּ הַמִּתְנַגְּדִים
בְּהִבְאָשַׁת רֵיחַ.

י' קס רד

יִחִזַּק אֶחָד, שֶׁהֵחֵל אֶת הַפְּעִילוֹת שֶׁל פָּרֶסוּם אֹרֵר רַבְּנוּ ז"ל בְּיִבְנָאֵל,
וַיִּגְלֶה לוֹ בִּיצֵד תְּהִיָּה הַנְּהַגְתּוֹ, רַק לְפָרֶסֶם פְּנִימִיּוֹת כָּל דָּבָר, שֵׁיֵשׁ בּוֹ
אֱלָקוֹת, וְלֹא לְהִסְתַּבֵּר עִם אֶף בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, וְאִזּוֹ כָּלֵם יֵאָהְבוּ אוֹתוֹ.

י' קסא רה

יֵאָחַל בְּרַפְת "מְזֵל טוֹב" לְנִשְׂוֹאִין, בְּצִרוּף אַחוּלִים וְדַבְּרֵי חֲזוּק.

י' קסב רז

יִבִּיעַ שְׂמִחְתּוֹ עַל הַהִפְּצָה, שֶׁהִיא קְרוֹב הַגְּאֻלָּה, וַיִּדְבֵר מִיִּשְׂרָיִם כִּיֵּצֵד
לְהַתְּנַהֵג בְּבֵית, וְהֵכֵל תְּלוּי בְּהִרְחַבַת הַדַּעַת, וַיִּדְבֵר מִחֲבוּר קוּיִטְרִסִים
בְּעֲנִינֵי שְׁלוֹם-בֵּית, וּמִשְׂתִּיקָה עַל הַבְּזִיוּנוֹת, וְהַדְּבוּר מְרַבְּנוּ ז"ל מִמְּשִׁיךְ
אוֹתוֹ אֲלֵינוּ.

י' קסג רח

יִדְבֵר מִעֲנִין נִגּוּן, עַד כַּמָּה שְׂמוּעִיל לְעִבּוּדַת ה', וּמוֹסִיף כַּח וְחִיּוֹת,
וַיַּעֲתִיק מִדְּבָרֵי הַצִּמּוּח צֶדֶק מֶה שֶׁגִּוְרָם הַנִּגּוּן. וַיִּזְהִיר מְאֹד שֶׁלֹּא לְמַעַל
בְּכִסְפֵי הַפְּצַת אֹרֵר רַבְּנוּ ז"ל.

י' קסד רי

יִבִּיעַ גְּעוּוֹעִיו לְאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו, וַיִּאָּחַלוּ וַיִּבְרָכוּ.

י' קסה רי

יִחִזַּק יְהוּדֵי שְׁנַתְעוּרָר לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה, וַיִּחִזְקוּ עַל נוֹרְאוֹת הַנְּהַגְתּוֹ יִתְבָּרַךְ

תָּכֵן הָעֲנִינִים

בְּהִשָּׁנָה נִפְלְאָה, וַיְגַלֶּה לוֹ, שְׂרָפוֹאת אִמּוֹ הַחֹלָה תְּלוּיָה בְּחֻנְרָתוֹ
בְּתִשְׁבָּה, וַיִּפְלִיג בְּמַעֲלַת אֲמִירַת תְּהִלִּים, וְשָׁעָר הַנִּסְיוֹן הוּא עַל נִקְדַּת
הַשְּׂמֵחָה.

ו' קסו רבז

יְדַבֵּר מִחוּבַת הַבַּעַל לְשִׂמַּח אֶת אִשְׁתּוֹ, וּמִשְׂמַחַת הַהִתְקַרְבוֹת בְּתוֹךְ
דְּחֻקוֹת כּוֹז, וַיַּעֲזֹר עַל מַדַּת הַשְּׂמֵחָה דִּקְדוּשָׁה, וַיִּזְכֵּר מַעֲלַת עֲנִינֵי אֲמִירַת
שֶׁלֶשׁ פְּרָשִׁיּוֹת אַרְבַּע פְּעָמִים בַּיּוֹם, וַיַּעֲזֹר עַל זֶה, וַיִּסְפֹּר סִפּוֹר
מִמוֹהַרְנ"ת ו"ל בְּעִנְיַן הַשְּׂבַעַת הַקּוֹלְמוֹס שֶׁל הַש"ךְ.

ו' קסז ריג

יִחְזַק מִי שֵׁישׁ לוֹ בְּעִוֹת מִמַּעֲבִידוֹ, וַיִּדְרִיכּוּ בִּיצַד לְהַתְנַהֵּג עִמּוֹ, וַיִּחְזְקוּ
עַל מִצּוֹת "וַשְׁנַנְתֶּם לְבַגְדֵי", וּבְכָל פֶּעַם שֶׁמִּנְתָּקִים הַמִּתְשַׁבֵּה כְּדִי לְחַשֵּׁב
רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אֲזִי מְקִימִים דְּבָקוֹת וַיִּחְוֹד ה'. וְהַשֶּׁלֶשׁ נִקְדוֹת שֶׁבְּתוֹרָה
ל"ד — הֵן שֶׁלֶשׁ הַתְּפִלוֹת, כְּדַבְּרֵי מוֹהַרְנ"ת ו"ל.

ו' קסח רטו

יְדַבֵּר מִהִנְהֵגָה מִיִּשְׁבַּת, בְּסוּד: 'לֹא עָלֶיךָ הַמְּלָאכָה לְגַמְר', וַיִּצְרַף לָזֶה
הִנְהֵגָה שֶׁל קְבִיעוֹת בְּשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנּוֹ, וּבְאִמְצַע עוֹשִׂים שָׂאָר עֲנִינִים
וְכוֹ', וַיִּדְבֵּר מִגְדֵּלֵת רַבְּנוֹ ו"ל וְהַהִתְקַרְבוֹת אֵלָיו, וְהַסְּלָם הוּא סִפְרֵי רַבְּנוֹ
ו"ל, וּמַעֲלַת לַמּוֹד 'עֵין יַעֲקֹב'.

ו' קסט ריז

יְבַשֵּׁר עַל סִיּוֹם כְּתִיבַת קוֹנְטָרַס "שְׁלוֹם בְּבִיתְךָ", וַיִּבְיַע שְׂמַחַת חֻלְקָנוֹ
בְּקִדְשַׁת רַבְּנוֹ ו"ל, וַיִּזְרוּ לְהַתְמִיד בְּדַבּוּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וַיִּבְאֵר עַל-פִּי
קַבְּלָה מֵה נֶאֱרַע לְכָל־לִיּוֹת בְּנֵי-אָדָם, שֶׁמִּפְרִידִים בֵּין הַדְּבָקִים — בֵּין
זַעִיר אֲנַפִּין לְמַלְכוּת וְכוֹ', וְשָׂרֵשׁ פְּנִימִיּוֹת הָעֲנִינִים.

ו' קע ריח

יְדַבֵּר מִעֲנִינֵי הַדְּפָסָה מְחַדָּשֶׁת שֶׁל "גֵּר לְהַצְדִּיק", וּמִסִּיּוֹם חֲבוּר כְּמָה
קוֹנְטָרַסִים חֲדָשִׁים, וּמִנְסִיעַת הַתְּלַמִּידִים לְצִיּוֹן הַקְּדוּשָׁה.

ו' קעא ריט

יְדַבֵּר מִשְׂמֵחָה וּמִרְחֻמְנוּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁמְגַלֶּה הַצְדִּיק, וּמִתְקַנַּת לַמּוֹד
וְאֲמִירַת ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנוֹת בְּכָל יוֹם, וּמִמַּעֲלַת הַנְּסִיעָה לְצִיּוֹן רַבְּנוֹ ו"ל.

ו' קעב רכ

יְגַלֶּה שָׂרֵשׁ הַהִתְנַגְּדוֹת וְהַמְּנִיעוֹת שֵׁישׁ עַל כָּל מְקַרֵּב חֲדָשׁ, שְׂזֵה בָּא

מחמת הבגדים הצואים שהלביש על עצמו וכו', ויזרוזו לעשות קביעות בשעורים פסדרן בשלחן ערוף.

י' קעג רכב

זרוזו לנסות לחיות את החיים מתוך שמחה ונחת, שרק זה הטוב האמתי.

י' קעד רכג

יחזק בחור שמצטער על שאביו מונעו מלהתקרב לרבנו ז"ל, מחמת פח המכריח שמרחק מהצדיק, ויעוררו שהשם יתברך בכל מקום, והעקר לדבר אליו יתברך.

י' קעה רכד

יפליג לשבח מעלת הזוכה לעסק בהדפסת ספרי רבנו ז"ל, ויחזק על מציאת הזוג, ויאחל הצלחה רבתי, ויגלה מעלת הזוכה לחדש דיקא בספרי רבנו ז"ל, ולא סתם ללקט.

י' קעו רכה

יחזק מקרב, שבעבר עסק בהנהלת חשבונות, ואת ספרי החיצונים כבר זרק מביתו, ונפשו בשאלתו מה לעשות עם ספרי החשבונות והפרנסה, ויורהו דרך איך לעבד את השם יתברך עם הפרנסה, ולא לזנחה, חלילה.

י' קעז רכז

יחזק פעיל מעיר אשדוד על הפצת הקונטרסים המדברים מאמונה, ויגלה תכניות לעתיד בענין חבור הקונטרסים, וידבר מרעת תכנון משפחה וכו'.

י' קעח רכט

יחזק אשה חשוכת בנים שנמצאת בארץ ישראל לרגל סדורים, ויורה סדר תפלות במקומות הקדושים, ויגלה לה מעלת התפלות ואמירת תהלים שיביאו לה את הישועה.

י' קעט רל

יתן עצמה לבריאות חולה — לומר בכל יום יום תהלים, וסיכת שמן מגר הדולק על ציון רבי מאיר בעל הגס, והזהירות בהנחת תפלין.

י' קפ רלא

ישבח ענין קביעות עתים לתורה, ויעורר עוד על כך ועל כבוד האשה, ועל שמחה המועילה להצלחה בפרנסה.

ו' קפא רלג

יְדַבֵּר מֵעֵינַי קָלֶלֶת חַנּוּם, שְׁאִינָה אֵלָא עַל רֹאשׁ הַמְקַלָּל, וַיֵּאחַל אַחוּלַיִם,
וַיַּחֲזֹק עַל הַתְּבוּדוֹת.

ו' קפב רלד

יִגְלֶה מְחוּבֵת מִדַּת הַהִתְחַזְקוֹת אֶפְלוּ לְגִבּוּהִים בְּמַעֲלֵה הַעוֹסְקִים
בְּיַחוּדִים וְכוּ', וְלָזֶה זוֹכִים רַק עַל-יְדֵי שְׂמֻחָה, וַיַּעֲוֹרֵר עַל לְמוּד סִפְרוֹ
שֶׁל רַבְּנּוּ ז"ל, וַעֲשִׂית תְּפִלוֹת מִמֶּנּוּ, וַיִּזְהִיר לְהַשְׁקִיעַ בַּחֲנוּף הַיְלָדִים,
וַיִּתְאַר דְּרָכּוֹ שֶׁל מוֹהֲרַנְ"ת בְּדַבְּרוֹרָיו עִם בְּנֵי-אָדָם.

ו' קפג רלה

יִגְלֶה, שֶׁהַמְבַּטֵּל זְמַן בְּשִׁבְלֵי עֶסֶק הַרְבִּים, זוֹכֶה שְׁלִבְסוּף מִסְפִּיק הַכֹּל
בְּמַעוֹט זְמַן, וַיִּגְלֶה מַעֲלַת הַמְזוּכָה אֶת הַרְבִּים בְּאוֹרוֹת הַנְּשַׁנְבִּים שֶׁבְּסִפְרֵי
רַבְּנּוּ ז"ל, וּבַפֶּרֶט מֵאַחַר שֶׁנַּעֲשְׂתָה שׂוֹאָה רוּחַנִית בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וַיַּחֲזֹק
לְרַקֵּד בְּכָל יוֹם, כַּעֲבָדָא שֶׁהֵיְתָה עִם תַּלְמִידֵי מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, וַיְבָאֵר מֵתִי
הִיא הַתְּבוּדוֹת "כְּרֵאוּי".

ו' קפד רלז

יַחֲזֹק עַל הַפְּצַת הַמַּעֲיָנוֹת מִבְּלֵי לְהַתְּפַעֵל מִלְּצִים וְכוּ', אִךְ צְרִיךְ לִקְבֹּעַ
זְמַן מְסֻדָּר לְלַמּוֹד, וַיִּגְלֶה שְׂאִין לְמוֹדְנּוֹ לְמוֹד שֶׁל פְּרָאוֹת וְכוּ'.

ו' קפה רלח

וַיַּעֲוֹרֵר בֵּת יִשְׂרָאֵל שֶׁעוֹסְקֵת בְּנִקּוּד הַסִּפְרִים, שֶׁתַּחֲזֹק בַּעֲלָה בְּלַמּוֹד, וַיִּתֵּן
כְּמָה כְּלָלִים בְּעֵבֹדַת הַנִּקּוּד.

ו' קפו רלט

יַחֲזֹק בֵּת יִשְׂרָאֵל הַסּוֹבְלֵת מִבְּעֲלָה הַמַּצְעָרָה, וַיַּיַּעֵץ לָהּ פִּיצוֹד לְנַהֵג וְכוּ'.

ו' קפז רמ

יֹכִיחַ מְאֹד בְּתוֹכָהּ מַגְלֶה וּבִאֲהָבָה מְסַתֵּרֵת אֶבְרָךְ שֶׁהִסְתּוֹכַב אֲצִלוֹ,
אוּלָּם לֹא הִקִּיא עֲדִין הַקְּדָמוֹת הַפּוֹכוֹת, וַיְבַנֶּה אֶת סֵדֵר יוֹמוֹ הַמְקַלָּל,
שֶׁלֹּא עַל-פִּי הַלֵּכָה, וַיִּזְהִירוּ שְׁלֹא יִנְסֶה לְהִיּוֹת קוֹפֵץ לְהִנְהִיג סְדָרִים אֲצֵל
אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, רַק יִשְׁנֶה הַכֹּל מִן הַקְּצָה אֶל הַקְּצָה.

ו' קפח רמב

יַחֲזֹק מְאֹד מִשְׂפָּחָה הַמְתַּקְשָׁה בְּפִרְנִסְתָּהּ, וַיִּתֵּן לָהּ עֲצוֹת פְּרָטִיּוֹת בְּעֵנָן

תִּכְן הָעֲנִינִים

כא

קפט רמג

יחזק בקצרה זוג צעיר, את הבעל — על תפלה ותפלין, ואת האשה — על הדלקת גרות ושבת-קדש.

קצ רמד

יחזק אחד הדר בשכנות לציון התנא רבי יוסי דמן פקיעין, ויעוררו להשגיח על המקום, ובדיקת מזוזותיו, ויאחל הבטחה להרננה בפרנסה.

קצא רמה

יתן איזה תקון פרטי לילד חוטא, ויפרט שש הנהגות איה לנהג.

קצב רמו

יארץ לבאר באפן נורא ונפלא את מחלקת יוסף ואחיו, וידבר מענן פל מאורעותיו לטובתו, ומענן צדיק ורודי דברים לפני התלמיד חכם שבדור, והפדיון שעושה, ומענן שדוכים, ומה שמקבלים מהצדיק בזה, וכן הדרך בשלום-בית לכל החיים, וילמד לקח ממה שבטח יוסף בשר המשקים, שאסור לבטח באדם.

קצג רנג

יארץ בדברי מוסר והתעוררות חוצבים להבות אש, רצוף אהבה לאבינו שבשמים, שפל עסקנו לגלות מציאותו בעולם, ואף שרודפים אחריו, זה הכל דמיונות, וצריך לשרפם באש המשפט הקדשה, שבוה פלה הרע של המקרבים. והעקר לאחז עצמו אצל האדם שבגן — הוא הצדיק וספריו הקדושים, ויחזק מאד.

קצד רנט

ידבר נפלאות מכה, שלמעלה מן השמש מאירות רק ישועות, ויבאר ענן זה, וכשרוצים להוריד תורה לעם ישראל צריך להיות בטל ומבטל אל השם יתברך.

קצה רס

ידבר נפלאות ממעלת הזוכה ללמד תורה ביגיעה, ומענן אמירת ח"י פרקים משניות בכל יום, ויגלה שהליכה אחר רבנו ז"ל היא הליכה אחר עצותיו שבספריו הקדושים.

קצו רסב

ימחה מחאה נמרצת בחריפות ראויה כנגד רשעים ארורים בני עולה,

שְׁהֵינּוּ לְשַׁלַּח יָד בְּמִשִּׁיחַ ה', וְשָׂרְפוּ סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וַיִּגְלֶה גְנוּתָם
וְשָׂרְשָׁם הַפְּגוּם, וְהֶעֱנַשׁ הַמֶּר הָעֲתִיד לָהֶם.

ו' קצז רסג

יִדְבַר נִפְלְאוֹת מְאֹד הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִטִית, וְאִם-כֵּן אֵין מֵה
לְפָחוּד, וַיַּעֲוֹרֵר לְעַסֵּק בְּהַתְּבוּדוֹת, וַיִּבְאֵר מֵאִמֵּר חֶכֶם הַמְּדַבֵּר מִדְּבָקוֹת
ה', חַיִּים, וְקִנִּית שֵׁם טוֹב לְאַחַר הַחַיִּים, וַיִּדְרֹבֵן לְלַמֵּד סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל.

ו' קצח רסה

יִגְלֶה בַּיַּצֵּד זֹכִים לְנֹצַח אֵת הַסֵּטְרָא אַחֲרָא וּלְעוֹר עֵינֵיהָ, עַל-יְדֵי
שְׂמֻדְבָּרִים אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ כָּל-מְקוֹם שֶׁנִּמְצָאִים, וַיַּחֲזֵק שְׁלֹא לְהַשְׁבֵּר כָּל-
מְקַל מֵה שְׁעוֹבֵר, וְעַל-יְדֵי אֱמוּנָה עוֹבְרִים עַל גְּסִיּוֹנוֹת הַחַיִּים וכו'.

ו' קצט רסו

יִגְלֶה שֶׁכִּנְגַד הַפְּגָם שֶׁל הַשְּׁחַתַּת זְרַע יֵשׁ תְּקוּן אֶחָד: לְהַחְזִיר אֲנָשִׁים
בְּתַשׁוּבָה, וַיִּבְהִיר מִדּוּעַ כָּל-כֶּף חוֹלְקִים עַל אֹר רַבְּנוּ ו"ל. וְצָרִיךְ לְכַנּוֹת
בְּתֵי מְדַרְשׁ פְּרִטִיִּים עַל שְׁמוֹ ו"ל, וַיַּעֲתִיק דְּבוּר מֵר' אֲבָרְהָם בֵּר' גַּחְמָן
הַמְּדַבֵּר מִכֶּף שְׁהַחֲטָאת נְעוּרִים מִסְּמָאִים אֵת הָעֲנִינִים.

ו' ר רסח

יַחֲזִק מְאֹד שְׁלֹא לִפְל לְתוֹךְ פְּחָדִים שֶׁל הַבַּל, וַיִּרְחִיק מִמְּחַלְקַת בְּבִיַּת,
וַיִּמְלִיץ עַל בְּדִיקַת מְזוּזוֹת, וַיַּעֲוֹרֵר עַל גְּטִילַת יָדַים שֶׁמוֹנְעַת הַפְּחָדִים,
וַיִּדְבַר מִתְּקוּן וְאַחֲזָקַת צִיּוּנוֹ הַקְּדוּשׁ שֶׁל הַתְּנַא רַבִּי יוֹסִי דְּמֵן פְּקִיעִין.

ו' רא ער

יִדְבַר מֵעַקֵּר הַתְּשׁוּבָה — שֶׁהוּא שׁוֹמֵעַ בְּזִיוּנוֹ וכו', וַיִּגְלֶה אִיךָ בְּהַתְּגַלוֹת
הַשְּׁגָחָתוֹ יִתְבַּרֵךְ זֹכִים לְהַגִּיעַ עַד הַבִּינָה.

ו' רב רעא

יַחֲזִק עַל בְּנִית מְתִיבְתָא "הַיְכַל-הַקְּדוֹשׁ" בְּעִיר צְפַת ת"ו, וַיִּדְבַר
מִמּוֹהַרְנ"ת ו"ל, שֶׁהַקְּפִיד לְדַבֵּר עִם אַחֲרִים בְּכָל יוֹם מִרַבְּנוּ ו"ל, וּמַעֲנִין
כֶּסֶף הַפְּדִיּוֹן שֶׁל הַפְּצָה, וַיַּחֲזֵק לֹא לְהִיּוֹת שְׁבוּר.

ו' רג ערב

יִדְבַר מִמְּעַלַּת הַשְּׂכָחָה הַקְּדוּשָׁה, וּמַעֲנִין חֲזֵק עֲצָמֵי שְׁלֹא לְהַתְּבַטֵּל כָּל-כֶּף
לְזוּלַת, וְאֵין שׁוּם מְצִיאוֹת וכו'.

ו' רד רעג

יִגְלֶה נִפְלְאוֹת מִמְּעַלַּת הַזֹּכָה לְפָרְסָם בֵּין גְּשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ הַקְּדוֹשׁ

אֶת הַקּוּנְטְרָסִים הַקְּדוּשִׁים, שֶׁהֵם חֲלֻקַת הָאוֹרוֹת לְכָלִים קְטָנִים, עַד שְׂיַדַע
כָּל פְּעוּל כִּי אַתָּה פְּעַלְתּוֹ, וּמֵאִירִים אֹר הַאֲמוּנָה בֵּין כָּל שְׁכָבוֹת הָעַם,
וַיַּחֲזֵק עַל זֶה מְאֹד.

ר' רה ערה
יְדַבֵּר מֵהַדְּפֹסָה, וַיִּזְכִּיר מִתִּי הַתְּחִיל לְהַתְּכַתֵּב עִם בְּנֵי הַנְּעוּרִים.

ר' רז רעו
יֵאָרִיף לְחַזֵּק אֶת הָעוֹמֵד בְּרֵאשׁוֹת בֵּית-הַמִּדְרָשׁ בְּעִיר צָפַת, עַל שְׂמִי
נִקְדוּת כָּלִיּוֹת, שֶׁעָלִיָּהוּן עוֹמְדֵת פְּעַלְתּוֹ, וַיִּבְאֵר לוֹ גְּדֹל הַמְּשִׁימָה, שֶׁהִיא
כְּדָגְמַת קָרֵב וּמִלְחָמָה וְכוּ', וַיַּמְעֵלֵת הַהֶפְצָה, וַיַּחֲזִקוּ מְאֹד שְׁלֵא יִפֹּל
בַּחֲלִישׁוֹת הַדַּעַת.

ר' ריז רפ
יְדַבֵּר לְהוֹרִי בַּחוּר שְׁלוֹמֵד אֲצָלוֹ בְּשִׁבְחַת בְּנֵים שֶׁמְצַלִּיחַ מְאֹד, וַיַּתְעֵלֶה
בְּיוֹתֵר בְּתוֹרָה וּבְמִדּוֹת, וַיִּסְפֹּר לָהֶם מִנְּסִיעֵתוֹ לְצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל.

ר' ריח רפא
יַחֲזִיק בַּת יִשְׂרָאֵל, וַיּוֹרֶה לָהּ הַדְּרָךְ בִּיצֵד לְמַתֵּק מְרִירוֹת הַחַיִּים מִמְּנָה.

ר' ריט רפב
יַחֲזִיק בַּחוּר שֶׁנִּפְּלַל לְתוֹךְ פָּגַם הַבְּרִית וְכוּ', וַיּוֹרֶהוּ אֶת הַדְּרָךְ בִּיצֵד לְהַנְצִיל
מִזֶּה.

ר' ריז רפג
יִזְהִיר לְהַנְצִיל מִן הַכַּעַס, וַלְדַבֵּק עֲצָמוֹ בְּמִדַּת הַשְּׂמִחָה וְכוּ', וַיֵּאָרִיף לְעוֹרֵר
לְנִצֵּל אֶת כָּל כַּחַת הַדְּבָרִים רַק אֶל קִדְשָׁהּ וְכוּ'.

ר' ריא רפו
יְעוֹרֵר לְעֲשׂוֹת סְבִיבוֹ אֲוִירָה שֶׁל קִדְשָׁהּ בְּזֶה שְׂיַדַּבֵּר רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ,
וַיַּדְּבֹר מִעֲנִין הַתְּחִלָּה בִּימֵי הַחֲנוּכָה הַקְּדוּשִׁים, וַיַּחֲבֹר תְּפִלָּה קְצָרָה עַל
קִטְבֵי קִדְשֵׁת שְׁבַעַת הַנְּרוֹת וְהַדְּבָקוֹת בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

ר' רבי רפז
יַחֲזִיק בְּעַל תְּשׁוּבָה מִקָּרֵב, וַיַּדְּבֹר עִמוֹ מִסוּד הַהִשְׁגָּחָה פְּרֻטִית, וַלְהַרְגִּיל
אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזֶה מְבִיא לְאָדָם שְׁנוּי בְּגִשְׁמִיּוֹת גַּם-כֵּן.

ר' ריג רפח
יְדַבֵּר מֵאֲמוּנָה וּבִטְחוֹן, שֶׁשְׂשִׁי־יִשְׂרָאֵל בְּצָרָה מְאֹמֹת הָעוֹלָם, הֵם מִתְחַזְּקִים
בְּאֲמוּנָה בְּיוֹתֵר, וַיִּבְאֵר עֲנִין הַהִתְבּוֹדְדוּת מֵאִין מְקוּרָה הַקְּדָמוֹן, וַיִּמָּה

תִּכְן הַעֲנִינִים

צָרִיף לְבַקֵּשׁ אֹז, וַיִּבְהִיר עֲנָן תְּפִלוֹת תְּדוּשׁוֹת שְׁמַתְחַדְשׁוֹת בְּכָל יוֹם וַיּוֹם.

ו' ריד רצג

יְפַלֵּיג בְּמַעֲלַת יָמֵי הַחֲנֻכָּה הַקְּדוּשִׁים, שְׁמַאִיר בָּהֶם הָאוֹר הַגָּנוּז, וְאַשְׁרֵי הַזִּזְכָּה לְרֵאוֹתוֹ. וְצָרִיף לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל אֹז לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַנְּסִים שְׁעוֹשֶׂה עִמוֹ, וּלְהַתְּבוֹדֵד הַרְבֵּה לְפָנֵי הַגְּרוֹת וּלְבַקֵּשׁ עַל כָּל צָרְכָיו.

ו' רטו רצה

יִחֲזַק עַל מַצּוֹת צְדָקָה, שֶׁהִיא בְּכֹמֶה תְּחוּמִים.

ו' רטז רצו

יְדַבֵּר מִשְׁמֹחָה, שֶׁהִיא תְרוּפָה כְּנֹגֵד הַרוּחַ הַרְעָה הַפּוֹקֶדֶת אֶת הָאָדָם, מִחֲמַת מַה שֶׁבָּרָא בְּעוֹנוֹתָיו, וְנוֹפֵל לְעַצְבוֹת מִבְּלִי לְדַעַת מְדוּעָה.

ו' ריז רחצ

יְדַבֵּר מִשְׁכַּחַה דְקֻדְשָׁה, וּמַעֲנִין 'אִם אַתָּה מֵאֲמִין שְׁיִכּוּלִים לְקַלְקֵל, תֵּאֲמִין שְׁיִכּוּלִים לְתַקֵּן'.

ו' ריח רחצ

יְדַבֵּר מִהָאֶסוֹן כְּשֵׁיִשׁ מִלְחָמָה וּמִחֲלָקַת בְּבֵית, וַיִּזְהֵר לְכַבֵּד אֶת אִשְׁתּוֹ, וְהִעָקֵר לְקִנּוּת מִדַּת הַסְּבָלָנוֹת.

ו' ריט ש

יִגְלֶה מַעֲלַת תְּפִלַּת הָאֵם עַל הַצְּלַחַת בְּעֵלְהָ וּבִנְיָהּ, וְאִיךָ יִכּוּלָה לְפַעַל הַרְבֵּה מְאֹד, וְהִעָקֵר לְעֹזֵר בְּבֵית בְּמִקּוֹם לְעֹזֵר בַּחוּץ וּלְהַזְנִיחַ הַפְּנִים.

ו' רכ שא

יְדַבֵּר מִעֲנִין כְּתִיבַת מִכְתָּבָיו, וּמִחֲלָקַת הַשְּׁעָה הַתְּבוֹדְדוֹת לְעֹשְׂרִים דְקוֹת, וּמִתְּפִלָּה לְזִכּוֹת לְהַפְּסִיק לְעֵשׂוֹן, וַיַּעֲנֶה עַל הַשְּׁאֵלָה אִם אִשָּׁה צָרִיכָה לְהַתְּבוֹדֵד, וְכִיצַד צָרִיף לְהִיּוֹת מְחִיאוֹת כְּפִים בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, וְעֲנִין ח"י פְּרָקִים מִשְׁנִיּוֹת.

ו' רכא שג

יְמַחֶה מְחָאָה נִמְרָצָת כְּנֹגֵד אִישׁ גַּס וּמְגֻשָּׁם, שֶׁכְּנֶה בְּשֵׁם גְּנָאִי נוֹרָא אִישׁ, שְׁפָל 'חֲטָאוֹ' הָיָה — שֶׁהַשְּׁאִיל אֶת סִפְרֵי רַבְּנֵי ו"ל לְלוּמְדִים, וַיִּתְּנֶה אֶת רְצַת הַדּוֹר.

ו' רכב שה

יִגְנֶה אֶת הַרְשָׁעִים הָאֲרוּרִים, שֶׁמְבַזִּים מְאֹד אֶת הַמַּתְקָרְבִים לְרַבְּנֵי ו"ל.

תָּכֵן הַעֲנִינִים

כה

ר' רכג שו
יְדַבֵּר מֵעַנְיַן הַצָּרוֹת שְׁעוֹבְרוֹת מַחֲמַת אֵלֶיךָ הַפְּגוּמִים, שְׁשׁוֹלְחִים יְדִיהֶם
בְּשָׁלוֹמִי.

ר' רכד שז
יְדַבֵּר נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת מְרוֹחֲנִיּוֹת אֱלֹקוֹת, וְעַקֵּר הַבְּחִירָה — כְּשׁוֹזְכִים
לְסַלֵּק הַדַּעַת וְהַחֲכָמָה לְגַמְרֵי וְכוּ', וְכֵן הוּא עִם יְרֵאָיו וְצַדִּיקָיו הַדְּבוּקִים
בּוֹ, וַיִּגְלֶה מַעֲלַת הַצַּדִּיקִים, שְׂאִין בָּהֶם שׁוֹם תְּפִיסָה וְהַשְׁגָּה כָּלֵל.

ר' רכה שט
יִגְלֶה אֶת גְּדֹל מַעֲלַת הַפְּלִגַּת נַחֲיִצוֹת הַדְּפַסַּת סִפְרֵי רַבְּנֵי ז"ל בֵּין כָּל
שְׂכָבוֹת הָעַם, שְׁמַקְבְּלִים, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, אֶת כָּל הַשְּׁפָעֶתֶם מִמְּקוֹר
בְּלַתֵּי טְהוֹר, וְסִפְרֵי רַבְּנֵי ז"ל יִהְיוּ הַתְּקוּן, שְׂיִכְשִׁירֶם לְקִרְאת הַגְּאֻלָּה.

ר' רכו שי
הַתְּחִזְקוֹת, הַדְּרָכָה וְהוֹרְאָה לְאִשָּׁה בַּעַת הַרְיוּנָה, שְׁלִבָּה דוֹאג בְּקַרְבָּה.

ר' רכז שיב
יִחַזֵּק עַל הַדְּבוּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וְסִבְלָנוֹת, וַיְבִיא דְבוּר נִפְלֵא מְרַבְּנוּ הַחֲתָם
סוֹפֵר זִי"ע בְּעַנְיַן מַדַּת הַוּתְרָנוֹת, וְעַל-יְדֵי אֲהָבָה זוֹכִים לְטוֹב הַגְּנוּז.

ר' רכח שיג
יֹכִיחַ אֶחָד שְׁלֵקַח אֶת עֲצָמוֹ אֶל אֲמָנוֹת הַשְּׁחִיטָה, וְהִיא אֲצִלוֹ כְּמִלְאָכָה
פְּשׁוּטָה בְּלֵי אַחֲרֵיּוֹת, וַיִּתְבַּע לִידַע מִמֵּי קֶבֶל כְּתָב קִבְלָה וְכוּ', וַיְבַרֵר חֲמֹר
הָאִסוּר לְמַנּוֹת שׁוֹחֲטִים בּוּרִים.

ר' רכט שטו
יִיעֵץ לְמַשְׁפָּחָה חֲשׁוּכַת יְלָדִים מֵה לַעֲשׂוֹת בְּפִרְטִיּוֹת, כְּדֵי לְהַפְקֵד בְּדַבֵּר
יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים.

ר' רל שטז
יָשִׁיב לְבַעַל מַפְעָל, שְׁשִׁמִּירַת שְׂבֵת וְשִׁמְרָה מִכַּעַס תְּבִיא לְמַפְעָלוֹ
הַצְּלָחָה.

ר' רלא שזז
יְדַבֵּר מִיְשִׁירִים לְאֶחָד שְׁמַצְטַעַר בְּפָגַם שֶׁהוּא שְׁקִיעַ בּוֹ מִיְמֵי קִטְנוּתוֹ,
וַיִּחַזְקוּ לוֹמַר הִ'תְּקוּן הַכְּלָלִי, וַיַּעוֹרְרוּ עַל תְּקוּנָה שֶׁהוּא שְׁמַחָה, וַיִּמְלִיץ
לְקִרְא בְּסִפְרִים שְׁנֹתְחַבְּרוּ לָזֶה, וְלִהְיוֹת צוֹתָא לִירְאֵי ה'.

- ו' רלב** שיח
 יחזק ויאמץ את המשתוקק לחזור אליו יתברך, והבזיונות מבטלים
 החמריית.
- ו' רלג** שיט
 ישפין שלום בין בני הזוג, ויעורר אשה שתצית לבעלה בענין מקום
 מגורים, וילמד זכות עליו.
- ו' רלד** שכ
 יוכיח את בעלה של האשה הנ"ל שמצער את אשתו, ומדותיו הגרועות
 באות מחמת חטאת נעוריו, וינרוז מאד לתקן ולהכשיר מעשיו.
- ו' רלה** שכא
 ידבר מהתגלות הקדוש־ברוך־הוא, שהוא עצם האמת, והוא — על־ידי
 רבוי דבור אליו יתברך, ויגלה לנמען שרש נשמתו, ויעוררו על שיכות
 לרמב"ם, ושיילמד בספרו וישתטח על ציונו הקדוש, ויצטט מבטויי
 רבנו ז"ל עליו, וידבר מהנגון "ממלא כל עלמין".
- ו' רלו** שכג
 ידבר מסניף חדש של "היכל־הקדש" שנבנה, ויגלה היאך נשמת האב
 כפיכול, מתחננת לבן שיקרב רחוקים, וכזה מעלה אותו מהיכל אל
 היכל.
- ו' רלז** שכד
 יחזק יתום על הפצת מעינות החכמה חוצה, אשר זה גורם לעלוי נשמת אביו
 בגן עדן.
- ו' רלח** שכו
 ידבר משמחה ודבור להשם יתברך בשפת האם, ומפעלת מדת הבטחון
 החזק והשלם בו יתברך.
- ו' רלט** שכז
 יגלה מעלת חדושי תורה, ולזכות למחשבות קדושות הוא רק על־ידי
 שמירת הדבור, ונקיית הבית גורמת השראת השכינה, ויעורר על ח"י
 פְּרָקִים משניות ותהלים, ועל תורה והודאה על התקרבותנו.
- ו' רמ** שכח
 ישבח יזמת הדפסת ספר "שמירת־הבריית" שחבר, ויזהיר לשמור על
 "היכל־הקדש", שישאר רק מקום תורה, ולא בעבור כל מיני ארחי
 פְּרָחִי.

תְּכֵן הַעֲנִינִים

כז

רמא' שלא

יְבַהִיר, שְׁעַקֵּר הַבְּחִירָה הַיָּא, שְׁאִינוּ יוֹדְעַ מְתֵי יְבוֹא יוֹם יִשׁוּעָתוֹ, וּמָה
שְׁחֹטְטִים' בְּזִכּוֹת הַרְבִּים — נִשְׁאָר לְנֶצֶח.

רמב' שלב

יְבַהִיר, שְׁאִין אֲשֶׁר יוֹתֵר גְּדוֹל מְזֵה, שְׁמִסְפֵּר כָּל עֲנִינֵנו אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ,
וְלִכְרַח מוֹפְוֹחִים שֶׁל בְּנֵי הַנְּעוּרִים, וַיַּעֲוֹרֵר עַל לַמּוֹד הַשְּׁעוּרִים הַקְּדוּשִׁים,
וַיַּגְלֶה מַעֲלַת לַמּוֹד גַּמְרָא, וּמֵהַדְּרֹךְ אַרְץ שְׁרָאוּיָה לְהִיּוֹת אֶצֶל אֲנָשִׁי
שְׁלוֹמְנו, וְעַקֵּר הַצְּדָקָה וְהַתְּקוּן הוּא צְדָקַת הַהַדְּפָסָה.

רמג' שלד

יְדַבֵּר נִפְלְאוֹת מִמַּעֲלַת אַמִּירַת תְּהִלִּים וּסְגֻלָּתָהּ, עַל־פִּי דְבָרֵי מָרְן הַחִיד"א
זי"ע, וַיִּבְאֵר זֹאת עַל־פִּי דְבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וַיִּשְׁבַּח מְנַהֵג טוֹב לוֹמֵר 'תְּקוּן
הַפְּלִלִי' אַחֲרֵי בְרַפְת הַתּוֹרָה, וַיְדַבֵּר מְאִיזו טְעוֹת בְּקוֹנְטְרַס "דְּרֹךְ אַמּוּנָה",
וַיְנַדְּגִישׁ עַל נְחִיצוֹת הַקּוֹנְטְרַסִּים בְּלִשׁוֹנוֹת הֵהֵם וּבְמַתְּכַנֶּת זוּ דִּיקָא.

רמד' שלו

יְדַבֵּר מִמַּעֲלַת מְקַרְב חֲדָשׁ, וּמֵהַהַתְּבוּדוֹת הַמְּסִירָה אֶת הַחֲלֻדָּה מֵהָאָדָם,
וַיַּעֲוֹרֵר לְהַשְׁבִּיעַ רַעְבוֹן הַנְּשָׁמָה עִם תּוֹרָה וּתְפִלָּה.

רמה' שלז

יְדַבֵּר מִסְדֵּר־דְּרֹךְ־הַלְמוּד וְח"י פְּרָקִים מְשֻׁנְיֹת, וְשִׁרְבְּנוּ ז"ל הוֹלֵךְ לְפָנֵינוּ,
וַיִּבְאֵר מֵהֵן חֲמֵרוֹת יִתְרוֹת, וַיַּעֲוֹרֵר עַל לַמּוֹד סְפָרֵי הַלְכָה, וַיַּגְלֶה מַעֲלַת
אַמִּירַת תְּקוּן חֲצוֹת בְּכָל לִילָה.

רמו' שלח

יְדַבֵּר מִעֲנִין מְצִיאַת הַזּוּג, שְׁעַל זֶה מוֹעִילָה רַק תְּפִלָּה, וַיְדַבֵּר מֵהַד'
סִימָנִים הָרְאוּשׁוֹנִים שֶׁל שְׁלַחַן עֲרוּף הַרְבֵּ, וַיְדַבֵּר מִכְּבוֹד קְדָשְׁתוֹ שֶׁל הַרְב
זי"ע, וּמִמַּעֲלַת קְדָשַׁת הַמַּח־מַח־שָׁבָה.

רמז' שלט

יְדַבֵּר מִעֲנִין "הֵיכַל־הַקְּדוֹשׁ" בְּבְנֵי־בְרַק, וַיִּבְקַשׁ מֵהַנּוֹמֵעַן שִׁיקַח עַל עֲצָמו
אֶת עַל הַחֲזוֹקָתוֹ, וְעַל־יְדִי־זֶה יַעֲזֹר לְעֲנִין הַהַפְּצָה שְׁזָה עוֹלָה עַל הַכֹּל,
וַיִּשְׁבַּח אֶת הָעוֹסְקִים בְּהַדְּפָסָה, שְׁזָה בְּחִינַת מַת־מְצוּהָ, וַיִּתְאֵר צְדָקָתָם
שֶׁל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנו מֵהַדּוֹר הַקָּדָם.

סוד ה' לִירָאִיו וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם
זֶה שְׁמוֹ נְאֻה לוֹ

תְּקוּן הַכֶּלֶלִי

תְּקוּן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מְאֹד לְכֻלְלִיּוֹת הַחֻטָּאִים
וְהוּא פָּגַם הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לְצֻלָן

*

וּמִסְגָּל מְאֹד גַּם לְפִרְנָסָה וּלְהַצְלָחָה
בְּכָל הָעֲנִינִים בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת
אֲשֶׁרֵי מִי שְׂיֵאמְרֵם בְּכָל יוֹם

*

יְסֹדוֹ, תְּקִנּוּ, גִּלּוֹ וְצִוְיָה לְפִרְסָמוֹ לְכָל יִשְׂרָאֵל.
רִבְנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא אֹר הַגְּנוּז וְהַצֶּפּוּן
בוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוּנָנוּ, מוֹרְנוּ וְרִבְנוּ

רַבֵּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלַב, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ

*

הוּבָא לְדָפוּס עַל-יַדֵּי

חֲסִידֵי בְּרֶסְלַב

עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבֵב"א

תקון הכללי

טוב לומר זאת לפני אמירת העשרה מזמורים:

הריני מקשר עצמי באמירת העשרה מזמורים אלו לכל הצדיקים
האמתיים שבדורנו, ולכל הצדיקים האמתיים שוכני עפר, קדושים
אשר בארץ המה, ובפרט לרבנו הקדוש צדיק יסוד עולם נחל גובע
מקור חכמה, רבנו נחמן בן פיגא, זכותו יגן עלינו, שגלה תקון זה.

לכו נרננה ליהנה נריעה לצור ישענו: נקדמה פניו בתודה בזמירות
נריע לו: פי אל גדול יהוה ומלך גדול על כל אלהים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר זה:

הריני מזמן את פי להודות ולהלל ולשבח את בוראי לשם יחוד
קדשא בריך הוא ושכינתה בדחילו ורחימו על-ידי ההוא טמיר
ונעלם בשם כל ישראל:

טז * מכתם לדוד שמרני אל פי-חסיתי בך:
ב אמרת ליהוה אדני אתה טובתי בל-עליך:
ג לקדושים אשר-בארץ המה ואדירי כל-חפציי-
ד ירבו עצבותם אחר מהרו בל-אפיך
ה נספיהם מדם ובל-אשא את-שמותם על-שפתי:
ו יהוה מנת-חלקי וכוסי אתה תומיך גורלי:
ז חבלים נפלו-לי בנעמים אף-נחלת שפחה עלי:
ח אברך את-יהוה אשר יעצני אף-לילות יסרוני
ט כליותי: ה שויתי יהוה לנגדי תמיד פי מימיני
י בל-אמוט: ט לכן | שמח לבי ויגל כבודי אף-
יא בשרי ישכן לבטח: י ב | לא-תעזב נפשי לשאול
יב לא-תתן חסידך לראות שחת: יג תודיעני ארח
יד חיים שבע שמחות את-פניך נעמות בימינך
טו נצח:

תקון הפללי

לב א לְדוֹד מִשְׁכִּיל אֲשֶׁרִי נִשְׁוִי-פֶשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה:
 ב אֲשֶׁרִי-אָדָם לֹא יִחְשַׁב יְהוָה לוֹ עֵוֹן וְאִין
 בְּרוּחוֹ רְמִיָּה: ג כִּי-הִחַרְשֵׁתִי בָּלוּ עַצְמִי בִּשְׂאֵנְתִי
 כָּל-הַיּוֹם: ד כִּי | יוֹמָם וּלְיָלָה תִּכְבֵּד עָלַי יָדָךְ נִהַפְּדֵ
 לְשִׁדְי בְּחֶרְבְּנִי קִיץ סָלָה: ה חֲטָאתִי אֲזַדְיַעַךְ וְעוֹנִי
 לֹא-כִסִּיתִי אֲמַרְתִּי אֲזַדָּה עָלַי פֶּשַׁעִי לַיהוָה וְאַתָּה
 נִשְׂאתָ עֵוֹן חֲטָאתִי סָלָה: ו עַל-זֹאת יִתְפַּלֵּל
 כָּל-הַסִּיד | אֱלֹהֶיךָ לְעֵת מְצֹא רַק לְשֹׁטֵף מִיָּם רַבִּים
 אֱלֹוֹ לֹא יִגִּיעוּ: ז אַתָּה | סֵתֵר לִי * מְצַר תִּצְרֵנִי
 רַנִּי פִלֵּט תִּסּוּבְּנִי סָלָה: ח אֲשַׁכִּילְךָ | וְאֲזַרְךָ
 בְּדַרְךְ-זוֹ תִלְךָ אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינַי: ט אֶל-תִּהְיוּ |
 כְּסוּס כְּפַרְדַּי אִין הָבִין בְּמִתְנֵ-וֹרְסָן עֲדִיו לְבָלוּם
 בַּל קָרַב אֱלֹהֶיךָ: י רַבִּים מְכֹאזְבִים לְרָשָׁע וְהַבּוֹטָח
 בַּיהוָה חֶסֶד יִסּוּבְּנָו: יא שְׂמַחוּ בַיהוָה וְגִילוּ
 צַדִּיקִים וְהִרְנִינוּ כָּל-יִשְׂרָאֵל-לֵב:

מא א לְמַנְצֵחַ מְזֻמּוֹר לְדוֹד: ב אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל-
 דָּל בְּיוֹם רָעָה יִמְלִטְהוּ יְהוָה: ג יְהוָה | יִשְׁמְרֵהוּ
 וַיִּחְיֵהוּ וְאֲשֶׁר בְּאֶרֶץ וְאֶל-תִּתְּנֵהוּ בְּנַפְשׁ אִיְבָיו:
 ד יְהוָה יִסְעֲדֵנוּ עַל-עַרְשׁ דְּוֵי כָּל-מִשְׁכָּבוֹ הַפְּכֵת
 בְּחִלּוֹ: ה אֲנִי-אֲמַרְתִּי יְהוָה חֲנּוּנִי רַפָּאָה נַפְשִׁי
 כִּי-חֲטָאתִי לָךְ: ו אוֹיְבֵי יֹאמְרוּ רַע לִי מָתִי יָמוּת
 וְאֲבַד שְׁמוֹ: ז וְאִם-בָּא לְרֹאוֹת | שְׂוֹא יְדַבֵּר לְבוֹ

תקוּן הַכִּלְי

יִקְבֹּץ אֶזְנוֹן לוֹ יֵצֵא לְחוּץ יְדַבֵּר: ׀ יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ
כָּל-שִׁנְאֵי עָלַי | יַחֲשְׁבוּ רָעָה לִּי: ׀ דְּבַר-בְּלִיעַל
יִצוּק בּוֹ וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא-יוֹסִיף לָקוּם: ׀ גַּם-אִישׁ
שְׁלוּמִי | אֲשֶׁר-בָּטַחְתִּי בּוֹ אוֹכַל לְחַמֵּי הַגְּדִיל עָלַי
עָקַב: ׀ וְאַתָּה יְהוָה חֲנֻנִי וְהַקִּימֵנִי וְאַשְׁלֶמְהָ לָּהֶם:
יב בּוֹאֵת יִדְעֵתִי כִּי-חִפְצָתָּ בִּי כִּי לֹא-יָרִיעַ אִיבִי
עָלַי: ׀ יג וְאֲנִי בְּתַמִּי תִּמְכַּת בִּי וְתַצִּיבֵנִי לְפָנֶיךָ
לְעוֹלָם: ׀ יד בָּרוּךְ יְהוָה | אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם
וְעַד-הָעוֹלָם אָמֵן | וְאָמֵן:

מב א לְמַנְצַח מִשְׁפִּיל לְבָנֵי-קָרַח: ׀ כ פֶּאִיל תֵּעָרַג
עַל-אֲפִיקֵי-מַיִם כֵּן נִפְשֵׁי תֵעָרַג אֱלֹהִים:
ג צְמָאָה נִפְשֵׁי | לְאֱלֹהִים לְאֵל חַי מְתֵי אָבוֹא
וְאַרְאָה פְּנֵי אֱלֹהִים: ׀ ד הִיִּתְהַלֵּי דְמַעְתֵּי לָחֵם יוֹמָם
וְלַיְלָה בְּאָמֹר אֵלַי כָּל-הַיּוֹם אֵיחָ אֱלֹהִיךָ: ׀ ה אֱלֹהֵי
אֲזַכְּרָה | וְאֲשַׁפְּכָה עָלַי | נִפְשֵׁי כִּי אֶעְבֵּר | בַּסֶּךְ
אֲדַדֵּם עַד-בֵּית אֱלֹהִים בְּקוֹל-רִנָּה וְתוֹדָה הַמּוֹן
חֲוִיג: ׀ ו מֵהַתְּשׁוּחָתִי | נִפְשֵׁי וְתַהֲמֵי עָלַי הוֹחֲלֵי
לְאֱלֹהִים כִּי-עוֹד אוֹדְנֵנוּ יְשׁוּעוֹת פָּנִינוּ: ׀ ז אֱלֹהֵי עָלַי
נִפְשֵׁי תְשׁוּחָתָּ עַל-כֵּן אֲזַכְּרֶךָ מֵאַרְץ יִרְדֵּן
וְחַרְמוֹנִים מֵהַר מְצַעֵר: ׀ ח תְּהוֹם-אֶל-תְּהוֹם קוֹרָא
לְקוֹל צְנוּרִיךָ כָּל-מִשְׁבְּרִיךָ וְגִלְיָךָ עָלַי עֲבָרוּ:
ט יוֹמָם | י צִוָּה יְהוָה | חֲסִדֵּוֹ וּבְלִילָה שִׁירָה עִמִּי
תִּפְלָה לְאֵל חַי: ׀ יא אוֹמְרָה | לְאֵל סְלַעֵי לָמָּה

תקוין הקללי

שְׂכַחְתָּנִי לְמַה־קָדַר אֵלֶיךָ בְּלַחֵץ אֹיִב: * בְּרָצַח |
 בְּעַצְמוֹתַי חֲרַפּוֹנִי צוֹרְרִי בְּאִמְרָם אֵלֵי כָל־הַיּוֹם |
 אֵיךְ אֵלֶיךָ: ** מַה־תִּשְׁתַּוְּחָחִי | נַפְשִׁי וּמַה־תִּהְיֶה־מִי
 עָלַי הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים כִּי־עוֹד אֲוַדְנוּ יְשׁוּעַת פָּנָי
 וְאֱלֹהֵי:

נט * לְמַנִּיצַח אֶל־תִּשְׁחַת לְרוּד מִכְתָּם בְּשִׁלַּח |
 שְׂאוּל וַיִּשְׁמְרוּ אֶת־הַבַּיִת לְהַמִּיתוֹ: ב הַצִּילֵנִי
 מֵאִיִּבֵי | אֱלֹהֵי מִמֵּת־קוֹמְמֵי תִשְׁנַבְּנִי: ג הַצִּילֵנִי
 מִפְּעֻלֵי אֲזוֹן וּמֵאֲנָשֵׁי דָמִים הוֹשִׁיעֵנִי: ד כִּי הִנֵּה
 אָרְבוּ לְנַפְשִׁי יְגוּרוּ עָלַי עֲזִים לֹא־פִשְׁעֵי וְלֹא־
 חֲטָאתֵי יְהוָה: ה בְּלִי־עוֹן יִרְצוֹן וַיִּפְּנְנוּ עוֹדָה
 לְקַרְאתִי וּרְאָה: ו וְאַתָּה יְהוָה־אֱלֹהִים | צְבָאוֹת
 אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הַקִּיצָה לְפָקֵד כָּל־הַגּוֹזִים אֶל־תַּחַן
 כָּל־בְּגֵדֵי אֲזוֹן סָלָה: ז יִשׁוּבוּ לְעָרְב יִהְיוּ כַּפְּלָב
 וַיִּסּוּבּוּ עִיר: ח הִנֵּה | יִפְּיֵעוֹן בְּפִיהֶם חֲרָבוֹת
 בְּשַׁפְּתוֹתֵיהֶם כִּי־מִי שָׁמַע: ט וְאַתָּה יְהוָה תִּשְׁחַק־
 לָמוֹ תִלְעַג לְכָל־גּוֹזִים: י עוֹז אֵלֶיךָ אֲשַׁמְרָה כִּי־
 אֱלֹהִים מִשְׁנַבְּבִי: ** אֱלֹהֵי חֲסָדֵי יִקְדַּמְנִי אֱלֹהִים
 יִרְאֵנִי בְּשַׁרְרֵי: ** אֶל־תִּהְרָגִם | פֶּן־יִשְׁכַּחוּ עַמִּי
 הַנִּיעְמוּ בְּחִילְךָ וְהוֹרִידְמוּ מִנִּנְנוּ אֲדוֹנֵי: ** חֲטָאת־
 פִּימוֹ דְּבַר־שִׁפְתֵימוֹ וַיִּלְכְּדוּ בְּגֹאוֹנָם וּמֵאֲלָה
 וּמִפְּחָשׁ יִסְפְּרוּ: ** פִּלָּה בְּחִמָּה פִּלָּה וְאִינְמוֹ וַיִּדְעוּ
 כִּי־אֱלֹהִים מִשַׁל בְּיַעֲקֹב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סָלָה:

וַיֵּשְׁבוּ לָעָרֶב יַהֲמוּ כַכֶּלֶב וַיִּסּוּבְבוּ עִיר: טו הַמָּה
 יִנְיַעוֹן לֶאֱכֹל אִם-לֹא יִשְׁבְּעוּ וַיִּלְיִנוּ: יז וְאֲנִי |
 אֲשִׁיר עֲזָה וְאֶרְיֵן לַבֶּקֶר חֶסֶדְךָ כִּי-הָיִיתָ מִשְׁגָּב לִי
 וּמָנוֹס בַּיּוֹם צָר-לִי: יח עֲזִי אֱלֹהֶיךָ אֲזַמְרָה כִּי-אֱלֹהִים
 מִשְׁגָּבֵי אֱלֹהֵי חֶסֶדֶי:

עז * לַמְּנִצַּח עַל- יְדוּתוֹן לְאֶסֶף מִזְמוֹר: ב קוֹלִי (*
 אֶל-אֱלֹהִים וְאֶעֱקֶה קוֹלִי אֶל-אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין
 אֵלַי: ג בַּיּוֹם צָרְתִי אֲדַנִּי דְרָשְׁתִּי יָדַי | לִילָה נִגְרָה
 וְלֹא תִפּוּג מֵאַנְהָה הִנָּחֵם נַפְשִׁי: ד אֲזַכְּרָה אֱלֹהִים
 וְאֶהְמִיָּה אֲשִׁיחָה | וְתַתְּעִיֵּף רוּחִי סְלָה: ה אַחֲזֹת
 שְׁמֵרוֹת עֵינַי נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: ו חֲשַׁבְתִּי יָמַיִם
 מִקְדָּם שָׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֲזַכְּרָה נְגִינָתִי בַלִּילָה
 עִם-לִבִּי אֲשִׁיחָה וַיִּחַפֵּשׂ רוּחִי: ח הֲלַעוֹלָמִים
 יִזְנַח | אֲדַנִּי וְלֹא-יִסִּיף לְרִצּוֹת עוֹד: ט הָאֶפֶס לְנִצַּח
 חֶסֶדְךָ נֹמֵר אֲמַר לְדָר וְדָר: י הַשְּׁכַח חַנּוּת אֵל
 אִם-קָפִץ בְּאֵף רַחֲמָיו סְלָה: יא וְאֲמַר חֲלוּתִי הִיא
 שָׁנוֹת יָמַיִן עֲלִיּוֹן: יב אֲזַכְּרָה מֵעֲלִי-יָה כִּי-אֲזַכְּרָה
 מִקְדָּם פְּלֹאֵךְ: יג וְהִגִּיתִי בְּכָל-פְּעֻלָּךְ וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ
 אֲשִׁיחָה: יד אֱלֹהִים בְּקִדְשׁ דְּרָכֶךָ מִי-אֵל גָּדוֹל
 בְּאֱלֹהִים: טו אַתָּה הָאֵל עֲשֵׂה פְלָא הוֹדַעְתָּ בְּעַמִּים
 עֲזָה: טז נְאֻלֶּת בְּזִרְזֹעַ עַמְךָ בְּנִי-יַעֲקֹב וַיּוֹסֶף סְלָה:
 יז רְאוּךָ מַיִם | אֱלֹהִים רְאוּךָ מַיִם יַחֲלוּ אֵף יִרְגָּזוּ

תְּהַמּוֹת: יח זָרְמוּ מַיִם | עֲבוֹת קוֹל נָתַנוּ שְׁחָקִים
 אֶת־חֲצִצְיֵךְ יִתְהַלְכוּ: יט קוֹל רַעְמֶךָ | בַּגְּלִגְלֵי הַאִירוּ
 בְּרָקִים תִּבַּל רְגֹזָה וְתִרְעַשׂ הָאָרֶץ: כ בַּיָּם וּבַרְפָּךְ
 וּשְׁבִילֶךָ בְּמַיִם רַבִּים וְעַקְבוֹתֶיךָ לֹא נִדְעוּ:
 כא נְחִיתָ כַּצֹּאן עִמָּךְ בְּיַד־מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

צ א תִּפְלָה לְמֹשֶׁה אִישׁ־הָאֱלֹהִים אֲדַנִּי מֵעוֹן אֶתָּה
 הָיִיתָ לָנוּ בְּדָר וּדָר: ב בְּטָרָם | הָרִים יִלְדוּ
 וְתַחֲזִיל אֶרֶץ וְתִבַּל וּמֵעוֹלָם עַד־עוֹלָם אֶתָּה אֵל:
 ג תָּשָׁב אֲנוּשׁ עַד־דָּפָא וְתֹאמַר שׁוּבוּ בְנֵי־אָדָם:
 ד כִּי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר
 וְאַשְׁמוּרָה בִּלְיָלָה: ה זָרַמְתָּם שָׁנָה יִהְיוּ בַּבֶּקֶר
 כְּחֲצִיר יַחֲלֶף: ו בַּבֶּקֶר יִצִּיץ וְחֲלֶף לְעָרֵב יְמוּלֵל
 וַיָּבֵשׁ: ז כִּי־כָלִינוּ בְּאַפֶּךָ וּבַחֲמָתְךָ נִבְהַלְנוּ:
 ח שִׁתָּה עֲזַנְתִּינוּ לְנִגְדֶךָ עַל־מִנוּ לְמֵאוֹר פְּנֶיךָ: ט כִּי
 כָל־יְמֵינוּ פָּנוּ בְּעִבְרָתְךָ כְּלִינוּ שְׁנֵינוּ כְּמוֹ־הֶגְהָ:
 י יְמֵי־שָׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה וְאִם בְּגִבּוֹרֶת |
 שְׁמוֹנִים שָׁנָה וְרֵהָבָם עָמַל וְאוֹן כִּי־גָז חִישׁ וְנִעְפָּה:
 יא מִי־יֹדַע עֵז אַפֶּךָ וּכְיָרְאֶתְךָ עֵבֶרְתְּךָ: יב לְמַנּוֹת
 יְמֵינוּ כִּן הוֹדַע וְנִבֵּא לִבָּב חֲכָמָה: יג שׁוּבָה יְהוָה
 עַד־מָתִי וְהִנָּחֵם עַל־עֲבֹדֶיךָ: יד שִׁבְעֵנוּ בַּבֶּקֶר
 חֲסִדֶךָ וְנִרְנְנָה וְנִשְׁמָחָה בְּכָל־יְמֵינוּ: טו שְׂמַחְנוּ
 כִּימוֹת עֲנִיתָנוּ שָׁנוֹת רָאִינוּ רָעָה: טז יִרְאֵה אֶל־
 עֲבֹדֶיךָ פְּעֻלָּךְ וְהִדְרֶךָ עַל־בְּנֵיהֶם: יז וַיְהִי | נָעַם

אֲדַנִּי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ |
 וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָהוּ:

קה * הוֹדוּ לַיהוָה קְרָאוּ בְשֵׁמוֹ הוֹדִיעוּ בְּעַמִּים |
 עֲלִילוֹתָיו: ב שִׁירוֹ-לוֹ וְזָמְרוּ-לוֹ שִׁיחוּ בְּכָל-
 נַפְלְאוֹתָיו: ג הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קְדֹשׁוֹ יִשְׂמַח לֵב |
 מִבְּקִשֵׁי יְהוָה: ד הֲרֹשׁוּ יְהוָה וְעִזּוּ בִקְשׁוֹ פָנָיו
 תַּמִּיד: ה זְכְרוּ נַפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר-עָשָׂה מִפֶּתְיוֹ
 וּמִשְׁפָּטֵי-פִיו: ו זֶרַע אֲבָרָהֶם עֲבָדוּ בְּנֵי יַעֲקֹב
 בְּחִירָיו: ז הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל-הָאָרֶץ
 מִשְׁפָּטָיו: ח זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דְּבַר צְוֹה לְאַלְפֵי
 דוֹר: ט אֲשֶׁר כָּרַת אֶת-אֲבָרָהֶם וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִשְׁחָק:
 י וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם:
 יא לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶת-אֶרֶץ כְּנָעַן חֶבְל נַחֲלַתְכֶם:
 יב בְּהִיוֹתָם מְתֵי מִסְפָּר כְּמַעֲט וְגָרִים בָּהֶ:
 יג וַיִּתְּהַלְכוּ מִגּוֹי אֶל-גּוֹי מִמַּמְלָכָה אֶל-עַם אֲחֵר:
 יד לֹא-הִנִּיחַ אָדָם לַעֲשׂוֹקָם וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים:
 טו אֶל-תִּנְעוּ בְּמִשְׁיַחֵי וּלְנַבִּיאֵי אֶל-תִּרְעוּ:
 טז וַיִּקְרָא רָעַב עַל-הָאָרֶץ כָּל-מִטְהַלְחָם שָׁבַר:
 יז שָׁלַח לְפָנֵיהֶם אִישׁ לָעֶבֶד נִמְכָּר יוֹסֵף: יח עָנוּ
 בְּכָבֵד רָגְלוֹ בְּרָזַל בָּאָה נִפְשׁוֹ: יט עַד-עַתָּה
 בְּאֲדָבָרוֹ אִמְרַת יְהוָה צִרְפָּתָהּ: כ שָׁלַח מֶלֶךְ
 וַיִּתִּירָהּ מִשַׁל עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ: כא שָׁמוֹ אָדוֹן
 לְבֵיתוֹ וּמִשַׁל בְּכָל-קִנְיָנוֹ: כב לְאִסֹּר שָׂרָיו בְּנִפְשׁוֹ

תקון הפללי

וּזְקַנְיוּ יַחֲבִיבֵם: כג וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם וַיַּעֲקֹב גֵר
בְּאֶרֶץ-חָם: כד וַיִּפֹּר אֶת-עֲמוּ מָאד וַיַּעֲצִמְהוּ
מִצְרַיִם: כה הִפְךָ לָבָם לְשָׂנֵא עֲמוּ לְהַתְנַפֵּל בְּעַבְדָּיו:
כו שָׁלַח מֹשֶׁה עֲבָדָו אֶהֱרֹן אֲשֶׁר בָּחַר-בוֹ: כז שָׁמוּ-
בָּם דְּבַרֵי אֱתוֹתָיו וּמִפְתִּיּוֹם בְּאֶרֶץ חָם: כח שָׁלַח
חֹשֶׁךְ וַיַּחֲשֹׁךְ וְלֹא-מָרוּ אֶת-דְּבָרוֹ: כט הִפְךָ אֶת-
מִימֵיהֶם לָדָם וַיָּמַת אֶת-דָּגְתָם: ל שָׂרַץ אֲרָצָם
אַפְרָדָעִים בְּחֻדְרֵי מַלְכֵיהֶם: לא אָמַר וַיָּבֵא עָרֹב
כְּנִיּוֹם בְּכָל-גְּבוּלָם: לב נָתַן גְּשָׁמֵיהֶם בָּרֶד אִשׁ
לְהַבּוֹת בְּאֲרָצָם: לג וַיֵּךְ גַּפְנֹם וּתְאֲנַתָּם וַיִּשְׁבֵּר עֵץ
גְּבוּלָם: לד אָמַר וַיָּבֵא אֲרָבָה וַיִּלַּק וַאֲיִן מִסְּפָר:
לה וַיֹּאכַל כָּל-עֵשֶׂב בְּאֲרָצָם וַיֹּאכַל פְּרִי אֲדָמָתָם:
לו וַיֵּךְ כָּל-בְּכוֹר בְּאֲרָצָם רֵאשִׁית לְכָל-אוֹנָם:
לז וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב וַאֲיִן בְּשַׁבָּטָיו כּוֹשֵׁל:
לח שָׂמַח מִצְרַיִם בְּעֲאֲתָם כִּי-נִפְל פַּחַדָּם עֲלֵיהֶם:
לט פָּרַשׁ עֲנָן לְמִסְךָ וְאִשׁ לְהֵאִיר לַיְלָה: מ שָׁאֵל
וַיָּבֵא שָׁלוֹ וְלָחֶם שָׁמַיִם יִשְׁבִּיעֵם: מא פָּתַח צוּר
וַיִּזְוְבוּ מַיִם הִלְכוּ בַּעֲצֵיֹת נְהָר: מב כִּי-זָכַר אֶת-
דְּבַר קִדְשׁוֹ אֶת-אַבְרָהָם עֲבָדָו: מג וַיּוֹצֵא עֲמוּ
בְּשִׁשּׁוֹן בְּרִנָּה אֶת-בְּחִירָיו: מד וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרָצוֹת
גּוֹזִים וַעֲמַל לְאֻמִּים יִירָשׁוּ: מה בְּעֵבֹר | יִשְׁמְרוּ
חֻקָּיו וְתוֹרֹתָיו יִנְצְרוּ הַלְלוּיָהּ:

תקון הפלגלי

קלז * על-נהרות | בכל שם ישבנו גם-בכינו
 בזכרנו את-ציון: ב על-ערבים בתוכה תלינו
 בנרותינו: ג פי שם שאלונו שובינו דברי-שיר
 ותולינו שמחה שירו לנו משיר ציון: ד איך נשיר
 את-שיר-יהוה על אדמת נכר: ה אם-אשכחך
 ירושלים תשפח ימיני: ו תדבק לשוני | לחפי
 אם-לא אזכרכי אם-לא אעלה את-ירושלים על
 ראש שמחתי: ז זכר יהוה | לבני אדום את יום
 ירושלים האמרים ערו | ערו עד היסוד בה:
 בת-בבל השדודה אשרי שישלם-לך את-
 גמולך שגמלת לנו: ח אשרי | שיאחז ונפיץ את-
 עלליך אל-הסלע:

קנ * הללויה | הללו-אל בקדשו הללוהו ברקיע
 עזו: ב הללוהו בגבורתיו הללוהו כרב גדלו:
 ג הללוהו בתקע שופר הללוהו בניבל וכנור:
 ד הללוהו בתוף ומחול הללוהו במננים ועגב:
 ה הללוהו בצלצלי-שמע הללוהו בצלצלי תרועה:
 ו כל הנשמה תהלל יה הללויה:

אחר שסיים תהלים יאמר זה:

מי יתן מציון ישועת ישראל בשוב יהוה שבות עמו יגל יעקב ישמח ישראל:
 ותשועת צדיקים מיהוה מעוזם בעת צרה: ויעזרם יהוה ויפלטם ויפלטם
 מרשעים ויושיעם כי חסו בו:

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות

אליעזר שלמה בן שרה שמחה

הודיה בת ליבי

הצלחה פרנסה בשפע

זרע בר קיימא

וכל הישועות, בית משלהם ביבנאל

יעקב ישראל בן מרים ומשפחתו

להצלחה בכל מעשה ידיו

ולפרנסה בשפע

שמעון בן רות ומשפחתו

להצלחה בכל מעשה ידיו ולפרנסה בשפע

נחמן בן שרה שמחה

ומרים בת אסתר

לכל הישועות

וכל משפחת סלמה המורחבת

הספר הקדוש הזה נדפס

לזכות נשמת

אדוננו מורנו ורבנו מאור עינינו חיות נפשנו

רבי **אליעזר שלמה** זצוק"ל

בן הגאון הצדיק

רבי **מנחם זאב** זי"ע

ולהצלחת

דוד יעקב בן אסתר דבורה

ואסתר פיגא בת רחל

וילדיהם

אדל, רבקה, אליעזר שלמה

מלכה, נחמן שמחה

שיזכו ליראות נחת דקדושה

מכל יוצאי חלציהם לאורך ימים ושנים טובות

ושיהיה להם בית משלהם ביבנאל עיר ברסלב בלי חובות

ושכולם יזכו להיות דבוקים וקשורים **למוהרא"ש** זצ"ל

כל ימי חייהם בבריאות איתנה

ולברכה והצלחה בכל הענינים ברוחניות ובגשמיות גם יחד

ולהצלחת הוריהם היקרים

נתן בן הינדא רחל ואסתר דבורה בת שולמית

משה יעקב בן טובה, גיטל רחל בת שולמית

ולרפואת

הינדה רחל בת חיה אסתר